

ΙΣΑΑΚΙΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΙΣ

ΛΥΚΟΦΡΟΝΑ.

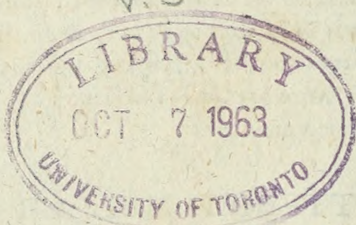
LECTIONIBUS EDITIONIS SEBASTIANAE VARIIS IN LYCOPHRONIS ALEXANDRAM PRAEMISSIS ET RECENSITIS, AD SUPPLENDAM ET ABSOLVENDAM EDIT. REICHARDIANAM, E TRIBUS CODD. MSS. VITEBERGENSIBUS VNOQUE CIZENSI NUNC PRIMUM COLLATIS EMENDAVIT, NOTIS CUM GEORG. FRID. THRYLLITZSCHII, TUM SUIS ILLUSTRAVIT, SCHOLIIS MINORIBUS NONDUM EDITIS AUXIT, COMMENTARIOS MEURSII ET POTTERI ADDIDIT, ET INDICIBUS INSTRUXIT VBERRIMIS

M. CHRIST. GOTTFRIED MÜLLER

RECTOR SCHOLAE ET BIBLIOTH. EPISCOP. CIZENSIS PRAEFECTUS, AC SOCIETATIS LAT. IENENSIS SODALIS.

VOLUMEN TERTIUM.

LIPSIAE, MDCCCXI.
SUMTIBUS F. C. G. VOGELII.

LIBRARY
OCT 7 1963
UNIVERSITY OF TORONTO

ΛΥΚΟΦΡΟΝΟΣ

ΤΟΥ

ΧΑΛΚΙΔΕΩΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

A IOSEPHO SCALIGERO

IUL. CAES. F.

LATIO DONATA; IAM AB EODEM RECENSITA, ET CENTUM IN LOCIS

A IOHANNE MEURSIO

EMENDATA.

LYCOPHRONIS
CASSANDRA

IAMBICO CARMINE TRANSLATA

PER

IOSEPHUM SCALIGERUM, IULII F.

ET CENTUM IN LOCIS

A IOHANNE MEURSIO

EMENDATA.

Quaecunque poſcis, vltima ex origine
Plane expedibo: ſed tamen prolixius
Parcas loquenti: non enim virgo, vt prius,
Secura ſoluit multiplex os carminum,
Sed et tumultum murmuris multi ciens,
Superſtitioſa [1]) fauce bacchata eſt ſonum,
Tenebricoſae verba Sphingis aemulans:
Quorum memor mens quae mihi nunc ſuggerit
Adverte, Rex, putanſque mente ſingula,
Percurre dictionum [2]) inobſeruabiles
Scrutans camenas, qua expedita ſemita
Ad planam ineptos ducit errores viam.
Ego at ſolutis carcerum repagulis,
Verborum ebibo flexuoſos tramites,
Primumque pulſans oppidum, vt curſor celer.

1) Fatidica. 2) Oraculorum, *Pacuv.*

Matuta Fagutalis arcis culmina
Citis superuolabat alis Pegasi,
Cascum [1]) maritum proxime Cernem insulam
Toro relinquens, bigenerem fratrem tuum:
Tranquillaque ocris [2]) concaui ancoralia
Nautae luebant, atque tonsilla tenus [3]):
Puellicidam et verniigradae Salaciam [4])
Scapis ruebant e columbariis [5]) suis
Ciconiuestes pupulae Phalacriae,
Vltra Calydnas obstinentes [6]) palmulas,
Aplustreque passim, et explicata suppara [7]),
Phrenetici Septemtrionis flatibus:
At ora soluens entheis bacchatibus,
Ates ab altis peruagae bouis jugis
Cassandra dictis infit orsa talibus.
Heu! heu! cremata lacrymosa patria,
Primum quidem feralibus Trinoctii
Stlatis [8]) gigantis, ore quem quondam suo
Consi vorauit campa manduces [9]) canis,
Qui viuus vstus excauator viscerum
Intra lebetis ignis expertes focos
Formo [10]) capronas verticis fudit solo,
Prolis peremtor, patriae pestis meae:
Matri secundae qui volanti cuspide
Detersit vber, inque Circi puluere
Quinquertionis membra patris sustulit
Saturnium ad cacumen, vbi terra fati
Formido equorum cespes Ischeni tumet:
Salsas Triquetri [11]) qui latebras aequoris
Torue obsidentem semifeminam canem
Stinxit [12]), rapinis imminentem piscium.
Gumiam [13]) boum leaenam, adustis quam pater
Membris, lucernis corporauit igneis,
Mortam [14]) haud pauentem, sedis inferae deam:
Quem caute inermi fraude quondam mortuus
Exstinxit, olim iam Quietali agnitum.

1) Seriem, *Varr.* 2) Petra. 3) Funes, *Plaut.* 4) Mare, *Pacuv.* 5) Foraminibus, quibus inseruntur remi. 6) Ostendentes, *Fest.* 7) Vela, *Suidas.* 8) Nauibus, *Fest.* 9) *Festus.* 10) Calido, *Fest.* 11) Siculi. 12) *Pro* Exstinxit, *antique.* 13) Voratricem. 14) Parcam.

Heu! tene rursus, ten' crematam contuor
Vetusti ab armis Aeaci, atque Tantali
Rogo sepultis intra Letrinam ossibus
Pulli igne subuerbusti [1]) ad impiam dapem,
Telis bubulci Teutari volucribus?
Riualis vxor cuncta in oras luminis,
Legans parectatum [2]) minantem patriae,
Producet, efferata patriis probris,
Dirisque nuptiis peregrini tori: at
Salubrium cata unguinum incurabile
Vulnus mariti conspicata pristini,
Giganticidis interemti spiculis
Ab hoste, obibit morte communi diem,
Falis ab altis ad cadauer saucium
Corpus ruina cernuum in praeceps ruens:
Et tunc recentis icta amore mortui,
Iam palpitanti spiritum efflabit viro.
Duplex tuum, triplexque bellum conqueror,
Ad arma rursus, et rapinas aedium,
Tuique te ignem contueri incendii.
Heu patria! et vos busta nati Atlantidis
Audacter vrinantis olim, cum cute
Suta reuinctus corpus, vtre scorteo,
Et solus, vt aper quadrupes Hercynius,
Rhithymniates nauit vt larus fretum.
Zerinthi hiatum virginis Canariae
Linquens, Deumque tecta Lucumonum Saum:
Cum corruebat omnem humum Diespitris
Rapax aqualis nimbus, et putres solo
Falae satiscentes lababant, at genus
Hominum natabat vltimo periculo.
At fagum, et almum fructum, et vuam musteam
Orcaeque tum Delphines, atque masculum
Phocae esitabant in toris mortalium.
Adest, adest fax inuoluta incendio
Praedam in columbae morte mulctandae canis,
Vultur palustris quam edidit fatu suo
Testae rotundae conuolutam fornice.
At hospitalis infera vnda remigem
Te muricidam [3]), nec bucerdam in patriis

1) Veribus vsti, *Plaut.* 2) Ephebum. 3) Ignauum, *Plaut.*

Caulis prementem ſcrupeis adhuc manet,
Vt ante pulcritudinis trium arbitrum:
Sed pro mápalibus tu Aſelli mattias,
Et Lan adibis: pro boum praeſepibus,
Ouilibuſque, proque ruſtico pedo
Vehet faſelus te, et Phereclii pedes
Feſtras gemellas, inque Gythii iuga,
Vbi ad ſcabroſa ſaxa pandatos luens
Pinus tenaces lubrici dentes freti,
Claſſem expedibis nouiratem a iactatibus,
Et tu viroſae praedo iunicis lupus
Orbae duarum iam columbarum pari,
Caſſis peregrinae in ſecundam indaginem
Vltro incidentis aucupis pennae dolo,
Dapem ambidentum nuper in crepidine
Bacchis cremantis, atque diuae Albuneae,
Curres ſuper Scandeam, et arces Aegili,
Venator acer praeda opima ganniens:
Explenſque amores in Draconis inſula
Actae, biformis editi terra imperi,
Vanam fecundo non videbis Murtiam [1]).
Vlnarum inanem ſarcinam, eque ſomniis
Vacua torum nocturnus explorans manu.
Nam te Phlegraeae iam maritus coniugis
Triſtis Torones, abdicator riſuum
Et lacrumarum, namque neſcit, et caret
Vtroque, qui olim littoralem ex Thracia
Fecundi opimatam Melonis [2]) fluctibus
Humum penetrans, non trabe ſtlataria,
Inhoſpitale ſed iter, vt cubilia
Terrae in profundos talpa pertundens ſpecus,
Quaerens receſſus in cauernis aequorum,
Cauenſque natos perduelles hoſpitum,
Et audiendas ſupplicans patri preces,
Redux vt iret patriam, vnde peruagus
Matrem gigantum adiuerat Palleniam:
Tete ille Guneus, quaeſtor vrnae vindicis,
Sagacis arbiterque Solis filiae
His nuptiis priuabit incilans probris,
Pellens ab omni iure proſedae [3]) lupae.
Qui nec Lyci ſepulcra, nec Chimaerei

1) Venerem. 2) Nili, *Feſt.* 3) Meretricis, *Plaut.*

Oraculorum voce venerantes timens.
Nec illecebras Anthei, nec hoſpitum
Dapum ſodalem, filium Conſi, ſalem,
Deum tuliſti tranſilire ſagmina,
Menſamque calcans, ius ſupinans, et bonum,
Fetae modum ſecutus vrſae incicorem.
Ergo ſtupentes fruſtra tundes neruias,
Egentia et ieiuna ſundens carmina:
Sed flens adibis patriam incenſam prius,
Exſangue ſpectrum baiulans vlnis tuis.
Iam quinque nuptae Thyados Pleuroniae.
Satae cataces [1]) namque Carmentae mari
Iam panuclis neuere trinis, coniuges
Thalaſſiones quinque celebrare illius:
Duos quidem videre praedones lupos,
Cate intuentes praepetes immuſſulos:
Plyni, et Libyſſae, Caricique gurgitis
E ſtirpe cretum ſemicreta barbarum,
Et vere Epeum, nec quidem Argiuum ſatu,
Cuiuſque auum quondam in molaribus ſuis
Hercynna Educa. quae gerit ſeceſpitam [2]),
Fartim minutal frendicans, tumulo indidit,
Humeri vorax epulata cartilaginem:
Quem dudum adultum virbium, et cupidines
Graues cauentem nauium promi dei
Miſit Terentus in Letrinae iugera
Ocrin [3]) paratum praeterire Molpidis
Luſtrale caeſi corpus imbrico Ioui,
Soceri in ruinam, qui trucidauit procos
Iuſtis nefandis, quae Camilli filius
Parauit: ille, poculo exhauſto vltimo,
Cognomini ſepultus eſt Salacia,
Suaſam [4]) ſuis labem inſipans natalibus,
Surae petillae [5]) Pſyllan aurigans equam,
Picatae [6]) et Harpinnam parem vngula Strigi.
Tandem illa quartum fratrem adhuc tuebitur
Circanei acceptoris [7]): ille e fratribus
Pugnae ſecundum acerrimae palmarium
Tuliſſe tunc canetur, atque in ſtragulis

1) Claudae, *Feſt.* 2) Gladium, *Feſt.* 3) Petram.
4) Ineluibilem. 5) Albae, *Feſt.* 6) Aduncae, *Feſt.*
7) Accipitris.

Quintum anxiis in fomniis exercitum
Iactabit atro imaginis ludibrio,
Sponfum futurum Angitiae [1]) Cytaicae
Ardentis hofpitem; quem ab Oenona exulans,
Vertens in hominum membra formicas breues,
Pelafgicum Typhona produxit pater,
Septem e puellis torridis forma lice [2])
Superftitem vnum vindicatum ex ignibus.
Reciprocam ille fed remanabit viam,
Vefpas fuis e pumicetis exciens,
Quafi puer vapore fuffiens domum:
Et caeteri Burri Duellinominis
Flabris iuuencam atabulis [3]) caedent popae,
Matrem draconis incientem [4]) Scyrii:
Quam faepe coniux Salmydefium falum
Intra requirens, immolatricem hofpitum,
Spumifragam infulam obfidebit Candidam,
Celti liquentes ad paludes gurgitis,
Amore fponfae, cerua quam volucripes
Iugulum propinans eximet fecefpitae.
Spaciofus intra littus appellabitur
Solus mariti curfus in crepidine
Sortem gementis, atque claffem coelibem,
Et non videndo membra mutatam modo
Cafcam [5]) cruentum vas prope et libamina,
Orcique flammam exuberantem funditus
Cortinam ahenam, quam atra flabit, mortua
Cadauera elixans coquinatu improbo.
Et ille obibit eiulans campum Scythen,
Procans amoris quinque circites [6]) torum:
Illi ante acerras auguris Saturnii
Deglutientis cum parente filios
Secunda iurantes fidufta fagmina,
Tonfarum amicient remiges ftropis [7]) manus,
Bacchumque fofpitem, et prioris vindicem
Luctus canentes, cui in obfcuris cauis
Delphorum operta ad antra Lucrini dei
Abftrufa liba Tauriformi offeret
Claffis tremendae millepraetor nauium.

1) Medeae. 2) Calido cinere. 3) Ventofis. 4) Gravidam. 5) Anum, *Varr.* 6) Annos. 7) Funibus.

Cui gratiam ſacri nouam redandruans [1])
Nefrondinoſus Eſquilinus Lucius,
Leoni ademto prandio, implicans rubis,
Segetem vetabit eruiſſe funditus
Vaſto molari, mattiiſque [2]) querqueris.
Cerno ſequacem iam napuram [3]) luctuum
Mari trahentem, et conferentem patriae
Minas feroces, et malorum incendia.
Atque vtinam in Iſſa te Camillus inſula
Non procreaſſet hoſtium noſtrum ducem,
Quartum fatum ex Atlante deſtina coui [4]),
Tuis parantem damna cognatis Prylin,
Sagax aruſpex, vere ad omnia optima:
Paterque iuſſis Aeſaci fanatici
Non improbaſſet ſigna noctis arcula [5]),
Celaſſet vno ſed duos pro patria
Fato, perurens membra Lemnio rogo.
Non tot malorum nunc procella ſurgeret.
Portumnus en! cernet nefrendum [6]) carnifex
Feruere mergis ſpartiſirpeis anum,
Glauci Terenti coniugem Titaniam.
Iam duo necantur cum parente pignera,
Humeros molari coclaca fracto ducis;
Quae ſabulonis apparata fugerant
Vanis loquelis aluei diſcrimina,
Cui cuncta credens ille tortor liberum,
Mergorum alumnus, piſculentae compedis
Praeda, oſtreis valgiſque naritis comes,
Fetus gemellos cluſit vno ploxeno [7]).
Cumque his miſer non matris aduertens Deae
Praecepta Mnamon, ſed veterno obliuius,
Suppus [8]) recumbet, pectus enſe faucius,
Nunc, nunc gemit Myrina, nunc praeſentiunt
Hinnitum equorum littorales margines,
Vbi Pelaſgum lubricae ſaltum pedae [9])
Librans crepidine vltima fremens lupus,
Fontis creabit e ſaburra gurgitem,
Olim recludens ocioſa flumina.

1) Referens, *Feſt.* 2) Malis aſperis, *Feſt.* 3) Funem, *Feſt.* 4) Columna coeli, *Varr.* 5) Infauſta, *Feſt.* 6) Puerorum, *Feſt.* 7) Capſa, *Catull.* 8) Supinus, *Lucil.* 9) Veſtigii, *Feſt.*

Iam culta vaſtat arua Mars Saliſubſulus,
Reciproco cruenta ſigna murice
Edens: palam omnis vaſta nunc tellus iacet,
Horretque crebris vt ſeges noualium
Sicilicibus [1]) coruſca: luctuum mihi
Pinnis imago aures ab altis perſonat,
Coui ſereſcens omne peruolgans fretum [2]),
A feminarum voce, ſciſſis veſtibus,
Luctus ſequaces mutuo capientium.
Sed illud, illud te, o cor infelix, malum,
Illud laceſſet omnibus crudelius,
Vbi fremiſcens celibari [3]) caeſius
Verſam rapax ſanqualis inſcribens humum,
Vruoque lirans orbitam anfractu viae,
Bubulcus imporcitor ampli iugeri
Horrendum acutus ore clangorem ciens,
Fratrum tuorum filium cariſſimum
Ptoi parentis ex humo fuſum auferens,
Artus cruentans vngue et immani gena,
Tifata [4]) patria tabo, et arua polluet,
Et libripens trionis occiſi ſtipem
Ferens aginae [5]) examinatam lancibus,
Et rurſus aequipondium redhoſtiens
Rodi [6]) micantis in ſtatera auraria,
Bacchi iacebit funeratus amphora,
Fletuſque Nymphis inquilinis Bephyri,
Superque Pimpleam petrae Libethriae,
Cadauerum propola, qui fatum tremens,
Effeminatam corpori pallam induet,
Inſilia tractans, ſtaminumque inſubulos:
Tanget ſupremus vinciam [7]) hoſtilem pede,
Te, Frater, vnum vel pauens in ſomniis.
Qualem heu! rues, Fortuna, luctantem domus
Patriae caducae ſubtrahens tibicinem.
Non abſque lacrymis, atque leſſo riſerit
Impune latro Dorienſum exercitus,
Vitulans ouanter morte confecti viri:
Sed circa puppes vltimo aucto [8]) ſpiritus
Excurſo, amaris ignibus cremabitur,

1) Haſtarum ſpiculis, *Enn.* 2) Solum. 3) Haſta, *Feſt.* 4) Iliceta, *Feſt.* 5) In qua ſe vertit trutina, *Feſt.* 6) Maſſae. 7) Terram, *Feſt.* 8) Spacio.

Iouem Fugalem plurima incalans prece
Amara fata concremato auertere.
Nec agger, aut nauale propugnaculum,
Nec crebriſurus pluteus atque ſcanſilis,
Non iuuerit lorica, non pinnarum opus,
Sed fumo vt axe [1]) conglobatae apiculae,
Vaporis aura, torriumque verbere,
E puppe, roſtriſque, atque roſtrorum foris
Crebri petauriſtae e ſedilibus ſuis
Saltu peregrinam cruentabunt humum.
Proçoſque [2]) multos Graeciae palmarium
Haſta ferentes, inclutos proſapia,
Tuae feroces morte mactabunt manus
Tabo cruentae, amore belli aſperrimae.
Sed ipſa luctum non minorem perferam,
Tuo per omne moeſta tempus funere.
Nam dira mì, illa dira luceſcet dies,
Grauiſſimuſque luctuum, anni quo ſenes
Circum [3]) rotantes noctilucae viderint.
Heu! heu! gemendus et mihi flos eſt tuus,
O pulle, dulcis heu! parentum ſarcina,
Amore ſaeuum qui draconem ſaucians
Et illice igni, ſauciumque compede
Grata coercens tempus ingratum breue,
A ſaucio non ipſe ſaucius tamen,
Truncatus aram tu cruentabis patris.
Heu me miſellam, et par benignum virginum,
Tuumque bruta conqueror fatum canis!
Quarum ſororem terra nutrix alteram
Hiulca deuorabit infero ſpecu
Adulta proxime intuentem incommoda,
Qua late auitus lucus, et buſtum lupae
Iacet ſepultae adulterae cum filio,
Priuſquam opem mulgeret infans lacteam,
Et obſtetricis rore corpus tingeret.
Sed cruda te ad ſponſalia et connubii
Sacra admouebit durus Iphidis leo,
Atrae parentis aemulatus februa.
Namque in capacis ventre mactans nauiae
Bouem inſulatam draco cupencus [4]) impius,

1) Confertim, *Feſt.* 2) Proceres. 3) Circulum.
4) Mactator.

Iugulae tripatris caedet hanc clunaculo [1],
Priora confedusta dans hirpis facra.
At mancupatam te in fupino littore
Thracum lapitam funditorum iactibus
Conuiciofis percitorum iniuriis
Abfcondet imber faxeus manualium,
Pulla hirriente membra mutatam cane.
Aft ad bidental Anxuri domeftici
Ornabit albis antiis [2]) crepidinem
Sororis olim lutea calautica
Redemtus, vftam cum rediret patriam,
Vetus tenebris nomen obruens fuum:
Vbi rupex hirtipilus ignes indices
Terrae parentis indicator perfidus
Lucens, caballum gente praegnantem hoftica
Pertundet, altas ventris impages trahens:
Et Sifypheae volpis aftutus cato
Lucebit ardens trifte lucubrum nepos
Leucophryn atra nocte nauigantibus,
Infanticidae et infulas duas boae.
Aft ipfa abhorrens pronubas taedas ego
In aedis atrae fcrupeis conclauibus
Tecto carentis, et lacunari domus
Tenebricofo membra mergens carcere,
Ptoumque Semonemque Vortumnum Deum
Fugans amore captum ab innupto toro,
Tamquam potis fignata [3]) perpetim fore
Summae ad fenectae tempus, innubae aemulo
Ritu Mineruae Carneae Feretriae,
Ad volturis columba tunc raptim torum
Exfanguis ales vngue picato trahar,
Clangore multo Acredulam Budetiam
Calans rapinae nuptialis vindicem:
Aft illa fignis afpero palatio
Pupas corufcans coelitus minabitur,
Lapfa ex falanto [4]) patrii folo Iouis,
Auo imperanti nobilis poffeffio.
Vnius ob noxam orba mille liberum
Tumulos inanes conqueretur Craecia
Non in fepulcris, fed maris fundo fitos,

1) Cultro, *Feft.* 2) Capillis, *Feft.* 3) Virgo, *antique.* 4) Coelo, *Hetrufce*, *Feft.*

Rogi ſupremum non tegentes puluerem
Vrnis latentem, vt iuſta denicalia:
Sed triſte nomen, atque ceſpitum notas
Parentum amicis irrigatas fletibus,
Et liberorum lacrumis, et coniugum.
Ophelta, tuque rupium cuſtos Zarax,
Petraeque, tu Trychata, tuque aſper Nedon,
Et ſaxa Dirphoſſi omnia, et Diacrium
Specus hiantes, atque Phorcynis iuga,
Quot fluctuantum nenias cadauerum
Cum diſſipatis audietis puppibus?
Quantum tumultum murmurum infraenabili
Reciprocantem vorticum ſpumas ſalo?
Quot deinde thunnos ſaucii compagibus
Ad ſaxa fractis verticis, quos coelitus
Noctu rubentes manubiae [1]) obſtitos [2]) prement,
Vbi flore iam vertiginoſis Liberi
Lucebit indicem tenebrarum facem
Vltor, nocenti peruigil curae ſtudens?
At hunc vt auburuantem aquis alcedinem
Per ſaxa iniqua velitem fluctus feret
Actum procellis inter aras [3]) duplices:
Gyriſque ſiccans in petris alas mari
Multo madentes, alterum mare hauriet
Perpeſſus ictus a tridente fuſcina,
Qua vltor illum vulnerans operarius,
Cum orcis adiget habere communem fugam,
Vano cucullum blattientem pipulo [4]).
At luridum cadauer expulſum foras
Delphini aprica concoquet Canicula,
Paſſumque in algis, inque muſco putridum
Miſerata condet vna Neſaeae ſoror,
Opitula abadir [5]) maximi Cynaethei.
Buſtumque proximum coturnici aliti
Tremens, cauebit murmur Aegaei ſali.
Tunc ille Caſtniam et Melinaeam Deam
Proſcindet audax Vragi [6]) in palatio,
Quae laciet illum rete inextricabili,

1) Fulmina. 2) De coelo tactos, *Feſt.* 3) Saxa, *Virg.* 4) Conuicio. 5) Lapidis, *Priſc.* 6) Plutonis.

Furore, nec ſurore, verum Erinnyum
Tendens amaram compedem ſatitraham.
Omniſque moeſtum Graecia eiulabitur,
Quamcumque Araethus intus, atque inhoſpitae
Fauces coercent Dotii Libethriae:
Quibus meae vel ad paludis inferae
Ripam diu ſunt lacrumandae nuptiae.
Nam plurimarum ventre funerabitur
Serratidentum fauce camparum abditum
Examen ingens, hoſpiteſque in hoſpite
Terra ſubibunt buſta cognatis procul.
Nam ripa quendam Strymonis Biſaltia
Abſinthiorum proxima atque Biſtonum,
Veſticipis altorem optimum, Edonos prope,
Teget prius, Tymphreſta quam cernat iuga,
Suo parenti plurimum inuiſum omnium,
Qui fecit illum caecilium, oculos forans,
Cubile ſpurium quando iniuit pellicis.
Tres Cercaphi ſpelunca caſnares teget
Olim ſepulcro non ab Alenta procul:
Moloſſi olorem praeſcium Inſinui Cubi,
Scrofae inſcientis neſcientem delicos,
Cum caprifici lite compellans cata
Vatem aemulum, ipſe falſus ex oraculo
Somnum Teniris [1]) praeſtitutum dormiet:
Quartumque magni liberorum Diiouis
Fratrem doloſi Aethonis in fictis notis:
Et tertium ligone Thebarum falas
Aheneo demolientis filium,
Quem Strebulus olim Conſus agili diſcidit
Pilumnus, ora diſſipans ſudaculo [2]),
Quando creatae Nocte germanos patris
Ad vnum amorem mutuae armarunt necis.
Duo at ſcatentis ad fluenta Pyrami
Deraeni ouantes vertagi icti mutua
Depraeliabunt caede barritum vltimum
Subtele in ipſo virginis Pamphyliae.
Altuſque rumo ſulcus in meditullio
Stabit Megarſus ceſpitum nitentium,
Vt ne in profundis inſerum ſedilibus
Imbuta cernant buſta caedibus ſua.

1) Parcis. 2) Flagello, *Feſt.*

At quinque dehinc Ceraſtiam in Veſpariam
Et bitientes Satrachum, et Siluani humum,
Iuſta [1]) manebunt Murtiam Zerinthiam.
Vnus parentis exulans conuiciis
Cychrei cauernis, Bocarique flumine,
Meus ſobrinus, vt peremtor patrii
Pulli, nothum propagmen, et labes domus,
Rabiem vomentis bellicoſam ouilibus,
Raui leonis quem pilis horrens cutis
Runis [2]) tegebat aeneis imperuium,
Obnoxiam vnam poſſidentem ſemitam
Ad fata, quam vagina celabat Scythae,
Cum durus adolens ſacra Comyro leo
Suo parenti fatus eſt claras preces,
Immuſſuli vlnis ſubrumum geſtans ſuis.
Nec ipſe credat hoc parens, quod Lemnium
Fulmen duelli, neſcius turpis fugae,
Trio efferatus hoſpitum infenſiſſimi
Traiecit ile munere, vrinans ferum
Saltum tepentis enſis ad promtam necem:
Fratremque Trambeli ille patria exigit,
Cognata patris quem parit nixu ſuo,
Donata praeda dirutori moenium;
Quam pro frequenti ciuium comitio
Ferale glauco prandium ſuaſit cani
Miſiſſe linguax virginum trium pater
Omnem marino terram inundanti luto,
Siquando fluctus exſpuiſſet faucibus
Sorbens procellis omne decumanis ſolum;
Nepam ſed ille fauce pro pupa vorans,
Partus maligni queſtus eſt onus graue.
Venator adiens at ſecundus inſulam
Vt expedite conſulat malis ſuis,
Indigena ſocius epulo liberis Virae [3]),
Priſcis Lupercis atque Nyctimi coquis
Lunam ante natis, filiam glandis dapem
Torrere ſuetis in calentibus ſocis,
Lancerabit, et medullitus trahet
Ligone glebas, omne veſtigans ſpecum.
Cuius necauit bronchus Oetaeus patrem,

1) Pro iuxta, *antique.* 2) Telis, *Enn.* 3) Hamadryadis nymphae.

Ad verticillas ilis artus lancinans:
Adagionem hunc ſenſit accepto malo,
Quod plurima inter poculum et labrum ſolet
Vertiſſe fatum res agens mortalium:
Et tabe manans ora ſpumanti, occidens
Solociſetus imminentem vlciſcitur,
Salii coercens incito [1]) ſtatu volam.
At tertius tollentis ex caua petra
Natus neronis [2]) arma, cuius in torum
Idaea iunix ſponte conſcendet ſua,
Quae viua Auerni obibit vmbras, queſtubus
Et lacrumis confecta Muniti parens,
Quem torta Creſtonae anguis in venatibus
Necabit, acrem cuſpidem infligens pedae,
Vbi parentis collocabit in manus
Captiua patris auia furtiuo fatum
Amore pullum, cui iugum ſolae hoſticum
Iecere ſeruitutis Actaei lupi
Hoſtimen, atque Bacchae ademtae gratiam,
Quorum rotundae teſtulae caeſus tholus,
Munimen ictus hoſtici, caput teget:
Intacta vermiculata claxendix domos
Seruabit alias, incolis ſtupenda res:
Quod templa ad alta ſiderumque ſubices [3])
Ducet duos Laperſios medioxumos;
Quos numquam in orbem Iuppiter ſoſpes meum
Duxis bipraedem liberaturos iubim:
Nec vel celoces inſtruentes claſſium,
E puppe ſumma nudipes veſtigium
Hoſtes vetuſto Bebrycum infigant ſolo:
Neque hos leones anteuntes viribus,
Duri duello, quoſque Mauors armiger,
Quos Nerienes, Capta quos amat Dea
Boum Iuga, et Curitis Homolois Dea,
Haec, quae cluentes arte fabrica duo,
Querquetulanus, Conſus et Cromnae imperans,
Struxere quondam peieranti principi,
Crudis diem vnum vix lupis ſuffecerint
Vim fulminantis impetus depellere,
Quamuis in arcibus Canaſtraeum grauem
Giganta, conſtans hoſtium repagulum,

1) Immoto. 2) Robuſti. 3) *Pro* nubibus, *Enn.*

Habentia, atque certa primum verbera
Vibrare promtum lancinatori gregis,
Et cuius iras primus accendet graues
Acceptor [1]) acer, lubricum ſaltum cirans
Flos ipſe Graium, cui Dolongorum elegans
Olim ſepulcrum ripa defuncto parat
Rumona, cornu prominens peninſulae.
Accedet inſperatus, accedet tamen
Nobis amicus ſoſpes vnus, Drymnius
Deus Promantheus Aethiops Gyrapſius,
Qui bitientem quando Mutunum atriis
Nocentem amarae peſtis admittent reum,
Et quos acerba, quesque rerum aſperrima
Marent, dape atque in inferio libamine
Mactare conabuntur immitem Crepum.
Grauem tumultum ponet in conuiuio.
Primumque amara voce ſeſe mordicus
Frendent, frementes improbis gannitibus:
Tandemque cernent patrueles praelio,
Vt conſobrinis nuptiarum auerterent
Puſis rapinas, furta patruelium,
Sponſaliorum propter immunem vicem.
At tela certe multa Cnecei alueus
Vibrata niſu vulturum intuebitur,
Res mira Pheraeis, et auditu aſpera.
Hic namque corno ſtipitem pullae cauum
Fagi retundens, opprimet duum alterum,
Tauro leonem conferentem praelium:
Alter ſibynna diſſipans tauri latus,
Affliget hunc ſolo: hunc ſecundo verbere
Reciprocabit vt coniſcans aruigus [2]),
Cippum caducum buſti Amyclaei ruens.
Simulque ferrum, fulgurumque vortices
Fortes patales [3]) hoſtient [4]), quorum vnius
Non vel Sciaſtes Orchieus Telphuſius
Manum improbarit, quando cornu tenderet.
Summanus hos Dis, hoſque coeli fornices
Grata dierum ſemper excipient vice,
Fratres amicos, compotes vitae et necis.
Illorum at arma ſopiet nobis Deus,

1) Accipiter, *antique.* 2) Aries. 3) Tauros, *Plaut.*
4) Ferient.

Paruum leuamen in malis hoc largiens:
Multorum et ingens agmen excibit manu.
Quos Rhoeae alumnus non tenebit, ſpiritus
Mulcens, nouenum tempus in magna inſula
Manere nexos imperans oraculis,
Tres multa cunctis virgines alebria [1])
Praebere mandans, qui cacumen Cynthium
Errore peruagantur Inopum prope
Aegyptias Melonis [2]) electantem aquas:
Progerminator quas petulcus erudit
Adorearum rite pilumnas opum,
Vinumque facere, vel nitores vnguinum,
Neptes Zarecis vinitorculas aues:
Quae ſaepe ſolabuntur hoſpitum canum
Famem furentem exercitus, cum venerint
Sithonis vda ad filiae cubilia.
Atque aenearum panuclarum ſtamine
Olim librarunt iſta virgines anus.
Cephaſque, tum Praxander, vllis nauibus
Non imperantes, plebis obſcurum genus,
Et quinqne quarti poſt petent terram Deae
Golgos tenentis, hic Lacona exercitum
Ductans Therapnis, alter autem ab Oleno
Dymeque Buraei imperator agminis.
At Argyrippam, Dauniorum haeredium [3]),
Ad Auſoniten excitabit Phylamum,
Aues ſodales membra plumantes videns
Fatis amaris, qui natatum aquatilem
Degent in alto, more piſcantum, mari,
Similes figura caeſiis oloribus:
Roſtriſque ſpumas aucupantes piſcium,
Ducis tenebunt inſulam cognominem,
Theatriformis inque clitellis iugi
Vicos ſecantes, perque diſtinctas vias
Iunctis tabernis, quo prius Zethus modo:
Simulque paſtus, et ſimul cubilia
Noctu rebitent, gentis omnem barbarae
Coetum cauentes, inque Graecorum peplis
Cognati amantes ocium cicur ſinus:
Manuque ab inſipante [4]) pultem prandii

1) Alimenta. 2) Nili, *Feſt.* 3) Poſſeſſionem.
4) Ingerente, *Feſt.*

Oſſam polentae blandum adulantes edent,
Vitae prioris non adhuc obliuii.
Verum Liburnae vulnus erroris vagi
Erit minaciumque cauſa luctuum,
Procax viroſa cum catulliet lupa
Aſilo [1]) amoris, et bidental Nortiae
Defendet ipſum, victimam noui ſacri.
Coloſſicuſque in Auſonum pomoeriis
Stans, ſabra ſiſtet membra ſaxeo ſuper
Campſoris Architectonis ſtatumine,
Saxis, ſaburra nauis, eductis foras:
Arbitrioque fratris Alaeni obrutus,
Veras preces precabitur noualibus,
Seiae nec agnas [2]) umquam adoreas dare,
Aquis opimante arua ſubſtillis Ioue,
Ni forte quidam Aetolus vrgens ſtirpitus
Proſcindat arua, ſulcum arans trionibus:
Cippiſque late cinget immotis humum,
Quos glorietur nemo vi mortalium
Statu mouere poſſe; nam cita fuga
Ipſi reciprocam redibunt ſemitam,
Gradu prementes, nec gradu littus ſali.
Deuſque multis indiges vocabitur,
Quicumque brutam littus Ionis tenent,
Caeſo dracone noxio Phaeacibus.
    Gymnaſiiſque retrogradi circumfluis
Renoniueſtes applicantes, indignum
Victum iuuabunt inuicem orbi veſtibus,
Fundis bicaudis membra deſenſi tribus:
Vbi rudimen verberantis eminus
Artis puellos mater impranſos docet;
Nam nemo panem dentibus frendet prius,
Quam capſit illum pendulum certo lapi [3]),
Super tigillo deſtinati ictus notam.
Iniqua ſcrupis et recedent littora
Hiſpana, Tarteſſi fretum tangentia
Arnae vetus propago, Temmicum duces,
Graiam expetentes, et Leontarnes iuga,
Scolumque, tum Tengyram, Oncheſti ſolum,
Fluenta Thermodontis, Hypſarnique aquas.

1) Oeſtro, *Virg.* 2) Spicas, *Feſt.* 3) Lapide, *Enn.*

In Syrtin alios, et Libyſtica aequora.
Et breuia, et infernalis aequoris vada.
Et ſemipiſcis gurgites nauifragos
Olim interemtae veſtipellis dextera
Sangi Bubulci Fouii Stercutii,
Inque alta ſaxa virginum volucrium
Diſpalitantes, lancinatos cruditus
Opacus omnes Tellumo venabitur.
Multis ruinis obrutos ex mortuis
Vno relicto nuncio ſodalibus,
Delphiniſigne, fure Punicae Deae:
Qui vaſta raui coclitis magalia
Videbit, alieno maximo calpar [1]) meri
Manu propinans, poculum bellarium:
Videbit, et quae liquerit cadauera
Praeſtanus Auerruncus armorum cluens,
Qui rutro adunco runcinantes omnia,
Nectent foratam reſte praedam mugilum.
Atque alius alium ſaeuus excipiet labor
Labore ſemper priſtino ferocior.
Quae non Charybdis mortuorum explebitur?
Quae non Erinnys, ſemiuirgo beſtia?
Quae non Camena, carnifex bimembrium,
Aetolis aut Curetis, artus liquier
Suadebit aura flexanima immemores cibi?
Vel quam ferarum non ſabram intuebitur,
Atrox venenum farre miſcentem excetram,
Fatumque monſtriforme? ſed miſerrimi
Sortem gementes atque palantes haris,
Miſcella ſemper cum polenta floccium
Acina, fraceſque deuorabunt: aſt eum
Herba, atque Manus vindicabit obuius,
Nonacriates Vinulus Triceps Deus,
Et mortuorum regna deſcendet caua,
Atque inferum rogabit apricum augurem,
Coitus virorum et feminarum conſcium,
Vmbris hianti ſanguinem obſipans ſolo;
Enſiſque trux munimen, inferis metum,
Vibrans, trementum murmur vmbrarum audiet
Gracile caduca ſuccrotilla fabula [2]).
Atque hinc Gigantum quae lacertos inſula

1) Scyphum, *Feſt.* 2) Tenui voce, *Titin.*

Confregit, et Typhonis artus querqueri,
Aduſta flammis cum mera excipiet rate;
Qua Rex Deorum informe clunarum [1]) genus
In riſum eorum tranſtulit coloniam,
Qui praelium mouere Saturno ſatis.
Faii magiſtri poſtmodo buſtum, caſas
Poſt praeteribit Cimmerum, et Plutonium
Aquae procellis fluctuantem gurgitem,
Oſſan boumque Viriati [2]) ſemitas
Stratas, nemuſque Liberae puſae inferae,
Candenſque flammis flumen, atque vbi aetheri
Tollit cacumen ampla procapes [3]) iugi,
Ex quo fluenta cuncta, cuncti funditus
Fontes per arua diſſipantur Itala:
Linquenſque Lethaeonis alta culmina,
Lacumque Auernum, quem labro ambit circite,
Et flumen atra nocte Cocyti obrutum,
Stygis nigrantis gurgitem, qua Terminus
Iuranda poſuit iura ſupremis Deis,
Ire in Gigantes atque Titanos parans:
Libamen hauſtriſque aureis antlans aquae,
Orcae dicabit et viro donarium,
Silam columnae vertici appendens ſuam.
Et tres necabit filii Salaciae
Pupas, camenae matris aemulas ſoni,
Iactu inſolenti praecipes e culmine
Pinnis caducas aequor in Tyrrhenicum
Quacumque amari iura ſtaminis trahent.
Vnam Phaleri turris eiectam foras
Glaniſque capiet flumine irrorans humum:
Qua puſae acerram conſtruentes incolae,
Vitulatuum ſtrepente Parthenopen ſono
Solennia [4]) Deam iubilabunt alitem.
At littus exſtans in Veniliae Deae
Se corruens, cognominem Leucoſia
Petram tenebit, qua fluens Is, et ferox
Fluente pingui Laris eructat ſolo.
Ligea agetur in Terenam fluctuans,
Sulcans procellae murmur: illam nauitae
Linquent ſepultam littorali ceſpite,

1) Simiarum, *Feſt.* 2) Robuſti, *Non.* 3) Radix, *Feſt.* 4) Solenniter.

Aquis propinquam garrulis Ocinari.
Illam lauabit Corniger ſo gurgite,
Volucrimembris buſta februans aqua.
Primae ſorores ante cognatas Deae
Claſſis vetuſtus imperator Atticae
Certamen ardens lampadum nautis aget,
Iuſſis Deorum, plebs quod augebit dehinc
Neapolitis, quae prope vndantem ſinum
Portus Miſeni ſcrupeas ripas colet.
Claudenſque Coros ſcorteo ſinu bouis,
Et rurſus actus caſibus reciprocis,
Flagri triſulci verbere vſtulabitur
Larus, quieſcens caprifici frondibus,
Ne gurges illum fluctibus deglutiat,
Imo Carybdin fundo anhelantem trahens.
Nec ſat refectus nuptiis Atlantidis,
Rudem ſerilibuſque ſirpatum alueum
Intrabit audax, atque moderator reget
Ad media combae caudicariam trabem
Sutam infabre compage ſubſcudum rudi,
A qua acer Ambarualis expellens Deus,
Implume quale pignus orbae alcedinis,
Ipſis ageis et foris ſimul, vagis
Marget procellis impeditum copulis [1]),
Pontique inerrans pervigil cubilibus,
Anthedonio erit contubernalis Deo:
Sic alius alium ventus excipiens, facis
Inſtar, rotabit ſuber, agitans ſpiritu:
Vix et procellas vorticeſque Albuneae
Defendet illi ſupparum, arma pectoris
Manuumque, queis et ipſe carnifices petras
Prendens, acutis membra lancinabitur
Scrupis: ad inuiſamque Saturno inſulam
Laniam profectus ſeculum nefrondinum [2])
Nuduſque egenſque garrulus tenebrio,
Ficti latrabit fabulam infortunii,
Pendens acerbas coelitis monſtri preces.
Non hic veternus dormientem coepiat
Obliuionis Equirium Melanthium;
Namque ibit, ibit nauticum ad Rithri ſinum,
Et Neriti cacumen: intuebitur

1) Rudentibus, *Caeſar.* 2) Teſticulorum, *Feſt.*

Vaſtos penates ſuſque deque funditus
Luxu procorum turpium: at ſcrapta [1]) improba
Speciose adulterata corrodet domum,
Luxu miſelli abſentis effundens opes.
Atque ipſi ibidem plura quam in Scaeis mala
Videns famelicoſus, a domeſticis
Minas toroſo tetricas dorſo pati
Sannis repreſſus diſcet, et pauirier
Pugnis iniquis, friuolumque [2]) iactibus:
Nec inſueta flagra ſunt: vberrima
Vibix manet Thoantis in tergis adhuc
Lentis betulis ſculpta, quae trico nocens
Siccis genis infligere exhortabitur,
Gratam libenter corpori inſculpens notam,
Vt neſcios illectet oculatis malis
Hoſtes, querelis principem inducens ſenem:
Quem Bombylea vallis, et Temmicia
Infame nobis terra produxit malum,
Seruatus vnus nauitarum in patriam.
Poſtremo qualis larus angarius maris,
Salſaque murex corpus vnda exercitus,
Exhauſta luxu Pronienſium bona
Olim a Lacaena putida offendens lupa,
Portu relicto paſſus [3]) occidet ſenex
Coruus ſub armis Neriti lucos prope:
Quem latere foſſo cuſpis incurabilis
Piſcis necabit aculeo Sardonii:
Natusque patris carnifex vocabitur,
Achillis ille conſobrinus coniugis.
Poſt funus augurem Eurytan populus colet,
Et qui cubile Trampyae celſum tenet:
In qua necabit Herculem rurſus draco
Tymphaeus in conuiuio, Rex Aethicum,
Trahentem ab Aeaco atque Perſeo genus,
A Temeneïs non procul natalibus.
Sed mortuum illum Perga, mons Tyrrhenius,
In Gortynaeo condet vſtrinae ſitum:
Cum lacrumanter occidet propter malum
Natique coniugiſque, quam frater necans
Orcum ſecundus poſtuma via petet,

1) Meretrix, *Varr.* 2) Fragmentorum fictilium, *Feſt.*
3) Rugoſus.

Caeſus ſororis enſe ſuneſto gulam,
Glauconis Abſyrtique ſobrinae improbae.
Hic tot ruinis, totque cumulatus malis,
Secundo adibit Ditem inexorabilem,
Cui nullus vmquam ſudus arriſit dies.
O quam tibi praeſtabat eſſe in patria,
Miſelle, tauros vel colonum ruſtico
Iugare aſellum ſub coho cantherium,
Fictis furoris inſoleſcenti dolis,
Quam tot ſubire luctuum diſcrimina!
    At anxius vir coniugem raptam expetens,
Et augurales ominum audiens notas,
Amore ſpectri peruagantis aethera
Quae non marina templa perſcrutabitur?
Quae non vaga luſtrabit arua indagine?
Primo quidem Typhonios cernet ſpecus,
Anumque ſaxo membra duratam aſpero,
Nec non Erembum cognitas piſcatibus
Ripas hiantes, atque adulterae inclytum
Myrrhae videbit oppidum, cuius vterum
Leuabit obſtetricis arboris liber:
Et fleta multum buſta Gauantis ſuae
Herae, Hoſpitali Viciae Iugae Deae:
Quem trux biſetus [1]) dente cano conſcidit.
Arces videbit nec minus Cepheïdas,
Nec non Camilli lubricum pulſum pedis,
Araſque duplices, quas dapis cupidine
Bocas ſubiuit, pro parata virgine
Hiante fauce corpus Aurigenae vorans,
Rimantis exta, maſculi, plumigradae.
Meſſoris autem ſecula necabitur
Exenterato turpis orca viſcere,
Muſtelae alumnos qui caballimilites
Ceruicimatris ſaxifrontis extudit,
Homineſque durans ſuetus a veſtigio
Formare ſtatuas inuolucro marmoris,
Sagax tricoccae lucifur cuſtodiae.
Videbit aeſtu quae rigantur iugera,
Asbyſtae flumina, atque humo ſtertentium
Cubas olentes, conquiniſcens beſtiis.
Quae cuncta obibit propter Argiuam lupam,

1) Aper, *Feſt.*

Triuiram puellam ſeminipuerperam.
Iapygumque adibit erro exercitum,
Ponetque donum virgini Feretriae,
Ancile ſcutum, et hirneam [1]) Temeſiam,
Sponſae nocentis cernuoſque mulleos.
Sirinque adibit, et Lacinia ardua,
In queis iuuenca conſitum Feroniae
Deae Monetae praeparabit hortulum:
Et feminis lex ſemper indigenis erit
Cubitum nouenum flere tertium Aeaci
Et Doridis, fulmen duelli Martii,
Nec corpus auro perpolire vinulum [2]),
Nec ferre membris delicata pallia
Sandice pictas, ideo quod Diuae Dea
Terrae cacumen muneratur arduae.
Pugiliſque tauri inhoſpitam certaminum
Arenam adibit, quem creat Libentia
Maucina [3]), regnans arce Longuri edita,
Saturniam falcemque, Concheaeque aquas
Ventans, Gonuſamque, atque Sicanum aequora,
Et templa crudi pelle veſtiti lupi,
Quae quondam alumnus Crethei appellens ratem
Cum gente quinquaginta nautarum edidit:
Minyumque ſalſi ripa ſeruabit maris
Strigmenta, quae nec diluet Venilia,
Nec abluentes imbricae ningues [4]) diu.
   Ripae ſed alios, atque Teuchiris iuga
Vicina flebunt, littore eiectos procul
Atlantis ad deſerta territoria,
Membris nocentum lancinatos fragminum:
Mopſum Titaeroneum vbi olim nauitae
Buſto indidere mortuum, et buſto ſuper
Statuere cippum funebrem Argoae trabis
Tranſtrum reuulſum, manium donarium,
Auſigda Cinnyphaea quod rigans aqua
Fecundat vndis: aſt alumno Nerei
Tritoni Colchis munus vxor obtulit,
Lurae [5]) capacis aureum carcheſium,
Iter docenti qua per anguſtas freti
Immittat aras Tiphys incolumem ratem.

1) Pateram. 2) Molle, *Plaut.* 3) Manca. 4) Niues, *Lucret.* 5) Oris, *Feſt.*

Et iura Graecos Africae capeſſere
Pontigena tunc biformis afferet Deus,
Cum munus id plebs offerens reciprocum
Libyſſa Graecae, patriae exemtum dabit:
Metuque fati munus Asbyſtae infera
Telluris vmbra ſubter ignotum obruent,
Vbi ducem miſerrimum Cyphenſium,
Nautaſque ad vnum flabra Volturni egerent,
Et ex Palythris filium Tenthredonis,
Amphryſienſem principem Euryampium,
Et optimatem ſaxicorporis lupi
Donorum edacem, et culminis Tymphreſtii,
Quorum quidem Aegonean alii patriam
Deſiderantes, atque Echinum, et Titarum,
Iramque, tum Trachina, tum Perrhaebicam
Gonum, Phalanumque, atque Oloſſorum ſola,
Et Caſtanaean, inſepultum in rupibus
Aeuum ſupremis eiulabuntur malis.
Sic aliud alii funus adiunget Deus,
Dura ante reditus excitans diſcrimina.
Illum Aeſari vnda, et oppidum minutulum
Oenotriae, Crimiſſa, torris noxii
Stinctorem habebit, quem momordit excetra;
Namque ipſa ſummum diriget telum manu
Tendens tenum [1]) virago Maeoten Tuba:
Durae ad fluenta qui cremato acerrimo
Leone, valgo dexteram armauit Scytha
Colubro, volantum pinſitore [2]) cuſpidum.
Crathis ſepulcrum ſed videbit mortui
Ad ima templa Bitientis Patarei,
Vbi ſonora ſtagna Nauaethus vomit.
Ipſum necabunt Auſones Pellenii
Opem ferentem Lindium praetoribus,
Quos Thermydri, quos Carpathi iugis procul
Vagos coruſcus Thraſcias mittet canis,
Noui colonos hoſpitisque pulueris.
Ergo Macellis maximum templum incolae
Buſto ſtruentes, numen aeternum colent
Libiſque, opimis et boum nidoribus.
Faber caballi Langariae in cubilibus,
Timore Martis et cateruae Thuriae

1) Funem, *Plaut.* 2) Expulſore, *Enn.*

Pendens parentis peierata crimina,
Quae pecua propter comparata praelio,
Celſae Comaethus dirutis proſimuriis [1])
Ob coniugalis curae amorem vxorium,
In Bellicam Cydoniam viraginem,
Creſtoniumque peierauit in Deum,
Lupum Quirinum Troſſulum [2]) Flexuminem,
Qui torminoſum praelium in fratrem dedit
Intra parentis intimam bulgam pugil,
Natale nondum lucis intuens iubar,
Nec liber a Partundae adhuc laboribus:
Meticuloſum auxere ſic fetum Dei,
Caeſtu valentem, in Marte lauricem [3]) tamen,
Et arte plurimum vtilem in caſtris ſua:
Qui circa Cirin et Cyliſtarni humida
Habebit hoſpes patria procul domos,
Vbi dolabras, queis grauem molem aſcians,
Illuſtre damnum ſabricabit incolis,
Molae [4]) ſacrabit in Cluacinae tholo.
Alii tenebunt Sicanorum littora
Aborigines, qua tres Alumento [5]) ſenex
Nautis puellas Phoenodamantis dedit,
Seruans repoſtum mente ceti prandium,
Porro obſipare edacibus coenam feris,
Vbi ad crepuſcos [6]) venerint Laeſtrygonas,
Qua ſqualet alta inhoſpitalis vaſtitas.
Illae parentis maximum donarium
Quinquertionis ſtruxerunt templum Deae,
Morte expeditae et ſolitariis locis.
Quarum alteram Crimiſſus aſſimilis cani
Vinclo marito coniugabit, atque ea
Semifero alumnum nobilem pariet Deo,
Trium colonum conditoremque vrbium:
Qui conuocatum termitem Anchiſae nothum
Ducet triquetram marginalem ad inſulam,
E Dardanis nuper aruis hoſpitem.
Heu! heu! Segeſta, coelitum ſententia
Te luctus atrox, te querela patriae
Manet flagrantis ignis hoſtici rogo:

1) Pomeriis, *Feſt.* 2) Equitem. 3) Leporem. 4) Martiae, *Gell.* 5) Laomedon, *Feſt.* 6) Occidentales, *Varr.*

Tu sola moeros [1]), sola turres dirutas
Ad omne tempus lacrumata, sat diu,
Sat eiulabis: omnis atrato miser
Cultu popellus inuolutus supplice,
Pedore deget squaleque [2]) aeuum sordidum,
Soloxque capitis terga foedabit coma,
Memorem procurans veteris aerumnae notam.
Multique circa Sirin et Leutarniam
Colent opima culta, qua miserrimus
Grossorum acutus supputator est situs
Calchas feritus vngulo caluum caput:
Qua fluctuosa murmurat fuga Sinis,
Rigans amoena Choniae noualia:
Vrbem hi struentes Ilio cognominem,
Iram Mineruae Buccinae accendent herae,
Cum Xuthidas in aede mactabunt Deae
Quicumque ad aram supplices confugerant:
Purasque conniuebit illa pupulas,
Saeuis Achaeis vapulantes Ionas
Videns, luporum et ciuicam agrestum necem;
Quando camillus publicus flamen cadens,
Primus tepente sparget aram sanguine.
Itemque saxa plurima Tullensia,
Nec non marini prominens Lini iugum,
Regnata adibunt arua priscae Amazoni,
Emancipati feminae seruae iugo,
Quam seruientem strenuae viragini
Vagam repellet vnda ad hospites sinus,
Exsculpta cuius interemtae lumina
Leto cruento mirionem [3]) simium
Sternent, trifaci [4]) saucium longurio.
Crotoniatae ciuitatem diruent
Amazonis, fortem necantes virginem
Cletam, imperantem patriae cognomini:
Et inde terram mordicus quamplurimi
Proni prehendent, nec laboribus fine
Lauretae alumni moenia aequabunt solo.
Alii Terenam, qua fluens Ocinarus
Recentat arua, februam eructans aquam,
Errore lixabundi [5]) et aerumnis colent.

1) Muros, *antique.* 2) *Pro*, et squallore. 3) Deformem. 4) Tricubitali hasta, *Fest.* 5) Vagi.

Sed et ſecunda laude pulcritudinis
Cluentem, et almis ex Lycormaeis aquis
Fortem aſperumque filium Gorgae ducem
Modo Libyſſam Thracia in terram ferent
Flabella, tentis inuoluta linteis:
Modo ex Libyſſa rurſus Auſter accidens
In Argyrinos verſus et Ceraunia
Feret, ſonanti turbine inſultans ſalo:
Vbi victus illis durus exantlabitur,
Laconii qui flumen Aeantis bibunt.
Ciueſque capiet Crathis omnes Colchicis
Polis propinquus Mylacumque terminis,
Quoſcumque miſit quaeritantes filiam
Aeae et Corintho, ſponſus Eidyae, imperans,
Venans carinam perfidae ſponſae veham:
Qui limpidum accoluere Dizeri alueum.
Melitem inſulam alii non ab Orthrono procul
Vagi obſidebunt, quam iugoſi plurimus
Circum Pachyni Sicanus lambit liquor,
Arcem petroſam ruminans cognominem
Olim futuram Siſyphei filii,
Curitis etiam Virginis ſplendens opus,
Qua vomit Helorus frigerantem gurgitem.
Aui peremtor hirpus Orthronum incolet,
Patrii procul fluenta Coſcynthi expetens,
Et in procellis ſcrupeae moli inſidens,
Claſſem imperabit nauigandam ciuibus:
Terrae paternae namque non annum integrum
Perduellionis patria reum frui
Sequeſtra iuſtae Furia vindictae ſinat,
Ladonis vdi larua roris accola.
Et inde vitans praelium anguiformium,
Abantiam poſt nauigabit oppidum,
Ventanſque propius terram Atitanenſium,
Ad littus ipſum culmen arduum incolet,
Libans Polyanthei Chaonitae flumina.
Calchantis atqui buſta propter Itala
Fratrum duum mendacis alter ceſpitis
Tumulum ſepultis excitabit oſſibus:
Buſtumque ouillo vellere incubantibus
Veram in quiete dictionem [1]) proferet:

1) Oraculum, *Pacuv.*

Salutiferque Dauniis vocabitur,
Cum fluminis gens lota Iuturnis aquis,
Gnatum inuocabunt opitulum Aefculapii
Gregi benignum ciuibufque accedere.
Hoc nempe cunctis lumen Aetolis erit
Ibi cruentum et omnium faeuiffimum,
Quando Salanga rura et Angaefos finus
Cum venerint, ducis repofcent iugera
Boni noualis fumen, aruum haeredium:
Quos ad fepulcrum folitarium obruent
Viuos hiantis in foli voragine,
Sepulcrum et ipfis infepultum Daunii
Statuent aceruo fornicatum faxeo,
Terram offerentes, quam volebant fumere,
Cerebriforbi filii apri bellici.
Sed filiorum Nauboleorum petent
Nautae Temeffam, qua iugofus Lampetes
Illuftre cornu verticis Hipponii
Salo tetendit: proque Criffae finibus
Crotoniatem portuofum puluerem
Taurorum arabunt ferreis dentalibus,
Patriam Lilaean, et Anemoreae fola,
Amphiffan et defiderantes, atque Abas.
Setaea mifera, rupium te crux manet,
Vbi numellis membriuincis ferreis
Mifella paffis compedita brachiis
Moriere, heriles aufa claffes vrere,
Ad Crathin eiulante queftu volturum
Rapina pendens, ofcinum voracium:
Quin fortis ille mons tuae cognominis,
Ponti procellis imminens, vocabitur.
Tamen Pelafgi ad alta Membletis vada,
Quicumque Corficae appulerunt infulae,
Tyrrhenicum vltra murmur ad Lametios
Lucana habebunt gurgites noualia.
Illos ruinae duraque infortunia
Moeftos habebunt, non relaturos pedem
Propter mearum nuptiarum vim trucem.
Nec qui penates geftientes poft petent,
Vitulationis pinguia adolebunt facra,
Redhoftientes gratiam Lucretio.
Nam tot ruinis, tot malis Ericius,
Tot Martiorum coniugum aedituas nurus

Dolis rotabit, nec malis nauifraga
Ceſſabit ignium excubans cuſtodia,
Ob caeſi alumni fata, quem ceſpes recens
Effoſſus in tellure Methymnae teget.
Aſt alius ad lauacra inextricabiles
Laquei nocentis coecus explorans vias,
Scelestae amictus inuolucro compedae
Manibus requiret impeditis exitus:
Caueamque ſubter balnei vrinans, lacum
Cerebro recenter atque pollubrum imbuet,
Scena [1]) bipenni diſſitus medium caput;
At vmbra pulla peruolabit Taenarum,
Auerſa abominanda ſcraptae [2]) munia.
Ego ſtabo propter nauiam iacens humu,
Diuiſa aheneae ſecuris verbere,
Cum mi, ſapinum ſtipitem aut truncum ilicis
Frondator aliquis vt opifex lumarius,
Illuſtre collum franget et tergum patens,
Et omne acerba lancinans corpus cruce
Excetra dipſas imminens ceruicibus,
Iras amarae bilis explebit ſuas,
Vt non duelli iure captam, at ſuccubam
Stimulo furoris vlta me implacabili,
Sturdis querelis coniugem clamans herum,
Curram repente conuolans perniciter.
Sed vertagus parentis indagans necem,
Crudelis enſem merget extis viperae,
Gentile ſanans prodigus malum malo.
Sed vir meus, rex feruientis coniugis,
Lepidis coletur Spartiatis Iuppiter,
Honorum adeptus Oebali natis vices.
Meus nec vltra cultus ignorabitur
Obliuioſis obrutus ſilentiis;
Colentque templis optimates Daunii
Salpes ad oram, quique ſeruant Dardanum
Vrbem, paludis proximi voragini.
Sed et cauentes coniugale vinculum
Puſae virorum taedio deformium
Comis recenter Hectoris nitentium,
Inſignium formae aut notis natalium,
Arae lacertis implicabuntur meae,

1) Dolabra, *Liv.* 2) Sceleratae, *Titin.*

Taedarum habentes acre propugnaculum,
Pullos amictus atque fucum corporis
Lito [1]) gerentes veſtium tectorio:
Illuſtre numen his ego longum Dea
Canar bacillos feminis geſtantibus.
Luctumque multis virginum parentibus
Orbis relinquam retro, quae ducem impium,
Deae latronem militarem Cypridis
Diu gementes, iure fraudatas tori
Mittent puellas ſorte iniqua virgines.
Larymna, tum Sperchie, tum Boagrie,
Tu Cyne, tu Scarphea, vel Phalorias,
Vrbſque alta Narycea, vel Thronitides
Vici Locrenſes, et Pyranthia ardua,
Necnon Hodoedocea tecta Oïlei,
Vos ob mearum nuptiarum crimina
Poenas Mineruae ſcilicet magnae Deae
Soluetis, annos mille virgines anus
Vrnae nefaſtis nutrientes ſortibus:
Queis inſepultum ſemper in terra hoſpite
Hoſpes ſepulcrum diſtrahetur fluctibus,
Cum membra cremiis vſtulans infamibus,
Cinerem procellis ventilabit Mulciber
Columbae ab altis interemtae montibus.
Aliaeque noctu mortuis ſimillimae
Campos adibunt virginis Sithoniae,
Coecas ocellis aucupantes ſemitas,
Auguſta Diuae dum penetrent atria,
Votis cientes ſupplices Duelliam:
Magnaeque verrent aream ſcopis Deae,
Et rore ſpargent, iam cauentes ciuici
Furoris aeſtum: nam vir omnis Ilius
Seruabit illas, ſaxeum rodus [2]) tenens,
Aut aeneam ſeceſpitam, aut bupetiam
Acierim [3]) acutam, vel Phalacraeam rudem,
Manum ſtudens ſatiare ieiunam necis:
Impune tunc plebs laude noxium efferet
Genus necantes, lege ſanciens rata.
O mater, o miſella mater, nec tua
Laus interibit: quin virago Perſei
Triformis Orca te canem pernoctibus

1) Vncto. 2) Lapidem, *Att.* 3) Securim, *Feſt.*

Saeuam efferabit in viros nictatibus,
Quique imperantis Strymoni Caniculae
Delubra flammis non colent ardentibus,
Pheraeam opima caede placantes Deam:
Sed buſti inanis inſulare ceſpitem
Pachyni habebit culmen, ex inſomniis
Heri timentis excitatum dextera,
Ad purum Helori funeratae marginem
Qui functae in oris inferet libamina,
Triuiae furorem ſcilicet timens Deae,
Quod primus audens ſaxei iactus nefas,
Orco praeibit, dux inhumani ſacri.
    O frater, animae plurimum frater meae
Dilecte, fulmenta aedium atque patriae,
Non fruſtra tauris imbues altaria
Caeſis, tenentem Ophionis ſedilia
Venerans opimo victimarum munere;
Sed rura te vectabit in natalia,
Graecis vigentem rura adepta gloriam;
Vbi palaeſtram docta mater Latia
Olim imperantem Tartaro trudens anum,
Furtiua ſoluit vincla partitudinis,
Gumiae [1]) mariti pullimanducas cauens
Epulas nefandas; nec ſaginauit dape
Aluum, faceta glutiens ſaxum vice
Suffarcinatum mollibus cunabulis,
Prolis ſepulcrum triſte ſemiferus ſuae:
Quin templa habebis inſulaſque Manium [2])
Verruncus aurae peſtilentis Indiges,
Vbi ſecutus Ogygi poplos ſatus
Oracla Medici Lepſii Terminthei,
Ex Ophryneis te ſepulcretis agens,
Arcem ad Calydni ducet et terram Aonum,
Leuamen acre, cum tumultus hoſticus
Vaſtabit arua, et Teneri donaria;
Sed et ſufetes [3]) victimis Ectenii
Tuam fouebunt, vt Deorum, adoream.
    Et Cnoſſum adibit atque Gortynis domos
Meae ruinae luctus, et caduciter
Ducum lababunt tecta: non enim innocens
Lembum biremem nauta piſcator reget,

1) Voracis. 2) Beatorum. 3) Optimates, *Calid.*

Leucum ſequeſtrem regiae ductans dolo,
Odiumque coecis implicans mendaciis:
Nec ille parcet liberis, nec coniugi
Medae, furoris aeſtubus mentem auius,
Non Cleſitherae filiae, cuius pater
Draconi alumno ſponte nuptias dabit:
Omneſque cruda cedet in ſacris manu
Cereris ſauiſſis [1]), faucios crudeliter.
Decuſque auitum illuſtre progenii meae
Aeuum nepotes efferent in poſterum,
Coronam adepti praeliis perduellium,
Terrae mariſque ius tenentes principes:
Nec mentione poſthuma nomen carens
Celabis altis in tenebris, Patria;
Tales relinquet conſobrinus duplices
Meus leones, maximum Romae genus,
Gnatus venuſtae Vorticordiae, cluens
Mentis, nec acri poenitendus praelio;
Rhaecelon vrbem qui prius ventans colet
Ciſſi ad ſupremum culmen, et Laphyſtias
Cornu rigentes feminas: Halmopia
Rurſum exeuntem quem manet Turrenia,
Tepente Lynceus et redundans agmine,
Et Piſa, pecoroſa atque Agylles paſcua:
Miſcebit hoſtis quocum amicum exercitum,
Adigens ſacramento atque ſuppliciis [2]) precum,
Erro latentes pumilus ruſpans vias
Terrae mariſque: tum ſimul nati duo
Myſos regentis (cuius auertet Deus
Vitiſator haſtam, membra vineto implicans)
Tarchonque tum Turrenus, immanes lupi,
Sanci ferentes Herculis primordia.
Vbi refertam gliſceram [3]) menſam dapum
Tandem voratam conſpicatus affeclis,
Oraculorum fiet antiquum memor,
Pinguique ſub Aboriginum ſolo ſtruet
Vltra Latinos atque Daunios ſitas
Turres alumnis fabricans numero pares
Scroſae nigellae, quam ab Idaeis iugis
Et Dardaneis collibus ductam auehet,

1) Cellis, *Gell.* 2) Supplicationibus, *Feſt.* 3) Creſcentem, *Feſt.*

Quae tot nutriuit his pares numero ſacres:
Vt vrbe cuius ponet vna imaginem
Sigillo aheno, delicoſque grundules.
Et aede ſtructa Myndiae Pallenidi,
Delubra ponet patriorum praeſtitum,
Quae ſola, ſpreta vxore, ſpretis liberis,
Aliiſque copum [1] rerum opimitatibus,
Tanden ſenili cum parente praeferet,
Velans amictu; cum canes duchici
In cuncta ſpolia ſortientes patriae,
Soli huic ab ipſis aedibus praedam offerent
Et munus exportare quod cordi fuat:
Sic viſus etiam perduellibus pius,
Multum cluentem laude belli patriam
Recidiuam et ipſam deferet nepotibus
Vrbem, ſuprema iuxta Circaei iuga,
Et trux Maricae [2]) litus, atque Argus ratis,
Phorcae paludis Marſionidis lacum
Titoniumque flumen, arcanis humum
Rimans opertas in vias canalibus,
Cacumen et Zoſterium, qua virginis
Faunae Sibyllae ſcrupeum ſpecus patet,
Pendente tofi fornicatum pumice.
Tot execranda tanta perferent mala,
Meae parabunt qui ruinas patriae.
    Quid enim parenti maximi Promethei
Commune magni matre cum Sarpedonis,
Quas pontus Helles, quas petrae Symplegades,
Quas Salmydiſſus, quas inhoſpitus liquor
Scythis propinquus rupium arcet obice,
Tanaiſque nullo gurgitum contagio
Mediam paludem diſſecans, gratam incolis
Algum [3]) et pedarum perniones flentibus,
Vt primo pereant Carnii nautae canes,
Qui fronte roba [4]) tauriformem virginem
Rapuere Lernes inſtitores improbi,
Sponſam ruinas ferre Memphiti duci,
Odii mouentes ſigna vtrique littori.
Namque et rapinae contumeliam grauem
Florentis Idae expoſtulantes incolae

1) **Copioſarum.** 2) **Circes.** 3) **Frigus.** 4) **Rufa,** *Feſt.*

Cureles, extulere captiuam bouem
Paronis intra taurifrontis alueum
Ad ſancta templa coniugem Saraptiam
Dictaea Cretes Stellioni principi.
Nec viſi habere ſat, ferentes par pari,
Ductore Teucro ſed rapacem exercitum
Teucri Scamandro cum parente Draucio
Miſere ad alma Bebrycum noualia,
Bellum ferentes muribus: quorum ſatu
Generis creaſti, Dardane, auctores mei,
Ducens puellam Creſſam, Arisbam nobilem.
Secundo item miſere furaces lupos,
Vt vniplotio vellus auertant duci,
Seruabat acri quod draco cuſtodia:
Qui cum Cytaeam venerit Libyſticam,
Et quadrinarem ſopiens oſſa boam,
Vomentium ignes prefferit dentalia
Vrua italorum [1]), elixus immiti rogo,
Non abſtulit libenter aruigi cutem,
Sed et bidentem ſponte ſectantem auferens,
Germanicidam, peſtitatem liberum,
Picae ad loquacis alueum aurigans tulit,
Humanum ab altis Chaoniticis ſonum
Tranſtris loquentis, et peritae currere.
At rurſus antro qui reuulſit mulleos,
Amentum et enſis, baltheum, atque enſem patris,
Cui Scyrus olim lacrumoſa funera
Praecipitis infra ſtridulum vmbonem iugi
Saltus parabit inſepultos, Phemipor [2]),
Myſtae comes leonis, hoſticae Deae
Qui mulſit vber lacteum Feretriae,
Fur balthei litem excitauit duplicem,
Ceſtum reuellens, et Themiſcyrae inclutam
Arcu potentem Porrimam ciuem auferens:
Cuius ſorores virgines Neptunides
Erim atque Lagmum deſerentes, Telamum,
Fluenta Thermodontis, atque Actae iuga,
Poenas rapinae quaeſitantes aſperas,
Iſtri vls [3]) ſonantem gurgitem citas equas
Egere, hiantes horritorem [4]) oris ſonum

1) Boum, *Feſt.* 2) Phemii puer: *ſic* Marcipor, *Feſt.*
3) Vltra, *Cato.* 4) Hortatorem, *Diomed.*

Graecis, vetuſti filiiſque Erechthei.
Omnemque duro Marte vaſtarunt agrum,
Igne vſtulantes patrimonia Mopſopi.
Meuſque campos Thraciae populans auus,
Terramque Eordam, tum Galadraeum ſolum,
Peneum ad amnem panxit arui terminos,
Seruile vinclis imprimens collo iugum,
Virtute praeſtans iuuenis et forma ſuis.
At haec bubulcum ſuppetias pro tot malis
Cudonineſtem ſexque nauium ducem
Mittens, ligone ſaxa fodit moenia.
Eum Moneta vorticordia coetibus
Deum ſacrabit, cauſa princeps luctuum.
Rurſus Timolum deſerentes voltures,
Et Cimpſon, aureumque Pactoli ſinum,
Et aquas paludis, cuius in cubilibus
Typhonis vxor aſpero toro incubat,
Agyllan Auſonitin intrarunt, graue
Saeuis Liguribus, quique primo Sithonum
Duro gigantum ſunt creati ſanguine,
Certamen acris conferentes praelii,
Piſamque capiunt, et relinquunt omnia
Praedam duelli iugera, Vmbris finibus
Propinqua et Alpium iugoſis arcibus.
Litem ſupremus torris antiquam excitat,
Olim ſepultos ignibus animans rogos,
Poſtquam Pelaſgos haurientes Rhyndaci
Conſpexit vrnis in peregrinis aquam.
Lymphata at illa efferatis aeſtubus
Triplamque quadruplamque vindictam inferet,
Magnis ruinis littus aduerſum impetens.
Aderitque primus hic Ioui Laperſio
Cognominiſque et Fulguritor Iuppiter,
Telis triſulcis hoſticas flammans domos:
Quicum ipſa moriar, inque mortuis vagans
Tunc audiam illic illa, quae poſt eloquar.
Sed et ſecundus, interemti filius
In rete muti piſcis immiti modo,
Terram cremabit hoſpitem, Medici Dei
Oraculis, cum multilingui exercitu.
At rege lignatore tertius ſatus,
Figulam recenter virginem Brancheſiam
Glebam ſolutam flumine inducens ſibi

Terreftre egeno munus optanti dare,
Libro figillum quod fuiffet conduli [1]),
Montana Phthiram regna folus incolet,
Peditem retundens Cara mercenarium:
Petulca cum nonaria [2]) eugium [3]) terens
Nictabit olim nuptias, catulliens
Turpi fuburrae barbarorum nubere.
Quarti Dymantis fanguine a veterrimo,
Lacmoniique, tum Cytinaei, et Codri:
Qui Thingrum habebunt et cacumen Satnium,
Et marginalem priftini peninfulam
Empantae Educae plurimum inuifi Deae,
Patris virofae multiformis fcraptiae,
Quotidiano quae libidinis lucro
Miferi lupinam patris expleuit famem.
Extremam arantis terram Edonis hofpitem.
Aft vltor acer Phryx necis fororiae
Rurfus nutricem continentem diruet
Parici [4]) opaci, iura fincerifsuma
Reddentis arte contumace Pluribus [5]):
Lalifionis aurium qui appendices
Flaccas recidens, tempora ornabit fua,
Mufcis timorem fanguiforbis adferens:
Cui cuncta Phlegrae terra capta feruiet,
Thrambufiumque culmen, atque caeruli
Rupes Titonis, atque Sithonum plagae,
Palleniumque iugerum, quod corniger
Rumon faginat, lixa gentis accolae.
Multas viciffim concitabit lacrumas
Quirinus, aut Gradiuus, aut quem dixeris
Ligurrientem pota caede praelia.
Sed non quiefcet fic parens Promethei,
Sed pro vniuerfis ftirpis vnum Perfei
Mittet gigantem, cui via mare hofpitum
Erit pedeftri, et terra nauigabitur
Tonfis fecanti rura: tunc Feretriae
Domus Quirinae tota flagrans ignibus
Cum moeniorum ligneo proceftrio [6]),
Faunum vocabit peftis auctorem, augurem
Mendaciorum, Februique antiftitem.

1) Anuli, *Feft.* 2) Meretrix. 3) Ὑμένα. 4) Indicis, *Feft.* 5) Mortuis. 6) Ambulacro, *Feft.*

Crudaeque genti cuncta mandetur ſimul
Deglubta duplici delibrato cortice
Manſueta nutrix fructuum, atque arbos fera:
Exhaurietur omnis vnda fluminum
Sitis calores affatim extinguentium:
Nubes ſagittis eminus ſtridentibus
Super caput crebreſcet, vtque Cimmerae
Obnubet vmbrae ſqualor obſcurans iubar.
Qualis Locrenſis non diu viuax roſa,
Et cuncta vaſtans velut aprica ſtramina,
Rurſus feretur in pedes reciprocus,
Natantis alni caudicem, vt crepuſculum
Puella ſerum, mobili viſu legens,
Aheneo latronis enſe territa.

Multi labores, multa belli funera
Erunt viuorum, nunc grauis certamina
Ob ſceptra regni fortiter certantium,
Nunc exaratis in boum noualibus:
Dum crudus heros ſopiat bellum graue
Ab Aeaco atque Dardano ducens genus,
Theſprotus vtrumque et Chaladraeus leo:
Omnem et ſupinans fratris euerſam domum,
Formidoloſos coget Argiuos duces
Ditis Chaladrae ſaeuum adulari lupum,
Et ſceptra priſci principatus tradere.
Cui ſexta iam poſt ſaecla cognatus meus
Manus feroces conferens quinquertio,
Terraeque aquaeque non recuſans ſagmina,
Inter ſodales tum cluet veterrimus,
Partas duello primitu exuuias ferens.

Quid miſera longum tempus in ſurdas petras,
Surdas procellas, irritas cautes loquor,
Sonos inanes oris incaſſum ciens?
Noſtram abrogavit Nuptus antiquans fidem,
Rumore vano veriuerbium illinens,
Mentemque certae dictionis augurem,
Paſſus repulſam quorum amabat aſſequi:
Veram eſſe faciet; et malo edoctus ſuo
Quis, quod iuuandi patriam nulla eſt via,
Carmentam abunde hirundinem laudauerit.

Tantum locuta eſt; et reciproco pede
Recta petebat carcer, atque in pectore
Sirenis exſpirauit vltimos modos

Clari ſacerdos, atque Neſus filiae
Augur ſatelles, quale Picatum loquax
Monſtrum, inuoluta verba lime tinniens.
Ego implicatum nunciaturus tibi
Veni furentem virginis Fatuae [1]) ſonum,
Cum ſim locatus ſaxeae cuſtos domus,
Narrare cuncta, tum putare ſingula
Iuſſus, loquelae nuncius volubilis.
In melius autem Dius iſtaec omina
Vortat, tuo qui tutor aſſidet ſolo,
Priſcam tuens poſſeſſionem Bebrycum.

1) Fatidicae.

IN

LYCOPHRONIS CASSANDRAM

IOHANNIS MEVRSII

COMMENTARIVS.

IOHANNIS MEVRSII
AD LECTOREM
P R A E F A T I O.

Ecce, mi Lector, dono tibi Lycophronem, Poetam omnium, quotquot ſunt, obſcuriſſimum. Addo librum Commentarium, eo facem praefero, qua opus illi fuit nimis diu. Ferunt obſcuram Myrmecidis ex ebore operam facilius viſam, ſi nigras ſetas adhibuiſſent: idem de hoc Lycophronis Poemate dictum habe, quod ſine interprete vix eſt vt quisquam intelligat. Laudabilis nupera opera doctiſſimi (viri dicam, an adoleſcentis?) Gulielmi Canteri noſtratis. Bertrandus ſi quid laudis meritus, non ego defrudem. Primi in hoc opere illuſtrando ſudarunt Dection, Orus et Theon, viri in Grammatica quondam illuſtres, ſed eorum opera tempus atque inuidioſa vetuſtas nobis ademerunt. Quae hodie exſtant Commentaria Iſacii Tzetzae, papae! quam multoties nugacia? *mortuaria gloſſematia* cum Catone meritiſſimo quis dixerit. Si boni quidquam in illis, ea iſtorum ſunt, quos paullo ante laudaui, qui ſi reuiuiſcant, indubie lege Atinia rem furtiuam vindicent. Atque exſtarent illi, labore hoc ſuperſedere potuiſſem: ſed haec vota tantum. Quare illa, quae iam maioribus noſtris ademit obliuio fugitiua, ſecutaque ſedulitas poſterioris aeui re-

trahere nequiuit, non, ſi non potero indagare, eo ero tardior, ſed velocior ideo, ſi quiuero. Non mediocres enim tenebrae in hac ſylua: neque eo, quo peruenire volumus, ſemitae tritae: neque non in tramitibus quaedam obiecta, quae euntem retinere poſſent. Praeterea damus quoque emendatiorem verſionem Illuſtriſſimi viri Ioſephi Scaligeri, Iul. Caeſ. F. cuius hortatus ad has meas lucubratiunculas edendas magnum mihi calcar addiderunt: et absque eo eſſet, vix id facere auſus fuiſſem. Quod ſupereſt: moneo, et teſtor religioſe a me ſeruatam nobilem illam Laurentium legem, *Ne pomum ex alieno*, noſti caetera. Quidquam a nobis ex doctorum huius aeui virorum ſcriptis in mea tralatum, nomina ingenue profiteor. Neque enim furtiuae a me ſublectae pennae,

Ne, ſi forte ſuas repetitum venerit olim
Grex auium plumas, moueat cornicula riſum.

Deinde pauci ſunt, quos aliquando aliud agens apud amicos, inſpiciens legi; pauciores, immo nulli, quos perlegi: non quod neglexerim, ſed otium defuit: magis me capiunt ipſi fontes, e quibus gratius aquae petuntur. Graculi iſti, qui plagium clamitant, ſi quid dixeris, quod ipſi ante te, verbo dicam, non me mouent. Nec ego ſolus ero, in quos ab illis inuolatum. Vale, Lector candide: Zoilum enim non aeſtimo, qui quorum ſimilitudinem deſperat, eorum affectat ſimultatem. Themiſtocles dolebat, cum nulli ſibi inuidi:

Ὁ γὰρ ἀφθόνητος οὐκ ἐπίζηλος πέλει.

Iterum vale, et his meis candide fruere: ſicubi lapſus, veniam dabis adoleſcenti admodum, deinde homini. Nemo noſtrum non peccat, homines ſumus, non Dii.

IN

LYCOPHRONIS CASSANDRAM IOHANNIS MEVRSII COMMENTARIVS.

4.

Χρησμῶν αἰόλον στόμα] Simili phrasi Aeschylus Prometheo *αἰολοστόμους χρησμοὺς* dixit.

3. Οὐ *γὰρ ἥσυχος κόρη*] Numine afflatorum indicium putatur clamore confuso bacchari. Ruffinus Hist. Eccles. lib. II. cap. IV. *Cumque primum nauicula senum oram illius soli attigisset, ecce subito sacerdotis illius templi virgo filia correpta spiritu, cum ingenti vociferatione clamoribus vsque ad coelum datis* (malim *elatis*) *agi per medios populos coepit, et crebros ducens rotatus, stridens huc atque illuc rabida ora vibrare etc.* Apuleius Miles. VIII. *Inter haec vnus ex illis bacchatus effusius, ac de imis praecordiis anhelitus crebros referens, velut numinis diuino spiritu repletus, simulabat sauciam vecordiam prorsus.* Et postea, *Insit vaticinatione clamosa conficto mendacio, semetipsum incessere atque criminari, quasi contra fas sanctae religionis designasset aliquid.* Statius Silv. lib. IV. in Via Domitiani de Sibylla,

En et colla rotat, nouisque late
Bacchatur spatiis. —

Oecumenius ad cap. XII. Act. Apost. Καὶ *οὕτω μανίας πληρουμένη, καὶ τὰς τρίχας λύουσα, καὶ ἀφρὸν ἀπὸ τοῦ στόματος*

ἀποπέμπουσα, καὶ τἄλλα πάντα ποιοῦσα, ὅσα οἱ μαινόμενοι ποιεῖν εἰώθασι, τὰ τῆς μαντείας, ἢ μᾶλλον μανίας ἐφθέγγετο ῥήματα. Eunapius in vita Aedesii de Sosipatra loquens, Εἶτα εἰς τὸν περὶ καθόλου ψυχῆς, καὶ τί τὸ κολαζόμενον, καὶ τί τὸ ἀθάνατον αὐτῆς, ἐμπίπτουσα λόγον, μεταξὺ τοῦ κορυβαντιασμοῦ καὶ τῆς ἐκβακχεύσεως, ὥσπερ ἀποκοπεῖσα τὴν φωνὴν, ἐσιώπησε. Petronius, *Potius furentis animi vaticinatio appareat, quam religiosae orationis sub testibus fides.* Lactantius lib. IV. cap. XXVII. *Ecce aliquis instinctu daemonis percitus dementis, effertur, insanit, etc.* Lego *d. efferatur, i.* Simile mendum apud eundem auctorem lib. I. cap. XXI. *Sectis namque humeris, et vtraque manu districtos gladios exerentes, currunt, efferuntur, insaniunt.* Legendum omnino, *c. efferantur, i.*

6. Δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα] Cassandrae vatis δαφνηφάγους λαιμοὺς vocat Lycophron, quia laurus μαντικῆς σύμβολον, vt ait Aphthonius Προγυμν. et futurorum praesensionem habere credita olim, eaque de causa Apollini dicata, vt patet ex Theocriti epigrammate primo, et Ouid. Metamorph. lib. I. Auctor Γεωπονικῶν libro XI. Καὶ τὸ μὲν δένδρον ἀπὸ τῆς παρθένου δάφνην ὠνόμασεν ἐπωνύμως· λαβὼν δὲ ἀπὸ τοῦ φυτοῦ πτόρθον, ἐστεφανώσατο, καὶ μαντικῆς ἔκτοτε σύμβολον ἐγένετο τὸ φυτόν. Hesiodus gustata lauru Poetam factum se, et praeteritorum futurorumque cognitionem accepisse prodit, his verbis,

Καί μοι σκῆπτρον ἔδων δάφνης ἐριθηλέος ὄζον
Δρέψασθαι θηητόν· ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
Θείην, ὥστε κλύοιμι τά τ᾽ ἐσσόμενα, πρό τ᾽ ἐόντα.

Vbi Scholiastes, ἡ δάφνη ἐνεργεῖ πρὸς τοὺς ἐνθουσιασμούς. A Claudiano quoque lib. II. de Raptu Proserpinae — *venturi praescia laurus* dicta. Apud Homerum etiam Iliad. α. Chryses vates Atridas accedit, Στέμματ᾽ ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος. Eunapius in Chrysanthio, Ἡ δὲ πρὸς τὸ θεῖον οἰκειότης οὕτως ἦν ἀπραγμάτευτος καὶ εὔκολος, ὥστε ἐξήρκει τὸν στέφανον ἐπιθεῖναι τῇ κεφαλῇ, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἀναβλέποντα χρησμοὺς ἐκφέρειν, καὶ τούτους ἀψευδεῖς, καὶ πρὸς τὸ κάλλιστον εἶδος ἐνθέου πνεύματος γεγραμμένους. Nam eo loco στέφανος (vt apud Homerum στέμματα) lauream significat. Huc pertinent verba Capellae lib. I. *Delius quoque vt ramale laureum gestitat, diuinatrice eadem coniecturalique virga, etc.*

7. Σφιγγὸς κελαινῆς] De Sphinge vide Heſiodum Theogonia, Palaephatum Περὶ ἀπίστων ἱστοριῶν, et Pſellum Ἀναγωγαῖς. Lycophroni heic κελαινὴ dicitur, quod effigies eius in lucis, qui tenebricoſi ſunt, conſecrari conſueuerit, vt auctor Syneſius in oratione de Regno: vel propter aenigma, quod ita habet,

Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς καὶ τετράπουν, οὗ μία φωνὴ,
Καὶ τρίπουν, ἀλλάσσει δὲ φυὴν μόνον, ὅσσ᾽ ἐπὶ γαῖαν
Ἑρπετὰ κινεῖται, ἀνά τ᾽ αἰθέρα, καὶ κατὰ πόντον.
Ἀλλ᾽ ὁπόταν πλείστοισιν ἐπειγόμενον ποσὶ βαίνῃ,
Ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφαυρότατον πέλει αὐτοῦ.

Apud Scholiaſten corruptum valde legitur. Vide Athenaeum Δειπνοσοφ. et Apollod. lib. III.

10. Δυσφάτους αἰνιγμάτων οἴμας] Martianus Capella dicit, *obliquas vaticiniorum ambages*, lib. I. de Mercurio loquens, *Ipſe pedibus talaria nectit aurea, et nunc in fanis, quibus aut vaticinia obliquis fundebantur ambagibus, aut denuntiata pecudum caede, fiſſiculatis extorum profeciis viſcera loquebantur.* Videmus porro Lycophronem poemate hoc antiquiſſimos poetas imitari voluiſſe, qui obſcuritatem de induſtria affectabant. Aeſchyli Scholiaſtes Προμ. δεσμ. Οἱ παλαιοὶ τὰ ποιήματα αὐτῶν πρῶτον μὲν αἰνίγμασι γεγράφασι, ὕστερον δὲ καθόλου φανερῶς ἐχρῶντο τῷ λόγῳ. Vnde Prometheus,

Λέξω τορῶς σοι πᾶν ὅ, τι χρῄζεις μαθεῖν,
Οὐκ ἐμπλέκων αἰνίγματ᾽, ἀλλ᾽ ἁπλῷ λόγῳ,
Ὥσπερ δίκαιον πρὸς φίλους οἴγειν στόμα.

Itaque vides iam cauſſam, ob quam ita obſcurus in hoc poemate Lycophron. Alia eſt potior, quia olim oracula aenigmatice efferebantur. Clemens, Στρωμ. lib. V. Οὐ καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι οὐ θεμιτὸν εἶναι συνεδόκει καὶ Πλάτωνι. ἐντεῦθεν αἱ προφητεῖαι, οἵ τε χρησμοὶ λέγονται δι᾽ αἰνιγμάτων.

18. Τῆς Κέρνης πέλας] Cerne inſula eſt contra ſinum Aethiopicum, cuius neque magnitudo, neque interuallum a continente conſtat, Aethiopasque tantum populos habere creditur. Auctor Plinius lib. VI. cap. XXXI. Cernem autem heic Aurorae habitaculum facit Lycophron, quo pertinent Nonni illa Dionyſ. lib. XXXIII.

— — ἀμφὶ δὲ Κέρνη
Κυκλώσας πτερὰ κοῦφα βολαῖς ἀντώπιος Ἠοῦς
Ἵπτατο μειδιόων. — —

Eustathius ad Dionysii Περιήγησιν, Τὴν Κέρνην οἱ μὲν νῆσόν φασιν ἐν τῷ Ὠκεανῷ, οἱ δὲ τοῦτο οὐ δέχονται. καὶ ἡ θέσις δὲ αὐτῆς διαφωνεῖται. οἱ μὲν γὰρ ἀνατολικὴν αὐτὴν ὑποτίθενται, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ἐμφαίνει.

23. Ἰουλόπεζοι] Paridis naues ἰουλοπέζους Lycophron appellat propter remos, est enim ἴουλος animalculum multipes. Apollonii Scholiastes lib. I. Λέγεται δὲ ἴουλος καὶ ζῶόν τι πολύπουν. ἑκατέρωθεν γὰρ ἔχει πολλοὺς πόδας. Eodem modo Valerius Flaccus lib. I. Argonaut. *Phrygios iulos* dixit, de nauibus Troianis loquens. Certe Suidas cum scriberet, Ἰουλόπεζα, ἡ ναῦς, dubium non est, quin hunc Lycophronis locum ob oculos habuerit.

Ibid. Εὐῶπες] Isacius Tzetzes interpretatur εὐόφθαλμοι, διὰ τὰς ὀπὰς, ὅθεν ἐν τῷ πλεῖν κινοῦσι τὰς κώπας. Possunt et ita dictae videri a nauis parte, quae ὀφθαλμὸς nuncupabatur, cui et eius nomen inscribi solebat. Iul. Pollux lib. I. cap. IX. Τὸ δὲ ὑπὲρ τὸ προῦχον ἀκροστόλιον πτυχὶς ὀνομάζεται, καὶ ὀφθαλμὸς, ὅπου καὶ τοὔνομα τῆς νεὼς ἐπιγράφουσι. Vide etiam Etymologici Auctorem in Ἀκροστόλιον.

24. Αἱ Φαλακραῖαι κόραι] Eleganter admodum naues e Phalacrae arboribus fabricatas Φαλακραίας κόρας appellat, quod Horatius imitatus lib. I. Od. XIV.

Quamuis Pontica pinus,
Siluae filia nobilis.

Atque eum Coelius Firmianus Symphosius in aenigmate de naui, quod ita interpungendum, et emendandum,

Longa feror, velox frondosae filia siluae.

Nam antea male,

Longa feror velox, formosae filia siluae.

Et in aenigmate veteris Poetae Graeci,

Ὑλογενὴς, ἀνάκανθος, ἀναίματος, ὑγροκέλευθος.

Vocat ὑλογενῆ, vt illi *siluae filiam.*

25. Ὑπὲρ Καλυδνῶν] Calydnae, insulae duae iuxta Tenedum sitae, teste Strabone. Aliorum tam de numero,

quam situ alia est opinio. Sed Geographicis immorari instituti nostri non est, sed relego lectorem ad doctissimi viri Gulielmi Canteri Annotationes, qui satis super his, quatenus ad Lycophronis illustrationem.

Ibid. Λευκὰ φαίνουσαι πτίλα] Est in remo πτίλον, siue πτερὸν extremitas, quam Latini veteres, quod in *Folli*, siue *Folii*, similitudinem defineret, *Folliculare* appellaverunt; nam veteres *Follum*, et *Folium*, sicut *Sollum*, et *Solium* dicebant: et errat Festus, qui aliter explicat. Falluntur autem viri docti omnes, quicunque locum hunc tangunt, Canterus, Villiomarus, Titius, dum aut sola vela, aut solos remos intelligi volunt. Certe, siue vela, siue remos interpretere, vtrumque defendi potest. Si remos, iuuat Pollux lib. I. cap. IX. Τῆς δὲ κώπης, τὸ μὲν οὖ λαμβάνονται οἱ ναῦται, ἐγχειρίδιον· τὸ δὲ μέσον, οὐράκος· τὸ δὲ τελευταῖον, πτερὰ καὶ ταρσοὶ κωπῶν. Et Aristophanis Scholiastes Auibus, Αἱ νῆες ἀντὶ πτερῶν τὰς κώπας ἔχουσι. Hinc *remigium alarum* dixerunt Iul. Africanus Hist. Apostol. lib. I. Mart. Capella lib. VIII. et Virgilius Aeneide VI. Similiter Apuleius Miles. V. *Remigio plumae captu maritum proceritas spacii fecerat alienum.* Et πτερύγων ἐρετμοὺς Aeschylus Agamemnone dixit. Sane Propertii locus de remis accipiendus, quidquid dicat Robertus Titius, qui parcius debuerat doctissimi immeritissimique Canteri manibus insultare. Sed haec missa facio. Apud Hesiodum lib. II.

— — νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.

item Pind. Olymp. Od. IX. qui nuncupat νῆα ὑπόπτερον. Vtrolibet modo accipias, perinde est. Si autem vela interpretabere, iuuat Cassiodorus lib. V. Epist. XVII vela *alas nauium* nominans. Aeschylus quoque Prometheo, dum λινόπτερα ναυτίλων ὀχήματα dicit, quod recte Scholiastes interpretatur τὰ ἔχοντα τὰ ἄρμενα, ὡς πτερά. Et Persis ab eodem ὁμόπτεροι νᾶες, quae *aequatis velis* procedunt, vt vtar Virgilii verbis. Infra apud Lycophronem πτερωτὰς ὁλκάδας vtro modo intelligas, susque deque est. Alarum vero hae πτίλα, aliae πτερά, illae ὠκύπτερα, vt volunt Grammaticorum filii.

29. Ἄτης ἀπ' ἄκρων] Ates colles de Ilio accipe. Hesychius, Ἀτιολόφος, (lege Ἄτης λόφος) οὕτω τὸ Ἴλιον ἐκαλεῖτο πρῶτον. Erant vero duo. Stephanus, Ἴλιον, πόλις Τρω-

ἄδος, ἣν οἱ Τρῶες Ἄτην ἐκάλουν, καὶ αὐτῆς λόφοι δύο. ita emendo, male antea, *ἣν οἱ Τρῶες Ἀκτὴν ἐκάλουν.* Nominis originem ab hiſtoria profectam vide apud Apollodorum libro tertio *Βιβλιοθήκης.* Euſtathius diſſentit: *φασὶ δὲ* (inquit) *εἰς Ἴλιον κατενηνέχθαι ῥιφεῖσαν τὴν Ἄτην, διὸ καὶ Ἄτης λόφος ἐκεῖ. τοῦτο δὲ ἀστείως πέπλασται διὰ τὰς μεγάλας ἄτας, ἃς ἐκ Διὸς οἱ Τρῶες ἔπαθον.*

32. *Πεύκησιν οὐλαμηφόροις*] Ex pinu maxime naues olim fiebant, quam materiam etiam iis praeſcribit Fl. Vegetius de Re militari lib. IV. cap. XXXIV. Horatius,

Quamuis Pontica pinus,
Syluae filia nobilis,
Iactes et genus, et nomen inutile.

Ouidius Triſtium lib. I. Eleg. III.

Pinea texta ſonant. —

Virgilius Aeneid. IX.

Pinea ſilua mihi multos dilecta per annos,
Lucus in arce fuit ſumma, quo ſacra ferebant,
Nigranti picea, trabibuſque obſcurus acernis.
Has ego Dardanio iuueni, cum claſſis egeret,
Laeta dedi. —

Feſtus Auienus in Ora maritima de Oeſtrymnidibus loquens,

— — *multa vis his gentis eſt,*
Negotiandi cura iugis omnibus.
Non vsque cymbis turbidum late fretum
Et belluoſi gurgitem Oceani ſecant.
Non hi carinas quippe pinu texere
Fecere morem, non abiete, vt vſus eſt,
Curuant phaſelos: ſed rei ad miraculum
Nauigia iunctis ſemper aptant pellibus,
Corioque vaſtum ſaepe percurrunt ſalum.

33. *Τριεσπέρου λέοντος*] Trinoctem leonem vocat Herculem, quia tres noctes cum Alcmena concubuerat Iupiter, praeceperat enim Soli, vti fabulantur, vt tres dies lateret. Iuſtinus Martyr in Orat. ad Gentes, *Τόν γε τριέσπερον Ἀλκείδην, τῶν ἀγώνων ἡγήτορα τὸν ᾀδόμενον, τὸν τοῦ Διὸ υἱὸν, ὃς βλοσυρὸν κατέπεφνε λέοντα, καὶ πολύκρανον ὤλεσεν Ὕδραν.* Statius Papinius Thebaid. lib. XII.

Da mihi poſcenti munus breue, Cynthia, ſi quis
Eſt Iunonis honos, certe Iouis improba iuſſu
Ternoctem Herculeam. —

Seneca Agamemnone duas noctes refert,

Roſcidae noctis geminauit horas,
Iuſſit Phoebum tardius celeres
Agitare currus. —

Hunc ſequutus Propertius lib. II.

Iupiter Alcmenae geminas requieuerat Arctos,
Et coelum noctu bis ſine rege fuit.

Martianus Capella lib. II. *In ortu Herculis geminatae noctis obſequium, ſerpenteſque idem paruus oblidens, vim numinis approbauit.* Hieronymus aduerſus Vigilantium, *Libere proclamabis te eſſe aut Mercurium propter nummorum cupiditatem, aut Nocturnum iuxta Plauti Amphitryonem, quo dormiente in Alcmenae adulterio duas noctes Iupiter copulauit, vt magnae fortitudinis Hercules naſceretur.* Clemens Προτρεπτικῷ nouem noctes refert, Εἰς ἴσον διελήλακεν ἀσελγείας ὁ Ζεὺς ἐκεῖνος, ὁ μετ᾽ Ἀλκμήνης τοσαύτας ἡδυπαθήσας νύκτας, οὐδὲ γὰρ αἱ νύκτες αἱ ἐννέα τῷ ἀκολάστῳ μακραὶ, etc. Arnobius eum ſequitur lib. IV. *Deus Hercules natus eſt, qui in rebus huiusmodi patris ſui tranſiret exuperaretque virtutes, ille noctibus vix nouem vnam potuit prolem extundere, concinnare, compingere.* Leonem porro vocat a leonina, quam ſolitus geſtare. Eſt autem ἕσπερος, qui mane φώσφορος, quod vel pueris notum. Timaeus Locrus lib. Περὶ ψυχᾶς κόσμου καὶ φύσιος, (vt alios omittam) Ὁ μὲν αὐτὸς πόκα μὲν ἕσπερος γίγνεται ἑπόμενος τῷ ἁλίῳ τοσοῦτον, ὁκόσον μὴ ὑπὸ τᾶς αὐγᾶς αὐτῶ ἀφανισθῆμεν, πόκα δὲ ἑῷος προαγέεται τῷ ἁλίῳ, καὶ πρανατέλλει ποτ᾽ ὄρθρον.

Ibid. Ὅν ποτε γνάθοις] Theophylactus Commentario in Ionam prodit, Herculem triduo in ventre ceti fuiſſe, hiſtoriamque ad Chriſtum Seruatorem noſtrum detorquet. Aliter Val. Flaccus Argonaut. lib. II. et alii. Οὐλαμὸν Grammatici XL virorum faciunt.

34. Τρίτωνος κάρχαρος κύων] Eleganter deſcribitur a Philoſtrato iuniore in Imaginibus, his verbis, Ὁρᾷς δὲ, ὅπως ὀξεῖα ἡ τοῦ στόματος ἐκβολὴ, καρχάρους καὶ τριστοίχους ὀδόντας

ἐκφαίνουσα, ὧν οἱ μὲν ἀγκιστρώδεις καὶ ἀνεστραμμένοι κατέχειν τὰ ληφθέντα, οἱ δὲ ὀξεῖς τὴν αἰχμὴν, etc.

37. Σμήριγγας ἐστάλαξε κωδείας] Notant Grammatici, κωδείαν tantum de papaueris capite dici. Lycophron tamen hoc loco, Homerus Iliad. ξ'. Nicander Ἀλεξιφαρμάκοις, et alii pro capite quouis animato posuerunt.

40. Τύψας ἀτράκτῳ] Ἄτρακτος fusum significat, μεταφορικῶς de sagitta Lycophron vsurpauit. Hesychius, Βέλος, ἄτρακτος μεταφορικῶς. Eadem natione est apud Sophoclem Trachiniis,

Τὸν γὰρ βαλόντ' ἄτρακτον οἶδα καὶ θεὸν
Χείρωνα πημήναντα.

Et Philoctete,

— — πρὸς δὲ τοῦτ', ὅ μοι βάλοι
Νευροσπαδὴς ἄτρακτος. — —

Etiam apud Aeschylum Προμηθεῖ λυομένῳ,

Ὡς δ' ἐστὶ μύθων καὶ Λιβυστικῶν λόγος,
Πληγέντ' ἀτράκτῳ τοξικῷ τὸν αἰετὸν
Εἰπεῖν ἰδόντα μηχανὴν πτερώματος.

Ibid. Ἔν τ' αὐλῷ μέσῳ] Hercules, cum iussu Eurysthei Augiae stabulum purgasset, eique promissam mercedem Eurystheus denegaret, indignatus, collecto exercitu, Elidem vastauit; cumque ea de caussa summa existeret virorum paucitas, (plerique enim bello confecti erant) mortuorum vxores cum exercitu coire iussit, qua ratione cum plurimi nascerentur, instituit in Olympo monte prope Elidem in honorem Iouis patris certamina Olympica, in quibus ipse prior cum Ioue luctatus est, vnde eum hoc loco παλαιστὴν vocat Lycophron. Vide Homeri Interpretes.

42. Κρόνου παρ' αἰπὺν ὄχθον] Olympium intellige. Pindaro ista phrasi familiaris, Olymp. Od. V.

Σωτὴρ ὑψινεφὲς Ζεῦ,
Κρόνιόν τε ναίων λόφον.

Item VIII. IX. X.

46. Ὑπὲρ σπήλυγγος ἰχθυωμένην] In scopulis olim piscatores piscatum exercebant. Oppianus Κυνηγετικοῦ α',

Ἤτοι μὲν πέτρῃσιν ἐφήμενος ἀγχιάλοισι
Γυραλέοις δονάκεσσι καὶ ἀγκίστροισι δαφοινοῖς
Ἄτρομος ἀσπαλιεὺς ἐπεδήσατο δαίδαλον ἰχθύν.

Theocritus Idyllio primo,

Τοῖς δὲ μέτα γριπεύς τε γέρων πέτρα τε τέτυκται
Λεπρὰς, ἐφ᾽ ᾇ σπεύδων μέγα δίκτυον εἰς βόλον ἕλκει.

Idyllio IX.

Τήνω δὲ στρόμβω καλὸν ὄστρακον, οὗ κρέας αὐτὸς
Σιτάθην, πέτραισιν ἐν Ἰκαρίαισι δοκεύσας.

Et Idyllio XXII.

— — — εἶδον ἐμαυτὸν
Ἐν πέτρᾳ μεμαῶτα, καθεζόμενος δὲ δόκευον
Ἰχθύας, ἐκ καλάμων δὲ πλάνον ἔσειον ἐδωδάν.

Ouidius Metamorph. III.

— morienſque mihi nihil ille reliquit
Praeter aquas, vnum hoc poſſum appellare paternum.
Mox ego, ne ſcopulis haererem ſemper in iisdem,
Addidici regimen dextra moderante carinae
Flectere. — —

Ariſtaenetus lib. I. *Παρὰ τὴν ἀκτὴν ἑστηκότι μοι κατὰ πέτρας, καὶ τῷ ἀγκίστρῳ προσπεπηγότα κάλλιστον ἰχθῦν τοῦ καλάμου κυρτουμένου τῷ βάρει*, etc. Petronius Satyrico, *Niſi piſcator eam impoſuerit hamis eſcam, quam ſcierit appetituros eſſe piſciculos, ſine ſpe praedae moratur in ſcopulo.* Hinc dixit *piſcatum ſaxatilem* Plautus Rudente. Et Iſidorus hinc lucem capit in Gloſſis, vbi dicit *Piſcina ſpecula;* vt emendandum monui in meis ad illas Animaduerſionibus.

48. *Σάρκας καταίθων λοφνίσιν*] Cur veteres cadauera comburere conſueuerint, tradit Homeri Scholiaſtes Iliad. *ά. Τὸ παλαιὸν τὰ σώματα τῶν θνησκόντων πρότερον ἐκαίετο διὰ τὸ ἀπέριττα γίγνεσθαι, εἶθ᾽ οὕτως ἐθάπτετο ὑπὸ γῆν*, et quae ſequuntur. Quintilianus Declamat. X. *Vana ergo ſapientes perſuaſione fruſtrati, qui conſtare homines et perfici corporis alimentis animaeque dixerunt, corpus caducum, fragile, terrenum, vt ſicca humidis, calida frigidis, reſolutis aſtricta pugnarent, partim aut doloribus aſſici, aut nouiſſimis annis, aut* (lego *et*) *ſenectute diſſolui;*

animam vero flammei vigoris impetum perennitatemque non ex nostro igne sumentem, sed quo sidera volant, et quo sacri torquentur axes, inde venire, vnde rerum omnium auctorem parentemque spiritum ducimus, nec interire, nec solui, nec vllo mortalitatis affici fato, sed quoties humani pectoris carcerem effregerit, et exonerata membris mortalibus leui se igne lustrauerit, petere sedes inter astra. Magi id impium censebant, teste Diog. Laertio lib. I. in Prooemio. Loquitur ita de ipsis, Περί τε δικαιοσύνης λόγους ποιεῖσθαι, καὶ ἀνόσιον ἡγεῖσθαι πυρὶ θάπτειν.

53. Τοῖς τε Ταντάλου] Palladium ex Pelopis costis fuisse vides heic etiam ex Lycophrone. Clemens Προτρεπτικῷ, Πολλοὶ δ' ἂν τάχα που θαυμάσειαν, εἰ μάθοιεν τὸ Παλλάδιον, τὸ Διοπετὲς καλούμενον, ὃ Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς ἱστοροῦνται μὲν ἀφελέσθαι ἀπὸ Ἰλίου, παρακαταθέσθαι δὲ Δημοφῶντι, ἐκ τῶν Πέλοπος ὀστῶν κατεσκευάσθαι. Arnobius lib. IV. *Quis ex reliquiis Pelopis compactum esse Palladium prodidit? non vos?* Testis etiam Plinius alibi. Traditur autem Troianis venditum a Scythis, dictitantibus inexpugnabilem eam vrbem fore, in qua illud adseruaretur. Dionysius Halicarn. lib. I. ait, Chrysen Pallantis, cum Dardano nuberet, Mineruae dono acceptas in dotem ei dedisse duas Deae effigies, et sacra magnorum Deorum. Post Dardanum, cum aegre e diluuio euasisset, in Samothracia consedisse, moxque, deducta in Asiam colonia, effigies illas secum detulisse, vbi redditum consulenti oraculum,

Εἰς πόλιν, ἣν κτίζητε, θεοῖς σέβας ἄφθιτον αἰεὶ
Θεῖναι, καὶ φυλακαῖς τε σέβειν, θυσίαις τε, χοροῖς τε.
Εὖτ' ἂν γὰρ τάδε σεμνὰ καθ' ὑμετέραν χώραν ᾖ
Δῶρα Διὸς κούρης ἀλόχου σέθεν, ἡ δὲ πόλις σοι
Ἔσται ἀπόρθητος τὸν ἀεὶ χρόνον ἤματα πάντα.

Atque ita in vrbe sui nominis reposuisse, ibique adseruatas, donec Ilium habitari coepit, quo reges transtulerunt, et in templo, quod cum adyto in arce construxerant, posuerunt.

56. Τοῖς Τευταρείοις βουκόλου πτερώμασιν] Ad secundam Troiae expugnationem tria enumerat necessaria Poeta, in quibus etiam Herculis sagittas, quae penes Philoctetem erant. Vnde Propertius lib. III. Eleg. I.

Exiguo ſermone fores nunc Ilion, et tu,
Troia, bis Oetaei numine capta Dei.

Et Seneca Troade,

Accipe, Rector Phrygiae, planctus,
Accipe fletus, bis capte Senex,
Nil Troia ſemel te rege tulit,
Bis pulſata Dardana Graio
Moenia ferro, bisque pharetras
Paſſa Herculeas.

Hercules etiam apud Sophoclem Φιλοκτήτῃ,

Τὸ δεύτερον γὰρ τοῖς ἐμοῖς αὐτὴν χρεὼν
Τόξοις ἁλῶναι. — —

Alia tamen tria enumerat Plautus Bacchidibus,

Signum ex arce ſi periſſet, alterum etiam eſt Troili mors,
Tertium cum portae Scaeae limen ſuperum ſcinderetur.

Τευτάρεια vero πτερώματα dicit, quae Hercules (a quo poſtea Philoctetes) a Teutaro praeceptore acceperat. Meminit Theocriti Scholiaſtes Idyllio XIII. Ἐχρῆτο δὲ, inquit, Ἡρακλῆς Σκυθικοῖς τόξοις, διδαχθεὶς ὑπό τινος Σκύθου Τευτάρου.

58. Στείλασα κοῦρον τὸν κατήγορον χθονὸς] Recte ad Corythum, Oenones ex Paride filium, haec a Scholiaſte referuntur, qui a matre, repudiatam ſe aegre ferente, contra Troianos ad Ilium miſſus eſt, vbi et a patre deprehenſus, atque interfectus. Parthenius Ἐρωτικῶν λδ΄. Ἐκ δὲ Οἰνώνης καὶ Ἀλεξάνδρου παῖς ἐγένετο Κόρυθος. οὗτος ἐπίκουρος ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον Ἑλένης ἠράσθη, καὶ αὐτὸν ἐκείνη μάλα φιλοφρόνως ὑπεδέχετο. ἦν δὲ τὴν ἰδέαν κράτιστος. φωράσας δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἀνεῖλεν. Haec pro Scholiaſte Parthenius, quem non videtur legiſſe Canterus.

61. Αὐτὴ δὲ φαρμακουργὸς] Oenonem medicinae peritiam habuiſſe patet etiam ex Heroidum Ouidianarum Epiſtolis, vt quae eam ab Apolline acceperit. Ita ipſa de ſe,

Me fide conſpicuus Troiae munitor amauit,
Ille meae ſpolium virginitatis habet,
Id quoque luctando, rupi tamen vngue capillos,
Oraque ſunt digitis aſpera facta meis.

Nec pretium stupri gemmas aurumque poposci,
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipse ratus dignam medicas mihi tradidit artes,
Admisitque meas ad sua dona manus.
Quaecunque herba potens ad opem, radixque medendo
Vtilis in toto nascitur orbe, mea est.

Ibid. Οὐκ ἰάσιμον ἕλκος δρακοῦσα] Per οὐκ ἰάσιμον ἕλκος mortem Paridis intelligit Lycophron, alioquin, quomodo cum Parthenio ei conueniat, non video, qui Ἐρωτικῶν δ'. tradit, Oenonem solam Paridis vulnus potuisse sanare. Ἀλέξανδρος, ait, ὁ Πριάμου, βουκολῶν κατὰ τὴν Ἴδην, ἠράσθη τῆς Κεβρῆνος θυγατρὸς Οἰνώνης. λέγεται δὲ ταύτην ἐκ τοῦ Φοίβου κατεχομένην θεσπίζειν περὶ τῶν μελλόντων, καὶ ἄλλως ἐπὶ τῇ συνέσει φρενῶν ἐπὶ μέγα διαβεβοῆσθαι. ὁ οὖν Ἀλέξανδρος αὐτὴν ἀγαγόμενος παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Ἴδην, ὅπου αὐτῷ οἱ σταθμοὶ ἦσαν, εἶχε γυναῖκα, καὶ αὐτῇ (lego ἔφη) φιλοφρονούμενος μηδαμῆ προλείψειν, ἐν περισσοτέρᾳ τε τιμῇ ἄξειν. ἡ δὲ συνιέναι μὲν ἔφασκεν, εἰς τὸ παρὸν ὡς δὴ πάνυ αὐτῆς ἐρῴη, χρόνον μέντοι τινὰ γενήσεσθαι, ἐν ᾧ ἀπαλλάξας αὐτὴν, εἰς τὴν Εὐρώπην περαιωθήσεται, κἀκεῖ πτοηθεὶς ἐπὶ γυναικὶ ξένῃ, πόλεμον ἐπάξεται τοῖς οἰκείοις. ἐξηγεῖτο δὲ, ὡς δεῖ αὐτὸν ἐν τῷ πολέμῳ τρωθῆναι, καὶ ὅτι οὐδεὶς αὐτὸν οἷός τε ἔσται ὑγιῆ ποιῆσαι, ἢ αὐτή.

64. Ξυνὸν ὀχθήσει μόρον] Parthenius loco citato, Τοῦ δὲ κήρυκος τὰ λεχθέντα παρὰ τῆς Οἰνώνης θᾶττον ἀπαγγείλαντος, ἀθυμήσας ὁ Ἀλέξανδρος ἐξέπνευσεν. Οἰνώνη δὲ ἐπεὶ νέκυν ἤδη κατὰ γῆς κείμενον ἐλθοῦσα ἴδεν, ἀνῴμωξέν τε, καὶ πολλὰ κατολοφυρομένη διεχρήσατο ἑαυτήν.

69. Δισσὰ καὶ τριπλᾶ] Ter captam dicit Troiam Lycophron, cui adstipulatur Theocritus, Τευκρίδα τρίπορθον appellans in obscura Ara. De duabus expugnationibus loquitur Pindarus Isthmion. Ode V.

Ἀλλ' ἐν Οἰνώνᾳ μεγαλήτορες ὀργαὶ
Αἰακοῦ, παίδων τε, τοὶ καὶ σὺν μάχαις
Δὶς πόλιν Τρώων πράθον, ἑσπόμενοι
Ἡρακλεῖ πρότερον,
Καὶ σὺν Ἀτρείδαις.

Iam de tertia quaeramus: eam inuenio sub Charidemo quodam accidisse, serui et equi opera ad eam rem vso. Narrat fuse Polyaenus Strategematum lib. III. sub finem, nam quod de Amazonibus quidam proferunt, non credo,

nisi Auctorum testimonia videam. Sed audiamus Polyaenum: Χαρίδημος, Ἰλιέων ληϊλατούντων αὐτοῦ τὴν πόλιν, οἰκέτην Ἰλιέα προελθόντα ἐπὶ λείαν συλλαβὼν, μεγάλοις δώροις ἔπεισε προδοῦναι τὴν πόλιν. ἵνα δὲ πιστὸς φανείη τοῖς φυλάττουσι τὰς πύλας, ἔδωκεν αὐτῷ πολλὰ πρόβατα καὶ ἀνδράποδα δίς που καὶ τρὶς ἀγαγεῖν. οἱ δὲ φύλακες ταῦτα νειμάμενοι, συνεχώρουν αὐτῷ πολλάκις ἐξιέναι νύκτωρ, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας πλείονας, τὴν λείαν περιελαύνοντα. Χαρίδημος τοὺς μὲν σὺν αὐτῷ συλλαβὼν ἔδησε, τὰ δὲ τούτων ἱμάτια περιβαλὼν τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡπλισμένοις ἔδωκεν αὐτοῖς τά τε ἄλλα τῆς λείας, καὶ ἵππον ὡς αἰχμάλωτον. οἱ φύλακες, ἵνα δέξαιντο τὸν ἵππον, πᾶσαν τὴν πύλην ἀνέῳξαν. οἱ στρατιῶται τῷ ἵππῳ συνεισπεσόντες τούς τε φύλακας ἀπέκτειναν, καὶ τὴν λοιπὴν δύναμιν δεξάμενοι τῆς πόλεως ἐκράτησαν, ὥστε, εἰ χρή τι καὶ παῖξαι, δεύτερον ἑάλω τὸ Ἴλιον, πάλιν ἵππῳ καταστρατηγούμενον. Sed et quartum capta fuit, et incendio funditus deleta a C. Fimbria, Nicomediae Legato, annis M. L. post Graecorum euersionem. Vide Appianum, et Augustinum de Ciu. Dei, lib. III. cap. VII.

73. Ὅς ποτ' ἐν ῥαπτῷ σκύτει] Dardanus, Iouis ex Electra filius, facta inundatione, e Samothracia vtribus in Idam, Troiae promontorium, tranauit. Homeri Scholiastes, (quem non recte Didymum nonnulli existimant, qui saepe in istis scholiis citatur: equidem, si coniecturae locus, Iohannis Tzetzae esse dicam, qui ipse in Chiliad. Var. Hist. Commentarii sui Homerici meminit, neque me mouet Ammonius, qui in voce χλαμὺς Didymi verba profert ad Iliad. β'. quae ibi nullus inuenias) is itaque Scholiastes hoc modo ait, Δάρδανος, ὁ Διὸς καὶ Ἠλέκτρης, τῆς Ἄτλαντος θυγατρὸς, διιὼν (lego λιπὼν) τὴν Σαμοθρᾴκην, ἐπομβρίας γενομένης, κατασκευάσας σχεδίαν, καὶ ἀσκὸν ἑαυτῷ περιθεὶς, διεκομίσθη εἰς τὴν Ἴδην τῆς Τρῳάδος, καὶ ἀποβὰς, Διὸς ὑποθεμένου, κτίζει πόλιν, ἣν καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδανίαν ἐκάλεσεν. Et Nonnus Διονυσιακῶν lib. III.

— — πάτριον οὖδας ἐάσσας
Δάρδανος, ἀντικέλευθον ἐνάσσατο πέτραν ἀρούρης,
Δαρδανίην εὔπυργον ἐπώνυμον ἄστυ χαράξας,
Ἰδαίην ἀροτῆρι διαγράψας κόνιν ὁλκῷ.

Huc etiam referri debent illa Virg. Aeneid. VII.

Atque equidem memini (fama est obscurior annis)
Auruncos ita ferre senes, his ortus vt agris

Dardanus Idaeas Phrygiae penetrauit ad vrbes,
Threïciamque Samum, quae nunc Samothracia fertur.

Quibus duobus postremis versibus inest τὸ ὕστερον πρότερον, vt vocant. Vide Eustathium ad Dionysii Περιήγησιν. Apollodorus lib. III. aliam abitus causam ponit, dicens Dardanum interitu fratris Iasii (quem Iupiter, quia Cereri vim intulisset, fulmine interfecerat) moestum, relicta Samothrace, in obiectam continentem enatasse ad Teucrum, Scamandri fluuii Idaeaeque Nymphae filium. Vtrem vero ῥαπτὸν σκύτος appellat, quia ex demortuorum animalium corio eos veteres consuebant. Vide Etymologici Auctorem, et Artemidorum lib. V. cap. XXII.

77. Ζήρυνθον ἄντρον] Zerynthus antrum est in Samothrace. Nicandri Schol. Θηριακοῖς, Τὸ Ζηρύνθιον ἄντρον ἐν Σαμοθρᾴκῃ φασὶν εἶναι. Λυκόφρων δέ φησι, Ζήρυνθον ἄντρον τῆς κυνοσφαγοῦς θεᾶς, ὅ ἐστι σπήλαιον τῆς Ἑκάτης. Aristophanis Scholiastes ad Εἰρήνην narrat, eo confugere solitos, qui in magnis periculis versarentur, et mox vbi Hecatae, et Corybantibus sacrificassent, liberatos fuisse. Idem Suidas, Ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἦσαν τελεταί τινες, ἃς ἐδόκουν τελεῖσθαι πρὸς ἀλεξιφάρμακα κινδύνων τινῶν. ἦν δὲ ἐκεῖσε καὶ τὰ τῶν Κορυβάντων μυστήρια, καὶ τὰ τῆς Ἑκάτης, καὶ τὸ Ζήρυνθον ἄντρον, ἢ κύνας ἔθυον. ἐν κινδύνοις οὖν γενόμενοι, ἐπεκαλοῦντο τοὺς δαίμονας ἐπιφανῆναι, καὶ ἀλεξῆσαι. ἐδόκουν δὲ οἱ μεμυημένοι ταῦτα, ἐκ τῶν δεινῶν σώζεσθαι, καὶ ἐκ χειμώνων. Huc pertinet illud Diogenis Cynici apud Laertium lib. VI. in vita eius: Θαυμάζοντος τινὸς τὰ ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἀναθήματα, ἔφη, πολλῷ ἂν εἴη πλείω, εἰ καὶ οἱ μὴ σωθέντες ἀνετίθεσαν.

Ibid. Τῆς κυνοσφαγοῦς θεᾶς] Hecaten intelligit, cui canes immolabantur, vt tradit Theocriti Scholiastes Idyllio II. et Plutarchus Ῥωμαϊκοῖς. Inde est apud Theocritum,

Τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ, τὰν καὶ σκύλακες τρομέοντι.

qua de causa etiam Ἑκάτης ἀγάλματα nuncupabantur. Hesychius, Ἑκάτης ἄγαλμα, τὰς κύνας οὕτω φασὶ, διὰ τὸ ἐκφέρεσθαι Ἑκάτῃ κύνας. Emendabis vero Stephanum in Ζήρυνθος, apud quem deprauatissime legitur hic versus,

Ζήρυνθος ἄντρον τῆς κυνὸς φανοῦς θεᾶς.

78. Κυρβάντων] Corybantus Iasii et Idaeae filius fuit, ac simul cum Dardano sacra Cybeles in Phrygiam deportauit, eiusque Deae sacerdotes a suo nomine Corybantes

dixit. auctor Diodorus Siculus. Sunt qui hos quinque et viginti fuiſſe exiſtiment, alii LII. atque ex iis XXXII. ἀριστεροὺς nuncupatos veneficos fuiſſe, reliquos δεξιοὺς dictos veneficia diſſolvere potuiſſe. Vide Apollonii Schol. lib. I.

79. Ὅτ' ἠμάθυνε πᾶσαν ὀμβρήσας χθόνα] Diluuium hoc, de quo agit Lycophron, tertium fuit, ſi Nonno credimus, qui Dionyſ. lib. III. tres κατακλυσμοὺς enumerat, in quo non conuenit ei cum Xenophonte, qui in lib. de Aequivocis quinque ponit; primum trimeſtrem ſub Ogygo priſco, ſecundum Niliacum menſtruum ſub Hercule et Prometheo Aegyptiis, tertium bimeſtrem in Achaia ſub Ogygo Attico, quartum Theſſalicum trimeſtrem ſub Deucalione, quintum etiam trimeſtrem ſub Proteo Aegyptio, qui Paridi Helenam eripuit. Etiam Iſidorus Origin. lib. XIII. cap. XXII. tria diluuia recenſet.

80. Ζηνὸς κοχλάζων νασμὸς] Veterum iſta fuit opinio, Iouem aetherem eſſe, cui concipiendi, generandique, et cuncta vegetando nutriendi vis ineſſet. Virgilius,

Tum pater omnipotens foecundis imbribus aether
Coniugis in gremium laetae deſcendit, et omnes
Magnus alit magno permiſtus corpore foetus.

Horatius,

— — *manet ſub Ioue frigido*
Venator tenerae coniugis immemor.

Calpurnius Eleg. V.

Dum peragit vernum Iouis inconſtantia tempus.

Profluxit ea opinio ab Anaximene, et Cleanthe. Vide Lactantium lib. I. cap. V.

84. Καὶ δελφῖνες] Ouidius etiam in diluuii deſcriptione Metamorph. lib. I.

— *ſylvasque tenent delphines, et altis*
Incurſant ramis, agitataque robora pulſant.

85. Φέρβοντο φῶκαι] Ouidius loco citato,

Et modo qua graciles gramen carpſere capellae,
Nunc ibi deformes ponunt ſua corpora phocae.

87. Τρήρωνος εἰς ἅρπαγμα πεφνυίας κυνὸς] Helenam columbam vocat ob libidinem, ob quam ea auis etiam Veneri

ſacra. Canem autem, ob coniugum multitudinem; canes namque indifferenter cum quauis coëunt. Saluianus, vt alios omittamus, lib. IV. de Dei Prouidentia, *Numquid enim aliquis ex ſeruis turbas concubinarum habet? numquid multarum vxorum labe polluitur? vt canum, vel ſuum more tantas putet coniuges ſuas eſſe, quantas potuerit libidini ſubiugare?* Vel canem vocat, quod eius raptus et Graecis et Troianis infauſtus fuerit, nam canis olim inopinatus conſpectus mali ominis erat. Terentius Phormione Act. IV. Sc. IV.

— poſt illa monſtra euenerunt mihi,
Introiit in aedes ater alienus canis,
Anguis per impluuium, etc.

Sophocles Ἀντιγόνῃ,

Ὅσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγνισαν.

Horat. lib. III. Od. XXVII.

Impios parrae recinentis omen
Ducat, et praegnans canis.

Vel propter impudentiam. Terentius Eunuchi Act. IV. Sc. VII.

— — ain' vero, canis?

Quo loco Interpres vetus: *Hoc verbo impudentibus inimicis conuitium fieri ſolet: nam militare dictum eſt in hoſtem* c a n i s.

88. Ἣν τόργος ὑγρόφοιτος ἐκλοχεύεται] Per τόργον ὑγρόφοιτον cygnum intelligit, in quem mutatus Iupiter Ledam compreſſit. Didymus ad Odyſſ. λ'. Ζεὺς Λήδας ἐρασθεὶς, Θεστίου παιδὸς, εἰς κύκνον ἑαυτὸν μετέβαλλεν, καὶ διαπτὰς ἐμίγη αὐτῇ. μετὰ χρόνον δὲ ἐκείνη τεκοῦσα ὠὸν, ἀποτίθεται εἰς λάρνακα, ὅθεν συνέβη τούς τε Διοσκούρους, καὶ τὴν Ἑλένην γενέσθαι. Haec ille. Ouidius quoque Metamorph. lib. VI.

Fecit olorinis Ledam recubare ſub alis.

Vnde et Gregorio Nazianzeno κύκνος dicitur. Vide etiam Apollodorum lib. III. Fabulae allegoriam ex Meliſſo refert Fulgentius Mytholog. lib. II. Sunt qui velint ouum hoc e Luna decidiſſe. Fides ſit penes Auctorem.

89. Κελυφάνῳ στρόβιλον ὠστρακωμένην] Athenaeus lib. II. ex Clearchi Eroticis refert in coenaculis, quae ὠὰ di-

cebantur, Helenam nutritam fuisse, atque inde natam fabulam de eius ex ouo ortu. Athenaei haec verba, Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ νῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ὑμῖν καλούμενα ὑπερῶα, ὦα. Φησὶ Κλέαρχος ἐν Ἐρωτικοῖς, τὴν Ἑλένην φάσκων ἐν τοιούτοις οἰκήμασι τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς, ὡς ἐξ ὠοῦ εἴη γεγεννημένη. οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ Κροτωνιάτης ἔφη, ἀπὸ τῆς σελήνης πεσεῖν τὸ ὠὸν, ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι. Lucianus in Gallo proceritati colli tribuit, quod candidum, et olorinum plane habuit.

91. Οὐ πατρὸς κόπροις στείβοντα ῥακτῶν βουστάθμων] Regium antiquitus pecora pascere. Didymus ad Odyss. XIII. Τὸ παλαιὸν καὶ οἱ τῶν βασιλέων παῖδες πανάπαλοι (lego παναίπολοι) ἐκαλοῦντο, καὶ ἐποίμαινον. Hesiodi Scholiastes lib. I. Τὸ παλαιὸν βασιλεῖς πολυθρέμμονες, καὶ ποιμενικὸν ἔζων τὸν βίον. Varro de Re Rust lib. II. cap. I. *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, vt ostendit Graeca et Latina lingua, et veteres Poetae, qui alios vocant πολύαρνας, et πολυμήλους, alios πολυβούτας. Qui etiam ipsas pecudes propter caritatem aureas habuisse pelles tradiderunt.*

93. Κάλλους τὸν θυωρίτην] Dearum de forma contentio, et Paridis iudicium satis nota. Vide Isocratem Ἑλένης ἐγκωμίῳ, et Ouidium in Epistolis. Athenaeus lib. XII. Δειπνοσοφιστῶν putat illud iudicium virtutis voluptatisque comparationem repraesentare, et quia potior iudicata Venus, id est, voluptati posthabita virtus, merito cuncta confusa, et perturbata fuisse. Alii Paridem virum eruditum credunt, orationemque in Veneris laudem composuisse, eamque Iunoni, et Palladi in ea praetulisse, cecinisse quoque hymnum in Venerem, quem κεστὸν vocaret, post a patre in Graeciam sacrificiorum causa missum Helenam rapuisse, belloque dedisse occasionem. Proclus e tribus viuendi generibus amatorium eum amplexum existimat. Huc pertinet Aristippi iocus, quo vsus apud Dionysium: cum enim ille ei tres meretrices offerret, vt, quam vellet, eligeret, tres simul abstulit, dictitans, neque Paridi tutum fuisse, quod vnam elegisset. Narrat Diog. Laertius lib. II. Διονυσίου δέ ποτε, τριῶν ἑταιρῶν οὐσῶν, μίαν ἐκλέξασθαι κελεύσαντος, τὰς τρεῖς ἀπήγαγεν, εἰπὼν, οὐδὲ τῷ Πάριδι συνήνεγκε μίαν προκρῖναι. Accidit autem hoc iudicium in loco, qui Ἀλεξάνδρεια dictus. Stephanus, Ἔστι καὶ τόπος ἐν τῇ Ἴδῃ τῇ Τρωϊκῇ Ἀλεξάνδρεια λεγόμενος, ἐν ᾧ φασὶ τὸν Πάριν δια-

κρῖναι τὰς θεάς. Apud Homerum vero iudicii Paridis nusquam mentio, quod obseruauit Macrobius lib. V. cap. XVII. *Nullam commemorationem de iudicio Paridis Homerus admittit. Virgilius tantam deam, quod cuiuis de honestis foeminae deforme est, velut specie victam, Paride iudicante, doluisse, et propter catamiti pellicatum totam eius gentem vexasse.*

97. Τράμπις σ᾽ ὀχήσει, καὶ Φερέκλειοι πόδες] Bene admodum Paridis barbari nauem τράμπιδα vocat vsus propria vocabuli significatione, nam τράμπις, (vt ait Nicandri Schol.) κυρίως βαρβαρικὸν πλοῖον ἐστίν. Fallitur autem Isacius noster, dum πόδας naues explicat, quem male sequitur Canterus ille. Ego vero remos dico. Nonius Marcellus, *Remi sunt nauales pedes.* Etiam Artemidorus lib. I. cap. L. pedes remos interpretatur his verbis, Πλείονας πόδας ἔχειν ἀγαθὸν ἐμπόροις καὶ ναυκλήρῳ, σωμάτων γὰρ πλειόνων ἄρξουσι, καὶ παντὶ μισθῷ τούτους τρέποντες. κυβερνήτῃ δὲ ἰδόντι τὸν ὄνειρον σημαίνει γαλήνην, πλείοσι γὰρ ποσὶ χρήσεται τῆς νεὼς ἐρεσσομένης. Hinc *remipedem* nauem dixit Ausonius. Et Callimachus Epigrammate VI. Ἐρέσσων ποσσίν. Lucilius Sat. lib. VIII.

Verum flumen vti atque ipso diuortio aquarum
Ilignis pedibus cercurum concinit aequis.

Quos versus emendent alii, quibus plus otii. Inde, quia remi appellati sunt *pedes*, naues *ambulare* dicuntur. Cato de Re Rust. cap. I. *Si poteris, sub radice montis siet, in meridiem spectet, loco salubri, operariorum copia siet, boumque ibi aquarium, et oppidum validum prope siet, aut mare, aut amnis, qua naues ambulent.* Hinc refuto Villiomarum, qui negat dici posse nauem ambulare pedibus. Quid? quod similiter Sallustius scaphas *progressas* dicit. Verba eius ista, *Eram aliae paullulum progressae nimio simul et incerto onere, quum pauor corpora agitaverat, deprimebantur.* Quem locum, Lector, acceptum referes Scriverio meo, magnae industriae iuueni. Huc pertinet, quod cursus a Poetis tribuatur nauibus. Vide Agell. lib. X. cap. XXVI. Vocantur tamen alias *pedes* funes nautici, quibus vela adstringuntur. Vnde etiam Poeta noster ποδωτὰ λίνα vocat. Dicuntur vero Φερέκλειοι πόδες a fabricatore.

99. Καμπύλους σχάσας πεύκης ὀδόντας] Nauis curui

dentes sunt ancorae, quae arenae impactae mordicus eam retinent. Symphosius in aenigmate de ancora,

Scrutor aquas medias, ipsas quoque mordeo terras.

Virgilius Aeneid. lib. I.

— fessas non vincula naues
Vlla tenent, vnco non alligat ancora morsu.

Inde *mordaces ancorae.* Sidonius Epist. lib. VIII. *Praeterea de continenti in patriam vela laxantes hostico mordaces ancoras vado vellunt.* Itaque dentes nauis ancorae sunt. Isidorus Orig. lib. XIX. cap. II. *Ancora, dens ferreus.* Virgilius Aeneid. VI.

Obuertunt pelago proras, tum dente tenaci
Ancora fundabat naues. —

Nonnus ἀγκυλόδοντας χαλινοὺς vocat Dion. lib. III.

Καὶ διερῆς ψαμάθοιο βαρυνομένου διὰ κόλπου
Ὁλκάδος ἀγκυλόδοντες ἐπεσφήκωντο χαλινοὶ
Δυομένου φαέθοντος. —

Pindarus χαλκόγενυν χαλινὸν Pythion. Od. IV.

Ἀνίκ' ἄγκυραν ποτὶ χαλκόγενυν
Ναΐ κρημνάντων ἐπέτοσσε θοᾶς
Ἀργοῦς χαλινόν. —

Alioquin etiam nauis dentes appellantur τὰ ἔμβολα, siue rostra. Porto *dentes* Latinis dicuntur, non solum quibus cibus atteritur, sed id omne, quo aliquid teneri, aut exsecari potest, teste Nonio. Ad ancoram porro quod attinet, eam inuenit Anacharsis Scytha, teste Laertio lib. I. Εὗρε δ' εἰς τὸν βίον ἄγκυράν τε, καὶ κεραμεικὸν τροχὸν, ὥς τινες.

101. Εἰναφώσσονα στόλον] Illustrissimus Iosephus Scaliger retulit mihi, legisse se apud veterem quendam scriptorem Graecum, classem hanc velorum nouem fuisse: quod tamen manifesto falsum. Lege libellos, qui Dictyn et Daretem mentiuntur.

102. Τὴν ἄνυμφον πόρτιν] Helenam πόρτιν vocat, pro qua buculam Lacedaemonii aliquando immolarunt. Historia, siue potius fabula, ita habet: Laborantes peste Lacedaemonii oraculo moniti sunt, liberandos esse, si vir-

ginem nobilem immolarent; Helenam autem cum sors petiisset, eaque ornata produceretur, aquila aduolans gladium abripuit, et buculae ibi loci pascenti imposuit, quae pro Helena immolata fuit. Vide Plutarchum Παραλλήλοις. Vt autem hic Helena, pro qua vitula sacrificata fuit, πόρτις appellatur, ita infra Iupiter, pro quo Saturno datus lapis, δίσκος, siue lapis, vocatur.

104. Εἰς ἄρκυν ὀθνείων βρόχων] Externos laqueos interpretare amorem mulieris peregrinae. Apte vero amorem laqueo assimulat ex Aegyptiorum mysteriis. Horus Ἱερογλυφικῶν lib. I. Παγὶς ἔρωτα, ὡς θήραν, ἐμπλέκοντα τὸν ἄνδρα σημαίνει. Ita enim supplendus corrigendusque iste locus videtur. Sic infra,

> Ἡ μὴν παλεύσει δυσλύτοις οἴστρου βρόχοις,
> Ἔρωτας οὐκ ἔρωτας, ἀλλ' Ἐριννύων
> Πικρὰν δ' ἀποψήλασα κηρουλκὸν πάγην.

Et apud Poetas alios saepe id obseruare.

105. Ἐμπαίσασαν ἰξευτοῦ πτερῷ] Scholiastes dum πτερὸν interpretatur τὴν ταχύτητα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἢ τὸ πλοῖον, misere ineptit: vt dissentiam, auctor Pollux, qui ita ait lib. V. cap. III. Πτέρυγες, αἱ ἑκατέρωθεν προβολαί. et cap. IV. Ἔστι δέ τι ἄρκυος μέρος, καὶ ἀκρωλένια, ὅπερ ἐστὶ τὰ περιττὰ τῶν ἀρκύων, ἃ οἱ μὲν κράσπεδα, οἱ δὲ πτερύγια ὠνόμασαν. Latinis *Linea*, siue *Formido* dicitur. Gratius,

> *Ne reprehensa suis properantem linea pennis*
> *Implicet* — —

Nemesianus,

> *Linea quin etiam magnos circumdare saltus*
> *Quae possit, volucresque metu concludere praedas,*
> *Digerat innexas non vna ex alite pennas.*

Intexebant ei retis generi plumas versicolores. Hinc *retia maculis distincta* dixit Ouidius in Epistolis. Prudentius *maculas* Hymn. III. Καθημερινῶν,

> *Callidus illaqueat volucres*
> *Aut pedicis dolus, aut maculis.*

Meminit eius retis etiam Seneca lib. II. de Clementia, *Sic feras lineae, et pinnae clausas continent, easdem a tergo telis eques incessat, tentabunt fugam per ipsa quae*

fugerant, proculcabuntque formidinem. Symmachus lib. I. Ep. XLVII. *Nam vnde eſt haec ſenſuum in epiſtolis tuis nouitas, verborum vetuſtas, ſi tantum nodoſa retia, vel pinnarum formidines, et ſagaces canes, etc.* Apuleius in Apolog. *Verum ego iſta propterea commemoraui: non quod pinnarum formidines, et fuliginis maculam, te praeſertim iudice, timerem.*

110. Νήσῳ δ' ἐνὶ δράκοντος] Salamina puta. Δράκοντα vero καταχρηστικῶς poſuit pro ὄφιν, Cychreum autem deſignat, qui ὄφις cognominatus fuit propter morum aſperitatem. Stephanus, Κυχρεῖος, πάγος περὶ Σαλαμῖνα. Σοφοκλῆς Τεύκρῳ. ἀπὸ Κυχρέως τοῦ Σαλαμῖνος καὶ Ποσειδῶνος, ὃς ὄφις ἐπεκλήθη διὰ τὴν τραχύτητα τῶν τρόπων. Quae verba Stephani mutila moneo, et poſt Τεύκρῳ aliquid deeſſe, videlicet ὠνομάσθαι φησὶ, aut tale aliquid, ſcribo itaque pro puncto aſteriſcum, defectus notam. Huc pertinent illa Euſtathii ad Dionyſium: Ἡ δὲ Σαλαμὶς ἑβδομήκοντα σταδίων ἔχει περίμετρον, ἣ ὀγδοήκοντα, ἐκαλεῖτο δὲ ποτὲ Κυχρεία ἀπό τινος Κυχρέως, οὗ καὶ Λυκόφρων καὶ Ἀῤῥιανὸς μέμνηνται, ὃς ὄφις μὲν ἐπεκλήθη διὰ τραχύτητα τόπου. Emendo, δ. τ. τρόπου. Vt autem iſtiuſmodi homines apud Graecos ὄφεις, ita apud Latinos *Scorpiones* appellabantur. Apuleius Mileſ. IX. *Noſti quendam Barbarum ciuitatis noſtrae decurionem, quem Scorpionem prae morum acritudine vulgus appellat.* Contra mites, *Ouiculae.* Aurelius Victor, *Quinctus Fabius Maximus Cunctator, Verrucoſus a verruca in labris ſita, Ouicula a clementia morum dictus.*

Ibid. Ἐκχέας πόθον] Hic πόθος non tam de cupidine Venerea intelligi debet, quam de Paridis naue, quae pictum in puppe Cupidinem habebat, vt ex Ouidio clarum, apud quem ſic ipſe Paris in Epiſtola ad Helenam,

Troïa caeduntur Phrygia pineta ſecuri,
Quaeque erat aequoreis vtilis arbor aquis.
Ardua proceris ſpoliantur Gargara ſiluis,
Innumeraſque mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naues,
Texitur et coſtis panda carina ſuis.
Addimus antennas, et vela ſequentia malos,
Accipit et pictos puppis adunca deos.
Qua tamen ipſe vehor comitata Cupidine paruo,
Sponſor coniugii ſtat Dea picta ſui.

Ffff

Solebant namque Veteres tutelae nomine naues appellare, quod etiam obseruauit in nuperis ad Petronium Animadversionibus eruditus iuuenis Iohannes a Wouweren. Servius ad Aeneid. X. *Solent naues nomina accipere a tutelarum pictura.* Lutatius ad Statii Thebaid. VIII. *Tutelam nauis intelligimus cum gubernatore nauigare, habent enim pictos praesules, quorum nominibus nuncupantur et naues.* Inde apud Lucianum Πλοίῳ, Τὴν ἐπώνυμον τῆς νεὼς θεὸν ἔχουσα τὴν Ἶσιν ἑκατέρωθεν. Sic Virgilius Aeneid. V. Pristin, Chimaeram, Scyllam, et Centaurum nuncupat naues a tutelae pictura, in cuius loci explicatione ineptiunt Interpretes, tam veteres quam recentiores. Et in XI. Massici

— *aurato vulgebat Apolline puppis.*

Claudius Quadrigarius apud Nonium lib. XII. Rerum Rom. *Quinque pristes, nauigium ea forma a marina bellua dictum est.* Lego, *nauigium ea forma a marina bellua dictum est*, pro *nauigiorum dictorum*, qua syncope eius aeui Auctores affectate vsi.

111. Ἀκτῆς] Tota quondam Attica *Acte* nominata dicitur, quod maximam eius partem mare attingat, auctor Strabo lib. IX. Vel ab Actaeone, siue Actaeo, terrigena rege, testes Plinius, Gellius, Solinus. Hinc Ἀκταῖον μέλι Andromacho Γαλήνῃ, mel Atticum. Similia apud Virgilium, Ouidium, Catullum, et alios Poetas.

112. Δευτέραν ἕωλον οὐκ ὄψει Κύπριν] Venerem secundam intelligit illam, quae πάνδημος dicta. Duas enim veteres Veneres statuebant, alteram οὐρανίαν dictam, quae honestos excitare amores, alteram πάνδημον, quae in libidinem impellere putata. Plato quoque in Symposio duas esse Veneres ait, et ἡ μὲν γὰρ γέπου πρεσβυτέρα, inquit, καὶ ἀμήτωρ, Οὐρανοῦ θυγάτηρ, ἣν δὲ καὶ οὐρανίαν ἐπονομάζομεν· ἡ δὲ νεωτέρα Διὸς καὶ Διώνης, ἣν δὲ πάνδημον καλοῦμεν. Quem Platonis locum indubie respexit Apuleius in Apologia, cum scriberet, *Mitto enim alta illa et diuina Platonica, rarissimo cuique piorum gnara, caeterum omnibus profanis incognita: geminam esse Venerem deam, proprio quamque Amore, et diuersis amatoribus pollentem. Earum alteram Vulgariam, quae sit percita* (lego *praedita*, vt statim sequitur) *populari Amore, non modo humanis animis, verum etiam pecuinis et ferinis animis ad libidinem*

imperitare, et immodico trucique perculſorum animalium ſerua corpora complexu vincientem: alteram vero Coelitem Venerem, praedita quae ſit optimati Amore, ſolis hominibus, et eorum paucis curare, nullis ad turpitudinem ſtimulis vel illecebris ſectatores ſuos percellentem. Quippe eius amorem non amoenum et laſciuum, ſed contra incorruptum et ſerium, pulcritudine honeſtatis virtutis amorem amatoribus ſuis conciliare: et ſi quando decora corpora commendet, a contumelia eorum procul absterrere. Ita enim ſcribenda ea poſtrema verba monuit literarum lumen, et columen Iſ. Caſaubonus, quem merito ſequor. Huc pertinet quoque Epigramma Theocriti, cuius initium ita habet,

Ἡ Κύπρις οὐ πάνδημος· ἱλάσκεο τὴν θεὸν εἰπὼν
Οὐρανίαν, ἁγνᾶς ἄνθεμα Χρυσογόνας.

Et illa Muſaei,

Ἀλλ' αἰεὶ Κυθέρειαν ἱλασκομένη Ἀφροδίτην,
Πολλάκι καὶ τὸν Ἔρωτα παρηγορέεσκε θυηλαῖς
Μητρὶ σὺν οὐρανίῃ, φλογερὴν τρομέουσα φαρέτρην.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀλέεινε πυρiπνείοντας ὀϊστούς,
Δὴ γὰρ Κυπριδίη πανδήμιος ἤλυθεν ἑορτή.

Vide etiam Artemidorum lib. II. cap. XLII. Apud Phurrutum vero lib. de Nat. Deorum, cum ait, Καλεῖται δὲ (ἡ Ἀφροδίτη) οὐρανία τε, καὶ πάνδημος, καὶ πανακτίη, διὰ τὸ κἀν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ θαλάσσῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς θεωρεῖσθαι, legendum eſt πάνδημος, καὶ ποντίη, vel θαλασσίη, quod ſequentia facile conuincunt. Sane iuuat et Muſaeus extremo poemate,

Αἰνοπαθὴς δὲ Λέανδρος ἀκηλήτοις ἐνὶ δίναις
Πολλάκι μὲν λιτάνευσε θαλασσαίην Ἀφροδίτην.

Et antea,

— Κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης
Καὶ κρατέει πόντοιο. —

Meminit vtriuſque Veneris Catullus Epigramm. LXIX.

Nam mihi quam dederat duplex Amathuntia curam,
Scitis, et in quo me torruerit genere.

Ad Venerem πάνδημον quod attinet, de ea elegans locus apud Heliodorum Aethiop. lib. I. Ἐπειδὴ γὰρ τὴν πάνδημον

Ἀφροδίτην τὸ προφητικὸν ἀτιμάζει γένος, οὐ τῆς καθ' ἡδονὴν χρείας, ἀλλὰ τῆς εἰς διαδοχὴν σπορᾶς, τήνδε ἐμαυτῷ γενέσθαι διεσκεψάμην. Simulacrum eius Athenis in foro confecratum fuit a Solone, vt quidam volunt. Harpocration, Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ θεῶν πάνδημόν φησιν Ἀθήνησι κληθῆναι τὴν ἀμφιδρυθεῖσαν (fcribo ἀφιδρυθεῖσαν) περὶ τὴν ἀρχαίαν ἀγοράν, διὰ τὸ ἐνταῦθα πάντα τὸν δῆμον συνάγεσθαι τὸ παλαιὸν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἃς ἐκάλουν ἀγοράς. Νίκανδρος δ' ἐν ἕκτῳ Κολοφωνιακῶν Σόλωνά φησι σώματα ἀγοράσαντα εὐπρεπῆ, ἐπὶ στέγης στῆσαι, διὰ τοὺς νέους, καὶ ἐκ τῶν περιγινομένων χρημάτων ἱδρύσασθαι Ἀφροδίτης πάνδημον (fcribo πανδήμου) ἱερόν. ἐστὶ δὲ πάνδημον, πάγκοινον. Sed quod ait inibi Solonem σώματα ἀγοράσαντα εὐπρεπῆ, id vero ita habet. Solon inter pulcerrimas leges, quibus Athenienfium Remp. firmauit, etiam conftituit, vt ciues et fe, et fortunas fuas redimerent, quae lex Σεισάχθεια eft appellata. Diog. Laertius lib. I, Σόλων Ἐξηκεστίδου Σαλαμίνιος, πρῶτον μὲν τὴν σεισάχθειαν εἰσηγήσατο Ἀθηναίοις, τὸ δὲ ἦν λύτρωσις σωμάτων τε καὶ κτημάτων. καὶ γὰρ ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο, καὶ πολλοὶ δι' ἀπορίαν ἐθήτευον. ἑπτὰ δὲ ταλάντων ὀφειλομένων αὐτῷ πατρῴων, συνεχώρησε πρῶτος, καὶ τοὺς λοιποὺς τὸ ὅμοιον προὔτρεψε πρᾶξαι. καὶ οὗτος ὁ νόμος ἐκλήθη σεισάχθεια. Vide Plutarchum in vita eius.

115. Ὁ γάρ σε συλλέκτροιο Φλεγραίας πόσις] Proteus Paridi, cum in Aegyptum veniffet, Helenam ademit, reddito illi eius fimulacro. Huc facit Stefichori,

> Τρῶες οἵ τότ' ἦσαν (fic lego, non ἔσσαν) Ἑλένης εἴδωλον ἔχοντες.

Vide Herodotum media Euterpe. Meminit eiusdem rei Xenophon lib. de Aequiuocis.

119. Τρίτωνος ἐκβολαῖσιν] Nilus, fluuius Aegypti feptem oftiis nobilis, Aegyptum quotannis, cum fol in Cancro eft, flantibus Etefiis, inundatione fua fertilem reddens. Vide Heliodorum Aethiopic. lib. XI. Hinc in Meffalae Genethliaco Tibullus,

> *Te propter nullos tellus tua poftulat imbres,*
> *Arida nec Pluuio fupplicat herba Ioui.*

Vnde et a veteribus Aegyptiis Horomasdes, (fi Laertio fides habenda, qui tamen fallitur; eft enim hoc nomen Perficum, quo Kalendae defignantur) hoc eft, Iupiter vocatus eft, diuinique ei honores habiti funt. Et Niloa

Aegyptiis inſtituta, quae celebrabantur ſub ortum inundationis. Heliodorus Aethiop. lib. IX. *Καὶ γὰρ πως συνέπεσε Νειλῶα τότε, τὴν μεγίστην παρ' Αἰγυπτίοις ἑορτὴν, ἐνεστηκέναι, κατὰ τροπὰς μὲν τὰς θερινὰς μάλιστα, καὶ ὅτε ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως ὁ ποταμὸς ἐπιλαμβάνει τελουμένην, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς ἄλλας πρὸς Αἰγυπτίων σπουδαζομένην*, et quae ſequuntur. Hic Triton aliquando, quandoque Aëtos, Aegyptus, et Oceanus nominatus eſt. Poſtea Nilus, a Cyclopis filio Nilo, Aegypti rege, Tantali ex filio nepote. Seruius tamen aliud etymon ponit. Inundationis cauſas habes apud Solinum cap. XXXV. Horum *Ἱερογλυφικῶν α*. Lucretium lib. VI. et Apollonii Scholiaſten lib. IV.

121. *Οἷά τις σιφνεὺς*] Huc pertinent Artemidori verba lib. III. cap. LXV. *Ἀσπάλαξ ἄνθρωπον τυφλὸν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος σημαίνει, καὶ ματαιοπονίαν, διὰ τὸν μάταιον τοῦ ζώου πόνον.*

131. *Λίπτοντα κάσσης*] Meretricem vocat Helenam, quae nupta Menelao cum Paride degebat. Poteſt etiam ad hiſtoriam referri, quae narrat pictam aliquando a Zeuxide Helenam fuiſſe, quam, quia amplum ex eius pictura ille lucrum reportaret, Graeci Meretricem vocitarunt. Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. IV. *Ὁ Ζεῦξις ὁ Ἡρακλεώτης ὅτε τὴν Ἑλένην ἔγραψε, πολλὰ ἐχρηματίζετο ἐκ τούτου τοῦ γράμματος. οὐ γὰρ εἰκῆ, καὶ ὡς ἔτυχε τοὺς βουλομένους εἶα ὁρᾷν αὐτὴν, ἀλλ' ἔδει ῥητὸν ἀργύριον καταβαλεῖν, εἶτα οὕτω θεάσασθαι. ὡς οὖν μίσθωμα τοῦ Ἡρακλεώτου λαμβάνοντος ὑπὲρ τῆς γραφῆς, ἐκάλουν οἱ τότε Ἕλληνες ἐκείνην τὴν Ἑλένην ἑταίραν.* Cum autem hanc pinxiſſet, quid de eo opere homines cenſuri eſſent, expectandum non putauit: ſed protinus hos verſus adiecit ex Iliad. γ'.

Οὐ νέμεσις Τρῶάς τε, καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεοῖς εἰς ὦπα ἔοικεν.

Vide Val. Max. lib. III. cap. VII.

135. *Αἰγαιῶνος ἁγνίτην πάγον*] Sic apud Horatium lib. primo, Sat. III.

Concha ſalis puri.

Et Perſium Sat. III.

— *purum et ſine labe ſalinum.*

Catullus,

Quod culus tibi purior salillo est.

Vide Acronem. Neptuni autem salem vocat, quem ille (vt est apud Iul. Pollucem lib. VI. cap. X.) in Tragasi (nam Τραγάσου, non Τραγαίου lego) gratiam conglutinauit. Si quis tamen ἁπλῶς per Neptunum mare intelligat, non inepte fecerit, qua ratione Alexander Aetolus citante Parthenio,

— ἅλα ξυνεῶνα θαλάσσης

nuncupauit. Mos vero erat veteribus salem in mensa hospitibus apponere, eo concordiam inter se mutuo optantes, vt ex aqua et terra ille constat. Plutarchus Ἑλληνικοῖς, Λαβὼν αἰχμάλωτον ἀπῆγεν οἴκαδε, καὶ μεταδοὺς ἁλῶν τε καὶ τραπέζης, ἀπέπεμπεν οἴκαδε. Heliodorus lib. IV. Δημῶδες γὰρ οἶμαι καὶ τῶν ἀγροικοτέρων, σπονδῶν καὶ τραπέζης κοινωνήσαντας, καὶ φιλίας ἀρχὴν ἱεροὺς ἅλας ποιησαμένους, μὴ οὐχὶ καὶ τὴν περὶ ἀλλήλων γνῶσιν ἔχοντας ἀπελθεῖν. Item lib. VI. Ἀλλὰ πρὸς ξενίων καὶ φιλίων θεῶν, πρὸς ἁλῶν καὶ τραπέζης, ὧν, ὡς οἶμαι, φιλανθρώπων ἐν ἡμετέρου πεπείρασθε. Plautus Curculione, etc. *Qui homini.*

Therapontigone Platagidore, salue; saluus quum aduenis
In Epidaurum, hic hodie apud me nunquam delinges salem.

Hinc Dion περὶ Ἀπιστίας, Τὸν Ἀρχίλοχον οὐδὲν ὤνησαν οἱ ἅλες, καὶ ἡ τράπεζα πρὸς τὴν ὁμολογίαν τῶν γάμων. Demosthenes in Orat. περὶ Παραπρεσβείας, Ποῦ δ᾽ ἅλες; ποῦ τράπεζαι; ποῦ σπονδαί; ταῦτα γὰρ τραγῳδεῖ παριών. Huc pertinet prouerbium vetus, Ἅλας καὶ τραπέζας παραβαίνειν. de quo vide Auctorem prouerbiorum. Romani quoque in mensis salinum ponebant. Festus, *Salinum in mensa pro aquali solitum esse poni, ait Verrius, cum patella, quia nihil aliud sit sal quam aqua.* A quo paullulum abit Acron. *Salinum* (inquit) *est patella, in qua Diis primitiae cum sale offerebantur.* Horatius lib. II. Od. XVI.

Viuitur paruo bene, cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum.

Et lib. I. Sat. III.

— *modo sit mihi mensa tripes, et*
Concha salis puri. —

Atque tum ſacras eſſe menſas exiſtimabant. Arnobius lib. II. *Sa as facit s menſas ſalinorum appoſitu, et ſimulacris Deorum.* Quod a Graecis, vt alia multa, dimanavit. Quia vero Tragaſi ſupra facta mentio, a quo Tragaſaeus ſal, emendabis obiter Heſychium, et Stephanum ſcribendo Τραγασαῖοι ἅλες. Nam apud illum male Τραγάσαι, οἱ ἅλες, οἱ, etc. apud hunc Τράγασοι, οἱ ἅλες.

137. Λάξας τράπεζαν] Nempe hoſpitalem, nam illam Graeci vocabant κοινὴν τράπεζαν. Heliodorus lib. V. Ἡ δὲ τράπεζα δὲ ἡμῖν κοινὴ προὐτίθετο, τὰ μὲν ἄλλα ἡμῶν παρεχόντων, τοῦ Τυῤῥηνοῦ δὲ ὄψον ἄφθονον ἐκ θαλάττης τοὺς νέους ἑστιῶντος. Parthenius Erotic. XIV. Ἐκεῖνος ἀπεωθεῖτο, ποτὲ μὲν φάσκων ὀῤῥωδεῖν, μὴ κατάδηλος γένοιτο, ποτὲ δὲ διὰ (lego Δία) ξένιον, καὶ κοινὴν τράπεζαν προσισχόμενος. Ad Paridem quod attinet, ille hac ex re τραπεζίτης a Poeta dicitur. Heſychius, Τραπεζίτην Πάριν, τὸν παραβάντα τὴν τράπεζαν, καὶ ἀτιμήσαντα τὴν Μενελάου. Menſae vero olim maxima in veneratione habitae, velut ſacrae. Syneſius epiſtola LVII. Τράπεζα μὲν ἱερὸν χρῆμα, δι' ἧς ὁ θεὸς τιμᾶται φίλιός τε καὶ ξένιος. Pindarus Nemeon. Od. XI.

— ξενίου Διὸς ἀσκεῖται θέμις ἀεννάοις
Ἐν τραπέζαις. —

Hinc Iuuenalis Sat. II.

— *nullus verbis pudor, aut reuerentia menſae.*

Orpheus in Argonaut.

Αἰδομένους Θέμιν ἁγνοτελῆ, ξενίην τε τράπεζαν.

Tacitus Annal. XI. *Tractaque in multam noctem laetitia, per epulas ac vinolentiam incautum Cotyn, et poſtquam dolum intellexerat, ſacra regni, eiusdem familiae deos, et hoſpitales menſas obteſtantem, catenis onerant.* Referendus huc etiam Demoſthenis locus, et prouerbium Graecorum, quorum paullo ante facta mentio.

138. Ἄρκτου τιθήνης] Paridem expoſitum ab vrſa lactatum narrat Apollodorus lib. III. Aelianus Ποικίλης ἱστορίας lib. XII. Ἀλλὰ καὶ τὸν Ἀλόπης (lego Ἑκάβης) Ἀλέξανδρον, τὸν Πριάμου, ὑπὸ ἄρκτου φασὶ τραφῆναι. Quid? quod ait Artemidorus lib. II. cap. XII. Ἄρκτος γυναῖκα σημαίνει, φασὶ γὰρ ἐκ Καστοῦς (lego Καλλιστοῦς, nam feſtinans Librarius mediam ſyllabam omiſit) τῆς Ἀρκαδικῆς μεταβάλ-

λειν τὸ ζῶον οἱ περὶ μεταμορφώσεως μυθολογήσαντες. Alioquin olim a Graecis mulieres ἄρκτους nominari consueuisse nemo, opinor, ignorat. Qua de re ad Theocritum.

139. Τοιγὰρ ψαλάξεις εἰς κενὸν νευρᾶς κτύπον] Allusit ad prouerbium, Κενὰ ψάλλεις.

140. Ἄσιτα κἀδώρητα φορμίζων μέλη] Veteres didicisse fidibus, notum ex Ciceronis lib. de Senectute, aliisque. Ἔθος εἶχον οἱ παλαιοὶ, ὡς καὶ Καλλίμαχος ἱστορεῖ, μετὰ κιθάρας περὶ ἅλας ἰέναι, καὶ ἀνυμνεῖν, καὶ ἐγκωμιάζειν. Et mos erat, vt in conuiuiis post coenam circumferretur lyra: cuius cum se imperitum Themistocles diceret, vtar Tullii verbis, *habitus est indoctior.* Etiam Romanorum veterum epulis fides ac tibias adhibere moris fuit. Certe antiquitus, si qui fidibus docti, pari cum philosophis in honore habebantur. Didymus ad Odyss. III. Τὸ ἀρχαῖον οἱ ἀοιδοὶ φιλοσόφων τάξιν ἐπεῖχον. Athenaeus lib. I. Σῶφρον δέ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον. Quintilianus lib. I. cap. X. *Quis ignorat Musicen (vt de hac primum loquar) tantum iam antiquis illis temporibus non studii modo, verum etiam venerationis habuisse, vt iidem Musici, et vates, et sapientes iudicarentur?* Ad Paridem quod attinet, eius lyram etiam Alexandri Magni temporibus extitisse tradit praeter Plutarchum Aelianus Ποικ. ἱστορ. lib. IX.

143. Τῆς πενταλέκτρου θυάδος] Aeschylus Agamemnone πολυάνορα appellat, Euripidis Scholiastes Ὀρέστῃ refert, Tyndarum, Helenae patrem, aliquando Diis omnibus sacrificasse, excepta Venere, quae ob id irata filias eius connubia bis terue mutare, et viros deserere fecit, citatque hos Stesichori versus,

Οὕνεκα Τυνδάρεως ῥέζων ἅπασι θεοῖς,
Μιᾶς λάθετο ἠπιοδώρου Κύπριδος·
Κείνη δὲ Τυνδάρεω κούραις χολωσαμένη,
Διγάμους, καὶ τριγάμους τίθησι, καὶ λιπεσήνορας.

144. Τριπλαῖς πήναις κατεκλώσαντο] Pro τριπλαῖς libens hic legerim τριπλαὶ, nam duo tantum, album sc. et nigrum, stamina Parcis tribuunt Poetae. Tres vero esse Parcas, notius est, quam vt hic referri debeat.

145. Δηναιᾶς ἁλὸς] Ex Thaletis sententia, qui ex aquae elemento ortas res omnes putauit. Hermias, vt

Laertium omittamus, in Διασυρμῷ τῶν ἔξω φιλοσόφων, Ἀλλαχόθεν, ait, δέ μοι Θάλης τὴν ἀλήθειαν νεύει, ὁριζόμενος ὕδωρ τοῦ παντὸς ἀρχὴν, καὶ ἐκ τοῦ ὑγροῦ τὰ πάντα συνίσταται, καὶ εἰς ὑγρὸν ἀναλύεται, καὶ ἡ γῆ ἐπὶ ὕδατος ὀχεῖται. Nuncupat vero δηναιὰν ἅλα, quemadmodum Poetae ἅλα πολιὰν, et Anyta poetria in Epigrammatis ἠιόνα πολιὰν duriuſcula catachreſi. At *Maris filias* vocat, propter feram et immitem fatorum legem. *Claudas* autem, a forma anili, qua ſingebantur. Catullus in epithalamio Thetidis et Pelei,

Cum interea infirmo quatientes corpora motu,
Veridicos Parcae coeperunt edere cantus;
His corpus tremulum. —

Infra quoque a Poeta noſtro γηραιαὶ κόραι appellantur.

147. Δοιὼ μὲν ἁρπακτῆρας] Theſeum, et Paridem intelligit. De Theſei rapina elegans locus eſt in Iſocratis Helenae encomio, quem adſcribere non grauabor: Θησεὺς ὁ λεγόμενος μὲν Αἰγέως, γενόμενος δὲ ἐκ Ποσειδῶνος, ἰδὼν αὐτὴν (Ἑλένην) οὔπω μὲν ἀκμάζουσαν, εἴδει δὲ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν, τοσοῦτον ἡττήθη τοῦ κάλλους, κρατεῖν τῶν ἄλλων εἰθισμένος, ὥστε ὑπαρχούσης αὐτῷ καὶ πατρίδος μεγίστης, καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης, ἡγησάμενος οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν ἐν τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς ἄνευ τῆς πρὸς ἐκείνην οἰκειότητος, ἐπειδὴ παρὰ τῶν κυρίων οὐχ οἷός τ' ἦν αὐτὴν λαβεῖν, ἀλλ' ἀνέμενον τήν τε τῆς παιδὸς ἡλικίαν, καὶ τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τῆς Πυθίας, ὑπεριδὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ Τυνδάρεω καὶ καταφρονήσας τῆς ῥώμης τῆς Κάστορος καὶ Πολυδεύκους, καὶ πάντων τῶν ἐν Λακεδαίμονι δεινῶν ὀλιγωρήσας, βίᾳ λαβὼν αὐτὴν, εἰς Ἄφιδναν τῆς Ἀττικῆς ἐκόμισε. Haec de Theſeo ſatis fuſe Iſocrates. Stricte Ouidius in Heroidum Epiſtolis,

Ergo arſit merito qui nouerat omnia Theſeus,
Et viſa eſt tanto digna rapina viro.
More tuae gentis nitida dum nuda palaeſtra
Ludis, et es nudis foemina mixta viris.

quos duos priores verſus mendoſos emendabis hoc modo,

Ergo arſit merito qui nouerat omina Theſeus,
Et viſa es tanto digna rapina viro.

De Paridis rapina vide eundem Ouidium, et Didymum ad Odyſſ. ψ'.

148. Πτηνοὺς τριόρχας αἰετοὺς ὀφθαλμίας] Triorcha ex accipitrum genere eſt, a teſtium numero nomen habens,

auctor, praeter Aristotelem, Plinius, qui sic de eo, *Triorchen a numero testium, cui principium in auguriis Phoemonoe dedit, buteonem appellant Romani, αἰσάλωνα Graeci, qui solus omni tempore apparet.* Aquilas autem duces interpretare, quia hae auium reginae. Volatiles nuncupantur a nauibus, quarum vela et remi alae dicuntur, vt supra docui. Ὀφθαλμίας vocat a pictis nauium partibus, quae ὀφθαλμοὶ Graecis: si tamen simpliciter quis accipiat oculatam propter visum, quem acerrimum aquila habet, non magnopere repugno. Horatius,

Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
Quam aut aquila? —

Pullos quomodo diiudicent, notum.

150. Ἡμικρῆτα βάρβαρον] Barbarum Menelaum appellat a Pelope auo ex Phrygia (quae regio barbara censetur) orto, vel quia

Βεβαρβάρωται χρόνιος ὢν ἐν βαρβάροις.

quod ei apud Euripidem obiicitur. Barbari autem dicti sunt peregrini homines Athenis, a βάρβαρ, absona voce, in quam, cum primum Graece loqui conarentur, incidere solebant. Suadet Cassiodorus, barbaros dictos a barba et rure, nec tamen persuadet. Vide Strabonem lib. XIII. Proprie de Phrygibus hoc vocabulum accipiebatur: vnde Sophocles βάρβαρον Φρύγα dixit in Aiace, et βάρβαρον αἶαν Electra. *Barbarus ensis* Ouid. Met. lib. XIV. Et Horatius in Satiris,

Graecia Barbariae lento collisa duello est.

154. Ἐτύμβευσε τάφῳ] Sepulcrum, os interpretare. Artemid. lib. I. LXXXII. Τὸ μὲν αἰδοῖον παισὶν ἔοικε, τὸ δὲ στόμα τάφῳ· ὅσα γὰρ ἂν λάβοι στόμα, διαφθείρει, καὶ οὐ φυλάττει. Dauid propheta Psalmo quinto, Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν. Et Paulus Epist. ad Romanos cap. III. vers. XIII. Potes nihilominus de ventre accipere. Sic infra Lycophron,

Πολλῶν γὰρ ἐν σπλάγχνοισι τυμβευθήσεται
Βρωθεὶς πολυστίχοισι καμπέων γνάθοις.

Et postea,

Τύμβος γεγὼς Κένταυρος ὠμόφρων σπορᾶς.

Ouidius Metamorph. lib. VI. de Tereo, qui Ityn filium comederat,

Flet modo, seque vocat bustum miserabile nati.

Ennius (de quo optime meriti VV. Clarissimi H. Columna, et P. Merula) de Metio Fuffetio quadrigis distracto,

Volturus in siluis miserum mandebat hemonem:
Heu quam crudeli condebat membra sepolcro?

Val. Maximus lib. IV. cap. VI. de Artemisia, *Quid enim aut eos colligas, aut de illo inclyto tumulo loquare, cum ipsa Mausoli viuum ac spirans sepulcrum fieri concupierit, eorum testimonio, qui eam extincti ossa potione aspersa bibisse tradunt?* Huc pertinet locus Marci Antonini τῶν εἰς ἑαυτὸν lib. IV. Χρὴ δὲ μὴ μόνον ἐνθυμεῖσθαι τὸ πλῆθος τῶν θαπτομένων οὑτωσὶ σωμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἑκάστης ἡμέρας ἐσθιομένων ζώων, ὑφ᾽ ἡμῶν τε καὶ τῶν ἄλλων ζώων, ὅσος γὰρ ἀριθμὸς καταναλίσκεται, καὶ οὑτωσί πως θάπτεται ἐν τοῖς τῶν τρεφομένων σώμασι. Item ille Apuleii Milef. V. *At hic iam tua est existimatio, vtrum sororibus pro tua cara salute sollicitis adsentiri velis, et declinata morte nobiscum secura periculi viuere, an saeuissimae bestiae sepeliri visceribus.* Quintilianus Declamat. XII. *Aestuant adhuc intra pectus sepulta ventribus nostris cognata viscera.* Nec abludit quod vultures τάφοι ἔμψυχοι sunt appellati. Hermogenes lib. περὶ Ἰδεῶν, cap. περὶ Σεμνότητος, Παρὰ δὲ τοῖς ὑποξύλοις τουτοισὶ σοφισταῖς πάμπολλα εὕροις ἄν. τάφους τε γὰρ ἐμψύχους τοὺς γῦπας λέγουσιν, ὧνπερ εἰσὶ μάλιστα ἄξιοι. Vt autem venter et os sepulcrum appellantur, ita reciproce Saturnus deuorasse filios dictus est, quos extulerat, sepelieratque. Lactant. lib. I. cap. XIII. *Sed fictum sane putemus Saturnum filios deuorasse, modo cum aliqua ratione: nunc* (lego *num*) *idcirco, quod ait vulgus, comedisse filios suos eum, qui extulerit, sepulturaeque mandauerit?*

157. Πόθον Ναυμέδοντος ἁρπακτήριον] Quomodo raptus a Neptuno Pelops, refert Olympion. Od. I. Pindarus, his verbis,

Υἱὲ Ταντάλου, σὲ δ᾽ ἀντί-
α προτέρων φθέγξομαι.
Ὁπότ᾽ ἐκάλεσε πα-
τὴρ τὸν εὐνομώτατον
Ἐς ἔρανον, φίλαν τε Σίπυλον,

Ἀμοιβαῖα θεοῖσι δεῖπνα παρέχων,
Τότ' Ἀγλαοτρίαιναν ἁρπάσαι
Δαμέντα φρένας ἱμέρῳ
Χρυσέαισιν ἀν' ἵπποις.

Meminit etiam lib. IV. Arnobius.

158. *Ἔστειλ' Ἐρεχθεὺς εἰς Λετρινιαίας γυίας*] Pindarus fuſe loco citato,

Πρὸς εὐάνθεμον δ' ὅτε φυὰν
Λάχναι νιν μέλαν γένειον ἔρεφον,
Ἑτοῖμον ἀνεφρόντισεν γάμον,
Πισάτα παρὰ πατρὸς εὔ-
δοξον Ἱπποδάμειαν
Σχεθέμεν. ἄγχι δ' ἐλθὼν
Πολιᾶς ἁλὸς οἶος ἐν ὄρφνᾳ,
Ἄπυεν βαρύκτυπον
Εὐτρίαιναν. —

Et poſtea,

— τὸν μὲν ἀγάλλων θεὸς
Ἔδωκεν δίφρον χρύσεον, ἐν πτεροῖ-
σίν τ' ἀκάμαντας ἵππους,

et quae ſequuntur. Cur autem fabulentur equis rapuiſſe, docet Palaephatus his verbis, *Ῥητέον οὖν, ὅτι Πέλοψ ἦλθεν ἔχων πλοῖον, ἐγέγραπτο δὲ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἵπποι ὑπόπτεροι.*

162. *Ἃς ὁ Καδμίλου γόνος*] Lego *Κασμίλου*, quo nomine inter Cabiros quatuor, quibus in Samothrace initiabantur, appellatur. Apollonii Scholiaſtes lib. I. *Μυοῦνται ἐν τῇ Σαμοθρᾴκῃ τοῖς Καβείροις, ὧν Μνασέας φησὶ καὶ τὰ ὀνόματα. Τέσσαρες δὲ εἰσὶ τὸν ἀριθμόν· Ἀξίερος, Ἀξιόκερσα, Ἀξιόκερσος. Ἀξίερος μὲν οὖν ἐστὶν ἡ Δημήτηρ. Ἀξιόκερσα δὲ, ἡ Περσεφόνη. Ἀξιόκερσος δὲ, ὁ Ἅιδης. ὁ δὲ προστιθέμενος Κασμῖλος Ἑρμῆς ἐστὶν, ὡς ἱστορεῖ Διονυσόδωρος.* Poſtea litera tertia extrita, *Καμῖλος* dictus. Varro Lib. VI. de L. L. *Camillus nominatur in Samothraces myſteriis Dius quidam adminiſter diis magnis.* Macrobius lib. III. cap. VIII. ex Tulliano, id ei apud Tuſcos nominis fuiſſe narrat, *Statius Tullianus de Vocabulis rerum libro primo ait, dixiſſe Callimachum, Tuſcos Camillum appellare Mercurium, quo vocabulo ſignificant praeminiſtrum deorum.* Seruius Aeneid. XI. adſtipulatur: *Miniſtros et miniſtras impuberes Camillos et Camillas in ſacris vocabant. vnde et Mer-*

curius Hetrusca lingua Camillus dicitur, quasi minister deorum. Strabo lib. X. ex Acusilao narrat Casmilum Vulcani et Cabirae filium, a quo Cabiri, et Cabirades Nymphae. Quem vero Samothraces, et ab iis edocti Hetrusci Κασμῖλον appellarunt, eum Ἴμβραμον Cares. Eustathius ad Dionysium, Ἡ δὲ Ἴμβρος Θρᾳκική μὲν ἐστι νῆσος, ἱερὰ Καβείρων καὶ αὐτὴ, ὄνομα δὲ δαιμόνων οἱ Κάβειροι. ἐτιμᾶτο δὲ αὐτόθι καὶ Ἑρμῆς, ὃν Ἴμβραμον λέγουσιν οἱ Κᾶρες, ὡς ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς ἀναγράφεται.

164. Φερωνύμους ἔδυψε Νηρέως τάφους] Myrtili historiam fuse explicat Homeri Scholiastes Iliad. secundo. Claudianus de laude Serenae,

— curru Pisaea marino
Fugit tela Pelops, nam prouidus obice regis
Prodidit Oenomai deceptus Myrtilus axem.

Seneca Thyeste,

— proditus occidit
Deceptor domini Myrtilus, et fide
Vectus qua tulerat, nobile reddidit
Mutato pelagus nomine.

Vide Acronem ad Horatii lib. I. Od. I. et Euripidis Interpretem Ὀρέστῃ. Fuit vero Myrtilus Mercurii ex Phaëthusa filius; vel, vt aliis placet, Iouis et Clymenes.

166. Πόδαργον Ψύλλαν ἡνιοστροφῶν] Antiquitus non contemptum, sed regium plane aurigandi munus, dicebaturque ἱππεία: differebat autem a παραβάτου munere, ille enim soli currus moderationi erat intentus, et τῷ παραβάτῃ pugnanti, si necessum foret, suppetias ferebat. Adi Hom. Scholiast. Sunt vero Psylla, et Harpinna nomina equorum Oenomai.

167. Καὶ τὴν ὁπλαῖς Ἅρπινναν ἁρπυίαις ἴσην] Id est, vnguibus obliquis et concauis, eae enim in equis laudantur maxime. Philostratus iunior in Imaginibus, Φρονεῖ γὰρ τοῖς ἵπποις, ἐπειδὴ ὑψαύχενές τε, καὶ πολλοὶ τὸν μυκτῆρα, καὶ κοῖλοι τὴν ὁπλήν. Isidorus Orig. lib. XII. cap. I. *In generosis equis, vt aiunt veteres, quatuor spectantur: forma, pulcritudo, meritum, atque color. Forma, vt sit validum corpus, et solidum robore, conueniens altitudo, latitudo, latus longum, substrictius, maximae et rotundae clunes, pectus late patens, corpus omne musculorum*

densitate nodosum, pes siccus, et cornu concauo solidatus. Xenophon quoque περὶ Ἱππικῆς equos laudat vngulas oblongas habentes, quod tales sint maxime cauae. Πόδας δ' ἄν τις δοκιμάζοι (inquit), πρῶτον μὲν τοὺς ὄνυχας σκοπῶν, οἱ γὰρ παχεῖς πολὺ τῶν λεπτῶν διαφέρουσιν εἰς εὐποδίαν. ἔπειτα οὐδὲ τοῦτο δεῖ λανθάνειν, πότερον αἱ ὁπλαὶ εἰσὶν ὑψηλαὶ, ἢ ταπειναὶ, καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, ἢ χαμαλαί· αἱ μὲν γὰρ ὑψηλαὶ πόῤῥω ἀπὸ τοῦ δαπέδου ἔχουσι τὴν χελιδόνα καλουμένην. Est vero in equis χελιδὼν vngulae cauitas. Vide Hesychium. Neque audio doctissimum Villiomarum, qui id negat, quod vtinam non fecisset.

168. Τὸν δ' αὖ τέταρτον] Deiphobum intellige. Homeri Scholiastes ad Iliad. vltimum, Ἀλεξάνδρου τοξευθέντος ὑπὸ Φιλοκτήτου, Πρίαμος τὸν Ἑλένης γάμον ἔπαθλον ἔθηκε τῷ ἀριστεύσαντι κατὰ τὴν μάχην. Δηΐφοβος δὲ γενναῖος ἀγωνισάμενος ἔγημεν αὐτήν.

169. Κίρκου καταῤῥάκτῆρος] Eodem nomine appellat Aeschylus Προμ. Δεσμ. Aegypti filios, Danai filiabus desponsatos,

— — οἱ δ' ἐπτοημένοι φρένας
Κίρκοι Πελειῶν οὐ μακρὰν λελειμμένοι,
Ἥξουσι θηρεύσοντες οὐ θηρασίμους
Γάμους. —

Scholiastes, Κίρκους δὲ, ἤγουν αἰετοὺς, τοὺς νυμφίους, ἤγουν τοὺς υἱοὺς τοῦ Αἰγύπτου, διὰ τὸ ἁρπακτικὸν λέγει.

170. Τὰ δευτερεῖα τῆς δαϊσφάλτου πάλης λαβόντα κηρύξουσιν] Recte κηρύξουσιν dixit Lycophron, nam apud Veteres certaminum victores per praeconem renuntiari moris erat. Iul. Pollux lib. IV. cap. XII. Τὸ δὲ τῶν κηρύκων γένος ἱερὸν μὲν Ἑρμοῦ, κατεκήρυττε δὲ ἡσυχίαν ἔν τε ἀγῶσι, καὶ ἱερουργίαις, καὶ σπονδὰς προήγγελλε, καὶ ἐκεχειρίαν ἐπήγγελλε, καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἀνεκήρυττε. Pindarus Pythion. Od. I.

— Πυθιάδος
Δ' ἐν δρόμῳ κᾶρυξ ἀνέειπέ νιν ἀγ-
γέλλων Ἱέρωνος ὑπὲρ
Καλλινίκου
Ἅρμασι.

Callimachus Epigrammate XII.

Ἄθλων μὲν κήρυκες ἐπὶ βραχὺν οὔνομα καιρὸν
Φθέγξονται. —

Nam ſic legere malim, quam ἄλλων μὲν κ. quae vox doctis viris hactenus impoſuit. Virgilius Aeneid. V.

Tum ſatus Anchiſa, cunctis ex more vocatis,
Victorem magna praeconis voce Cloanthum
Declarat. —

Inde eſt quod ait Eumenius rhetor, *Fortiſſimi viri in ſacris certaminibus ſummo labore, atque etiam vitae periculo ſolam vocem praeconis, et coronae teſtimonium petunt.* Huc pertinet Epigramma illud,

Ὑβλαίῳ κήρυκι τόδ' Ἀρχίας Εὐκλέος υἱῷ
Δέξαι ἄγαλμ' εὔφρων, Φοῖβ', ἐπ' ἀπημοσύνης,
Ὃς τρὶς ἐκάρυξε τὸν Ὀλυμπίας αὐτὸς ἀγῶνα.

Item illud Statii Thebaid. VI.

— — *ſequitur Sicyonius Alcon,*
Et bis in Iſthmiaca victor clamatus arena
Phaedimus. —

175. Ὅν ποτ' Οἰνώνης φυγὰς] Peleum, cum fratrem Phocum in palaeſtra incaute occidiſſet,

— — *fraterno ſanguine ſontem,*
Expulſumque domo patria, —

canit Ouid. Met. lib. XII. Solebant namque veteres, perpetrata incaute caede, a patria profugere, quoad expiati eſſent. Homeri Interpres Iliad. ω' Ἔθος ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸν ἀκούσιον φόνον ἐργασάμενον φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος, καὶ καθίζειν ἐπὶ τῆς οἰκίας (lego ἑστίας) συγκεκαλυμμένον, καθαρσίων δεόμενον.

178. Ἀφ' ἑπτὰ παίδων] Aegre ferens Thetis mortali Peleo ſe nuptam, filios maſculos ſex igne combuſſit, ſeptimo Achilli idem factura, a Peleo interueniente prohibita fuit. Homeri Scholiaſtes Iliad. π'. Θέτις καταναγκασθεῖσα ὑπὸ Διὸς Πηλεῖ γαμηθῆναι, τὰ γεννώμενα παιδία εἰς πῦρ ἔβαλλε, νομίζουσα τὰς θνητὰς τῷ πυρὶ σάρκας καταφλέξειν, τὸ δὲ ἀθάνατον διαφυλάξειν. οὕτως ἓξ παῖδας διέφθειρεν. ἕβδομον δὲ γενόμενον Ἀχιλλέα βάλλει ὁμοίως εἰς πῦρ, θεασάμενος δὲ Πηλεὺς ἀφήρπασε τὸν παῖδα, καὶ ἐνεγκὼν εἰς τὸ Πήλιον ὄρος, τρέφειν παρέδωκε Χείρωνι. Vide praeterea Interpretes Apollonii lib. IV. Ariſtophanis ad Νεφέλας, et Apollodorum lib. III.

183. Προγεννήτειραν Οὐλαμωνύμου] Οὐλαμώνυμον vocat

Pyrrhum, qui aliter Neoptolemus. Eodem modo νεικέων ἐπώνυμον Polynicem dixit Euripides Phoeniſſis.

187. Ἑλλάδος καρατόμον] Iphigeniam putat, quae Dianae Tauricae hoſpites immolabat. Cum enim in Aulide mactanda ſtaret, a Diana in Scythiam auecta, ſacrisque eius praefecta creditur. Placet hoc loco transſcribere Antonini verba ex Metamorph. libro, quae ita habent: Θησέως καὶ Ἑλένης, τῆς Διὸς, ἐγένετο θυγάτηρ Ἰφιγένεια, καὶ αὐτὴν ἐξέτρεφεν ἡ τῆς Ἑλένης ἀδελφὴ Κλυταιμνήστρα. πρὸς δὲ τὸν Ἀγαμέμνονα εἶπεν αὐτὴ τεκεῖν, Ἑλένη γὰρ πυνθανομένη τῶν ἀδελφῶν, ἔφη κόρη παρὰ Θησέως ἀπελθεῖν. ἐπεὶ δὲ ἡ στρατεία, ἡ τῶν Ἀχαιῶν, ὑπὸ ἀπλοίας ἐν Αὐλίδι κατείχετο, προεσήμαινον οἱ μάντεις, ὅτι ἔσοιτο πλοῦς, ἐὰν Ἀρτέμιδι θύσωσι τὴν Ἰφιγένειαν. Ἀγαμέμνων δὲ διδοῖ σφάγιον αὐτὴν, αἰτούντων τῶν Ἀχαιῶν. πρὸς δὲ τὸν βωμὸν ἀγομένην οἱ ἀριστεῖς οὐ προσέβλεψαν, ἀλλὰ πάντες ἔστρεψαν ἄλλῃ τὰς ὄψεις. Ἄρτεμις δὲ ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας παρὰ τὸν βωμὸν ἔφηνε μόσχον, αὐτὴν δὲ προσωτάτω τῆς Ἑλλάδος ἀπήνεγκεν εἰς τὸν Εὔξεινον λεγόμενον πόντον, παρὰ Θόαντα, τὸν Βορυσθένους παῖδα. Hactenus ille. Huc pertinent quoque illa Senecae extrema Octauia,

Lenes aurae, Zephyrique leues,
Tectam quondam nube aetheria
Qui vexiſtis raptam ſaeuae
Virginis aris Iphigeniam,
Hanc quoque triſti procul a poena
Portate, precor, templa ad Triuiae.
Vrbe eſt noſtra mitior Aulis,
Et Maurorum barbara tellus,
Hoſpitis illic caede litatur
Numen ſuperum. —

Fuſe haec admodum etiam Ouidius, Elegia ſecunda libri tertii de Ponto, qui videndus.

188. Φαληριῶσαν σπίλον] Leucen putat, quam in ponto Euxino, vt ab Achille et Helena habitaretur, Thetidis rogatu edidit Neptunus, auctor Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς. Arrianus, in Periplo ponti Euxini, tribus eam nominibus inſignitam ait, ac Leucen quidem a colore dictam, his verbis: Κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ στόμα, ἐπ' εὐθὺ πλέοντι ἀνέμῳ ἀπαρκτίᾳ ἰδίως τὸ πέλαγος, νῆσος πρόσκειται, ἥντινα οἱ μὲν Ἀχιλλέως νῆσον, οἱ δὲ Δρόμον Ἀχιλλέως, οἱ δὲ Λευκὴν ἐπὶ τῆς χροιᾶς ὀνομάζουσιν. ταύτην λέγεται Θέτις ἀνεῖναι τῷ παιδὶ, καὶ ταύτην οἰκεῖν τὸν Ἀχιλλέα, etc. Heſychius, Ἀχίλλειον

πλάκα, τὴν Ἀχιλλέως νῆσον, τὴν Λευκὴν λεγομένην. Euripides,

— — — ἢ
Πνοαῖσι Ζεφύρου τὰν
Πολυόρνιθον ἐπ' αἶαν,
Λευκὰν ἀκτὰν Ἀχιλῆος,
Δρόμους καλλισταδίους, Εὐ-
ξείνου κατὰ πόντον.

Pindarus φαεννὰν νᾶσον vocat Nemeon. Od. IV.

— — — — ἀτὰρ
Αἴας Σαλαμῖν' ἔχει πατρῴαν,
Ἐν δ' Εὐξείνῳ πελάγει
Φαεννὰν Ἀχιλλεὺς
Νᾶσον.

Antoninus Liberalis, libro citato, dicit etiam Iphigeniam in Leucen deportatam, immortalitateque accepta, Orilochiam dictam fuisse. Vide Eustathium ad Dionysii Περιήγησιν.

190. Τήν ποτ' ἐν σφαγαῖς κεμὰς] Cum in Aulide Graecorum naues coactae iacerent, tempestasque a profectione prohiberet, proditum a Calchante est, non ante eam desituram, quam Dianae foret immolata Iphigenia, quae dum ad aram mactanda duceretur, a Diana ceruam reponente liberata est. Meminit Lucretius lib. I.

Aulide quo pacto Triuiaï virginis aram
Iphianassaï turparunt sanguine foede
Ductores Danaum delecti. —

Vide Virgilium Aeneid. II. Ouid. Metamorph. lib. XII. Antoninum Liberalem libro citato, Sophoclem Ἠλέκτραν, et Dictyn Cretensem lib. I. Si modo is est, et non suppostitius aliquis, quod magis verisimile mihi. Dianae itaque immolatam Iphigeniam ab Agamemnone nemo nescit. Callimachus clauum in Dianae templo suspensum memorat Hymno III.

— σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
Πηδάλιον νηὸς σφετέρης ἐγκάτθετο νηῷ,
Μείλιον ἀπλοΐης, ὅτι οἱ κατέδησας ἀήτας,
Τεύκρων ἡνίκα νῆες Ἀχαιΐδες ἄστεα κήδειν
Ἔπλεον, ἀμφ' Ἑλένῃ Ῥαμνουσίδι θυμωθεῖσαι.

193. *Ἔρημος*] Arrianus, loco antea citato, Ἡ *δὲ νῆσος ἀνθρώπων μὲν ἐρήμη ἐστὶν, νέμεται δὲ αἰξὶν οὐ πολλαῖς, καὶ ταύτας ἀνατιθέναι λέγονται τῷ* Ἀχιλλεῖ, *ὅσοι προσίσχουσι.* Ammianus narrat, eo appulſos, viſis antiquitatis veſtigiis, temploque, et donariis eidem heroi conſecratis, veſperi repetere naues, dicentes, non ſine diſcrimine vitae illic quemquam pernoctare.

Ibid. *Νυμφίου δρόμος*] Denominationis huius cauſſam tradit Pomp. Mela, quod Achilles infeſta claſſe mare Ponticum ingreſſus, victoriam ibi ludicro certamine celebrarit, poſteaque ſe et ſuos, vbi ab armis quies eſſet, curſu exercitauerit: cui adſentitur Plinius, qui Achillis inſulam ab Curſu aliam dicit, eumque ab illa 25000 paſſuum diſtare.

195. Εἶδος *ἠλλοιωμένην γραῖαν*] De Iphigeniae metamorphoſi inter auctores non conuenit. Plerique in cervam mutatam volunt: Lycophron cervam pro ea immolatam, ipſam autem in anum mutatam canit: alii in taurum, alii in vrſum, alii in buculam, inter quos Plutarchus Π*αραλλήλοις.*

196. *Σφαγείων ἠδὲ χερνίβων πέλας*] Σ*φαγεῖον*, ſiue *σφάγιον*, vas erat, quo excipiebatur victimae ſanguis. Pollux lib. X. cap. XII. Κ*αὶ σφάγιον, εἰ θύεις, οὗ* (lego *ὃ*) *ὑφέξει τὶς τῷ τῶν ἱερείων αἵματι.* Et poſtea codem libro cap. XXIII. Σ*φάγιον, ὃ ὑποδέχεται τὸ αἷμα τῶν ἱερείων.* Homerus Odyſſ. III. Ἀ*μνίον* vocat, quo loco Didymus, Ἀ*μνίον ἐστὶ μὲν τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἡ λέξις. σημαίνει δὲ ἀγγεῖον, ὅπου τὸ αἷμα τοῦ ἱερείου δέχονται, καὶ ἐστὶ κατὰ ἔτυμον ἀμένιον, ὅ ἐστι στερητικὸν τοῦ μένους, τοῦτ᾽ ἐστὶ ψυχῆς. οἱ* Ἀ*ττικοὶ δὲ σφάγιον αὐτὸ καλοῦσι.* Quid vero ſit *χέρνιψ*, docet Athenaeus lib. IX. Ἐ*στὶν,* inquit, *ὕδωρ, εἰς ὃ ἀπέβαπτον δαλὸν ἐκ τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες, ἐφ᾽ οὗ τὴν θυσίαν ἀπετέλουν.* Euripides Ἡ*ρακλεῖ μαινομένῳ,*

Μέλλων δὲ δαλὸν χειρὶ δεξιᾷ φέρειν
Εἰς χέρνιβ᾽, ὡς βάψειεν, Ἀλκμήνης γόνος.

Vtebantur eadem aqua ad manuum lotionem, adhibito ſmegmate. Athenaeus loco citato, Ἐ*χρῶντο δὲ* (lego *τε*) *εἰς τὰς χεῖρας, ἀποπλύνοντες αὐτὰς, καὶ σμήγματι, ἀποῤῥύψεως χάριν.*

197. *Ἅιδου τε παφλάζοντος κρατῆρος*] Veteres Graeci omnia concaua *κρατῆρας* vocabant. Scholiaſtes Sophoclis Οἰδ. *ἐπὶ* Κ*ολ.* ad illud, Κ*οίλου πέλας κρατῆρος*, ait, Τ*ὰ γὰρ*

κοῖλα οὕτως ἐκάλουν ἐκ μεταφορᾶς, ὅθεν καὶ τὰ ἐν τῇ Αἴτνῃ κοιλώματα κρατῆρες καλοῦνται.

204. Ὅρκων τὸ δευτεροῦχον ἄρσαντες ζυγὸν] Bis enim Graeci de Helena vindicanda, si quis eam rapuisset, coniurati sunt: prius, cum Menelao collocaretur; iterum, cum a Paride rapta. De priore coniuratione sic Pausanias Λακωνικοῖς, Προϊοῦσι δὲ ἵππου καλούμενον μνῆμά ἐστι. Τυνδάρεως γὰρ θύσας ἐνταῦθα ἵππον τοὺς Ἑλένης ἐξώρκου μνηστῆρας, ἱστὰς ἐπὶ τοῦ ἵππου τῶν τομίων, ὁ δὲ ὅρκος ἦν, Ἑλένῃ, καὶ τῷ γῆμαι προκριθέντι αὐτὴν ἀμύνειν ἀδικουμένοις, ἐξορκώσας δὲ, τὸν ἵππον κατώρυξεν ἐνταῦθα. Atque haec Pausanias. Paullo fusius in Helenae Encomio Isocrates, hunc in modum: Μετὰ τὴν Θησέως ἐξ ᾅδου κατάβασιν, ἐπανελθούσης αὐτῆς (Ἑλένης) εἰς Λακεδαίμονα, καὶ πρὸς τὸ μνηστεύσασθαι λαβούσης ἡλικίαν, ἅπαντες οἱ τότε βασιλεύοντες καὶ δυναστεύοντες ἐν ταῖς πόλεσι, τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον περὶ αὐτῆς. ἐξὸν γὰρ αὐτοῖς λαμβάνειν ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι γυναῖκας τὰς πρωτευούσας, ὑπεριδόντες τοὺς οἴκοι γάμους, ἦλθον ὡς ἐκείνην μνηστεύσοντες. οὔπω δὲ κεκριμένου τοῦ μέλλοντος αὐτῇ συνοικεῖν, ἀλλ᾽ ἔτι κοινῆς τῆς τύχης οὔσης, οὕτω πρόδηλος ἦν ἅπασιν ἐσομένη περιμάχητος, ὥστε συνελθόντες πίστεις ἔδοσαν ἀλλήλοις, ἦ μὴν βοηθήσειν, εἴ τις ἀποστεροίη τὸν ἀξιωθέντα λαβεῖν αὐτῆς, νομίζων ἕκαστος ταύτην τὴν ἐπικουρίαν ἑαυτῷ παρασκευάζειν. Hactenus Isocrates. De secunda autem idem Pausanias Κορινθιακοῖς, Χαλκεῖόν ἐστιν οὐ μέγα, ἀνέχει δὲ αὐτὸ ἀγάλματα ἀρχαῖα Ἀρτέμιδος, καὶ Διὸς, καὶ Ἀθηνᾶς. Λυκέας δ᾽ οὖν ἐποίησε μηχανέως τὸ ἄγαλμα εἶναι Διὸς, καὶ Ἀργείων ἔφη τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας ἐνταῦθα ὀμόσαι παραμένειν πολεμοῦντας, ἔστ᾽ ἂν ἢ τὸ Ἴλιον ἕλωσιν, ἢ μαχομένους τελευτὴ σφᾶς ἐπιλάβῃ. Quo ritu ea facta sit, qui scire volet, videat Dictyn lib. I. Haec iuramenta respexit Sophocles Αἴαντι μαστιγοφόρῳ, apud quem ita Teucer,

Οὐ γάρ τι τῆς σῆς εἵνεκ᾽ ἐστρατεύσατο
Γυναικὸς, ὥσπερ οἱ πόνου πολλοῦ πλέῳ,
Ἀλλ᾽ οὕνεχ᾽ ὅρκων, οἷσιν ἦν ἐπώμοτος.

Et Φιλοκτήτῃ, vbi ita Neoptolemum affatur Vlysses,

Σὺ μὲν πέπλευκας οὔτ᾽ ἔνορκος οὐδενί.

Et Horatius lib. I. Od. XV.

Quam multo repetet Graecia milite,
Coniurata tuas rumpere nuptias,
Et regnum Priami vetus.

Thucydides exiſtimat, Graecos magis Agamemnonis potentia, quam religione prioris iuramenti coactos fuiſſe: verba eius Ξυγγραφῆς lib. I. ita habent, Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προὔχων, καὶ οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρεω ὅρκοις κατειλημμένους τοὺς Ἑλένης μνηστῆρας ἄγων, τὸν στόλον ἀγεῖραι.

208. Παρ' ἄντρα Κερδῴου θεοῦ] Lucri Deum veteribus habitum Mercurium nemo neſcit, vnde et ipſi ſtatuae cum crumena erigebantur. Codinus, Τοῦ κέρδους αἴτιον λέγουσι, καὶ Ἐμπόριον τὸν Ἑρμῆν, ὅθεν τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἱστῶσι βαστάζον μάρσιπον. Suidas, Κερδῷος θεὸς, ὁ Ἑρμῆς. ὡς κέρδους ποιητικός. καὶ Ἄγγελον δὲ αὐτὸν καλοῦσι, καὶ Κλῶπα, διὸ καὶ μάρσιπον αὐτὸν ποιοῦσι βαστάζειν. Hinc *diuitem* dixit Auſonius in Epiſt. ad Paullinum,

Iam nunc per auras Perſei talaribus,
Petaſoque ditis Arcados vectus, vola.

209. Ταύρῳ] Taurum vocat Bacchum, quem tauriinis cornibus effingebant veteres, quia iis poculorum vice vtebantur. Nicandri Scholiaſtes Ἀλεξιφαρμάκοις, Οἱ παλαιοὶ κέρασιν ἐχρῶντο ἐν τῇ πόσει ἀντὶ τῶν ποτηρίων, ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι εἴρηται. ἢ διὰ τὸ ταυρωτικὸν τῶν πινόντων, τουτέστι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου ἰσχύν. ὁ δὲ Διόνυσος καὶ ταυροκέρως. Feſtus, *Cornua Liberi patris ſimulacro adiiciuntur, quem inuentorem vini dicunt, eo quod homines nimio vino truces fiant.* Apud Cyzicenos, et Argiuos Bacchi ſtatua tauri figura erecta fuit. Neque negligendus de cornibus, vicem poculorum vſurpatis, Nonni elegans locus Dionyſ. lib. XII.

Καὶ βοέοις ἀρύοντο κεράεσιν ἀντὶ κυπέλλων
Μήπω φαινομένων, ὅθεν ὕστερον ἐξέτι κείνου
Θέσκελον οὔνομα τοῦτο κεραννυμένῳ πέλεν οἴνῳ.

213. Ἴχνος ἐμπλέξας λύγοις] Leonem intelligit Telephum, qui cum Graecis tranſitum per Myſiam interdixiſſet, iamque ad arma deueniſſet, ab Achille ope Bacchi, qui eum vite ſupplantabat, vulnus accepit, quod ſanari non potuit, niſi ab ipſo Achille. Vnde Serenus Sammonicus,

Vt Lariſſaea curatus Telephus haſta
Proderit. —

Alluſum huc quoque ab Ouidio Triſt. lib. I. eleg. I.

Namque ea vel nemo, vel qui mihi vulnera fecit,
Solus Achilleo tollere more poteſt.

Supplantatum vero a Baccho Telephum etiam infra canit,

— σὺν δὲ δίπτυχοι τόκοι
Μυσῶν ἄνακτος, οὗ ποτ᾽ Οἰκουρὸς δόρυ
Γνάμψει Θέοινος γυῖα συνδήσας λύγοις.

Aliter tamen Dictys lib. II. *Infeſtus (Telephus) Aiacem inuadit, atque fugatis, quos aduerſum ierat, cum obſtinate Vlyſſem inter vineas, quae loco adiunctae erant, inſequeretur, praepeditus trunco vitis ruit. Id vbi Achilles procul animaduerit, telo iaculatus femur ſiniſtrum regi transfigit.*

215. Κείροντ᾽ ὀδόντι] Dentes ſectores, Graecis τομεῖς, dicuntur anteriores. Artemidorus lib. I. cap. XXXII. Ὀδόντες ἐμπρόσθιοι, οἱ καλούμενοι τομεῖς, ἐκβληθέντες οὐδὲν ἐῶσι πρᾶξαι διὰ λόγου. Et Iul. Pollux lib. II. Οἱ δὲ ὀδόντες ταῖς γένυσιν ἐμπεφύκασι δύο καὶ τριάκοντα, ἑκκαίδεκα ἑκατέρᾳ σιαγόνι ἐγγεγομφωμένοι, ὧν οἱ μέσοι τέσσαρες καλοῦνται τομεῖς. Iſidorus *praeciſores* vocat Orig. lib. XI. cap. I. Dentium autem alii τομεῖς vocantur, alii κυνόδοντες, alii μύλιοι. Latine *Praeciſores*, *Canini*, ſiue *Colomelli*, et *Molares*, qui veteribus Latinis etiam *Genuini* appellati, quod a genis dependerent. Hinc lucem do Arnobio lib. III. dicenti, *Etiam ſequitur, vt habeant ſubactionibus ciborum dentes trini generis, atque in officia trina compoſitos.*

216. Λεύσσω πάλαι δὲ] Huc pertinet Nerei vaticinium, quod eſt apud Horatium Ode XV. lib. I. Hermogenes quoque lib. Περὶ μεθ. δειν. Ἑλένη τῶν κακῶν αἰτία πᾶσι καὶ Ἕλλησι, καὶ βαρβάροις, καὶ μάλιστα τοῖς Τρωσὶν ὁμολογουμένως κακῶς ἐλήλυθε. Videnda quoque Paridis ad Helenam epiſtola, quae eſt inter Heroidum Ouidianarum. Accius Telepho, citante Priſciano,

Quantam Tyndareo gnata et Menelai domus
Molem excitarit belli, paſtorque illius.

Lego *Ilius.*

Ibid. Σπεῖραν ὁλκαίων κακῶν] Lucem huic loco adferunt illa Artemidori lib. III. cap. XXXV. Ἅλυσις σημαίνει καὶ πλοκὴν πραγμάτων οὐκ εὐθύμων οὐδὲ τερπνῶν, πέπλεκται μὲν γὰρ ἐκ πολλῶν, οὐκ εὐθύμους δὲ τοὺς δεδεμένους ποιεῖ. Plinius lib. II. epiſt. VIII. *Veteribus negotiis noua accreſcunt, nec tamen priora peraguntur: tot nexibus, tot quaſi*

catenis maius in dies occupationum agmen extenditur. Hinc *catenati labores* apud Martialem lib. I. epigr. XII.

Exspectant curaeque, catenatique labores,
Gaudia non remeant, sed fugitiua volant.

224. Μηδ᾽ Αἰσακείων] Hecuba grauida cum facem se, qua tota conflagraret Troia, parere somniasset, territa Priamo marito somnium omne exposuit, qui Aesacum filium, quem Merops, auus maternus, somniorum exponendorum rationem edocuerat, arcessi ad se iussit: Aesacus vero, re audita, exitium toti Troiae portendi respondit, ac proinde exponendum partum admonuit. Vide Apollodorum lib. III.

225. Νυκτίφοιτα δείματα] Insomnia vocat νυκτίφοιτα δείματα, quoniam ea noctu grassentur, hominesque percellant. Caussam, ob quam noctu obrepant, ex Peripateticorum sententia refert Aelianus Var. Hist. lib. III. cap. II. his verbis, Οἱ Περιπατητικοί φασι μεθ᾽ ἡμέραν θητεύουσαν τὴν ψυχὴν τῷ σώματι περιπλέκεσθαι, καὶ μὴ δύνασθαι καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν θεωρεῖν· νύκτωρ δὲ διαλυθεῖσαν τῆς περὶ τοῦτο λειτουργίας, καὶ σφαιρωθεῖσαν ἐν τῷ περὶ τὸν θώρακα τόπῳ, μαντικωτέραν γενέσθαι, ἐξ ὧν τὰ ἐνύπνια.

227. Τεφρώσας γυῖα Λημναίῳ πυρὶ] Τεφροῦν Graecorum Latine *Cinefacere* dixit Lucretius. *Lemnium ignem* vocat, quem in Lemno inuentum nonnulli volunt, quod tamen falsum. Ἐνταῦθα γὰρ ἀνίενται ἐγγηγενοῦς πυρὸς αὐτόματοι φλόγες, vt ait Heraclides in Allegoriis.

233. Στεῤῥῷ τυπέντα κλεῖδας εὐάρχου μύλῳ] Lege ex emendatione CL. V. Iosephi Scaligeri τυπέντι. Optime autem illustrant Lycophronem illa Ouidii Metamorph. VII.

— *pauor occupat illum,*
Ante oculosque natant tenebrae, retroque ferenti
Auersos passus medio lapis obstitit aruo, (lego *armo*)
Quem super impulsum resupino corpore Cycnum
Vi multa vertit, terraeque afflixit Achilles.

Qualia vero fuerint eius aeui saxa, disce ex Iuuenalis Sat. XV.

Saxa inclinatis per humum quaesita lacertis
Incipiunt torquere, domestica seditione

Tela, nec hunc lapidem, quales et Turnus, et Aiax,
Vel quo Tydides percuſſit pondere coxam
Aeneae, ſed quem valeant emittere dextrae
Illis diſſimiles, et noſtro tempore natae;
Nam genus hoc viuo iam decreſcebat Homero.

Virgilius Aeneid. XII.

— Saxum circumſpicit ingens,
Saxum antiquum, ingens, campo qui forte iacebat
Limes agri poſitus, litem vt diſcerneret aruis:
Vix illud lecti bis ſex ceruice ſubirent.

Eſt vero μύλος lapis molae ſuperior, qui etiam ὄνος nuncupabatur: inferior vero μύλη. Latinis veteribus μύλος, ſiue ὄνος, dictus *Catillus*, μύλη autem *Meta*. Ammianus lib. XVII. *Diuque penſilis, hominum millibus multis tanquam molendarias rotantibus, cauea locatur in media, eique ſphaera ſuperponitur ahena, etc.* Et *Machina.* Vnde *machinale pondus* apud Auſonium pro mola,

Cui ſubiugabo de molarum ambagibus,
Qui machinali ſaxa voluunt pondere.

Et *machinaria mola* Apuleio Mileſ. VII. *Protinus vxor eius, auara quidem nequiſſimaque illa mulier, molae machinariae ſub iugum me dederat.* Alias *Machina* non tam pro lapide, quam pro ipſa mola poſita. Idem Madaurenſis libro citato, *Mihi vero per diem laborioſae machinae attento ſub ipſa veſpera furfures apponebat incertos ac ſordidos, multoque lapide ſalebroſos.* lib. IX. *Nec die tantum, verum perpeti etiam nocte, prorſus inſtabili machinarum vertigine lucubrabant peruigilem farinam.* Poſtea, *Helcio ſparte dimoto nexu machinae liberatum applicant praeſepio.* Item paullo ante, *Quanquam frequenter, cum inter homines agerem, machinas ſimiles circumrotari vidiſſem.* Aſinis autem iſtis machinariis (vt hoc obiter dicam) oculos velabant, ad amoliendum capitis vertiginem, qui mos etiamnum tenet. Colligo ex Apuleio ibidem, *Die ſequenti molae, quae maxima videbatur, matutinus adſtituor, et illico velata facie propellor ad incurua ſpatia flexuoſi canalis, vt in orbe termini circumfluentis reciproco greſſu, mea recalcans veſtigia, vagarer errore certo.*

234. Αὐλητῆρος ψυδραῖσι φήμαις] Plutarchus Ἑλληνικοῖς, Τῆς μητρυιᾶς τὸν Τέννην διαβαλλούσης, ὡς βουλόμενον αὐτῇ

συγγενέσθαι, Μόλπος ὁ αὐλητὴς ψευδῆ κατεμαρτύρησεν αὐτοῦ. Heraclides de Rebusp. Λέγεται δὲ, καταψευσαμένης αὐτοῦ τῆς μητρυιᾶς, καταμαρτυρήσαντος αὐλητοῦ τινὸς, βιάζεσθαι (malim βιάσασθαι) ταύτην, εἰς λάρνακα ἐμβληθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς Κύκνου, καὶ εἰς θάλασσαν ῥιφεὶς, διασωθῆναι πρὸς τὴν νῆσον, διὰ τὸ καταψεύσασθαι τὸν αὐλητὴν, διὸ οὐ νόμιμον εἰς τὸ ἱερὸν αὐλητὴν εἰσιέναι. Stephanus in Τένεδος, Καὶ παροιμία, Τενέδιος αὐλητὴς, ἐπὶ τῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρούντων. Τὸν γὰρ αὐλητὴν ἡ Φιλονόμη πρὸς Κύκνον ἤγαγε μαρτυροῦντα, ὅτι Τέννης αὐτὴν ἤθελε βιάσασθαι.

235. Λαρνακοφθόρους ῥιφὰς] Cycnus, mortua priore vxore Proclea, ex qua Tenum, et Hemitheam (quam alii Leucotheam) suscepit, Philonomen (alii Polybeam) duxit, quae cum capta amore Teni eum de stupro compelasset, atque ille detrectaret, apud patrem eum accusauit, tanquam vim inferre voluisset, qui credens illico arreptum in arca conclusum in mare proiecit: Neptunus vero misertus tum propter pietatem, tum quia nepos esset, arcam ad Leucophryn insulam appulit, vbi Tenus ab incolis benigne exceptus, et pro rege habitus est, suoque de nomine insulam Tenedum nuncupauit. Historiam narrat Homeri Scholiastes Iliad. ά. Plutarchus Ἑλληνικοῖς Tenum cum sorore in Tenedum profugisse commemorat. Vide praeterea Heraclidem de Rebuspublicis.

239. Χηλῷ κατεδρίφοξε διπτύχους γονὰς] Lycophron vtrosque Cycni liberos arcae inclusos memorat, alii solum Tenum. Mos vero veteribus, eos, quos supplicio afficere vellent, in subterraneo specu, aut arca, aut alio aliquo loco concauo concludere, parum alimenti apposito, ne fame necare viderentur, quod nefas habebatur. Hinc apud Sophoclem Ἀντιγόνῃ,

> Χο. Μόρῳ δὲ ποίῳ καί σφε βουλεύῃ κτανεῖν;
> Κρε. Ἄγων ἔρημος ἔνθ᾽ ἂν ᾖ βροτῶν στίβος,
> Κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
> Φορβῆς τοσοῦτον, ὡς ἄγος μόνον, προθεὶς, (lego προσθεὶς)
> Ὅπως μίασμα πᾶσ᾽ ὑπεκφύγοι πόλις.

Demetrius Triclinius, Ἔθος ἦν παλαιὸν βουλομένους καθειργνύναι τινὰ ἀφοσιοῦσθαι, καὶ βραχύ τι τιθέναι τροφῆς, καὶ γὰρ ὑπενόουν καθάρσιον τὸ τοιοῦτον εἶναι. τοῦτο δὲ ἐποίουν, ἵνα μὴ δοκῶσι λιμῷ ἀναιρεῖν, τοῦτο γὰρ ἀσεβές. Obseruare quoque eum morem est in Theocriti Θαλυσίοις, in his versibus,

Ἀισεῖ δ', ὡς πόκ' ἔδεκτο τὸν αἰπόλον εὐρέα λάρναξ
Ζωὸν ἐόντα, κακῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ἄνακτος·
Ὥς τέ νιν αἱ σιμαὶ λειμωνόθε φέρβον ἰοῖσαι
Κέδρον ἐς ἁδεῖαν μαλακοῖς ἄνθεσσι μέλισσαι,
Οὕνεκά οἱ γλυκὺ Μοῦσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ.

Hinc etiam illuſtro Arnob. lib. V. *Cuius nana ſpeciem contemplata regis Sangarii fluminis filia carpit mirans, atque in ſinu reponit: fit ex eo praegnans, tanquam vitiatam claudit pater, et curat, vt inedia moriatur.*

241. Μνήμων ἐφετμὰς] Olim Heroibus varii ſubmonitores adhibebantur, quo modo etiam Achilli Phoenix, qui hoc loco μνήμων ideo a Lycophrone appellatur, cui etiam a Symmacho lux, qui lib. III. epiſt. XIII. ita ait, *Nullam certe Neſtor tertiae aetatis ſuae ſeculo militiae vacationem popoſcit, nec Achilli excuſauit aetatis ſuae frigus Phoenix monitor.* Latinus Pacatus in Panegyrico, *Sancte Tybris, quondam hoſpitis monitor Aeneae, mox Romuli conſeruator expoſiti.* Statius Sylv. lib. V. in Epicedio Patris,

Hinc tibi vota Patrum credi, generoſaque pubes
Te monitore regi, mores et facta priorum
Diſcere. — —

Tertullianus Apologetici cap. XXX. *Illuc ſuſpicientes Chriſtiani manibus expanſis, quia innocuis; capite nudo, quia non erubeſcimus; denique ſine monitore, quia de pectore oramus.* Idem omnino munus Epytidae apud Virgilium Aeneid. V.

At pater Aeneas, nondum certamine miſſo,
Cuſtodem ad ſeſe comitemque impubis Iuli
Epytiden vocat, et fidam ſic fatur ad aurem.

Delecti ad eam rem non niſi viri moribus, et aetate graves. Parthenius Erot. VI. Ἕως ὅτε τροφεὺς αὐτῆς ἀναπυνθανόμενος, καὶ ἐπιγνοὺς τὸ πάθος, τῇ μὲν θαῤῥεῖν παρεκελεύσατο, ὡς ἣ βούληται ταύτῃ τοῦ πράγματος χωρήσαντος. Apuleius Mil. X. *Et magnam domus cladem ratus indigere conſilio pleniore, ad quendam compertae grauitatis ſenem educatorem* (ita conſtituo ea verba) *protinus refert.* Val. Flaccus lib. I.

Aeſonides, feſſum Phylace quem miſerat aeuo,
Non iam operum in partem, monitus ſed tradat vt acres.

Aeschylo etiam Prometheo *μνήμονες* Ἐριννύες dicuntur, quae poenarum terrore homines ad benefaciendum moneant. Alias vero *μνήμονες* apud Dorienses dicebantur, qui *Metatores* apud Romanos. Vide Plutarchum Συμποσ. lib. I. quaest. I. Quod Mnemonem quendam hic comminiscitur nobis Scholiastes, more suo facit, id est, ineptit.

Ibid. Ἀλλὰ ληθάργῳ σφαλεὶς] Lethargus morbus notissimus. De eo ita Ser. Sammonicus,

Denique nonnunquam somno sic membra grauantur,
Vt coniungatur leto sopor altus acerbo.

Vide Celsum lib. XXIII. cap. XX. et Plinium lib. XXIV. cap. IX. Lycophron pro obliuione posuit, efficientem pro effecto.

245. Ὅταν Πελασγὸν ἅλμα] Fertur Achilles tanto impetu in terram desiliisse, vt fontem isto suo saltu ederet. Id ipsum quatuor sequentibus versibus describit Lycophron. Meminit eius rei Euripides Ἀνδρομάχῃ, et Iustinus Martyr in Orat. ad Graecos, his verbis, *Αὐτὸς δὲ ὁ Πηλειάδης ὁ ποταμὸν πηδήσας, Τροίαν καταστρέψας, Ἕκτορα χειρωσάμενος, Πολυξένης ὁ ἥρως ὑμῶν δοῦλος ἦν, ὑπὸ Ἀμαζόνος νεκρᾶς νενίκητο.* Vbi loci, *ὁ ποταμὸν πηδήσας*, vertendum erat, *qui fluuium saltu excitauit.* Et sane errant doctissimi viri, Henr. Stephanus, et Frid. Sylburgius.

249. Ὀρχηστὴς Ἄρης] Martem *ὀρχηστὴν* dici existimauerim, quia *πυῤῥίχη* erat *ὄρχησις ἐνόπλιος*, cui respondet Romanorum *bellicrepa saltatio*, quando cum armis saltabant, vt est apud Festum, et Quintil. lib. I. cap. XII. De eadem illa verba Agathiae lib. I. *Τροχάζειν τε ἀναγκάζων, καὶ ὑπὲρ τῶν ἵππων ἐν κόσμῳ ἀναπάλλεσθαι, ἔς τε πυῤῥίχην τινὰ ἐνόπλιον περιδινεῖσθαι, καὶ θαμεῖ τῇ σάλπιγγι καταβομβεῖσθαι τὸν Ἐνυάλιον ἐπηχούσῃ* etc. Heliodorus Aethiop. lib. III. *Τοὺς Παρθενικοὺς χοροὺς, τὰς αὐλητρίδας, τὴν ἐνόπλιον τῶν ἐφήβων τε καὶ πυῤῥίχιον ὄρχησιν* etc. Elegantissime depingit Apuleius Miles. X. *Puelli puellaeque virenti florentes aetatula, forma conspicui, veste nitidi, incessu gestuosi, Graecanicam saltantes pyrricham, dispositis ordinationibus decoros ambitus inerrabant: nunc in orbe rotarum flexuosi, nunc in obliquam seriem connexi, et in quadratum patorem cuneati, et in caternae dissidium separati. At vbi discursus reciproci multimodas ambages tubae terminalis cantus explicuit, aulaeo subducto, et complicitis sipa-*

riis, Paridis ſcena diſponitur, etc. Fuit etiam *Troia* nominata. Virgilius Aeneid. V.

Troiaque nunc, pueri, Troianum ducitur agmen.

Seruius, *Ludus ipſe, quem vulgo Pyrricham appellant, Troia vocatur.* Feſtus, *Troia, et regio Priami, et luſus puerorum equeſtris dicitur.* Euripides quoque Andromacha Τρωϊκὸν πήδημα appellat. De ſaltationum autem nominibus, vt et de generibus, diuidiae inter Auctores. Vide interpretem Sophoclis ad Aiacem, Ariſtophanis ad Nubes, Vlpianum ad Olynthiacam II. et Iul. Pollucem lib. IV. cap. IV. Emendandus vero obiter Sophoclis interpres, Τῶν δὲ ὀρχήσεων ἡ μὲν Βερεκυνθιακὴ λέγεται, ἡ δὲ Κρητικὴ, ἡ δὲ Πυῤῥίχη. Nam male legitur ἡ δὲ Κρητικὴ, ἡ καὶ Πυῤῥίχη, quod falſum, ſiquidem Κρητικὴ erat Corybantiaca, ſiue Gnoſia, Πυῤῥίχη vero ἐνόπλιος. Poteris nihilominus ὀρχηστὴν interpretari τὸν ἀλλοπρόσαλλον. Aut qui in nuptiis Cadmi, et Harmoniae filiae ſine armis nudus ſaltauit. Nonnus Dionyſ. lib quinto,

— πατὴρ δ' ὑπὸ χάρματι κούρης
Γυμνὸς ἄτερ σακέων ὠρχήσατο μείλιχος Ἄρης.

250. Στρόμβῳ τὸν αἱματηρὸν ἐξάρχων νόμον] Notum eſt veteres, ignoto tubarum vſu, conchis vti conſueuiſſe. Heſychius, Κόχλοις τοῖς θαλαττίοις ἐχρῶντο πρὸ τῆς τῶν σαλπίγγων εὑρέσεως. ita emendo, nam male antea Κόχλος, τοῖς θ. Hinc Theocritus Διοσκ.

Η ῥ' Ἄμυκος, καὶ κόχλον ἑλὼν μυκάσατο κοῖλον.
Οἱ δὲ θοῶς συνάγερθεν ὑπὸ σκιερᾶς πλατανίστου,
Κόχλῳ φυσαθέντος. —

Virgilius,

Sed tum forte caua cum perſonat aequora concha.

Ouidius,

Caeruleum Tritona vocat, conchaque ſonanti
Inſpirare iubet, fluctusque et flumina ſigno
Iam reuocare dato. —

Tertulliano hinc lucem do lib. de Pallio, *Adhuc maris conchae et buccinae peregrinantur in montibus, cupientes Platoni probare etiam ardua fluitaſſe.* Huc referendum etiam Theognidis aenigma illud priſcum conchae in militia vſum exprimens,

Ἤδη γάρ με κέκληκε θαλάσσιος οἴκαδε νεκρὸς
Τεθνηκὼς, ζωῷ φθεγγόμενος στόματι.

252. Πέφρικεν δ' ὥστε λῄϊον γυῖαι λόγχαις ἀποστίλβοντες] Eodem modo Ennius Annal. lib. VIII.

— *ſtant poluere campei.*

*

Haſtatei ſpargunt haſtas, fit ferreus imber.

*

Denſantur campis horrentia tela virorum.

* * *

Horret ager, campeique armis ſubleimibus ardent.

Et in XIV.

Horreſcit telis exercitus aſper vtrinque.

Item in Erechtheo,

Arma arrigunt, horreſcunt tela.
Sparſis haſtis longis campus ſplendet, et horret.

Homerus,

Ἔφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσιν
Μακρῆς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας. —

Virgilius,

— *tum ferreus haſtis*
Horret ager. —

261. Πτεροῖσι χέρσον ἀετὸς διαγράφων] Simili phraſi dixit Virgilius Aeneid. lib. I.

— *verſa puluis inſcribitur haſta.*

Sidon. lib. II. in Epiſtola quadam ad Domitium, *Mundus incanduit, glacies Alpina deletur, et hiulcis arentium rimarum flexibus terra perſcribitur.* Nonnus Dionyſ. lib. III.

Ἰδαίην ἀροτῆρι διαγράψας κόνιν ὁλκῷ.

Plautus,

Corpus tuum virgis vlmeis inſcribam.

Achillem vero mortui Hectoris corpus currui alligatum circumuectantem eleganter aquilam vocat, alludens ad vete-

rum consuetudinem, qui reges, et viros principes post mortem ab aquila vehi fingebant. Artemidorus lib. II. cap. XX. Ὀχεῖσθαι ἀετῷ βασιλεῦσι μὲν, καὶ μεγιστᾶσι, καὶ πλουσίοις ἀνδράσιν ὄλεθρον μαντεύεται. ἔθος γὰρ παλαιὸν ἀποθνήσκοντας τούτους πλάσσειν τε, καὶ γράφειν ἐπ' αὐτῷ ὀχουμένους, καὶ διὰ τῶν τοιούτων δημιουργημάτων τιμᾶν. Hinc forte nata Romanorum consuetudo, qui, cremato Imperatoris corpore, aquilam emittebant, quae in coelum animam principis deferre credebatur. Qua de re est apud Herodianum lib. IV. Postea ait,

Λευρᾶς βοώτης γατομῶν δι' αὔλακος.

Similiter Sat. I. Iuuenalis de malefico per arenam tracto,

Et latum media sulcum deducit arena.

265. Πτώου τε πατρὸς] Apollinis Hector, non Priami, putatus quibusdam. Homeri Scholiastes Iliad. tertia, Πορφύριος ἐν τοῖς Παραλελειμμένοις φησὶν, ὅτι τὸν Ἕκτορα Ἀπόλλωνος υἱὸν παραδίδωσιν Ἴβυκος, Ἀλέξανδρος, Εὐφορίων, καὶ Λυκόφρων. Forte ea ratione, qua a veteribus heroes omnes Deorum filii nuncupabantur. Hierocles in Comment. ad Χρυσᾶ ἔπη Pythagorae, Θεῶν παῖδες οἱ ἥρωες εἰκότως ἐπευφημοῦνται, οὐκ ἐκ θνητῆς οὐσίας αὐτοὶ γενόμενοι, ἀλλ' ἐκ τῆς μονοειδοῦς αὐτῶν αἰτίας προϊόντες, οἷον φῶς τῇ οὐσίᾳ τοῦ φωτεινοῦ σώματος σύνδρομον. Emendabis vero obiter Etymologicum, vbi male legitur τῶν φιλτάτων, quod ab doctissimo Sylburgio non animaduersum.

269. Λαβὼν δὲ ταῦρον τοῦ πεφασμένου δάνος] Taurum occisum vocat Hectorem, quem Priamus redemit auro. De eius redemptione vide Homerum Iliad. ώ. et Theonis Sophistae Παραδείγματα. Meminit quoque Theoph. Simocattus in Epist. quadam, Ἠιδέσθη καὶ Πρίαμον ὁ τῆς Θέτιδος παῖς, καὶ πολιὰν γὰρ ἐχθρῶν ὁ τοῦ Πηλέως ᾐσχύνετο, καὶ δίδωσι τῷ πατρὶ τεθνηκότα τὸν παῖδα, δυστυχεστάτῳ φιλοτιμούμενος δώρῳ τὸν Πρίαμον. Et Lactant. lib. III. *Scilicet aurum pendere debuit, tanquam pro mortuo Hectore.*

270. Σκεθρῷ ταλάντῳ τρυτάνης ἠρτημένον] Ita solebant veteres. Homeri Schol. Iliad. ν́. Μηδέπω νομισμάτων ὑπαρχόντων, σταθμῷ ἐδάνειζον οἱ ἀρχαῖοι χρυσίον, καὶ ἀργύριον, καὶ τὰ παραπλήσια. Idem mos Romanis priscis. Ael. Donatus Phorm. Act. I. Sc. I. *Vnciatim. Cum expensa pecunia ferretur more veterum, non, vt nunc, annumeraretur.*

Persii Interpres vetus Sat. II. *Solebat* (aes) *pensari potius, quam numerari.* Festus, *Aes pensantes expendebant, non adnumerabant.* Isidorus Orig. lib. X. *Prius qui dabant pecuniam, non numerabant eam, sed appendebant.* Ea propter trutina in aede Saturni posita fuit, moris antiqui vestigium. Varro de L. L. lib. IV. *Per trutinam solui solitum, vestigium etiam nunc manet in aede Saturni, quod ea etiam nunc propter pensuram trutinam habet positam.*

273. Κρατῆρα Βάκχου δύσεται] Homeri Scholiastes Iliad. χ'. Διόνυσος Ἥφαιστον γενόμενον ἐν Νάξῳ μιᾷ τῶν Κυκλάδων ξενίσας, ἔλαβε παρ᾽ αὐτοῦ δῶρον χρύσεον ἀμφορέα. διωχθεὶς δὲ ὕστερον ὑπὸ Λυκούργου, καὶ καταφυγὼν εἰς θάλασσαν, φιλοφρόνως αὐτὸν ὑποδεξαμένης Θέτιδος, ἔδωκεν αὐτῇ τὸν ἀμφορέα, ἡ δὲ τῷ παιδὶ ἐχαρίσατο, ὅπως μετὰ θάνατον ἐν αὐτῷ ἀποτιθῇ ὀστᾶ αὐτοῦ. quae verba optime hunc Lycophronis locum exponunt. Est autem hic crater inter astra postea relatus. Macrobius in Somn. Scip. lib. I. cap. XII. *Arcani huius indicium est crater Liberi patris ille sidereus in regione, quae inter Cancrum est et Leonem, locatus, etc.*

274. Νύμφαισιν, αἳ φίλαντο Βηφύρου γάνος] Nymphas amare Bephyri fluenta ait, quia eae fluminum omnium praesides credebantur. Seruius Eclog. I. *Omnibus aquis Nymphae sunt praesidentes.* Vide Porphyrium lib. de Nympharum antro. Itaque quicunque fluuium transituri, eum adorabant, et manus lauabant. Hesiodus lib. II.

Μηδέ ποτ᾽ ἀενάων ποταμῶν καλλίῤῥοον ὕδωρ
Ποσσὶ περᾷν, πρίν γ᾽ εὔξῃ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
Χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.

Militares copiae sacrificabant, atque id vocabant θύειν τὰ διαβατήρια. Neque Romani Petroniam, amnem in Tiberim defluentem, inauspicato transibant, et *Peremne auspicari* dicebant. Festus, *Peremne auspicari dicebant, qui omnem aquam, quae ex sacro oritur, auspicato transit.* Vide eundem in *Petronia.*

276. Ὃς προδειμαίνων πότμον] Historiam, quam Lycophron innuit, narrat Homeri Interpres Iliad α. Λέγεται τὴν Θέτιν παρὰ Διὸς μαθεῖν περὶ Ἀχιλλέως, ὅτι, εἰ μὲν μείνῃ ἐν τῇ Φθίᾳ μὴ συμπλεύσας Ἕλλησιν εἰς τὴν Ἴλιον, πολλὴ μὲν ἔσται αὐτῷ ζωὴ, ἄδοξος δέ· εἰ δὲ συνέλθοι αὐτοῖς, ἔσται ὀλιγοχρόνιος μὲν, ἀλλ᾽ ἀοίδιμος καὶ εὐκλεής. ὅθεν ὡς προειδυῖα ἡ Θέτις τοῦτο, ἣν

αὐτὸν παραθεμένη εἰς τὸν Λυκομήδους παρθενῶνα ὡς κόρην ἐν τῇ Σκύρῳ. Philoſtratus iunior in Imaginibus, Τὸ γάρ τοι Μοιρῶν ἐπὶ τῷ παιδὶ δόγμα παρὰ τοῦ πατρὸς Νηρέως ἡ Θέτις μαθοῦσα, καὶ ὡς ἐπ' ἄμφω πεπρωμένον αὐτῷ εἴη, ἢ ζῆν ἀκλεῶς, ἢ εὐκλεῆ γενόμενον τάχιστα τελευτᾷν, ἀπόθετος αὐτῇ ὁ παῖς ξὺν ταῖς Λυκομήδους θυγατράσιν ἐν Σκύρῳ κρύπτεται, κόρη μὲν εἶναι δοκῶν ταῖς ἄλλαις. Tertullianus lib. de Pallio, *Naturam concuſſit Lariſſaeus heros in virginem mutando, ille ferarum metullis educatus, vnde et nominis conſilium.* Apud Statium Papinium in Achilleide ſic Scyrum alloquitur Thetis,

Chara mihi tellus, magnae cui pignora curae,
Depoſitumque ingens timido commiſimus aſtu,
Sis felix, taceasque, precor, quo more tacebat
Creta Rheae, te longus honos, aeternaque cingent
Templa, — et quae ſequuntur.

Horatius Carm. lib. I. Od. VIII.

Quid latet, vt marinae
Filium dicunt Thetidis ſub lacrymoſa Troiae
Funera, ne virilis
Cultus in caedem, et Lycias proriperet cateruas?

Theon in Paradigm. Ὁ δὲ γενναῖος Ἀχιλλεὺς πολλὰ φράσας χαίρειν ὅπλοις, καὶ τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς, εἰς Σκῦρον καταφεύγει, καὶ εἰς παρθενῶνα κατιὼν, καὶ τὴν φύσιν ἔκρυψε τῷ σχήματι, κόρη δοκεῖν εἶναι βουλόμενος. Vide etiam Hygini Fab. XCVI. Apollodorum lib. III. Iohan. Tzetzen Chil. IV. Hiſt. XVI. Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς commentitium exiſtimat.

280. Οἷον κίον' αἰστώσεις δόμων] Hectorem κίονα vocat eleganter Poeta noſter,

Στῦλοι γὰρ οἴκων παῖδές εἰσιν ἄρσενες,

vt ait Euripides. Inde Apuleium illuſtro Mileſ. VII. *Sed vxor eius Plotina, quaedam rarae fidei, atque ſingularis pudicitiae foemina, quae decimo partus ſtipendio viri familiam fundauerat.* Item Statium Papinium Sylv. lib. IV. in carmine ad Maximum,

Sed damus lento veniam, quod alma
Prole fundaſti vacuos penateis.
O diem laetum! venit ecce nobis
Maximus alter.

Et Thebaid. lib. I.

Hic sexus melioris inops, sed prole virebat
Foeminea, gemino natarum pignore fultus.

Huc pertinent Artemidori illa lib. II. cap. X. Κίονες δὲ καθαρῷ πυρὶ καιόμενοι, καὶ μὴ διαφθειρόμενοι, τὰ τέκνα σημαίνουσι τοῦ ἰδόντος ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ λαμπρότερον μεταβῆναι. οἱ δὲ συντριβόμενοι υἱῶν ὄλεθρον σημαίνουσι. Afranius in Priuigno etiam mulierem *firmamentum* appellat fimillimo modo,

Vxorem quaeris firmamentum familiae?
Scias abesse ab iis lustris ingenium procul.

Lycophronis huic loco fimilis plane Pindari is Olympion. Od. III. dum inquit,

Ἀχιλλέα τ᾽ ἔνεικ᾽, ἐπεὶ
Ζηνὸς ἦτορ λιταῖς ἔπεισε μάτηρ.
Ὃς Ἕκτορ᾽ ἔσφαλε Τροίας
Ἄμαχον, ἀστραβῆ κίο-
να. — —

Simili modo in Cantico Canticorum Angeli *columnae* nuncupantur. Mox vocat Hectorem ἔρεισμα πάτρας, quemadmodum Pindarus faepe victores fuos. Cur autem homines columnae affimilentur, haec eft cauffa: in aedibus prifci aeui erant effigies, quae columnas earum fulcirent, vt auctor eft Vitruuius: eae a Graecis ἄτλαντες, a Latinis *Telamones* dictae fuerunt. Verba haec funt lib. VI. cap. X. *Item si qua virili figura signa mutulos, aut coronas sustinent, nostri telamones appellant, cuius rationes, quid ita, aut quare, ex historiis non inueniuntur, Graeci vero eos* ἄτλαντας *vocitant, Atlas enim historice formatur sustinens mundum.* Atque ἄτλαντες quidem, quia fabricabantur ad effigiem Atlantis, coeli columnam fuftinentis. Eleganter Aefchylus Prometheo,

Οὐ δῆτ᾽, ἐπεί με καὶ κασιγνήτου τύχαι
Τείρουσ᾽ Ἄτλαντος, ὃς πρὸς ἑσπέρους τόπους
Ἕστηκε κίων οὐρανοῦ τε καὶ χθονὸς,
Ὤμοις ἐρείδων ἄχθος οὐκ εὐάγκαλον.

Nuncupabantur autem ifti telamones gibbofi, *quod ita fierent,* (vt ait Seruius) *vt gibbosos imitentur, dum onera sustinent.* Martialis hinc eft capiendus,

— *ridetur Atlas cum compare gibbo.*

Ait vero Vitruuius ἄτλαντας *telamones* dici, vt et Gloſſarium, *Telamo*, Ἄγλαστο ὄρος. Emendo Ἄτλας τὸ ὄρος, quod et in Critico monui. Id ab Ennio profectum docet Seruius lib. I. Aeneid. Vel poteſt eius aſſimulationis haec cauſſa videri, quod olim columnas pro ſimulacris ponere conſueuerint. Clemens Strom. I. Πρὶν γ' οὖν ἀκριβωθῆναι τὰς τῶν ἀγαλμάτων σχέσεις, κίονας ἱστάντες οἱ παλαιοὶ, ἔσεβον τούτους, ὡς ἀφιδρύματα τοῦ θεοῦ.

288. Καλῶν ἐπ' εὐχαῖς πλεῖστα Φύξιον Δία] Appellat Φύξιον Δία, qui aliter Ἀποτρόπαιος, Latinis *Auerruncus*, et *Prodigialis:* et *Auerrunci* dii omnes. Gloſſae, Θεὸς ἀποτρόπαιος, *Auruncus*. Eaedem, *Auruncus*, Θεὸς ἀποτρόπαιος. *Deos depellentes* dixit Perſius Sat. V. et *Deos auertentes* Tarquitius apud Macrob. lib. III. cap. XX. Apposite autem Iouem praedicit inuocandum Graecorum exercitui, quippe cui etiam poſt reportatam victoriam ſimulacrum ſtatuebant, vt eſt apud Scholiaſten Euripidis Phoeniſſis.

291. Καὶ σταυροῖσι κορσωτὴ πτέρυξ] Palos hos *Ceruos* Romani appellabant. Solebant vero illos caſtris ad munitionem praefigere. Meminit eorum Virgilius in Eclogis,

Atque humiles habitare caſas, et figere ceruos.

Tibullus lib. IV.

Nam te non alius belli tenet aptius artes,
Qua deceat tutam caſtris praeducere foſſam,
Qualiter aduerſos hoſti defigere ceruos,
Quemue lacum ducto melius ſit claudere vallo.

Mentio eorum etiam apud Iulium Caeſarem Commentariis de Bello ciuili, et Gallico.

293. Ὡς μέλισσαι συμπεφυρμέναι καπνῷ] Apes terreri fumo ſciunt ii, qui aluearia curant. Sed natum iſtum morem non hodie, neque heri, teſtatur Virgilius Georg. lib. IV.

— *fumosque manu praetende ſequaces.*

Inde ait Quintilianus Declamat XIII. de apibus veneno enectis loquens, *Hoc tu damnum intelligis, hoc veneno vindicas, quod mehercule inhumane etiam fumo prohibuiſſes?* Apollonius lib. II.

Ὡς δὲ μελισσάων σμῆνος μέγα μηλοβοτῆρες,
Ἠὲ μελισσοκόμοι πέτρῃ ἔνι καπνιόωσιν,
Αἳ δή τοι τείως μὲν ἀολλέες ᾧ ἔνι σίμβλῳ
Βομβηδὸν κλονέονται, ἐπιπρὸ δὲ λιγνυόεντι
Καπνῷ τυφόμεναι πέτρης ἑκὰς ἀΐσσουσιν.

Ammianus lib. XVIII. *In domo Barbationis, pedeſtris militiae tunc rectoris, examen apes fecere perſpicuum. Superque hoc prodigiorum gnaros ſolicite conſulenti, diſcrimen magnum portendi reſponſum eſt, coniectura videlicet tali, quod hae volucres poſt compoſitas ſedes, opesque congeſtas, fumo pelluntur, et turbulento ſonitu cymbalorum.* Teſtatur idem Ariſtoteles, in Hiſtoria animalium. Huc pertinent illa Vlpiani lib. IX. Diſputat. D. ad Legem Aquiliam, *Si quis fumo facto apes alienas fugauerit, vel etiam necauerit, magis cauſſam mortis praeſtitiſſe videtur, quam occidiſſe, et ideo in factum actione tenebitur.* Idem lib. XVIII. *Si cum apes meae ad tuas aduolaſſent, tu eas exuſſerit, legis Aquiliae actionem competere Celſus ait.* Quem locum indicauit mihi amiciſſimus meus Scriuerius. Dicebantur autem apud veteres Graecos (libet enim hoc nunc dicere, quia in id vocabulum incidi) μέλισσαι etiam animae. Porphyrius lib. de Nymph. antro, Καὶ ἔτι γε μᾶλλον νύμφαις ταῖς ψυχαῖς, ἃς ἰδίως μελίσσας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν, ἡδονῆς οὔσας ἐργαστικάς. ὅθεν καὶ ὁ Σοφοκλῆς οὐκ ἀνοικείως ἐπὶ τῶν ψυχῶν ἔφη, βομβεῖ δὲ νεκρῶν σμῆνος, ἔρχεταί τ' ἄλλη. Sic viciſſim Quintilianus apes *Animas* vocat, loco citato, *Animum meum extinctae vnius horae momento tot animae mouent, quot perierunt de me bene meritae.*

306. Μήνης ἑλίσσων κύκλον] Veteres Graeci ad Lunae curſum menſtruum tempus metiri ſolitos innuit hoc loco Lycophron, quod notum ex Ariſtophanis, Nicandrique Interpretibus, et Cenſorino. Item Macrobio Saturn. lib. I. cap. XVI. Theodoretus de Prouid. Serm. I. Τοῦ δὲ μηνὸς ἐκ τῆς σελήνης τὸ μέτρον λαμβάνομεν, ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τῆς προσηγορίας μετείληχεν, μήνην γὰρ ονομάζουσι τὴν σελήνην. Imitati eos etiam veteres Latini. Sequentes tamen ad Solis curſum omnia tempora dimetiebantur, teſte Macrobio, loco citato. Id ipſum deſignans Virgilius dicit,

— *vos, o clariſſima mundi*
Lumina, quae coelo labentem ducitis annum,
Liber, et alma Ceres, —

309. Πυρφόρῳ βαλὼν ἴυγγι τόξων] Eleganter ſagittas tribuit Troïlo, amaſio Achillis, nam etiam hominis forma amantem laedit, vnde et Cupidini tela aſſingunt Poetae. Xenophon Ἀπομν. ά. Ἴσως δὲ καὶ οἱ Ἔρωτες τοξόται διὰ τοῦτο καλοῦνται, ὅτι καὶ πόῤῥωθεν οἱ καλοὶ τιτρώσκουσι. Phurnutus, Τοξότης δὲ (ὁ Ἔρως ἐστὶ), ἐπεὶ πληγῇ τινὶ ὅμοιον ἀπὸ τῆς προσάξεως οἱ ἁλισκόμενοι αὐτῷ πάσχουσιν. Ariſtaenetus lib. I. Ὁ Ἔρως οὐ μετρίως ἐνέτεινε τὴν νευρὰν, ὅτε καὶ τερπνὴ πέφυκεν ἡ τοξεία, ἀλλ' ὅσον εἶχεν ἰσχύος προτελκύσας τὰ τόξα, σφοδρότατα διεφῆκε τὸ βέλος. Vide Moſchi Ἔρωτα δραπέτην.

312. Πρὸς τοῦ δαμέντος] Heſiodus in Theogonia de Amore,

— — πάντων ἀνθρώπων
Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν.

Muſaeus,

Ἄνδρα γὰρ αἰολόμητις Ἔρως βελέεσσι δαμάζει,
Καὶ πάλιν ἀνέρος ἕλκος ἀκέσσεται. οἷσι δ' ἀνάσσει
Αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ βουληφόρος ἐστὶ βροτοῖσιν.

319. Ἶν' ἅλμα πάππου] Ili ſepulcrum intelligit, quod

Ἐν πεδίῳ Σιμόεντος —

fuiſſe canit Theocritus Χάρισι. Meminit eiusdem Valer. Flaccus lib. I.

Litoraque, et veteres tumulos praelabitur Ili.

Homerus Iliad. XI.

Καὶ πρώτη μὲν ἡ ἐπὶ Ἴλου σήματι μάχη.

Item,

Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο
Μέσσον καππεδίον etc.

Elegans locus Strab. lib. VIII. Εἰκὸς δὲ διὰ τοῦτο ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ τεθάφθαι αὐτὸν, (τὸν Ἶλον) ὅτι πρῶτος ἐθάῤῥησεν ἐν τοῖς πεδίοις θέσθαι τὴν ἐποικίαν. Emendabis vero Etymologicum, in quo peſſime legitur,

Ἶν' ἅλμα πομποῦ καὶ χαμευνίδου διπλοῦν.

verbis ſenſum nullum habentibus.

322. Πρὶν ἐκ λοχείας γυῖα χυτλῶσαι δρόσῳ] Solebant quondam partum e matris vtero prodeuntem aqua abluere.

Moris eius quoque apud Callimachum vestigium, hymno in Iouem,

> Ἔνθα σ' ἐπεὶ μήτηρ μεγάλων ἀπεθήκατο κόλπων,
> Αὐτίκα δίζητο ῥόον ὕδατος, ᾧ κε τόκοιο
> Λύματα χυτλώσαιτο, τεὸν δ' ἐνὶ χρῶτα λοέσσαι.

Item hymno in Delum,

> — — οἶδα καὶ ἄλλας
> Λουσαμένας ἐπ' ἐμεῖο λεχωΐδας. —

Ita malim legere, quam ἀπ' ἐμεῖο. Apud Lucianum quoque Τραγοποδάγρᾳ,

> Ὅτε γάρ λαγόνων σε τεκοῦσα
> Μοῖρα, Κλωθὼ ποτ' ἔλουσεν.

Ennius Andromeda apud Nonium in Lauit. *Nam vbi introducta est, puerumque, vt lauent, locant in clypeo.* Plautus Amphitryone, Scena, *Spes atque opes, etc.*

> *Postquam peperit pueros, lauere iussit, nos occoepimus,*
> *Sed puer ille, quem ego laui, vt magnus est, et multum valet!*

Hinc capiendus Apuleius Milef. I. *Et lotio perlitus, quasi recens vtero matris editus.* Nonnus ἀχύτλωτον λοχείην eleganter dixit de Bacchi natiuitate lib. IX. Dionyf.

> Καί μιν ἀχυτλώτοιο διαΐσσοντα λοχείης,
> Πήχει κοῦρον ἄδακρυν ἐκούφισε σύγγονος Ἑρμῆς.

Apollonius lib. II. de Tibarenis agens,

> — — ταὶ δ' αὖ κομέουσιν ἐδωδῇ
> Ἀνέρας, ἠδὲ λοετρὰ λεχώϊα τοῖσι πένονται.

Nam hinc petenda ei loco lux. Vides etiam hanc consuetudinem apud Aristotelem lib. περὶ Θαυμ. ἀκουσμ. cuius ea sunt verba, Αἱ γυναῖκες ἅμα ἐργαζόμεναι τίκτουσι, καὶ τὸ παιδίον ὕδατι περικλύσασαι, παραχρῆμα σκάπτουσι, καὶ σκάλλουσι, καὶ τἄλλα οἰκονομοῦσιν, ἃ μὴ τικτούσαις ἦν πρακτέον. Apollonii tamen locum etiam ad puerperarum ablutionem poteris referre.

323. Σὲ δ' ὠμὰ πρὸς νυμφεῖα] Polyxenae immolationem a Neoptolemo ad Achillis tumulum factam attingit, quam vide apud Ouidium Met. lib. XIII. Senecam Troade, et Dictyn libro vltimo. A quibus dissentit Philostratus,

Ἡρωϊκοῖς ita narrans, Λέγεται ἡ Πολυξένη, φευγουσῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Τρωάδων, καὶ τῶν Τρώων ἐσκεδασμένων, οὐδὲ γὰρ τὸ πτῶμα τοῦ Ἀχιλλέως ἀδεῶς ἤνεγκαν, αὐτομολίᾳ χρήσασθαι, καὶ φυγεῖν εἰς τὸ Ἑλληνικόν. ἀναχθεῖσά τε τῷ Ἀγαμέμνονι ζῆν μὲν ἐν κομιδῇ λαμπρᾷ τε καὶ σώφρονι, καθάπερ ἐν πατρὸς οἰκίᾳ. τριταίου δὲ ἤδη κειμένου τοῦ νεκροῦ, δραμεῖν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐν νυκτὶ, ξίφει τε αὐτὴν ἐπικλῖναι, πολλὰ εἰποῦσαν ἐλεεινὰ καὶ γαμικὰ, ὅτε δὴ καὶ δεῖσθαι τοῦ Ἀχιλλέως, ἐραστήν τε μεῖναι, καὶ ἀγαγέσθαι αὐτὴν μὴ ψευσαμένην τὸν γάμον.

Ibid. Γαμηλίους θυηλὰς] Veteribus ante nuptias ſacrificare moris fuit. Polyaenus lib. IV. Ταύτην (Νικαίαν) Ἀντίγονος τῷ υἱῷ Δημητρίῳ μνηστεύεται. ἡ δὲ ἀσμένη μειρακίῳ βασιλεῖ καὶ πρὸς γάμον αὐτὴν ἐπέδωκεν. ἦν θυσία μεγαλοπρεπὴς, πανήγυρις. Theophraſtus Ἠθ. Χαρακτ. cap. περὶ Ἀνελευθερίας, Καὶ ἐκδιδοὺς ἑαυτοῦ θυγατέρα, τοῦ μὲν ἱερείου, πλὴν τῶν ἱερείων, τὰ κρέα ἀποδίδοσθαι. Pauſanias, Τυνδάρεως θύσας τε ἵππον, τοὺς Ἑλένης ἐξώρκου μνηστῆρας, ἱστὰς ἐπὶ τοῦ ἵππου τῶν τομίων. Dicebatur autem id ſacrificium προγάμεια, γαμηλία, et προτέλεια. Vide, praeter Poetarum Interpretes, Iul. Pollucem lib. III. cap. III. Lycophron γαμηλίους θυηλὰς nuncupat. Terentius Phorm. Act. IV. Sc. IV.

Ducenda eſt vxor, vt ais, concedo tibi
Spatium quidem apparandis nuptiis,
Vocandi, ſacrificandi, dabitur paullulum.

Et apud Plautum Aulularia. Fiebat vero Iunoni, Veneri, et Gratiis. Etymologici Auctor, Γαμηλία, ἡ εἰς τοὺς φράτορας διδομένη ἐγγραφὴ, καὶ εἰσαγωγὴ ἐπὶ γάμοις, ἣν ὠνόμασαν καὶ κουρεῶτιν. οἱ δέ φασι γαμηλίαν θυσίαν, ἣν ἔθυον τοῖς δημόταις οἱ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφόμενοι, καὶ μέλλοντες γαμεῖν. ἐγίνετο δὲ ἡ θυσία τῇ Ἥρᾳ, καὶ Ἀφροδίτῃ, καὶ Χάρισι. Ait vero, Γαμηλία, ἡ εἰς τοὺς φράτορας διδομένη ἐγγραφή. Ita nimirum apud Oratores intelligi debet, apud quos non vna huius vocis notio. Harpocration, Ἐν μὲν τοῖς Ἰσαίου ὑπομνήμασί φησιν εἶναι τὴν γαμηλίαν τοῖς φράτορσιν ἐπιγάμοις διδομένην, παρατιθέμενος λέξιν Φανοδήμου, ἐν ᾗ οὐδὲν τοιοῦτον γέγραπται. ἐν δὲ τοῖς εἰς Δημοσθένην, ὁ αὐτὸς πάλιν γαμηλίαν φησὶν εἶναι τὴν εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγωγὴν τῶν γυναικῶν, οὐδεμίαν ἀπόδειξιν τῆς ἐξηγήσεως παραθέμενος. Sed ad ſacrificia nuptialia reuertor. Etiam Romanis moris fuit ante matrimonii copulationem ſacrificare, vt et in diuortio, eorumque *Confarreatio*, atque *Diffarreatio* notae antiquitatis ſtudioſis: apud quos etiam *Sponſus* et *Sponſa* dicebantur, quod σπονδὰς interpoſitis

rebus diuinis facerent, teſte Feſto. Iphidem vero, cuius hic mentio, Helenae et Theſei filiam memorat ex Euphorione idem Etymologici Auctor.

327. Στεφηφόρον βοῦν] Vittatae antiquitus tam hoſtiae, quam ſacerdotes, teſte Emporio. Hinc apud Virgilium Aeneid. II. Sinon,

Iamque infanda dies aderat, mihi ſacra parari,
Et ſalſae fruges, et circum tempora vittae.

Et infra,

— *Vittaeque Deum, quas hoſtia geſſi.*

Ouidius Met. lib. XV.

Victima labe carens, et praeſtantiſſima forma,
Nam placuiſſe nocet, vittis inſignis et auro
Siſtitur ante aras. —

Fuerunt autem eae vittae e lana. Feſtus, *Infulae ſunt filamenta lanea, quibus ſacerdotes, et hoſtiae, templaque velabantur.* Vide Varronem lib. VI. Inde cum antiquitus frondes, atque flores ad ſepulcrum ferre moris eſſet, poſtea addi coepit lana.

328. Τριπάτρου κανδάονος] Orion τριπάτωρ dicitur, a tribus (vt volunt fabulae) partibus, Ioue, Neptuno, et Mercurio. Nonnus Dionyſ. lib. XIII.

Ὠρίων τριπάτωρ ἀπὸ μητέρος ἄνθορε Γαίης,
Εὖτε θεῶν τριγόνοισιν ἀεξηθεῖσα γενέθλης,
Εἰς τόκον αὐτοτέλεστον ἐμορφώθη χύσις οὔρων,
Αὔλακα νυμφεύσασα τελεσσιγόνοιο βοείης.

Vide Palaephatum, Hyginum, Homeri et Nicandri Interpretes. Sed ineptit Scholiaſtes, qui locum hunc de Orione interpretatur, deque eius gladio, neſcio quid, comminiſcitur. Certe, aut ego longe fallor, aut Orion homo inuſitatae ſtaturae hic accipiendus pro aliquo Cyclopum, Vulcani miniſtrorum, ſolent enim arma Ἡφαιστότευκτα heroibus tribuere Poetae. Neque mouere debet quenquam nominum propriorum confuſio, quae etiam apud Ouidium inuenitur, cum ait,

Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore victum.

cum tamen a Memnone occiſus ſit. Et apud Plautum Pſeudolo,

Item vt Medea Peleum concoxit ſenem.

cum tamen Aeſoni hoc acciderit. Virgilius quoque pro Caſtore Pollucem poſuit,

Talis Amyclaei domitus Pollucis habenis
Cyllarus. —

Seruius, *Caſtor domitor equorum fuit, ſed fratrem pro fratre poſuit, poetica licentia.* Imitatur Prudentius Ἀποθεώσει,

Aut Pollucis equum ſuffire ardentibus extis.

Vocat vero τρίπατρον, κατὰ συγκοπὴν, pro eo, quod eſt τριτοπάτορα. Similiter infra τριγένητος ponitur pro eo, quod τριτογένεια. Mutuatur autem hoc epitheton a tribus Cyclopibus, Cotto, Gyge, et Briareo, qui nominabantur Τριτοπάτορες, quibusque Athenienſes pro filiorum ſuſceptione ſacrificabant. Etymologicographus, Τριτοπάτορες· Δήμων ἀνέμους εἶναί φησι. Φιλόχορος δὲ τοὺς τριτοπάτρεις πάντων γεγονέναι πρώτους, τὴν μὲν γὰρ Σελήνην καὶ τὸν Ἥλιον τότε καλεῖν γονεῖς, τοὺς δὲ ἐκ τούτων τρίτους πατέρας. Φανόδημος δέ φησιν, ὅτι μόνοι Ἀθηναῖοι θύουσι, καὶ εὔχονται αὐτοῖς ὑπὲρ γενέσεως παίδων. ἐν δὲ τοῖς Ὀρφέως Φυσικοῖς τοὺς τρίτους πατέρας Ἀμαλκείδην, Πρωτοκλῆ, καὶ Πρωτοκρέοντα θυρωροὺς καὶ φύλακας ὄντας τῶν ἀνέμων. ὁ δὲ τὸ Ἐξηγητικὸν ποιήσας Οὐρανοῦ καὶ Γῆς αὐτούς φησιν, ὀνόματα δὲ αὐτῶν, Κόττος, Βριάρεως, καὶ Γύγης. Vide etiam Suidam. Neque quenquam mouere debet, quod Cyclopum epitheta confundat, nam hoc Lycophroni, aut potius vati confuſa voce (vt primore Tragoedia dicitur) oracula profanti, haud inſolens. Eodem modo infra Iouis Agamemnonis et Hercei, Mineruae Graecae et Myndiae epitheta confundit. Inuenio tamen etiam gladii Orionis mentionem apud Nonnum Dionyſ. lib. XXV.

Τίς ξίφος Ὠρίωνος ἀμαλδύνειε μαχαίρῃ,
Ἢ χθονίοις βελέεσσιν ὀϊστεύσειε Βοώτην;

Et ab Ouidio Metamorphoſi,

Enſifer Orion. — —

Sed id quia armatus, vnde et *Iugula* appellatus. Germanicus, *Hunc Romani Iugulam vocant, eo quod ſit armatus; vt gladius ſtellarum luce terribilis, et clariſſimus.* Itaque hoc ſententiae noſtrae aduerſari non poteſt. Dixi autem Athenienſes ſacrificaſſe pro filiorum ſuſceptione, quod colligi poteſt etiam ex Diogene Laërtio lib. VI. in

vita Cynici cognominis, Θυόντων τινῶν θεοῖς ἐπὶ τῷ υἱὸν γενέσθαι, ἔφη, Περὶ δὲ τοῦ ποδαπὸς ἐκβῇ, οὐ θύετε. Et ſane adeo cupidae maſculae prolis matres, vt an eam editurae eſſent, variis ominibus quaererent ſcire, maxime ouo gallinae incubanti ſubducto, atque eo vsque foto, quoad pullus excluderetur, qui ſi gallus eſſet, maſculae prolis indicium habebatur. Imitati hoc Graecorum, vt multa alia, Romani. Videmus apud Suetonium, Tiberii cap. XIV. *Praegnans Liuia, cum an marem editura eſſet, variis captaret ominibus, ouum incubanti gallinae ſubductum, nunc ſua, nunc miniſtrarum manu per vices vsque eo fovit, quoad pullus inſigniter criſtatus excluſus eſt.* Sed haec, fateor, nimis extra ordinem.

331. Δολόγκων δημόλευστον ὠλένῃ] Supplicii genus veteribus vſitatiſſimum lapidibus lontes obruere. Veſtigium eius etiam apud Parthenium Ἐρωτ. XXI. de Piſidice, Ἐπεὶ μέντοι ἐγκρατὴς πόλεως ἐγένετο, νεμεσήσας ἐπὶ τῷ δρασθέντι, προὐτρέψατο τοὺς στρατιώτας καταλεῦσαι τὴν κόρην. Apuleius Mileſ. I. de Meroë, *Publicitus indignatio percrebuit, ſtatutumque eſt, vt in eam die altera ſeueriſſime ſaxorum iaculationibus vindicaretur.* Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. V. cap. XIX. Αἰσχύλος ὁ τραγῳδὸς ἐκρίνετο ἀσεβείας ἐπί τινι δράματι. ἑτοίμων οὖν ὄντων Ἀθηναίων βάλλειν αὐτὸν λίθοις, etc. Polyaenus lib. I. Οἱ δὲ πιστεύσαντες Ἑλένην εἶναι, πῦρ καὶ λίθους ἐπὶ τὴν θεράπαιναν ἔπεμπον, καὶ ὡς ἱκανὴν δίκην ἐπὶ Τληπολέμῳ λαβόντες τὸν Ἑλένης θάνατον, ἀπεχώρησαν. Vincentius Bellovacenſis in Speculo Hiſtorico, *Romae gladiatorio ludo celebrato, Telemachus monachus increpitans populum attentius ſpectaculis inhiantem, lapidatur a populo.* Quae habet ſine dubio ex Theodoreti lib. V. cap. XXVI. Hiſt. Eccleſiaſt. et Caſſiod. lib. X. Tripart. cap. II. qui Telemachi huius meminerunt: id quod indicauit mihi Scriverius meus. Quintilianus Declamat. XII. *Populus quoque impunitum nefas ſine lapidibus praeteribit?* Petronius, *Ex his, qui in porticibus ſpatiabantur, lapides in Eumolpum recitantem miſerunt.* Interpres hiſtoriae Apollonii Tyrii, *Tunc ciues rapuerunt Strangulionem et Dionyſiadem, extra ciuitatem trahentes lapidauerunt.* Apud Sophoclem quoque Ἀντιγόνῃ Creon minatur,

Φόνον προκεῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει,

ſi quis Polynicis cadauer ſepeliviſſet. Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς, Περιαχθεὶς δὲ τὼ χεῖρε κατελιθώθη, βαλλόντων αὐτὸν Πελοποννη-

σίων τε καὶ Ἰθακησίων. Et lib. I. de vita Sophiſtarum in Lolliano, *Θορύβου δὲ καθεστηκότος ἐπὶ τὰ ἀρτοπώλια, καὶ τῶν Ἀθηναίων βάλλειν αὐτὸν ὡρμηκότων, Παγκράτιος ὁ κύων*, etc. Fuit idem mos Hebraeis. D. Lucas Actorum cap. VII. de Stephano protomartyre, *Καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν.* Et poſtea, *Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον ἐπικαλούμενον, καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.* Et in Veteri Teſtamento multa veſtigia.

335. Ὁ δ' *ἀμφὶ τύμβῳ τ' Ἀγαμέμνονος*] Reprehendit Lycophronem Lamb. Hortenſius, quod Caſſandram inducat vaticinantem, moriturum Priamum ad Iouis Agamemnonis aram, qui a Spartanis colebatur, quod etiam infra eſt videre; cum ad Hercei (quem etiam *Penetralem deum* Latini veteres vocitarunt) peremptum omnes veluti vno ore teſtentur. Tryphiodorus,

Αἰακίδης δὲ γέροντα Νεοπτόλεμος βασιλῆα
Πήμασι κεκμηῶτα παρ' Ἑρκείῳ κτάνε βωμῷ.

Et praeter hunc Virgilius, Ouidius, alii. Nos potius condonandam Poetae auctoritati hanc epithetorum confuſionem cenſemus, qui etiam infra Epeum inſtrumenta ſua, quibus equum Durateum fabricaſſet, Myndiae Mineruae conſecraſſe ait, cum Graecae id factum hiſtoriae tradant. Supra quoque Cyclopum epitheta confuſa monuimus.

337. Ὁ *πρὸς καλύπτρας*] Capto Ilio, Laomedonteque ſagittis confixo, cum Telamoni ab Hercule ob rem praeclare geſtam Heſione donata eſſet, poteſtatem Heſionae fecit Hercules, quem vellet potiſſimum captiuorum abducendi: quae cum Podarcem fratrem elegiſſet, Herculesque in ſeruitutem redigendum eſſe dictitaret, dempto de capite flammeo aureo, eum redemit. Vide Apollodorum lib. II. De calyptra vero ita Feſtus, *Calyptra, genus veſtimenti, quo capita operiebant.* Iul. Pollux lib. III. cap. III. Τὸ *δὲ ἐπίβλημα τῆς γυναικὸς, ἑανὸς, καὶ καλύπτρα.* Etiam Heſychii Gloſſae *καλύπτραν* interpretantur *κεφαλῆς κάλυμμα.* Interpres vetus Iuuenalis Sat. II. *Flameum. Veſtis pudori ſimilis, quam et propter pudorem accipiebant.* Hinc videre eſt fuiſſe rubri coloris hoc veſtimenti genus, nam talis vultus pudore ſuffuſorum.

342. *Φλέξας τὸν ὠδίνοντα*] Grauidum dicit equum, quemadmodum Lucretius eleganter lib. I.

Nec cum Durateus Troianis Pergama partu
Inflammasset equus nocturno Graiugenarum.

Ennius Alexandro,

Nam maxumo saltu superauit
Grauidus armatis equus,
Qui suo partu ardua perdat
Pergama. —

Virgilius Aeneid. VI.

Cum fatalis equus saltu super ardua venit
Pergama, et armatum peditem grauis attulit aluo.

Macrob. Sat. lib. III. cap. XIII. *C. Titius in suasione legis Fanniae obiicit seculo suo, quod porcum Troianum mensis inferant, quem illi ideo sic vocabant, quasi aliis inclusis animalibus grauidum, vt ille Troianus equus grauidus armatis fuit.* Simili phrasi dixit etiam Petronius Arbiter de eodem hoc equo, *graues equi recessus*, et,

— *grauidis freta pulsa carinis*
Iam peragrabantur, si quis sinus abditus vltra.

Sidonius *grauidas spicas*, Epist. lib. VIII. *Grauidas tibi spiritualium sensuum spicas doctrinae salubris messe parturiant.* Eodem modo infra loquitur Lycophron noster,

Ὁ δ᾽ ἀντὶ πιποῦς σκορπίον λαιμῷ σπάσας
Φόρκῳ, κακῆς ὠδῖνος ἔκλαυσε βάρος.

Ibid. Μορμωτὸν λόχον] Legendum μορμὼ τόν. Nam pueri equum μορμὼ vocabant. Theocritus Idyllio XV.

— οὐκ ἀξῶ τυ, τέκνον, μορμὼ, δάκνει ἵππος,
Δάκρυε ὅσσα θέλεις —

Simili modo eleganter μορμὼ vocat Lycophron equum hunc, qui Troianis magno terrori fuit. Erat autem mirae magnitudinis. Virgilius,

Instar montis equum diuina Palladis arte
Aedificant, sectaque intexunt abiete costas.

Apud Aristophanem Auibus nugacissimus nuncius dicit, centum vlnarum fuisse, additque, vt persuadeat, ipsum dimensum. Ita loquitur,

— ἐναντίω δυ᾽ ἅρματε
Ἵππων ὑπόντων μέγεθος ὅσον ὁ Δούριος.

Ὑπὸ τοῦ πλάτους ἂν παρελασαίτην. Πει. Ἡράκλεις.
Ἀγγ. Τὸ δὲ μῆκός ἐστι, καὶ γὰρ ἐμέτρησ' αὔτ' ἐγὼ,
Ἑκατοντόργυιον. —

Quia autem equo capta Troia, quinto quoque anno, menſe Octobri, Marti immolabatur a Romanis in campo Martio equus October bigarum victricum dexterior, caput panibus redimitum habens, de quo magna erat contentio inter Suburanos et Sacrauienſes, vt hi in regiae pariete, illi ad turrim Mamiliam id figerent. Eiusdemque cauda, vt ex ea ſanguis in focum diſtillaret, magna celeritate perferebatur in regiam. Meminerunt eius moris Feſtus, et Propertius.

345. Λάμψει κακὸν φρύκτωρον] Veſtigium hic veteris in militia Graecorum moris, quem enarrat Theognidis Scholiaſtes, Ἔθος ἦν ἀπὸ τῶν πύργων καὶ ὀρεινῶν τόπων σημεῖα διὰ πυρὸς τοιοῦτα παρασκευάζεσθαι, καὶ αὐτὰ φρυκτωρίαι ἐκλήθησαν, καὶ φρυκτωρεῖν τὸ σημαίνειν ἔφοδον πολεμίων. Homeri Scholiaſtes Iliad. σ'. Ἔθος τοῖς ἀρχαίοις τοὺς πολεμουμένους τῇ μὲν ἡμέρᾳ καπνὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν διεγείρειν, τῇ δὲ νυκτὶ φλόγα, τὴν ἀπὸ τῶν περιοίκων βοήθειαν καὶ συμμαχίαν ἐπικαλουμένους. Aemilius Probus in Eumene, *Dimidium fere ſpatium confecerat, cum ex fumo caſtrorum eius ſuſpicio allata eſt ad Eumenem, hoſtem appropinquare.* Apud Polyaenum quoque lib. I. Alcibiades προηγόρευσεν, ὡς αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἄκρας νύκτωρ τρὶς ἀνασχήσοι τὸν λαμπτῆρα. Et apud Parthenium Polycrita, σημεῖον αὐτοῖς ἀνασχήσειν ἔφη λαμπτῆρα. Syneſius Epiſt. CXXX. Ἀλλὰ σύγγνωθι, τειχήρης γάρ εἰμι, καὶ πολιορκούμενος γράφω, τῆς ὥρας πολλάκις φρυκτοὺς ὁρῶν, καὶ αὐτοὺς ἀνάπτων καὶ αὐτὸς αἴρων τοῖς ἄλλοις σημεῖα. Ad hunc morem referenda etiam illa Stephani in Βόσπορος, Καὶ Ἑκάτη, φωσφόρος οὖσα, δᾷδας ἐποίησε νύκτωρ πολίταις φανῆναι, καὶ τὴν πολιορκίαν φυγόντες, Φωσφόριον τὸν τόπον ὠνόμασαν.

346. Τοῖς εἰς στενὴν Λευκόφρυν ἐκπεπλευκόσιν] Virgilius Aeneid. II. ſub initium,

Eſt in conſpectu Tenedos, notiſſima fama
Inſula, diues opum, Priami dum regna manebant,
Nunc tantum ſinus, et ſtatio male fida carinis;
Huc ſe prouecti deſerto in littore condunt.

347. Καὶ παιδοβρῶτος Πόρκεως] Laocoontem vna cum filiis duobus Antiphante, et Thymbraeo a ſerpentibus e Tenedo aduenientibus deuoratum narrat Aeneidos Virgi-

lianae lib. II. Aeneas. Petronius in Satyrico, et Calaber Παραλειπομένοις, qui addit, eorum nomina fuisse Porcen, et Chariboeam. Lycophron solius Porcae heic meminit.

348. Ἐγὼ δὲ τλήμων ἡ γάμους ἀρνουμένη] Infra quoque extrema Cassandra,

Πίστιν λόγων γὰρ Λεψιεὺς ἐνόσφισε,
Ψευδηρίοις φήμαισιν ἐγχρίσας ἔπη,
Καὶ θεσφάτων πρόμαντιν ἀψευδῆ φρένιν,
Λέκτρων στερηθεὶς, ὧν ἐκάλχαινεν τυχεῖν,
Θήσει δ' ἀληθῆ, etc.

Vide Euripidis Scholia ad Andromachen.

352. Ἡ τὸν Θοραῖον] Apollinis Θοραίου ara in Delo fuit, ad quam hostiam caedere nefas habebatur. Censorinus cap. II. *Id moris institutique maiores nostri tenuerunt, vt cum die natali munus annale Genio soluerent, manum a caede ac sanguine abstinerent, ne die, qua ipsi lucem accepissent, aliis demerent; denique Deli ad Apollinis Genitoris aram, vt Timaeus auctor est, nemo hostiam caedit.* Possit etiam legi Θυραῖον; nam ita dictus Apollo, quod eius arae ante aedium fores (quae ipsi a veteribus consecratae) statuerentur. Macrobius Saturnal. lib. I. cap. IX. *Etenim, sicut Nigidius quoque refert, apud Graecos Apollo colitur, qui* Θυραῖος *vocatur: eiusque aras ante fores suas celebrant, ipsum exitus, et introitus demonstrantes potentem.*

356. Λαφρίας Πυλαίτιδος] Solebant veteres Minervam ante vrbis portas pingere, vnde eam Πυλαίτιδα vocarunt. Aeschyli Scholiastes ad Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, Ἐζωγράφουν ταύτην (τὴν Ἀθηνᾶν) πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως. ἣν καὶ ὁ Λυκόφρων Πυλαίτιδα λέγει, διὰ τὸ ἄνωθεν ἵστασθαι ταύτην πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως.

357. Τῆμος βιαίως φάσσα] Vocat Cassandram columbam, quia vaticinandi perita. Thessali enim πελειάδα sua lingua vaticinatricem vocabant. Seruius ad Eclogam IX. *In Epiro dicitur nemus fuisse, in quo responsa dabant columbae: quod ideo fingitur, quia lingua Thessala* πελειάδες, *et columbae, et vaticinatrices vocantur.* Est autem φάσσα auis, quam rustici *Tetam* appellitarunt, teste eodem Seruio ad Ecl. I. Emenda obiter Isidorum Orig. lib. XII. cap. VII. de aue hac loquentem, *Palumbes eo*

quod ſint fractae pabulo, quas vulgus tetas vocant. Nam male hodie, *a pabulo, quas vulgus titos vocant.*

361. Ἡ δ' εἰς τέραμνα δουρατογλύφου στέγης γλήνας ἀναστρέψασα] Fabulantur, dum ab Aiace violaretur Caſſandra, ſimulacrum Mineruae oculos ad templi tectum ſuſtuliſſe. Homeri Schol. Iliad. ν'. Αἴας μετὰ τὴν τῆς Ἰλίου πόρθησιν πολλῶν κακῶν αἴτιος τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο, Κασσάνδραν γὰρ, τὴν Πριάμου, ἱκέτιν οὖσαν Ἀθηνᾶς, ἐν τῷ τῆς θεᾶς ἱερῷ κατῄσχυνεν, ὥστε τὴν θεὰν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ξοάνου εἰς τὴν ὀροφὴν στρέψαι. Strabo hoc commentum recte improbat lib. VI. Ἰταμὸν μὲν οὖν καὶ τὰ οὕτω μυθεύειν, ὥστε μὴ μόνον καταμύσαι φαινόμενον, καθάπερ καὶ τὸ ἐν Ἰλίῳ ἀποστραφῆναι (malim ἄνω στραφῆναι, ex Lycophrone, et Homeri interprete) κατὰ τὸν Κασσάνδρας βιασμὸν, ἀλλὰ καὶ καταμύον δείκνυσθαι.

363. Ἐξ οὐρανοῦ πεσοῦσα] Refert Herodianus lib. I. coelitus decidiſſe Palladium in quendam Phrygiae agrum, cui *Peſſinuntis* ab eius caſu nomen manſit: ibi enim a principio comparuiſſe. Vide etiam quae Apollodorus lib. III.

364. Ἄνακτι πάππῳ χρῆμα τιμαλφέστατον] Ardente apud Ilium Mineruae templo, Ilus accurrens Palladium eripuit, ob quod, cum a viro videri nefas eſſet, viſu priuatus fuit, quem tamen poſtea, placato numine, recuperauit. Vide Plutarchum Παραλλήλοις.

367. Χοιράδων δ' ἐφειμένους] Inuiſa magnopere ea mors veteribus, quae in naufragio oppetebatur, quia inſepulta manebant corpora. Fl. Vegetius de Re militari lib. IV. cap. XLIV. *Alii ferro interimuntur, alii ardere coguntur in fluctibus: inter tanta tamen mortium genera qui acerrimus caſus eſt, abſumenda piſcibus inſepulta ſunt corpora.* Ouidius Triſt. lib. I. Eleg. II.

Demite naufragium, mors mihi munus erit.
Eſt aliquid fatoque ſuo, ferroque cadentem
In ſolita moriens ponere corpus humo,
Et mandare ſuis aliqua, et ſperare ſepulcrum,
Et non aequoreis piſcibus eſſe cibum.

Itaque ne poſt mortem eiecti ſepultura carerent, membro alicui alligabant pretium, quod ſepulturus accipiebat. Planum id ex Syneſii quadam Epiſtola, Καὶ αἱ γυναῖκες αὐταί τε ἐσκευάζοντο, καὶ τοῖς δεομένοις ἁρπεδόνας διένειμον. πάλαι

καταδεδειγμένον τοῦτο ποιεῖν, νοῦν δὲ ἔχει τοιοῦτον, φέρειν δεῖ τιμὴν ἐντάφιον τὸν ἐκ ναυαγίου νεκρὸν, ὁ γὰρ προστυχὼν, καὶ κερδάνας, νόμους Ἀδραστείας αἰδέσεται, μὴ οὐχὶ μικρὸν τὶ μέρος ἀποδέσασθαι τῷ χαρισαμένῳ πολλαπλάσιον. Interpretes hiſtoriae Apollonii Tyrii, *Iubet conſecrari, et compaginari tabulas, rimas et foramina bitumine liniri, et facere loculum, et charta plumbea intus poſita obturari iuſſit. Perfecto loculo, regalibus ornamentis exornat puellam, et in loculo poſuit, et XX. ſeſtertia auri ad caput eius poſuit.* Id aurum in hunc vſum fuiſſe appoſitum docent verba ſequentia Epiſtolae eius reſignatae, *Quicunque hunc loculum inueneris, habes XX. ſeſtertia auri, peto, vt X. habeas, X. funeri impendas, hoc enim corpus multas lacrymas reliquit parentibus, et dolores amaros: quod ſi aliud feceris, quam quod dolor expoſcit, vltimum diem incidas, nec ſit qui corpus tuum ſepulturae commendet.* Itaque, accepto eo pretio, ſepeliebant, aut ſaltem plena manu ter terram iniiciebant: ſin feciſſent, impii habebantur. Sophoclis Schol. Ἀντιγόνῃ, Οἱ γὰρ νεκρὸν ὁρῶντες ἄταφον, καὶ μὴ ἐναμησάμενοι κόνιν, ἐναγεῖς εἶναι ἐδόκουν. Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. V. Νόμος καὶ ἦν Ἀττικὸς, ὃς ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν γῆν. Val. Maximus lib. V. cap. III. *Poſt obitum nullam Atticae regionis, quae oſſibus eius iniiceretur, glebam inuenit.* Horatius lib. I. Od. XXVIII.

At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae
Oſſibus et capiti inhumato
Particulam dare. —

Quo loco Acron, vetus interpres, *In ſacris hoc genus ſepulturae tradebatur, vt etſi non obrueretur, manu plena ter iacta terra cadaueri pro ſepultura eſſet.* Quintilianus Declamat. V. *Ignotis cadaueribus humum congerimus, et inſepultum quodlibet corpus nulla feſtinatio tam rapida transcurrit, vt non quantulocunque veneretur aggeſtu.* Declamat. VI. *Nobis (rerum natura) aduerſus exanimes genuit non ſolum miſerationem, quae cogitationi noſtrae ſubit, ſed etiam religionem. Inde ignotis quoque corporibus tranſeuntium viatorum collatitia ſepultura, inde iniecta ab alienis humus.* Ennius Creſphonte,

Neque terram iniicere, neque cruenta
Conueſtire mihi corpora licuit.

vt indicauit Scriuerius. Obseruo autem glebam illam in os mortui iniici consueuisse. Cicero lib. II. de Legibus, *Priusquam in os iniecta gleba est, locus ille, vbi crematum est corpus, nihil habet religionis, etc.* Quod etiam satis illa Horatii ostendunt,

At tu, nauta, vagae ne parce malignus arenae
Ossibus et capiti inhumato
Particulam dare. —

Romani hoc *Iusta facere mortuo* appellabant, quae facere cogebantur ante nouarum frugum gustationem: si quis neglexisset, porcam praecidaneam Cereri mactabat. Festus lib. XIV. *Praecidanea agna vocabatur, quae ante alias caedebatur: item porca, quae Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iusta non fecisset, id est, glebam non obiecisset; quod mos erat eis facere prius, quam nouas fruges gustarent.* Varro de Vita pop Romani lib. III *Quod humatus non sit, haeredi porca praecidanea suscipienda* (lego *succidenda*) *Telluri, et Cereri, aliter familia pura non est.* Sed in Festi verbis lego cum Scriuerio meo, *glebam in os iecissent.* Et tum iuuerint meam de glebae in os obiectione sententiam. Atque post glebae iniectionem mortuus *Humatus*, at ante *Humilis* vocabatur.

369. Κρωσσοῖσι ταρχυθεῖσαν] Vrnis antiqui mortuorum cineres includere soliti. Homeri Interpres Iliad. quarta, Οἱ ἀρχαῖοι τὰ σώματα οὐκ ἔθαπτον ἐπὶ γῆν, εἰ μὴ πρότερον ἔκαυσαν, εἶθ᾽ οὕτως τὴν τέφραν σὺν τοῖς ὀστέοις ἐχώννυον ἐν ἀγγείῳ τινὶ ἀποθέμενοι. Moschus Idyllio IV.

Καί κεν ἕνα χρύσειον ἐς ὀστέα κρωσσὸν ἁπάντων
Λέξαντες κατέθαψαν, ὅτι πρῶτον γενόμεσθα.

Peregre autem mortuorum cineres vrnis impositos domum mittebant. Ammianus lib. XIX. *Post incensum corpus, ossaque in argenteam vrnam coniecta, quae ad gentem humo mandanda portari statuerat pater, etc.* Vbi legendum *portare*, vel deest vox *curare*, aut tale quid. Ouidius Tristium lib. III. Eleg. III.

Ossa tamen facito parua referantur in vrna,
Sic ego non, etiam mortuus, exul ero.

370. Ἀλλ᾽ οὔνομ᾽ οἰκτρὸν] Mos fuit vetus, Graecis pariter et Romanis vsitatissimus, mortuorum oculos sugillandi, teste Plutarcho. Propertius,

At mihi non oculos quisquam inclinauit euntis,
Condita ſunt veſtra lumina noſtra manu.

Statius Thebaid. lib. II.

Procubuere pares fatis, (miſerabile votum
Mortis) et alterna clauſerunt lumina dextra.

Virgilius Aeneid. IX.

— nec te tua funera mater
Produxi, preſſiue oculos. —

Valerius Flaccus Argonaut. lib. III.

— ſera componunt lumina dextra.

Romanis interdiu id facere lege Moenia interdictum fuit. Varro Geminis, *Lec Moenia eſt in pietate, ne filii patribus luci claro ſugillent oculos.* Ideoque vulgo infelices appellabantur, quorum oculos propter abſentiam parentes, aut propinqui claudere non potuiſſent. Ea de cauſſa et hoc loco Lycophron Graecorum peregre mortuorum οὔνομ᾽ οἰκτρὸν dixit, eo reſpiciens. Inde et apud Theocritum ille laqueo vitam finiturus,

— τὸν τλάμονα μή με παρένθῃς.

Et apud Ouidium Metamorph. lib. XIV. de Iphide loquentem,

Atque onus infelix eliſa fauce pependit.

Ibid. Καὶ κενηρίων] Florentinus I. C. Inſtitut. lib. VII. *Monumentum generaliter res eſt memoriae cauſſa in poſterum prodita, in qua ſi corpus, vel reliquiae inferantur, fiet Sepulcrum; ſi vero nihil eorum inferatur, erit Monumentum memoriae cauſſa factum, quod Graeci* κενοτάφιον *appellant.* Argiuorum bello Troiano occiſorum cenotaphium memorat Pauſanias Κορινθιακοῖς, Τῶν δὲ ἀνδριάντων οὐ πόῤῥω δείκνυται Δαναοῦ μνῆμα, καὶ Ἀργείων τάφος κενὸς, ὁπόσους ἔν τε Ἰλίῳ καὶ ὀπίσω κομιζομένους ἐπέλαβεν ἡ τελευτή. Solebant vero olim cenotaphia in mortuorum honorem erigi, ad quae memoriam eorum recolebant. Agathias,

Ναὶ λίτομαι, παροδῖτα, φίλῳ κατάλεξον ἀκοίτῃ,
Εὖτ᾽ ἂν ἐμὴν λεύσσεις πατρίδα Θετταλίην,
Κάτθανε σὴ παράκοιτις, ἔχει δέ μιν ἐν χθονὶ τύμβος,
Αἴ, αἴ, Βοσπορίης ἐγγύθεν ἠιόνος,

Ἀλλά μοι αὐτόθι τεῦχε κενήριον ἐγγύθι σεῖο,
Ὄφρ' ἀναμιμνήσκῃ τῆς ποτε κουριδίης.

Callimachus Epigrammate XXII.

— εἰν ἁλί που φέρεται νέκυς, ἀντὶ δ' ἐκείνου
Οὔνομα καὶ κενεὸν σᾶμα παρερχόμεθα.

Virgilius *tumulum inanem* dixit, Aeneidos libro tertio,

Solennes tum forte dapes, et tristia dona
Libabat cineri Andromache, manesque vocabat,
Hectoreum ad tumulum, viridi quem cespite inanem,
Et geminas caussam lacrimis sacrauerat aras.

Valerius Flaccus lib. V.

Tu quoque nunc tumulo nequidquam condita inani,
Annue, Diua maris. —

Suetonius in Vitis Caesarum lib. V. c. 1. *honorarium tumulum* appellat. *Caeterum exercitus honorarium ei tumulum excitauit, circa quem deinceps stato die quotannis miles decurreret, Galliarumque ciuitates publice supplicarent.* Ex eodem hoc ritu capies Ausonium in Epitaphiis Profess. Burdigalensium Titulo XVII. Aemilii Magni Arborii,

Illic diues opum, doctoque ibi Caesare honorus
Occumbis patribus, Magne, superstitibus;
In patriam sed te sedem, ac monumenta tuorum
Principis Augusti restituit pietas.
Hinc renouat caussam lacrymis, et flebile munus
Annuus ingrata relligione dies.

Xenophon Expeditionis Cyri lib. VI. Ἐνίους δὲ τοὺς ἐκ τῶν ὁδῶν συνενεγκόντες, ἔθαψαν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἐδύναντο κάλλιστα. οὓς δὲ μὴ εὕρισκον, κενοτάφιον αὐτοῖς ἐποίησαν μέγα, καὶ πυρὰν μεγάλην, καὶ στεφάνους ἐπέθεσαν. Papinius Thebaid. lib. XII.

Quin fugitis, dum tuta via est, Lernamque reuersae
Nomina, quod superest, vacuis datis orba sepulcris,
Absentesque animas ad inania busta vocatis?

Quem locum indicauit mihi iuuenis doctus, Petrus Scriverius, amicus meus. Ouidius Metamorph. XI.

Et saepe in tumulis sine corpore nomina legi.

Pythagorici vero iis, qui a philosophia desciuissent, cenotaphia extruebant; quippe eos pro mortuis habebant. Testes Origenes, Clemens, alii. Vide nobilissimi et doctissimi viri, Theodori Canteri Varias.

Ibid. Καὶ κιννηρίων γραφὰς] Notus omnibus mos sepulcrorum inscribendorum. Artemidorus lib. V. c. LXXV. Ἐπιγραφῆς ἀκόλουθόν ἐστι τὸν ἀποθανόντα τυγχάνειν. Theocritus in Epigrammatis,

> Ὁ μικρὸς τόδ' ἔτευξε τᾷ Θρεΐσσᾳ
> Μήδειος τὸ μνᾶμ' ἐπὶ τᾷ ὁδῷ, κἠπέγραψε Κλείτας.

Ouidius Trist. lib. III. cap. III.

> *Quosque legat versus oculo properante viator,*
> *Grandibus in tumuli marmore caede notis.*

Iuuenalis,

> — *titulo res digna sepulcri.*

Seneca,

> *Inscriptus Dossenni monumento titulus:*
> *Hos resiste, et Sophiam Dossenni lege.*

Quem locum suggessit Scriuerius meus. Hinc intelligendus Laberius apud Macrobium,

> *Vt hedera serpens vires arboreas necat,*
> *Ita me vetustas amplexu annorum necat,*
> *Sepulcris similis nil nisi nomen retineo.*

Et Cicero lib. de Senectute, *Nec sepulcra legens vereor, quod aiunt, ne perdam memoriam.* Solebant vero scribere non solum sepulti nomen, verum etiam e qua patria, et qua familia esset oriundus. Hieronymus in vita Paulae,

> *Scipio quam genuit, Paulae fudere parentes,*
> *Gracchorum soboles, Agamemnonis inclyta proles,*
> *Hoc iacet in tumulo: Paulam dixere priores:*
> *Eustochii genitrix: Romani prima Senatus*
> *Pauperiem Christi, et Bethlemitica rura secuta.*

Callimachus Epigrammate XX.

> Τιμονόη, τίς δ' ἐσσί; μὰ δαίμονας, οὔ σ' ἂν ἐπέγνων,
> Εἰ μὴ Τιμοθέου πατρὸς ἐπῆν ὄνομα
> Στήλῃ, καὶ Μήθυμνα, τεὴ πόλις. —

Diogenes Laertius lib. I. Σόλωνι, Ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους (ἔδειξε) πρὸς ἕω βλέποντας, καὶ ἀπὸ τῶν δήμων τοὺς χρηματισμοὺς ἐγκεχαραγμένους. Theophraſtus lib. Ἠθ. Χαρακτ. capite περὶ Περιεργίας, Καὶ γυναικὸς δὲ τελευτησάσης, ἐπιγράψαι ἐπὶ τὸ μνῆμα τοῦ τε ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τῆς μητρὸς, καὶ αὐτῆς τῆς γυναικὸς τοὔνομα, καὶ ποταπή ἐστι, καὶ προσεπιγράψαι, ὅτι οὗτοι πάντες χρηστοὶ ἦσαν. Romani hanc ſepulcrorum inſcriptionem *memoriam*, ſiue *monumentum* dixerunt. Seruius, *Apparatus mortuorum funus dici ſolet: exſtructio lignorum, rogus: ſubiecto ignis, pyra: crematio cadaueris, buſtum: locus, vſtrina: operis conſtructio, ſepulcrum: inſcriptum nomen, memoriaque, monumentum.* Lego minuta immutatione, *i. n. memoria, atque monumentum*, quam emendationem meam firmant illa Iſidori Orig. lib. XV. cap. XI. vbi de ſepulcrorum inſcriptione, *Monumenta itaque, et memoriae pro mentis admonitione dictae.* Neque aliud *memoria*, quam ſepulcri inſcriptio, in illis Ciceronis verbis, *Nec ſepulcra legens vereor, quod aiunt, ne perdam memoriam.* Vetus Inſcriptio,

SERVILIVS. TROILVS.
SE. VIVO. CONPARAVIT.
MEMORIAM. SIBI. ET. SVIS.

Item alia,

C. CALPVRNIVS. PHILOKYRIVS. V. C.
ET. SEPTIMIA. AMMIAS. CONIVX.
CONPARAVERVNT. SIBI. MEMORIAS. II.

Et apud Auſonium *monumenta*, in Epigr.

— — *monumenta fatiſcunt,*
Mors etiam ſaxis, nominibusque venit.

382. Ὧν καταιβάτης σκηπτὸς κατ᾽ ὄρφνην γείσεται δηουμένων] Fulminum Iouis tria genera ponuntur. Hoc tertii generis cenſendum. Feſtus, *Manubiae Iouis tres dicuntur eſſe, quarum vnae ſunt minimae, quae moneant, placidaeque ſint. Alterae, quae maiores ſint, ac veniant cum fragore, discutiantque, aut diuellant, quae a Ioue ſint, et conſilio Deorum mitti exiſtimentur. Tertiae his ampliores, quae cum igne veniant: et, quamquam nullum ſine igne fulgur eſt, hae propriam differentiam habeant, quod aut adurant, aut fuligine deforment,*

aut accendant, quae ſtatum mutent Deorum conſilio ſuperorum. Sciendum etiam nocturna fulgura (quale hoc, de quo Lycophron) Plutoni, diurna autem (*Dia* appellitabant, et eſt in Gloſſario *Dium*, ἀστραπή, et *Diumius*, Ζεὺς κεραύνιος) Ioui tributa fuiſſe. Feſtus, *Dium fulgur, appellabant diurnum, quod putabant Iouis, vt nocturnum Summani.* Auguſt. de Ciuitate Dei lib. IX. cap. XXIII. *Romani veteres neſcio quem Summanum, cui nocturna fulmina tribuebant, coluerunt magis quam Iovem, ad quem diurna fulmina pertineant.* Plinius Hiſt. Nat. lib. II. cap. LII. *Thuſcorum literae nouem deos emittere fulmina exiſtimant, eaque eſſe vndecim generum, Iouem enim trina iaculari, Romani duo tantum ex iis ſeruauere: diurna attribuentes Ioui, nocturna Summano.* Et *Prouorſum fulgur* dicebatur, quod incertum erat noctu, an interdiu factum eſſet, quapropter Ioui Fulguritori, et Summano ſacrificabant. Iaculabantur vero etiam alii dii fulmina, ſed tantum alba, aut nigra, ſolus Iupiter rubra. Lyricorum Princeps Horatius lib. I. cap. II.

— — et rubenti
Dextera ſacras iaculatus arces,
Terruit vrbem.

Quo loco vetus eius interpres Acron, *Omnes manubiae albae, et nigrae eſſe dicuntur, Iouis rubeae et ſanguineae.* Claudianus lib. II. de Raptu Proſerpinae,

Miſſaque pene foret, ni Iuppiter aethere ſummo
Pacificas rubri miſiſſet fulminis alas.

Haec intelligit Arnobius lib. III. *Deos nouem Manilius, quibus ſolis Iupiter poteſtatem iaciendi ſui permiſerit fulminis.* Quia autem Iupiter eos fulmine interficeret, quorum impietatem damnaret, inde factum, vt Graeci veteres damnatos κεραυνοῦσθαι dicerent. Artemidorus lib. II. cap. III. Καὶ γὰρ τοὺς καταδικασθέντας κεραυνοῦσθαί φαμεν. Hinc capiendus Iuuenalis Sat. VIII.

— — quam fulmine iuſto
Et Capito, et Numitor ruerint, damnante Senatu,
Piratae Cilicum. —

Nam *fulmine iuſto ruere* Graeca phraſi dixit pro damnari.

Ab eodem fonte deriuatum illud Statii Sylv. V. in Protreptico ad Criſpinum,

— — nuper cum forte ſodalis
Immeritae falſo palleret crimine famae,
Erigeretque forum, ſuccinctaque iudice multo
Surgeret, et caſtum vibraret Iulia fulmen.

Fulmen Iuliae legis nihil aliud quam damnatio. Qua vero de cauſſa Ioui fulmen tributum ſit, docet Plinius lib. II. cap. XX. *Latet plerosque, magna coeli affectatione compertum principibus doctrinae viris, ſuperiorum trium ſiderum ignes eſſe, qui decidui ad terras fulminum nomen habeant, ſed maxime ex iis medio loco ſiti, fortaſſis quia contagium nimii humoris ex ſuperiori circulo, atque ardoris ex ſubiecto per hunc modum egerat, ideoque dictum Iouem fulmina iaculari.* Dicit vero Lycophron καταιβάτης σκηπτὸς, ſicuti poſtea ἀσκέρας εὐμαρίδας. Proprie quoque vocabulo σκηπτὸς vſus. Ariſtoteles lib. de Mundo. Τῶν δὲ κεραυνῶν, οἱ μὲν αἰθαλώδεις, ψολόεντες λέγονται. οἱ δὲ ταχέως διάττοντες, ἀργῆτες. ἑλικίαι δὲ, οἱ γραμμοειδῶς φερόμενοι. σκηπτοὶ δὲ, ὅσοι κατασκήπτουσιν εἴς τι.

385. Λαμπτῆρα φαίνη] Attingit hiſtoriam Nauplii, qui indigne ferens filii Palamedis necem, Vlyſſis et Diomedis dolis circumuenti, plurimorum ex Graecis Principibus vxores in adulterium pellexit: nec eo contentus, redeunte a Troia victrice claſſe, ſaeua iactatos tempeſtate, vt in ſcopulos pertraheret, in Caphareo promontorio, et Opheltis rupibus ignes accendit: eo naufragi curſum dirigentes, portum rati, quicquid ſupererat nauium confregerunt. Val. Flaccus lib. I.

— — et face ſaeua
In tua mox Danaos acturus ſaxa, Caphareu,
Nauplius. —

Euripides quoque Helena,

Πολλοὺς δὲ πυρσεύσας,
Φλογερὸν σέλας ἀμφὶ ῥυτὰν
Εὔβοιαν εἷλ' Ἀχαιῶν
Μονόκωπος ἀνὴρ, πέτραις
Καφηρίαις ἐμβαλὼν,
Αἰγαίαις τ' εἰναλίοις ἀκταῖς
Δόλιον ἀστέρα λάμψας.

Vide etiam Q. Calabrum Παραλειπ. ξ'. Ammianum Marcellinum lib. XXII.

390. *Γυρχῖσι δ' ἐν πέτρῃσι τερσαίνων πτερὰ*] Aiax ob Caſſandrae ſtuprum Mineruam ſibi infenſam habens. cum naufragium paſſus eſſet, et in Gyradas petras enataſſet, ſe etiam inuitis diis euaſiſſe iactabat, ob quod a Neptuno de ſaxo praecipitatus in mari periit. Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς ait, eum male ſibi ab Agamemnone, qui Caſſandram eripuerat, metuentem, noctu, tempeſtate exiſtente, cymba aufugiiſſe, atque dum ad Tenum, et Andrum curſum dirigeret, iuxta Gyradas petras periiſſe. Vide etiam Hygini Mythologicon.

392. *Τριωνύχῳ δορὶ*] Tridente puta, quem Neptuno aſſignauit antiquitas propter triplicem aquarum naturam, liquidam, foecundam, et potabilem: vel, vt aliis placet, propter tria aquarum genera, marinam, fluuiatilem, et ſtagnantem. Vide Fulgentium Mytholog. lib. I. Aeſchyli Scholiaſtes Προμ. Δεσμ. *Τρίαιναν δὲ λέγουσι κρατεῖν τὸν Ποσειδῶνα, ἢ διὰ τὸ τρίτον στοιχεῖον εἶναι αὐτὸν, ἢ διὰ τὸ εἰς τρία διαιρεῖσθαι τὸ ὕδωρ, εἰς ποτάμιον, εἰς θαλάσσιον, καὶ εἰς λιμναῖον.*

393. *Λατρεὺς*] Mercenarium vocat Neptunum, ob nauatam Laomedonti in exſtruendis Troiae moenibus operam, quod notum nimis. Cyprianus de Idol. Vanitate: *Laomedonti muros Neptunus inſtituit, nec mercedem operis infelix ſtructor accepit.*

397. *Ἀκτὶς Σειρίου καταυανεῖ*] Sirius ſtella erat in ore Canis, qua oriente, Romae quotannis per publicos ſacerdotes ſacrum Canarium fiebat. Iunius Philargyrius Georg. IV. *Oriente (Sirio) maximi calores, et ex his graues morbi: ideoque Romae omnibus annis ſacrum Canarium fit per publicos ſacerdotes.* Feſtus, *Rutilae canes, id eſt, non procul a rubro colore, immolantur, vt ait Ateius Capito, Canario ſacrificio pro frugibus deprecandae ſaeuitiae cauſa ſideris Caniculae.* Fiebat id prope portam Catulariam, vt eſt apud eundem Feſtum, *Catularia porta.* Porro Sirii apud Poetas frequens paſſim eſt mentio, tum pro ſtella ipſa, tum pro ſole quoque. Heſychius, *Σείριος, ὁ ἥλιος, καὶ ὁ τοῦ κυνὸς ἀστήρ.* Vtroque modo exponi poteſt apud Virgilium,

— tum ſteriles exurere Sirius agros.

Apollonii Scholiaſtes lib. II. etiam omnes ſtellas eo nomine nuncupari poſſe auctor eſt. Ὁμοίως δὲ (inquit) καὶ πάντα τὰ ἄστρα Σείρια λέγοιντο, οἱονεὶ τείρεά τινα ὄντα, ἢ διὰ τὸ τείρειν, τὸ δαμάζειν, ἢ ὅτι τέρατά εἰσι καὶ σημεῖα τῶν πλοϊζομένων. A Lycophrone hoc loco pro ſole ponitur.

400. Δίσκου μεγίστου τάῤῥοθος] Diſcus erat βαρὺς λίθος, ὃν ἐῤῥίπτουν οἱ γυμναζόμενοι, vt aiunt Gloſſae Graecorum. Erat vero ex aere. Vide Artemid. lib. I. cap. XLIX. Σόλος autem ferreus. Vide Scholiaſten Homeri Iliad. β. Diſci iactus in quinquertio nimis notus. Lycophron καταχρηστικῶς pro lapide vſurpauit. Emenda obiter Suidam, Δίσκος, ὁ σόλος. male enim hodie ὁ στόλος legitur.

402. Τρέμων] Ineptias Scholiaſtae! Ecquis hic nouus Tremon? aut apud quem ſcriptorem eius nomen? Meritiſſimo reprehendit doctiſſimus Canterus, cuius explicationi fulcrum firmiſſimum a Pauſania, qui in Atticis audiuiſſe ſe memorat quendam, Ὃς τοῦ τάφου τὰ πρὸς αἰγιαλὸν ἔφασκεν ἐπικλύσαι τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν ἔσοδον πρὸς μνῆμα οὐ χαλεπὴν ποιῆσαι. lege, πρὸς τὸ μνῆμά οἱ χαλεπὴν π.

Ibid. Ῥόχθον Αἰγαίας ἁλὸς] Aegaei maris etyma varia varii tradunt. Plutarchus in Theſeo, et Hyginus Fab. XLIII. ab Aegeo Theſei patre nomen inditum tradunt. Feſtus, *Aegaeum mare appellatur, quod crebrae in eo ſint inſulae, vt procul aſpicientibus ſpecies caprarum videantur, ſiue quod in eo Aegaea, Amazonum regina, perierit, ſiue quod in eo Aegeus, Theſei pater, ſe praecipitauerit.* Artemidorus, Ἄκρα τις ἔστιν Αἰολίδος, ἣν Αἶγα οἱ ἐπιχώριοι ὀνομάζουσιν. ἀφ᾽ ἧς καὶ τὸ πέλαγος τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν προσείληφεν. Alii ad fluctuum, quos αἶγας vocant Graeci, magnitudine. Solinus cap. XVII. ab Antandro, caprae ſpeciem referente. Alii ab Aegaeone, qui et Briareus dictus, qui victum a Neptuno ſe aegre ferens, in mare illud ſe praecipitauit. Vide Strabonem, et Conſtantinum περὶ Θεμάτων.

415. Οἵ τ᾽ ἐπὶ ξένης ξένοι] Siue ξένην hoſtilem, ſiue peregrinam accipias, eodem res recidit: nam Lacedaemonii Barbaros vocabant ξένους. Herodotus Οὐρανίᾳ, Οἱ ἔφοροι εἶπαν ἐφ᾽ ὅρκῳ καὶ δὴ δοκέειν εἶναι ἐν Ὀρεστίῳ στείχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους. ξείνους γὰρ ἐκάλουν τοὺς βαρβάρους. Sic Latini peregrinos, et hoſpites *Hoſtes* appellabant. D. Ambroſius

Offic. lib. I. cap. XXIX. *Denique etiam aduersarios molli Veteres appellatione nominabant, vt peregrinos vocarent. Hostes enim antiquo ritu peregrini dicebantur.*

417. Τὸν μὲν γὰρ] Phoenicem dicit, quem κουροτρόφον vocat, quod Achillis nutritius fuerit, vt ipse narrat apud Homerum Iliad. ι, non κ, quod ait Canterus, memoria lapsus.

423. Ὅτ' εἰς νόθον τρήρωνος εὐνάσθη λέχος] Cum Amyntor Clytiam pellicem vxori Hippodamiae praeferret, Hippodamia aegre ferens Phoenici filio persuasit, vt cum pellice patris rem haberet, qui, cum matris rogationi auscultasset, in patris odium incurrit, qui eum visu priuauit, quem a Chirone postea recepit, qua de caussa ad Peleum profugit, a quo Dolopum regionem et Achillem accepit educandum. Vide Homerum Iliad. ι eiusque Interpretem, et Apollod. lib. III.

429. Τὸν ἀνθάμιλλον] Mopsum, cum quo certabat, et a quo victus. Contigit hoc certamen in finibus Ioniae, in Grynaeo nemore, si Seruio fides habenda, cuius talia verba ad Eclogam VI. *Grynaeum nemus est in finibus Ioniis, Apollini consecratum, in quo aliquando Calchas, et Mopsus dicuntur de peritia diuinandi inter se habuisse certamen, et cum de pomorum* (Lycophron grossos tradit) *cuiusdam arboris numero contenderent, stetit gloria Mopso, cuius rei dolore Calchas interiit.* Vide Strab. lib. XIII. Seneca Mopsum inferiorem factum vult in Medea,

Omnibus verax, sibi falsus vni
Concidit Mopsus, caruitque Thebis
Ille, qui vere cecinit futura.

430. Ἰαύσει τὸν μεμορμένον πότμον] Vsitatum Veteribus, maxime Hebraeis, κατ' εὐφημισμὸν mortem somni benigniore vocabulo appellare. Nonnus in Paraphrasi,

Ὕπνον ἀναγκαῖον καὶ ἀμεμφέα Λάζαρος εὕδει.

Callimachus Epigrammate XIV.

Τῇδε Σάων, ὁ Δίκωνος, Ἀκάνθιος, ἱερὸν ὕπνον
Κοιμᾶται. —

Et Epigrammate XXI.

— — ἡ δ' ἀποβρίζει
Ἐνθάδε τὸν πάσαις ὕπνον ὀφειλόμενον.

Et Idyllio tertio Moſchus,

Ἄμμες δ' οἱ μεγάλοι, καὶ καρτεροὶ, ἢ σοφοὶ ἄνδρες,
Ὁππότε πρῶτα θάνωμες, ἀνάκοοι ἐν χθονὶ κοίλᾳ
Εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον.

Orpheus Argonaut.

Εὕδεις, Ἁγνιάδη, γλυκερῷ βεβολημένος ὕπνῳ.

Et poſtea,

Ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ θανάτου μάρπτουσι τελευτήν.

Sic Aeſchylo Εὐμενίσι mortui εὕδοντες dicuntur, et infra Lycophron ſepulcrum εὐναστήριον vocat Id inde profectum, quia dormientibus mortui ſimiles, vnde et Mortis fratrem Somnum nuncuparunt. Athenagoras περὶ Ἀναστάσεως Νεκρῶν, Παρ' ἣν αἰτίαν, οἶμαι, τινὲς ἀδελφὸν τοῦ Θανάτου τὸν Ὕπνον ὀνομάζουσιν, οὐχ ὡς ἐκ τῶν αὐτῶν πατέρων φύντας (quod Heſiodus in Theogonia) γενεαλογοῦντες, ἀλλ' ὡς τῶν ὁμοίων παθῶν τοῖς τε θανοῦσι καὶ ὑπνοῦσιν ἐγγινομένων, ἕνεκά γε τῆς ἠρεμίας, καὶ τοῦ μηδενὸς ἐπαισθάνεσθαι τῶν παρόντων, ἢ γινομένων, μᾶλλον δὲ μηδὲ τοῦ εἶναι, καὶ τῆς ἰδίας ζωῆς.

Ibid. Τὸν μεμορμένον πότμον] Mortis tres gradus, Fatum, Caſus, Genitura. Epicurei hominem fato mori dicebant, Stoici caſu, Pythagorei genitura. Vide Acronem, Horatii interpretem. Mortis autem duo genera, Naturalis, et Violenta. Ariſtoteles περὶ Ἀναπνοῆς, Θάνατος δ' ἐστὶν ὁ μὲν βίαιος, ὁ δὲ κατὰ φύσιν. βίαιος μὲν, ὅθεν ἡ ἀρχὴ ἔξωθεν ᾖ, κατὰ φύσιν δὲ, ὅταν ἐν αὐτῷ. Plato Τιμαίῳ, Θάνατος ὁ μὲν κατὰ νόσους καὶ τραύματα γιγνόμενος ἀλγεινὸς καὶ βίαιος, ὁ δὲ μετὰ γῆρας ἰὼν ἐπὶ τέλος κατὰ φύσιν, ἀπονώτατος τῶν θανάτων. Demoſthenes in Oratione περὶ Στεφάνου naturalem mortem dixit τὸν τῆς εἱμαρμένης, καὶ αὐτόματον θάνατον. Ita etiam Philoſtratus de vita Sophiſt. lib. I. Scopeliano, Τοιαυτὶ λέγων, ὦ δέσποτα, βούλεταί σε ὁ υἱὸς ἤδη τεθνάναι, οὐδὲ τὸν αὐτόματον καὶ μετ' οὐ πολὺ θάνατον ἐνδιδοὺς τῷ σῷ γήρᾳ, ἀλλ' αὐτουργῶν μὲν τὴν ἐπιβουλὴν, μισθούμενος δὲ καὶ τὰς ἐμὰς χεῖρας. Violentam autem τὸν ἐξ ἀναγκαίας τύχης vocat Sophocles Ἠλέκτρα. Plinius lib. I. Epiſt. XII. vocat mortem, *quae non*

ex natura, nec fatalis. Apuleius Milesius I. *tumultuarium genus mortis.* Arnobius lib. I. *Vinculis corporis non naturali dissolutione digressus est, sed vi illata discessit.* Qui vero violenta morte occidissent, (vt hoc obiter dicamus) cum iis hastas efferre moris erat. Vide Etymologici Auctorem. Harpocration, Ἐπενέγκειν δόρυ ἐπὶ τῆς ἐκφορᾶς, καὶ προσαγορεύειν ἐπὶ τῷ μνήματι, Δημοσθένης κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου ταῦτά φησιν ἐπὶ τοῦ βιαίως ἀποθανόντος, Ἴστρος δ' ἐν τῇ Συναγωγῇ τῶν Ἀτθίδων περὶ Πρόκριδος καὶ Κεφάλου εἰπὼν, γράφει ταυτί. τινὲς δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου δόρυ καταπεπηχότα φασὶ. πεποιῆσθαι δὲ, παρακαταθέμενόν τε, καὶ τὸ πάθος σημαίνοντα, διὰ τὸ νόμιμον εἶναι τοῖς προσήκουσι, τοῦτον τὸν τρόπον μετέρχεσθαι τοὺς φονέας. Vnde intelligendus Virgilius Aeneid. XI. in funere Pallantis,

> — *guttisque humectant grandibus ora,*
> *Hastam alii, galeamque ferunt.* —

Vertebant autem hastas, inde ait,

> — *et versis Arcades armis.*

Seruius, *Lugentum more, mucronem hastae, non cuspidem, contra terram tenentes.* Statius Thebaid. VI.

> *Tunc septem numero turmas (centenus vbique*
> *Surgit eques) versis ducunt insignibus ipsi*
> *Graiugenae reges.* —

Qui vero sibimet manus intulissent, ii sepeliebantur, siquidem igne cremari nefas. Testis Philostratus Ἡρωϊκοῖς. Ἔθαψαν δὲ αὐτὸν (Αἴαντα) καταθέμενοι εἰς τὴν γῆν τὸ σῶμα, ἐξηγουμένου Κάλχαντος, ὡς οὐχ ὅσιοι πυρὶ θάπτεσθαι οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτείναντες. Apud Statium quoque lib. III. Thebaidos rex Thebanorum Maeonem, qui seipsum occiderat,

> — *vetat igne rapi, pacemque sepulcri*
> *Impius ignaris nequidquam Manibus arcet.*

Fatalem autem mortem Apollini, et Dianae imputabant. Strabo lib. XIV. Καὶ ὁ Ἥλιος δὲ, καὶ ἡ Σελήνη, πάθη δὲ, καὶ τοὺς αὐτομάτους θανάτους τούτοις ἀνάπτουσι τοῖς θεοῖς. Sed ad pensum redeo. Hoc loco apud Lycophronem τὸν μεμορμένον πότμον non debes interpretari τὸν τῆς εἱμαρμένης καὶ αὐτόματον, sed mortem ab oraculo praedictam.

431. Τὸν δ' αὖ τέταρτον ἐγγόνων Ἐρεχθέως] Idomeneum

intelligit, qui a Ioue quartus. Nam Iouis Minos, eius Deucalion, eius Idomeneus. Hic, capta Troia, cum in Cretam rediiſſet, regno a Leuco eiectus, Colophonem venit, vbi transacta vita, in Cercapho monte ſepultus eſt. Vide Didymum ad Od. μ'.

440. Δηρχίου κύνες] Vates hi duo canes appellantur eleganter, nomine ex Aegyptiorum myſteriis deſumpto, qui vatem deſignantes canem effingebant. Horus lib. I. Ἱερογραμματέα δὲ πάλιν, ἢ προφήτην, ἢ ἐνταφιαστὴν, ἢ σπλῆνα, ἢ ὄσφρησιν, ἢ πταρμὸν, ἢ ἀρχὴν, ἢ δικαστὴν βουλόμενοι γράφειν, κύνα ζωγραφοῦσιν. ἱερογραμματέα μὲν, ἐπειδήπερ τὸν βουλόμενον ἱερογραμματέα τέλειον γίνεσθαι χρὴ πολλὰ μελετᾷν, ὑλακτεῖν τε συνεχῶς, καὶ ἀπηγριῶσθαι, μηδενὶ χαριζόμενον, ὥσπερ οἱ κύνες. προφήτην δὲ, ἐπειδὴ ὁ κύων ἀτενίζει παρὰ τὰ ἄλλα τῶν ζώων εἰς τὰ τῶν θεῶν εἴδωλα, καθάπερ προφήτης. Ab Eſaia canes appellantur vates ad populi peccata conniuentes. Apollinis autem canes vocat, quia ille μαντικῆς praeſul, quod vel pueris notum.

444. Ἁγνῶν ἠρίων] Mortui a Veteribus ſacri appellati ſunt, et aeſtimati. Et Plutarchus in vita Numae Pompilii mortuos vocat ἱερούς. Plinius ille Naturae myſtes, lib. II. de terra loquens, *Sequitur terra, cui vni rerum naturae partium eximia propter merita cognomen indidimus maternae venerationis. Sic hominum illa, vt coelum Dei, quae nos naſcentes excipit, natos alit, ſemelque editos ſuſtinet ſemper; nouiſſime complexa gremio iam a reliqua natura abdicatos, tum maxime, vt mater, operiens nullo magis ſacramento, quam quo nos ſacros facit, etiam monumenta, ac titulos gerens, nomenque prorogans noſtrum, et memoriam extendens contra breuitatem aeui.* Rationem huius rei haurio ex Macrob. Sat. lib. III. cap. VII. *Quicquid deſtinatum eſt diis, ſacrum vocatur. peruenire autem ad deos non poteſt anima, niſi libera ab onere corporis fuerit: quod niſi morte fieri non poteſt. ita ergo opportune ſacratum Haleſum facit, quia erat oppetiturus.* Ac proinde etiam ſacra ipſa ſepulcra, vnde ἁγνὰ ἤρια Lycophron hoc loco dicit. Catullus quoque,

Laſerpiciferis iacet Cyrenis,
Oraculum Iouis inter aeſtuoſi
Et Batti veteris ſacrum ſepulcrum.

Cicero Phil. IX. *Sepulcrorum ſanctitas in ipſo ſolo eſt, quod nulla vi moueri, neque deleri poteſt. Atque, vt caetera extinguuntur, ſic ſepulcra fiunt ſanctiora vetuſtate.* Quintilianus Declamat. X. de ſepulcro loquens, *Sacratos morte lapides, etiam cineres, et oſſa religioſe quieſcentia fracta ſparſiſſet vrna.* Feſtus non ſacra, ſed religioſa eſſe vult, *Religioſum, ac ſacrum eſt, vt templa omnia, atque aedes, quae etiam ſacratae dicuntur: at quod per ſe religioſum eſt, non vtique ſacrum eſt, vt ſepulcra, quod ea non ſacra, ſed religioſa ſunt.* Incipiebat autem illa ſepulcrorum ſanctitas ſtatim a glebae iniectione. Cic. lib. II. de Legibus, *Priusquam in os iniecta gleba eſt, locus ille, vbi crematum eſt corpus, nihil habet religionis. iniecta gleba, tum et ille humatus eſt, et ſepulcrum vocatur, ac tunc denique multa religioſa iura complectitur.*

447. Οἱ πέντε δὲ Σφήκειαν] Ita dicta Cyprus ab incolis, qui Σφῆκες nuncupabantur. Nonnus Dionyſ. XIII. Σφήκειαν νῆσον dixit per appoſitionem. Vide Euſtathium ad Dionyſii Περιήγησιν, et Heſychium. Κεραστὶς vero, ſiue Κεραστιὰς dicta quondam Cyprus ab incolis vrbis Amathuntis, quos, quia aduenas immolabant, Venus in boues, qui a magnitudine cornuum Ceraſtae a Salaminiis nominantur, transmutauit. Ouidius Metamorph. lib. X.

Atque illos, gemino quondam quibus aſpera cornu
Frons erat, vnde etiam nomen traxere Ceraſtae.

Stephanus aliter, Ἡ Κύπρος ἐκαλεῖτο καὶ Κεραστὶς, ἀπὸ τοῦ πολλὰ ἄκρα ἔχειν. Quem ſequuti Ioach. Vadianus, et Gemma. Κέρατα enim etiam promontoria a Graecis nuncupantur.

450. Ὁ μὲν πατρὸς μομφαῖσιν ἐλαστρημένος] Teucer, capto Ilio, domum reuerſus, a patre Telamone, quod fratris Aiacis mortem non vltus eſſet, (Lycophron ait, perſuadere patri non potuiſſe, Aiacem ſibi manus intuliſſe violentas) eiectus eſt, itaque cum in Cyprum appuliſſet, Salamina condidit. Velleius Paterculus lib. I. *Teucer non receptus a patre Telamone, ob ſegnitiem non vindicatae fratris iniuriae, Cyprum appulſus, cognominem patriae ſuae Salamina conſtituit.* Vide etiam Nonnum Dionyſ. XIII. et Horatium lib. I. Od. VII. Solebant autem Graeci filios ſuos ob delictum aliquod abdicare, atque e conſpe-

otu remouere, et tum dicebantur filii ἐκπίπτειν τοῦ γένους, quum autem cum patre in gratiam redirent, ἀναλαμβάνεσθαι εἰς τὸ γένος. Qui mos neque Romanis ignotus fuit. Qua de re vide quae eruditissimus vir, Is. Casaubonus ad Diog. Laertium. Atque haec erat abdicatio criminis imperfecti, siquidem duae abdicationum species. Quintilianus lib. VII. cap. IV. *Abdicationum formae sunt duae; altera criminis perfecti, vt si abdicetur raptor, adulter. Altera imperfecti, velut pendentis, et adhuc in conditione positi; quales sunt in quibus abdicatur filius, qui non pareat patri*, etc.

452. Ὡς πατρίου φονεὺς πώλου] Vocat Aiacem πάτριον πῶλον, quia efflictim amaretur a patre. Alias πῶλοι vocantur pueri effoeminati, (qui *Catamiti* Latinis) et meretrices. Hesychius, Πῶλος, ἑταίρα. πώλους γὰρ αὐτὰς ἔλεγον, οἷον Ἀφροδίτης πώλους. ἢ τοὺς νέους, καὶ τὰς νέας καὶ παρθένους. Vide alios Grammaticos. Similis notionis apud Romanos *Pullus*. Festus, *Antiqui puerum, quem quis amabat, pullum eius dicebant.*

453. Νόθον φίτυμα] Apud Veteres spurii pari cum legitimis in honore habebantur. Docet id, praeter Eustathium, Scholiastes incertus Iliad. VIII. his verbis, Ἡμεῖς δέ φαμεν (exponit, cur Teucer nothus vocetur) τοῦτο μὴ εἶναι πρὸς αἰσχύνην, διὰ τὸ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἔθος κρατοῦν. ἐτίμων γὰρ τοὺς νόθους ἐπίσης τοῖς γνησίοις. Declarant id etiam Seruii verba haec Aeneid. III. *Consuetudinis regiae fuit, vt legitimam vxorem non habentes, aliquam licet captivam, tamen pro legitima haberent, adeo vt liberi ex ipsa nati succederent.* Sciendum vero hunc honorem solis regum, et principum virorum spuriis contigisse: nam priuatorum hominum neque pari in honore, neque paternarum facultatum haeredes fuere: sed, acceptis mille drachmis, contenti esse iubebantur, eaque pecunia νοθεῖον dicebatur. Harpocration, Νοθεῖα, τὰ τοῖς νόθοις ἐκ τῶν πατρῴων διδόμενα οὕτω καλεῖται, ἦν δὲ μέχρι χιλίων δραχμῶν. Aristophanes Auibus,

Τί δ', ἢν ὁ πατὴρ ἐμοὶ διδῷ τὰ χρήματα
Τὰ νοθεῖ' ἀποθνήσκων; ὁ νόμος αὐτὸν οὐκ ἐᾷ.

Sunt autem generationis species quatuor. Homeri Interpres Iliad. IV. Παιδοποιΐαι τετραχῶς λέγονται, ὁ μὲν γὰρ γνήσιος, ὁ δὲ νόθος καλεῖται, ὁ δὲ σκότιος, καὶ ἄλλος παρθένιος. γνήσιος

μὲν οὖν καλεῖται, ὁ ἐκ νομίμων γάμων. νόθος δὲ, ὁ ἐκ παλλακίδος. σκότιος, ὁ τὸν πατέρα ἀγνοῶν. παρθένιος δὲ, ὁ ἐκ παρθένου ἔτι νομιζομένης γενόμενος. Qui γνήσιοι Graecis, ii *Legitimi* Romanis dicebantur. Νόθος qui ſit, docet Beda ad Samuelem lib. III. cap. II. *Neſciis intimandum, quia ſpurius eſt, qui patre ignobili, ſed nobili eſt matre generatus: ſicut e contra nobili patre, ſed matre procreatus ignobili, nothus conſuete vocatur.* Latini exprimere non poſſunt, ait Quintilianus lib. III. cap. VI. his verbis, Νόθον, *qui non ſit legitimus, Graeci vocant. Latinum rei nomen, vt Cato quoque in oratione quadam teſtatur, non habemus, ideoque vtimur peregrino.* Iſidorus Orig. lib. IX. *Nothus dicitur, qui de patre nobili, et matre ignobili gignitur, ſicut ex concubina. Eſt autem hoc nomen Graecum, et in Latinitate deficit.* Qui σκότιος apud Graecos, is *Fauonius* apud Romanos, et *Spurius* a ſpurio, quod virginalis ſcrobis, vt cum Arnobio dicam, vocabulum. Παρθένιοι quomodo Latine dicantur, doceant alii, ego neſcio.

454. Τοῦ λίσσαν ἐν ποίμνησιν] Sophocles Aiace,

Ἐφθαρμένας γὰρ ἀρτίως εὑρίσκομεν
Λείας ἁπάσας, καὶ κατηναρισμένας
Ἐκ χειρὸς, αὐτοῖς ποιμνίων ἐπιστάταις.

Et poſtea,

Τοὺς ζῶντας αὖ δεσμοῖσι συνδήσας βοῶν,
Ποίμνας τε πάσας, εἰς δόμους κομίζεται,
Ὡς ἄνδρας, οὐχ ὡς εὔκερων ἄγραν ἔχων.

Homerus Iliad. λ΄.

Ληΐδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλὴν,
Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν.

Alludit Apuleius Mileſ. III. *Audacter mucrone diſtricto in inſani modum Aiacis armatus, non, vt ille, viuis pecoribus infeſtus, tot laniauit armenta, ſed longe fortius*, etc. Qualis hic Aiacis fuerit furor, docet Cornelius Celſus lib. VI. cap. XVIII. *Quidam imaginibus, non mente falluntur, qualem inſanientem Aiacem, vel Oreſtem Poetarum fabulae ferunt.*

455. Ὃν χάρωνος ὠμηστοῦ δορὰ] Homeri Scholiaſtes

Iliad. ψ'. Ἱστόρηται ὅτι κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ἔτυχεν Ἡρακλῆς τῇ νήσῳ Σαλαμῖνι κατά τινα χρείαν προσπλεύσας, Τελαμῶνι δὲ ἄρτι γενέσθαι τὸν παῖδα Αἴαντα. ἐπιστὰς οὖν ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἀναλαβὼν τὸν παῖδα, περιέβαλε λεοντῇ, ἐφ' ᾧ ηὔξατο αὐτὸν γενέσθαι ἄτρωτον. ὁ δὲ ηὐξήθη, καὶ τὸ πᾶν τοῦ σώματος ἐγένετο ἄτρωτον, πλὴν τοῦ αὐχένος, τοῦτο γὰρ ἐδόκει τότε κατὰ τύχην τὸ μέρος μὴ περιβεβλῆσθαι τῇ λεοντῇ. Paullo aliter Pindarus Iſthmion. Od. VI. Vide etiam Philoſtratum Ἡρωικοῖς, et Apollodorum lib. III. Sciendum vero antiquitus heroas pellibus amiciri conſueuiſſe. Apollonii Scholiaſtes lib. I. Σύνηθες τοῖς ἥρωσι τὸ δερματοφορεῖν. Inde apud Theocritum Διοσκούροις,

Αὐτὰρ ὑπὲρ νώτοιο καὶ αὐχένος ἠωρεῖτο
Ἄκρων δέρμα λέοντος ἀφημμένον ἐκ ποδεώνων.

Virgilius Aeneid. V.

— occurrit Aceſtes
Horridus in iaculis, et pelle Libyſtidos vrſae.

Et IV.

Dat Niſo Mneſtheus pellem, horrentisque leonis
Exuuias. — —

Ea de cauſſa apud Romanos in pelle lanata nouam nuptam conſidere moris erat. Vide Feſtum.

456. Χαλκῷ τερητὸν] Aeris vſus vetuſtus admodum, quippe qui diu ante ferrum inuentum extiterit. Heſiodus lib. I.

Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο, μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος.

Quo loco Interpres, Χαλκοῖς τὸ παλαιὸν καὶ ὅπλοις, καὶ ξίφεσι, καὶ γεωργικοῖς ἐργαλείοις ἐχρῶντο, βαφῇ τινὶ ταῦτα στομοῦντες. Apollonii Scholiaſtes lib. I. Ἀπολλώνιος φησὶν ἐν πρώτῳ τῶν Ὑπομνημάτων, τὸν σίδηρον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων χαλκὸν λέγεσθαι, ἀγνοῶν ὅτι μηδέπω εὑρεθέντος σιδήρου, χαλκῷ ἐχρῶντο. Auguſtinus de Ciuitate Dei lib. VII. cap. XIV. *Eam (terram) antiqui colebant aere, antequam ferrum inuentum eſſet.*

464. Δυσμενεστάτου ξένων δώρῳ] Aiax apud Sophoclem,

Δῶρον μὲν ἀνδρὸς Ἕκτορος, ξένων ἐμοὶ
Μάλιστα μισηθέντος, ἐχθίστου θ' ὁρᾷν.

Vide Homerum Iliad. ή. Huc pertinet Epigramma,

Ἕκτωρ Αἴαντι ξίφος ὤπασεν, Ἕκτορι δὲ Αἴας
Ζωστῆρ', ἀμφοτέρων ἡ χάρις εἰς θάνατος.

Vbi malim legere ἦς θάνατος, pro ἦν Dorice. Occidit autem ſeipſum Aiax,

Χόλῳ βαρυνθεὶς τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων,

vt ait Sophocles, cui adſtipulantur Homerus et Ouidius. Suidas tamen tradit, orta de Palladio contentione, Aiacem noctu fuiſſe interfectum, Vlyſſis, vt putabant, dolo.

470. Ἐν ῥήτρησι δημοτῶν σταθεὶς] Mos Veteribus concionem ad populum habentes ſtare. Homeri Scholiaſtes Iliad. ά. Τὸ παλαιὸν, κἂν βασιλεὺς ἦν, κἂν ἄλλης οἵας δήποτε τύχης, ἐδημηγόρει ὀρθὸς ἱστάμενος. Et apud Ouidium Metamorph. lib. XII.

Surgit ad hos clypei dominus ſeptemplicis Aiax.

Nonnus Διονυσιακῶν λζ'.

Ὀρθωθεὶς δ' ἀγόρευσε, ποδώκεας ἄνδρας ἐπείγων,
Ἀνδράσιν ὠκυπόροισιν ἀέθλια ταῦτα γενέσθω.

Eodem modo heic Phaenodamas.

471. Δόρπον ὤτρυνεν κυνὶ στεῖλαι] Δόρπον Veteres Graeci vocabant, quod poſteriores δεῖπνον, vt apud Romanos *Veſperna*, quae poſtea *Coena* nuncupata. Ter autem cibum ſumebant. Prima eius ſumptio ἄριστον dicebatur, altera δεῖπνον, vltima δόρπον. Didymus ad Odyſſ. β'. Τρισὶ δὲ τροφαῖς (οἱ παλαιοὶ) ἐχρῶντο. καὶ τὴν μὲν πρώτην ἐκάλουν ἄριστον, ἣν ἐλάμβανον πρωΐας σχεδὸν ἔτι σκοτίας οὔσης. καὶ ὠνομάσθη ἄριστον, ἢ παρὰ τὸ λαμβάνοντας αὐτοὺς εἰς τὸ ἀριστᾶν προέρχεσθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ προσφέρεσθαι ταύτην πρώτην τὴν τροφὴν, παρὰ τὸ ἄειρε ὠνομασμένης τῆς λέξεως. τὴν δευτέραν, δεῖπνον, μεθ' ὃ ἔδει πονεῖν, ὅπερ ἐστὶν ἐνεργεῖν, λαμβάνοντες γὰρ ταύτην τὴν τροφὴν πάλιν περὶ τὰ πολεμικὰ ἔργα ἐπόνουν. τὸ δὲ τρίτον, δόρπον, τὸ καθ' ἡμᾶς λεγόμενον δεῖπνον, καὶ ἐστὶ κατὰ τὸ ἔτυμον ἰαύερπον, ὅταν εἰς τὸ ἰαύειν πορευώμεθα. Athenaeus quatuor refert, ἀκράτισμα, ſiue διανηστισμὸν, δεῖπνον, ἑσπέρισμα (quae *Merenda* Romanis) ſiue δειλινὸν, et δόρπον. Sciendum vero antiquiſſimos Graecos coenare duntaxat conſueuiſſe, vt et frugaliores Romani. Iſidorus Origin. lib. XX. cap. II. *Eſt autem coena veſpertinus cibus, quam antiqui Veſper-*

nam dicebant: in vſu enim non erant prandia. Ita omnino iſte locus legendus: nam quod in veteribus, et nuperrime editis libris legitur, *quam antiqui veſpertinam dicebant*, vitioſum eſſe, vel puer animaduertat. Saluian. lib. I. *Numquid parcam illam tunc, agreſtemque vitam cum gemitu, et dolore tolerabant? cum viles ac ruſticos cibos ante ipſos, quibus exercebantur, focos ſumerent, eosque ipſos capere, niſi ad veſperam non liceret.* Macrobius Saturnal. lib. I. cap. V. *Sed vultiſne diem ſequentem, quem plerique omnes abaco, et latrunculis conterunt, nos iſtis ſobriis fabulis a primo lucis in coenae tempus, ipſam quoque coenam non obrutam poculis, non laſciuientem ferculis, ſed quaeſtionibus doctis pudicam, et mutuis ex lecto relationibus exigamus?* Niſi mauelis ibi coenae vocabulum priſca ſignificatione pro prandio accipere.

480. Χερσαῖος αὐτόδαιτος] Αὐτόδαιτοι dicebantur, qui de ſuo coenabant. Romani *Sodales* appellarunt, teſte Feſto, cuius ea verba, *Sodales quidam dictos putant, quod vna ſederent, eſſentque alii, quod ex ſuo dapibus veſci ſoliti ſint.* Vbi lego, *ederent eſſentque*, aut *eſſent*, pro eo quod *ederent* dixit. Et ſane in primore ſignificatione iſta vſurpauit Apuleius Mileſ. X. *Hic eſt, qui ſodalem conuiuamque poſſidet luctantem aſinum, ſaltantem aſinum, voces humanas intelligentem, ſenſum nutibus exprimentem.* Conuiuiorum autem apud Veteres tria erant genera, ἔρανος, γάμος, εἰλαπίνη. Euſtathius Odyſſ. ά. Ἰστέον δὲ, ὅτι κατὰ τρεῖς μάλιστα τοὺς τρόπους συνέλθοιεν ἂν πολλὰ (lego παλαιοὶ) ἐπὶ εὐωχίᾳ. ἤγουν ἐν εἰλαπίνῃ, ἐν γάμῳ, καὶ ἐν ἐράνῳ. καὶ ὁ μὲν ἔρανος κόσμιον, καὶ οὐδὲ πολυτελὲς, ἀλλὰ καὶ φειδωλῶς ἤσθιον ὡς τὰ πολλὰ οἱ ἐρανισταὶ, ὡς ἂν ἴδιον ἐσθίοντες ἕκαστος. ἔστι δὲ ἔρανος, ἡ ἀπὸ κοινῆς συμβολῆς, ἤγουν καταβολῆς, καὶ δαπάνης, πολλῶν τινῶν εὐωχία, etc. ὁ δὲ γάμος, δῆλον ὅτι ὁμίλου ἐστὶ συνέλευσις ἐπὶ νυμφίων συναρμογῇ. ἡ δὲ εἰλαπίνη, εὐωχία ἐστὶ καὶ αὐτὴ πολυτελὴς, ἐν ᾗ κατὰ εἴλας, ὡς οἱ παλαιοὶ γράφουσιν, ἢ ὁμοῦ εἰλούμενοι πολλοὶ ἔπινον, χαίροντος δηλαδὴ τοῦ δειπνοκλήτορος. Porro ἔρανος alias vocabatur ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον. Item καταβόλιον. Iohan. Tzetzes ad Heſiodi lib. II. Καλοῦμεν καταιβόλια, ὅταν κοινῶς εἰδόντες δαπάνην συμποσιάζωσιν. Huic reſpondet Romanorum *Sportula*, quam inſtituit Nero publicarum coenarum loco. Eleganter de illa Iuuenalis Sat. III.

Nonne vides, quanto celebretur sportula fumo?
Centum conuiuae, sequitur sua quemque culina;
Corbulo vix ferret tot vasa ingentia, tot res
Impositas capiti, quas recto vertice portat
Seruulus infelix, et cursu ventilat ignem.

Εἰλαπίνην Hesiodus lib. II. πολύξεινον δαῖτα vocat,

Μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι,
Ἐκ κοινοῦ πλείστη δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

Ea Romanis *Recta coena*, aut ἁπλῶς *Recta* fuit appellata, atque a liberalioribus diuitibus salutatoribus data. Martialis lib. VIII. ad Domitianum Caesarem,

Promissa est nobis sportula, recta data est.

Suetonius in Augusto cap. LXXIV. *Conuiuabatur et assidue, nec vnquam nisi recta, non sine magno ordinum hominumque delectu.* Has sustulit Nero, Domitianus reuocauit, teste Tranquillo. Generale horum omnium nomen erat σύνδειπνον, Latine *Conuiuium*, vocabulo aptiore. Cic. de Senect. *Bene enim maiores nostri accubitionem epularem amicorum, quia vitae coniunctionem haberet, Conuiuium nominarunt, melius quam Graeci, qui hoc idem tum Compotationem, tum Concoenationem vocant.* Ita enim emendandum eum locum in Variis meis breui docebo, si viuo, et valeo. Qui in eo erant, *Concoenae* dicebantur. Latinae Glossae, *Concoenae*, Σύνδειπνοι. Graecae, Σύνδειπνος, *Conuiua, Concoena.*

482. Τῶν πρόσθε μήνης] Arcades vetustissimam se totius Graeciae gentem credi voluerunt, (quare *antiquos* hos Manilius, Seneca *veteres* vocat) atque adeo regionem ipsam ante lunam fuisse. Ouidius,

Orta prior luna, de se si creditur ipsi,
A magno tellus Arcade nomen habet.

Statius Papinius,

Arcades — astris lunaque priores.

Rei eius hanc tradunt caussam nonnulli, quod prius annum habuerint, quam is in Graecia ad lunae cursum constitueretur. Lucianus in Comment. de Astrologia, et Scholiastes Apollonii lib. IV. dicunt primum deprehensum lunae cursum in Arcadia ab Arcade Endymione. Censorinus de Die natali cap. XIX. *In Achaia Arcades trime-*

sirem annum primo habuisse dicuntur, et ob id Προσέληνοι *appellati, non, vt quidam putant, quod ante sint nati, quam lunae astrum in coelo esset, sed quod prius habuerint annum, quam is in Graecia ad lunae cursum constitueretur.* Figmenti eius auctor Hippias quidam Rheginus existimatur. Varias variorum hac de re opiniones habes apud Aristophanis Scholiasten ad Nubes.

483. Σποδῷ κατ' ἄκρον χεῖμα θαλψάντων πυρὸς] Glandibus Veteres vesci solitos notissimum est: Lucretius lib. V. de primis Hominibus agens,

Glandiferas inter curabant corpora quercus
Plerumque. —

Et ibidem,

Sic odium coepit glandis. —

Horatius lib. I. Satira III.

Cum prorepserunt primis animalia terris,
Mutum et turpe pecus, glandem atque cubilia propter
Vnguibus et pugnis, dein fustibus, atque ita porro
Pugnabant armis, quae post fabricauerat vsus.

Maximus Tyrius περὶ Ἔρωτος, Ἦσαν δήπου, κατὰ τὸν Ἐπικούρου (φασὶ) βίον, αἱ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώποις φηγοὶ καὶ ὄχναι. Iul. Pollux lib. I. cap. XII. Πρὸ πυρῶν τοὺς ἀνθρώπους ἔθρεψεν ἡ βάλανος. Macrobius in Somn. Scip. lib. II. cap. X. *Cumque rudes primum homines, et incuria siluestri non multum a ferarum asperitate dissimiles meminerit, vel fabuletur antiquitas, tradatque nec hunc eis, quo nunc vtimur, victum fuisse, sed glande prius, et baccis alitos, sero sperasse de sulcis alimoniam.* Vide Platon. in Polit. Aelianum Ποικ. Ἱστορ. lib. III. et Vitruuium, vbi priscorum hominum cibos agrestes memorat. Atque inde βαλανιστὰς vocabant eos, qui glandes colligebant mercede conducti. Auctor Prouerbiorum, Βαλάνοις ἔζων τὸ πρὶν οἱ ἄνθρωποι, καὶ βαλανιστὰς ἐκάλουν τοὺς ἐπὶ μισθῷ τὸν καρπὸν τοῦτον συλλέγοντας. Et Athenis in nuptiis moris erat puerum patrimum matrimum spinas cum glandibus, et canistrum panibus refertum ferre, clamareque, ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον. Eadem de caussa coronae ciuicae apud Romanos fronde querna dabantur. Agellius lib. V. cap. VI. *Ciuica corona appellatur, quam ciuis ciui, a quo seruatus est in proelio, testem vitae salutisque perceptae dat: ea fit e fronde*

querna, quoniam cibus victusque antiquissimus quernus capi solitus sit. Cum vero ait Lycophron σποδῷ πυρὸς θαλψάντων, obseruandum est glandes prius ab illis assari solitas, quam ederentur. Etymologici Auctor, Οἱ ἀρχαῖοι βαλάνους εἶχον ἔθος ἀποκαίειν. Inde est, quod ait Arnobius lib. II. *Aut de milio sit (cibus) aut sit panis ex farre, aut (vt secula imitemur antiqua) ex cinere caldo glandes.* Similiter postea, repertis frugibus, panes coquebant in cinere prius, inde in furno, teste Varrone lib. I. de Vita Pop. Romani. Primitiui autem panes ex hordeo confiebant. Docet id Artemidorus lib. I. cap. LXXI. Ἄρτοι κρίθινοι πᾶσιν ἀγαθοί, πρώτην γὰρ τροφὴν ταύτην ἂν ἀνθρώποις δεδόσθαι παρὰ θεῶν λόγος ἔχει. Plinius lib. XVIII. cap. VII. *Antiquissimum in cibis hordeum, sicut Atheniensium ritu, Menandro auctore, apparet, et gladiatorum cognomine, qui hordearii vocabantur.* Et postea, *Panem ex hordeo antiquis vsitatum vita damnauit, quadrupedumque tradidit refectibus.* Lucanus in Panegyrico ad Pisonem,

— nam quid memorare necesse est?
Vt domus a Calpo nomen Calpurnia ducat,
Claraque Pisonis tulerit cognomina prima,
Fumida callosa cum pinseret hordea dextra.

Mansere tamen hordeacei panes in vsu pauperum, et frugaliorum. Seneca Ep. XVIII. *Non enim iniucunda res est aqua et polenta, aut frustum hordeacei panis.* Sulpitius Seuerus Dial. I. de Virtutibus Monachorum Orientalium in quadam incognita insula in deliciis fuisse memorat, *Incolae lacte viuunt, qui sollertiores sunt, vel, vt ita dicam, ditiores, hordeaceo pane vtuntur.* Itaque sordidus habitus Romae hic panis, et quibusdam in poenam ad edendum datus. Suetonius Augusto cap. XXIV. *Cohortes, si quae cessissent loco, decimatas hordeo pauit.* Ita capio ista verba.

487. Βουβῶνος ἐντομαῖσι θρυλλίξας δέμας] Ouidius Metamorph. lib. VIII.

Occupat audentem, quaque est via proxima leto,
Summa ferus geminos direxit ad inguina dentes.

Philostratus iunior in Imaginibus, Ἐμπεπτωκὼς γὰρ ὁ σῦς Ἀγκαίῳ τούτῳ κατὰ τὸν μηρὸν, κεῖται ὁ νεανίας, ἀθρόον ἐκρέων τὸ αἷμα, καὶ εἰς πολὺ ἀνεῤῥωγὼς τοῦ μηροῦ. Quem locum deprauatum ita putabam restituendum, Κεῖται ὁ νεανίας, ἀθρόον

ἐκχέων τὸ αἷμα, καὶ εἰς πολὺ ἀνεῤῥωγὼς τὸν μηρόν. Conſentit Pherecydes lib. IX. citante Apollonii Interprete.

489. Ὅς πολλὰ χείλευς] Vetus illud et notiſſimum prouerbium,

Πολλὰ μεταξὺ πέτει κοτύλης καὶ χείλεος ἄκρου,

(nam πέτει ibi legendum, non πέλει, monuit olim doctiſſimus Henricus Stephanus) quod ita verſum iam omnium fere in ore eſt,

Multa cadunt inter calicem ſupremaque labra.

De hoc prouerbio, eiusque origine Didymus ad Odyſſ. XXII. ex Ariſtotele differit in hunc modum, Λέγει δὲ Ἀριστοτέλης περὶ τῆς παροιμίας οὕτως· Ἀγκαῖος, ὁ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυπαλαίας, Σάμιος ὢν τὸ γένος, ἔχων οἰκήτην ἀπὸ Κρήτης, ἐκέλευσεν αὐτῷ ποτὸν προσφέρειν πίνειν. εἰπόντος δ' αὐτοῦ, ὡς οὐ δυνήσεται πιεῖν ὅθεν ἐντεῦθεν αἱ ἄμπελοι τυγχάνουσιν, αὐτὸς δὲ Ἀγκαῖος κατακερτομήσας τοὺς θεράποντας ἔλαβε τὴν κύλικα, καὶ προσίθετο, λέξαντος δὲ ἐκείνου,

Πολὺ μεταξὺ πέτει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου,

ἄφνω συνέβη χρῆμα συὸς μεγάλου ἐπιβαρῆσαι τοῖς τοῦ Ἀγκαίου χωρίοις. ἀκούσαντα δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειλῶν τὴν κύλικα καταθεῖναι καὶ δραμεῖν ὡς τὸν ἄγριον ὗν, συμβαλόντα δὲ τῷ κάπρῳ τελευτῆσαι, ἔνθα φησὶ κατανοῆσαι τὴν παροιμίαν. Ita enim emendo. Vide etiam Apollonii Scholiaſten lib. I. et laborioſiſſimas illas maximi Eraſmi Chiliades. Feſtus aliam originem affert. Hinc ſumptum illud M. Catonis, in Oratione de Aedilibu vitio creatis, *Inter os et offam:* de quo conſule Agellium lib. XIII. cap. XVI. Hoc vſus etiam Cicero in Epiſtola quadam ad Atticum.

490. Κυλίνδει Μοῖρα, παμμήτωρ βροτῶν] Parcas humanae vitae praeſidere credidit antiquitas, fauſtaque infauſtaque omnia ab illis immitti. Heſiodus in Theogonia,

— — αἵ τε βροτοῖσι
Γεινομένοισι διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
Αἵ τ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσαι.

493. Πλέξας ἀφύκτως ἄκρον ὀρχηστοῦ σφυρὸν] Haec quomodo cum ſuperioribus cohaereant, non video. Ὀρχησταὶ vero dicuntur, qui in praelio morientes praecipite caſu in terram prouoluuntur, et, vt ait Virgilius lib. II.

— *saltu terram super aegra dedere*
Corpora. — —

Eodem modo hic ὀρχηστὴς vocatur Ancaeus.

494. Μάρψαντος ἐκ κοίλης πέτρας] Theseum intelligit, qui ensem, et calceos sub ingenti abditos saxo abstulit, qua de re infra dicendum. Huius filius Acamas.

495. Τοῦ ποτ' εἰς λέχος] Fertur Laodice, quum ob Helenam repetendam Diomedes et Acamas venissent, magno Acamantis flagrasse amore, eiusque concubitum magnopere expetiuisse, quo tandem, opera Philobiae, Persei vxoris, regiam esse pellicem persuadentis, potita est, atque ex eo grauida facta Munitum peperit. Vide Parthenium Erot. XVI.

496. Ἰδαία πόρις] Hoc loquendi genus Poetis admodum familiare. Sic infra dicit χῶρον Σκύθην. Aeschylus Προμ. Δεσμ. Σκύθην οἶμον. Persis, Ἑλλάδα αἶαν. Horatius, *Adrium mare.* Sophocles Aiace, Ἰδαία χθών. Sic apud Theognidem ἄστρον καὶ κύων pro eo, quod est ἀστροκύων. Sic *sexum marem* pro masculino Arnob. lib. IV. Tertullianus de Pallio cap. III. *Audaciam Graeciam* similiter, vbi frustra m tarunt viri docti Tibullus, *Campania terra.* Propertius, *Heroas manus*, *Horatia pila*, *Augusta nauis.* Prudentius, *Lucinas horas.* Martialis, *Libyam palaestram.* Apuleius Milef. I. *Thessalia ciuitas.* Cato, *Italiam terram*, apud Macrob. lib. VI. cap. VII. Venantius in Phoenice, *Oceanas aquas.* Velleius lib. I. *Graeciam iuuentutem.* Similia obseruauit apud Theocritum Is. Casaubonus, immortale literarum decus. Olim autem Troia Ἰδαία vocabatur. Sophoclis Scholiastes, Ἰδαία τὸ πάλαι ἡ Τροία ἐκαλεῖτο ἀπὸ τῆς Ἴδης, τοῦ ὄρους.

499. Ὃν δή ποτ' ἀγρώσσοντα] Studiosa admodum venationis fuit antiquitas, ita vt dedecus fere fuerit principi viro venationis non esse studiosum. Iul. Pollux lib. V. Τοὐπιτήδευμα ἡρωϊκὸν, καὶ βασιλικὸν, καὶ πρὸς εὐσωματίαν ἅμα καὶ εὐψυχίαν ἀσκεῖ, καὶ ἐστὶν εἰρηνικῆς τε καρτερίας ἅμα, καὶ πολεμικῆς τόλμης μελέτημα, πρὸς ἀνδρείαν φέρων, etc. Xenophon Cyrop. lib. I. Ἀληθεστάτη δοκεῖ αὕτη ἡ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον εἶναι, et quae ibi multa sequuntur. Vide eiusdem Κυνηγετικόν. Philo περὶ βίου Μωσ. Ἡ μὲν γὰρ ἀγρίων θήρα στρατηγικὸν κατ' ἐχθρῶν ἐστὶ γύμνασμα. Hinc est quod Darius sepulcro suo inscribi mandauerit, Φίλος ἦν τοῖς φίλοις, ἱπ-

πεύς τε, καὶ τοξότης ἄριστος ἐγενόμην, κυνηγῶν ἐκράτουν, πάντα ποιεῖν ἐδυνάμην.

Ibid. Κρηστώνης ἔχις κτενεῖ] A Thracia vipera interfectum Munitum canit Lycophron, quia apud Olynthum Thraciae id acciderit. Parthenius loco ſupra citato, Χρόνου δὲ προϊόντος γίνεται τῷ Ἀκάμαντι υἱὸς μὲν Μούνιτος, ὃν ὑπ' Αἴθρας τραφέντα (ſic emendo) μετὰ Τροίας ἅλωσιν διεκόμισεν ἐπ' οἶκον. καὶ αὐτὸν θηρεύοντα ἐν Ὀλύνθῳ τῆς Θρᾴκης ὄφις ἀνεῖλεν. Vbi notandus Iani Cornarii error, qui *ſub dio* vertit, cum *ab Aethra* vertendum eſſet. Sed ſefellit Medicum doctum loci deprauatio non animaduerſa, et hiſtoriae ignorantia. Hoc ideo dicere volui, vt ἀπειρόκαλοι illi Graecarum literarum contemptores videant, quantum eiusmodi Interpretibus, quos ipſis Auctoribus praeferunt, credere debeant. Sed per me quidem hominibus iſtis licet repertis frugibus βαλανηφαγεῖν.

502. Τὸν δνόφῳ τεθραμμένον] Videtur alludere ad priſcam conſuetudinem. Olim enim pueri in ſpecubus, qui tenebroſi, educabantur. Didymus Odyſſ. VIII. Οἱ παλαιοὶ ὑπελάμβανον τοὺς πρὸ ἑαυτῶν ἐκ δρυῶν καὶ πετρῶν γεγενῆσθαι, διὰ τὸ τὰς τικτούσας εἰς τὰ στελέχη καὶ σπήλαια ἐντιθέναι τὰ παιδία. Quod etiam docet ad Homeri Iliada Scholiaſtes incertus. Doctiſſimus G. Canterus σκότιον interpretatur. Malim ſimpliciter τὸν δνόφῳ τεθραμμένον, id eſt, κρύφα. Ita Oreſtis κρυπτὴν ἥβην dixit Sophocles Ἠλέκτρᾳ, qui occulte eſſet educatus.

503. Ἣι μόνη ζυγὸν δούλειον ἀμφήρεισαν] De Aethrae captiuitate ita Apollonii Scholiaſtes lib. I. Ἐπεστράτευσαν κατὰ τῆς Τροιζῆνος οἱ Διόσκουροι διὰ τὴν ἀδελφὴν, Θησέως ὄντος ἐν ᾅδου, καὶ πορθήσαντες ἔλαβον αἰχμάλωτον Αἴθραν, τὴν Θησέως μητέρα. Turbet forte hoc loco quempiam Lycophron, quod dicat Aethram in ſeruitutem redactam, cum Graeci nulli ſerui eſſent. Πάλαι γὰρ (ſic lego, non πάλιν) οὐκ ἐξῆν Ἕλληνα εἶναι δοῦλον, ἀλλὰ βαρβάροις ἐκέχρηντο, vt notat ad Orat. κατὰ Μειδίου Vlpianus. Imo ne verberare quidem fas: inde Athenienſes etiam ſeruos publicos in militiam mittebant, belli impenſas conſcripturos, vt poſſent ex iis veritatem verberibus extundere. Idem Vlpianus ad Olynth. II. Δούλους εἶλον δημοσίους οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ αἰχμαλώτων ποιήσαντες, καὶ ἐδίδασκον τούτους γράμματα, καὶ ἐξέπεμπον αὐτοὺς ἐν τοῖς πολέμοις μετὰ τῶν ταμιῶν καὶ τῶν στρατηγῶν, ἵνα ἀπογράφοιεν τὰ ἀναλισκόμενα. οὐκ ἀκαίρως δὲ τοῦτο ἐποίουν, ἀλλ' ἵνα διὰ

τοῦ δύνασθαι τύπτειν τούτους ὡς δούλους, ἔχωσι μανθάνειν τὸ ἀληθές, αἰσχρὸν γὰρ ἐνομίζετο παρ' Ἀθηναίοις ἐλευθέρους τύπτειν. Hoc quamuis ita ſit, iure tamen belli ſeruos facere licebat.

506. Ὢν ὀστράκου στρόβιλος] Pilea Veteres Dioſcuris affinxere. Philo περὶ Ἀρετῶν, Εἶτ' ὥσπερ ἐν θεάτρῳ σκευὴν ἄλλοτε ἀλλοίαν ἐλάμβανε, τότε μὲν λεοντῆν καὶ ῥόπαλον, ἀμφότερα ἐπίχρυσα, διακοσμούμενος εἰς Ἡρακλέα· τότε δὲ πίλους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὁπότε ἀσκοῖτο, εἰς Διοσκούρους. Catullus,

> *Salax taberna, vosque contubernales,*
> *A pileatis nona fratribus pila.*

Apuleius Mileſ. X. *Iunonem quidem Caſtor et Pollux, quorum capita caſſides aeratae ſtellarum apicibus inſignes contegebant.* Ea dimidiati oui forma fuiſſe patet ex hoc Lycophronis loco. Cur autem iis attributa, docet Feſtus, *Pilea Caſtori, et Polluci dederunt antiqui, qui Lacones fuerunt, quibus pileatis pugnare mos eſt.* Neque vero placet Mureti commentum. Caſtoris pileum erat circumdatum ſtrophio, inde Tuſculani, quod in puluinari imponebant, *Caſtoris Stroppum* appellabant. Videre id ipſum eſt ex Feſti verbis in *Stroppus.* Reſpexit autem hunc Lycophronis locum Euſtathius ad Dionyſium, Λέγει δὲ τόρνον, τὸ τορνοειδές, ὥσπερ Λυκόφρων στρόβιλον, τὸ στροβιλοειδές.

508. Τὰ δ' ἄλλα θριπόβρωτος] Vertendum erat hoc modo,

> *Reliquas porro aedes vermiculatum intactum*
> *Sigillum ſeruabit.* —

Et rectius multo magnus ille Scaliger,

> *Intacta vermiculata claxendix domos*
> *Seruabit alias.* —

Olim autem aedes, ſcrinia, et quaecunque claudebantur, obſignari moris erat, quod etiam heic eſt videre. Ariſtoteles περὶ Θαυμ. Ἀκουσμ. Καὶ τοῦ οἴκου κατασφραγίζεσθαι τὰς θύρας, καὶ ἐπειδὰν μέλλωσιν ἀνοίγειν, ἐπιδείξαντες τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ξένοις τὰς σφραγῖδας, οὕτως ἀνοίγουσιν. Ariſtophanes Θεσμοφ.

> Εἶτα δ' ἐπὶ τοῦτο ταῖς γυναικωνίτισι
> Σφραγῖδας ἐπιβάλλουσιν ἤδη καὶ μοχλούς,
> Τηροῦντες ἡμᾶς. —

Theophraſtus in Eth. Charact. cap. περὶ Ἀπιστίας, Καὶ τὴν γυναῖκα τὴν αὐτοῦ ἐρωτᾷν κατακείμενος, εἰ κέκλεικε τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰ σεσήμανται τὸ κοιλιούχιον. Plautus in Caſina,

Obſignate cellas, referte annulum ad me.

Huc pertinent illa Theodoreti de Prouid. Dei, Orat. V. Καὶ τοῦ μέλιτος ἐνεῖσαι τὰ νάματα, ὥσπερ τινὶ θησαυρῷ, σήμαντρα καὶ σφραγίδας ἐπιβάλλουσι. Et illa Apuleii in Apologia, *Quanquam ipſe aperiret (vtpote promus librorum, qui illic erant conditi) pene quotidie, et clauderet: ſaepe nobiſcum, multo ſaepius ſolus intraret, linteum in menſa poſitum cerneret, ſine vllo ſigillo, ſine vinculo.* Et poſtea, *Quod conditum cumque, quod obſignatum, quod incluſum domi adſeruatur, id omne argumento Magicum dicetur.* Cornel. Tacitus Annal. lib. II. *Irridebantur et Graeci comites, ac viliſſima vtenſilium annulo clauſa.* Menander,

Ὅστις δὲ μοχλοῖς καὶ διὰ σφραγισμάτων
Σώζει δάμαρτα, etc.

Vocat vero Lycophron θριπόβρωτον σφραγῖδα, quia antiquitus, ante inuentum annuli ſignatorii vſum, lignis a vermibus exeſis res quaſuis ſignare conſueuerunt. Heſychius, Οἱ Λάκωνες σφραγίσιν ἐχρῶντο ξύλοις ὑπὸ θριπῶν βεβρωμένοις κατασημαινομένοις, ὁπότε βούλοιντο. Φιλοστέφανος δέ φησι πρῶτον Ἡρακλέα χρήσασθαι. Inde ea ſignacula θριπήδεστα, atque θριπηδέστατα nuncupata fuerunt. Etymologici Auctor, Θριπήδεστα, τὰ ὑπὸ τῶν θριπῶν διαβεβρωμένα ξύλα, οἷς ἀντὶ σφραγῖδος ἐχρῶντο. Euſtathius Odyſſ. α. Θριπήδεστα, ξυλήφια τὰ ὑπὸ θριπῶν βεβρωμένα, οἷς ἐχρῶντο οἱ σφόδρα οἰκονομικοὶ ἀντὶ γλυπτῶν σφραγίδων. Suidas, Θριπηδέστατα, ξύλα ἀπὸ (lego ὑπὸ) θριπῶν βεβρωμένα, οἷς ἐσφράγιζον. Licet hanc conſuetudinem etiam obſeruare apud Ariſtophanem Θεσμοφ. vbi mulier quaedam ita loquitur,

Νῦν δ᾽ οὗτος αὐτὸς ὠκότριψ Εὐριπίδης
Ἐδίδαξε θριπήδεστ᾽ ἔχειν σφραγίδια
Ἐξαψαμένους. —

Syneſius in Epiſtola ad Olympium, Τεκμαίρομαι δὲ τὴν ἐπιστολὴν εἶναι παμπάλαιον, τῷ τε θριπηδέστατον γεγονέναι, καὶ τῷ συγκεχύσθαι τὰ πλείονα τῶν γραμμάτων. Ea ſignacula θριπήδεστα, et θριπηδέστατα appellata, vt dixi. Hyperides in Orat. aduerſus Demadem vocat Graeciam θριπηδέστατον, id

eſt, vaſtatam. Signatoriorum autem annulorum formam magnitudine minutiſſimi digiti expreſſit ad Taciti Annales vir clariſſimus I. Lipſius, quem pete.

511. Τοῖς ἡμιθνήτοις] Cur ἡμιθνήτους Dioſcuros vocet, notum eſt. Vide Didymum ad Odyſſ. λ'. Virgilius Aeneid. VI.

Sic fratrem Pollux alterna morte redemit,
Itque reditque viam toties. —

Hinc et Homero ἑτερήμεροι, Pindaro παρ' ἆμαρ viuere dicuntur.

Ibid. Διπτύχοις Λαπερσίοις] Λάας, (ait Homeri Scholiaſtes Iliad. β'.) πόλις Λακωνικῆς, ἣν οἱ Διόσκουροι πορθήσαντες, Λαπέρσαι ἐκλήθησαν. Stephanus, Λᾶς, πόλις Λακωνική, Λυκόφρων, Καὶ Λᾶν περήσεις. ταύτην ἑλόντες οἱ Διόσκουροι, Λαπέρσαι ἐκλήθησαν. Strabo lib. VIII. Τὴν δὲ Λᾶν οἱ Διόσκουροι ποτὲ ἐκ πολιορκίας ἑλεῖν ἱστοροῦνται, ἀφ' οὗ δὴ Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν. Sophocles,

Νὴ τὴν Λαπέρσαν, νὴ τὸν Εὐρώταν τρίτον,
Νὴ τοὺς ἐν Ἄργει, καὶ κατὰ Σπάρτην θεούς.

513. Δυσαρπάγῳ κρεκὶ] Quamuis non inepte omnino legatur δισαρπάγῳ, magis tamen δυσαρπάγῳ placet. Horatianus Nereus,

— mala ducis aui domum,
Quam multo repetet Graecia milite,
Coniurata tuas rumpere nuptias,
Et regnum Priami vetus.

Eſt vero κρὲξ auis marina Ibidi ſimilis, infauſta nuptiis putata.

519. Καὶ τριγέννητος θεὰ] Syncopen in hac voce eſſe monui ſupra. Huius autem epitheti variae traduntur cauſſae. Ego vnam apponam, n. quod nata ſit tertia menſis die, quae τριτομηνὶς dicta. Harpocration, Τὴν τρίτην τοῦ μηνὸς τριτομηνίδα ἐκάλουν, δοκεῖ γὰρ γενέσθαι τότε ἡ Ἀθηνᾶ. Ἴστρος δὲ καὶ Τριτογένειαν αὐτήν φησι διὰ τοῦτο λέγεσθαι. Poſtea Lycophron Hectorem vocat δυσμενῶν μοχλόν. Similiter Herculem ἄκμονα Callimachus Hym. III.

— τοῖος γὰρ ἀεὶ Τιρύνθιος ἄκμων
Ἕστηκε πρὸ πυλάων. —

531. Εὐπρεπὴς κεκμηκότι] Mortuos κατ' εὐφημισμὸν Graeci veteres κεκμηκέναι dicebant. Phurnutus de Natura Deorum, Τινὲς δὲ τῶν ποιητῶν Ἄκμονος αὐτὸν εἶναί φασιν υἱὸν, τὸ ἄκμητον (ita legendum alias in Variis, Deo volente, docebimus) τῆς περιφορᾶς αἰνιττόμενοι, ἢ ὑπολαβόντες, ὅτι ἄφθαρτός ἐστι, τοῦτο παριστᾶσι διὰ τῆς ἐτυμολογίας, κεκμηκέναι γὰρ λέγομεν τοὺς τετελευτηκότας. Etymologicographus, Καμόντας τοὺς τετελευτηκότας ἔλεγον. Et alii Grammatici paſſim. Homerus Iliad. III.

— — καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας
Ἀνθρώπους τίνυσθον. —

Theocritus Idyllio XVII.

— — καὶ στυγνὸν ἀεὶ πορθμῆα καμόντων.

532. Γραικῶν ἄριστος] Graeci denominati a Granico fluuio, vt placet Conſtantino lib. περὶ Θεμάτων, his verbis, Τὰ δὲ πρὸς θάλασσαν καὶ τὴν Κύζικον κατοικοῦσι Φρύγες τε, καὶ Γραικοὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Γρανικοῦ τὴν ὀνομασίαν πλουτήσαντες, et infra themate XVII. Καὶ μέχρι τοῦ ποταμοῦ, τοῦ λεγομένου Γρανικοῦ, πάντες Γραικοὶ ὀνομάζονται. Fuit ea priſca gentis appellatio, recentiores autem Ἕλληνες nuncupari maluerunt. Falſum autem, quod aiunt Heſychius et Etymologici auctor, Ῥαῖκος, Ῥωμαῖοι δὲ τὸ γ προσθέντες Γραικόν φασι. Ineptit ſimiliter Conſtantinus loco citato: nam primum dicti ſunt Γραιοὶ (id eſt, antiqui), καὶ αὐτόχθονες, deinde παραγωγικῶς, Γραικοί. quod veriſſimum eſt, vt, Ἀχαιοὶ, Ἀχαϊκοί. Μουσαῖοι, Μουσαϊκοί. Βαρδιαῖοι, Βαρδιαϊκοί. Σεληναῖος, Σεληναϊκός. Ariſtoteles Meteorologicon lib. I. cap XIV. Sellos olim Graecos, poſtea Hellenes appellatos tradit. Vide Stephanum.

543. Ἐν λέσχαις] Λέσχαι pro confabulationibus hoc loco. Heſychius, Λέσχη, ὁμιλία, καὶ φλυαρία. καὶ ὁ δημόσιος τόπος, ἐν ᾧ διέτριβον οἱ πτωχοὶ, καὶ διελέγοντο ἀλλήλοις. σημαίνει δὲ καὶ τὰ κοινὰ δειπνιστήρια, καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς λόγους, καὶ τοὺς ἀλεεινοὺς τόπους λέσχας καλοῦσιν. Cicero ad Atticum lib. XII. Epiſtola I. *Noui nihil: quid ergo opus erat epiſtola? quid cum coram ſumus, et garrimus quicquid in buccam? Eſt profecto quiddam* λέσχη, *quae habet, etiamſi nihil ſubeſt, collocutione ipſa ſuauitatem.* Euripides Ἱππολύτῳ,

— — εἰσὶ δ' ἡδοναὶ πολλαὶ βίου,
Μακραί τε λέσχαι, καὶ σχολὴ τερπνὸν κακόν.

Callimachus Epigrammate II.

— — ἐμνήσθην δ', ὁσσάκις ἀμφότεροι
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν. —

Sophocles Ἀντιγόνῃ nuncupat λέσχην conuentum a rege indictum. Erant vero λέσχαι duplices; pauperum, et diuitum. Pauperum, in omnibus fabrorum officinis, ad quas hyeme maxime ad calfaciendum conueniebant, et confabulabantur. Inde Homerus,

Οὐδὲ θέλεις εὕδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθών.

Antiphon in Orat. ad Nicoclem, Λέσχας ἔλεγον δημοσίους τινὰς τόπους, ἐν οἷς σχολὴν ἄγοντες ἐκαθέζοντο πολλοί. Hesiodus lib. II.

Παρ' δ' ἴθι χάλκειον θῶκον, καὶ ἐπαλέα λέσχην
Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπόταν κρύος ἀνέρας εἶργον (lego ἔργων)
Ἰσχάνει. —

Scholiastes, Τὸ παλαιὸν τὰ χαλκεῖα, καὶ πάντα τὰ ἐργαστήρια τὰ πῦρ ἔχοντα ἄθυρα ἦν, ἃ καὶ λέσχας ἐκάλουν, ὅτι οἱ πένητες εἰσερχόμενοι, καὶ μᾶλλον ἐν χειμῶνι, ἐν τῷ θερμαίνεσθαι λέσχας καὶ φλυαρίας λόγων συνέπλεκον. At diuitum λέσχαι aliae erant, nimirum in partibus aedium secretioribus: de iis Etymol. Auctor, Τὸ παλαιὸν ἔθος ἦν, καὶ τῷ χειμῶνι τόπον εἶχον ἀποκεχωρισμένον, ἐν ᾧ πυρκαϊὰς ποιοῦντες, ἐν αὐτῷ καθεζόμενοι διημέρευον ἀδολεσχοῦντες καὶ φλυαροῦντες. Olim tamen λέσχαι proprie dicebantur loca aprica, in quae commentandi caussa conueniebant Philosophi. Hierocles lib. I. Philosophicorum ait, λέσχας dictas cathedras, et conuenticula, in quibus de Sapientia disputationes habebantur. Vide quae vir doctissimus Bon. Vulcanius ad Callimachum. Erant vero eae leschae Apollini consecratae. Harpocration, Κλεάνθης ἐν τῷ περὶ Θεῶν, ἀπονενεμῆσθαι τῷ Ἀπόλλωνι τὰς λέσχας φησὶν, ἐξέδραις δὲ ὁμοίας γίνεσθαι αὐτάς. καὶ παρ' ἐνίοις τὸν θεὸν λέσχην ὅριον ἐπικαλεῖσθαι. Scribo Λεσχηνόριον ἐπικαλεῖσθαι. Phurnutus de Nat. Deorum, Καὶ Λεσχηνόριον δὲ αὐτὸν (Ἀπόλλωνα) προσηγόρευσαν, διὰ τὸ τὰς ἡμέρας ταῖς λέσχαις καὶ τῷ ὁμιλεῖν ἀλλήλοις συνέχεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, τὰς νύκτας δὲ καθ' ἑαυτοὺς ἀναπαύεσθαι. Restitues etiam hanc vocem Suidae, apud quem male Λεσχηκόριον. Quales vero in Graecia λέσχαι, tales Romae *Tabernae*, quae ad pilas sitae. Catullus,

Salax taberna, vosque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila.

Horatius,

Nulla taberna meos habeat, neque pila libellos.

558. Πληγὴν ἀθαμβὴς κριὸς ἐγκορύψεται] Κριὸν non arietem, ſed heroem, ſiue principem interpretare: nam Graeci veteres τὸ κρίνειν imperare dicebant. Artemidorus lib. II. cap. XII. Ἔτι δὲ καὶ κριὸς πρὸς δεσπότην ἐστὶ ληπτὸς, καὶ πρὸς ἄρχοντα, καὶ πρὸς βασιλέα. κρίνειν γὰρ τὸ ἄρχειν ἔλεγον οἱ παλαιοί. Apomaſar quoque Ἀποτελεσμάτων cap. XC. et LXXXIII. arietem principem eodem, quo Artemidorus, modo ſignificare dicit. Sed per conuitium Lycophron Idam, qui nimis imprudenter, et temerarie ſepulcrum Apharei violauerat, nomine ab Aegyptiorum Theologia petito, qui regem, aut principem ſtultitiam imprudentiamque peroſum deſignare volentes, elephantum pingunt cum ariete. Horus lib. II. Ἄνθρωποι βασιλέα φεύγοντα μωρίαν καὶ ἀφροσύνην βουλόμενοι σημῆναι, ἐλέφαντα καὶ κριὸν ζωγραφοῦσιν, ἐκεῖνος γὰρ θεωρῶν τὸν κριὸν φεύγει.

559. Ἄγαλμα πήλας τῶν Ἀμυκλαίων τάφων] Eleganter cippum vocat ἄγαλμα τάφων, ſic Pindarus Nemeonic. Od. X. ἄγαλμ' Ἀΐδαο, hoc modo,

Ἔνθεν ἁρπάξαντες ἄγαλ-
μ' Ἀΐδαο, ξεστὸν πέτρον,
Ἔμβαλον στέρνῳ Πολυδεύ-
κεος. —

De cippis autem ſepulcralibus notum, notatumque viris doctis. Proferam vnicum Iſidori locum Orig. lib. XV. cap. XI. *Apud maiores Potentes aut ſub montibus, aut in montibus ſepeliebantur. Inde tractum eſt, vt ſuper cadauera aut pyramides fierent, aut ingentes columnae collocarentur.* Obſeruo etiam in honoratiorum cippis effigies mortuorum ſculptas fuiſſe, idque ex Feſto, *Statua eſt ludii eius, qui quondam fulmine ictus in circo ſepultus eſt in Ianiculo. cuius oſſa poſtea ex prodigiis, oraculorumque reſponſis Senatus decreto intra vrbem relata in Volcanali, quod ſupra Comitium, obruta ſunt, ſuperque ea columna cum ipſius effigie poſita eſt.* In quibus autem iſta effigies non eſſent, *Pagae* nominabantur. Iſidorus in Gloſſis, *Pagae, memoriae ſine idolis.* Sed vide quae ad ipſum illum locum notaui.

560. Ὁμοῦ δὲ χαλκὸς καὶ κεραύνιοι βολαὶ ταύρους καταξανοῦσιν] Caſtoris et Pollucis hiſtoria, quam hic attingit

Lycophron, petenda ex Pindaro, et Theocrito. Iohannes Tzetzes Chiliad. I. Hist. XLVIII.

Πρὸς Ἀφαρέως γράφουσι παῖδας, Λυγκέα, Ἴδαν,
Περὶ Λευκίππου θυγατρῶν, Φοίβης καὶ Ἱλαείρας,
Μάχην συνάψαι καρτερὰν, τίνες αὐτὰς ἂν σχῶσι.
Περὶ δὲ τὸ Ταΰγετον γέγονε τὰ τῆς μάχης.
Λυγκεὺς δ' ὀξυωπέστατος πάντων τελῶν ἀνθρώπων,
Ἰδὼν κοιλάδι τῆς δρυὸς Κάστορα, Πολυδεύκην,
Κάστορα κτείνει τῷ δορὶ, καὶ τοῦτον Πολυδεύκης,
Τὸν Πολυδεύκην Ἴδας δὲ, καὶ κεραυνὸς τὸν Ἴδαν.

Quo loco ridiculum se praebet Paulus Lacisius, dum vocem κεραυνὸς, quae fulmen exponenda erat, proprium nomen esse arbitratur. O cor Zenodoti!

561. Ὧν ἀλκὴν ἑνὸς] Attingit Idae cum Apolline contentionem, ortam de Marpissa, Eueni filia. Idas namque, impetratis a Neptuno patre equis velocissimis, cum Marpissam rapuisset, Apollini obuius factus est, qui cum eripere eam vellet, ad manus deuentum est, sed Iupiter misisse fertur Mercurium, qui iussit Marpissam, vtrum vellet, eligere, quae, metuens vt senio confecta ab Apolline repudiaretur, Idam elegit. Vide Homeri Commentatorem, et Apollod. lib. I.

562. Τελφούσιος] Telphusius dictus Apollo a Telphusa, Arcadiae vrbe. Mauult Canterus Τιλφούσιος. Potest etiam legi Δελφούσιος, nam ita dictus,

Οὕνεκα Δελφούσης ἱερῆς ᾔσχυνε ῥέεθρα,

vt ait Homerus in Hymnis, qui videndus.

563. Ῥαιβώσας κέρας] Cornu dicit, quia ea olim arcuum materies. Alioquin κέρας οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν τρίχωσιν ἐκάλουν, vt docent Glossae Graecorum. Ea apud Veteres ex setis equinis. Hesychius, Ἱππείαν, τὴν ἵππον. ἔνιοι δὲ τὴν τόξων νευρὰν, τὴν ἐξ ἱππείων τριχῶν. Accius,

Reciproca tendens neruo equino concita
Tela. — —

577. Ἃς δὴ Πρόβλαστος ἐξεπαίδευσε] Ouidius Metam. lib. XIII.

— — *dedit altera Liber*
Foemineae stirpi voto maiora fideque
Munera, nam tactu natarum cuncta mearum

In ſegetem, laticemque meri, baccamque Mineruae
Transformabantur. —

Diſſentit autem a Lycophrone in eo, quod dicat vi a Graecis raptas.

578. Μυληφάτου χίλοῖο] Antiquitus nullus molarum vſus fuit, ſed fruges torrebant, atque in pilam coniectas pinſebant, id quod molendi genus erat. Seruius ad Virgil. Aeneid. lib. I. *Quia apud maiores noſtros molarum non erat vſus, frumenta torrebant, et ea in pilas miſſa pinſebant. Vnde et Pinſores dicti, qui nunc Piſtores vocantur.* Poſtea molarum vſus inuentus a Mylante quodam. Stephanus, Μυλαντία, ἄκρα ἐν Κανήρῳ τῆς Ῥόδου. Μυλάντιοι θεοὶ * ἀπὸ Μύλαντος ἀμφότερα, τοῦ καὶ πρώτου εὑρόντος ἐν τῷ βίῳ τὴν μύλου χρῆσιν. quam lacunam ſic ſuppleo, Μυλάντειοι, θεοὶ ἐπιμύλιοι, ἀπὸ etc. Praeterea lego, Μυλαντία, ἄκρα ἐν Καμίρῳ τῆς Ῥόδου.

579. Ἔρπιν τε ῥέζειν, ἠδ᾽ ἀλοιφαῖον λίπος] Ἀλοιφαῖον λίπος oleum intelligit. Oleo enim vngebantur luctatores, balneatores, et virgines. Vngebant etiam pedes, antequam calceos induerent, et qui e bello reuerſi erant. Dicitur porro ῥέζειν ἀλοιφαῖον λίπος, vt proprie *Facere* de oleo Latini veteres. Hinc *Factus*, oleum vno tempore factum, eumque alii CLX. modiorum, alii CXX. faciebant. Varro de R. R. lib. I. cap. XXIV. *Factum dicunt, quod vno tempore conficiunt; quem alii* CLX. *aiunt eſſe modiorum, alii ita minus magnum, vt ad* CXX. *deſcendat.*

580. Οἰνοτρόπους φάβας] Heſychii verba oppido huic loco conueniunt: Οἰνοτρόποι, αἱ Ἀνείου θυγατέρες. lego αἱ Ἀνίου. Simili modo emendo Stephanum, Ἄνδρος, νῆσος μία τῶν Κυκλάδων, ἐκλήθη ἀπὸ Ἄνδρου τοῦ Εὐρυμάχου, ἢ τοῦ Ἀνίου ἀδελφοῦ, τοῦ πατρὸς τῶν Οἰνοτρόπων. Nam male ibi bis ἀνανίου repetitur. Φάβας autem, ſiue columbas (male *aues* vertit Canterus) cur vocet, docet Ouidius Metamorph. lib. XIII.

Illae tollentes etiamnum libera coelo
Brachia, Bacche pater, fer opem, dixere, tulitque
Muneris auctor opem, (ſi miro perdere more
Ferre vocatur opem) nec qua ratione figuram
Perdiderint, potui ſcire, aut nunc dicere poſſum.
Summa mali nota eſt, pennas ſumpſere, tuaeque
Coniugis in volucres niueas abiere columbas.

592. Ὁ δ' Ἀργυρίππαν] Diomedes Aetolia profugus in Apuliam deuenit, vbi Argyrippam condidit. Virgilius Aeneid. XI.

Ille urbem Argyripam, patriae cognomine gentis,
Victor Gargani condebat Iapygis aruis.

Ouidius Metamorph. lib. XIV.

At Venulus frustra profugus Diomedis ad vrbem
Venerat: ille quidem sub Iapyge maxima Dauno
Moenia condiderat, dotaliaque arua tenebat.

Seruius Aeneid. VIII. *Diomedes, postquam repperit ira Veneris a se vulneratae vxorem Aegialiam apud Argos turpiter viuere, noluit reuerti, sed tenuit partes Apuliae, et edomita omni Gargani montis multitudine, in eodem tractu ciuitates plurimas condidit.* Adi Geographos.

593. Παρ' Αὐσονῖτιν φυλαμὸν] In Stephano est πυραμὸν, lego πυραμοῦν, victoriam autem interpretor, vt sit tropus. Solebant enim Veteres victoriae praemium hoc placentae genus dare. Artemidorus lib. I. cap. LXXIV. Ἦν ὁ πυραμοῦς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπινίκιος. Et quidem non omnis victoriae (nam nimis late Artemidori verba patent) sed tantum in compotationibus, vbi certabant inter se insomnia. Aristophanis Scholiastes Equitibus, Εἰώθασι δὲ ἐν τοῖς συμποσίοις ἁμιλλᾶσθαι περὶ ἀγρυπνίας, καὶ ὁ διαγρυπνήσας μέχρι τὴν ἕω, ἐλάμβανε τὸν πυραμοῦντα. Simili notione etiam apud Aristophanem est Equitibus,

Ἦν δ' ἀναιδείᾳ παρέλθῃς, ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς.

Et in Thesmophoria celebrantibus,

Τὸ πρᾶγμα κομψὸν, καὶ σφόδρ' ἐκ τοῦ σοῦ τρόπου,
Τοῦ γὰρ τεχνάζειν ἡμέτερος (lego ὑμέτερος) ὁ πυραμοῦς.

Victoria autem est, quam, cum in Italiam venisset, Dauno suppetias ferens, reportauit. Itaque sensus huius loci: Alius praeter victoriam ex Italia reportatam, etiam Argyrippam, Dauniorum possessionem, extruet. Neque est quod quenquam turbet μεταχρονισμὸς, qui familiaris Poetis. Porro πυραμοῦν dixit per ἀποκοπὴν, pro πυραμοῦντα. Ita Homerus κρῖ, pro κρῖμα. δῶ, pro δῶμα. μὰψ, pro μαψιδίως. Ἄλκιμος, pro Ἀλκιμέδων. Hesiodus βρῖ et βριθὺ, pro βριαρόν. Sophocles, et Ion ῥᾷ, pro ῥᾴδιον. Epicharmus λὶ,

pro λίαν. Συρακώ, pro Συρακούσας. Empedocles ὤψ, pro ὄψις. Antimachus ἄλφι, pro ἄλφιτον. Euphorion ἧλ, pro ἧλος. Philetas ἔρι, pro ἔριον. Aratus πηδὰ, pro πηδάλια. Simmias Δωδὼ, pro Δωδώνη. Apud Romanos quoque in Saliaribus carminibus erat *par*, pro *parte*. *po*, pro *populo*.

597. Κύκνοισιν ἰνδαλθέντας] In albas aues mutatos Diomedis ſocios indicat, cum ait eos cycnis ſimiles. Ouidius Metamorph. XIV.

Si volucrum quae ſit dubiarum forma requiris,
Vt non cycnorum, ſic albis proxima cycnis.

Iſidorus Orig. lib. XII. cap. VII. *Diomedeas aues a ſociis Diomedis appellatas, quos ferunt fabulae in easdem volucres fuiſſe conuerſos, forma fulicae ſimiles, magnitudine cycnorum, colore candido, duris et grandibus roſtris.* Ex quibus verbis facile videre, cur alii in cycnos, alii in fulicas verſos tradunt. Fallitur vero doctiſſimus G. Canterus, qui putat Lycophronem dicere eos in cycnos eſſe mutatos, cum κύκνοισιν ἰνδαλθέντας dicat. Diomedeae aues ſunt, quae Graece ἐρωδιοὶ, Latine *Ardeae* vocantur, Gallice *Herons*. Ita quidam. Sed deſcriptio Pliniana, et reliqua, quae ipſis a Plinio attribuuntur, repugnant. Sane Stephanus et alii ἐρωδιοὺς vocant.

599. Φερώνυμον νῆσον] Diomedeam puta, de qua ita in Περιηγήσει ſua Dionyſius,

Ἀλλ' ὁπότ' Ἀδριάδος σκαιὸν πόρον Ἀμφιτρίτης
Εἰσελάσεις ἐπὶ νηὸς Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν,
Δήεις ἰφθίμου Διομήδεος αὐτίκα νῆσον,
Ἔνθ' ἥρως ἀφίκανε, χαλεψαμένης Ἀφροδίτης,
Ὁππότε τριλλίστων μετεκίαθεν ἔθνος Ἰβήρων,
Ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος Αἰγιαλείης.

600. Θεατρομόρφῳ] Sic dixit quoque Virgilius Aeneid. V.

Hoc pius Aeneas miſſo certamine tendit
Gramineum in campum, quem collibus vndique curuis
Cingebant ſiluae, mediaque in valle theatri
Circus erat. —

Plinius lib. V. Ep. VI. *Regionis forma pulcerrima. imaginare amphitheatrum aliquod immenſum, et quale ſola*

rerum natura poſſit effingere. Lib. VI. Epiſt. XXXI. *Villa pulcerrima cingitur viridiſſimis agris, imminet littori, cuius in ſinu quam maximus porticus, velut amphitheatrum.* Calpurn. in Bucolico,

Qualiter haec patulum vallis contendit in orbem,
Et ſinuata latus reſupinis vndique ſiluis,
Inter continuos curuatur concaua montes:
Sic tibi planitiem curuae ſinus ambit arenae.

Iuſtinus lib. XXIV. in deſcriptione Parnaſſi, *Media ſaxi rupes in formam theatri receſſit.* Martianus Capella lib. VI. *Si a primis* (lego *Paeninis*) *Alpibus dextrum latus, et prolixi montis brachium contempleris, prominentias vtrinque componens, theatrum quoddam ſpectare videaris vndarum. Lunata quippe, et quodam hemicyclio in promontorium memoratum circumfertur Italia.* Et in Theſſaliae deſcriptione, *Hi omnes montes in theatrali more curuantur.*

601. Ἀγυιοπλαστήσαντες ἐμπέδοις τομαῖς πυκνὰς καλιὰς] De auium Diomedearum nidificatione ita Plinius, *Scrobes excauare roſtro,* (*tradunt*) *inde crate conſternere, et operire terra, quae egeſta ſunt, in his ſoetificari. Fores binas omnium ſcrobibus, Orientem ſpectare quibus exeant in paſcua, Occidentem quibus redeant.* Eius ſimia Solinus cap. VIII. *Cum foetuum adeſt tempus, roſtro ſcrobes excauant, deinde ſurculis inuerſum ſuperpoſitis imitantur texta cratium, et ſic contegunt ſubtercauata: et ne operimenta deſint, ſi forte lignorum caſas venti auferrent, hanc ſtruem comprimunt* (*V. C. premunt*) *terra, quam egeſſerant, cum puteos excauarent: ſic nidos moliuntur bifori acceſſu, nec fortuito, adeo vt ad plagas coeli metentur exitus, vel ingreſſus. Aditus, qui dimittit ad paſtum, ad Ortum deſtinatur, qui excipit reuertentes, Occaſum verſus eſt: vt lux et morantes excitet, et receptui non denegetur.*

605. Πάντα φεύγοντες κάρβανον ὄχλον] Solinus loco citato, *Iudicant inter aduenas; ſi Graecus eſt, propius accedunt, et quantum intelligi datur, velut ciui blandius adulantur: ſi quis erit gentis alterius, involant, et impugnant.* Plinius, *Aduenas barbaros clangore infeſtant, Graecis tantum adulantur miro diſcrimine, velvti generi Diomedis hoc tribuentes.* Iſidor. Orig. lib.

XII. cap. VII. *Iudicant inter ſuos, et aduenas. Nam ſi Graecus eſt, propius accedunt, et blandiuntur; ſi alienigena, morſu impugnant, et vulnerant, lacrymoſis quaſi vocibus dolentes vel ſuam mutationem, vel regis interitum.* Ariſtoteles περὶ Θαυμασίων Ἀκουσμάτων, Ἐν δὲ τῇ Διομηδείᾳ νήσῳ, ἣ κεῖται ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, φασὶν ἱερὸν εἶναι τοῦ Διομήδους θαυμαστόν τε, καὶ ἅγιον. περὶ δὲ τὸ ἱερὸν κύκλῳ περικαθῆσθαι ὄρνιθας μεγάλους τοῖς μεγέθεσι, καὶ ῥύγχη ἔχοντας μεγάλα καὶ σκληρά. τούτους λέγουσιν, ἐὰν μὲν Ἕλληνες ἀποβαίνωσιν εἰς τὸν τόπον, ἡσυχίαν ἔχειν ἐὰν δὲ τῶν βαρβάρων τινὲς τῶν περιοίκων, ἀνίπτασθαι, καὶ αἰωρουμένους καταράσσειν αὐτοὺς εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ τοῖς ῥύγχεσι τιτρώσκοντας ἀποκτείνειν. μυθεύεται δὲ τούτους γενέσθαι ἐκ τῶν ἑταίρων τοῦ Διομήδους, ναυαγησάντων μὲν αὐτῶν περὶ τὴν νῆσον, τοῦ δὲ Διομήδους δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ Αἰνέου, τοῦ τότε βασιλέως τῶν τόπων ἐκείνων γενομένου. Lego δ. ὑπὸ τοῦ Δαύνου. Paullo aliter Stephanus in Διομήδεια, Καὶ νῆσος, inquit, ἡ Διομήδεια, ἐν ᾗ οἱ ἐρωδιοὶ χειρόηθεις προσπετόμενοι, καὶ κόλπους δυοντες, οὓς φασιν ὅτι (emendo ὅτε) τοὺς ἑταίρους Διομήδους ἐκεῖ εἰς ὄρνιθας μετασχηματισθῆναι. Antoninus Liberalis Μεταμορφ. ſolam Illyricam gentem iis odio eſſe tradit. Vide Auguſtinum de Ciu. Dei lib. XVIII. cap. XVI. et XVIII.

610. Τροιζηνίας δὲ τραῦμα] Diomedes, cum ſibi a Minerua conceſſum eſſet, vt Venerem ſolam ex Diis omnibus, ſi ſe bello inferret, intrepide aggrederetur, cum animaduerteret Aeneae opitulantem, auide illam perſecutus eſt, nec ante deſtitit, quam vulneraret. Vide Homerum Iliad ε. Allegorice ita explicat Heraclides, Διομήδης Ἀθηνᾶν ἔχων σύμμαχον, τουτέστι τὴν φρόνησιν, ἔτρωσεν Ἀφροδίτην, τὴν ἀφροσύνην, οὐ μὰ Δία, οὐ θεάν τινα, τὴν δὲ τῶν μαχομένων βαρβάρων ἀλογιστίαν. αὐτὸς γὰρ διὰ πάσης ἐληλυθὼς πολεμικῆς μαθήσεως, καὶ τοῦτο μὲν ἐν Θήβαις, τοῦτο δὲ ἐν Ἰλίῳ δεκαέτη χρόνον ἐμφρόνως τοῦ μάχεσθαι προϊστάμενος, ἐξ εὐμαροῦς διώκει τοὺς βαρβάρους. οἱ δ' ἀναίσθητοι, καὶ λογισμῶν ὀλίγα κοινωνοῦντες ὑπ' αὐτοῦ διώκονται, καθάπερ ὄιες πολυπάμμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ. πολλῶν οὖν φονευομένων, ἀλληγορικῶς Ὅμηρος τὴν βαρβαρικὴν ἀφροσύνην ὑπὸ Διομήδους τετρῶσθαι παρεισήγαγεν.

615. Κολοσσοβάμων δ' ἐν πτυχαῖσιν Αὐσόνων] Diomedes cum Draconem, qui totam Apuliam vaſtabat, interfeciſſet, ſtatuae ei honoris et gratitudinis ergo publice ſunt erectae, quod ipſum hoc loco tangit Lycophron. Fruſtra eſt doctiſſimus Villiomarus, qui lib. IV. cap. XXI.

Animaduersf. in Locos controu. Titii, hunc locum plane ἀπρο διονύσως interpretatur. Sed audiamus, et expendamus eius verba, quae ita habent: *Diomedes, cum primum nauem in littus Italiae appulit, egestis ex naue lapidibus ingentibus, quos pro saburra in eam congesserat, struicem ex illis in littore constituit, super qua struice sese collocauit, tanquam loco munito, dum considerat, an pacata esset ora ea, ad quam appulerat: quia ergo super ea struice, tanquam colossus quidam, aut statua super basi, insistebat, propterea κολοσσοβάμων vocatur Lycophroni.* Ingeniose sat, si sat vere. Ego refuto, et, spero, docti omnes mecum. Ait Diomedem, cum iam appulisset in Italiam, in egestis lapidibus, quos pro saburra in nauem congesserat, sedisse, vt consideraret, si diis placet, an pacata ea ora foret. Velim sane doceat vir ille doctissimus, apud quemnam auctorem hoc scriptum inuenerit, mihi quidem tale quidquam legere nondum contigit. Deinde dicit exemptam naui a Diomede saburram, et in struicem congestam, non alia de causa, quam vt super eam sederet, quod tamen falsum, ne dicam ridiculum. Nam eximebant nautae saburram nauibus suis, cum appulissent, vt eas isto pacto leuiores factas ad littus facilius ex aquis pertrahere possent.

618. Ἑρματίτην νηὸς πέτρον] Solebant olim nautae, qui mos etiamnum, saburram in naues firmamenti gratia recipere. Graeci eam ἕρμα vocant. Hesychius, Ἕρμα, τὸ τὴν ναῦν ἔρεισμα στηρίζον. Festus, *Herma a Graecis ponitur pro firmamento. Vnde etiam Mercurii nomen inuentoris, vt putabant, firmae orationis dictum.* Etiam κεφαλὶς dicebatur, et κέφαλον, teste Hesychio. Lycophron ἑρματίτην πέτρον vocat, quia erant vt plurimum lapides. Aliquando tamen etiam saccos habebant sabulo repletos, quibus in aquam demissis, naues a vi ventorum impetuque fluctuum defendebant. Alias ἕρμα est lignum id teres, quod nauibus in littore stantibus supponitur, cuius vsum inuenit Lynceus, teste Philostrato Εἰκόνων lib. II. Et scopulus sub fluctibus occultus, vt videri non queat. Anacreon de illis,

Ἀσήμων ὑπὲρ ἑρμάτων
Φορεῦμαι. —

619. Κρίσει δ' Ἀλαίνου] Nam Alaenus ei tantum s[...]o.

lia, Dauno, ob amorem Euippes filiae, regionem adiudicauit. Ita Scholiaſtes. Feſtus tamen dicit etiam in Apulia eſſe campos, qui ipſi forte obuenerint. Haec eius verba: *Diomedis campi in Apulia appellantur, qui ei in diuiſione regni, quam cum Dauno fecit, ceſſerunt.* Sane et Arnobius horum camporum meminit lib. IV. *Vbi quaeſo iamdudum Pellonia haec fuit, cum apud furculas Caudinas decus publicum ſubiugatum eſt? cum apud Thraſymenum lacum ſanguinei concurrere torrentes? cum Diomedis campi Romanis cadaueribus aggerati ſunt?*

624. Βουσὶν αὔλακας τεμὼν] Veteres bubus araſſe nemini non notum. Vnde et a veteribus Latinis *Aramenta* dicti ſunt. Multa eius rei veſtigia apud Poetas paſſim, maxime apud Heſiodum. Inde Virgilius dixit,

— — *ſata laeta, boumque labores.*

Huc pertinet Athenienſium lex, quae iubebat *βοῦν ἀρότην καὶ ὑπὸ ζυγοῦ πονήσαντα ἐν ἀρότῳ, ἢ καὶ ἐν τῇ ἁμάξῃ, μὴ θύειν, ὅτι καὶ οὗτος εἴη ἂν γεωργὸς, καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις καμάτων κοινωνὸς*, vt ait Aelianus lib. V. Ποικ. ἱστορ. Cuius rei meminit et Varro de R. R. lib. II. cap. V. Theodoretus de Provid. Dei Orat. V. *Ταῦρον ἰσχύϊ καὶ κέρασιν ὡπλισμένον ἄγεις, καὶ δουλεύειν ἀναγκάζεις, καὶ πόνοις διηνεκέσιν ὑποβάλλεις, ἄρουραν τέμνειν, ἅμαξαν σύρειν*, etc. Ennodius in Panegyrico, *Tunc arma Cereris, et ſoluentia frumentum bobus ſaxa trahebantur.* Hinc et ab Arato, et aliis, *βόες ἀροτῆρες* dicuntur. Demetrius Triclinius ad Sophoclis Antigonem, Οὐ *μόνον βουσὶν, ἀλλὰ καὶ ἵπποις, καὶ ἐν ἑτέροις τόποις ἀροῦσιν, ὥσπερ καὶ ἀλοῦσιν.* Ex quibus verbis etiam vetus boum ad molam vſus apparet, quem videre quoque eſt ex Arnobio lib. II. *Et aſellus, et bos aeque, vſu atque aſſiduitate cogente,* (malim *docente*) *diſcit arare ac molere.* Homerus Iliad. *υ.*

Ὡς δ' ὅτε τὶς ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους
Τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ,
Ῥίμφα δὲ λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων.

Gregorius lib. περὶ Παρθενίας cap. III. *Νυνὶ δὲ τρόπον τινὰ ματαία καὶ ἀνόνητος ἡ γνῶσις τῶν τῆς παρθενίας καλῶν, ὡς τῷ βοῒ τὰ γεννήματα, τῷ μετὰ κημῶν ἐπιστρεφομένῳ τὴν ἅλωνα.* Is de eſt apud D. Paulum Ep. I. ad Timotheum cap. V. Βοῦν *ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις.*

634. Σισυρνοδῦται] Grammatici σισύραν et σισύρναν confundunt. Aristophanis Scholiastes Vespis, Σισύρα καλεῖται παρὰ μέν τισιν, ἡ βαπτὴ, ἐστὶ δὲ περιβόλαιον ἐκ δερμάτων συνεῤῥαμμένον προβάτων, ἐχόντων τὰ ἔρια· οἱ δὲ ἀκριβέστεροί φασι χλαῖναν παλαιὰν εἶναι ἁπλοΐδα, τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι, καὶ σισύρναν. Iul. Pollux, Σισύρα, περίβλημα ἐκ διφθέρας. Ammianus Marcellinus lib. XVI. *Iulianus vero absque instrumento, quoties voluit, euigilauit: et nocte dimidiata semper exsurgens, non e plumis, vel stragulis sericis ambiguo nitore fulgentibus, sed ex tapete, et sisyra, quam vulgaris simplicitas susurnam* (scribo *sisurnam*) *appellat.* Hesychius existimat differre; Διαφέρει δὲ, inquit, καὶ σισύρνα σισύρας, σισύρνα μὲν γὰρ χιτῶνος εἶδος· σισύρα δὲ, διφθέρα εἰς ἀμπεχόνην καὶ στρωμνὴν ἐπιτηδείως ἔχουσα, καθάπερ τὰ κώδια, καὶ αἱ μηλωταί. Vide Suidam, et Etymologicum. Vocat autem eos Lycophron καρκίνους, id est, duros, immites et feroces: nam καρκινοῦσθαι dicuntur fruges, cum radices agunt, et indurescunt. Vide Hesychium et Erotianum.

635. Ἄχλαινον ἀμπρεύουσι] Χλαῖνα, ait Hesychius, est χλαμὺς, ἢ ἱμάτιον χειμερινόν. Vnde facile colligere, laneum fuisse indumentum; nam hyeme lanea, aestate linea induebant. Artemidorus lib. II. cap. III. Θέρους μὲν γὰρ ὄντος, ὀθόνιά τε, καὶ τρίβακα ἱμάτια δοκεῖν φορεῖν ἀγαθὸν ἂν εἴη, καὶ ὑγιείας σύμβολον· χειμῶνος δὲ ἔρινα ἱμάτια, καὶ ταῦτα καινά. Alias vocant χλαίνας omnia densa vestimenta. Hesiodi Scholiastes, Χλαῖνα δὲ, καὶ χλανίσκιον, τὸ νῦν καλούμενον σφικτούριον, καὶ πᾶν παχὺ ἱμάτιον. Ea notione apud Theocritum est Idyll. XVIII. Ζανός τοι θυγάτηρ ὑπὸ τὰν μίαν ᾤχετο χλαῖναν. Vide Iul. Poll. lib. VII. cap. XVII. et lib. X. cap. XXVII. Itaque ἄχλαινον βίον puta nudam et molestam vitam. Sin vero χλαῖναν pallium interpretabere, accipies de vita inculta, et ornatus omnis experte. Nam inopes, et qui sine arte aliqua vitam tolerabant, tunicis induti erant, divites autem palliis, quotiescunque opus esset εὐσχημονεῖν, vti Romani togis, quas deinde domum reuersi ad cippum suspendebant. Emendabis vero Etymologicum, in quo legitur,

Ἄχλαινον ἀμπρεύσουσιν ἤλιτοι βίον.

Ibid. Νήλιπον βίον] Magnopere ea in re curiosi Athenienses, vide Εἰκόνας Philostrati. Etiam Romani, vt alias

fusius dicemus, Deo volente. Ἀνυποδησία vero paupertatis indicium habebatur. Horatius lib. I. Epist. XIX. vel (si Acronem sequimur) XX.

Quid si quis vultu toruo ferus, et pede nudo,
Exiguaeque togae simulet textore Catonem,
Virtutemne repraesentet moresque Catonis?

Capella lib. VI. *Plerumque tamen adhaesit, arrisitque pauperibus, magisque illis, quos aut pedibus nudos, aut intonso crine hispidos, aut sordenti conspexit pallio semitectos.* Terentius Phorm. Act. I. Sc. I.

Nihil aderat adiumenti ad pulcritudinem,
Capillus passus, nudus pes, ipsa horrida.

Inde inuehitur in eorum circa calceamenta delitias Tertullianus de Pallio, *Calceos nihil dicimus proprium togae tormentum, immundissimam pedum tutelam, verum et falsam: quam enim expediat in algore et ardore rigere nudipedem, quam in calceo vncipedem.* Apud Iudaeos qui nuptias recusabant, discalceati ire debebant. Vide Cyprianum lib. II. aduersus Iudaeos. Apud Romanos tamen etiam ipsi Senatores pedibus nudis incedebant, prius quam calceis nigris vterentur, vt docet vetus Interpres Iuuenalis Sat. VI.

637. Τὴν ἐκηβόλον τέχνην] Lego ἐκηβόλου. Nam sagittariorum Apollo praeses. Homeri Schol. ad Iliad. α. Τέσσαρες τέχναι ἀνατίθενται τῷ Ἀπόλλωνι, μουσικὴ, τοξικὴ, ἰατρικὴ, μαντική.

638. Ἄδορπα παιδεύουσι νηπίους γόνους] Flauius Vegetius de Re militari lib. I. cap. XVI. *Fundarum autem vsum primi Balearium insularum habitatores, et inuenisse, et ita perite exercuisse dicuntur, vt matres paruulos filios nullum cibum contingere sinerent, nisi quem ex funda destinato lapide percussissent.* Vide Diodorum Siculum lib. VI. et Strabonem lib. III.

653. Ἀρπυιογενῶν ἀηδόνων] Sirenas puta. Easdem innuit Symmachus lib. I. Epist. XLI. dicens, *Non illius coeli aut soli illecebram retinax aduenarum lotos aequauerit, et suada Circes pocula, et triclinium semiuolucrum puellarum.*

655. Ἅιδης πανδοκεὺς] Πανδοκεὺς dicitur Orcus, quia mortis

Omne capax citat vrna nomen,

vt ait Horatius. Inde etiam παγκοίταν θάλαμον dixit eundem Sophocles Ἀντιγόνῃ.

658. Δελφινόσημον] Habebat Vlysses delphinum clypeo incisum. Caussam refert ex Plutarcho G. Canterus. Solebant alioquin aquilae antiquitus heroum clypeis insculpi. Inde Aristophanes Βατράχοις,

— — ἢ π' ἀσπίδων ἐπόντας
Γρυπαιέτους χαλκηλάτους, —

Scholiastes eruditissimus, εἰώθασι γὰρ ζωγραφεῖν εἰς τὰς ἀσπίδας αἰετούς. Euripides Μελεάγρῳ,

Τελαμὼν δὲ χρυσοῦν αἰετὸν πέλτης ἔπι
Πρόβλημα θηρὸς, etc.

Philostratus senior Εἰκόνων lib. II. Καὶ τὸ σημεῖον τὸ βασίλειον, ὁ χρυσοῦς ἐπὶ τῆς πέλτης ἀετός. Xenophon Expedit. Cyri lib. I. Καὶ τὸ βασίλειον σημεῖον ὁρᾷν ἔφασαν, ἀετόν τινα χρυσοῦν ἐπὶ πέλτης. Obserua apud Persas regum insigne fuisse. Nam caeteri duces et milites Solis effigiem in clypeis suis gestabant. Tertullianus Apologetici cap. XVI. *Alii plane humanius et verisimilius Solem credunt deum nostrum. Ad Persas si forte deputabimur (licet Solem non in linteo depictum adoremus) habentes ipsum vbique in suo clypeo.*

659. Τοῦ μονογλήνου στίγας] Leonem vnoculum Cyclopem Polyphemum vocat, qui vnicum tantum oculum,

Argolici clypei, aut Phoebeae lampadis instar,

habuit, quo ab Vlysse priuatus fuit. Vide, praeter Homerum, et Auctorem Moralis Interpretationis Errorum Vlyssis, Virgilium Aeneidos extremo tertio.

662. Λείψανον τοξευμάτων] Sagittarum reliquias Laestrygonas heic dicit. Simili phrasi eleganter Virgilius Aeneid. I. Troianos *relliquias Danaum* nuncupauit.

674. Ἐγκυκῶσαν ἀλφίτῳ θρόνα] Cyprii vocant θρόνα vestes floridas, Thessali animalia maculosa, Aetoli, quos sequitur heic Lycophron, venena. Theocriti Scholiast.

Idyll. II. Θρῖνα Θεσσαλοὶ μὲν τὰ πεποικιλμένα ζῶα, Κύπριοι δὲ τὰ ἀνθινὰ ἱμάτια, Αἰτωλοὶ δὲ φάρμακα, ὥς φησι Κλείταρχος. Homerus pro roſis vſurpauit. Vide Grammaticos.

680. Ἀλλά νιν βλάβης Μῶλυ σαώσει] Μῶλυ Cappadocum vox eſt, et herbam eam ſignificat, quam Syri *Baſaſa*, Arabes *Harmala*, Graeci ἄγριον πήγανον, Latini *Rutam agreſtem* appellant. Hanc Didymus ad Od. κ. Ariſtophanis Scholiaſtes Πλούτῳ, et Plin. lib. XXV. cap. III. aduerſus veneficia prodeſſe tradunt, qua de cauſſa etiam aduerſus Circes venoficia profutura ab Mercurio data Vlyſſi. Homericus Vlyſſes in Odyſſea,

Ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης
Ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξεν.
Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος,
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοὶ, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

Apud Ouidium Met. XIV. Achaemenides,

Pacifer huic dederat florem Cyllenius album,
Moly vocant ſuperi, nigra radice tenetur.
Tutus eo, monitisque ſimul coeleſtibus, intrat
Ille domum Circes. —

Pullulaſſe traditur ex ſanguine Picolai gigantis, quem Apollo Circes inſulam euertere molientem e medio ſuſtulit.

681. Ἥξει δ' ἐρεμνὸν εἰς ἁλίπεδον φθιτῶν] Veteres eos, qui diutius peregrinabantur, ad inferos deſcendiſſe dictitabant. Artemidorus lib. II. cap. LX. Οἱ παλαιοὶ τοὺς μακρὰν ἀποδημίαν ἀποδημήσαντας εἰς ᾅδου πορεύεσθαι ἔλεγον. Neque aliter intelligendus Vlyſſis hic deſcenſus, et Aeneae, qui deſcribitur a Virgilio Aeneid. VI. Inde etiam eosdem reuerſos ab inferis rediiſſe dicebant, quod obſeruare eſt apud eundem Artemidorum, et Apuleium Mileſ. XI. Aegyptii homines eiusmodi deſignantes, phoenicem pingebant, Horus lib. I. Καὶ τὸν χρονίως δὲ ἀπὸ ξένης ἐπιδημοῦντα δηλοῦντες, πάλιν φοίνικα, τὸ ὄρνεον, ζωγραφοῦσιν, οὗτος γὰρ εἰς Αἴγυπτον, ἐπὰν ὁ χρόνος τοῦ μοιριδίου αὐτὸν καταλαμβάνειν μέλλῃ, διὰ πεντακοσίων ἐτῶν παραγίνεται. Ariſto Chius dicebat Vlyſſem in hoc ad inferos deſcenſu mortuos quidem fere omnes vidiſſe, Proſerpinam autem ipſam videre minime potuiſſe. Diog. Laertius lib. II. in vita Ariſtippi, Τὸ δ' ὅμοιον καὶ

Ἀρίστων, τὸν γὰρ Ὀδυσσέα καταβάντα εἰς ᾅδου, τοὺς μὲν νεκροὺς πάντας σχεδὸν ἑωρακέναι καὶ συντετυχηκέναι, τὴν δὲ βασίλισσαν αὐτὴν μὴ τεθεᾶσθαι.

682. Καὶ νεκρόμαντιν] Tiresiam vocat νεκρόμαντιν, quod, vt est apud Homerum Odyss. κ'.

— τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι,
Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνύσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.

Callimachus quoque hymno εἰς λουτρὰ τῆς Παλλάδος Minervam ita loquentem facit,

Καὶ μόνος, εὖτε θάνῃ, πεπνυμένος ἐν νεκύεσσι
Φοιτασεῖ, μεγάλῳ τίμιος Ἀγεσίλεῳ.

Sophocles Oedipode Tyranno,

— — οἵδε γὰρ
Τὸν θεῖον ἤδη μάντιν ὧδ' ἄγουσιν, ᾧ
Τἀληθὲς ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνῳ.

Hinc Pindarus Isthmion. Ode VII. Τειρεσίαο πυκινὰς βουλὰς vocat. Meminit eiusdem rei Plato in Menone, Cicero lib. I. de Diuinatione, et Aelianus Hist. Animal. lib. II.

Ibid. Πέμπελον] Senem vocat Tiresiam, quia septem aetates vixerit: a quo, et cur hoc ei concessum fuerit, tradit Phlegon, lib. περὶ Θαυμ. καὶ Μακροβ. his verbis, Διὸς ἐρίσαντος Ἥρᾳ, καὶ φαμένου ἐν ταῖς συνουσίαις πλεονεκτεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀνδρὸς τῆς τῶν Ἀφροδισίων ἡδονῆς, καὶ τῆς Ἥρας φασκούσης τὰ ἐναντία, δόξαι αὐτοῖς μεταπεμψαμένοις ἔρεσθαι τὸν Τειρεσίαν, διὰ τὸ τῶν τρόπων ἀμφοτέρων πεπειρᾶσθαι· τὸν δὲ ἐρωτώμενον ἀποφήνασθαι, διότι μοιρῶν οὐσῶν δέκα, τὸν ἄνδρα τέρπεσθαι τὴν μίαν, τὴν δὲ γυναῖκα τὰς ἐννέα. τὴν δὲ Ἥραν ὀργισθεῖσαν κατανύξαι αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ποιῆσαι τυφλόν· τὸν δὲ Δία δωρήσασθαι αὐτῷ τὴν μαντικὴν, καὶ βιοῦν ἐπὶ γενεὰς ἑπτά. Hactenus ille. Hyginus in Mythologico Fab. LXXV. *Cum secundum Iouem iudicasset, Iuno irata manu auersa eum excaecauit, at Iouis ob id fecit, vt septem aetates viueret.* Agatharchides variat parum, Οὐδ' Εὐριπίδου κατηγορῶ, τῷ μὲν Ἀρχελάῳ περιτεθεικότος τὰς Τημένου πράξεις, τὸν δὲ Τειρεσίαν βεβιωκότα παρεισάγοντος πέντε γενεῶν πλέον. Hinc Lucilio *grandaeuus* κατ' ἐξοχὴν dictus,

Ante fores autem, et triclinî limina quidam
Perditu' Tiresias tussi grandaeuu' gemebat.

Versus sunt apud Terentii Interpretem Eunuchi Act. II. Sc. III. Statio *longaeuus* lib. II.

Tunc senior, quae iussus agit, non falsa videri
Noctis imago queat, longaeui vatis opacos
Tiresiae vultus, vocemque, et vellera nota
Induitur. —

683. Ἀνδρῶν γυναικῶν τ᾽ εἰδότα] Tiresias, cum in Cithaerone monte duos serpentes coëuntes vidisset, et foemellam interfecisset, in mulierem conuersus est, et postea marem, atque ita pristinum sexum recuperauit. Vide Antoninum Lib. Μεταμορφ. Apollodorum lib. III. Didymum ad Odyss. κ'. Fulgentium Mythol lib. II. Ouidium Met. III. Iustinum Mart. in Resp. ad Quaest. Orthod. Phlegontem, et Hyginum locis citatis. Meminit quoque Ausonius,

Caenea conuertit proles Saturnia, Consus,
Ambiguoque fuit corpore Tiresias.

Quare vero de eo haec commenti sint, docet Lucianus in Comment. de Astrologia, Λέγουσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιώτιον, τοῦ τε κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν ἀείρεται, τοῦτον Τειρεσίην ἐν Ἕλλησιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλανεομένων ἀστέρων οἱ μὲν θήλεες, οἱ δὲ ἄῤῥενες ἐόντες, οὐκ ἴσα ἐκτελέουσι, τῷ καί μιν διφυέα γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἄῤῥενα.

684. Ψυχαῖσι θερμὸν αἷμα προσράνας βόθρῳ] Ex veteri ritu haec dixit. Manibus enim in effossa terra sacra fiebant. Festus, *Antiqui Diis superis in aedificiis a terra exaltatis sacra faciebant, diis terrestribus in terra, diis infernalibus in effossa terra.* Porphyrius lib. de Nympharum antro, Τοῖς μὲν Ὀλυμπίοις θεοῖς ναούς τε, καὶ ἕδη, καὶ βωμοὺς ἱδρύσαντο, χθονίοις δὲ, καὶ ἥρωσιν ἐσχάρας, ὑποχθονίοις δὲ βόθρους, καὶ μέγαρα. Euripidis Scholiastes Phoenissis, Ἐσχάρα, κυρίως μὲν ὁ ἐπὶ τῆς γῆς βόθρος, ἔνθα σφαγιάζουσι τοῖς κάτω ἐρχομένοις. Βωμὸς δὲ, ἐν ᾧ θύουσι τοῖς ἐπουρανίοις θεοῖς. Seruius Eclog. *Nouimus aras et diis esse superis, et inferis consecratas. Altaria vero esse superorum tantum Deorum, quae ab altitudine constat esse nominata.* Orpheus Argonaut.

— ἰδ᾽ ἔντομα πορσύνοντες
Παμμέλαν᾽ ἐν βόθροις κατεκίαθον. —

Huc pertinent illa Apuleii Milef. I. *Sic haec deuotionibus ſepulcralibus in ſcrobem procuratis*, etc. Ouidius Metamorph. lib. VII.

Haud procul egeſta ſcrobibus tellure duabus,
Sacra facit, cultrosque in guttura velleris atri
Coniicit, et patulas perfundit ſanguine foſſas.

Tangit vero hoc Vlyſſis ſacrificium etiam Apuleius in Apolog. *Nec Proteus faciem, nec Vlyſſes ſcrobem, nec Aeolus follem, nec Helena crateram, nec Circe poculum, nec Venus cingulum.* Et Iuſtinus Martyr Apolog. II. Καὶ ὁ παρ' Ὁμήρῳ βόθρος, καὶ ἡ κάθοδος Ὀδυσσέως εἰς τὴν τούτου ἐπίσκεψιν. Pleniſſime vero Poeta Odyſſ. XI. Vlyſſem Alcinoo narrantem inducens,

— ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Βόθρον ὄρυξα, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
Ἀμφ' αὐτὸν δὲ χοὴν χεόμην πᾶσι νεκύεσσι,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον·
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμένηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
Τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
Ἐλλισάμην· τὰ δὲ μῆλα λαβὼν, ἀπεδειροτόμησα
Εἰς βόθρον· ῥέε δ' αἷμα κελαινεφὲς, αἱ δ' ἀγέροντο
Ψυχαὶ ὑπ' ἐξ ἐρέβευς νεκύων κατατεθνειώτων.

Theodoretus Θεραπευτ. Serm. VIII. Ὅτι δὲ καὶ χοὰς τοῖς τεθνεῶσι προσέφερον, ἴστε μὲν καὶ ὑμεῖς, οἱ νύκτωρ ταύτας παρὰ τοὺς νόμους τολμῶντες. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, τὸν Λαέρτου δεικνὺς κατά γε τὰς ὑποθημοσύνας τῆς Κίρκης, καὶ τὸν βόθρον ὀρύξαντα, καὶ τὰς χοὰς ἐπιτετελεκότα, καὶ ταῦτά γε διηγούμενον τῷ Ἀλκίνῳ.

688. Ὅθεν γιγάντων νῆσος] Auctor moralis Interpretationis Errorum Vlyſſis refert, Vlyſſem ab inferis recedentem, Aeaeam, in qua diem ortumque ſolis habitare ſinxerunt, remeaſſe, non Siciliam, vt Lycophron.

691. Ἐν ᾗ Πιθήκων] Pithecuſas innuit. Traduntur Candulus, (emendabis obiter Harpocrationem, apud quem male Ἀνδοῦλον legitur) et Atlas, duo fratres, omni-

um scelerum inuentores, et capita exstitisse, (vnde et Cercopes dicti) qui aduenas decipere summo studio conati sunt, cumque aliquando in Iouem idem tentassent, in simias, quae πίθηκοι Graecis, mutati sunt, atque insulae Pithecusarum a se nomen dederunt. Ouid.

Inarimen, Prochytenque legit, sterilique locatas
Colle Pithecusas, habitantum nomine dictas.
Quippe Deum Genitor fraudem, et periuria quondam
Cercopum exosus, gentisque admissa dolosae,
In deforme viros animal mutauit, vt iidem
Dissimiles homini possent, similesque videri.

Alia est opinio Plinii.

698. Ὀβριμοῦς τ' ἄλσος] Quod Proserpina Ὀβριμὼ vocetur, docet Hesiodi Scholiastes.

700. Πολυδέγμων λόφος] Vide Notas G. Cant. Eadem de caussa Pers. Sat. I.

— *costam longo subduximus Apennino.*

Et Virgilius Aeneid. XII. *Pater Apenninus.*

704. Λίμνην τ' Ἄορνον] Auerni graueolentia, et etymon nota ex Lucretio, Strabone, Aristotele, et Plinio. Dicit autem ἀμφιτορνωτὴν βρόχῳ, propter formae rotunditatem. Aristoteles περὶ Θαυμ. Περὶ τὴν Κύμην, τὴν περὶ Ἰταλίαν, λίμνη ἐστὶν ἡ προσαγορευομένη Ἄορνος, αὕτη μὲν, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἔχουσά τι θαυμαστόν· περικεῖσθαι γὰρ λέγουσι περὶ αὐτὴν λόφους κύκλῳ, τὸ ὕψος οὐκ ἔλαττον τριῶν σταδίων, καὶ αὐτὴν τῷ σχήματι κυκλοτερῆ. Eodem modo Theognis,

Ἀθανάτων κάλλιστον ἐπὶ βροχοειδέϊ λίμνῃ.

Nam ita malim legere, quam, vt vulgo,

— — τροχοειδέϊ λίμνῃ.

705. Ἔνθα Τερμιεὺς ὁρκωμότους] Hesiodus in Theogonia de Styge,

Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον.

Seneca Hercule furente,

A fonte discors manat hinc imo latex
Ater, quieto similis, hunc iurant dii,
Tacente sacram deuehens fluuio Styga.

Homerus,

> Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
> Ὅρκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι.

Apollonius lib. II.

> Ὣς φαμένη, λοιβὴν Στυγὸς ὤμοσεν, ἥ τε θεοῖσιν
> Ῥιγίστη πάντεσσιν, ὀπιδνοτάτη τε τέτυκται.

Ouid. Metamorph. lib. I.

> *Pone metus, inquit, nunquam tibi caussa doloris*
> *Haec erit, et Stygias iubet hoc audire paludes.*

Virgilius Aeneid. IX.

> *Dixerat, idque ratum Stygii per flumina Fratris,*
> *Per pice torrentes atraque voragine ripas*
> *Annuit, et totum nutu tremefecit Olympum.*

Et XII.

> *Adiuro Stygii caput implacabile fontis,*
> *Vna superstitio superis quae reddita cunctis.*

Apuleius Milef. VI. *Diis etiam, ipsique Ioui formidabiles aquas istas Stygias vel fando comperisti? quodque vos deieratis per numina Deorum, Deos per Stygis maiestatem solere?* Seruius Aeneid. X. *Quod cum Sol iurasset per Stygem paludem se esse facturum, petit ille, vt eius currus agitaret.* Fabulantur autem Poetae Iouem pugnaturum cum Titanibus, aureis calicibus ex aqua eius aliquid hausisse, atque hoc beneficium reposuisse, vt per eam Dii omnes iurarent. Hesiodus loco citato tradit, eam cum filiis suis ei opem in hoc praelio tulisse, eaque de caussa factum, vt per eam Dii iurent. Si quis peierasset, magno supplicio afficiebatur, quod describitur his verbis ab Hesiodo,

> Ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολείψας ἐπομόσσῃ
> Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρῃ νιφόεντος Ὀλύμπου,
> Κεῖται νήποτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν.

Et quae sequuntur. Seruius ad Aeneid. VI. *Fertur namque ab Orpheo, quod Dii peierantes per Stygiam paludem nouem millibus annorum puniuntur in Tartaro.* Hoc intelligit Minutius Octauio, *Ideo apud eos etiam ipse rex Iupiter per torrentes ripas, et atram voraginem*

iurat religiose: destinatam enim sibi cum suis cultoribus poenam praescius perhorrescit: nec tormentis aut modus vllus, aut terminus.

711. Κόρσῃ κίονος προσαρμόσας] Mos Veteribus, cum militia se abdicarent, arma sua in deorum templis suspendere, addita inscriptione. Aristophanis Interpres ad Equites, Ἔθος ἦν τὰ ἀπὸ τῶν πολέμων ὅπλα ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνατιθέναι. Propertius lib. II. Eleg. XXV.

Et vetus in templo bellica parma vocat.

Nemesianus Ecloga I.

Nunc album caput, et Veneres tepuere sub annis,
Iam mea ruricolae dependet fistula Fauno.

Virgilius Aeneid. lib. I.

— genti nomen dedit, armaque fixit
Troïa. —

Et lib. III.

Aere cauo clypeum, magni gestamen Abantis,
Postibus aduersis figo, et rem carmine signo:
Aeneas haec de Danais victoribus arma.

Ouidius Metamorph. lib. XV.

Cognoui clypeum, laeuae gestamina nostrae,
Nuper Abanteïs templo Iunonis in Argis.

Horatius lib. I. Epist. I.

— Veianius, armis
Herculis ad postem fixis, latet abditus agro.

717. Τὴν μὲν Φαλήρου τύρσις] Neapolim intelligit, quae et Graeca vrbs, teste Tacito Annal. lib. V. quam prius Parthenopen, ob inuentum ibi Parthenopes sepulcrum, Cumani conditores dixerunt: huius incolae Parthenopae solennia sacrificia peragebant.

719. Οὗ σῆμα δωμήσαντες] Aedis Parthenopae dicatae meminit etiam Dionysius in sua Περιηγήσει, his versibus,

Τῇ δ' ἐπὶ Καμπανῶν λιπαρὸν πέδον, ἧχι μέλαθρον
Ἁγνῆς Παρθενόπης, σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις,
Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.

Possit etiam simulacrum exponi. Suidas, Νεάπολις, πόλις Ἰταλικὴ διάσημος, ἐν ᾗ Παρθενόπης ἵδρυται Σειρῆνος ἄγαλμα. Inde apud Stephanum scribo, Νεάπολις, πόλις Ἰταλίας διάσημος, ἐν ᾗ Παρθενόπη ἵδρυται, μία τῶν Σειρήνων. Quem vide etiam in Σειρηνοῦσαι. Aristoteles περὶ Θαυμ. Φασὶ τὰς Σειρηνούσας νήσους κεῖσθαι μὲν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ περὶ τὸν πορθμὸν ἐπ' αὐτῆς τῆς ἄκρας, ὃς κεῖται πρὸ τοῦ πεπτωκότος τόπου, καὶ διακυμαίνοντος τοῖς κόλποις, τόν τε περιέχοντα τὴν Κύμην, καὶ τὸν διειληφότα τὴν καλουμένην Ποσειδωνίαν, ἐν ᾧ καὶ νεὼς αὐτῶν ἵδρυται, καὶ τιμῶνται καθ' ὑπερβολὴν ὑπὸ τῶν περιοίκων θυσίαις ἐπιμελῶς· ὧν καὶ τὰ ὀνόματα μνημονεύοντες, καλοῦσι τὴν μὲν, Παρθενόπην, τὴν δὲ, Λευκωσίαν, τὴν δὲ τρίτην, Λίγειαν. Ad Ligeam quod attinet, de ea emendabis Solinum obiter cap. VIII. *Insula Ligea appellata ab eiecto ibi corpore Sirenis ita nominatae.* Nam male antea *abiecto* scribebatur.

730. Βούκερως] Fluuios *cornigeros*, et *bicornes* passim Poetae nominant, ob vbertatem, et rerum omnium abundantiam, commoditatemque, quas vicinis regionibus subministrant; qua forma Acheloum, atque alios fluuios fingere solent Romani, apud quos etiam fuit vsitatissimum cornu, omnium fructuum copia, et vbertate conspicuum, adiungere. Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. II. cap. XXXIII. Τὴν τῶν ποταμῶν φύσιν καὶ τὰ ῥεῖθρα αὐτῶν ὁρῶμεν· ὅμως δὲ οἱ τιμῶντες αὐτοὺς, καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν ἐργαζόμενοι, οἱ μὲν ἀνδρομόρφους αὐτοὺς ἱδρύσαντο, οἱ δὲ βοῶν εἶδος αὐτοῖς περιέθηκαν. Caussam varie tradunt. Festus, *Taurorum specie simulacra fluminum, id est, cum cornibus; quod sunt atrocia, vt tauri.* Acron ad Horat. lib. IV. Od. XIV. *Omnium famosorum fluminum vultus cum cornibus finguntur, propter impetus, et mugitus aquarum.* Tzetzes ad Hesiodi Ἀσπίδα in ea verba, Ταύρεος Ἐννοσίγαιος, ita notat, Ἤγουν διὰ τὸν τῶν κυμάτων ἦχον, ὡς ταῦροι γὰρ μυκῶνται· ἢ ὅτι ταυρόκρανός ἐστιν· ἢ ὅτι ταύρειος Ποσειδῶν ἐν πόλει Βοιωτίας, διὰ τὸ ταύρους θύεσθαι αὐτῷ, καὶ μάλιστα ἐν Ὀγχηστῷ· διὰ τοῦτο καὶ ταυροκράνους τοὺς ποταμούς. Phurnutus, τοὺς ποταμοὺς κερασφόρους, καὶ ταυρώπας ἀναπλάττουσιν, ὡσανεὶ βίαιόν τι τῆς φορᾶς αὐτῶν, καὶ μυκητικὸν ἐχούσης. Sophoclis Interpres Trachiniis, Οἱ ποταμοὶ ταυρόκρανοι διετυποῦντο, ἢ ὅτι μυκηθμῷ εἰσι παραπλήσιοι περὶ τὰς ἐκβολὰς, ἢ ὅτι σχίζουσι τὴν γῆν, ὡς οἱ βόες· ἢ διὰ τὸ τὰς νομὰς παρὰ τοὺς ποταμοὺς εἶναι. Addo etiam forte a magnitudine id natum, nam Graeci veteres omnia praegrandia et violenta ταύρους vocabant. Stephanus in

Ταῦρος, Ταύρους οἱ παλαιοὶ πάντα ὅσα μεγάλα καὶ βίαια ἐπωνόμαζον.

738. Βύκτας δ' ἐν ἀσκῷ] Ferunt Vlyſſem errabundum ad Aeolidem inſulam appuliſſe, atque ab Aeolo accepiſſe excoriati bouis pellem, in qua omnes, praeter Fauonium, venti incluſi erant, quorum adminiculo, exactis nouem diebus, tam prope patriam aduectus fuit, vt eam in conſpectu haberet, ignesque vicinos conſpiceret. Vide Homerum Od. κ'. Auctorem moralis Interpretationis Errorum Vlyſſis, et Hygini Odyſſeam. Huc alluſiſſe videtur Ouidius de Ponto lib. I. Eleg. IV.

Non dubia eſt Ithaci prudentia, ſed tamen optat,
Fumum de patriis poſſe videre focis.

739. Παλινστροβήτοις πημοναῖς ἀλώμενος] Vlyſſes fractus labore et vigiliis, vt qui continuis nouem diebus ac noctibus ſolus nauis gubernaculum direxiſſet, cum obdormiuiſſet, ſocii aurum, argentumue quodpiam in illo vtre concluſum arbitrantes, eum ſoluerunt, quo facto, venti ſimul omnes eruperunt, eosque in mare deiecerunt. Vlyſſes autem animi dubius, etiam ſemet in mare praecipitare volens, mutata tandem ſententia, ad Aeolum remeauit. Vide Ouidium Metamorph. lib. XIV. Tangit Apuleius in Apolog. *Olim Vlyxis ſocii theſaurum reperiſſe arbitrati ſunt, cum vtrem ventoſiſſimum manticularentur.*

741. Καύηξ ἐρινοῦ προσκαθήμενος κλάδῳ] Larum vocat Vlyſſem, quod e naufragio ſoſpes euaſerit, ſolet enim iſta auis mergere ſe in mari, et non ſuffocari.

754. Ἀστῷ σύνοικος Θρᾳκίας Ἀνθηδόνος] Anthedonis ciuem dicit Glaucum, Polybi F. qui, guſtata ſedo, cuius attactu piſces, quos ceperat, in mare rediuiuos reſiliiſſe conſpexerat, in mare ſe praecipitauit, vel, vt alii volunt, in balaenam mutatus eſt. Philoſtratus ſenior Εἰκόνων lib. II. Οἰκῆσαι δὲ (ὁ Γλαῦκος) οὑτοσί ποτε λέγεται τὴν ἀρχαίαν Ἀνθηδόνα, καὶ πόας μέν τινος ἐπὶ τῆς θαλάττης (lego ἐπιθαλαττίης) γεύσασθαι, κύματος δὲ ὑποδραμόντος αὐτὸν, εἰς τὰ τῶν ἰχθύων ἀπηνέχθαι ἤθη. Videndi Athenaeus, et Strabo. Nonnus Dionyſ. XXXV. immortalitatem aſſumpſiſſe canit. Eum ſequitur Ouidius Metamorph. XIII. extremo, qui rem omnem eleganter deſcribit. Vide etiam Apoſtolii Paroemias.

755. Ὡς πεύκης κλάδον] Eleganter emendat V. Cl. Iof. Scaliger πεύκης κλάδος, id eſt, λαμπὰς, vt in agone lampaducho lampas traditur ſequenti, ſic ventus vento ſuccedens, inſultans ſpiritu, agitabit Vlyſſem, tanquam ſuber in mari.

757. Μόλις δὲ Βύνης] Ouidius Eleg. VI. lib. III. de Ponto,

Nec quia Neptunus nauem lacerarat Vlyſſis,
Leucothoë nanti ferre negauit opem.

Vide Homeri Odyſſ. ε. Hyginus in Odyſſea, *Facta rate, Calypſo omnibus rebus ornatum eum dimiſit, eamque ratim Neptunus fluctibus disiecit, quod Cyclopem, filium eius, lumine priuauerat: ibi cum fluctibus iactaretur, Leucothoe, quam nos matrem Matutam dicimus, quae in mari exigit aeuum, baltheum ei dedit, quo ſibi pectus ſuum vinciret, ne peſſum abiret: quod cum feciſſet, enatauit.* Quod de naue ab Vlyſſe confecta ait Lycophron, id certum ex Poetae Odyſſea, et Aeliano Var. Hiſt. lib. VII. cap. V. Ὁμολογεῖ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς πολλὰ εἰδέναι, καὶ τεχνίτης αὐτῶν εἶναι, καὶ τὴν σχεδίαν δὲ, οὐ δεηθεὶς ναυπηγῶν, ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ τὴν ταχίστην εἰργάσατο.

781. Λύγοισι τετρανθεῖσα] Olim, cannabi vſu necdum cognito, funes e vimine contexebant. Inde eſt apud Calphurnium Eclog. III.

Quod ſi dura times etiam nunc verbera, Phylli,
Tradimus ecce manus, licet illae vimine torto
Scilicet et lenta poſt tergum vite domentur.

Homerus,

— — δίδη μόσχοισι λύγοισι.

Theocritus Idyll. I.

— τὺ θὴν τὸν Ἔρωτα κατεύχεο, Δάφνι, λυγιξεῖν,
Ἆρ' οὐκ αὐτὸς Ἔρωτος ὑπ' ἀργαλέω ἐλυγίχθης;

Tzetzes, Πρότερον ἀπὸ λύγου σχοίνους ἐποίουν, πρὸ εὑρήσεως τῆς καννάβεως. Hinc capio Feſti locum, *Viere, alligare, vnde vimina.*

796. Ἔλλοπος Σαρδωνικῆς] Paſtinacam marinam intellige, cuius aculeo (nam eum ſagittae ſuae praefixerat Telegonus) ſaucius Vlyſſes exſpirauit. Didymus ad Odyſſ.

λ'. Οἱ νεώτεροι τὰ περὶ Τηλεγόνου ἀνέπλασαν, τοῦ Κίρκης καὶ Ὀδυσσέως, ὃς δοκεῖ κατὰ ζήτησιν τοῦ πατρὸς εἰς Ἰθάκην ἐλθὼν, ὑπ' ἀγνοίας τὸν πατέρα διαχρήσασθαι τρυγόνος κέντρῳ, ᾧ ἀντὶ αἰχμῆς ἐχρῆτο, et quae sequuntur. Parthenius Ἐρωτ. γ'. Καὶ σὺ μετὰ πολὺν χρόνον (Ὀδυσσεὺς) ἢ τόδε ἀπεργάσασθαι, πρὸς τῆς αὐτὸς αὐτῆς γενεᾶς τρωθεὶς ἀκάνθῃ θαλασσίας τρυγόνος, ἐτελεύτησεν. Nicander in Theriacis, vbi de pastinacis his agit,

— — ἀνδρὶ δὲ σάρκες
Πυθόμεναι μινύθουσι, λοβὸς τέ μεν, ὥς ποτ' Ὀδυσσεὺς
Ἔφθιτο, λευγαλέοιο τυπεὶς ἁλίου ὑπὸ κέντρου.

Meminit et Aristophanis Scholiastes Πλούτῳ. Lucianus tamen Τραγοποδάγρᾳ, podagra mortuum tradit, his verbis,

Ἰθάκης ἄνακτα Λαερτιάδην Ὀδυσσέα
Ἐγὼ κατέπεφνον, οὐκ ἀκάνθα τρυγόνος.

Est vero pastinaca, θαλάσσιον θηρίον φονευτικόν. vt ait Nicandri Scholiastes. Hesychius, τρυγὼν, ἰχθὺς θαλάσσιος, ἧς τὸ κέντρον δηλητήριον, quod etiam ab Antigono lib Ἱστοριῶν Παραδόξων traditur: verba eius ita habent, Ἐν δὲ τῇ νήσῳ (Γυάρῳ) θανάσιμός ἐστιν ἡ ἄχερδος, κἂν εἰς ἄλλο δένδρον ἐμπλήξῃς, ἀφαυαίνει, ποιεῖ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὸ τῆς τρυγόνος κέντρον τῆς θαλαττίας, καὶ ἐὰν εἰς τοὺς ὀδόντας ἅψῃ, κατασήπει. Quod ipsum ex hoc Antigono etiam refert Stephanus in Γύαρος. Phile lib. περὶ Ζώων Ἰδιότητος,

Ἰοῦ δὲ μεστὰ, καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου
Τῶν τρυγόνων τὰ κέντρα τῶν θαλαττίων,
Οἷς καὶ τεθηλὸς ἐὰν ἀμυχθῇ δενδρίον,
Μαραίνεται, ζῆν οὐκέτι δύναμιν ἔχον.

Et Nicander loco citato refert, putredinem icta eius aculeo concipere.

799. Νεκρὸν Εὐρυτὰν στέψει λεὼς] Obserua etiam heic veterem morem. Solebant namque coronae ex omnigenis floribus contextae mortuo imponi. Euripidis Schol. Phoenissis, Εἰώθασι στέφειν τοὺς νεκρούς. Lucianus περὶ Πένθους, Μύρῳ καλλίστῳ χρίσαντες τὸ σῶμα, καὶ ἄνθεσιν ὡρίοις στεφανίσαντες, προτίθενται. Xenophon Exped. Cyri lib. VI. Οὓς δὲ μὴ εὕρισκον, κενοτάφιον αὐτοῖς ἐποίησαν μέγα, καὶ πυρὰν μεγάλην, καὶ στεφάνους ἐπέθεσαν. Iustinus Martyr Apologet. II. Ὅπερ μόνον ἐγκαλεῖν ἔχετε, ὅτι μὴ τοὺς αὐτοὺς σέβομεν θεοὺς, μηδὲ τοῖς ἀποθανοῦσι χοὰς, καὶ κνίσας, καὶ ἐν γραφαῖς στεφάνους, καὶ θυσίας φέρομεν. Lego, καὶ ἐν ταφαῖς στ. Statius Thebaid. IV.

— *deflet iamque omnis ephebum*
Turba, coronato contenta est funere mater.

Philostratus Ἡρωϊκοῖς auctor est, eam consuetudinem manasse a Thessalis, qui primi Achillis tumulum eo modo coronarunt: dicebantur autem coronae eae ἔρωτες. Etymologici Auctor, Ἔρως, ὁ στέφανος ἐκ πάντων ἀνθέων, τοῖς νέκυσι πωλούμενος, παρὰ τὴν ἔραν, τὴν γῆν, ὁ ἐρανισμένος ἐκ τῆς γῆς. Non semper tamen eae coronae e floribus, verum et ex oliva. Inde nimirum intelligendus Artemidorus lib. IV. cap. LIX. Τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐλαίας συνεκφέρουσι. Et Chion in Epistola ad Platonem, Σημαίνει γάρ μοι καὶ ἱερὰ, καὶ οἰωνίσματα, καὶ πᾶσα ἁπλῶς μαντεία θάνατον κατορθώσαντι τὴν πρᾶξιν. ἐθεασάμην δὲ καὶ αὐτὸς ἐνεργεστέραν, ἢ κατ᾽ ὄνειρον· ἔδοξε γάρ μοι γυνὴ, θεῖόν τι χρῆμα κάλλους καὶ μεγέθους, ἀναδεῖν με κοτίνῳ καὶ ταινίαις, καὶ κατὰ μικρὸν ἀποδεῖξαί τι μνῆμα περικαλλὲς, καὶ εἰπεῖν, Ἐπειδὴ κέκμηκας, ὦ Χίον, ἴθι εἰς τουτὶ τὸ μνῆμα ἀναπαυσόμενος. Ratio eius coronationis apud Clementem Paedagog. lib. II. cap. VIII. Ἀοχλήτου δ᾽ ἀμεριμνίας ὁ στέφανος σύμβολον· ταύτῃ καὶ τοὺς νεκροὺς καταστεφανοῦσιν. Neque vero in sola Graecia iste mos, immo in omni Italia. Ouidius Trist. lib. III. Eleg. III.

Tu tamen extincto feralia munera semper,
Deque tuis lacrymis humida serta dato.

Tangitur a Varrone lib. VI. de L. L. *Cum ad sepulcrum ferunt frondes atque flores, addunt nunc etiam lanam.* Hinc Persii nebulam discutio,

— *nunc non e manibus illis,*
Nunc non e tumulo, fortunataque fauilla
Nascentur violae. —

Propertii quoque lib. I. Eleg. XVII.

Illa meo caros donasset funere crines,
Molliter et tenera poneret ossa rosa.

Minutius Felix Octauio, *Reseruatis vnguenta funeribus, coronas etiam sepulcris denegatis, pallidi, trepidi, misericordia digni, etc.* Huc pertinet istud in vetere Epitaphio,

QUOTIENS. QUIS. EORUM. SUIS. CORONAS.
PONENT. ET. ARAM. NOSTRAM. CORONENT.

804. Καὶ Τημενείων] Temenus hic Herculis (ad quem genus referebat Alexander Magnus) abnepos fuit. Nam ex Hercule Hyllus, a quo Cleodeus, a quo Ariſtomachus, a quo Temenus. Vide quae de Macedoniae regum ortu ex Philippi Melanchthonis Chronico refert Nicolaus Gallotus ad Demoſthenis Olynth. I. vbi Alexandrum ab Hercule XVIII. facit, contra Velleii mentem, qui lib. I. XXXIII. cenſet.

816. Ἐργάτην κάνθωνα] Aſinis ad aratrum etiam vſi Veteres. Arnobius lib. II. *Et aſellus, et bos aeque (vſu, atque aſſiduitate cogente) diſcit arare, ac molere.* Atque hoc erat pauperiorum. Apuleius inde in Apolog. *Attamen parce poſtea, Aemiliane, paupertatem cuipiam obiectare, qui nuper vsque agellum Zatharenſem, quem tibi vnicum pater tuus reliquerat, ſolus vno aſello ad tempeſtiuum imbrem triduo exarabas.* Eleganter vero ἐργάτης dicitur aſinus aratro iunctus, nam ἔργα etiam de agricultura dicuntur. Vide Heſychium. Sic Callimachus Hymno tertio,

Κτήνεά φιν λοιμὸς καταβόσκεται, ἔργα δὲ πάχνη.

Et poſtea,

— — σύες ἔργα, σύες φυτὰ λυμαίνονται.

Heſiodus,

Ἔργα βοῶν ἀπόλοιντο. —

Virgilius *Labores* dixit,

Sternit agros, ſternit ſata laeta, boumque labores.

Ouidius *Opus,*

Cernis, vt in duris (et quid boue firmius?) aruis
Fortia taurorum corpora frangat opus.

Tibullus lib. I. Eleg. IX.

Et durum terrae ruſticus vrget opus.

Et lib. II. Eleg. I.

Et graue, ſuſpenſo vomere, ceſſet opus.

Hinc etiam Bion Idyllio ſexto χεῖμα δύσεργον vocat, quod hyems ad ἔργα, id eſt, agriculturam minus apta. Vlyſſem vero inſaniam ſimulaſſe indicat etiam Corippus lib. III.

Quaeque ferunt veteres maturo robore vites,
Quas manibus propriis Ithacus plantauit Vlyxes,
Arce sub Ibalia Laertia lumina seruans,
Nondum Troiani vitans discrimina belli.

Lego, *A. s. Inachia L. limina s.*

822. Ποθῶν δὲ φάσμα πτηνὸν εἰς αἰθραν φυγὸν] Helenam iussu Iunonis in coelum abreptam narrat Euripides Ἑλένῃ, et ex eo Theodoretus Θεραπευτ. Serm. III. Καὶ τὴν Ἑλένην δὲ, μετὰ τὴν πολυθρύλλητον καὶ παμπόλλην μοιχείαν, τοῦ Μενέλεω χωρίσαντες, εἰς τὸν οὐρανὸν, ᾗ φησιν Εὐριπίδης, ἀνήγαγον.

829. Τῆς μογοστόκους] Innuit Poeta incestum Myrrhae cum Cinyra patre concubitum. Myrrha enim, vbi cum patre concubuisset, ac cognitam ille stricto gladio persequeretur, in arborem sui nominis est mutata. Testes Theocriti Scholiastes Idyllio α. Plutarchus Παραλλήλοις, Antoninus Liberalis lib. Μεταμορφ. Hyginus LVIII. Plinius lib. XII. cap. XV. Ouidius Metamorphoseon lib. X.

833. Κραντῆρι λευκῷ τόν ποτ᾽ ἔκτανε πτέλας] Adonis, forma eximia puer, ob quam, cum a Venere impendio amaretur, ab apro a Musis odio Veneris immisso interemptus est. Bion Idyll. α.

Κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐπ᾽ ὤρεσι μηρὸν ὀδόντι
Λευκῷ λευκὸν ὀδόντι τυπείς. —

A Marte riuali in aprum mutato factum id alii volunt. Vide Nonnum Dionys. lib. XLI. Aphthonius, Ἤρα μὲν γὰρ ἡ θεὸς (Ἀφροδίτη) τοῦ Ἀδώνιδος, ἀντήρα δὲ καὶ ὁ Ἄρης αὐτῆς. Et paullo post, Ζηλοτυπῶν δὲ ὁ Ἄρης τὸν Ἄδωνιν ἀνελεῖν ἐβούλετο, λύσιν ἔρωτος τὸν Ἀδώνιδος ἡγησάμενος θάνατον. quae totidem verbis inuenies apud Auctorem Γεωπονικῶν lib. XI. Huc pertinet Theocriti Idyllium notissimum, et Bionis primum. Apollodorus lib. III. Dianae odio occisum narrat.

834. Ἐπόψεται δὲ τύρσιας Κηφηΐδας] Attingit Andromedae fabulam a Perseo liberatae. Eam habes apud Nonnum Dionys. XXXI. Ouidium Metamorph. V. Apollodorum lib. II. Nicandrum in Theriacis, et Hesiodum Ἀσπίδι, si tamen eius est, de quo dubitat Dionysius Longinus lib. περὶ Ὕψους.

838. Τὸν χρυσόπατρον μόρφνον] Persei natales satis vulgati. Horatius,

Inclusam Danaën, —

et quae sequuntur, locus notus. Terentius Eunucho Act. III. Sc. V.

— — virgo in conclaui sedet
Suspectans tabulam quandam pictam, vbi inerat pictura haec, Iouem
Quo pacto Danaës misisse aiunt quondam in gremium imbrem aureum.

839. Ἀρβυλόπτερον] Simili modo *pennipes* Catullo, idque ob Mercurii talaria, quibus vsus. Lucanus lib. VIII.

Quo postquam partu Danaës, et diuite nimbo
Ortum, Parrhasiae vexerunt Persea pennae.

Idem est *Volucripes*, quod epitheton Mercurio tribuit Ausonius in Epist. ad Paulinum,

Fer huc salutem praepes et volucripes.

840. Πεφήσεται δὲ τοῦ θεριστῆρος ξυρῷ] Perseus ope Palladis Medusae caput amputauit. Orpheus in Hymnis a Pallade id, non a Perseo, factum canit.

842. Ἱπποβρώτους ὠδῖνας] Equihominem partum vocat Lycophron, quo Chrysaor et Pegasus editi sunt. Hesiodus Theogonia,

Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦν, ὅτι Ὠκεανοῦ περὶ πηγὰς
Γείνεθ', ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.

844. Ἄνδρας ἐξ ἄκρου ποδὸς ἀγαλματώσας] Prouerbialis loquendi forma. Lycophron vnam eius partem posuit, altera omissa. Theocritus Idyllio XXI.

Καί μ' ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ποτὶ τὼ πόδε συνεχὲς εἶδεν.

Petronius, *Hoc ergo remedio mutemus colores a capillis vsque ad vngues.* D. Ambrosius Offic. lib. I. cap. XII. *Perfusum vlceribus, inhorrentem vibicibus, exaratum vulneribus a capite vsque ad pedes videbant.* Similia compluria obseruauit in Spicilegio Petroniano optimus doctissimusque Ianus Dousa F. magno Reip. nostrae literariae damno vitae nuperrime ereptus.

— Eheu! inuidet omnibus
Mors atra, nec scit parcere cuipiam,

Non nemini, vt suadet lubido,
Crine caput spolians decorum.

847. Ἐπόψεται δὲ τὰς θρεψιπότους γυίας] Cur in Aegyptum venerit Menelaus, narrat Seruius Aeneid. XI. *Iupiter Menelai fata miseratus est propter Helenae iugale consortium, et eum per diuersa errare maluit, quam Aegisthi manibus interire, hic errans ad Aegyptum vsque peruenit, vbi Proteus, deus marinus, regnauerat, cui rapta aliquando a Paride Helena dicitur commendata. Vnde quidam dicunt, quod ad eam quaerendam Menelaus sit ad Aegyptum profectus post bella Troiana*, et quae sequuntur. Nicandri Scholiastes Θηριακοῖς cum Helena in Aegyptum ab Menelao ventum ait: Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ Τροίας ὑποστρέφων ὁ Μενέλαος σὺν τῇ Ἑλένῃ, ἐπλανήθη, καὶ ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον. In Seruii verbis notabis Helenam a Theseo apud Proteum depositam dici, quum Lycophron pag. VIII. et X. et alii, a Proteo ereptam Paridi narrent. Vt etiam hoc addam, ab Menelai in Aegyptum aduentu nomen accepit Μενελαΐτης νομός. Mart. Capella lib. VI. (vt alios Geographos omittam) vbi de Aegypto ei sermo, *Summa autem eius pars contermina Aethiopiae oppidorum multas praefecturas habet, quas Nomos vocant, inter quas Menala, item Ala, item Alexandriae regionem.* Emendo, *inter quas Menelaitem Alexandriae r.* Orta menda ex reduplicatione quatuor posteriorum syllabarum.

849. Δυσόδμοις θηρσὶ συγκοιμώμενος] Phocas puta, quibus Menelaus in littore (vnde heic χαμευνάδες εὐναὶ nuncupantur) et tres eius socii phocarum pellibus, quas ab Edothea acceperant, cooperti dormiebant, vt ex Proteo caussam cognoscerent, ob quam tam diu retinerentur. Fabula tota est apud Homerum Od. IV. Teterrimus vero horum piscium (vnde et heic δύσοδμοι) odor est, quod etiam indicat Homerus hoc versu,

Φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή.

Hac de caussa *turpes* Virgilio Georg. IV. et Ouidio Metamorph. I. *deformes.* Hinc Aristophanes in Pace Cleonem coriarium traducens, φώκης ὀσμὴν ei attribuit. Mirum autem quid doctissimo Canteio in mentem venerit, qui pro phocis balaenas interpretatus est, neque ab Homero ei persuasum esse.

851. Τριάνορος κόρης] Explicat hunc locum Stephanus, Αἶγυς, (inquit) πόλις Λακωνικὴ, ὡς Εὐφορίων· οἱ πολῖται, Αἰγύται, ὡς Παυσανίας. Λυκόφρων δὲ τὸ ἐθνικὸν Αἴγυος, τὸ θηλυκὸν λέγων οὕτω,

Καὶ πάντα τλήσεσθ' οὕνεκ' Αἰγύας κυνὸς,
Τῆς θηλύπαιδος καὶ τριάνορος κόρης.

Ὁ λόγος περὶ Ἑλένης Λακωνικῆς οὔσης, καὶ ἄῤῥενα μὴ τεκούσης τῷ Μενελάῳ, καὶ Ἀλεξάνδρῳ Δηϊφόβῳ, γαμηθεῖσα. Emendo in carmine τλήσεθ', ſequentia hoc modo, Ὁ λόγος περὶ Ἑλένης Λακωνικῆς οὔσης, καὶ ἄῤῥενα μὴ τεκούσης, τῷ Μενελάῳ, καὶ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Δηϊφόβῳ γαμηθείσης.

854. Ταμάσιον κρατῆρα] Euſtath. Τὴν μέντοι ἐν Κύπρῳ Τεμέσην, Τάμασον ἀξιοῦσιν οἱ παλαιοὶ λέγεσθαι, ἀφ' ἧς καὶ ὁ Ταμάσιος κρατήρ. Fuit hic crater ab Vulcano fabrefactus, Pelopique vxorem ducenti donatus, itaque poſtea haereditario iure ad Menelaum peruenit, teſte Diogene Laërtio lib. I. Θάλητι. De eo intelligendus Apuleii locus in Apologia, *Nec Proteus faciem, nec Vlyſſes ſcrobem, nec Aeolus follem, nec Helena crateram, nec Circe poculum, nec Venus cingulum.* Philoſtratus de Vitis Sophiſt. in Epiſt. ad Antoninum, Τὸ δὲ φρόντισμα τοῦτο, ἄριστε ὑπάτων, καὶ τὰ ἄχθη σοι κουφιεῖ τῆς γνώμης, ὥσπερ ὁ κρατὴρ τῆς Ἑλένης τοῖς Αἰγυπτίοις φαρμάκοις. Helena eum in mare Coum abiecit, rixarum cauſſam fore dicens. Diogenes Laërtius loco citato, Ἄλλοι φασὶν Ἡφαιστότευκτον αὐτὸν, καὶ δοθῆναι πρὸς τοῦ θεοῦ Πέλοπι γαμοῦντι· αὖθίς τε εἰς Μενέλαον ἐλθεῖν, καὶ σὺν τῇ Ἑλένῃ ἁρπασθέντα ῥιφθῆναι εἰς τὴν Κῴαν θάλασσαν πρὸς τῆς Λακαίνης, εἰπούσης ὅτι περιμάχητος ἔσται.

Ibid. Καὶ βοάγριον] Obſeruandus Veterum mos, qui clypeos ſibi ex multiplicatis boum pellibus conficiebant, ſuperficie aenea ſuperinducta. Ouidius Aiacis clypeum ſeptemplicem fuiſſe canit,

Surgit ad hos clypei dominus ſeptemplicis Aiax.

Achillis clypeum idem Metamorph. XII. ex decem pellibus,

Dixit, et haeſurum clypei curuamine telum
Miſit in Aeaciden, quod et aes, et proxima rupit
Terga nouena boum, decimo tamen orbe moratum eſt.

Erant vero isti rei pelles boum, qui in aetatis vigore. Statius ingerit Theb. III.

Caedere nec validas sanctis e stirpibus hastas,
Nec pudor emerito clypeum vestîsse iuuenco.

Lucani e vimine faciebant, corioque tegebant, teste Sallustio, Dionysio Halicarn. lib. III. Liuio III. Decad. I. in Saguntinorum obsidione. Aduatici quoque, Gallorum populi, *scutis* (vt auctor est Caesar II. belli Gall. in fin.) *ex cortice factis, aut viminibus intextis, quae subito (vt temporis exiguitas postulabat) pellibus induxerant, vtebantur.* Quem locum mihi indicauit amicus noster Eitzo Tiarda. Clypei autem Iunoni dicati meminit quoque idem Metamorph. lib. XV. his verbis,

Ipse ego, nam memini, Troiano tempore belli
Panthoïdes Euphorbus eram, cui pectore quondam
Haesit in aduerso grauis hasta minoris Atridae;
Cognoui clypeum laeuae gestamina nostrae
Nuper Abanteïs templo Iunonis in Argis.

Diogenes Laërtius lib. VIII. Apollini sacratum narrat his verbis, Εἰσελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ἐπέδειξεν ἣν Μενέλαος ἀνέθηκεν ἀσπίδα, ἔφη γὰρ αὐτὸν, ὅτ᾽ ἀπέπλευσεν ἐκ Τροίας, ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἀσπίδα διασεσηπυῖαν ἤδη, μόνον δὲ διαμένειν τὸ ἐλεφάντινον πρόσωπον. Acron lib. I. Od. XXVIII. non Menelao, sed Euphorbo imputat id, *Pythagoram significat, qui praedicauit se apud Troiam Euphorbum, Panthoi filium, fuisse, qui interfectus a Menelao, iterum reuixit factus Pythagoras, idque eum cognouisse, agnito clypeo, quem templo Euphorbus fixerat.*

855. Ἀσκέρας εὐμαρίδας] Fuit cum putarem legendum ἀσκυτὰς εὐμαρίδας, nunc nihil muto; nam ait Aristophanis Scholiastes Vespis, ἔθος τοῖς ποιηταῖς παραλλήλαις λέξεσιν ἰσοδυναμούσαις χρῆσθαι. Erant vero ἀσκέραι calceamenta villosa, quibus hyeme vtebantur: atque ea intelligit Hesiodus lib. II.

Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἶφι κταμένοιο
Ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσας.

At εὐμαρίδες erant barbarorum inuentum, et ex ceruino corio consuebantur. Vnde Euripides βαρβάρους εὐμαρίδας dixit.

857. Ἐν οἷαι πέρτις] Scholiaſtes Theocriti Idyllio IV. Τὸ δὲ Λακίνιον, ἀκρώρειά τίς ἐστιν ἔχουσα ἱερὸν Ἥρας. Lycophron porro Thetidem templi iſtius narrat conditricem: alii ad Lacinium quendam, alii ad Herculem referunt. Seruius Aeneid. III. *Iunonis Laciniae templum ſecundum quosdam a rege conditore dictum, ſecundum quosdam a latrone Lacinio, quem illic Hercules occidit, et hoc loco expiato Iunoni templum conſtituit.* Adi Geographiae Scriptores.

860. Πενθεῖν τὸν εἰνάπηχυν] Caue, Lector, de nouemcubitali Achillis ſtatura haec accipias, toto erres coelo. Certe fruſtra eſt Parrhaſius in Comment. ad Claudianum, qui in ea opinione eſt, et vult eo referendum illud Virgilii lib. I. Aeneidos,

— — *nunc quantus Achilles.*

Philoſtratus quidem Ἡρωϊκοῖς dicit, ὑπερφυὴς δὲ τὸ σῶμα ἐφαίνετο, αὐξηθείς τε ῥᾷον, ἢ τὰ πρὸς ταῖς πηγαῖς δένδρα. Sed nec hoc quicquam ad aſſerendam eius nouemcubitalem proceritatem. Εἰνάπηχυν dixit Achillem, non aliter quam Otum, et Ephialtem ἐννεαπήχεας Homerus: eius iſti verſus Odyſſ. λ'.

Ἐννέωροι γάρ τοί γε, καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
Εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.

Heſychius huc reſpexit, Ἐννεαπήχεες ἦσαν· ἐπαινοῦσι τινὲς τὴν ἀκρίβειαν, τὰ γὰρ σύμμετρα τῶν σωμάτων τοῦ πλάτους τὸ μῆκος τετραπλάσιον ἔχει. Quae verba faciunt, vt tibi iam luceat in loco antea valde obſcuro, ac para ſis Heſychio Minerval. Procerum autem fuiſſe Achillem indicant Philoſtrati verba citata, et illa Heliodori Aethiop. lib. II. Συνέτυχον γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῷ νεανίσκῳ, καί μοι ἀληθῶς ἔδοξε τοῖς Ἀχιλλείδαις ἐμπρέπειν, τοιοῦτός ἐστι τὴν μορφὴν καὶ τοσοῦτος ἰδεῖν τὸ μέγεθος. Et lib. VI. Ἀναφέρει δὲ αὐτὸν εἰς Ἀχιλλέα πρόγονον, καί μοι ἐπαληθεύειν ἔοικεν, εἰ δεῖ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τοῦ νεανίου τεκμαίρεσθαι πεπιστευμένῳ τὴν Ἀχίλλειον εὐγένειαν. Ex quibus verbis patet, homines procerae ſtaturae prouerbiali loquutione ab Achille genus ducere dictos. Quo et a me alluſum in Epigr. quodam, quod apponam,

Ponticus ingenti quod ſe gerere augmine corpus
Conſpicit, attollit ecce ſupercilium.

Et proauo esse satum magno mentitur Achille
Demens, et claris se inserit Aeacidis.
Vis dicam, quid sis? vera tibi voce fatebor,
Certe, crede mihi, Pontice, magnus homo es.

862. Καὶ μήτε χρυσῷ φαιδρὰ καλλύνειν ῥέθη] Solebant olim vestes auro intexere, variisque picturis eas exornare. Virgilianus Aeneas lib. I.

Ferre iubet pallam gemmis auroque rigentem,
Et circumtectum croceo velamen acantho,
Ornatus Argiuae Helenae, quos illa Mycenis,
Pergama cum peteret inconcessosque Hymenaeos,
Extulerat, matris Ledae mirabile donum.

Cydonius in Orat. περὶ τοῦ καταφρονεῖν τὸν θάνατον, Ὁ δὲ λόγος (inquit) κἀν τοῖς ἱματίοις ἐξεῦρεν αὐτῷ τὴν ἁβρότητα, καὶ γὰρ καὶ ὕλης διαφορὰν ἐζήτησε, καὶ ἄνθος ἐξεῦρε, καὶ χρυσὸν συνέφηνε, καὶ παντοδαπῶν ζώων τε καὶ φυτῶν ἰδέας ἐν τούτοις διέγραψε, καὶ ἱματίων ἰδέας ἄλλοις ἀπένειμαν, ὡς ἂν ἕκαστος γένους, ἢ ἀξίας, ἢ ἡλικίας ἔχων τυγχάνῃ. Porro quod Lycophron ait Graecos post Achillis mortem auro corpus non decoraturos, id testatur etiam Ἡρωϊκοῖς Philostratus his verbis, Ἐτάφη δὲ (Ἀχιλλεὺς) ἐκδηλότατα ἀνθρώπων πᾶσιν οἷς ἐπήνεγκεν αὐτῷ ἡ Ἑλλὰς, οὐδὲ κομᾷν ἔτι μετὰ τὸν Ἀχιλλέα καλὸν ἡγούμενοι, χρυσόν τε, καὶ ὅ,τι ἕκαστος εἶχεν, ἢ ἀπάγων ἐκ Τροίας, ἢ ἐκ δασμοῦ λαβὼν, νήσαντες εἰς τὴν πυρὰν ἀθρόα, etc. Eustathius Iliad. τ. de Syracusanis haec commemorat, Συρακουσίοις ὕστερον νόμος ἦν, τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μηδ᾽ ἀνθινὰ φορεῖν, μηδ᾽ ἐσθῆτας πορφυρᾶς ἐχούσας παρυφὰς, εἰ μή τις αὐτῶν συγχωροίη ἑταίρα καὶ κοινή· καὶ τὸν ἄνδρα δὲ μὴ καλλωπίζεσθαι, εἰ μὴ ὁμολογοίη μοιχεύειν, ἢ κίναιδος εἶναι. Certe in quouis luctu matronae, tam in Graecia, quam Romae, aurum non gestabant. Terent. Heaut. Act. II. Sc. III.

Texentem telam studiose ipsam offendimus,
Mediocriter vestitam veste lugubri,
Eius anuis caussa, opinor, quae erat mortua.
Sine auro tum ornatam, ita vti quae ornantur sibi.

Et apud alios.

863. Μήθ᾽ ἁβροπήνους ἀμφιβάλλεσθαι πέπλους] Pepli duplex vsus, indutui, aut amictui, vt Varro loquitur, et Apuleius. Iul. Pollux lib. VII. cap. III. Ἔσθημα δ᾽ ἐστὶ διπλοῦν τὴν χρείαν, ὡς ἐνδῦναί τε, καὶ ἐπιβάλλεσθαι. Hoc loco ἀμφιβάλλε-

σθαι Lycophronis idem eſt, quod ἐπιβάλλεσθαι Pollucis. Inde veteres Graeci etiam coelum πέπλον appellitauerunt, οἷον θεῶν οὐρανίων περίβλημα, vt ait Porphyrius lib. de Nymphar. Antro.

865. Χέρσου στόρθυγγα] Huc pertinent illa Philoſtrati loco ſupra citato, Τὸν μὲν δὴ κολωνὸν, ξένε, τοῦτον, ὃν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ἀκτῆς ὁρᾷς ἀνεστηκότα, ἤγειραν οἱ Ἀχαιοὶ ξυνελθόντες, ὅτε Πατρόκλῳ ξυνεμίχθη εἰς τὸν τάφον, κάλλιστον ἐντάφιον ἑαυτῷ τε κἀκείνῳ δούς.

872. Ὃν Κρηθέως ἄμναμος] Crethei nepos Iaſon. Apollonii Scholiaſtes lib. I. Αἰόλου, τοῦ Ἕλληνος, Κρηθεὺς καὶ Ἀθάμας· Κρηθέως δὲ Αἴσων· Αἴσονος δὲ ὁ Ἰάσων. Ipſe Iaſon apud Pind. Pyth. Od. IV ita ait,

Μία βοῦς Κρηθεῖ τε μάτηρ
Καὶ θρασυμήδει Σαλ-
μωνεῖ. τρίταισι δ' ἐν γοναῖς
Ἄμμες αὖ κείνων φυτευθέν-
τες σθένος ἀελίου χρύσεον
Λεύσσομεν.

Et apud Valerium Flaccum lib. V.

— *ipſe egomet proprio de ſanguine Phryxi,*
Namque idem Cretheus ambobus et Aeolus auctor,
Cum Ioue, Neptunoque, et cum Salmonide nympha.

881. Μόψον Τιταιρώνειον, ἔνθα] De Mopſo hoc, eiusque morte ita Ammianus lib. XIV. *Et* Μόψου ἑστία, *vatis illius domicilium Mopſi, quem a commilitio Argonautarum cum aureo vellere direpto, et errore abſtractum, delatum ad Africae littus mors repentina conſumpſit: et ex eo ceſpite Punico tecti manes eius heroici, dolorum varietati medentur plerumque hoſpitales.*

882. Τυμβείαν θ' ὑπὲρ Κρηπῖδ' ἀνεστήλωσαν] Hoc obſeruatione dignum, quia naufragio mortuis e nauium fragmentis rogos ſtruebant. Colligere etiam ex Manilio licet lib. IV.

Quis te Niliaco periturum littore, Magne,
Poſt victas Mithridatis opes, pelagusque receptum,
Et tres emenſo meritos ex orbe triumphos,
Cumque etiam poſſes alium cognoſcere Magnum,
Crederet, vt corpus ſepeliret naufragus ignis,
Et collecta rogum facerent fragmenta carinae?

884. Νεοτέρων κειμήλιον] Diis manibus ſacra antiquitus ſepulcra, vnde et in inſcriptionibus ponebatur D. M. id eſt, Deis Manibus. Prudentius lib. I. contra Symmachum,

Ecce deos Maneis cur inficiaris haberi?
Ipſa patrum monumenta probant: Diis Manibus illis
Marmora ſecta lego, quacunque Latina vetuſtos
Cuſtodit cineres, denſisque Salaria buſtis.

Symphoſius, interpres hiſtoriae Apollonii Tyrii, *Pro meritis fabricant loculum ex aere collato, et ſcripſerunt,* DII. MANES. CIVES. TARSIAE. VIRGINI. PRO. BENEFICIIS. PATRIS. EIVS. SEPVLCRVM. EX. AERE. COLLATO. FECERVNT.

901. Τοῦ πετρωθέντος λύκου] Lupi metamorphoſin habes aliter apud Ouidium lib. XII. Metamorph. aliter apud Antoninum Liberalem. Locus Λύκειον dicebatur. Vide Suidam.

912. Κεγχρίνῃ βεβρωμένον] Theocritus in obſcura Ara,

Ἐμὸν δὲ τεῦγμ᾽ ἀθρήσας   Ἄϊξεν ἀναῦξας,
Θεοκρίτοιο κτάντας,   Χάλεψε γάρ νιν ἰῷ
Τριεσπέροιο καύτας   Σύργαστρος, ἐκδὺς γῆρας.

Vbi obſeruandum, quod dicat morſum a ſerpente Philoctetem, contemplantem ſepulcrum Troili ab Achille occiſi, quod in templo Apollinis Thymbraei erat. Alii tamen aliter. Vide Seruium Aeneid. III. Sophoclis Interpres Φιλοκτήτῃ, λέγεται γὰρ ὡς ἐν Λήμνῳ βουλόμενος (ὁ Φιλοκτήτης) ἀναστῆσαι βωμὸν Ἡρακλεῖ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν, ὑπὸ ὄφεως ἐπλήγη. Homeri Iliad. β. Ἱστόρηται ὅτι Φιλοκτήτης ἐν Λήμνῳ καθαίρων τὸν βωμὸν τῆς Χρυσῆς καλουμένης Ἀθηνᾶς, ἐδήχθη ὑπὸ ὕδρου, καὶ ἀνιάτῳ τραύματι περιπεσὼν, κατελείφθη αὐτόθι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· ᾔδεισαν γὰρ τοὺς Ἡφαίστου ἱερεῖς θεραπεύειν τοὺς ὀφιοδήκτους. Huic conſentit iunior Philoſtratus in Imaginibus his verbis, Ἀναπλέοντες ἐς Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ καὶ προσχόντες ταῖς νήσοις, ἐμαστεύοντο τὸν τῆς Χρυσῆς βωμὸν, ὃν Ἰάσων ποτὲ ἱδρύσατο, ὅτε εἰς Κόλχους ἔπλει. Φιλοκτήτης τε ἐκ τῆς ξὺν Ἡρακλεῖ μνήμης τὸν βωμὸν τοῖς ζητοῦσι δεικνὺς, ἐγχρίψαντος αὐτῷ ταῖς Ὕδρου τὸν ἰὸν εἰς θάτερον τοῖν ποδοῖν, οἱ μὲν ἐπὶ Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ στέλλονται, ὁ δὲ ἐς Λήμνῳ ταύτῃ κεῖται, διαφόρῳ φησὶ Σοφοκλῆς καταστάζων ἰῷ τὸν πόδα. Quem locum deprauatum

ita reſtituere conabar, Φιλοκτήτης δὲ ἐκ τῆς ξὺν Ἡρακλεῖ μνήμης τὸν βωμὸν τοῖς ζητοῦσι δεικνὺς, ἐγχρίμψαντος αὐτῷ τοῦ ὕδρου τὸν ἰὸν εἰς θάτερον τοῖν ποδοῖν, ὧδε ἐν Λήμνῳ ταύτῃ λέλειπται, διαφόρῳ (φησὶ Σοφοκλῆς) καταστάζων νόσῳ τὸν πόδα. οἱ μὲν ἐπὶ Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ στέλλονται. De Philoctetae morſu vide etiam Dictyn, Val. Flaccum Argonaut. lib. I. et Philoſtratum maiorem Ἡρωικοῖς, qui docet, ſolius hydri ex omnibus ſerpentibus morſum ſanabilem eſſe.

913. Φιτροῦ μιαιφόνον] Paridem a Philoctete ſagitta transfixum, notum eſt. Hercules Sophocleus,

Ἐλθὼν δὲ σὺν τῷδ' ἀνδρὶ πρὸς τὸ Τρωϊκὸν
Πόλισμα, πρῶτον μὲν νόσου παύσῃ λυγρᾶς,
Ἀρετῇ τε πρῶτος ἐκκριθεὶς στρατεύματος,
Πάριν μὲν, ὃς τῶνδ' αἴτιος κακῶν ἔφυ,
Τόξοισι τοῖς ἐμοῖσι νοσφιεῖς βίου.

Vide Hyginum Fabula CII. Facem vocat Paridem ob ſomnium matris Hecubae, de quo ita ipſe in Epiſtola ad Helenam,

Matris adhuc vtero partu remorante tenebar,
Iam grauidus iuſto pondere venter erat,
Illa ſibi ingentem viſa eſt ſub imagine ſomni
Flammiferam pleno reddere ventre facem.

917. Σκύθην δράκοντ'] Abuſiue δράκοντα poſuit Lycophron pro quauis mercede. Nam veteres Graeci ita τὸ κηρύκειον appellabant, vt notat Heſychius, qua notione eſt apud Sophoclem Φιλοκτήτῃ. Vocat autem arcum hunc δράκοντα, quia mercedis vice pro opera, quam Herculi in rogo nauarat, acceperat Philoctetes. Neque poſſum probare eorum commentum, quibus placet arcum heic draconem dici, propter formam rotundam, aut ſibilum telorum. Scythicum autem dicit, quem a Teutaro Scytha accepit Hercules; vel a Scythe, Iouis filio, qui arcum, et ſagittas inuenit, teſte Plinio; vel κατ' ἐξοχὴν, erant enim Scythici arcus peculiares. Ammianus lib. XX. *Quum arcus omnium gentium flexis curuentur haſtilibus, Scythici ſoli, vel Parthici circumductis vtrinque introrſus pandis et patulis cornibus effigiem lunae decreſcentis oſtendunt, medietatem recta et rotunda regula diuidente.*

937. Τόν τε Κρηστώνης θεὸν] Thraciae Deum Mar-

tem dicit, vt et Herod. lib. V. post prin. sicut monuit Tiarda noster. Manilius,

— — *Thrace Martem sortita colonum.*

Statius Thebaïde Thraciam *Martis sedem* nuncupat. Vegetius de Re Mil. lib. I. cap. XXVIII. commenta haec putat, quia bellicosa admodum sit ea gens. Phurnutus, Τιμᾶσθαι δὲ (ὁ Ἄρης) ὑπὸ Θρᾳκῶν μάλιστα καὶ Σκυθῶν, καὶ τῶν τοιούτων ἐθνῶν λέγεται, ἐπεὶ παρ' ἐκείνοις τῶν πολεμικῶν ἡ ἄσκησις εὐδοκιμεῖ, καὶ τὸ ἀνεπιστρεφὲς τῆς δίκης. Arnobius lib. IV. *Quis Spartanum fuisse Martem (prodidit)? nonne Epicharmus, auctor vester? Quis in Thraciae finibus procreatum? non Sophocles Atticus, cunctis consentientibus theatris?*

941. Οὔπω τὸ τιτοῦς λαμπρὸν αὐγάζων φάος] Graeci veteres φάος dixerunt, et quicquid in corpore solis esset, et quod a solis corpore flueret. Hesiodus lib. I.

— — λαμπρὸν δ' ἔλικον φάος ἠελίοιο.

Aeschylus,

— — χαῖρε δ' ἡλίου φάος.

Et apud Homerum, aliosque infinitos crebro. Porro κατ' ἐξοχὴν apellabant φῶτα Solem et Lunam, cum reliquos quinque planetas ἀστέρας nuncuparent. Nolebant enim Solem et Lunam in numerum errantium stellarum venire. Sic more suo Ἑλληνίζων Tertullianus Apologetici cap. XI. *Vani erunt homines, nisi certi sint a primordio et pluvias de coelo ruisse, et sidera radiasse, et lumina floruisse, et tonitrua mugiisse, et ipsum Iouem, quae in manu eius imponitis, fulmina timuisse.* Virgilius etiam,

— — vos, o clarissima mundi
Lumina, labentem coelo quae ducitis annum,
Liber, et alma Ceres. —

948. Τοῖσι τετρήνας βρέτας] Equum durateum intelligit, qui nocturno Graiugenarum partu Troianis Pergama incendit, vt dicam Lucretii verbis. Multa de eo Dion, Virgil. Aeneid. II. et Euripidis Scholiastes Ἑκάβῃ. Agathiae (ob cuius editionem politioris literaturae studiosi plurimum debent CL. V. Bon. Vulcanio) elegans de hoc equo Epigramma,

Ἁ δέ ποθ' ἁ κλεινὰ Πριάμου πόλις, ἂν ἀλαπάξαι
Ἑλλάνων δεκέτης οὐκ ἐτάλασσεν ἄρης
Ἀμφαδὸν, ἀλλ' ἵπποιο κακὸν ξύλον. αἴθε δ' Ἐπειὸς
Κάτθανε, πρὶν τεῦξαι δουρατέαν παγίδα·
Οὐ γάρ ἂν Ἀτρειδᾶν ὀροφηφάγον ἁψαμένων πῦρ
Οὕτω ἐφ' ἡμετέροις λέκεσιν ἠριπόμαν.

Palaephatus negat in eo latuiſſe Graecos armatos, ſed in loco concauo, qui etiam ſuo tempore ea ex re Ἀργείων λόχος dictus fuerit. Verba eius ita habent: Φασὶν ὡς Ἀχαιοὶ, οἱ ἐν ξυλίνῳ ἵππῳ, κατεπόρθησαν τὴν Ἴλιον. ἐστὶ δὲ μυθώδης ἄγαν ὁ λόγος, ἡ δὲ ἀλήθεια ἐστὶν αὕτη· ἵππον κατεσκεύασαν ξύλινον πρὸς μέγεθος μετεωρότερον τῶν πυλῶν, ὅπως μὴ ἑλκόμενος εἰσέλθῃ, ἀλλ' ὑπερέχῃ τῷ μεγέθει, οἱ δὲ λοχαγοὶ ἐκάθηντο ἐν κοίλῳ χωρίῳ ἐπὶ τὴν πόλιν, ὃ Ἀργείων λόχος ἐκαλεῖτο μέχρι τοῦ νῦν etc. Victruvius machinam bellicam fuiſſe autumat, Polyaenus Vlyſſis ſtrategema: Καὶ τὸν ἵππον δὲ (inquit) τὸν δουράτεον, τὸν Ἐπειὸς ποίησεν σὺν Ἀθήνῃ, καὶ τοῦτο στρατήγημα Ὀδυσσέως ἦν. Ad huius ſimilitudinem erat Athenis in arce aeneus equus, cum hac inſcriptione, Χαρίδημος Εὐαγγέλλου ἐκ κοινῆς ἀνέθηκε.

950. Καθιερώσει Μυνδίας ἀνακτόροις] Confundit epitheta Poeta, vt ſupra monuimus: nam Mineruae Graecae, non Myndiae inſtrumenta ſua Epeus dicauit. Ariſtoteles lib. περὶ Θαυμασίων ἀκουσμάτων, Περὶ δὲ τὴν Ἰταλίαν, τὴν καλουμένην Καλαβρίαν, ἐγγὺς Μεταπόντου, Ἀθηνᾶς ἱερὸν εἶναί φασιν Ἑλληνίας, ἔνθα τὰ Ἐπειοῦ λέγουσιν ὄργανα ἀνακεῖσθαι, ἃ εἰς (Lipſius legit οἷς, recte) τὸν δούρειον ἐποίησεν ἵππον, ἐκείνου τὴν ἐπωνυμίαν ἐπιθέντος. φανταζομένην γὰρ αὐτῷ τὴν Ἀθηνᾶν κατὰ τὸν ὕπνον ἀξιοῦν ἀναθεῖναι τὰ ὄργανα, καὶ διὰ τοῦτο βραδυτέρας τυγχάνοντα ἀναγωγῆς, εἰλεῖσθαι ἐν τῷ τόπῳ μὴ δυνάμενον ἐκπλεῦσαι, ὅθεν Ἑλληνίας Ἀθηνᾶς τὸ ἱερὸν προσαγορεύεται. Adi Simmiae Rhodii Πέλεκυν.

961. Ὧν δὴ μίαν Κριμισσὸς] Crimiſſus, Siciliae fluuius, ex vna Phoenodamantis filiarum Aceſten ſuſcepit. Virgilius Aeneid. V.

— — occurrit Aceſtes
Horridus in iaculis, et pelle Libyſtidos vrſae,
Troïa Crimiſſo conceptum flumine mater
Quem genuit. —

Seruius Aeneid. I. Hippoten quendam, non Phoenoda-

mantem nominet, *Timens Hippotes quidam nobilis filiae Segestae, cum Laomedontis regis Hesiona iam esset orta seditione religata, impositam eam naui misit, quo fors tulisset. Haec ad Siciliam delata, a Crimnisaeo fluuio, quem Crimnisum Virgilius poetica licentia vocat, conuerso in vrsam, vel in canem, compressa, edidit Acestem, qui ex matris nomine ciuitatem Troianis condidit, quae hodie Segesta nominatur.*

966. Τρίδειρον νῆσον] Siciliam accipe, quam ita a tribus promontoriis notissimis appellauit. Nonnus Dionysiacon lib. II. Τρικάρηνον. lib. VI. Τρίλοφον ab iisdem nuncupauit.

973. Πᾶς δὲ λυγαίαν λεὼς ἐσθῆτα] Obscuram vestem funestam intellige; eam autem nigram fuisse a nemine putem ignorari. Artemidorus lib. II. cap. III. Τὸ δὲ μέλαν ἱμάτιον σωτηρίαν προσημαίνει, οὐ γὰρ οἱ ἀποθανόντες, ἀλλ᾽ οἱ πενθοῦντες τοὺς ἀποθνήσκοντας τοιούτοις χρῶνται. Apuleius Milesf. III. *Inter haec quaedam mulier per medium theatrum lacrymosa et flebilis, atra veste contecta, paruulum quendam sinu tolerans decurrit.* Et VII. in fine, *Nam mater pueri, mortem deplorans acerbam filii, fleta et lacrymosa, fuscaque veste contecta, ambabus manibus trahens cinerosam canitiem, epulans, et exinde proclamans, stabulum irrumpit meum.* Quod monuit Tiarda meus. Cyprianus de Mortalitate, *Contestarer assidue, et publice praedicarem fratres nostros non esse lugendos, accersitione dominica de seculo liberatos, cum sciam non eos amitti, sed praemitti, recedentes praecedere vt proficiscentes et nauigantes, desiderari eos debere, non plangi, nec accipiendas esse hic atras vestes, etc.* Nota verba illa, *accipiendas atras vestes*, alba enim in luctu deposita veste, nigram adsumere moris erat. Iul. Paullus IC. Receptarum Sententiarum lib. II. cap. XXI. *Qui luget, abstinere debet a conuiuiis, ornamentis, et alba veste.* Super hoc loco me monuit noster amor, Petrus Scriverius. Iuuenalis Sat. X.

Haec data poena diu viuentibus, vt renouata
Semper clade domus multis in luctibus, inque
Perpetuo moerore, et nigra veste senescant.

Catullus,

Funestam antemnae deponant vndique vestem,
Candidaque intorti sustollant vela rudentes.

Cicero in Vatinium, *Cedo quis vnquam coenauit atratus? ita enim illud epulum est funebre, vt munus sit funeris, epulae quidem ipsae dignitatis.* Macrobius Saturn. lib. III. cap. XV. *Crassus, vir Censorius, (nam cum Cn. Domitio Censor fuit) cum supra caeteros disertus haberetur, essetque inter clarissimos ciues princeps, tamen muraenam in piscina domus suae mortuam atratus tanquam filiam luxit.* Varro, *Vt dum supra terram essent, riciniis lugerent, funere ipso pullis amictae. Propinquae adolescentulae etiam anthracinis, amiculo nigello, capillo demisso, sequerentur luctum.* Quem locum suggessit idem Tiarda. Homerus etiam tradit Thetim adituram Iouem, cum Achillem filium breui ad Troiam periturum deploraret, sese velo nigerrimo operuisse. Hinc lucem do Gregorio Nysseno lib. περὶ Παρθενίας cap. III. Τὴν τέως λαμπρὰν, καὶ λευχείμονα, καὶ περίβλεπτον ἀθρόως καταμελαίνει προσπεσοῦσα ἡ συμφορὰ, καὶ περιβάλλει τῷ πένθει.

976. Κρατὸς δ' ἄκουρος νῶτα καλλυνεῖ φόβη] Solebant apud Craecos in luctu comam alere, eiusque ornamentum negligere viri, mulieres autem tondere. Plutarchus Ῥωμαϊκοῖς, Καὶ γὰρ παρ' Ἕλλησιν, ὅταν δυστυχία γίνηται, κείρονται μὲν αἱ γυναῖκες, κομῶσι δὲ οἱ ἄνδρες· ὅτι τοῖς μὲν τὸ κείρεσθαι, ταῖς δὲ τὸ κομᾷν σύνηθές ἐστιν. Artemid. lib. I. cap. XX. Ἡ δὲ ἀτημέλητος ἐν συμφοραῖς αὔξεται θρίξ. Et cap. XXIII. Καὶ μέντοι οὐδεὶς ἐν περιστάσει πονηρᾷ, ἢ συμφορᾷ τινι καθεστὼς κείρεται, ἀλλ' οἷς μάλιστα μέλει εὐπρεπείας, ἀλύποις τε, καὶ οὐκ ἀπόροις. De mulierum in luctu tonsura sunt verba illa Accii Amphithryone,

> — — *sed quaenam haec est*
> *Mulier funesta veste, tonsu lugubri?*

Virgil. IX. Aeneid.

> *Euolat infelix, et foemineo vlulatu*
> *Scissa comas, etc.*

Plane aliter tamen in Palliata fabula apud Terentium Heautont. Act. II. Sc. III.

> *Texentem telam studiose ipsam offendimus,*
> *Mediocriter vestitam veste lugubri,*
> *Eius anuis caussa, opinor, quae erat mortua;*
> *Sine auro tum ornatam, ita vti quae ornantur sibi,*
> *Nulla mala re esse expolitam muliebri,*

Capillus passus, prolixus, circum caput
Reiectus negligenter. —

Ecce hic aperte coma muliebris in luctu promissa, non tonsa. Decidite mihi hanc litem, vos Iudices. Interim tamen sciendum, etiam apud alios hunc morem fuisse. Nam *Persae* (inquit Curtius lib. X.) *commisso more detonsis in veste lugubri coniugibus, ac liberis, non vt victorem et modo hostem, sed vt gentis suae iustissimum regem, lugebant. Quin et Barbaros ferunt,* (verba sunt haec in Calig. c. V. de morte Germanici loquentis) *quibus intestinum, quibusque aduersus nos bellum esset, velut in domestico communique moerore, consensisse ad inducias. Regulos quosdam barbam posuisse, et vxorum capita rasisse ad indicium maximi luctus.* Et haec habeo a Tiarda meo.

987. Τοὺς πρὶσθ' ἔδεθλον Ξουθίδος ᾠκηκότας] Lego cum doctissimo Cantero Ξουθίδας. Expulsi autem sunt Iones ab Aeneae sociis ex Asia venientibus: inde facem praefero Tertulliano lib. de Pallio dicenti, *Iones Nilei comites Asiam nouis vrbibus instruunt.* Nam ex hac Historia capiendus ille locus.

988. Γλήναις δ' ἄγαλμα] Iones, cum Ilium cepissent, supplices a Mineruae simulacro auellebant, nulla religionis habita ratione, quod cum fieret, ipsum simulacrum illud facinoris atrocitate commotum, oculos claudebat. Hoc narrat his octo nouem versibus Lycophron, et Strabo lib. VI. Τῆς δὲ τῶν Τρώων κατοικίας τεκμήριον ποιοῦνται τὸ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Ἰλιάδος ξόανον ἱδρυμένον αὐτόθι, ὅπερ καταμύσαι μυθεύουσιν, ἀποσπωμένων τῶν ἱκετῶν ὑπὸ Ἰώνων τῶν ἑλόντων τὴν πόλιν.

1000. Πιθηκομόρφῳ] Πιθηκόμορφον vocat Thersiten, ob faciei deformitatem. Artemidorus lib. II. cap. XII. Πίθηκος ἄνδρα πανοῦργον καὶ γόητα σημαίνει, qualem etiam Thersiten fuisse verisimile sit. Apomasar quoque Ἀποτελεσμάτων cap. CXXXV. simiam interpretatur τὸν πανοῦργον.

1004. Κλήτην ἄνασσαν τῆς ἐπωνύμου πάτρας] Ausimne Κλείτην? Haeret mihi aqua. Etymologici Auctor, Κλείτη, μία τῶν Ἀμαζόνων, ἥτις ἐλθοῦσα εἰς Ἰταλίαν ᾤκησε, καὶ πόλιν ἔκτισεν, ἣν ἀπ' αὐτῆς Κλείτην ὠνόμασαν, (malim ἣν ἀφ' αὐτῆς Κλείτην ὠνόμασεν) καὶ ἐβασίλευσε τοῦ τόπου, καὶ αἱ ἀπ' αὐτῆς δεχόμεναι

τὴν βασιλείαν, Κλεῖται ὠνομάσθησαν. Niſi forte Etymologicum mendoſum. Scio Κλείτην Cyzici vxorem, de qua eſt apud Parthenium Erotic. XXVIII. et Argonauticon Scriptores, verum ea ab hac alia.

1015. Ποδάτοις λίνοις] Eſſe πόδας funes nauticos nemo eſt, qui ignorat, arbitror. Seruius Aeneid. V. pag. CCCCLXXXVIII. ibi, *Vna omnes ferre pedem*] *Podiam* (lego *Pedem*) *id eſt, funem, quo tenditur velum, quod Graeci* πόδα *vocant; vt eſt apud Pindarum et Ariſtophanem.* Quem locum acceptum fero Tiardae meo, vt hunc Senecae II. de Benef. c. XXXIV. Scriuerio, *Ingens eſt rerum copia ſine nomine, quas non propriis appellationibus notamus, ſed aliunde commodatis. Qui* PEDEM *et noſtrum, et lecti, et veli, et carminis dicimus.* Homerus Odyſſ. κ.

— — αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων.

Sophocles Ἀντιγόνῃ,

Αὕτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατὴς πόδα
Τείνας ὑπείκει μηδὲν, ὑπτίως κάτω
Στρέψας, τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.

Teſtes infiniti, Ariſtophanes, Euripides, Apollonius, et alii eius claſſis.

1019. Λυπρὸν ὄψονται βίον] Ὄψονται, id eſt, viuent: ſic ſaepe βλέπειν apud Poetas. Sophocles,

— — καὶ βλέποντα μὴ πόθουν,
Θανόντ' ἂν οἰμώξειαν ἐν χρείᾳ δορός.

Et aliis locis multis. Homerus Iliad. α.

Οὔτις ἐμεῦ ζῶντος, καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.

Ita accipere illud Theocriti Idyllio XIII.

— — τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες,

quid vetat? Infra quoque Lycophron,

Γαληνὸν ἦμαρ οὔ ποτ' ἐν ζωῇ δρακών.

Virgilius eodem modo *caſſum lumine* pro mortuo dixit,

— — *nunc caſſum lumine lugent.*

Ennius Annal. lib. III.

Postquam lumina, sis oculis bonus, Ancu' reliquit.

1039. Μέγαν πλειῶνα μὴ πεφευγότα] Is erat Veterum mos. Euripidis Scholiastes Ἱππολύτῳ, Ἔθος γὰρ τοῖς ἐφ᾽ αἵματι φεύγουσι, ἐνιαυτὸν ποιεῖν ἐκτὸς τῆς πατρίδος. Isaacius Tzetzes, Μόνος (lego νόμος) ἦν, τὸν ἐργασάμενον φόνον, φεύγειν ὅλον ἐνιαυτὸν, μὴ ψαύοντα τῆς πατρίδος. Atque illud exilii genus ἀπενιαυτισμὸς dicebatur. Hesychius, Ἀπενιαυτισμὸς, ἡ εἰς ἐνιαυτὸν φυγὴ τοῖς φόνον δράσασι. Suidas, Ἀπενιαυτῆσαι, (emendo ἀπενιαυτίσαι) ἐνιαυτῷ φυγεῖν τὴν πατρίδα ἐπί τισιν ἀδικήμασιν. Iul. Pollux lib. I. cap. VII. Ἀπενιαυτίσαι δὲ, τὸ φυγεῖν ἔτος. Plato in Libris de Legibus, et homicidia, et eorum poenas distinguit. Insontem enim innoxiumque haberi iubet, qui proprium seruum occidit, eum vero, qui alienum, tanti mulctandum censet, quanti seruus ille venierit. At eum, qui ingenuum iratus occidit, biennium exulare vult; qui per insidias, triennium: eum porro, qui, dum exulat, homicidium committit, perpetuo exilio damnat. Eandem poenam etiam praescribit patribus, qui filios, filiis, qui patres, et viris, qui coniuges, et vxoribus, quae viros occidissent. Vide Platonem, et Theodoretum Θεραπευτικῆς lib. IX.

1040. Δίκης τάῤῥοθος Τελφουσία] Telphusia Erinnys dicitur, Tisiphonem intellige, quae caedes vindicare putabatur. Furiis vero, vt infernalibus deabus, nocentium vindictam tribuebat antiquitas. Aeschylus Εὐμενίσι de illis loquens,

Πάντα γὰρ αὗται, τὰ καὶ ἀνθρώπους
Ἔπειχον, δίεπειν. —

Timaeus Locrus lib. περὶ Ψυχᾶς κόσμου καὶ φύσιος, Εἰ δέ καί τις σκλαρὸς, καὶ ἀπειθὴς, τούτῳ ἑπέσθω κόλασις, ἅ τε ἐκ τῶν νόμων, καὶ ἁ ἐκ τῶν λόγων, σύντονα ἐπάγοισα δείματά τε ἐπωράνια, καὶ τὰ καθ᾽ ἅδεω, ὅτι κολάσιες ἀπαραίτητοι ἀπόκεινται δυσδαίμοσι νερτέροις.

1050. Δορυῖς δὲ μήλων] Meminit huius rei Strabo lib. VI. cuius ea verba, Δείκνυται δὲ τῆς Δαυνίας περὶ λόφον, ᾧ ὄνομα Δρίον, ἡρῷα, τὸ μὲν Κάλχαντος ἐπ᾽ ἄκρᾳ τῇ κορυφῇ, ἐναγίζουσι δὲ αὐτῷ μέλανα κριὸν οἱ μαντευόμενοι, ἐγκοιμώμενοι ἐν τῷ δέρματι: nisi quod dicat arietem immolare solitos. Cum Lycophrone Virgilius Aeneid. VII. sub finem,

Hinc Italae gentes, omnisque Oenotria tellus
In dubiis responsa petunt, huc dona sacerdos
Cum tulit, et caesarum ouium sub nocte silenti
Pellibus incubuit stratis, somnosque petiuit.

Et certe is mos non ibi solum, sed in aliis locis, apud alias gentes. Cicero de Diuin. lib. I. *Atque etiam qui praeerant Lacedaemoniis, non contenti vigilantibus curis, in Pasitheae fano, quod est in agro propter vrbem, somniandi caussa excubabant, quia vera quietis oracula ducebant.* Subdit vero νόσων δ' ἀκέστης Δαυνίοις κληθήσεται. Sciendum olim aegrotos medicinae discendae caussa in templis Deorum, maxime Aesculapii, somnum captasse. Diogenes lib. IV. in Cratete, Οὗτος νοσήσας εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀπεχώρησε, κἀκεῖ περιεπάτει. Petronius, *Ipsa quidem illa nocte vexata, tam periculoso inhorrui frigore, vt tertianae etiam impetum timerem. et ideo medicinam somno petii, iussaque sum vos perquirere, atque impetum morbi monstrata subtilitate lenire.* De qua vide eruditissimum amicissimumque Wouwerum.

1055. Ἀστοῖσι καὶ ποίμναισι πρευμενῆ μολεῖν] Strabo de solis pecoribus narrat, Τὸ δὲ Ποδαλειρίου κάτω πρὸς τῇ ῥίζῃ, διέχον τῆς θαλάττης ὅσον σταδίους ρ'. ῥεῖ δ' ἐξ αὐτῶν ποτάμιον πάνακες πρὸς τὰς τῶν θρεμμάτων νόσους. Fuere vero haec heroa, (vt videmus ex Strabone), Calchantis quidem, in cacumine collis, Podalirii vero, ad radices eius. Obserua hic obiter Veterum consuetudinem, qui nobiles et potentiores in montibus, aut ad eorum radices sepeliebant. Lycophron supra v. 424.

Τρισσοὺς δὲ ταρχύσουσι Κερκάφου νάπαι.

Lucanus lib. VIII.

Et regum cineres extructo monte quiescant,
Cum Ptolemaeorum patres seriemque pudendam
Pyramides claudant. —

Virgilius Aeneid. lib. XI.

— — fuit ingens monte sub alto
Regis Dercenni terreno ex aggere bustum
Antiqui Laurentis, opacaque ilice tectum.

Seruius, *Apud maiores, nobiles, aut sub montibus, aut in montibus, sepeliebantur.* Quae verbo pene tenus

transscripsit Isidor. Orig. lib. XV. cap. XI. Videmus idem apud S. Aurelium lib. de Origine gentis Romanae, vbi de Auentini regis sepulcro, *Post illum regnauit Auentinus Siluius. Isque finitimis bellum inferentibus, in dimicando circumuentus, ab hostibus prostratus est, ac sepultus circa radices montis, cui ex se nomen dedit.*

1062. Κρύψουσι κοίλοις ἐν μυχοῖς διασφάγος] Elegans sepulcri περίφρασις. Potest tamen ad Veterum sepulcra referri, qui mortuos in cauernis sepeliebant. Etymologici Auctor, Τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς κοιλώμασι τῆς γῆς ἔθαπτον, μήτε σιδήρῳ, μήτε χαλκῷ κεχρημένοι. Theognis,

— ὅταν δνοφεροῖς ὑπὸ κεύθμασι γαίης
Βῇς πολυκωκύτους εἰς ἀΐδαο δόμους.

Idem mos antiquissimis Romanis, qui ea loca *Puticulos* dixere.

1064. Χωστῷ τροχαλῷ] Solebant tumulos lapidibus sternere. Hieronymus in epistola quadam ad Innocentium, *Linteo cadauer obuoluunt, et fossam humum lapidibus construentes, ex more tumulum parant.* Petronius hoc *Lapidare* dixit. Virgilius,

Monte sub hoc lapidum tegitur Ballista sepultus.

Et de eodem Phocas Grammaticus.

1066. Τοῦ κρατοβρῶτος παιδὸς ἀτρέστου κάπρου] Tydeum puta, Diomedis patrem, quem cerebriuorum vocat, quod cum in bello contra Thebanos e vulnere, quod a Melanippo, Astacti F. acceperat, moribundus iaceret, eique caput Melanippi occisi ab Amphiarao vate afferretur, cerebrum euulsum exsorbuerit. Vide Homeri Scholia Iliad. ε. et Apollodorum lib. III. *Intrepidum* autem vocat, quod cum legatus Thebis rediret Argos, eique Eteocles, collocatis quinquaginta lectissimis iuuenibus in itinere, insidias struxisset, intrepido omnes animo aggressus sit, et in fugam verterit. Additur a quibusdam ad vnum omnes occisos. *Aprum* vero appellat, quod pellem apri Calydonii gestare solitus sit, quo pacto etiam Deiphilen, Adrasti filiam, vxorem accepit; nam ille oraculo monitus erat, vt filias suas leoni, et apro in matrimonium daret: et leonis pelle amictus Polynices alteram, Argiam, accepit. Vide Euripidis Scholiasten Phoenissis, Homeri loco

citato, et Auctorem Prouerb. Apollodorus clypeo inſcul-ptum aprum fuiſſe narrat libro citato. Hac de re capien-dus Statius Thebaid. lib. I.

Cui Phoebus generos (monſtrum exitiabile dictu!
Mox adaperta fides) aeuo ducente canebat
Setigerumque ſuem, et fuluum aduentare leonem.

Et quae ibi multa ſequuntur.

1091. Εὐκταῖον σέλας] Intellige τὰ χαριστήρια. Scien-dum eſt Veteres duplici de cauſſa ſacrificaſſe, vel quia vo-tum, vel quia ab oraculo mandatum. Haec ſacrificia ἀπὸ τῆς μαντείας dicebantur, illa εὐκταῖα, et χαριστήρια. Sopho-cles Trachiniis,

Δη. Εὐκταῖα φαίνων, ἢ 'πὸ μαντείας τινός;
Δι. Εὐκταῖ', ὅθ' ᾕρει τῶνδ' ἀνάστατον δορὶ
Χώραν γυναικῶν, ὧν ὁρᾷς ἐν ὄμμασιν.

Ouidius Metamorph. lib. IX. τὰ εὐκταῖα, ſiue χαριστήρια, *ſacra vota* appellat,

Victor ab Oechalia Caeneo ſacra parabat
Vota Ioui. —

Plautus Amphitryone,

Ego rem diuinam intus faciam, vota quae ſunt.

Statius Thebaid. IV.

— — *cum, te mihi ſoſpite, templa*
Votiuis implenda choris. —

1097. Πτόρθου διαῤῥαισθέντος] Palamedem intelligit, quem πτόρθον vocat, vt Homerus, Heſiodus, aliique om-nes heroas, ὄζους Ἄρηος. Orpheus in Argonauticis ὄρπηκας ſimiliter nuncupat Amphionem, et Aſterium,

Καὶ μὴν καὶ δισσοὶ ὄρπηκες ἀμύμονες ἧκον,
Ἀμφίων κλυτόφημος, ἰδ' Ἀστέριος μενεχάρμης.

Theocritus Id. VI. ἔρνος, vbi caprariam laudat,

Πᾶν ἐπ' ἀλαθείᾳ πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔρνος.

Niſi forte mauelis πτόρθον dici ob proceritatem; Veteres enim homines proceros virgultis valde excreſcentibus comparabant. Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς de Achille, Ὑπερφυὴς

δὲ τὸ σῶμα ἐφαίνετο, αἰξηθεὶς τε ἔρνον, ἢ τὰ πρὸς ταῖς πηγαῖς δένδρα. Heliodorus Aethiop. lib. II. Τάχιστα δὲ εἰς ἀκμὴν, καθάπερ ἔρνος τι τῶν εὐθαλῶν, ἀνέδραμεν. In cuius loci explicatione lapſus, vt et aliquoties in eo opere, Interpres. Palamedem vero Vlyſſis dolo circumuentum occiderunt Graeci. Notum id ex Dicty, Homero, Philoſtrato, Polyaeno, Virgilio, et Hygino.

Ibid. Ὃν νεοσκαφὲς Κρύψει ποτ' ἐν κλήροισι Μηθύμνης στέγος] Optime illuſtrant hunc locum illa Philoſtrati verba Ἡρωϊκοῖς, ἔθαψε δὲ αὐτὸν (Παλαμήδη) Ἀχιλλεύς τε, καὶ Αἴας, εἰς τὴν ὅμορον τῇ Τροίᾳ τῶν Αἰολέων ἤπειρον· ὑφ' ὧν καὶ ἱερὸν (Lycophron νεοσκαφὲς στέγος appellat) αὐτῷ τι ἐξῳκοδόμητο μάλα ἀρχαῖον, καὶ ἄγαλμα Παλαμήδους ἵδρυται γενναῖόν τε, καὶ εὔοπλον, (malim εὔοπτον) καὶ θύουσιν αὐτῷ ξυνιόντες οἱ τὰς ἀκταίας οἰκοῦντες πόλεις· μαστεύειν τε χρὴ τὸ ἱερὸν κατὰ Μήθυμνάν τε, καὶ Λεπέτυμνον, ὄρος δὲ τοῦτο ὑψηλὸν ὑπερφαίνεται τῆς Λέσβου.

1099. Ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ χύτλα] Hoc temporis Graeci balneis nondum vtebantur, ſed lauacris, quae ἀσαμίνθους vocabant. Teſtis Homerus Odyſſ. ρ.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαῖναν μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε,
Ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.

Poſtea inuenta balnea. Artemidorus lib. I. cap. LXVI. Οἱ μὲν πάνυ παλαιοὶ τὸ λούεσθαι οὐ κακὸν ἐνόμιζον, βαλανεῖα γὰρ οὐκ ᾔδεσαν, ἐπεὶ ἐν ταῖς λεγομέναις ἀσαμίνθοις ἐλούοντο. Quales vero Graecorum ἀσάμινθοι, tales erant Romanorum *Lauatrinae.* Varro de L. L. lib. VIII. *Eadem ratione domi ſuae quisque vbi lauatur, balneum dixerit: et quod non erant duo, balnea dicere non conſueuerunt, cum hoc antiqui non balneum, ſed Lauatrinam appellare conſueuiſſent.* Nonius Marcellus, *Latrina genere foeminino, et eſt lauatrina, quod nunc balneum dicitur.* Lego, *et lavatrina eſt q. n. b. d.* Accedebant autem balnea aut a bello reuerſi, aut magno labore transacto. Artemid. loco citato, Πάλαι μὲν γὰρ εἰκὸς εἶναι πονηρὰ τὰ βαλανεῖα, ἐπεὶ μὴ συνεχῶς ἐλούοντο οἱ ἄνθρωποι, μηδὲ εἶχον τοσαῦτα βαλανεῖα, ἀλλὰ ἢ πόλεμον καταστρεψάμενοι, ἢ μεγάλου παυσάμενοι πόνου ἐλούοντο. Agamemnon autem a bello Troiano reuerſus, in balneo a Clytaemneſtra eſt peremptus. Teſtes, praeter Lycophronem, Aeſchylus, et Seneca Agamemnone. Hom. Od. λ. in menſa canit necatum, in quam ſententiam et Dion

abit in Orat. περὶ Ἀπιστίας, cuius ea verba, Ὁ δὲ Αἴγισθος τὸν Ἀγαμέμνονα δειπνήσας, ὥστε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Τρώων οὐδὲν ἔπαθεν ἐν δέκα ἔτεσιν οἷς ἐπολέμει, καὶ οὐδεπώποτε αὐτοῖς συνέστιος ἐγένετο, εἰς δὲ τὴν οἰκίαν ἐλθὼν διὰ τοσούτου χρόνου, θύσας τοῖς θεοῖς, τὴν δ' ἑαυτοῦ τράπεζαν παραθέμενος, ὑπὸ τῆς ἰδίας γυναικὸς οὕτως ὠμῶς ἀνῃρέθη. Homerum et Dionem ſequuntur Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. II. et Hyginus Fab. CXVII. et Iuuenalis Sat. VIII.

— ille Deis auctoribus vltor
Patris erat caeſi media inter pocula. —

Ibid. Τὰς δυσεξόδους ζητῶν κελεύθους] Euripidis Scholiaſtes extrema Hecuba, Φοβουμένη ἡ Κλυταιμνήστρα αὐτὸν, (Ἀγαμέμνονα) μὴ τὴν πρὸς Αἴγισθον μοιχείαν αὐτῆς καταμαθὼν, αὐτὴν μετ' Αἰγίσθου τιμωρήσεται, τοιόνδε βουλεύει· ἱμάτιον κατεσκεύασε μὴ ἔχον διεξόδους μήτε κεφαλῆς, μήτε χειρῶν, ἐν ᾧ περιβαλοῦσα αὐτὸν λελουμένον, ἀπέκτεινε. Philoſtratus ſenior Εἰκόνων lib. II. Ἡ Κλυταιμνήστρα δὲ πέπλου τέχνῃ τινὸς ἀπείρου τὸν Ἀγαμέμνονα περισχοῦσα, πέλεκυν εἰς αὐτὸν ἧκεν ἀμφήκη τοῦτον. Vocat autem βρόχον αὐχενιστῆρα, vel propter rotunditatem, ita ante ἀμφιτορνωτὴν βρόχῳ paludem, vel quia in ea veſte, tanquam laqueo, ſtrangulatus fuit. Ἀμφίβληστρον vero, vt infra,

— τοῦ πεφασμένου κέλωρ
Ἐν ἀμφιβλήστροις ἔλλοπος μυνδοῦ δίκην.

Deſcribit autem περιφραστικῶς Lycophron τὴν ἐξωμίδα, qua induenda dum occupatus Agamemnon, a Clytaemneſtra vxore interficitur. Erant vero ἐξωμίδος duo genera; haec manicas non habebat, ſed tantum vnicum foramen, per quod collum exerebant, atque ea proprie ἐξωμὶς, talis in qua occiſus Agamemnon: altera manicas habebat, et dicebatur μασχάλιος. Eius rurſus duo genera: illa duas habebat manicas, dicebaturque ἀμφιμάσχαλος, et erat ingenuorum; altera vnicam duntaxat, dicebaturque ἑτερομάσχαλος, et erat ſeruorum. Etymologici Auctor, Ἀμφιμάσχαλος, δύο χειρίδας ἔχων, ὃς ἦν τῶν ἐλευθέρων· ὁ δὲ τῶν οἰκετῶν μίαν εἶχε, καὶ διὰ τοῦτο ἑτερομάσχαλος ἐκαλεῖτο. Heſychius, Ἀμφιμάσχαλος, χιτὼν χειριδωτὸς ἐλευθέρων, ὡς Πλάτων, δύο χειρίδας ἔχων, ἃς μασχάλας ἔτι καὶ νῦν λέγουσιν. Et poſtea, Ἑτερομάσχαλος, χιτὼν δουλικὸς ἐργατικὸς, ἀπὸ τοῦ τὴν ἑτέραν μασχάλην ἔχειν ἐῤῥαμμένην. Pollux lib. VII. cap. XIII. Χιτὼν δὲ, ὁ μὲν ἀμφιμάσχαλος, ἐλευθέρων σχῆμα· ὁ δὲ ἑτερομάσχαλος οἰκε-

τῶν. Romani quoque vsi eiusmodi tunicis breuibus et substrictis, circa humeros desinentibus. Agellius lib. VII. cap. XII. *Viri autem Romani primo quidem sine tunicis toga sola amicti fuerunt, postea substrictas, et breues tunicas citra humerum desinentes habebant, quod genus Graeci dicunt ἐξωμίδας.* Dedecus vero habebatur manicatam tunicam gestare. Augustinus de Doct. Christ. lib. III. cap. XII. *Talares ac manicatas tunicas habere, apud Romanos veteres flagitium erat, nunc autem honesto loco natis, cum tunicati sunt, non eas habere flagitium est.* Agellius vt supra, *Tunicis vti virum, perplexis vltra brachia, et vsque in primores manus, ac prope in digitos, Romae atque omni in Latio indecorum fuit.* Et apud Virg. IX. Aeneid. Romulus Numanus, Troianis hostibus ignauiam, et, vt ita dicam, effoeminationem obiiciens, ait,

Vobis picta croco, et fulgenti murice vestis,
Et tunicae manicas, et habent redimicula mitrae.

Quem locum in id trahit Agellius d. loco, dicitque, *Q. Ennium, Carthaginiensium tunicatam iuuentutem non videri sine probro, dixisse.* Et, *P. Africanum, Pauli F. virum omnibus bonis artibus, atque omni virtute praeditum, P. Gallo, homini delicato, inter pleraque alia, quae obiectabat, id quoque probro dedisse, quod tunicis vteretur manus totas operientibus.* Cicero quoque Catil. II. probro Catilinae obiecit, quod manicatus esset, his verbis, *Postremum autem genus est non solum numero, verum etiam genere ipso atque vita, quod proprium est Catilinae, de eius delectu, imo vero de complexu eius et sinu, quod pexo capillo nitidos, aut bene barbatos videtis, manicatis et talaribus ac tritis tunicis, velis amictos, non togis.* Quod etiam vituperat Varro, testimonio Seruii p. DCCXLIII. locum Virgilii supra-dictum enarrantis, dicens: *Manicatis et talaribus tunicis. Nam colobiis vtebantur antiqui.* Quae indicauit Tiarda. Hinc ait Seneca Epist. XXXIII. *Apud me vero Epicurus est et fortis, licet manuleatus sit.* De Vita Beata cap. XIII. *Hoc tale est, quale vir fortis stola indutus.* Seruus Pseudolus in Comoedia sui nominis,

— — *manuleatam tunicam habere hominem addecet?*

Suetonius, cum Caligulam dixisset vestitu vsum non ciuili,

ac ne virili quidem, subiungit, *Saepe depictas gemmatasque indutus penulas, manuleatus et armillatus in publicum processit.* Et hoc quidem, vt dixi, apud Romanos obtinebat. Nam apud Parthos, qui principem locum habent, anaxyridem triplam induunt, et manicatam tunicam: plebs vero erat in tunicis sine manicis, vt auctor est Strabo lib. XV. Et apud Athenienses tunica vtrinque manicata liberorum erat; vnicam autem manicam habens seruorum; vt scribit Pollux Onomasticon lib. VII. c. XIII. Idem Tiarda.

1102. Κροσσωτὰς ῥαφὰς] Nam ἡ ἐξωμὶς ἀνεβάλλετο θατέρας χειρὸς ὑποστελλομένης, καὶ κάτωθεν πρὸς τοὺς πόδας ὤας τῷ ὤμῳ ἐπικατατιθείσης, vt ait Etymologici Auctor.

1103. Θερμὴν δ' ὑπαὶ λουτρῶνος ἀρνεύων στέγην] Intellige τὸ πυριατήριον, siue ὑπόκαυστον, quod *Sudatorium* Senecae in Epistolis. Intrabant autem illud a laboribus vacantes et otiosi, qualis Agamemnon a bello Troiano reuersus, aut a morbo se recolligentes. Artemid. Ἢ γὰρ ἀναλαμβάνοντες, ἢ ἀπραγοῦντες εἰς θερμὰ πορεύονται. Τιβὴν vero, siue τίβηνος, vas in balneo, de quo vide Hesychium.

1105. Τυπεὶς σκεπάρνῳ] Citatur hic versus etiam a Iulio Polluce. De caede vero Agamemnonis sic infra,

— τοῦ πεφασμένου κέλωρ
Ἐν ἀμφιβλήστροις ἔλλοπος μυνδοῦ δίκην.

Sophocles Ἠλέκτρα,

Ὅσα τὸν δύστηνον ἐμὸν θρηνῶ
Πατέρ', ὃν κατὰ μὲν βάρβαρον αἶαν
Φοίνιος Ἄρης οὐκ ἐξείνισε.
Μήτηρ δ' ἡ 'μὴ, χὠ κοινολεχὴς
Αἴγισθος, ὅπως δρῦν ὑλητόμοι,
Σχίζουσι κάρα φονίῳ πελέκει.

Homerus Odyss. λ'.

— ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.

1108. Ἐγὼ δὲ δροίτης ἄγχι] Philostratus loco citato, Τήν τε τοῦ Πριάμου θυγατέρα καλλίστην νομισθεῖσαν τῷ Ἀγαμέμνονι, χρησμούς τε ἀπιστουμένους ᾄδουσαν ἀποκτείνει θερμῷ πελέκει.

1109. Χαλυβδικῷ κνώδοντι] De Chalybico ferro multi. Arrianus, Χάλυβες πρῶτοι ἀνθρώπων αἰτίαν ἔχουσι χαλκεύσασθαι τὸν σίδηρον. Ammianus lib. XXII. *His regionibus Dahae confines sunt acerrimi omnium bellatores, et Chalybes, per quos eruditum et domitum est primitus ferrum.* Aristoteles lib. περὶ Θαυμ. Ἀκουσμ. Λέγεται δὲ ἰδιωτάτην εἶναι γένεσιν σιδήρου τοῦ Χαλυβικοῦ, καὶ τοῦ Μυσικοῦ· συμφύεται γὰρ, ὥσγε λέγουσιν, ἐκ τῆς ἄμμου τῆς καταφερομένης ἐκ τῶν ποταμῶν. ταύτην δὲ οἱ μὲν ἁπλῶς φασὶ πλύναντες καμινεύειν, οἱ δὲ τὴν ὑπόστασιν, τὴν γενομένην ἐκ τῆς φύσεως, πολλάκις πλυνθεῖσαν συγκαίειν. Stephanus, Χάλυβες, περὶ τὸν Πόντον ἔθνος ἐπὶ τῷ ποταμῷ Θερμώδοντι, περὶ ὧν Εὔδοξος ἐν πρώτῳ. Ἐκ δὲ τῆς Χαλκοῖς (lego Χαλύβης) χώρας ὁ σίδηρος, ὁ περὶ τὰ στομώματα ἐπαινούμενος, ἐξάγεται. Demarchus in Poliorceticis, Τῶν μέντοι στομωμάτων τὸ μὲν Χαλυβδικὸν, τὸ δὲ Σινωπικὸν, τὸ δὲ Λύδιον, τὸ δὲ Λακωνικόν. καὶ ὅτι Σινωπικὸν, καὶ Χαλυβδικὸν εἰς τὰ τεκτονικὰ, τὸ δὲ Λακωνικὸν εἰς ῥίνας, καὶ σιδηροτρύπανα, καὶ χαρακτῆρας, καὶ τὰ λιθουργικὰ, τὸ δὲ Λύδιον καὶ αὐτὸ εἰς ῥίνας, καὶ μαχαίρας, καὶ ξυρία, ξυστῆρας. Vide Stephanum. Eustathius, Ἄλλοι Χαλβίους ἐκάλεσαν (ἔθνος δὲ εἰσὶ Ποντικὸν παρὰ τῷ Θερμώδοντι) ἀφ᾽ ὧν σίδηρος, φασὶν, ἐξάγεται ὁ πρὸς τὰ στόματα ἐπαινούμενος, ἤτοι πρὸς τὰ στομώματα, ὅθεν καὶ Χαλυβικὸς κνώδων, καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ, Χαλυβδικὸς παρὰ τῷ Λυκόφρονι, ὁ ἐξ ἀρίστου σιδήρου. Vide etiam Hesychium. Inde σιδηροτέκτονες Χάλυβες apud Aeschylum Prometheo.

1124. Ζεὺς Σπαρτιάταις αἱμύλοις κληθήσεται] Iouis Agamemnonis apud Spartanos templum nobilissimum. Sciendum vero, veteres Graecos reges omnes Δίας appellare consueuisse, vt docet, praeter Scholiasten, Iohannes Tzetzes in Varia Historia. Quin etiam hoc sciendum, reges sibi deorum nomina adsciuisse. Sic Alexander Magnus Ammon dici voluit: alii aliorum Deorum nominibus. Servius Aeneid. VII. *Antiqui reges nomina sibi plerumque vendicabant deorum: hinc est, quod apud Cretam esse dicitur Iouis sepulcrum. Gabalus etiam imperator Romanus Solem se dici voluit, nam Heliogabalus dictus est.*

1133. Τοὺς Ἑκτορείοις ἠγλαϊσμένους κόμαις] De Hectorea tonsura ita Pollux, Ἐκαλεῖτο δέ τις κουρὰ καὶ Ἑκτόρειος κόμη, περὶ ἧς φησὶν Ἀναξίλαος,

Τὴν Ἑκτορείην τὴν ἐφίμερον κόμην.

Τιμαῖος δὲ τὴν κουρὰν ταύτην προεστάλθαι μὲν δεῖν περὶ τὸ μέτωπον λέγει, περικεχύσθαι δὲ τῷ τραχήλῳ. Heſychii locus de hac coma mendoſus ſatis, Ἑκτόρειοι κομῆται, Δαύνιοι καὶ Πευκέτιοι ἔχοντες τὴν ἀφ' Ἡλίου τοῖς ὤμοις περικεχυμένην τρίχα. Meminit eiusdem Euſtathius Iliad. ψ'. Ἄλλοι δὲ (inquit) τὴν Ἑκτορέην φιλοῦσι κουρὰν, ἣν περιλαλεῖ καὶ Λυκόφρων.

1135. Ἐμὸν περιπτύξουσιν ὠλέναις βρέτας] Templa, arae, foci, ſtatuae ſupplicum olim perfugia. Plutarchus περὶ Δεισιδαιμ. Ἔστι καὶ λῃσταῖς ἀβέβηλα πολλὰ τῶν ἱερῶν, καὶ πολεμίους φεύγοντες, ἂν ἀγάλματος λάβωνται, ἢ ναοῦ, θαῤῥοῦσιν. Iul. Pollux lib. I. cap. I. Εἰ δὲ καὶ ἄσυλόν τι εἴη, τοῦτο καὶ καταφύγετον λέγε, καὶ ἱεροὺς ὅρους, ἐφ' ὅσον τοῖς οἰκέταις (lego ἱκέταις) ἀσφάλεια. Adde Tit. XII. lib. I. Cod. De his, qui ad Eccleſiam confugiunt, Nouellam XVII. c. V. et VII. Statuas autem intellige principum. Vide l. II. ff. de his, qui ſunt ſui §. vlt. Inſtit. eod. Tit. XXV. lib. I. C. de his, qui ad Statuas principum confugiunt. Monuit Tiarda noſter.

1137. Ἐρινύων ἐσθῆτα] Nigram aut pullam intellige, talem enim Furiis tribuunt Poetae. Ianus Parrhaſius ad Claudiani lib. III. de Raptu Proſerpinae refert ex Timaeo, Daunias mulieres ſemper pullis veſtibus vſas, cum de virginibus nubere nolentibus ea heic dicat Lycophron.

1153. Τὸν χιλίωρον τὰς ἀνυμφεύτους χρόνον] Homeri Scholiaſtes Iliad. ν'. Ἀθηνᾶ δὲ οὐδὲ οὕτω τῆς ὀργῆς ἐπαύσατο, ἀλλὰ καὶ τοὺς Λοκροὺς ἠνάγκασεν ἐπὶ χίλια ἔτη εἰς Ἴλιον ἐκ κλήρου παρθένους πέμπειν. Meminit et Strabo lib. XIII. Αἱ γοῦν Λοκρίδες παρθένοι μικρὸν ὕστερον ἀρξάμεναι ἐπέμποντο κατ' ἔτος. Id vero Perſis demum imperantibus factitatum narrat ibidem, his verbis, Τὰς δὲ Λοκρίδας πεμφθῆναι Περσῶν ἤδη κρατούντων συνέβη. Polybius lib. XII. praeterea centum familias delectas fuiſſe ait, Ἐξ ὧν ἔμελλον οἱ Λοκροὶ κατὰ τὸν χρησμὸν κληροῦν τὰς ἀπνιαλησαμένας παρθένους εἰς Ἴλιον.

1157. Ἀκάρποις γυῖα συμπλέξας φυτοῖς] Vocat ἄκαρπα φυτὰ infelicia ligna, quae fructum non ferebant. Quae vero arbores inter felices et infelices reputatae ſint, docet Simia Gellii Saturnal. lib. III. cap. XX. *Felices arbores eſſe putantur, quercus, aeſculus, ilex, ſuber, fagus, corylus, ſorbus, ficus alba, pyrus, malus, vitis, prunus, cornus, lotus.* Tarquinius Priſcus in Oſtenta-

rio arborario, *Arbores, quae inferum deorum auertentiumque in tutela sunt, eas infelices nominant. Alternum sanguinem, filicem, ficum atram, quaeque baccam nigram, nigrosque fructus ferunt, itemque acrifolium, pyrum syluaticum, ruscum, rubum, sentesque, quibus portenta prodigiaque mala comburi iubere oportet.* Festus simpliciter fructiferas felices, infructiferas infelices dictas ait ex Catone. Apuleius in Apologia, *Arbor infoecunda et infelix, quae nullum fructum ex sese gignit, tanti est in pretio, quanti lignum eius trunco.* Horatius Epod. II.

Inutilesque falce ramos amputans,
Feliciores inserit.

Statius Syluis lib. III. in Propempt. Metii Celeris,

— *vbi germine primum*
Candida felices sudent opobalsama virgae.

Minucius Octauio, *Deus enim ligneus, rogi fortasse, vel stipitis infelicis portio, suspenditur, caeditur, dolatur, runcinatur.* Vt autem arbores *felices*, ita vulnera *felicia* dixit idem ille eodem modo, *Maioribus enim nostris tam facilis in mendaciis fides fuit, vt temere crediderint etiam alia monstruosa miracula, Scyllam multiplicem, Chimaeram multiformem, et Hydram felicibus vulneribus renascentem.* Ad felices arbores quod attinet, vnguium dialis, et capilli segmina operiebantur. Flaminica quoque dialis in rica surculum de arbore felici habebat. Vide Agellium lib. X. cap. XV. Eadem quoque arbore supplicia caduceatorum erant. Festus, *Supplicia sunt, quae caduceatores portent: ea sumebantur ex verbena felicis arboris, nec enim ex alia supplicia fas erat, quam de verbenis sumi.* Infelicia vero ligna ad portentorum expiationem adhiberi solita vides ex Lycophrone, et Macrobio. Catullus,

Nouit, si sibi restitutus essem,
Desissemque truces vibrare iambos,
Electissima pessimi poetae
Scripta tardipedi deo daturum
Infelicibus vstulanda lignis.

Etiam perduelliones ad arborem infelicem suspendebantur, vt videmus ex lege Romuli, quae ita habet, *Duumuiri*

perduellionem iudicent. Si a duumuiris prouocarit, prouocatione certato. Si vincent, caput obnubito, infelici arbori ſuſpendito, verberato vel intra pomoerium, vel extra pomoerium.

1158. Εἰς θάλασσαν ἐκβράσσῃ σποδὸν] Sordes purgamentorum in aquas mos abiicere, vel fluuiales, vel marinas. Homerus,

— εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον.

Theocritus Ἡρακλίσκῳ,

Ἦρι δὲ συλλέξασα κόνιν πυρὸς ἀμφιπόλων τις
Ῥιψάτω εὖ μάλα πᾶσαν ὑπὲρ ποταμοῖο φέρουσα
Ῥωγάδας ἐς πέτρας, ὑπὲρ οὔριον. —

Virgilius Ecloga VIII.

Fer cineres Amarylli foras, riuoque fluenti
Transque caput iace. —

Valer. Flaccus lib. III.

— *luſtramina ponto*
Pone iacit, rapidis adolentur caetera flammis.

Nemeſianus,

— *ter thure vaporo*
Luſtrauit, cineresque auerſa effudit in amnem.

Hinc Cicero pro S. Roſcio Amerino, *Non ſic nudos in flumen (voluerunt) deiicere, ne, cum delati eſſent in mare, ipſum polluerent, quo caetera, quae violata ſunt, expiari putantur.* Euripides,

Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.

Quin etiam in triuia proiici ſolita. Aeſchyli Scholiaſtes Χοηφόροις, Παρὰ Ἀθηναίοις ἔθος, ὅτι καθαίροντες οἰκίαν ὀστρακίνῳ θυμιατηρίῳ, ῥίψαντες ἐν ταῖς τριόδοις τὸ ὄστρακον, ἀμεταστρεπτεὶ ἀνεχώρουν. Harpocration, Δίδυμος Αὐτοκλείδου λέξιν παραγράψας ἐκ τῶν Ἐξηγητικῶν φησὶν, Ὀξυθύμια, τὰ καθάρματα λέγεται καὶ ἀπολύματα, ταῦτα γὰρ ἀποφέρεσθαι εἰς τὰς τριόδους, ὅταν τὰς οἰκίας καθαίρωσιν. Eupolis Δήμοις,

Ὃν χρῆν ἐν ταῖς τριόδοις κἀν τοῖσιν ὀξυθυμίοις
Πρὸς τὸ τρόπαιον τῆς πόλεως καίεσθαι περιτετριγότα.

Petronius, *Quod purgamentum in nocte calcasti in trivio?* Ad quem locum vide eruditissimas notas Wouwerii, amici mei.

1170. Ἢ Φαλακραῖον κλάδον] Variis modis sontes et hostes olim interficiebant: aut lapidibus, aut gladiis, aut fustibus. Cyprianus lib. I. Epist. III. *Fustes, et lapides, et gladios, quos verbis parricidialibus iactitant, non perhorrescimus.* Antiquissimi fustibus. Etymologici Auctor, Τὸ παλαιὸν ξύλοις ἀνῄρουν τοὺς πολεμίους, ὕστερον δὲ τῷ ξίφει. Quippe ferri vsu adhuc ignoto, cum etiam loco gladiorum vterentur sudibus praeacutis. Horatius,

Vnguibus et pugnis, dein fustibus, atque ita porro
Pugnabant armis, quae post fabricauerat vsus.

Graecis eae sudes φάλαγγες dictae. Homeri Schol. Iliad. IV. Τὸ παλαιὸν ξύλοις ἐμάχοντο, φάλαγγας δὲ ξύλα ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι.

1172. Κτανόντ᾽ ἐπαινέσει, Τεθμῷ χαράξας] Ecce veterem morem. Solebant hostes et sontes proscribere, interfectoribus eorum magna mercede per praeconem promissa. Vlpianus ad Demosthenis Orat. περὶ Παραπρεσβείας, Ὅταν πόλις ἔχῃ πρός τινα δυσμένειαν, ἐπιβοᾷ καὶ κηρύττει μισθὸν καὶ χρήματα τῷ φονεύσαντι. Harpocration, Ὁπότε βούλοιτο πόλις, ἢ Ἄρχων, ἀναιρεθῆναί τινα τῶν μὴ ὄντων ὑφ᾽ ἑαυτοῖς, ἐκήρυττε δώσειν χρήματα, εἴ τις αὐτὸν ἀνέλοι, τόσα καὶ τόσα. καθάπερ Ξέρξῃ ἐπεκήρυξαν οἱ Ἕλληνες, εἴ τις ἢ ζῶντα, ἢ νεκρὸν καταγάγοι Ἀθήναζε, δώσειν ἑκατὸν τάλαντα. Polyaenus Strateg. lib. IV. Μὴ δυνάμενος τὴν ἄκραν, ἐχυρὰν οὖσαν, ἑλεῖν, ἐκήρυξε τάλαντα ἑκατὸν δώσειν τῷ κτείναντι Θεόδοτον. Idem lib. V. Ἀγαθοκλεῖ, τῷ Συρακουσίῳ τυράννῳ, τἀναντία πράττων διετέλει, καὶ πολλοὺς Σικελιώτας κατ᾽ αὐτοῦ συνίστα, καὶ τοῖς ἀνελοῦσιν αὐτὸν ἐκήρυξε μεγάλας δωρεάς. Interpres Historiae Apollonii Tyrii, *Rex, ait, fugere quidem potest, sed effugere non potest, continuoque huiusmodi edictum proposuit: „Quicunque „Tyrium mihi Apollonium, regni mei contemptorem et „inimicum, viuum exhibuerit, accipiet quinquaginta „talenta auri, qui vero caput, centum accipiet.“* Licet etiam hanc consuetudinem obseruare in Apuleiana Milesia sexta. Eam proscriptionem ἐπικήρυξιν vocabant. Scholiastes Demosth. loco laudato, Ἐπικήρυξις δὲ, ὅταν πόλις, ὡς ἔφημεν, ἐχθρὸν ἔχουσά τινα ἐπιβουλεύοντα αὐτῇ, καὶ βούλοιτο αὐτὸν ἀνελεῖν, χρήματα κηρύττει δοῦναι τῷ ἀνελόντι αὐτόν.

Sed et columnas erigebant, iisque inſcribebant. Colligo ex Suida: Διαγόρας ὁ Μήλιος ἐπὶ τῶν ἀθέων καὶ ἀπίστων καὶ ἀσεβῶν. οὗτος δὲ μετὰ τὴν ἅλωσιν Μήλου ᾤκει ἐν Ἀθήναις, τὰ δὲ μυστήρια οὕτως ηὐτέλιζεν, ὡς πολλοὺς ἐκτρέπειν τῆς ἀρετῆς. τοῦτο οὖν ἐκήρυξαν κατ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν χαλκῇ στήλῃ ἔγραψαν, τῷ μὲν ἀποκτείναντι τάλαντον λαμβάνειν, τῷ δὲ ἄγοντι δύο.

1176. Βριμὼ] Quod Proſerpina Βριμὼ vocetur, docet Apollonii Scholiaſtes lib. III. nominisque rationem reddit his verbis, Βριμὼ δὲ αὐτὴν προσηγόρευσε διὰ τὸ φοβερὸν καὶ τὸ καταπληκτικὸν τῆς δαίμονος, καὶ φάσματα ἐπιπέμπειν τὰ καλούμενα Ἑκατεῖα, καὶ πολλάκις αὐτῆς μεταβάλλειν τὸ εἶδος, διὰ τὸ Ἔμπουσαν καλεῖσθαι. ἢ παρὰ τὸν βρόμον, τὸν τοῦ πυρὸς ψόφον, τόσσος γὰρ πέλεται βρόμος, ἡ γὰρ θεὸς λαμπαδοῦχος, etc. Heſiodi Schol. lib. I. Βριμὼ δὲ, καὶ Ὀβριμὼ, κυρίως ἡ Περσεφόνη, ἤγουν ἡ γῆ, καὶ ὁ θάνατος καλεῖται, ὅθεν τὸ ὄβριμον λέγεται. Propertius lib. II. Eleg. II.

— *fertur Boebeïdos vndis*
Virgineum Brimo compoſuiſſe latus.

Vide Arnob. lib. V. Fuit et ita appellata Rhea. Theodoretus Therap. Serm. I. Ὅτι δὲ καὶ τὰ τῆς Ῥέας, ἢ καὶ τῆς Κυβέλης, ἢ τῆς Βριμοῦς, ἢ ὅπως ἂν ἐθέλητε ὀνομάζειν, etc. Apud Orpheum in Argonaut. Proſerpina intelligi debet,

— πρῶτος γὰρ ἐφάνθη
Βριμοῦς τ' εὐδυνάτοιο γονὰς, ἠδ' ἔργ' ἀΐδηλα.

Adi Canteri Notas.

Ibid. Τρίμορφος] Triformis Hecate etiam a Seneca Hippolyto appellatur, et a Val. Flacco lib. I. Argonaut. *Tergemina hera:* idque hac de cauſſa, quia

— τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε, πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
Μοῖραν ἔχειν γαίης τε, καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
Ἠδὲ καὶ ἀστερόεντος ἐπ' οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,

vt eſt apud Heſiodum in Theog. Phurnutus aliter, οὐχ ἑτέρα δὲ οὖσα αὐτῆς ἡ Ἑκάτη τρίμορφος εἰσῆκται, διὰ τὸ τρία σχήματα γενικώτατα ἀποτελεῖν τὴν σελήνην. Apollodorus dicit Hecatae trigſam ſacrificari, quia τρίμορφος appelletur. Orpheus tria capita eam habuiſſe tradit. dextrum equinum, ſiniſtrum caninum, medium ſuis agreſtis. Ouidius Faſt. lib. I.

Ora vides Hecates in tres vergentia partes,
Seruet vt in ternas compita ſecta vias.

Germanicus, *Diana autem Luna dicta eſt, quaſi diana, eo quod die ac nocte apparet ipſa; et Luna, eo quod luceat; et Triuia, eo quod tribus fungatur figuris.* Prudentius lib. I. contra Symmachum,

Denique cum Luna eſt, ſubluſtri ſplendet amictu:
Cum ſuccincta iacit calamos, Latonia virgo eſt:
Cum ſubnixa ſedet ſolio, Plutonia coniux.

Apuleius Mileſ. XI. *Sed nocturnis vlulatibus horrenda Proſerpina, triformi ſpecie laruales impetus comprimens, terraeque clauſtra cohibens, lucos diuerſos inerrans, vario cultu propitiaris.* Caſſiodorus Var. lib. V. Epiſt. XLII. *Primum ſibi per lucos, et ſyluas agreſtium populorum nota, et venationibus dedita, hanc triplicem deam falſa imaginatione finxerant: ipſam in coelo Lunam, ipſam in ſiluis Dianam, ipſam apud inferos Proſerpinam eſſe affirmantes.* Et neſcio, an hunc Lycophronis locum reſpexerit Demetrius Triclinius ad Sophoclis Ἀντιγόνην, cum ait, Ἐνοδίαν δὲ τὴν Περσεφόνην λέγει ἐν ταῖς τριόδοις πορευομένην, ἡ αὐτὴ γάρ ἐστι τῇ Ἑκάτῃ, ὡς ἄλλοις τε πολλοῖς δοκεῖ, καὶ Λυκόφρονι. Hecates autem cognomento τριμόρφου ſtatua ab Alcamene facta Athenis erat, prope ſimulacrum Victoriae alis priuatae.

Ibid. Θήσεταί σ᾽ ἐπωπίδα] Hecuba, cum Polymneſtori, Thraciae regi, ob occiſum filium Polydorum (vt eſt apud Virgilium Aeneid. III. et Ouid. Met. XIII.) irata oculos eruiſſet, et ob id a Thracibus lapidibus peteretur, canis facta eſt. Ouidius,

Clade ſui Thracum gens irritata tyranni,
Troada telorum lapidumque inceſſere iactu
Coepit: at haec miſſum rauco cum murmure ſaxum
Morſibus inſequitur, rictuque ad verba parato
Latrauit conata loqui. —

Martialis lib. III. Epigr. XXXII.

Poſſum Hecubam, poſſum Nioben, Matrinia, ſed ſi
Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

Ab Hecate vero transformandam praedicit, quia

— τὰν σκύλακες τρομέοντι,

vt ait Theocritus Idyllio β'.

1177. Κλαγγαῖσι ταρβήσουσαν] Homines noctu territuram dicit, vbi in canem ab Hecate mutata fuerit, quia Hecaten nocturnis ſpectris, et terriculamentis praeeſſe credebant. Hac de cauſſa Hecuba Ἔμπουσα dicitur a Theocrito in Ara.

1179. Δείκηλα μὴ σέβουσι λαμπαδουχίαις] Solebant quondam Myſtae lampades, ſeu faces ferre in memoriam quaeſitae facibus a Cerere Proſerpinae. Papinius Sylu. lib. IV. ad Iulium Menecratem,

Tuque, Actaea Ceres, curſu cui ſemper anhelo
Natiuam taciti quaſſamus lampada Myſtae.

Et Claudianus,

— *ſanctasque faces extollit Eleuſis.*

Seneca Herc. Fur. v. CCCI.

— — *tibi multa fide*
Longas Eleuſi tacita iactabo faces.

Et Hippolyt. CVI.

Non inter aras Atthidum Myſtam choris,
Iactare tacitis conſcias ſacris faces libet.

Quae indicauit Tiarda noſter. Hinc capio locum Callimachi Hymno III.

Οὐδ᾽ αἰτέω μέγα τόξον (ἐμοὶ Κύκλωπες ὀϊστοὺς
Αὐτίκα τεχνήσονται, ἐμοὶ δ᾽ εὐκαμπὲς ἄεμμα)
Ἀλλὰ φαεσφορίην. — —

Scholiaſtes, Ἢ ὅτι λαμπαδοῦχος ἡ θεὸς, ἡ αὐτὴ γὰρ τῇ Ἑκάτῃ, ἢ ὅτι τοὺς μαιευομένους προάγει εἰς φῶς. Vide Apollodorum lib. I. Ab hac etiam facium geſtatione Sacerdotes Daduchi appellati. Auctor (vt monuit Tiarda) Plutarchus in Ariſtide p. DLXXXV.

1184. Ψευδήριόν τοι νησιωτικὸς στόνυξ] Cynoſſema intelligit. Pomp. Mela lib. II. cap. II. *Eſt Cynoſſema tumulus Hecubae, ſiue ex figura canis, in quam conuerſa traditur, ſiue ex fortuna, in quam deciderat, humili nomine accepto.* Solinus cap. XVI. *Sigeum Aſiae, in quo tumulus eſt Cynoſſema dictus, Hecubae ſepulcrum.* Iul. Pollux lib. V. cap. V. Ἔνδοξος δὲ καὶ ἡ Ἀταλάντης κύων, Αὖρα τοὔνομα, ἣν ὁ Καλυδώνιος σῦς ἀπέκτεινεν, ἀφ᾽ ἧς τὸ Κυνὸς

σῆμα Καλυδωνίοις, καὶ ἕτερον οὕτω σῆμα ἐν Ἑλλησπόντῳ κεκλήκασι ἀπὸ ἐνδόξου κυνὸς, εἰ μὴ πιστευτέον, ὅτι Ἑκάβης εἰς κυνὸς μορφὴν μεταβαλούσης, οὕτως ὠνομάσθη. Ouid. Met. XIII.

— haec missum rauco cum murmure saxum
Morsibus insequitur, rictuque ad verba parato
Latrauit conata loqui: locus exstat, et ex re
Nomen habet. — —

Adi Geographos, si plura velis, et Ammianum lib. XXII.

1187. Ἅιδη κελαινῶν θυμάτων ἀπάρξεται] Plutoni, vt inferorum, et tenebrarum regi, furuae offerebantur a Veteribus hostiae. Acron lib. III. Od. VIII. *Superis aptior erat alba victima, nam diis infernalibus semper nigra offerri debent.* Tibullus,

Interea nigras pecudes promittite Diti.

Huc pertinet fragmentum Varronis ex lib. I. de Scen. Originibus, *Cum multa portenta fierent, et murus ac turris, quae sunt intra portam Collinam et Esquilinam, de coelo essent tacta, et ideo libros Sibyllinos* XV *viri adiissent, renuntiarunt, vti Diti patri, et Proserpinae ludi Terentini in campo Martio fierent, et hostiae furvae immolarentur.* Arnobius lib. VII. *Sed si sexibus sexus pares, id est, foeminas foeminis, mares autem hostias diis maribus immolare sacrificiorum iura praescribunt, quae in coloribus ratio, vt merito his albas, illis atras conueniat, nigerrimasque mactari? Quia superis diis, inquit, atque omnium dexteritate pollentibus, color laetus acceptus est, ac felix hilaritate candoris. At vero diis laeuis, sedesque habitantibus inferas, color furuus est gratior, et tristibus suffectus e fucis,* etc. Festus, *Furuum bouem, id est, nigrum, immolabant Auerno.* Virg. V. Aeneid.

— huc casta Sibylla
Nigrarum multo pecudum te sanguine dedit.

Et VI. vbi de matre Eumenidum, et magna Sorore, id est, Nocte et Terra, Diis inferis,

— Ipse atri velleris agnam
Aeneas matri Eumenidum, magnaeque Sorori
Ense ferit, sterilemque tibi, Proserpina, vaccam.

vbi Donatus, *Omnia*, inquit, *nigra inferis mactat, et sterilem vaccam, quia nihil ab inferis nascitur: demonstrat quatuor, colorem, genus animalis quum primo vellere intactum: ergo non attensum et Veneris immune.* Tibullus III. Eleg. V. in fine,

Interea nigras pecudes promittite Diti,
Et niuei lactis pocula mista mero.

Seneca Oedip. v. DLVI. agens de Sacrificio Inferorum,

Nigro bidentes vellere, atque atro boues
Retro trahuntur.

Quae suggessit Eitzo Tiarda, alter ego.

1193. Πλείστας ἀπαρχὰς] Ἀπαρχαὶ proprie a Veteribus dicebantur setae, quas a fronte victimae euulsas cum molarum parte in ignem, qui in ara accensus, coniiciebant: erat enim hoc in sacrificiis moris. Homerus Iliad. ξ'.

Ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων
Ἀργιόδοντος ὑὸς, καὶ ἐπηύχετο πᾶσι θεοῖσι.

Et Odyss. γ'.

— πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
Εὔχετ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.

Virgilius Aeneid. VI.

Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imposuit sacris libamina prima.

Alias etiam ἀπαρχαὶ abusiue dicebantur sacrificia, quae mortuis fiebant.

1194. Ἀλλ' ἄξεταί σε πρὸς γενεθλίαν πλάκα] Intelligit locum Thebanum dictum Διὸς γοναὶ, quod ibi natus a quibusdam putetur Iupiter, in quem postea Hectoris ossa transportata. Cum enim aliquando multis malis Thebani (qui soli Boeotorum ad Ilium non militauerunt, teste Artemidoro lib. IV. cap. LXV.) affligerentur, consulto oraculo, responsum est, transportanda e Phrygia Hectoris ossa, sepeliendaque in loco, qui Διὸς γοναὶ apud ipsos diceretur. Scholiastes Homeri ad Iliad. ν'. Οἱ ἐν Βοιωτίᾳ Θηβαῖοι πιεζόμενοι κακοῖς ἐμαντεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς, χρησμὸς δὲ αὐτοῖς ἐδόθη, παύσεσθαι τὰ δεινὰ, ἐὰν ἐξ Ἀφνείου (lego Ὀφρυνίου)

τῆς Τρωάδος τὰ Ἕκτορος ὀστᾶ διακομισθῶσιν εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς καλούμενον τόπον ΔΙΟΣ ΓΟΝΑΣ. Strabo quoque lib. XIII. ibi loci Hectoris lucum memorat fuiſſe.

1199. Τὰς παιδοβρώτους] Vide hac de re Heſiodum Theog. Allegorice explicat Phurnutus, Ὁ Κρόνος λέγεται καταπίνειν τὰ ἐκ τῆς Ῥέας αὐτῷ γινόμενα τέκνα, εἴληπται μὲν οὖν οὕτω πάνυ εἰκότως, ἐπειδὴ ὅσα ἂν γίνωνται κατὰ τὸν εἰρημένον τῆς κινήσεως λόγον, πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν ἐν περιόδῳ ἀφανίζεται, καὶ ὁ χρόνος δὲ τοιοῦτόν ἐστι, δαπανᾶται γὰρ ὑπ' αὐτοῦ τὰ γενόμενα. Adi Ciceronem de Nat. Deorum.

1204. Νήσοις Μακάρων] Hectorem poſt mortem Beatorum inſulas inhabitaturum ſcribit, ex Veterum opinione, qui eum locum heroibus mortuis aſſignabant. Heſiodus lib. I. de Heroibus agens,

Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν Μακάρων νήσοισι παρ' ὠκεανὸν βαθυδίνην
Ὄλβιοι ἥρωες, τοῖσι μελιηδέα καρπὸν
Τρὶς τοῦ ἔτους θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.

Plato in Gorgia quibusuis bonis poſt mortem illam tribuit ſedem, Τὸν δὲ δικαίως τὸν βίον διεληλυθότα καὶ ὁσίως, ἐπειδὰν τελευτήσῃ, εἰς Μακάρων νήσους ἀπιόντα, οἰκεῖν ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ ἐκτὸς κακῶν. Sed eſt etiam Μακάρων νῆσος, ἡ ἀκρόπολις τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Θηβῶν. Atque de ea forte capiendus hic locus. Ait vero Hectorem Lycophron propter ſacrificandi ſtudium in Beatorum inſulas relatum iri, quo pertinet Theodoreti locus Θεραπευτικῆς Serm. VII. Σφόδρα γὰρ αὐτοὺς χαίρειν οἱ ποιηταί φασι τῇ λοιβῇ, καὶ τῇ κνίσῃ, καὶ τοῦτο ἔχειν γέρας αὐτοὺς εἰρηκέναι λέγουσιν. διά τοι τοῦτο καὶ πρὸς τὰς τῶν Αἰθιόπων θυσίας ἀποδημεῖν, καὶ τὸν Ἕκτορα πάσης ἐπιμελεῖν τῆς ἀξίας, ὅτι δὴ οὔποτε αὐτῶν τὸν βωμὸν ἐνδεᾶ θυσίας κατέλιπε. Neque alia de re capiendi iſti verſus Homerici Iliad. IV. vbi ita affatur Mineruam Iupiter,

Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε, κνίσσης τε, τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.

1206. Ὠγύγου σπαρτὸς λεὼς] Ogygi populum Thebanos accipe, quorum ciuitas ab Ogygo eſt condita, vt eſt apud Varronem lib. III. de Re Ruſt. Cur σπαρτὸν dicat, notum. Vide Palaephatum, et Ouidium.

1225. Λώβαισιν αἰκισθέντας] Malim vertere *ignominioſe truncatos*. Nam ita ſolebant illis facere, quos e

medio sustulissent, ne a manibus eorum infestarentur, atque id vocabant μασχαλίζειν, et ἀκρωτηριάζειν. Polybius de Carthaginensibus, Κολοβώσαντες δὲ, καὶ συντρίψαντες τὰ σκέλη, ἔτι ζῶντας ἔῤῥιψαν εἴς τινα τάφρον. Sophocles Ἠλέκτρᾳ,

Σκέψαι γὰρ, εἴ σοι προσφιλῶς αὐτῇ δοκεῖ
Γέρα τάδ' οὖν τάφοισι δέξασθαι νέκυς,
Ὑφ' ἧς θανὼν ἄτιμος, ὥστε δυσμενὴς,
Ἐμασχαλίσθη. —

Scholiastes, Εἰώθεσαν οἱ δρῶντες ἐμφύλιον φόνον ἀκρωτηριάζειν τοὺς ἀναιρεθέντας, ἐκ παντὸς μέρους τοῦ σώματος ἀποτεμνόμενοι, καὶ περιάπτειν ἑαυτοῖς τὰ ἄκρα συνείροντες, διὰ τούτων ὥσπερ τὴν δύναμιν ἐκείνων ἀφαιρούμενοι, διὰ τὸ μὴ παθεῖν εἰς ὕστερον τὶ δεινὸν παρ' ἐκείνων· ἐφόρουν δὲ εἰς τὰς μασχάλας τὰ ἄκρα, ὃ καὶ μασχαλισθῆναι ἔλεγον. Demetrius Triclinius, Ἔθος ἦν τοῖς παλαιοῖς, ἡνίκα τινὰ διεχρήσαντο, ἀκρωτηριάζειν αὐτὸν, καὶ ὑπὸ τῆς μασχάλης ταῦτα τιθέναι· τοῦτο δὲ ἐποίουν, ἵνα ἀνίσχυρον αὐτὸν ἐργάζωνται διὰ τῆς τῶν ἀκρωτηρίων τομῆς πρὸς τὴν αὐτῶν ἄμυναν, ἣν οἱ νεκροὶ τοὺς ζῶντας ἀμύνονται, Ἐριννῦς αὐτοῖς ἐπιπέμποντες. Etymologici Auctor, Ἦν τὶ νόμιμον τοῖς δολοφονήσασι ἀφοσιῶσαι τὸν φόνον διὰ τοῦ δολοφονηθέντος ἀκρωτηριασμοῦ· τὰ δὲ ἀκρωτήρια εἴροντες καὶ συῤῥάπτοντες διὰ τῶν τοῦ νεκροῦ μασχαλῶν, καὶ τοῦ τραχήλου, παρετίθεντο τῷ νεκρῷ. Hesychius, Φονεύσαντες ἐξ ἐπιβουλῆς τινας, ὑπὲρ τοῦ τὴν μῆνιν ἐκκλῖναι, ἀκρωτηριάσαντες τὰ μόρια τούτων, οἷον ὤτων, ῥινῶν, καὶ ἐρείσαντες, ἐκρέμων ἐκ τοῦ τραχήλου διὰ τῶν μασχαλῶν. Reliqua, quae ibi sequuntur, vix sine ope membranae suppleri et emendari poterunt. Harpocration, Οἱ λυμαινόμενοί τινας εἰώθασι περικόπτειν αὐτῶν τὰ ἄκρα. Apollonius lib. IV.

Ἥρως δ' Αἰσονίδης ἐξάργματα τέμνε θανόντος,
Ἣ θέμις αὐθέντῃσι δολοκτασίας ἱλάεσθαι.

Scholiastes, Οἱ δολοφονοῦντες ἀρχαίως ἀκρωτηριάσματά τινα ἐποίουν τοῦ ἀναιρουμένου, καὶ ταῦτα λαβόντες ἐξήρτων τοῦ τραχήλου αὐτῶν. Virgilius Aeneid. III.

— Polydorum obtruncat, et auro
Vi potitur. —

Plenissime vero eum truncandi morem est videre lib. VI.

Atque hic Priamidem laniatum corpore toto
Deïphobum vidit, lacerum crudeliter ora,
Ora, manusque ambas, populataque tempora raptis
Auribus, et truncas inhonesto vulnere nares.

Statius Thebaid. lib. I.

> — *abruptis et nunc inhumata procorum*
> *Relliquiis trunca ora rigent.* —

Terentius Hecyra Act. I. Sc. I.

> — *ergo propterea te ſedulo*
> *Et moneo, et hortor, ne cuiusquam miſereat,*
> *Quin ſpolies, mutiles, laceres, quemquam nacta ſis.*

Apparet et Romanis non inuſitatum hunc morem. Quintilianus Declamat. XII. *Laceros video manes, et truncas partibus ſuis vmbras.* Declamat. XIV. *Facinus quod dicitur inquietare ſuperos, ſidera diris agitare carminibus, tumulos, buſta ſcrutari, et amputatis cadaueribus ipſas* (malim *impias*) *in ſcelus armare manus, fieri non poteſt, vt auctorem ſuum non ſtatim primo prodat aſpectu.* Salluſtius Hiſt. lib. II. *In quis notiſſimus quisque aut malo dependens verberabatur, aut immutilato corpore in propatulo patibulo eminens affigebatur.* Ita emendo. Sed nec occiſis ſolum faciebant, verum etiam viuis, quos punire volebant. Iuſtinus lib. XI. *Inter haec DCCC admodum Graeci occurrunt Alexandro, qui poenam captiuitatis truncata corporum parte tulerant.* Huc pertinet Hiſtoria Zopyri. Mart. lib. II. Epigr. LXXXV.

> *Foedaſti miſerum, marite, moechum,*
> *Et ſe, qui fuerant prius, requirunt*
> *Trunci naribus auribusque vultus.*
> *Credis te ſatis eſſe vindicatum?*

Et lib. III. Epigr. LXXXIV.

> *Quis tibi perſuaſit nares abſcindere moecho?*
> *Non hac peccatum eſt parte, marite, tibi.*

Atque eo modo mutilati *Laceri* dicebantur. Aſconius Verrina II. *Lacer dicitur amputatis a corpore ſenſuum membris, hoc eſt, auribus, oculiſue.* Feſtus, *Lacer, quod auribus curtatis eſt. Lacerum, quodcunque in corpore imminutum eſt.* Videmus id quoque ex Quintiliani et Virgilii verbis citatis. Vocabant vero illa praeſegmina Graeci ἀκρωτήρια, et ἀπάργματα. Id autem faciebant, vt initio dixi, ne a manibus infeſtarentur; credebant enim mortuorum animas vagari, et homines maxime inimicos noctu terrificare. Horatius Epod. V.

Quin vbi perire iuſſus expirauero,
Nocturnus occurram furor,
Petamque vultus vmbra curuis vnguibus,
Quae vis deorum eſt manium,
Et inquietis aſſidens praecordiis,
Pauore ſomnos auferam.

Virgilius Aeneid. lib. IV.

Omnibus vmbra locis adero, dabis, improbe, poenas.

Et apud Apuleium Mileſ. VIII. vmbra Lepolemi abſterret Chariten a nuptiis Thraſylli, interfectoris ſui: *Tunc* (ait) *inter moras vmbra illa miſere trucidati Lepolemi, ſane* (lego *ſanie*) *cruenta, et pallore deformem attollens faciem, quietem pudicam interpellat vxoris*, etc. Elegantiſſimus autem locus in eiusdem eſt Apologia, his verbis, *At tibi, Aemiliane, pro iſto mendacio, duat Deus iſte, Superum et Inferum commeator vtrorumque, Deorum malam gratiam, ſemperque obuias ſpecies mortuorum, quidquid vmbrarum eſt vsquam, quidquid Lemurum, quidquid Manium, quidquid Laruarum, oculis tuis oggerat: omnia noctium occurſacula, omnia buſtorum formidamina, omnia ſepulcrorum terriculamenta, a quibus tamen aeuo et merito haud longe abes.* Suetonius Nerone, *Neque tamen ſceleris conſcientiam, quamquam et militum, et Senatus, populique gratulationibus confirmaretur, aut ſtatim, aut vnquam poſtea ferre potuit: ſaepe confeſſus exagitari ſe materna ſpecie, verberibus Furiarum, ac tedis ardentibus.* Propertius lib. I. Eleg. XIX.

Non ego nunc triſtes verear, mea Cynthia, manes.

Quintilianus Declamat. XII. *Quoties facta reputaui, flagella mentis ſonant, vltrices video Furias, et in quamcunque me partem conuerti, occurrunt vmbrae meorum.* Virgil. IV. Aeneid.

Me patris Anchiſae, quoties humentibus vmbris
Nox aperit terras, quoties aſtra ignea ſurgunt,
Admonet in ſomnis, et turbida terret imago.

Quem locum ſuggeſſit Eitzo Tiarda. Valerius Flaccus lib. I.

Ipſum ego, cum ſerus feſſos ſopor alligat artus,

Adspicio, meque assiduis lacera illius vmbra
Questibus, et magni numen maris excitat Helle.

Dixi *noctu territare*, nam lucescente die humanis sese conspectibus subtrahebant. Tibullus IV. Eleg. VII.

Nocte vagae ferimur: nox clausas liberat vmbras,
Errat et abiecta Cerberus ipse sera.
Luce iubent leges Lethaea ad stagna reuerti;
Nos vehimur, vectum nauta recenset onus.

Papin. II. Theb. de Vmbra Laii,

Dixit et abscedens: etenim iam pallida turbant
Sidera noctis equi. —

Claudianus de Theodosii,

Dixit, et afflatus vicino sole refugit.

Apud Virg. etiam V. Aeneid. Anchisae vmbra causatur solem oriri, vt Aeneam dimittat,

Et me saeuus equis Oriens afflauit anhelis.

Indicauit Tiarda.

1233. *Ἔξοχον Ῥώμης γένος*] Roma haec mulier quaedam Troiana fuit, quae vna cum Aenea in Italiam deuenit, et nupta Latino, Aboriginum regi, Remum et Romulum peperit, qui vrbem cum condidissent, Romam eam a matris nomine dixerunt. Dion. Hal. lib. I. *Καλλίας δ' ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράψας, Ῥώμην, τινὰ Τρῳάδα τῶν ἀφικνουμένων ἅμα τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν εἰς Ἰταλίαν, γήμασθαι Λατίνῳ, τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀβοριγίνων, καὶ γεννῆσαι δύο παῖδας Ῥῶμον καὶ Ῥωμύλον, οἰκίσαντας δὲ πόλιν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν θέσθαι τοὔνομα.* Vide quoque Festum in *Roma*. Solinus, Aelianus, Iustinus, Liuius, Velleius, et Virgilius a Romulo, Rheae Siluiae et Martis filio, conditam Romam tradunt. Corrigendus obiter Aeliani locus, qui lib. VII. mendose legitur hoc modo, *Ῥώμη ὑπὸ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου ἐκτίσθη, τῶν Ἄρεως καὶ Σερβίας παίδων, ἦν δὲ αὕτη μία τῶν Αἰνείου ἀπογόνων.* Hic legendum omnino *Σιλβίας*, sic enim ab Aeliano ipso scriptum quis dubitet? quem locum hoc modo etiam a viro erudito Roberto Titio emendatum postea animaduerti, ne quemquam merita laude priuem sciens. Etymologici Auctor in *Ῥώμη* Romulum et Remum Aeneae filios facit.

1235. Βουλαῖς ἄριστος] Aeneam Troianorum omnium prudentiſſimum, vt Hectorem fortiſſimum, memorant, vnde et ille populi Troiani mens, hic manus eſt nuncupatus. Auctor Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς.

1248. Τάρχων τε, καὶ Τυρσηνὸς] Virgil. Aeneid. VIII.

Haud procul hinc Tarcho, et Tyrrheni tuta tenebant
Caſtra locis, celſoque omnis de colle videri
Iam poterat legio, et latis tendebat in aruis.

1250. Ἔνθα τράπεζαν] Praedicuntur haec ab Harpyia Virgiliana Aeneid. lib. III.

Italiam curſu petitis, ventisque vocatis
Ibitis Italiam, portusque intrare licebit,
Sed non ante datam cingetis moenibus vrbem,
Quam vos dira fames, noſtraeque iniuria caedis
Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas.

Alii haec ad oraculum referunt, cuius et meminit Strabo lib. XIII. vbi inter caetera ſic inquit, Ἔνθεν δ' εἰς τὴν Λατίνην ἐλθόντα μεῖναι κατά τι λόγιον, τὸ κελεῦον μένειν, ὅπου ἂν τὴν τράπεζαν καταφάγοι, συμβῆναι δ' ἐν τῇ Λατίνῃ περὶ τὸ Λαουΐνιον τοῦτο, ἄρτου μεγάλου τεθέντος ἀντὶ τραπέζης κατὰ ἀπειρίαν, (malim ἀπορίαν) καὶ ἅμα ἀναλωθέντος τοῖς ἐπ' αὐτῷ κρέασιν. Sextus Aurelius lib. de Origine Gentis Romanae, *Inde ad eam Italiae oram, quae ab arbuſto eiusdem generis Laurens appellata eſt, Latino regnante, peruectum cum patre Anchiſe, filioque, et caeteris ſuorum; nauibus egreſſum in littore accubuiſſe, conſumptoque, quod fuerat ſibi, cruſtam etiam de farreis menſis, quas ſacratas ſecum habebat, comediſſe;* et quae ſequuntur. Varro Diuinarum lib. II. dicit eos a Ioue Dodonaeo oraculum accepiſſe. Vide Seruium et Dionyſium Halicarn. lib. I.

1253. Κτίσει δὲ χώραν] Aborigines, gens Italiae antiquiſſima, teſte Feſto. Videndi Dion. Halicarn. lib. I. et Salluſtius in Catilinariae coniurationis deſcriptione. Tria vero Aboriginum genera fuiſſe perhibentur. Vnum, cuius hic mentio. Secundum ante hoc in magna Graecia, quod e montibus Arcadiae vna cum Oenotrio venit. Tertium aureo ſeculo. Quo autem anno Aeneas poſt dirutam Troiam in Italiam venerit, non eadem eſt omnium opinio. Manethon tertio id factum exiſtimat, decimo Clemens

Alexandrinus Στρωμ. I. Caſſius Hemina apud Solinum cap. VIII. in decimum reiicit.

1255. *Πύργους τριάκοντ', ἐξαριθμήσας γονὰς*] Non poſſum hoc loco ſequi ineptiſſimam interpretationem ineptiſſimi Scholiaſtae, quem doleo ſequutum adhuc aliquot locis doctiſſimum Canterum. Certe aut ego longe fallor, aut voluit Lycophron dicere, Aeneam Albae in muris triginta turres aedificaturum ad numerum totidem porcellorum; Veteres namque, quo munitiores vrbes forent, turres in muris exſtruebant. Fl. Vegetius de Re Militari lib. IV. cap. II. *Ambitum muri directum veteres duci noluerunt, ne ad ictus arietum eſſet diſpoſitus, ſed ſinuoſis anfractibus iactis fundamentis clauſere vrbes, crebrioresque turres in ipſis angulis ediderunt.* Seruius Aeneid. IX. *Turres eſſe ad munitionem ciuitatum et in ſecundo legimus. Sed hae plerumque mobiles ſunt, plerumque fixae. Fixae* (nam haec vox repetenda), *vt in ſecundo Turres ac tecta domorum: mobiles, vt in duodecimo meminit.* Iſidorus Orig. lib. XV. cap. II. *Murus autem turribus, propugnaculisque ornatur.* Theodoretus de Prouid. Dei Orat. IV. *Σὺ μόνος ἐξ ἁπάντων τῶν ζώων πόλεις εἰς κάλλος ᾠκοδόμησας, καὶ πύργοις καὶ περιβόλοις ὠχύρωσας.* Ouidius in Heroidum Epiſtolis,

Ilion adſpicies, firmataque turribus altis
Moenia. —

Auſonius,

Quadrua murorum ſpecies, ſic turribus altis
Ardua vt aërias intrent faſtigia nubes.

Vide etiam initium Ἀλεξιφαρμάκων Nicandri. Polluci etiam lib. I. cap. X. turres inter muri partes numerantur. Itaque hac in re deprecatore nihil opus habebat Lycophron.

1256. *Συὸς κελαινῆς*] Vnde defendi poſſit, ingenue fateor me neſcire, cum dicat Propertius lib. IV. Eleg. I.

— — *albae ſuis omine natam*

Albam, qua de re, praeter alios, vide Varronem de L. L. Sed ſine dubio ad immunditiem eius animalis reſpexerit, namque

— — *amica luto ſus,*

ait Flaccus.

1259. Ἧς καὶ πόλει δείκηλον] Varro de re Ruſt. lib. II. cap. IV. *Illud antiquiſſimum fuiſſe ſcribitur, quod ſus Aeneae Lauinii triginta porcos peperit albos, itaque quod portenderit factum, triginta annis, vt Lauinienſes conderent oppidum Albam. Huius ſuis, ac porcorum etiam nunc veſtigia apparent; namque ſimulacra eorum aenea etiam nunc in publico poſita, et corpus matris a ſacerdotibus, quod in ſalſura fuerit, demonſtratur.*

1266. Πέπλοις περισχὼν] Vocat πέπλους velamenta, quibus opertos deos penates Troia extulit Aeneas. Sed et ſtatuae frequenter peplis ornatae ac velatae. Seneca in Moralibus, *His peplos, et indumenta pretioſa, quibus vſus velaminis nullus eſt.* Petronius, *Iuuenes adhuc laboris expertes ſtatuarum ritu patiemur pannos, ac vincula?* Fuere autem ea linea; nam lanea, vt impuriora et profana, adhibere nefas. Teſtis inſignis Apuleii locus,

— — πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,

qui eſt in Apologia. *Etiamne* (inquit) *cuiquam mirum videri poteſt, cum ſit vlla memoria religionis, hominem tot myſteriis Deum conſcium, quaedam ſacrorum crepundia domi adſeruare? atque ea lineo texto inuoluere, quod puriſſimis eſt rebus diuinis velamentum? Quippe lana, ſegniſſimi corporis excrementum, pecori detracta, iam inde Orphei, et Pythagorae ſcitis, profanus veſtitus eſt. Sed enim mundiſſima lini ſeges, inter optimas fruges terra exorta, non modo indutui, et amictui ſanctiſſimis Aegyptiorum ſacerdotibus, ſed opertui quoque in rebus ſacris vſurpatur.*

1268. Τούτῳ μόνῳ πόρωσιν αἵρεσιν] Cum expugnata eſſet Troia, Graeci miſerati victorum ſortem, vnicuique ingenuo Troiano permiſerunt, vt vnum, quod vellet, auferret; Aeneas vero, poſthabitis omnibus, ſolos deos penates cum exportaret, miratique Graeci ſecundum quidpiam auferre iuberent, patrem Anchiſen, ſenio confectum, humeris impoſitum, efferebat, quo conſpecto, magis mirati, poteſtatem ei fecerunt auferendi quaecunque vellet. Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. III. Ὅτε ἑάλω τὸ Ἴλιον, οἰκτείραντες οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἁλισκομένων τύχας, καὶ πάνυ Ἑλληνικῶς τοῦτο ἐκήρυξαν, ἕκαστον τῶν ἐλευθέρων ἕν, ὅ, τι καὶ βούληται, τῶν οἰκείων ἀποφέρειν ἀράμενον· ὁ οὖν Αἰνείας τοὺς πατρῴους θεοὺς βαστάσας

ἔφερεν, ὑπεριδὼν τῶν ἄλλων· ἡσθέντες οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες, καὶ δεύτερον αὐτῷ κτῆμα συνεχώρησαν λαβεῖν, ὁ δὲ τὸν πατέρα πάνυ σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν· ὑπερεκπλαγέντες οὖν καὶ ἐπὶ τούτῳ οὐχ ἥκιστα, πάντων αὐτῷ τῶν οἰκείων κτημάτων ἀπέστησαν. Xenophon initio Cynegetici, Αἰνείας δὲ σώσας μὲν τοὺς πατρῴους καὶ μητρῴους θεοὺς, σώσας δὲ καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα. δόξαν εὐσεβείας ἐξηνέγκατο, ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι μόνῳ ἐκείνῳ, ὧν ἐκράτησαν ἐν Τροίᾳ, ἔδοσαν μὴ συληθῆναι. Aliter Victor lib. de Origine Gentis Romanae, *Post Faunum, Latino eius filio in Italia regnante, Aeneas, Ilio Achiuis prodito ab Antenore aliisque Principibus, cum prae se Deos Penates, patremque Anchisen humeris gestans, nec non et paruulum filium manu trahens, noctu excederet, orta luce cognitus ab hostibus, eo quod tanta onustus pietatis sarcina erat, non modo a nullo interpellatus, sed etiam a rege Agamemnone, quo vellet, ire permissus;* et quae sequuntur. In nummis Iulii Caesaris vnus reperitur cum effigie Aeneae patrem Anchisen humero sinistro, et manu dextra Palladium ferentis, cum hac inscriptione, CAESAR: item alter similis plane, nisi quod comes additus puellus, quem Iulum existimo, a quo Iulius se oriundum volebat, cum hac inscriptione,

ΙΛΙΩΝ ΒΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ.

1278. Ἔνθα παρθένου] De Sibyllae antro ita Aristoteles lib. περὶ Θαυμ. Ἀκουσμ. Ἐν τῇ περὶ Ἰταλίαν δείκνυταί τις, ὡς ἔοικε, θάλαμος κατάγειος Σιβύλλης τῆς χρησμολόγου, ἣν πολυχρονιωτάτην γενομένην, παρθένον διαμεῖναί φασιν, οὖσαν μὲν Ἐρυθραίαν, ὑπό τινων δὲ τὴν Ἰταλίαν κατοικούντων Κυμαίαν, ὑπὸ δέ τινων Μελάγκραιναν καλουμένην. Graphice vero depingit Lycophron istis versibus,

Στυγνὸν Σιβύλλης ἐστὶν οἰκητήριον
Γρώνῳ βερέθρῳ συγκατηρεφὲς στέγης.

Virgilius Aeneid. lib. VI.

— *horrendaeque procul secreta Sibyllae,*
Antrum immane petit. —

Melius Agathias Hist. lib. I. Ἐν τῷ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα τοῦ λόφου τετραμμένων ἀγκῶνι ἄντρον τι ὕπεστι ἀμφηρεφὲς τε καὶ γλαφυρώτατον, ὡς ἄδυτά τε ἔχειν αὐτόματα, καὶ κῦτος εὐρὺ καὶ βαραθρῶδες. ἐνταῦθα δὲ πάλαι φασὶ τὴν Σίβυλλαν, τὴν πάνυ, τὴν Ἰταλὴν ἐνδιαιτωμένην, φοιβόληπτόν τε εἶναι καὶ ἔνθουν, καὶ προαγο-

ρεύειν τὰ ἐσόμενα τοῖς πυνθανομένοις· λέγεται δὲ καὶ Αἰνείαν ποτὲ, τὸν Ἀγχίσου, αὐτοῦ ἀφικόμενον, ἅπαντά οἱ τὴν Σίβυλλαν φάναι τὰ ὕστερον ξυνενεχθέντα. Inuenio quoque proprium Sibyllae huius nomen Phoemonoe fuiſſe. Seruius Aeneid. III. *Virgo vero* (de Sybilla hac Cumaea ei ſermo) *Phoemonoe dicta eſt: num Sibylla appellatiuum nomen, adeo vt Varro, quot Sibyllae fuerint, ſcripſerit. Sibylla autem dicitur omnis puella, cuius pectus numen recipit.*

1283. Τί γὰρ ταλαίνῃ μητρὶ] Virg. Aeneid. lib. X.

— quae cauſſa fuit conſurgere in arma,
Europamque, Aſiamque, et foedera ſoluere furto?

Promethei matrem Aſiam, Sarpedonis Europam intellige. Sunt etiam, qui Prometheum Iunonis et Eurymedontis gigantis F. faciant.

1285 Καὶ πέτραι Συμπληγάδες] Symplegades, ſaxa notiſſima. Pindaro πέτραι σύνδρομοι dicuntur Pythion. Od. IV. Theocritus,

— — πέτρας εἰς ἓν ξυνιούσας

appellauit Διοσκούροις. Iuuenalis Sat. XV.

— — concurrentia ſaxa
Cyanes. —

Euripidis Scholiaſtes Medea, Ἐρατοσθένης ἐν γεωγραφουμένοις φησὶ τὸν πλοῦν στενὸν εἶναι καὶ σκολιὸν, δι' οὗ φαντάζεσθαι τοὺς πλέοντας τὴν ἀπόκλεισιν τῶν πετρῶν.

1286. Κακόξενος κλύδων] Pontum Euxinum intellige, cuius elegans illa periphraſis apud Aeſchylum,

Ἐχθρόξενος ναύτῃσι, μητρυιὰ νεῶν.

Hic olim ex accolarum ferocitate Axenus, poſt commercio aliarum gentium ea mollita Euxinus dici coepit, vt ait Pomp. Mela lib. I. cap. XIX. Ouidius Triſt. Eleg. IV. lib. IV.

Frigida me cohibent Euxini littora ponti,
Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.

Strabo quoque lib. VII. refert καλεῖσθαι Ἄξενον, διὰ τὸ δυσχείμερον, καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιοικούντων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα τῶν Σκυθῶν ξενοθυτούντων, καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων,

ὕστερον δὲ Εὔξεινον κεκλῆσθαι, τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλιν κτισάντων. Apollonii Scholiastes lib. II. (Ἄξεινον) τὸν Εὔξεινον πόντον φησὶν, οἱονεὶ κακόξενον, τοῦ α σημαίνοντος τὸ κακόν· πρότερον μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ λῃστῶν περιοικούμενος Ἄξεινος ἐκαλεῖτο, καθαρθεὶς δὲ, Εὔξεινος τὸ μετὰ ταῦτα ἐκλήθη. Vide Ammianum Marcellinum lib. XXII.

1292. Οἱ τὴν βοῶπιν] Io defignatur, quae βοῶπις et ταυροπάρθενος, quia in bouem mutata metamorphofi notiffima. Hinc ἐν παρόδῳ arrepta occafione emendabimus Arnobium lib. I. *Templa felibus, fcarabeis, et bucculis fublimibus funt elata faftigiis.* Scribe *buculis*, et intellige Ifidem, (quae Io ante) et Apim, quibus, fi voles, adiicies Venerem, quae ab iisdem bouis effigie culta. Quam emendationem meam eo libentius pofui, quod fummo viro Iof. Scaligero probaretur.

1295. Ἔχθρας δὲ πυρσὸν ἦραν] Videtur alludere ad prifcum illum vetuftae militiae morem, nam ante inuentum tubae vfum incenfis facibus acies inftructas praeibant, quibus vtrinque coniectis, manus conferebant. Euripidis Scholiaftes Phoeniffis, Ἐχρῶντο κατὰ τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς πολέμοις ἀντὶ σαλπιγκτῶν πυρφόροις· οὗτοι δὲ ἱεροὶ ἦσαν Ἄρεως, ἑκατέρας στρατιᾶς προηγούμενοι μετὰ λαμπάδος, ἣν ἀφιέντες εἰς τὸ μεταίχμιον ἀνεχώρουν ἀκίνδυνοι, καὶ οὕτως συνέβαλον αἱ στρατιαί. Hinc Statius Thebaid. IV.

Prima manu rutilam de vertice Lariffaeo
Oftendit Bellona facem. —

Sylu. lib. V. in Epicedio patris,

Talia dum celebras, fubitam ciuilis Erinnys
Tarpeio de monte facem, Phlegraeaque mouit
Proelia. —

Claudianus lib. I. de Raptu Proferpinae,

Tifiphone quatiens infaufto lumine pinum,
Armatos ad caftra mouet pallentia manes.

Petronius,

— *atque inter toto laceratam pectore veftem*
Sanguineam tremula quatiebat lampada dextra.

Erant autem ifti πυρφόροι in tutela Martis, ideoque eos nefas occidere. Hinc natum prouerbium de ftrage ma-

xima, Οὐδὲ ὁ πυρφόρος ἐσώθη. Vt autem Lycophron ἔχθρας πυρσὸν dixit, ita Pindarus ὕμνων πυρσὸν Isthmion. Ode IV.

> Προφρόνων Μοισᾶν τύχοιμεν
> Κεῖνον ἅψαι πυρσὸν ὕμνων.

Vbi malim κλεινὸν legere.

1299. Ἐν ταυρομόρφῳ] Tradit raptam Europam naui tauriformi, alii naui, cuius in puppi pictus fuerit taurus, alii legione militari, quae in signis tauri insigne gestabat, alii tauro, in quem Iupiter mutatus, ob quod et ταῦρος Greg. Nazianzeno nuncupatur. Vide Dionys Nonni lib. I. et Εὐρώπην Moschi. Et Europae imaginem tauro insidentis ex aere sculpsit Tarenti Pythagoras quidam, teste Varrone lib. IV. de L. L. Alii tradunt taurum hunc humano fuisse sensu praeditum, et a Neptuno Ioui donatum, quod μυθωδέστερον, quam vt credi debeat. Iul. Pollux lib. I. cap. IX. Ἔστι δέ τινα πλοῖα Λύβια, λεγόμενα κριοὶ, καὶ τράγοι (malim ταῦροι), ὡς εἰκάζειν, ὅτι τοιοῦτον ἦν πλοῖον καὶ ὁ ταῦρος ὁ τὴν Εὐρώπην ἀγαγών. Festus, *Europam, tertiam orbis partem, ab Europa, Agenoris filia, certum est appellari. Sed alii de amore Iouis in taurum versi narrant, alii eam a praedonibus raptam, et nauem, quae Iouis tutelam effigiem tauri habuerit, in eam regionem esse delatam. Quidam ob pulcritudinem regionis per simulationem raptae filiae occupatam.* Quae corrupta Galliarum ille Sol Iosephus Scaliger sic emendabat, *et n. quae Iouis tutelam effigie tauri habuerit.* Visum aliter amicissimo meo amico P. Scriuerio, qui legit, *et nauem, quoius tutela effigiem tauri habuerit*, et addit Isidori verba ex Originum lib. VIII. de Ioue, *Impudicus in extraneis, quem modo Taurum fingunt, propter Europae raptum, fuit enim in naui, cuius insigne erat taurus.* Sed quod Festus de tutela scribit, placet. Nam *tutela* Latinis est, quod νηὸς παράσημον Graecis, πάταικος Phoenicibus. Solebant enim in nauium puppibus deos pingere, in quorum tutela eas esse volebant. Isaacius Tzetzes, Αἱ πρύμναι τῶν πλοίων τῶν βαρβαρικῶν, καὶ στρατιωτικῶν, θεοὺς γεγραμμένους εἶχον, ἃ δι' εὐσέβειαν οὐκ ἄν τις ἔκαυσε. Homeri Interpres Iliad. IX. Ἐπὶ τῶν ἀκροστολίων ἦσαν ἀγάλματα καὶ εἰκόνες θεῶν. Seneca Epistola LXXVII. *Nauis bona dicitur, non quae pretiosis coloribus picta, nec cui argen-*

teum rostrum est, nec cuius tutela ebore coelata est. Ouid. Trist. Eleg. I. lib. I.

Est mihi, sitque precor, flauae tutela Mineruae,
Nauis et a picta casside nomen habet.

Et in Heroidum Epistolis,

Addimus antennas, et vela sequentia malos,
Accipit et pictos puppis adunca deos.

Et alibi,

— — pictos verberat vnda deos.

Statius Theb. VIII.

— — solus stat puppe magister
Peruigil, inscriptaque Deus qui nauigat alno.

Apud Horatium I. Od. XIV.

Nil pictis timidus nauita puppibus
Fidit. —

Hinc capiendus Val. Flaccus lib. VIII.

Puppe procul summa vigilis post terga magistri,
Haeserat auratae genibus Medea Mineruae.

Persius Sat. VI.

— iacet ipse in littore, et vna
Ingentes de puppe Dei.

Vocat *puppim* Dei, quae imaginem dei cuiusdam pictam habebat. Philostratus Ἡρωϊκοῖς hanc nauium picturam κόσμον videtur appellare.

1301. Ἀστέρῳ στρατηλάτῃ] Malim Ἀστερίῳ, vt sit anapaestus, vel συνίζησις, quales apud Poetas frequentes. Asterius autem, Cretae rex, postea Europam vxorem accepit. Etymologici Auctor in Μίνως eum Asterionem nuncupat, vt et Apollodorus lib. I. Quod autem de Ioue etiam intelligi posse scribat cum Scholiaste Canterus, id mihi probari non potest.

1306. Σμίνθοισι δηρίσοντας] Historiam hanc omnem plene narrat Homeri Scholiastes Il. α. his verbis, Κρῆτες ἀποικίαν στέλλοντες χρησμὸν ἔλαβον παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου αὐτοῖς ἐναντιωθῶσι γηγενεῖς, ἐκεῖ κτίσαι τὴν πόλιν· οἱ δὲ ἀπέστειλαν

τοὺς ἀποίκους. ἐλθόντων δὲ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης, μύες ἔκοψαν τοὺς τελαμῶνας τῶν ὅπλων. πρωῒ δὲ ἀναστάντες καὶ θεασάμενοι τοῦτο, σοφισάμενοί τε καθ' ἑαυτοὺς, ἔκτισαν ἐκεῖ πόλιν, ἥντινα καὶ ἐκάλουν Σμινθίαν, οἱ γὰρ Κρῆτες τοὺς μύας σμίνθους καλοῦσιν. Vide Strabonem lib. XIII.

1308. Γήμας Ἀρίσβαν] Attingit historiam Dardani, qui e Samothrace in Phrygiam veniens Teucri filiam, Arisben, quam Bateam alii vocant, vxorem accepit. Stephanus, Κεφάλων δέ φησιν, ὅτι Δάρδανος ἀπὸ Σαμοθράκης ἐλθὼν εἰς τὴν Τρωάδα, τὴν Τεύκρου τοῦ Κρητὸς θυγατέρα ἐγάμει Ἀρίσβην· Ἑλλάνικος δὲ Βάτειαν αὐτήν φησιν. Ita enim emendo eum locum, male hodie Ἄτειαν. Arisbae a Priamo ductae meminit et Seruius Aeneid. II. Item Etymologici Auctor, Ἀρίσβη, πόλις, ἀπὸ Ἀρίσβας, θυγατρὸς Τεύκρου, ἣν ἔγημε Δάρδανος. Vbi et Lycophronis hunc versum citat. Et alio loco, Βάτεια, τόπος τῆς Τροίας, ἀπὸ τῆς Βατείας, τῆς Δαρδάνου γυναικὸς, ἐξ ἧς γενέσθαι τὸν Ἐριχθόνιον. ἐν ὑπομνήματι Λυκόφρονος οὕτως Ὧρος.

1309. Ἅρπαγας λύκους] Sic etiam Vlyssis socios lupos appellat Statius lib. I. Sylu. in Tiburtino Manlii Idoxisci,

— cedant vitreae iuga perfida Circes
Dulichiis vlulata lupis. —

1310. Κλέψοντας νάκην] De Argonautis ad aureum vellus petendum proficiscentibus Orpheus, Apollonius, Pind. Pyth. Od. IV. Didymus ad Od. II. Val. Flaccus, et Dares initio libri de Troiae excidio. Suidas hanc historiam (siue potius commentum) de aureo vellere allegorice intelligendam ait de arte illa, quam χημείαν Graeci vocant, aitque abstulisse Iasonem regi Colchorum librum in membrana pellicea ascriptum de conficiendo per χημείαν auro. Strabo lib. X. ait ex Caucaso monte fontes multos manare, qui habeant aureas arenas, quas accolae, villosis pellibus in aquam positis, colligant, atque inde natam fabulam. Verba eius haec sunt, Παρὰ τούτοις (de Colchis loquitur) δὲ λέγεται καὶ χρυσὸν καταφέρειν τοὺς χειμάῤῥους, ὑποδέχεσθαι δ' αὐτὸν τοὺς βαρβάρους φάτναις κατατετρημμέναις, καὶ μαλλωταῖς δοραῖς, ἀφ' οὗ μεμυθεῦσθαι καὶ χρυσόμαλλον δέρας. Videndus quoque Apollonii Scholiastes lib. I. et Hyginus Fab. CLXXXI.

1311. *Δρακοντοφρούραις ἐσκεπασμένην σκοπαῖς*] Solebant olim ad thesaurorum custodiam dracones adhiberi. Festus, *Dracones dicti ἀπὸ τοῦ δρακεῖν, quod est videre, clarissimam enim habere dicuntur oculorum aciem, qua ex caussa incubantes eos thesauris custodiae caussa finxerunt.* Philostratus senior Εἰκόνων lib. II. *Τὸν δὲ περίπλουν κολωνὸν τοῦτον οἰκεῖ δράκων, πλούτου τινὸς φύλαξ, ὃς ὑπὸ τῇ γῇ κεῖται, τοῦτο γὰρ λέγεται τὸ θηρίον εὔνουν τε εἶναι χρυσῷ, καὶ ὅτε ἴδῃ χρυσοῦν, ἀγαπᾷν καὶ θάλπειν· τό τοι κώδιον τὸ ἐν Κόλχοις, καὶ τὰ τῶν Ἑσπερίδων μῆλα, ἐπειδὴ χρυσᾶ ἐφαίνετο, διττὼ ἀΰπνω ξυνεῖχον δράκοντε, καὶ ἑαυτοῖν ἐποιοῦντο.* Artemidorus lib. III. cap. XIII. *Καὶ πλοῦτον (ὁ δράκων σημαίνει) καὶ χρήματα, διὰ τὸ ἐπὶ θησαυροὺς ἱδρύσθαι.* Vide Macrob. Sat. lib. I. cap. XX.

1315. *Καὶ λέβητι διατρευθεὶς δέμας*] Medea (vt ait Mytholog. lib. II. Fulgentius) eius naturae florem inuenit, qui capillos albos nigrosue faciendi potestatem habebat, quo omnibus a canitie liberari volentibus capillos nigros apparere fecit. Inuenit quoque prima lauacri cuiusdam calidi vsum vim medicam habentis, quo volentibus omnibus medebatur, atque haec quidem non in publico, sed clam agebat, ne quis medicorum talia addisceret. Haec vero compositio, qua vtebatur, *παροψὶς* dicebatur; quicunque igitur hac paropsi vtebantur, agiliores prorsus sanioresque fiebant. Ex hoc Medeae praeparationem hanc quicunque videbant, lebetes scilicet, lignum, et ignem, homines elixando a Medea coqui existimabant.

1317. Ἀλλ' *αὐτόκλητον*] Vide hac de re Val. Flaccum lib. VIII. Argonaut. et Ouidium Metamorph. l. VII. Ouem vero vocat, quod luctus caussa patri exstiterit. Huc pertinent illa Artemidori lib. I. cap. LXXII. *Προβάτεια μὲν (κρέα) πᾶσιν ἄτοπα, καὶ πένθος οἰκεῖον σημαίνει· ἔστι δὲ τὰ πρόβατα οὐδὲν ἄλλο ἢ ἄνθρωποι.*

1318. *Τὴν γνωτοφόντιν*] Ouem fratricidam appellat Medeam, quae fratrem Absyrtum iuxta Phasidem fluuium discerpsit, qua de re reperiuntur antiqui illi versus apud Ciceronem lib. III. de Nat. Deorum,

— — postquam pater
Appropinquat, iamque pene vt comprehendatur parat,
Puerum interea obtruncat, membraque articulatim diuidit,
Perque agros passim dispergit corpus, idque ea gratia,

Vt, dum nati diſſipatos artus captaret parens,
Ipſa interim eſſugeret; illum vt moeror tardaret ſequi,
Sibi ſalutem vt familiari pareret parricidio.

Ouidius quoque Triſt. lib. III. Eleg. IX.

Ergo, vbi proſpexit venientia vela, tenemur,
Et pater eſt aliqua fraude morandus, ait.
Dum, quid agat, quaerit, dum verſat in omnia vultus,
Ad fratrem caſu lumina flexa tulit.
Cuius vt oblata eſt praeſentia, vincimus, inquit,
Hic mihi morte ſua cauſſa ſalutis erit.
Protinus ignari —

et quae ſequuntur. Arrianus, vt et Ouidius loco citato, inde regioni nomen manſiſſe ait, ibidemque Abſyrti ſepulcrum ſuis etiam temporibus demonſtrari ſolitum. Οἱ δὲ Ἄψαρος (inquit) τὸ χωρίον λέγουσιν, ὅτι Ἄψυρτος ἐκαλεῖτο πάλαι ποτὲ, ἐνταῦθα γὰρ τὸν ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀποθανεῖν, καὶ τάφος Ἀψύρτου δείκνυται. Hyginus Fab. XXIII. a Iaſone eum occiſum refert, a Medea vero ſepultum.

Ibid. Καὶ τέκνων ἀλάστορα] Aegre ferens a Iaſone ſe repudiatam Medea, Mermerum et Pheretem filios, quos ex eo ſuſceperat, occidit. Vide Diod. Siculum lib. IV. Apollodorum lib. I. et Hyginum loco citato. Horatius,

Ne pueros coram populo Medea trucidet.

Meminit etiam Theophylactus Simocatus in Epiſt. quadam, Τῆς φονικῆς Μηδείας ἀπηνεστέρους ἀπεργάζῃ τοὺς φόνους, παιδοκτόνον ἐκείνην ἐδίδασκεν ἀγνώμων ὁμόζυγος τὴν αἰνετὴν, καὶ ἀγώνων τὴν σύμμαχον. Item Dion Pruſaeus in Orat. περὶ Ἀπιστίας his verbis, Πόσα δοκεῖς τοῖς θεοῖς τὴν Μήδειαν ὑπὲρ τῶν τέκνων εὔξασθαι, ἢ ποσάκις ἀγωνιάσαι νοσούντων, ἢ ποσάκις ἀντ᾽ ἐκείνων αὐτὴν ἂν ἑλέσθαι τελευτᾷν, ἀλλ᾽ ὅμως αὐτόχειρ ἐγίνετο. Vide eius imaginem apud Calliſtratum libro Ἐκφράσεων. Obſcure innuit hoc Medeae facinus etiam Virgilius Ecloga VIII.

Saeuus amor docuit natorum ſanguine matrem
Commaculare manus, crudelis tu quoque mater,
Crudelis mater magis, an pater improbus ille?
Improbus ille pater, crudelis tu quoque mater.

Et certe ita bis legere malim, quam *puer.* Nam ſine dubio dicere vult eam crudelem eſſe matrem, quae liberos

ſuos occiderat, et Iaſonem improbum patrem, qui Medeam reliquerat, atque ad id facinus compulerat: iudicium eſto doctiorum. Sunt qui hoc facinus non Medeae, ſed Corinthiis imputent, et ab Euripide eorum precibus inducto in fabulam relatum, credique coeptum propter Poetae auctoritatem. Vnde etiam expiandi criminis cauſſa Medeae filiis, quos ipſi occiderant, poſtea ſacra facere ſoliti fuerunt. Aelianus Var. Hiſt. lib. V. cap. XXI. *Λέγει τὶς λόγος τὴν φήμην, τὴν κατὰ τῆς Μηδείας, ψευδῆ εἶναι, μὴ γὰρ αὐτὴν ἀποκτεῖναι τὰ τέκνα, ἀλλὰ Κορινθίους. τὸ δὲ μυθολόγημα τοῦτο ὑπὲρ τῆς Κολχίδος καὶ τὸ δρᾶμα Εὐριπίδην φασὶ διαπλάσαι, δεηθέντων Κορινθίων καὶ ἐπικρατῆσαι τοῦ ἀληθοῦς τὸ ψεῦδος διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ ἀρετήν. ὑπὲρ δὲ τοῦ τολμήματος, φασὶ, τῶν παίδων μέχρι τοῦ νῦν ἐναγίζουσι τοῖς παισὶ Κορίνθιοι, οἱονεὶ δασμὸν τούτοις ἀποδιδόντες.*

1319. *Λάληθρον κίσσαν*] Argo nauem intelligit, quae loquacem malum e quercu Dodonaea habuiſſe traditur. Meminerunt huius rei, praeter Lycophronem, Philoſtratus in Imaginibus, Sophocles Trachin. et Apollonius ſaepe. Claudianus in Paneg.

— — rurſusque locutae
In te Chaoniae mouerunt carmina quercus.

Idem alibi,

— — licet omnia vates
In maius celebrata ferant, ipſamque ſecandis
Argois trabibus iactent ſudaſſe Mineruam,
Nec nemoris tantum vinxiſſe carentia ſenſu
Robora, ſed caeſo Tomuri Iouis augure luco,
Arbore praeſaga tabulas animaſſe loquaces.

Aeſchylus *Φιλελευθέροις*, citante Philone in tractatu, vbi oſtendit, *Πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον*,

Ποῦ δ' ἐστὶν Ἀργοῦς ἱερὸν αὐδάζον ξύλον;

Orpheus *εὔλαλον Ἀργώ*, et *λάλον τρόπιν* appellat.

1323. *Πάλιν δ' ὁ πέτρας*] Aegeus, cum Aethram Pitthei F. grauidam ex ſuo compreſſu reddidiſſet, enſem ei reliquit, et calceos ſub ingenti abditos ſaxo, iuſſitque, ſi filium pareret, et adultus is ſaxum tollere, atque relicta auferre valeret, clam omnes ad ſe mittere, quae poſtea Theſeus adultus nullo negotio perfecit. Plutarchus The-

ſeo, Συνελθὼν δὲ, καὶ γνοὺς ἐκεῖνος (Αἰγεὺς), ὅτι Πιτθέως θυγατρὶ συγγέγονε, καὶ κύειν αὐτὴν ὑπονοήσας, ἀπέλιπε ξίφος καὶ πέδιλα, κρύψας ὑπὸ πέτραν μεγάλην, ἐντὸς ἔχουσαν κοιλότητα συμμέτρως ἐμπεριλαμβάνουσαν τὰ κείμενα, φράσας δὲ πρὸς μόνην ἐκείνην, καὶ διακελευσάμενος, ἂν υἱὸς ἐξ αὐτοῦ γένηται, καὶ λαβὼν ἀνδρὸς ἡλικίαν, δυνατὸς ᾖ τὴν πέτραν ἀναστῆσαι, καὶ ὑφελεῖν τὰ καταλειφθέντα, πέμπειν πρὸς αὐτὸν μηδενὸς εἰδότος, etc. Etymologici Auctor, Θησεὺς ὠνομάσθη διὰ τὴν τῶν γνωρισμάτων θέσιν, τοῦ τε ξίφους, καὶ τῶν πεδίλων, ὡς ἡ ἱστορία δηλοῖ. Vide et Hygini Myth. Fab. XXXVII. et Apollod. extremo tertio.

1323. Καὶ φασγάνου ζωστῆρα] Solebant olim heroes baltheo alligatos enſes ſuos geſtare. Homeri Scholiaſtes Iliad. γ. Τὰς ἀσπίδας διὰ τελαμώνων ἐφέρουν, ὡς καὶ τὰ ξίφη. Philoſtratus iunior in Imaginibus, Μαχαίρας δὲ τῶν χειρῶν (forte πλευρῶν) ἐξήρτηνται χρυσᾶς, ἀργυρῶν τελαμώνων κατεχόντων αὐτάς. Circum humeros autem baltheum iſtum geſtabant. Heſiodus Ἀσπίδι,

> Ὤμοισιν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἆορ ἔκειτο
> Χάλκεον ἐκ τελαμῶνος. —

Virgilius extremo XII. Aeneid.

> — — *humero cum baltheus alto*
> *Apparet.* —

Inde libro nono dixit,

> *Sic ait illacrymans, humero ſimul exuit enſem*
> *Auratum, mira quem fecerat arte Lycaon*
> *Gnoſius, atque habilem vagina aptarat eburna.*

Eum etiam Dilimnitarum morem narrat Agathias lib. III. Ξυστούς τε γὰρ ἐπιφέρονται, καὶ σαρίσσας, καὶ ξίφος ἐκκρεμὲς ἀπὸ τοῦ ὤμου.

1234. Σκῦρος ᾧ λυγροὺς τάφους] Theſeus, cum Athenis δημοκρατίαν induxiſſet, in odium Lyci cuiusdam incurrit, qui etiam tantum effecit, vt vrbe ei interdiceretur, quo facto, in Scyrum inſulam ad Lycomedem cum demigraſſet, ab eo metuente, vt regni aemulus foret, de ſaxo in mare praecipitatus eſt. Vide Scholiaſten Ariſtophanis ad Plutum, et Plutarchum Theſeo. Tractat et hanc hiſtoriam Heraclides in Comment. περὶ Πολιτειῶν, Οὗτος (Θησεὺς) ἐλθὼν εἰς Σκῦρον ἐτελεύτησεν, ὠσθεὶς κατὰ πετρῶν ὑπὸ Λυκομήδους, φοβηθέντος μὴ σφετερίσηται τὴν νῆσον. quem vide.

1325. Αἰγίλιψ] Homeri Scholiastes Iliad. IX. interpretatur ὑψηλῆς, recte. Τὴν ἂν καὶ αἲξ ἀπολίπῃ διὰ τὸ ἄγαν ὑψηλὸν καὶ δύσβατον, ἐν γὰρ τοῖς κρημνοῖς αἱ αἶγες, ὡς ἐπίπαν, νέμονται. Artemid. lib. II. cap. XII. Οὐ συναγελάζονται (αἱ αἶγες), ἀλλὰ χωρὶς ἀλλήλων νομούμεναι κατὰ κρημνῶν καὶ πετρῶν, αὐταί τε πράγματα ἔχουσι, καὶ τῷ ποιμένι παρέχουσιν. Virgilius in Culice,

Propulit e stabulis ad pabula laeta capellas
Pastor, et excelsi montis iuga summa petiuit,
Lucida qua patulos velabant gramina colles.
Iam siluis dumisque vagae, iam vallibus abdunt
Corpora; iamque omni celeres e parte vagantes,
Scrupea desertae perrepunt ad caua rupis.

Ouidius quoque in Heroidum Epistolis,

— — *amantem saxa capellam*

appellat. Hinc et Aegilips dicta. Stephanus, Αἰγίλιψ, πλησίον Κροκυλείας τῆς Ἠπείρου. Ὅμηρος, Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν. εἴληχε δὲ τὴν προσηγορίαν διὰ τὸ μετρώδη εἶναι, καὶ ὑψηλὴν, καὶ ἀπρόσβατον. Vbi emendo, διὰ τὸ πετρώδη εἶναι.

1327. Σὺν θηρὶ βλώξας] Herculem puta, cur autem μύστην vocet, haec est caussa: cum Hercules Athenis esset, et iam Eleusinia sacra celebranda instarent, petiisse fertur, vt sibi quoque liceret illis interesse, cum autem nefas esset peregrinum quemquam admitti, nec tamen eum excludere auderent, vt et legi, et eius petitioni satisfieret, alia sacra Eleusinia μικρὰ appellata in eius gratiam instituerunt, ad quae illum admiserunt.

1330. Στόρνην τ' ἀμέρσας] Apollodorus lib. II. ab Hercule haec facta commemorat, non a Theseo, vt Lycophron. Et Apollonius lib. II. Herculi tribuens ita canit,

— ὅτε δεῦρο δι' Ἀσίδος ἠπείροιο
Πεζὸς ἔβη, ζωστῆρα φιλοπτολέμοιο κομίζων
Ἱππολύτης. —

Consentit et Auctor Prouerbiorum. Plautus Menaechmis,

— *ab Hippolyta succingulum*
Haud Hercules aeque magno abstulit periculo.

Meminit et Seruius Aeneid. XI.

1332. Παρθένοι Νεπτουνίδες] Facit Amazones Neptuni filias; Iſocrates in Panegyrico, et Philoſtratus Ἡρωϊκοῖς, Martis. His accedit Seruius Aeneid. XI. *Amazones ſe parente Marte natas eſſe gloriari ſolebant.* Valer. Flaccus lib. IV.

Proxima Thermodoon hic iam ſecat arua, memento,
Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradiuo
Gens ibi. —

Et lib. V.

Saeuaque Thermodoon medio ſale murmura voluens,
Gradiuo ſacer, et ſpoliis ditiſſimus amnis,
Donat equos, donat votas cui virgo ſecures,
Cum redit ingenti per Caſpia clauſtra triumpho,
Maſſageten, Medumque trahens. Eſt vera propago
Sanguinis, eſt ollis genitor Deus. —

1336. Ὑπὲρ κελαινὸν Ἴστρον ἤλασαν Σκύθας ἵππους] Lyſias orator tradit Amazones primas mortalium equis vſas fuiſſe, et roboris periclitandi gratia cum alia loca percurriſſe, tum Atticam, in qua aegre tandem vinci potuerunt. Vide etiam Ammianum Marcellinum lib. XIII. Ad Lycophronis illuſtrationem pertinent (quamuis de Theſeo ne verbum quidem vllum) illa Iſocratis in Panegyrico, Ἔτι γὰρ ταπεινῆς οὔσης τῆς Ἑλλάδος ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν Θρᾷκες μὲν μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος, Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν Ἄρεως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἀλλὰ καθ' ὃν ἑκάτεροι τῆς Εὐρώπης ἐπῆρχον, μισοῦντες μὲν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος, et quae ſequuntur. Demoſthenes etiam tangit Ἐπιταφίῳ, Καὶ γὰρ τὸν Ἀμαζόνων στρατὸν ἐλθόντα ἐκράτησαν οὕτως, ὥστ' ἔξω Φάσιδος ἐκβαλεῖν. Poſſis vero Σκύθας ἵππους etiam naues interpretari, quas illi τῶν ἱππαγωγῶν τρόπον (ita emendo) ποιοῦνται, vt ait Philoſtratus. Gaditani naues minores ἵππους vocabant, ab equis prorae earum inciſis. Vide Strabonem lib. II. Alioquin etiam naues equorum nomine aliquando nuncupari ſolent, maxime a Poetis. Euripidis Scholiaſtes Phoeniſſis, Ἱππεύειν αἱ νῆες δοκοῦσιν ὀχήματος τρόπον. Phurnutus, Ἵππιος δὲ (ὁ Ποσειδῶν λέγεται) τάχα ἀπὸ τοῦ ταχεῖαν τὴν διὰ θαλάττης ὁδὸν εἶναι, καθάπερ ἵπποις ἡμῶν ταῖς νηυσὶ χρωμένων. Artemidorus lib. I. cap. LVIII. Ὅμοιος δέ ἐστι (ὁ ἵππος) καὶ πλοίῳ, ἄλλῃ μὲν γὰρ ἵππους ὁ ποιητὴς τὰς ναῦς εἶπε, καὶ ἡμεῖς δὲ τὸν Ποσειδῶνα Ἵππιον καλοῦμεν, καὶ ὃν ἔχει λό-

γον ἐπὶ γῆς ἵππος, τὸν αὐτὸν ἐν θαλάσσῃ ναῦς. Inde apud Plautum Rudente Actu primore Sc. *Qui ſunt,*

Nempe equo ligneo per vias caeruleas
Eſtis vectae. —

Hinc ναυτίλων ὀχήματα Aeſchylus Προμ. Δεσμ.

Θαλασσόπλαγκτα δ᾽ οὔτις ἄλλος ἀντ᾽ ἐμοῦ
Λινόπτερ᾽ εὗρε ναυτίλων ὀχήματα.

Theodoretus ὄχημα θαλάττιον de Prouid. Dei, Orat. IV. Τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῖς ὕδασι τὴν εἰσροὴν ἀποτειχίσας, ὄχημα θαλάττιον τὸ σκάφος ἀπέφηνε. Auguſtinus *vehicula marina* de Doct. Chriſt. lib. I. cap. IV. *Quomodo ergo ſi eſſemus peregrini, qui beate viuere niſi in patria non poſſemus, eaque peregrinatione vtique miſeri, et miſeriam finire cupientes, in patriam redire vellemus, opus eſſet vel terreſtribus, vel marinis vehiculis, quibus vtendum eſſet, vt ad patriam, qua fruendum erat, peruenire valeremus.* Hinc nautae quoque *equiſones* dicuntur Varroni Marcipore, *Hic in ambiuio nauem conſcendimus paluſtrem, quam nautici equiſones per viam ducerent loro.* Eadem de cauſſa ναυάγια ἱππικὰ Sophocles Ἠλέκτρᾳ.

1347. Τὸν ἐξάπρυμνον] Hercules ſolis ſex nauibus Troiam cepit. Homericus Tlepolemus Iliad. ἑ. ita Sarpedonem affatur,

Ἀλλ᾽ οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην
Εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα,
Ὅς ποτε δεῦρ᾽ ἐλθὼν ἕνεχ᾽ ἵππων Λαομέδοντος,
Ἓξ οἴης σὺν νηυσὶ, καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ᾽ ἀγυιάς.

Quorum verſuum meminit Strabo lib. XIII. Vide etiam Plutarchum Ἑλληνικοῖς.

1349. Τὸν ἡ παλίμφρων Γοργὰς] Iuno antea Herculi maxime infeſta, poſtea generum aſciuit. Hoc innuit Ouid. Triſt. lib. III. Eleg. V.

Neue hominum referam flexas ad mitius iras,
Iunonis gener eſt, qui prius hoſtis erat.

1351. Αὖθις δὲ κίρκοι] Lydum et Tyrrhenum intellige, qui cum ſortem miſiſſent, vter patria excederet, coactus decedere Tyrrhenus, in Italiam appulit, regio-

nemque de ſuo nomine Tyrrheniam appellauit. Velleius Paterculus lib. I. *Per haec tempora Lydus et Tyrrhenus, fratres, cum regnarent in Lydia, ſterilitate frugum compulſi, ſortiti ſunt, vter cum parte multitudinis patria decederet: ſors Tyrrhenum contigit: peruectus in Italiam et loco, et incolis, et mari nobile ac perpetuum nomen a ſe dedit.* Tacitus variat nonnihil Annal. lib. V. *Nam Tyrrhenum Lydumque Atye rege genitos, ob multitudinem diuiſiſſe gentem; Lydum patriis in terris reſediſſe; Tyrrheno datum, nouas vt conderet ſeſedes, etc.* Videndi Dionyſius Halicarnaſſeus, Strabo, Herodotus, Solinus, Feſtus, Seruius lib. II. et VIII. Myrſilus de bello Pelaſgico, et Sempronius de diviſione Italiae, fictitium totum hoc eſſe contendunt. Sunt et qui Tyrrhenos indigenas faciant.

1361. Καὶ Σαλπίων] Alpes Italiae montes nobiliſſimi, quorum deſcriptionem (vt Geographos miſſos faciam) habes apud Herodianum lib. VIII. et Petronium Satyrico in prolixo carmine.

1370. Ὃς καταιβάτης μολὼν] Iupiter Καταιβάτης idem cum eo, qui Μόριος dicebatur. Apollodorus, citante Sophoclis Interprete, Περὶ Ἀκαδημίαν ἐστὶν ὅ, τε τοῦ Καταιβάτου Διὸς βωμὸς, ὃν καὶ Μόριον καλοῦσι, τῶν ἐκεῖ μορίων παρὰ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἱδρυμένων.

1378. Ἄνακτος τοῦ δρυηκόπου γόνος] Codrum puta, qui ſumpta lignatoris (vt volunt Lycophron et Polyaenus, vt Velleius, paſtoris) veſte pro patria mortem oppetiit intrepidus. Hiſtoria petenda ex Auctoribus citatis, Iohanne Tzetze Chil. I. Hiſt. IV. Seruio ad Eclogam IV. Ammianus Marcell. lib. XXII. Herod. V. Iuſtin. II. Auguſtin. XVIII. de Ciuit. Dei. Pauſan. Atticis, et Achaicis p. CCXXXII. Oroſ. I. cap. XVIII. Polyaen. Strateg. Lycurg. κατὰ Λεωκράτους. Cicerone Tuſcul. I. Lactantio lib. III. cap. XII. et Valer. Maximo lib. V. cap. VI. Huius filius Neleus.

1380. Βῶλον ἐμπεφυρμένην] Vide Herodotum Euterpe, qui, dum γῆν σημαντρίδα vocat, manifeſte indicat cretam fuiſſe, qua ad obſignandas literas Veteres vſi. Servius ad Aeneid. VI. *Quod cum ciues eius agnouiſſent,*

ſiue inuidia, ſiue miſeratione commoti, ei epiſtolam miſerunt, creta, antiquo more, ſignatam. Maxime vero nobilis creta Aſiatica. Cicero in Orat. pro L. Val. Flacco, *Haec, quae eſt a nobis prolata laudatio, obſignata erat creta illa Aſiatica, quae fere eſt omnibus nota nobis, qua vtuntur omnes non modo in publicis, ſed etiam in priuatis literis, quas quotidie videmus mitti a publicanis, ſaepe vnicuique noſtrum.*

1382. Σφραγῖδα δέλτῳ] Tabellis quondam, quarum hoc loco mentio, Graeci pariter et Romani vſi. Erant forma triangulari. Euſtathius ad Dionyſium, Δέλτοι, κυρίως μὲν οἱ τόμοι, ὅσοι τριγωνοειδῶς ἐσχηματίζοντο ἐν τῷ πτύσσεσθαι, καθὰ καὶ νῦν ποιοῦσί τινες· ὕστερον δὲ ἁπλῶς αἱ βίβλοι λέγονται, ἀπὸ τῆς παλαιᾶς χρήσεως, καθὰ καὶ πυξία, διὰ τὸ τοὺς παλαιοὺς ταῖς ἐκ πύξων πινακίσι τὰ γράμματα ἐντυποῦν. Hieronymus lib. I. Epiſt. I. quae eſt ad Niciam, *Ante chartae aut membranarum vſum, aut in dedolatis e ligno codicillis, aut in corticibus arborum mutuo epiſtolarum alloquia miſſitabant, vnde et portitores earum* tabellarios, *et ſcriptores a libris horum* librarios *vocauere.* Feſtus, *Tabellis pro chartis vtebantur, quibus vltro citroque, ſiue priuatim, ſiue publice opus erat, certiores abſentes faciebant.* Symmachus lib. IV. cap. XXVIII. *Mallem ſcribere, Aborigenum more, dictionem ſalutis alternae ligno, aut corticibus.* Vide quae vir doctiſſ. Iuſt. Lipſius Inſtitut. Epiſtol. cap. I. Cera autem oblinebantur iſtae tabulae. Agellius lib. XVII. *Pugillaria noua nondum etiam cera illita accepiſſe.* Polyaenus lib. II. Δημάρατος ἐπιστέλλων Σπαρτιάταις περὶ τῆς Ξέρξου στρατείας, εἰς πτύχα ἀκήρωτον τὴν ἐπιστολὴν γράψας ἐπεκήρωσεν, ἵνα ὡς ἄγραφος διὰ τῶν φυλάκων κομισθείη, et apud Auctores paſſim. Signa autem imprimebantur cerae lino impoſitae, quo tabulae perforatae conſtringebantur, quod cum Iacobo Cuiacio, doctiſſ. Iuriſconſulto, obſeruauit olim eruditiſſimus iuuenis P. Coluius.

1384. Τὸν πρωτόμισθον Κᾶρα δηώσας στρατὸν] Militum, tam apud Graecos, quam Romanos, duo erant genera, illi ſuo ſumptu militabant, et *Aſſidui* dicebantur: hi publico, et *Aerarii*, atque *Metelli* ſunt nominati. Cares autem male audiiſſe, quod mercede conducti militarent, nemini ignotum. Vide Strabonem, Heſychium, Etymo-

logici, et Prouerbiorum Auctores. Turpe enim apud Athenienſes habebatur mercede conductum quidpiam facere. Vlpianus ad Demoſthenis Olynth. III. Ἡ μισθοφορὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφύβριστος. Hinc apud Polyaenum lib. I. Themiſtocles Nauclero, Κατηρεῖν ἠπείλησεν Ἀθηναίοις, ὅτι χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγοι. Poſtea tamen id permiſſum a Pericle, vt eſt videre apud Vlpianum eundem ad Orat. Demoſthenis περὶ τῆς συντάξεως. Laudantur vero etiam Carum horum in rebus bellicis ſtudia, quorum argumenta reliquerunt ſcutorum anſas, vmbilicos, inſignia, et criſtas, quae omnia ipſi inuenerunt Strabo lib. XIV. Τοῦ δὲ περὶ τὰ στρατιωτικὰ ζήλου τά τε ὄχανα ποιοῦνται τεκμήρια, καὶ τὰ ἐπίσημα, καὶ τοὺς λόφους, ἅπαντα μὲν γὰρ λέγεται Καρικά. Ἀνακρέων μέν γέ φησιν,

> Διὰ δεῦτε Καρικὸν εὐεργέος ὀχάνου
> Χεῖρα τιθέμεναι.

Emendo ex Homeri Interprete et Etymologicographo, Καριοεργέος ὀχάνου. Polyaenus lib. VII. in Pſammeticho, Ψαμμήτιχος δὲ Πίγρητα τὸν Κᾶρα συνόντα ἔχων, παρ᾽ αὐτοῦ μαθὼν, ὡς πρῶτοι Κᾶρες ἐπέθεντο τοῖς κράνεσι λόφους, etc. Homeri Scholiaſtes Iliad. θ΄. Κανόνας, (φησὶν Ὅμηρος) ῥάβδους, αἷς ἐκράτουν τὰς ἀσπίδας, οὔπω γὰρ ἐχρῶντο τοῖς πόρπαξιν, οὓς ὄχανα ἐκάλουν, ὕστερον γὰρ οὗτοι ἐπενοήθησαν ὑπὸ Καρῶν, ὡς καὶ Ἀνακρέων φησι, Καριοεργέος ὀχάνου. Quae totidem verbis apud Etymologici Auctorem, in Κανών. Hinc λόφον Καρικὸν dixit Alcaeus,

> Λόφον τε σείων Καρικόν.

Itaque propter haec ſua inuenta ſcutum paruum, et galeam cum mortuis ſepelire ſoliti fuerunt. Thucydides Ξυγγραφῆς lib. I. Δήλου καθαιρομένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν, ὅσοι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ νήσῳ, ὑπὲρ ἥμισυ Κᾶρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ τῶν ὅπλων, συντεθαμμένοι καὶ τῷ τρόπῳ, ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσι. Scholiaſtes eius, Οἱ Κᾶρες πρῶτοι εὗρον τοὺς ὀμφαλοὺς τῶν ἀσπίδων, καὶ τοὺς λόφους, τοῖς γὰρ ἀποθνήσκουσι συνέθαπτον ἀσπιδίσκιον μικρὸν, καὶ λόφον, σημεῖον τῆς εὑρέσεως.

1389. Κόδροι] Id eſt, ſtulti, ita nuncupati Athenienſes. Heſychius, Κόδρους ἡμεῖς λέγομεν κρονικούς τινας τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν ἐμφανίζοντας, Ἀθηναίους, λαιδροὺς τῷ ἤθει. Nam ita emendo eum locum. Nominis iſtius cauſſa eorum in-

gens δυσβουλία, quam Neptunus, in contentione de Attica regione Mineruae posthabitum se aegre ferens, immisisse fertur. Hanc innuens Demosthenes περὶ Εἰρήνης, inquit, Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι, ὑμεῖς δὲ μετὰ τὰ πράγματα. Ad eam et ab Aristophane Vespis allusum, cuius etiam Concionantes vide. Putabatur tamen, vt hoc addam, istam eorum δυσβουλίαν Minerua beneficii loco in εὐβουλίαν vertere.

1393. Βασσάρας λαμπουρίδος] Siue βασσάραν vulpem accipias, siue meretricem, parum refert. Si vulpem, eo modo antea, ἀσκέρας εὐμαρίδας. Thracum autem lingua vulpes βασσάρα, siue βάσσαρις dicitur, vt docet vetus Interpres Persii Sat. I. Inde Bacchae *Bassarides*, quia vulpinis pellibus succingerentur. Apud Hesychium, vbi legitur, Βάσσαρις, ἀλώπηξ, καὶ βασσάτη παρὰ Κυρηναίοις, emendabis, καὶ βασσούρα. Subdit idem, Βασσάρεια τὰ ἀλωπέκεια οἱ Λίβυες λέγουσιν.

1396. Ὀθνεῖα γατομοῦντος Αἴθωνος πτερά] Aethon est appellatus Erysichthon, propter nimiam illam ingluuiem. Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. I. ventres quosdam enumerans, Καὶ Ἐρυσίχθονα τὸν Μυρμιδόνος, ἔνθεν τοι καὶ Κάνθων ἐκλήθη οὗτος. vbi omnino Αἴθων legendum, quod postea doctissimo viro Hadriano Iunio etiam in mentem venisse cognoui.

1402. Ὃς δή ποτ' ἀμφώδοντος ἐξ ἄκρων λοβῶν Φθέρσας κύφελλα καλλυνεῖ παρωτίδας] Lego,

Φθέρσας κύφελλ' ἀκαλλυνεῖ παρωτίδας.

Nam eo modo dehonestantur aures. Mos vero erat Veteribus, si quos propter flagitium captos ignominia afficere vellent, auriculas praesecare. Etymologici Auctor, Οἱ παλαιοὶ τοὺς ἔν τινι ἀτοπήματι ἁλόντας ἐνυβρίζοντες τὰ ἄκρα τῶν ὤτων ἀπέτεμνον. Plautus Cistellaria, Sc. *Nisi quid*,

Capillo scisso atque excissatis auribus.

Vide Nonium in *Excissatum.* Supplicii id genus λώβη dicebatur. Suidas, Λώβη, ἡ διὰ τῶν ὤτων τιμωρία διὰ τοῦ ω μεγάλου, καὶ λωβὸς, ὁ βεβλαμμένος. Iulius Caesar integras aures abscidit, vt scribit ipse de se lib. VII. de bello Gallico, *Maiore commisso delicto, igni atque omnibus tor-*

mentis necat: leuiore de caussa, auribus desectis, aut singulis effossis oculis, domum remittit.

1414. Τῷ θάλασσα μὲν βατή] Xerxes bello contra Graecos ponte Hellespontum coniunxit, et Atho, montem Thraciae maximum, perfodit. Vide Plutarchum περὶ Ἀοργησίας. Virgilius in Culice,

Non perfossus Athos, nec magno vincula Ponto
Iacta, meo quaerent iam sera volumine famam,
Non Hellespontus pedibus pulsatus equorum,
Graecia cum timuit venientes vndique Persas.

Iuuenalis Sat. X.

— creditur olim
Velificatus Athos, et quicquid Graecia mendax
Audet in historia, cum stratum classibus iisdem,
Suppositumque rotis solidum mare. —

Zosimus lib. I. Ἐζεύγνυτο μὲν ὁ Ἑλλήσποντος, πάροδον διδοὺς τοῖς πεζῇ διαβαίνουσιν, ὠρύττετο δὲ ὁ Ἄθως, ἅμα τῇ θαλάττῃ καὶ τὰς ναῦς ἐνδεχόμενος. Aeschylus Persis,

Ὅστις Ἑλλήσποντον ἱρὸν δοῦλον ὣς δεσμώμασιν
Ἤλπισε σχήσειν, ῥέοντα Βόσπορον ῥόον θεοῦ
Καὶ πόρον μετερρύθμιζε, καὶ πέδαις σφυρηλάτοις
Περιβαλὼν πολλὴν κέλευθον ἤνυσεν πολλῷ στρατῷ,
Θνητὸς ὢν θεῶν δὲ πάντων ᾤετ᾽ οὐκ εὐβουλίᾳ,
Καὶ Ποσειδῶνος κρατήσειν. —

Ennius Annal. lib. XIII.

Pontibus instratis coniunxit littora Xerxes.

Arnobius lib. I. *Vt ille immanis Xerxes mare terris immitteret, et gressibus maria transiret, nostri nominis efferum est iniuria?* Agathias lib. IV. Οὐδὲ εἰ Κῦρον εἴποι τις τὸν Καμβύσου, οὐδὲ Δαρεῖον Ὑστάσπεω, οὐδὲ μὲν Ξέρξην ἐκεῖνον τὸν ἱππήλατον μὲν δεικνύντα τὴν θάλατταν, ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι ναυτιλλόμενον. Isocrates in Panegyrico studio memoriae aeternae relinquendae facta haec memorat, Βουληθεὶς δὲ (Ξέρξης) τοιοῦτο μνημεῖον καταλιπεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς ἐστιν, οὐ πρότερον ἐπαύσατο, πρὶν ἐξεῦρε καὶ συνηνάγκασεν, ὃ πάντες θρυλλοῦσιν, ὥστε τῷ στρατοπέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, πεζεῦσαι δὲ διὰ τῆς θαλάττης, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸν δὲ Ἄθω

διορύξας. Vide etiam Iohan. Tzetzen Chil. I. Hist. XXXII. Ammianum Marcellinum lib. XXII. Falsum vero hoc esse contendunt, qui Magorum historiam conscripserunt, et Herodotum, eius sermonis auctorem, mendacii arguunt. Diog. Laertius lib. I. in Prooemio, *Πρὸς τούτοις καταγινώσκουσιν Ἡροδότου οἱ τὰ περὶ Μάγων γράψαντες, μὴ γὰρ εἰς τὸν ἥλιον βέλη Ξέρξην ἀκοντίσαι, μηδ᾽ εἰς τὴν θάλασσαν πέδας καθεῖναι θεοὺς ὑπὸ τῶν Μάγων παραδεδομένους.*

1418. *Σὺν καλίνοισι τειχέων προβλήμασι*] Oraculum de ligneis muris faciendis ab Apolline Atheniensibus redditum notum nimis. Synesius, vt putatur, *περὶ Ἐνυπνίων*, (vt alios mittam) *Καὶ Λοξίας ἐκεῖθεν ὁ Πυθοῖ χρησμῳδὸς, ὅτι τὸ ξύλινον τεῖχος, ὃ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ θεὸς ἐδίδου σωτήριον, μάτην ἂν ἤκουσεν ἐκκλησιάζων ὁ δῆμος, εἰ μὴ Θεμιστοκλῆς ἀνέγνω τοῦ χρησμοῦ τὴν διάνοιαν.*

1421. *Στρατῷ δ᾽ ἀμίκτῳ*] Plutarchus *Παραλλήλοις* quingentis myriadibus in Graeciam Xerxem venisse auctor est, Isocrates in Panathenaico DM. in Panegyrico vero sic ait, *Μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ὕστερον στρατείας, ἣν αὐτὸς Ξέρξης ἤγαγεν, ἐκλιπὼν μὲν τὰ βασίλεια, στρατηγὸς δὲ καταστῆναι τολμήσας, ἅπαντάς τε τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας συναγείρας, περὶ οὗ τις οὐχ ὑπερβολὰς προθυμηθεὶς εἰπεῖν, ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἴρηκεν.*

1424. *Ἅπας δ᾽ ἀνύδρων νασμὸς*] Iuuenalis Sat. X.

— credimus altos
Defecisse amnes, epotaque flumina Medo
Prandente. —

1428. *Σκιᾷ καλύψει πέῤῥαν*] Lego cum Cantero *πέτρον*, nam eo vocabulo sol apud Graecos aliquando ex Anaxagorae sententia designatur: apud Callimachum, citante Sophoclis Interprete ad *Οἰδ. ἐπὶ Κολ.*

Εἴδεος ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέον Αἱμονίηθεν
Μεμβλωκὸς, πίλημά τι πέτρου ἄλκαρ ἔκειτο.

Et apud Euripidem in Oreste,

Ὁ γὰρ μακάριος, κοὐκ ὀνειδίζω τύχας,
Διὸς πεφυκὼς, ὥς λέγουσι, Τάνταλος,
Κορυφῆς ὑπερτέλλοντα δειμαίνων πέτρον,
Ἀέρι ποτᾶται, καὶ τίνει ταύτην δίκην.

Vide Pindari Scholiasten Olympion. Od. I. Eodem modo ἡλίου δίσκον dixit Horapollo Ἱερογλ. lib. II. Γυναῖκα ἔγγυον βουλόμενοι δηλῶσαι, ἡλίου κύκλον σὺν ἀστέρι μετὰ ἡλίου δίσκου δίχα τετμημένον σημαίνει. Fuit autem ob hoc dictum Anaxagoras impietatis a Cleone accusatus, sed a Pericle discipulo defensus, quinque talentis mulctatus, in exilium ablegatus est. Vide Diogenem lib. II. Ait vero telorum multitudinem Solis radios obscuraturam. Similiter Ennodius in Panegyrico, *Si coelum lancearum imber obtegeret, qui fortius telum iecerit, non latebit.* Macrobius Saturnal. lib. I. cap. XVI. *Eoque tempore nubes sagittarum in aduersos visa ferri, et hostes fugauit, etc.* Heliodorus lib. IX. Οὕτως δή τι συνεχὲς καὶ ἐπὶ σκοπὸν ὥσπερ ἐξ ἀκροπόλεως τῶν πύργων ἔβαλλον, ὥστε εἰς νέφους φαντασίαν τὴν πυκνότητα παραστῆναι τοῖς Πέρσαις.

1429. Λοκρὸν δ' ὁποῖα ταῦρον ἀνθήσας ῥόδον] De rosa Locrensi vide Iul. Pollucem lib. V. cap. XVI. quem emendabis scribendo καθὰ τὸ Λοκρὸν, non κατά. Ad Xerxem deuictum quod attinet, eius sella argentea, in qua pugnam naualem spectauerat, multo post tempore adseruabatur in templo Mineruae Παρθένου, fuitque Αἰχμάλωτος appellata. Harpocrat. Ἀργυρόπους δίφρος, ὁ Ξέρξου, ὃς Αἰχμάλωτος ἐπεκαλεῖτο, ἐφ' οὗ καθεζόμενος ἐθεώρει τὴν ναυμαχίαν· ἀνέκειτο δὲ εἰς τὸν Παρθενῶνα τῆς Ἀθηνᾶς.

1432. Μόσυνα φηγότευκτον] Antiquitus etiam turres in bellicis nauibus exstruebantur ligneae, quae *Falae* a veteribus Latinis dictae. Iul. Pollux lib. I. cap. IX. Ἐὰν δὲ ᾖ κατάφρακτον τὸ πλοῖον, ἐπιναυπηγοῦνται πυργοῦχοι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πυργίδια δύο, δεξιὸν καὶ εὐώνυμον, ὧν μέσον τὸ κατάστρωμα. Forte propter has Ennio, et Virgilio *naues celsae* dicuntur.

1452. Εἰς κῦμα κωφὸν] Homerum imitatus Lycophron. Sic Petronius *mutum littus* dixit.

1460. Τὴν Φοιβόληπτον αἰνέσει χελιδόνα] Id est, Laudabit me, antea vt garrulam contemptam. Idem praedicit de suis vaticiniis Sibylla Erythraea apud Lactantium lib. IV.

— φήσουσι Σιβύλλην
Μαινομένην ψεύστριαν, ἐπὰν δὲ γένηται ἅπαντα,

Τηνίκα μου μνήμην ποιήσετε, κοὐκ ἔτι μ᾽ οὐδεὶς
Μαινομένην φήσει με θεοῦ μεγάλοιο προφήτην.

Obseruandum quoque, quod Cassandram per conuitium χελιδόνα vocet, ita enim olim omnes Barbari vocabantur propter incompositam garrulitatem. Hesychius, Τοὺς βαρβάρους χελιδόσιν ἀπεικάζουσι διὰ τὴν ἀσύνθετον λαλιάν. Inde et Aeschylus τὸ βαρβαρίζειν, χελιδονίζειν dicit, et Ion Poeta vetus in Omphale Barbaros χελιδόνας nuncupat. Vide Scholiasten Aristophanis Auibus. Huc pertinet Prouerbium, Χελιδόνων μουσεῖον.

1461. Τόσ᾽ ἠγόρευσε] Vsitatissima clausula in fine orationum tam Graecarum, quam Latinarum. Asconius Verrina II. *Moris veterum fuit, cum satis visum esset fluxisse verborum, hanc sibi necessitatem finiendae orationis imponere, vt dicerent ad vltimum, Dixi.* Vide Donatum ad Hecyram et Phormionem Terentianas. Plato Λάχητι, Καὶ δὴ ἃ δοκεῖ εἴρηκα. Sophoclis Ἠλέκτρᾳ,

Εἴρηκα μὲν νῦν ταῦτα.

1463. Σειρῆνος ἐστέναξε λοίσθιον μέλος] Quid sit Σειρῆνος μέλος, docere poterit Aristaenetus lib. I. Epist. I. de Laide, Ἡνίκα δὲ φθέγγεται, βαβαὶ, ὅσαι τῆς ὁμιλίας αὐτῆς αἱ Σειρῆνες, ὅσον ἡ γλῶττα στωμύληθρος. Et lib II. Νὴ τὰς Μούσας, εὐστόμως ᾖδον, ἴσα καὶ Σειρῆνος γλυκεῖαν ἀφιέντες φωνήν. Aelianus Ποικ. Ἱστορ. lib. XII. de Aspasia, Φώνημα δὲ εἶχεν ἡδὺ καὶ ἁπαλὸν, εἶπεν ἄν τις λαλούσης αὐτῆς ἀκούειν Σειρῆνος. Philostratus lib. I. de Vita Sophistarum in Isocrate, Ἡ δὲ Σειρὴν, ἡ ἐφεστηκυῖα τῷ Ἰσοκράτους τοῦ σοφιστοῦ στόματι, ἐφέστηκε δὲ οἷον ᾄδουσα, πειθὼ κατηγορεῖ τοῦ ἀνδρὸς, ἣν συνεβάλετο ῥητορικοῖς μόνος (lego νόμοις) καὶ ἤθεσι. Agathias,

— σὺ δέ μοι καὶ τὸ κάλημα φέρεις
Κεῖνο τὸ Σειρήνων γλυκερώτερον. —

Petronius, *Tanta gratia conciliabat vocem loquentis, tam dulcis sonus pertentatum mulcebat aera, vt putares inter auras canere Sirenum concordiam.* Synesius Epist. CXXXIX. Ἐμέ γέ τοι καὶ παρὼν μὲν ἥρεις τῇ γλυκείᾳ Σειρῆνι τῶν λόγων.

1464. Κλάρου μιμαλλῶν] Quae sint μιμαλλόνες, vel pueri sciunt. Apud Macedones μιμαλλόνες dictae postea,

quae ante κλώδωνες, virgines, quae Argaeo regi cum Galauro bellum gerente ſuppetias tulerunt, ſumpto habitu virili, thyrſisque pro haſtis vtentes. Polyaenus lib. IV. Ἀργαῖος ἀμαχεὶ κρατήσας, ἱερὸν ἱδρύεται Διονύσῳ ψευδάνορι, καὶ τὰς παρθένους, ἃς πάλαι κλώδωνας ἐκάλουν οἱ Μακεδόνες, αὐτὸς κλήζειν ἔλεξε, διὰ τὴν μίμησιν τῶν ἀνδρῶν, μιμαλλόνας. Vide etiam Etymologicographum.

Ibid. Ἡ Μελαγκραίρας κόπις] Lego, Μελαγχραίνας κ. Ariſtoteles lib. περὶ Θαυμ. Ἀκουσμ. ita ait, Ἐν τῇ Κύμῃ τῇ περὶ τὴν Ἰταλίαν δείκνυταί τις, ὡς ἔοικε, θάλαμος κατάγειος Σιβύλλης τῆς χρησμολόγου, ἣν πολυχρονιωτάτην γενομένην παρθένον διαμεῖναί φασιν, οὖσαν μὲν Ἐρυθραίαν, ὑπό τινων δὲ τὴν Ἰταλίαν κατοικούντων Κυμαίαν, ὑπὸ δέ τινων Μελάγχραιναν καλουμένην.

1465. Νησοῦς θυγατρὸς] Sibylla, Neſonis ex Dardano filia. Arrianus, Δάρδανος τὰς τοῦ Τεύκρου βασιλέως θυγατέρας ἔγημε, Νησώ τε, καὶ Βάτειαν· καὶ ἐκ μέν τε Νησοῦς ἦν αὐτῷ θυγάτηρ Σίβυλλα ἡ μάντις, ἀφ' ἧς καὶ ἄλλαι γυναῖκες, ὅσαι ἐγένοντο μαντικαὶ, Σίβυλλαι ἐλέγοντο. Quem locum Theodoro Cantero, viro doctiſſimo, acceptum refero.

Ibid. Ἤ τι Φίκειον τέρας] Sphingem intelligit, quam Boeoti appellant Φίκα, teſte Palaephato. Heſiodi Scholiaſtes ad Ἀσπίδα, Φίκιον, ὄρος Βοιωτίας. ὠνομάσθη δὲ ἐκ τῆς Σφιγγὸς, ἣν Φίκα ἐκάλουν οἱ Βοιωτοί. Et ad Theog. Αὕτη δὲ (Σφὶγξ) ἐστὶ θυγάτηρ Χιμαίρας καὶ Τύφωνος, ἀπ' αὐτῆς ἐκλήθη καὶ τὸ Φίκιον, ἔνθα διέτριβε, Φίκα δὲ αὐτὴν οἱ Βοιωτοὶ ἔλεγον. Feſtus, *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati ſunt in ſpeciem Sphingum, quod eas Dorii Phicas vocant.*

1472. Δαίμων δὲ φήμας] Hoc loco δαίμων Lycophroni, quod alias τὸ δαιμόνιον Graeci veteres dicebant, quo nomine maius quoddam numen intelligebant. Sic Pindarus Iſthmion. Ode VI.

Σύν τέ οἱ δαίμων φυτεύει
Δόξαν ἐπήρατον.

Theognis,

Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν.

Et alii Poetae saepe. Cum autem τὸ δαιμόνιον καὶ τὸ θεῖον dicerent, Deum supremum, diuinitatemque mundi moderatricem intelligebant. Iul. Pollux lib. I. cap. I. Τῆς αὐτῆς χρείας τὸ θεῖον, καὶ τὸ δαιμόνιον.

Ibid. Εἰς τὸ λῷον ἐκδραμεῖν Τεύξει] Ex vetere formula, Εἰς ἀγαθόν μοι. Duabus vero vtebantur formulis ad amolienda infausta, et hac, quam diximus, et illa, Εἰς κεφαλήν σοι. Priore vtitur hoc loco apud Lycophronem Cassandra. Moschus etiam Idyllio II.

Ἀλλά μοι εἰς ἀγαθὸν μάκαρες κρίνειαν ὄνειρον.

Pacuuius apud Festum in *Verruncent*, *Dii monuerint meliora, atque amentiam auerruncassent tuam:* quae ita emendo,

— — *Dii monuerint*
Meliora, atque amentiam auerruncassint tuam.

Et frustra sunt, qui aliter corrigunt. Virgilius latius vsurpauit Aeneid. tertia,

Dii prohibete minas, dii talem auertite pestem,
Et placidi seruate pios. —

De altera formula, Εἰς κεφαλήν σοι, ita Aristophanis Scholiastes Acharn. Ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ, εἰ κατηγόρουν τινὸς, εἰς κεφαλὴν τρέποιτο, τοῦτο δὲ ἐπὶ κακῶν λέγοντες. Virgilius Georg. III.

Dii meliora piis, erroremque hostibus illum.

Vbi complectitur vtramque formulam. Moschus Idyllio quarto,

Τοῖα, φίλη, μοι ὄνειρα διὰ φρένας ἐπτοίησαν
Παννυχίη, τὰ δὲ πάντα πρὸς Εὐρυσθῆα τρέποιτο
Οἴκου ἀφ' ἡμετέροιο. —

Apuleius Miles. III. *Si quid aduersi tuum caput respicit, id omne protinus meo luatur sanguine.* Theocritus Idyllio VI.

— αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἔχθρ' ἀγορεύων
Ἐχθρὰ φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ.

Pedo in Elegia ad Liuiam,

Vrbs gemit, et vultum miſerabilis induit vnum,
Gentibus aduerſis forma ſit illa precor.

Terentius Heautont. Act. V. Sc. III.

— ah obſecro te, iſtuc inimicis ſiet.
Egone confitear meum non eſſe filium, qui ſit meus?

1473. Ὅσπερ σῶν προκήδεται] Locis et regionibus omnibus Genios praeeſſe credebant. Graeci vocant ἐγχωρίους θεοὺς, δαίμονας, ἥρωας. Feſtus, *Genium eſſe putarunt vniuscuiusque loci.* Clemens Protrept. Εἰ γὰρ οὖν δαίμονες λίχνοι τε, καὶ μικροὶ, ἔστι μὲν ἐξευρεῖν καὶ ἀναφανδὸν οὕτω κατὰ πόλεις δαίμονας ἐπιχωρίους τιμὴν ἐπιδρεπομένους. Seruius Georg. lib. I. *Genium dicebant antiqui naturalem Deum vniuscuiusque loci.* Prudentius lib. II. aduerſus Symmachum,

Quamquam cur Genium Romae mihi fingitis vnum,
Cum portis, domibus, thermis, ſtabulis ſoleatis
Adſignare ſuos Genios? —

Inde eſt apud Virgilium Aeneid. V.

Incertus Geniumue loci, famulumue parentis
Eſſe putet. —

Quintilianus Declamat. I. *Ipſi quoque ſeruuli longius quieſcunt, et praeſtatur grande ſecretum Genio loci.* Gratius,

Te primum, Vulcane, loci pacemque precamur
Incola ſancte tuam. —

Vbi *loci ſanctus incola* non alius, quam Genius loci. Calphurnius Eclog. V.

— tu ceſpite viuo
Pone focum, Geniumque loci, Faunumque, Laremque
Salſo farre voca. —

Vetus inſcriptio,

I. O. M. · I · G · NIO LOCI
HUIUS. Q. CAECILI
VS. SECUNDUS
LEG. C. SERENI
PROCOS. GALLIAE
TRANSALPINAE
V. S. L. M.

Phalaris in Epistola quadam ad Himeraeos, Ταῖς θεαῖς αὐτὸν ἀφήκαμεν, αἷς ἐστι κατάσχετος, καὶ ὅσοι ἔχουσι τὴν Ἱμερίδα γῆν θεοί τε, καὶ ἥρωες. Arnobius lib. I. *Prudentissimi vobis videntur, nec reprehensionis vllius, qui Faunos, qui Fatuas, ciuitatumque Genios, qui Pausos reuerentur, atque Bellonas.* Philostratus lib. I. de Vita Sophist. in Dionysio, Καὶ πάλιν αὐτομολησάσῃ πρὸς βαρβάρους Βοιωτίᾳ στενάξατε οἱ κατὰ γῆς ἥρωες. Tertullianus lib. de Pallio, *Certe, si quis loci Genius, ingemebat.* Hesiodus lib. I. de Geniis loquens,

— πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.

Petronius, *Nostra regio tam praesentibus plena est numinibus, vt facilius possis Deum, quam hominem invenire.* Hunc quoque propitium imprecabantur sibi mutuo Veteres. Clare Tertullianus de Idololatria, cap. XXII. *Si dedero eleemosynam, vel aliquid praestitero beneficii, et ille mihi Deos suos, vel coloniae Genium propitios imprecetur.* Et cum ingrederentur primum aliquam regionem, aut postliminio in eam redirent, solebant eam religiose salutare, in honorem Genii, quem ei praeesse credebant. Probabile id multis Auctorum testimoniis. Aeschylus Agamemnone,

Πρῶτον μὲν Ἄργος καὶ θεοὺς ἐγχωρίους
Δίκη προσειπεῖν, τοὺς ἐμοὶ μεταιτίους
Νόστου. — —

Plautus Bacchidibus, Sc. *Herilis, etc.*

Herilis patria, salue, quam ego biennio,
Postquam hinc in Ephesum abii, conspicio libens.

Ouidius Metamorph. lib. III.

Cadmus agit grates, peregrinaeque oscula terrae
Figit, et ignotos montes agrosque salutat.

Tertullianus Apologetici cap. XXI. *Dispersi, palabundi, et coeli et soli sui extorres, vagantur per orbem, sine homine, sine Deo rege, quibus nec aduenarum iure terram patriam saltem vestigio adorare conceditur.* Symmachus lib. V. Ep. LXXII. *Octauo demum die multa reluctatus itineris difficultate, larem patrium salutaui.* Philostratus Heroicis, Καταπλεύσαντες δὲ, καὶ τὴν γῆν ἀσπα-

σάμενοι, βαδίζουσιν ἐπὶ τὸ ἱερὸν, καὶ προσευξάμενοι τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ θύσοντες. Neque solum salutabunt, sed et sacrificabant. Apollonii Scholiastes extremo II. Τοὺς ἐπιδημοῦντας ἔθος ἦν ἐν ἀλλοδαπῇ θύειν τοῖς ἐγχωρίοις θεοῖς, καὶ ἥρωσι. Codinus, Ἐπεὶ κατὰ τὴν εἱμαρμένην ἀφίκοντο, καὶ θυσίαν ἐξιλάσκοντο δαίμοσι, κόραξ, etc. Et in Epistola Cydippes ad Acontium,

Protinus egressae superis, quibus insula sacra est,
Flaua salutatis thura, merumque damus.

Heliodorus lib. X. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἐχώρει τῆς ὄχθης ἀεὶ τοῦ Νείλου καὶ παραποταμίας ἐχόμενος, ἐπεὶ δὲ εἰς τοὺς καταῤῥάκτας ἀφίκετο, θύσας τῷ Νείλῳ, καὶ θεοῖς ἐνορίοις, ἐκτραπεὶς, τῆς μεσογαίας μᾶλλον εἴχετο. Etiam qui in aliam regionem discessuri sacrificabant iis, atque id appellabant θύειν τὰ ἀποβατήρια. Stephanus in Βυθρωτὸς, Μυθεύονται Ἑλένῳ ἐκ Τροίας πλέοντι εἰς Ἑσπερίην (ita scribo, non ἑσπέρην) θύσαντι ἀποβατήρια ἐν Ἠπείρῳ, τὸ θῦμα ἢ βοῦς ἀποδράσασα ἐκ τοῦ βουκλῆγος, ἔχετο φεύγουσα διὰ τοῦ μεταξὺ πόντου εἰς τὸν κόλπον, etc. Etiam VALE dicebant. Ouid. Metamorph. lib. XIII.

Troia, vale, rapimur, clamant, dant oscula terrae
Troades. —

Theophylactus Simocatus in Epistola quadam, Ἐπὶ τὴν Αἴτνην, τὸ Σικελικὸν ὄρος, ἀπαίρομεν, εἰπόντες χαίρειν τῇ Ἀττικῇ. Atque haec omnia fiebant in honorem Genii locorum praesidis, qui anguis forma colebatur. Hinc Persio lux,

Pinge duos angues, pueri, sacer est locus. —

Seruius Aeneid. V. *Nullus enim locus sine Genio est, qui per anguem plerumque ostenditur.* Huc facit illud Propertii lib. IV. Eleg. VIII.

Lanuuium annosi vetus est tutela draconis,
Hic vbi Tartareae non perit hora morae.

Item Statii insignis locus Thebaid. V.

Interea campis nemoris sacer horror Achaei
Terrigena erigitur serpens, tractuque soluto
Immanem sese vehit, ac post terga relinquit.
Liuida fax oculis, tumidi stat in ore veneni
Spuma virens, ter lingua vibrat, terna agmina adunci

Dentis, et auratae crudelis gloria frontis
Prominet, Inachio sanctum dixere Tonanti
Agricolae, cui cura loci, et siluestribus aris
Pauper honos. —

Et ille Isidori Orig. lib. XII. cap. IV. *Angues autem apud veteres pro Geniis lucorum erant habiti semper.* Ad hos Genios pertinet etiam quod Pythagorici aliis alios locis fortunatiores putabant, prout cuiusque hominis Genius cuiusque loci Genio conueniret. Atque ista de loci Genio, in quo omine desino, et finem Commentario meo impono.

IN

LYCOPHRONIS CASSANDRAM

IOHANNIS POTTERI

COMMENTARIVS.

IN

LYCOPHRONIS ALEXANDRAM
IOHANNIS POTTERI
COMMENTARIVS.

Exigere hic videtur operis inſtituti ratio, vt, antequam ad obſcura Poematis aenigmata ſoluenda nos accingamus, de Poeta ipſo nonnihil praemittamus; ſed hac Nos oneris parte leuarunt doctiſſimi Viri, Iſaacius Tzetzes, Guilielmus Canterus, et Iohannes Meurſius, quorum e ſcriptis petere poſſis, Amice Lector, et plenis faucibus haurire, quaecumque ſuperſunt de Lycophrone. Cum igitur hanc laudem praeripuerunt Viri Seculorum memoria illuſtres, quid Nobis in hoc Commentarii limine agendum relinquitur? Id, nempe, vnum, vt Scholiaſtae aetatem, genus, vitam, ſcripta (quae paucis hactenus cognita ac percepta ſatis videntur), quae, et qualia fuerint, exponamus. Sed neque hic rem aggredior intactam penitus, et illibatam; praeiuit enim Nobis in hac non deuia prorſus, etſi non valde trita, ſemita, Nicolaus Gerbelius, in ſua ad Iohannis Tzetzae, Iſaacii noſtri fratris, Chiliade. Praefatione. Ab illo itaque mutuantes, quae ad inſtitutum noſtrum videbuntur pertinere, alia quaedam, quae partim ex Impreſſis, partim ex MSS. Codicibus obſeruare contigit, adiiciemus.

Si de nomine quaeras, variis id modis ſcriptum atque pronunciatum reperies, dum alii Caecum, alii Zezium, alii Zezen appellandum iudicarunt, eos dictitantes *aſperam vaſtamque pronunciationem, et ſonum plane barbarum probare*, quibus Tzetzen ſcribendum eſſe videretur.

Verumtamen ipſe Auctor ſeſe nusquam aliter, quam Tzetzen nominat, apparetque mirifice eum hoc nomine fuiſſe delectatum; nam quandoque etiam ad taedium id ingeminat, quod etiam de fratre eius, Iohanne Tzetze, obſeruauit Gerbelius, *Ita ſcripſit Tzetzes, ſic ſentit Tzetzes, Non omnium meminiſſe poteſt Tzetzes;* atque eius generis prope infinita, in quibus non memini vllum ex MSS. vel Impreſſis Codicibus hoc nomen vel ſemel variaſſe. Floruiſſe videtur quingentis plus minus abhinc annis, circa annum a Chriſto nato MCLXXVI. Patrem habuit Michaelem Tzetzen, matrem Eudociam, auum paternum Iohannem Tzetzen, literarum quidem rudem, ſed eruditorum hominum amatorem. Auus eius maternus fuit genere Graecus, auia materna Abaſgis, ſiue Ibera. Itaque Tzetzes noſter a materna auia Abaſgicam originem, a paterno maternoque auo Graecam, de qua nonnumquam gloriari videtur, trahit, vti prolixe narrat Iohannes Chiliade V. Hiſt. XVII. Porro nemini dubium eſſe poteſt, quin eadem cura educatus, iisdem imbutus praeceptis fuerit Iſaacius noſter, quibus informatam ſuam pueritiam memorat Iohannes. Exacta infantia, pater prudentiſſimus ſatis habens perſpectum, quam aegre deleantur, quae molli et cereae aetati impreſſa ſunt, nihil prius habuit aut antiquius, quam vt teneri puerorum animi ad virtutem, ad pietatem, ad optima quaeque inſtruerentur: numquam igitur deſtitit talia illis praecepta ſedulo et ſerio inculcare, *Vt*, nempe, *contemnerent opes, parui facerent potentiam, non eſſent honorum, aut προεδρίας cupidi*: vti narrat Iohannes in Epiſtola quadam, quam fini IV. Chiliadis Hiſt. ſubiunxit. Poſt actam ſub hac tutela pueritiam, clariſſimis iſtius ſeculi praeceptoribus tradidit in omni artium et ſcientiarum genere erudiendos, ſub quibus quantum profecerint, vt in caeteris, tum praeſertim in Critica, teſtatur, praeter egregia eorum ſcripta, omni doctrina referta, quae pauca ex multis temporum iniuria ad nos deuenere, praeter haec, inquam, quantum de Republica literaria meruerint hi Fratres, teſtatur illud *Grammaticorum* cognomen, quo illa aetas voluit Eorum memoriam poſteritati commendari. Ad hos autem Commentarios quod ſpectat, de eis nihil aliud opus erit dicere, quam quod obſcurum hoc Poema, quod omnia omnium aetatum ingenia exercuit, ſit ab iis ita dilucide explicatum, vt poſſit a quouis ingenio, quod non in huiusmodi plane cae-

cutiat, non legi modo, verum etiam (pauca excipias) intelligi. Non tamen is ſum, qui Tzetzen in omnibus ſequi velim: quid enim mirum, ſi in illo ſeculo, in illo Poemate doctiſſimus quiuis haeſerit, et nonnumquam etiam foede errarit? Id vero doleo, imo indignor potius, Guilielmum Canterum qualibet arrepta occaſione Tzetzae ſine modo conuitia fundere, et virum doctiſſimum immerito ſaepe lacerare; praeſertim cum Adnotationum, quas pro ſuis venditat, partem tantum non maiorem ex Tzetzae Scholiis ipſum ſubripuiſſe conſtet. Id vero maxime omnium bilem mihi commouit, quod Canterus iſte plagii Tzetzen incuſet, eumque Theonis, et aliorum neſcio quorum, de quibus, praeter nomina, nihil aliud ſupereſt, ſcrinia compilaſſe clamitet, et hoc, nullo teſte, nulla auctoritate, nullo alio indicio nixus, quam quod illi Tzetzen aetate praeceſſerint, et ab eo aliquoties laudentur. Sed has refellit calumnias, et amplius euincit, antiquos illos Interpretes ad Tzetzae tempora aut non perueniſſe integros, aut non eſſe tanti faciendos, quanti eos aeſtimauit bonus Canterus; haec, inquam, ſatis probat ingens illud pretium, in quo eo aeuo habiti ſunt Tzetzae noſtri Commentarii, et hoc abunde conſtabit ex vnico exemplo, quod ex Iohannis Tzetzae Chiliade VIII. Hiſtor. CCIV. apponam:

Λυκόφρονες γεγόνασι διάφοροι τὴν κλῆσιν·
Λυκόφρων, παῖς τοῦ Μάστορος, ὡς Ὅμηρός που γράφει,
Καὶ ἕτεροι Λυκόφρονες σοφοί τε, καὶ τῶν ἀσόφων.

* * *

Οὗτος ὁ παῖς τοῦ Λίκου (lege *Λύκου*) *δὲ, εἴτε μὲν τοῦ Σωκλέους*
Λυκόφρων, ὁ καὶ σύγχρονος ὑπάρχων Πτολεμαίῳ,
Πολλὰ μὲν συνεγράψατο δράματα τραγῳδίας,
Καὶ βίβλον, ἣν ἐπέγραψεν τὴν κλῆσιν Ἀλεξάνδραν,
Εἰς ἣν ὁ Τζέτζης ἔγραψεν ἐξήγησιν, καὶ ἄλλας·
Ταύτην δὲ τὴν ἐξήγησιν ἐσφετερίζετό τις,
Οὐχὶ τὴν βίβλον παρ᾽ αὐτοῦ λέγων ἐξηγηθῆναι,
Ἀλλ᾽ ἑρμηνεύων τὰ ῥητὰ σύμπαντα τῆς βίβλου,
Τὴν βίβλον ἐπικρύπτων δὲ, καὶ τοῖς φοιτῶσι λέγων,
Οἰκείου τέκνα λογισμοῦ, ἅπερ ἑρμηνεύοι,
Ἀπόντα καὶ τὸν Τζέτζην δὲ καὶ λοιδορῶν, καὶ τύπτων.
Ἕως πολλοὶ τῶν φοιτητῶν τῇ κέλλῃ τῇ ἐκείνου

Λαθραίως παρεισφρήσαντες, ἔφευρον τὸ βιβλίον,
Καὶ τὸν ἐξηγησάμενον οὕτως ἐξυβρισμένον,
Ἀλγύνοντα καὶ μάλιστα τοῖς εὐηργετημένοις,
Ἀνθ' οὗπερ ἐκληρώσατο μοῖραν τῶν παλαμναίων,
Ὥστε καὶ καθυβρίζεσθαι τοῖς εὐηργετημένοις.
Τοὺς δ' ἀχαρίστους ὑβριστὰς ἐκ τρισαλιτηρίων
Ἐνόουν, μὴ δεόμενοι τριπόδων χρηστηρίων.

Ad mores Tzetzae, vitaeque rationem quod attinet, teſtatur Iohannes Epiſtola ſupra laudata, ſe cum Fratre in animi bonis felicitatem ſuam collocare, opes autem, honores et caetera Fortunae munera contemnere. Hoc tamen ex eorum ſcriptis nimium conſtat, vtrumque ſui paullo fuiſſe amantiorem, adeo vbique laudes ſuas inferciunt, doctrinam praedicant, alios ſpernunt, ſe omnibus praeferunt. Videntur vterque mutua ſui admiratione, mutuoque amore flagraſſe, quod abunde patet cum ex aliis eorum monimentis, tum praecipue ex libello quodam (hactenus, ni fallor, inedito), quem de Proſodia ſcripſit Iohannes, et Fratris praematura morte extincti memoriae conſecrauit; quod opus verſibus Heroicis inchoatur, et clauditur, quos, quia ad rem noſtram faciunt, ex MS. Codice, quem ſuppeditauit Bibliotheca *Barocciana*, exſcripſi, et aliquot in locis emendatos appoſui:

Ἰωάννου τοῦ γραμματικοῦ Τζέτζου διδασκαλία περὶ τῶν ἐν τοῖς στίχοις μέτρων ἁπάντων, διὰ στίχων πολιτικῶν, τὰ δὲ προοίμια μόνα συντέθειται διὰ στίχων ἡρωϊκῶν, ὁμοίως καὶ ὁ ἐπίλογος.

Γραμματικοὶ μαθέειν ποθέοντες μέτρεα πάντα,
Τῇ δὲ βίβλῳ προσέχοντες, ἀρύετε ὅσσα κεκεύθει,
Τήν περ ἀδελφειῷ Τζέτζης θέτο νέρτερα δῶρα,
Τὴν θέτο νέρτερα δῶρ' Ἰωάννης Ἰσαακίῳ,
Οἶτον ἀμειψαμένῳ παρὰ μοῖραν ἐξ ὀδυνάτων,
Ἃς ἔτλη Συρίῃ τε ῥόδῳ δ' ἔνι, κάππεσε τύμβῳ.
Κεῖνον ὀδυρόμενος τὸν ἀδελφεὸν, οἷά περ ἔτλη,
Βουλόμενοί τε μέτροις παντοίοις τόνδε δακρῦσαι,
Τὴν βίβλον ἐξετελέσσατο μέτρεα πάντα προφάσκων.
Μυρμιδόνες προπάροιθε περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
Μνῆμα λυγρὸν ἑτάρου ξανθὰς ἀπέκειραν ἐθείρας.
Κλαῦσαν Ἀχιλλέα Πιμπληΐδες ἐννέα Μοῦσαι,
Χρύσεον ἐς τύμβονδε καὶ ἀμφοτέρους καταθέντες

Ἥρωες ἐδάκρυσαν, ἐπεὶ κατὰ μοῖρα κατέσχε.
Παρθένος αὖ χαλκείη περὶ σήματι δάκρυσε Μίδου·
Ἀσσύριοι σφετέρῳ δὲ Ὀσιμάνδρῃ βασιλῆϊ
Χρυσέῳ εὐστεφάνῳ σταδιαῖον τύμβον ἔρεψαν.
Μαυσωλὸν Κᾶρες περὶ κίονα μεσσόθι λίμνης
Θάψαν, θαῦμα μέγιστον ἐν ὑστατίοισι βροτοῖσι.
Πηρομελεῖς τὸ πάρος δὲ θαρήϊον, ἀμφὶ τάφον δὲ
Παῖδες Ἀθηναίων ἁλυκώδεα δάκρυα λεῖψαν.
Πύργων δὲ στεφάνους ἐπ' Ἀλεξάνδρου βασιλῆος
Κεῖραν Μακεδόνες Ἡφαιστίωνι θανόντι·
Ἄλλοι δ' ἄλλα ἔρεξαν ἐπὶ προτέρων λυκαβάντων.
Αὐτὰρ ἐγὼ, κασίγνητε, γλυκὺ φάος, Ἰσαάκιε,
Κρεῖσσον ἐμοῦ βιότοιο, καὶ εἴπου βέλτερον ἄλλο,
Σεῖο ἀποφθιμένοιο ὑπ' ἀργαλέων ὀδυνάων,
Τηλόθεν ἡμετέρης, καὶ ἡμετέρων ἐνατήρων,
Ἡμετέρην γενέθλην ἐπεὶ ἔμβαρυς ἔχρασε δαίμων,
Οὐ χρυσέην ἐς λάρνακα θεὶς, πλοκάμοισι πυκάσσω,
Παρθένον οὔτιδε χαλκῆν σῷ περὶ σήματι θήσω,
Πότμον ὀδυρομένην μάλ' ἀπηνέα τὸν ῥόδῳ ἔτλης
Πλεῖστ' ἀεκαζόμενος κυνανθρώπῳ Ἀραβίῃ
Οὐλομένῃ, στρατειῇς ἣ πολλοὺς ἔμβαλε γαίῃ,
Ἦτορ ἀπηύρα χρύσεον, οὐ μέγα ἠρίον ἐκτολευπεύσω.
Πηρομελὴς οὐ σταίη δὲ βροτὸς ὅς σε δακρύσει,
Οὐ πολίων κερέω στεφάνας, οὐδ' ἄκρα κόρυμβα,
Οἷά περ ἐξετέλεσσαν ὅσοι πάρος ὄλβιοι ἦσαν,
Ἀλλά σε νῦν δακρύουσι ἐφεσταέται περὶ τύμβον,
Ἥβη σὺν Χαρίτεσσι πολυστεφάνων Ἀρετάων
Ναὶ μὴν μύρονται περίαλλα σὺν αὐταῖς Μοῦσαις,
Κειράμεναι πλοκάμους, δακρύουσι σὺν αὐτοῖς Λόγοι
Μορφῇ ἐν ἀνδρομέῃ περὶ κῆρι δακρυχέοντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ τριφίλητον ἀδελφεὸν, ὄμμα, καὶ ἦτορ,
Ζωὸς ἀποφθιμένοιό του ὕστερος ὢν ἐπὶ γαῖαν,
Μνῆμα καλὸν τελέω σοι, ὅπερ σέθεν ἄξιον ἐστὶ,
Καὶ ῥόδος οὐ σέο μνῆμα, σὺ δ' αὖ ῥόδου ἔσσεαι μνῆμα,
Ἡ γὰρ γηράσασα ποτὲ χρόνῳ ἐξαπολεῖται,
Αὐτὰρ, ὦ Ἰσαάκιε, τεὸν κλέος ἄβροτον ἔσται.
Θάψω γάρ σε μέσῃσι ψυχαῖς εἰς τάφον οἷον,
Ὅνπερ μέτροις παντοίοις Μοῦσαι τελέουσι,
Καὶ χρονικὰ δὲ βίβλους συνταξάμενος καταλέξω,
Σὸν πότμον γοάων τε, καὶ ἄσπετα δάκρυα λείβων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τοὺς ζώοντας κορέσαιμι δακρύων,
Ἀνστήσω καὶ Ὅμηρον ἑοῖς ἐπέεσσι δακρῦσαι,
Πάντας θ' ὅσσοι ἔασιν ὑπὸ χθονὸς ἔξοχοι ἄλλων.

Ἀλλά γε καὶ μετρέων νῦν δίζομαι αὐτὰ κέλευθα,
Σεῖο χάριν ποθέουσι περιφραδέως ἐρεείνων,
Τόφρα τεοῖς θρηνήμασιν ἐμμέτροισι τυχόντες,
Ἰδμοσύνῃ προφέρειεν μέτρεα ἐν διακρίσει,
Κλῆσιν δ' αὖ πρώτιστα ποδῶν ἐξάρχομαι ᾄδειν.'

Post finem deinde libelli hos habet versiculos:

Γραμματικοῖς ποθέουσι τὰ μέτρεα πάντα δαῆναι,
Ταῦτά τοι ἐξερέεινα καὶ ἐς τέλος ἐκτολύπευσα,
Μέτρεα φραδμοσύνῃσι περιστολάδην ἀγορεύσας,
Ὑμέες αὖτις ἕκαστος ἐν οὔασι ταῦτα βαλόντες,
Οὔασι καὶ πραπίδεσσι, καὶ ἀτρεκέως δεδαῶτες,
Μνημοσύνην φερέοιτε καὶ ἀμφοτέρων κασιγνήτων,
Τοῦ τε προοιχομένοιο, καὶ ὃς τάδε μέτρεα τεῦξεν.

Postquam haec, quae de Isaacio Tzetze praefati sumus, typis mandata fuerant, quaedam se rationes obtulerunt, quibus paene persuasi fuimus, Commentarium, qui ad hunc vsque diem Isaacii Tzetzae nomen tulit, a Ioanne eius fratre conscriptum esse. Primo enim si stylum et ingenium scholiastae nostri consideremus, ea cum scriptore Chiliadum historicarum in omnibus conueniunt. Vterque nimius est in sui laudibus, vterque nomen suum toties inserit, vt eius amore quodam captus esse videatur. Denique tum in enarratione fabularum, tum in explicatione vocum magna inter eos consensio est, cf. Chil. I. hist. XIV. cum scholiis ad v. 712. et sqq. Chil. IV. hist. XVI. cum scholiis ad v. 277. Chil. V. hist. II. cum scholiis ad v. 139. Chil. XI. hist. 380. cum scholiis ad v. 310. etc. Secundo quamuis tanta inter fratres morum et opinionum consensio alia ex causa proficisci posset; tamen Io. Tzetzes se commentarium hunc scripsisse aperte fatetur Chil. IX. hist. CCXCVI. quem locum a nemine hactenus obseruatum fuisse miror:

Φάλλαινα τὶς ἰχθύς ἐστι θαλάσσιος κητώδεις (lege κητώδης),
Παρὰ τὸ ἄλλεσθαι εἰς φῶς, φάλλαινα καλουμένη·
Ἐκτὸς ἐξερχομένη γὰρ ὑδάτων καὶ θαλάσσης,
Ἡλίου θάλπεται βολαῖς· ταῦτα μὲν περὶ ταύτης.
Ἔστι καὶ τὶ ζωΰλλιον φάλλαινα καλουμένη,
Ὃ ταῖς λυχνίαις ἵπταται, τῷ πυρὶ δὲ θνήσκει·
Παρὰ τὸ ἄλλεσθαι εἰς φῶς, καὶ αὕτη καλουμένη.
Ἐν δὲ τοῖς εἰς Λυκόφρονα ἐμὴ (lege ἐμοὶ) ἐξηγηθεῖσι

Καὶ περὶ τούτου ἔγραψα τότε τοῦ ζωΰλλίου.
Ἔστι καὶ ζῶον ἕτερον φάλλαινα κεκλημένον,
Φάλλαινα, ψυχὴ, ψωρά τε, καὶ πυρκυστούμορος δὲ,
Ὅπερ φασὶ κοινότερον τινὲς κανδηλόσβεστραν.

quae conferenda ſunt cum ſcholiis ad v. 83.

His denique addam epiſtolam Io. Tzetzae, quam exſcriptam e Mſ. Codice in Bibliotheca regia Pariſ. mecum pro ſingulari ſua humanitate communicauit vir doctiſſimus Ludolphus Neocorus: quaeque hanc rem paene extra dubitationem poſuit. Epiſtola Io. Tzetzae XXI. in Cod. 1565 Bibl. Reg. Pariſ.

Τῷ Πατριαρχικῷ Πρωτονοταρίῳ κυρίῳ Βασιλείῳ τῷ Ἀχριδηνῷ, ἐν τῇ εἰς τὸν Λυκόφρονα Ἰωάννου τοῦ Τζέτζου ἐπιγραφῇ εὑρόντι Ἰσαακίου τοῦ Τζέτζου.

Φειδίας ἐκεῖνος ὁ πλάστης Ἀγορακρίτῳ ποτὲ χαριζόμενος φιλίας θεσμῷ, ἀνθρώπῳ γραφικῷ μὲν τὴν τέχνην, ἀλλ᾽ οὐκ εὐχείρως γράφειν εἰδότι, αὐτὸς εὖ μάλα πρὸς πλαστικὴν εὐτεχνίαν ἀγαλματώσας τὸ ἐν Ῥαμνοῦντι Διὸς καὶ Νεμέσεως ἄγαλμα, τούτῳ ἀνέθηκεν, ἐπιγεγραφὼς τῷ ἀγάλματι Ἀγορακρίτου Παρίου· καὶ τὸ τῆς τέχνης ἐνδεὲς a) δι᾽ ἐπιγράμματος ἐκείνῳ χαρίζεται. Εἶτα Φειδίας μὲν ξενίας θεσμῷ ἀνδρὶ δυσπαλάμῳ περὶ τὴν τέχνην χαρίσασθαι περὶ τὰ μέγιστα οὐ κατώκνησεν; ἡμεῖς δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν Φειδίου φανούμεθα δεύτεροι, καὶ οὐκ ἐπ᾽ αὐτῷ ταυτὸ τούτῳ Φειδίᾳ ποιήσαιμεν, εὐπαλάμων τε ὕμνων τελοῦντι κατὰ Πίνδαρον τέκτονι, καὶ ἡμῖν στεργομένῳ ἀσύγκριτα, ἤπερ Φειδίᾳ ὁ Ἀγοράκριτος, καθ᾽ ὅσον ἄρα καὶ ἀδελφότης πρὸς θέλγητρα ξενίας ἐφελκτικώτερον; b) Οὕτω κἀγὼ καὶ Φειδίας ἐκεῖνος τὰς ἐπιγραφὰς ἐπεγράψαμεν· ἀλλ᾽ οὔτε Φειδίας ποτὲ, οὔτε ὁ Τζέτζης νενόσηκε παραπληξίαν ἢ λήθαργον, ὥ εἰς τοσοῦτον ἐλάσαι τῶν μανιῶν, ὡς καὶ τοῦ οἰκείου λελῆσθαι ὀνόματος, καθά τινες ὑπετόπασαν.

1. Λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς, ἅ μ᾽ ἱστορεῖς] Figuram his verbis ineſſe ait Euſtathius Homero familiarem, qua a multitudine ad paucitatem contrahitur Oratio; ecce eius verba, Iliad. γ. pag. 314. Edit. Baſil. Σύνηθες Ὁμήρῳ τὸ σχῆμα, τὸ ἐκ πληθυντικῆς καταβαίνειν εἰς ἑνικόν. οἷον καὶ τὸ, Ἀνθρώπους τίνυσθε, ὅτις κ᾽ ἐπίορκον ὀμόσσῃ. ἐκ γὰρ τοῦ ἀνθρώπους εἰς

a) In Mſ. Cod. ἐνδὲ δὲ. b) Hic in margine ſcholium ſequens adſcriptum erat: ὥσπερ καὶ Ξενοφῶν ἐπέγραψε τὴν Κύρου ἀνάβασιν Θεμιστογένει Συρακουσίῳ, κἂν ἐπεκράτησεν ὅμως καὶ πάλιν Ξενοφῶντος καλεῖσθαι.

τὸ ὅστις μετέβη, διότι οὐ πάντες οἱ καμόντες, ἤτοι θανόντες, κολάζονται, ἀλλ' ὁ κακός. Τοιοῦτο σὺν ἄλλοις μυρίοις καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ, Δεσποτῶν ὠμῶν τύχοιμ', ὅστις μ' ὠνήσεται. καὶ τὸ, Δίκη γὰρ οὐκ ἔστιν ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν, Ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμάθῃ σαφῶς, Στυγεῖ. Καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ, Τὰ περισσὰ κἀνόνητα σώματα Πάσχει. τοιοῦτο δέ τι, Ὅστις ἀνθρώπου φύσιν γεγὼς, ἔπειτα μὴ κατ' ἄνθρωπον φρονεῖ. Τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ, Λέξω τὰ πάντα, ἅ μ' ἱστορεῖς. καὶ τὸ, Ἔλεξα πᾶν, ὅσον περ ἐξηπιστάμην. Καὶ ἐν τῇ α ῥαψωδίᾳ τὸ, Πάντες, ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ. καὶ ἐν τῇ δ τὸ, Ταῦτα δ' ἀρεσόμεθα, εἴτι κακὸν εἴρηται. Iterum in Odyſſ. α. v. 11.

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον.

Ὅρα τό· πάντες ὅσοι φύγον· ὥπερ ὅμοιον παρὰ Λυκόφρονι τό· λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς, ἅσσα θυμῷ ἔχω.

3. *Οὐ γὰρ ἥσυχος κόρη Ἔλυσε χρησμῶν ὡς πρὶν* etc.] Duplicem hic fuiſſe apud Veteres vaticinandi modum innuit Poeta; alterum quidem pacatum, et quietum: alterum vero, turbulentum, et furentium, aut Bacchantium ſimilem; quae differentiae interdum ex diuerſitate daemonum, interdum ex magnitudine, imbecillitate, aliisque diuini influxus affectionibus prouenire putabantur, vt nos docet Iamblichus lib. de Myſteriis Sect. III. cap. V. *Ἐκ δὴ τούτων καὶ τὰ σημεῖα τῶν ἐπιπνεομένων γίνονται πολυειδῆ, κινήσεις τε τοῦ σώματος, καὶ μορίων τινῶν, παντελεῖς τε αὐτοῦ ἠρεμαῖαι, τάξεις τε ἐναρμόνιοι, καὶ χορεῖαι, καὶ φωναὶ ἐμμελεῖς, ἢ τἀναντία τούτων. καὶ ἤτοι τὸ σῶμα ἐπαιρόμενον ὁρᾶται, ἢ διογκούμενον, ἢ μετέωρον ἐν τῷ ἀέρι φερόμενον, ἢ τἀναντία τούτων περὶ αὐτὸ φαίνεται γιγνόμενα, φωνῆς ὁμαλότης κατὰ μέγεθος, ἢ κατὰ τὰ μεταξὺ διαλαμβανόμενα τῇ σιωπῇ διαστήματα πολλὴ θεωρεῖται, καὶ ἀνωμαλία. αὖθις ἐνίοτε μουσικῆς μὲν ἐπιτεινομένης καὶ ἀνιεμένων τῶν ἤχων, ἐνίοτε δ' ἄλλον τρόπον.* Et hic indicat Poeta Caſſandram, cum de tot tantisque rebus, de tot regnorum, vrbiumque euerſione, et conſtitutione, tot regum, et heroum variis caſibus vaticinatura erat, propiore Dei numine afflatam, quam prius, cum de rebus minoris momenti quieta et tranquilla loquuta fuerat. Aliis tamen Poetis viſum eſt Caſſandram ſemper introducere, furenti more fata aperientem. Seneca Agamemn. v. 700. Caſſandrae furorem eleganter deſcripſit,

Silet repente Phoebas, et pallor genas,
Creberque totum poſſidet corpus tremor;

Stetere vittae, mollis horrescit coma;
Anhela corda murmure incluso fremunt;
Incerta nutant lumina, et versi retro
Torquentur oculi; rursus immites rigent;
Nunc leuat in auras altior solito caput,
Graditurque celsa; nunc reluctantes parat
Reserare fauces; verba nunc cluso male
Custodit ore Maenas impatiens Dei.

Et hoc modo vtplurimum affici solebant vates clariores, et quotquot interius habuere cum Diis commercium; de Pythia vbique testantur Scriptores. Aristophanis Scholiastes in Pluto, Μανίας πληρουμένη, καὶ τὰς τρίχας λύουσα, καὶ ἀφρὸν ἐκ τοῦ στόματος ἀποπέμπουσα, καὶ τἄλλα ποιοῦσα, ὅσα οἱ μαινόμενα ποιεῖν εἰώθασι, τὰ τῆς μαντείας, ἢ μανίας ἐφθέγγετο ῥήματα. Dicitur etiam tanto furore nonnumquam fuisse correpta, vt propter nimiam Daemonis violentiam misere expirarit. Sibylla Virgiliana Deo plena mirum in modum bacchatur, Aeneid. VI. v. 45.

Ventum erat ad limen, cum Virgo, Poscere fata
Tempus, ait, Deus, ecce Deus. Cui talia fanti
Ante fores, subito non vultus, non color vnus,
Non comtae mansere comae; sed pectus anhelum,
Et rabie fera corda tument; maiorque videri
Nec mortale sonans; afflata est numine quando
Iam propiore Dei. —

Adeo denique vsitatus vatibus hic furor, vt μάντιν dictum existimarit Plato ἀπὸ τοῦ μαίνεσθαι, eumque Grammatici sequuntur. Eustathius Iliad. α. Μάντις παρὰ τὸ μαίνεσθαι εἴρηται, μανίαν γάρ τινα ἔνθεον ἐκστατικῶς οἱ μάντεις ἐν τῷ προλέγειν ἔπασχον.

4. Ἔλυσε χρησμῶν] Κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν χρησμῶν, inquiunt Scholia MSS. in Barocc. Codice, sed perperam; etsi enim non diffitear *soluendi* verbum finem rei nonnumquam denotare, vt cum Plautus dixit, *Vita soluere*; cum tamen os, aut linguam aliquis dicitur *soluere*, intelligendus est rupto quasi silentio os aperire, metaphora a nodi solutione ducta; quo modo Ouidius *Soluere linguam ad iurgia* dixit; et Virgilius Georg. IV. v. 452. de Proteo,

Et grauiter frendens, sic fatis ora resoluit;

i. e. aperuit. Quinetiam *Lumina in lacrymas ſoluere*, dixit Lucanus; vt alia teſtimonia omittam in re tam obvia.

Ibid. Αἰόλον στόμα] Αἰόλος varia habet ſignificata. Porphyrius, Αἰόλος, ταχὺς, ἀπὸ τῆς ἀέλλης. Theocriti Scholiaſtes, ἀπὸ τῶν Αἰολέων. Heſych. Αἰόλος, ποικίλος ἢ εὐκίνητος ἀπὸ τοῦ αἰολεῖν, ὅ ἐστι κινεῖν. Euſtathius, et Scholiaſtes noſter tradunt, Aeolum virum fuiſſe callidum, et inde verſutos omnes dictos eſſe αἰόλους: et haec ſignificatio non eſt ab hoc loco prorſus aliena; quodnam enim maius eſt ſagacitatis indicium, quam rerum futurarum ante multos annos praeſenſio? quodnam ingenii plane diuini teſtimonium euidentius exhiberi poterit, quam ea praedicere, quae in obſcuro Temporis vtero iacent recondita, quaeque nulla ars, nulla philoſophia, nec ipſa magiſtra rerum experientia explicare, nedum inueſtigare queat? Hinc apud Veteres more receptum fuiſſe accepimus, vt nec bellum gererent, nec leges ferrent, nec aliquid graue negotium ſuſciperent, quod non eſſet vatum conſenſu prius approbatum. *Proditum clariſſimis Auctoribus ſcio* (inquit Coelius), *Athenienſes publicis conſiliis diuinos quosdam ſacerdotes adhibuiſſe, quos Mantes vocant. Nam et Lacedaemonii regibus ſuis Augures aſſeſſores dabant. Quin et ſenibus (ſic enim conſilium nuncupant publicum) Augur intererat.* Antiquit. lib. XVIII. cap. XXV. Addit autem Strabo, tantam fuiſſe eorum ſapientiae opinionem, vt etiam imperio digni iudicarentur, Geogr. l. XVIII. Sed non opus eſt ad aliorum teſtimonia confugere, cum Poeta noſter hoc abunde teſtatus ſit, dum *Siſyphium* vocat Calchantem vatem, quod Siſyphus calliditate, et prudentia notus ſit, vt infra patebit, v. 980.

Κάλχας ὀλύνθων Σισυφεὺς ἀνηρίθμων.

Alii στόμα αἰόλον explicant varium; quod Caſſandra de rebus variis vaticinata ſit; vtpote quae enumeratis Graecorum, et Troianorum pugnis, caedibus, miſeriis, erroribus, coloniis, etc. artificioſiſſimam Hiſtoriae ſeriem ad Poetae vsque tempora deducat. Mihi tamen placebit magis, qui αἰόλον hic exponet obſcurum, et intricatum, variisque ambagibus implicatum; cuius ſignificationis admonuit nos antiquus Sophoclis Interpres, cum tradit, Noctem αἰόλαν dictam eſſe, quod ſit μέλαινα, i. e. nigra; et

nigra pro obſcuris ſumi nemini ignotum eſt. Ecce eius verba: Αἰόλα νύξ· μέλαινα, ὡς οἱ νεώτεροι. ἡ ποικίλη, διὰ τὰ ἄστρα. ἡ ταχεῖα, διὰ τὸ Νυκτὶ θοῇ, παρ' Ὁμήρῳ. Idem, ſed multo clarius, docet Aeſchylus, quem Poeta noſter non raro exprimit, in Prometheo,

Ἥκον ἀναγγέλλοντες αἰολοστόμους
Χρησμοὺς, ἀσήμως δυσκρίτως τ' εἰρημένους.

h. e. ἀναγγέλλοντες ποικίλους, καὶ αἰνιγματώδεις, καὶ ἀσαφεῖς, inquit Scholiaſtes.

6. Δαφνηφάγων] Lauro vim ineſſe vaticinatricem, vnde μαντικὸν φυτὸν appellata eſt, ſecundum illud,

— — *venturi praeſcia laurus,*

Poeticam etiam facultatem adiuuare, et Apollini ſacram eſſe, qui duplici Arti, Vaticinatrici nempe, et Poeticae praeeſſe credebatur, ex eiusque amica, Daphne, originem, et nomen traxiſſe, nemini ignotum eſſe poteſt. Verum hoc loco praetereundum non erit, eos, qui Arti Vaticinatrici nomina dederant, tribus potiſſimum modis Lauro vſos fuiſſe. Primum, quod innuit Poeta, ea veſci ſolebant, quum erant oracula daturi; et hoc inter conditiones ad vaticinandum neceſſario requiſitas, peneque ipſi Caſtitati aequale habitum fuiſſe, memorat Sibylla in Tibullo,

— — *ſic vsque ſacras innoxia laurus*
Veſcar, et aeternum ſit mihi Virginitas.

Secundo, Lauro capita coronare ſolebant. Tertio, Lauri virgam manibus geſtabant, quae, vt alia omittam teſtimonia, de ſe teſtatur Caſſandra apud Aeſchylum, Agamemn. v. 1272.

— — ἔχω τάδε
Καὶ σκῆπτρα, καὶ μαντεῖα περὶ δέρῃ στέφη.

Porro ſcipionem illum laureum ἰθυντήριον dictum fuiſſe, ex Heſychio diſcimus: Ἰθυντήριον, ὃ φέρουσιν οἱ μάντεις σκῆπτρον ἀπὸ δάφνης. Nec omittendum ex ipſa Lauro nonnumquam Vates omina elicuiſſe; quod faciebant, laureum ramum in ignem mittendo, qui, ſi igne crepitaret, bono erat omini; ſin taceret, malo; vnde δάφνην dictam putarunt nonnulli, ἀπὸ τοῦ δα φωνεῖν, quod, cum *valde crepitaret,*

felicitatis eſſet praenuntia. Tibullus, lib. II. Eleg. V. v. 81.

Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene Laurea flammis,
Omine quo felix, et ſacer annus eat.

Et Propertius tacentis malefica omina memorauit, lib. II. Eleg. XXI. v. 36.

Deficiunt magico torti ſub carmine rhombi,
Et iacet extincto Laurus aduſta foco.

Ibid. Φοίβαζεν] Φοιβάζειν proprie dicebatur Pythia, aut Caſſandra, aut quaeuis alia *Phoebi* numine afflata, cum, vt ait Claudianus,

— — *totum ſpirant praecordia Phoebum.*

Catachreſtice etiam ἐφοίβαζον, qui ab aliis numinibus prophetiam acceperant, quod Phoebus vatum praefecturam peculiari iure ſibi vendicare creditus ſit, quam tamen non ex ſe, ſed a Ioue patre communicatam habuit; quod recte obſeruatum aliquot Poetarum locis lucem dabit. Aeſchylus Sacerdotibus,

Στέλλειν ὅπως τάχιστα, ταῦτα γὰρ πατὴρ
Ζεὺς ἐγκαθιεῖ Λοξίᾳ. —

Vbi innuit, Apollinem a Ioue futurorum cognitionem, quam deinde hominibus tradit, habere. Idemque teſtatur Virgilius, apud quem Harpyia Aeneadis ſic fatur, Aen. III. 250.

Accipite ergo animis, atque haec mea figite dicta:
Quae Phoebo pater omnipotens, mihi Phoebus Apollo
Praedixit, vobis Furiarum ego maxima pando.

Quam ob cauſam, cum Apollo apud Aeſchylum oraculis ſuis debitos honores ſolui iubet, addit, Iouis etiam reſponſa aequali in pretio habenda eſſe, Eumenidibus,

Κἀγώ τε χρησμοὺς, τοὺς ἐμούς τε, καὶ Διὸς
Ταρβεῖν κελεύω. —

Et haec ratio aſſignari ſolet, cur Ioui τοῦ Πανομφαίου cognomen tributum ſit; quod nempe ſit πασῶν τῶν ὀμφῶν αἴτιος, i. e. aliis omnibus Diis et hominibus facultatem vaticinandi daret. Homerus Iliad. Θ.

Ἔνθα Πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.

Ad quod Euſtathius haec verba habet, Πανομφαῖος ἐστὶν, ὁ πάσης μαντείας αἴτιος. οἱ γὰρ ἄλλοι πάντες ὑποφῆται Διός εἰσιν, εἴτε δαίμονες ἐκεῖνοι, εἴτε ἄνθρωποι. p. 597. Edit. Baſil. Ad Caſſandram vero quod attinet, vt ad ipſam redeam, notum eſt illam vaticinium ex Apolline didiciſſe, promiſſo ei concubitu; vnde Φοιβὰς tam a Latinis, quam Graecis Poetis frequenter dicitur. Euripides Hecub. v. 827.

Ἡ Φοιβὰς, ἣν καλοῦσι Κασάνδραν Φρύγες.

Et Seneca Agamemn. v. 588.

Effrena Phoebas entheas laurus quatit.

Et eodem ſenſu paullo ante dixerat,

Tenetque regnum famula verdici Dei.

7. Σφιγγὸς κελαινῆς] Scholiaſtes tradit, Sphingem hic κελαινὴν, i. e. *nigram*, appellari, ἢ διὰ τοὺς φόνους, ἢ τὰ αἰνίγματα, et poſſet aliquis ob caedes horrendas hoc epitheto notari, vt infra patebit; ſed cur eo ſenſu Caſſandrae conveniat, nulla ratio reddi poteſt; quamobrem indubium eſt, Lycophronem eam heic Sphingi comparare, quod obſcure et aenigmatice vaticinata fuerit. Et *nigra*, vel *atra* pro occultis ſumi notiſſimum eſt. Aeſchylus Supplic. v. 83.

Μέλαιναι ξυντυχίαι
Μερόπεσσι λαοῖς.

h. e. latet homines, qualis eos fortuna, qui caſus maneant, vt explicat Scholiaſtes, Τοῖς μὲν (inquit) ἀνθρώποις οὐκ εὐσύνοπτός ἐστιν, ἀλλὰ μέλαινά τις αὐτοὺς κατέχει συντυχία. Et voci κελαινὸς exacte apud Latinos reſpondet *obſcurus;* eodem modo Lycophron occulta vocabit τὰ ἐν σκότει, i. e. *tenebroſa;* nec aliter dixit Horatius,

Prudens futuri temporis exitum
Caliginoſa nocte premit Deus.

9. Κλύοις] Decoro conſulit Nuntius, qui coram Priamo rege verba faciens, optandi modum adhibuit, omiſſa imperandi ruſticitate, quam venuſtatem Attica praecipue Muſa cognitam habuit. Aeſchylus, in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις,

— ὦ πολιοῦχοι
Θεοὶ, τοῖσι μὲν ἔξω

Πύργων ἀνδϱολέτειϱαν
Καὶ τὴν ῥίψοπλον ἄτην
Ἐμβαλόντες, ἄϱοισθε
Κῦδος. —

Et apud Soph. Electr. Clytaemneſtra Apollinem ſic modeſte affatur,

Κλύοις ἂν ἤδη, Φοῖβε πϱοστατήϱιε.

Vbi Demetrius Triclinius haec verba habet, Εἰώθασιν οἱ Ἀττικοὶ ἔσθ' ὅτε τὰ πϱοστακτικὰ εὐκτικῶς φέϱειν. Vetus autem Interpres moris huius rationem reddit: Κλύοις, ἀντὶ τοῦ ἐπάκουε· ἐπὶ γὰϱ μεγάλων πϱοσώπων, ἐφ' ὧν ἐδόκει βαϱὺ φανεϱῶς πϱοστάττειν, ἐχϱῶντο οἱ Ἀττικοὶ εὐκτικῷ μετὰ τοῦ ἂν, ὡς ἐνταῦθα. Pleniſſime hunc morem perſequitur, eiusque alias etiam cauſas enumerat Euſtathius, Commentario in Iliad. ά. p. 9. Ed. Baſ. qua ſola vſi ſumus, vt hoc ſemel moneam: Δεῖ γὰϱ εἰδέναι, (inquit) ὅτι ἀπανούϱγως καὶ φυσικῶς πᾶσα παϱακίνησις, καὶ διέγεϱσις, καὶ ἅπας εἰς ἔϱγον ἐϱεθισμὸς διὰ πϱοστακτικοῦ ῥήματος γίνεται. εἰ δέ ποτε δυσωπία τις ὕπεστιν, ἢ φόβος, ἢ αἰδὼς, ἢ ἔφεσις, ἢ ἄλλη τις ἔνδειξις φυσικῆς θεϱμότητος ἐνδιάθετος, τότε ἀντὶ πϱοστακτικοῦ εὐκτικῶς ὁ λόγος σχηματίζεται. καὶ τοῦτό ἐστιν, ὅπεϱ ἐφεῦϱε τὰ εὐκτικὰ ῥήματα. Quin etiam Optandi modus pro Imperfecto Indicandi nonnumquam adhibetur, vt quum apud Aeſchylum Prometheus in cognomine Dramate Ioui ſic fatur,

Ἦ δυσπετῶς ἂν τοὺς ἐμοὺς ἄθλους φέϱοις.

Vbi Scholiaſtes, Δυσχεϱῶς ἂν τοὺς ἐμοὺς ἄθλους ἔφεϱες, τὸ γὰϱ φέϱοις ἀντὶ τοῦ ἔφεϱες. τοῦτο δὲ Ἀττικὸν, τὸ τοὺς εὐκτικοὺς ἐνεστῶτας ἀντὶ τῶν παϱῳχημένων λαμβάνεσθαι. Nonnumquam vero pro Imperandi modo Futurum Indicandi vſurpant, vt apud Sophoclem Antigon. v. 83.

Ἀλλ' οὖν πϱομηνύσεις γε τοῦτο μηδενὶ
Τοὔϱγον, κϱύφα δὲ κεῦθε. —

Vbi Triclinius, Ἰστέον ὅτι οὐ μόνον τὰ εὐκτικά ἐστιν ὅτε πϱοστακτικῶν δυνάμεις ἔχοντα εὕϱηται, ἀλλὰ καὶ ὁϱιστικὰ ῥήματα ἐπὶ μέλλοντος, ὡς ἔστι κἀνταῦθα· εὕϱοις δὲ ἀλλαχοῦ, εἰ ζητοίης. Frequentiſſime vero pro Imperatiuis adhibentur Infinitiui modi. Ariſtophan. Ran. Act. I. Scen. II.

— τόθ' εἶναι καὶ σὺ σαυτόν.

Vbi Biſetus, nuperus Scholiaſtes, τότε καὶ σὺ εἶναι, ἤγουν

ἐς, ἄφες, κάθες σαυτόν. αἱ δὲ παραλήψεις τῶν ἀπαρεμφάτων ἀντὶ προστακτικῶν Ἰώνων εἰσίν. Ὅμηρος Ἰλ. β'.

Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν, —

ἀντὶ τοῦ, ἀγόρευε. Et Phocylides, initio Νουθετικοῦ Ποιήματος,

Μήτε γαμοκλοπέειν, μήτ' ἄρσενα Κύπριν ὀρίνειν,
Μήτε δόλους ῥάπτειν, μήθ' αἵματι χεῖρα μιαίνειν,
Μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, ἀλλ' ἐξ ὁσίων βιοτεύειν,
Ἀρκεῖσθαι παρεοῦσι, καὶ ἀλλοτρίων ἀπέχεσθαι.

Quae sic ludibundus exprimere conatus sum,

Ne tibi sint Veneris furtiua, aut mascula curae
Munera; ne tacito verses sub pectore fraudem;
Nulla manus caedes, aut sanguis polluat; auri
Nullos per fraudes, aut vim tibi congere aceruos;
Sed bene quaesitis fruere; et quaecumque dabit sors,
Ilis contentus abi; nec turpi viuere rapto.

Sed in his, et similibus docent Grammaticorum nonnulli, verbum θέλε, aut aliquid tale supplendum esse.

Ibid. Ἀναπεμπάζειν] Hesychio est, ἐπαναλαμβάνειν τὰ προειρημένα, ἀνασκέπτεσθαι, ἀναριθμεῖν. Fit autem ἀπὸ τοῦ πεμπάζεσθαι, τὸ κατὰ πέντε ἀριθμεῖν, τὸ γὰρ πέντε Αἰολεῖς πέμπε λέγουσιν, vt ait idem. Phauorinus, Ἀναπεμπάζειν, ἀνανεοῦσθαι, ἀναμιμνήσκεσθαι, εἴρηται ἀπὸ τῶν τοῖς πέντε δακτύλοις ἀριθμούντων, οἱονεὶ κατὰ πεντάδα ἀριθμούντων. Eustath. Il. ά. Πέμπε Αἰολεῖς τὸ πέντε φασὶν, ὅθεν καὶ πεμπάζειν, κυρίως τὸ κατὰ πεντάδας ἀριθμεῖν. ἐξ οὗ ἀναπεμπάζειν μεταφορικῶς τὸ ἀναμετρεῖν, καὶ ἀναλογίζεσθαι. Huic loco postremus, siue metaphoricus sensus conuenit, quo dicitur *cum animo versare, etiam atque etiam expendere*, id quod Graeci ἀνεμάσσεσθαι τὸ πρᾶγμα, Latini *ruminare negotium* appellant, vt ait Erasmus Adag.

10. Διοίχνει οἴμας etc.] Continuata metaphora vsus est Poeta, a viae decursu ad sermonem translatione eleganter facta; quae metaphora aliis familiaris est, quoties de sermonis, aut consiliorum, aut rerum agendarum methodo verba faciunt, quod exemplis clarius patebit. Aristophanes Pace,

— ἡμεῖς δ' αὐτοῖσι θεαταῖς
Ἣν ἔχομεν ὁδὸν λόγων εἴπομεν.

Idem alio loco,

> Φράζεν, Ἐρεχθεΐδη, λογίων ὁδὸν, ἥν σοι Ἀπόλλων
> Ἴαχεν. — —

Aeſchylus eodem ſenſu dixit λόγων ἴχνος, Prometheo,

> Τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν, τῇδέ τ' ἐς κοινὸν φράσω,
> Ἐς ταυτὸν ἐλθὼν τῶν πάλαι λόγων ἴχνος.

Ex eodem fonte enarrare Graeci ἀνελθεῖν, ἐπελθεῖν, etc. Latini *percurrere* frequentiſſime dicunt. Ariſtoph. Equit.

> — εἶθ' ἐπέλ-
> θοις ἅπαντά μοι σαφῶς.

Euripides Phoeniſſ. v. 1213.

> — ἀλλ' ἄνελθέ μοι πάλιν,
> Τί τἀπὶ τούτοις παῖδ' ἐμὼ δρασείετον;

Vbi Scholiaſtes, Ἄνελθε· ἀνάδραμε, διήγησαι. Sed non ad orationem modo, verum etiam, vt dixi, ad curas, cogitationes, conſilia, aliaque ſimilia haec verba applicantur. Ariſtophanes in Auibus de cantu dixit,

> — πέτομαι δ' ὁδὸν μελέων
> Ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλαν.

Sophocles Oedip. Tyran. v. 67.

> Πολλὰς ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.

Euripides eadem metaphora vſus eſt, Hecub. v. 743.

> Οὔ τοι πέφυκα μάντις, ὥστε μὴ κλύων
> Ἐξιστορῆσαι σῶν ὁδὸν βουλευμάτων.

Et in Oreſte, v. 632.

> Διπλῆς μερίμνης διπτύχους ἰὼν ὁδούς.

Sophocles denique verbum πορεύεσθαι tam ad res, quam ſermonem applicauit, Oedip. Tyran. v. 894.

> Εἰ δέ τις ὑπέροπτα χερσὶν,
> Ἢ λόγῳ πορεύεται,
> Δίκας ἀφόβητος.

Hinc natum Prouerbium, Ἐν τριόδῳ εἰμὶ λογισμῶν, cum quis variis curis, et cogitationibus huc illuc agitur, quo ſe vertat neſcius. Suidas, Ἐν τριόδῳ εἰμὶ λογισμῶν, παροιμία ἐπὶ τῶν

ἀδήλων, καὶ ἀμφιβόλων πραγμάτων, ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἐν τριόδῳ γενόμενος οὐκ οἶδε, ποίᾳ χρήσεται ὁδῷ.

13. Ἐγὼ δ' ἄκραν βαλβῖδα etc.] Cum viae prius et ſemitae orationem comparaſſet, continuato Tropo eius initium comparat carceribus, ſiue loco, a quo emittebantur, qui curſu certabant. Similiter Ariſtophanes Veſpis,

Καὶ μὴν εὐθύς γ' ἀπὸ βαλβίδων περὶ τῆς ἀρχῆς ἀποδείξω
Τῆς ἡμετέρας, ὡς οὐδὲ μιᾶς ἥττων ἐστὶ βασιλείας.

Quem locum ſic explicat Interpres vetus, Ἀπὸ βαλβίδων, ἀπ' ἀρχῆς εὐθέως. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν σταδιοδρομούντων. βαλβὶς γάρ ἐστιν ἡ ἀφετηρία, γραμμὴ δὲ, ἐφ' ἧς εἱστήκεισαν, ἕως ἂν ἀποσημανθῇ ὁ δρόμος αὐτῶν. Nonnumquam, vt obſeruauit Salmaſius in Plinian. Exercitat. in Solini Polyhiſt. βαλβὶς ſtadii erat lignum trauerſarium inter duo alia exſtantia poſitum, quod, ſigno dato, funibus laxabatur, et in lineam ſubtus cauatam decidens, limini ianuae complanato ſimile exiſtebat. Quod innuunt Ariſtophanis Scholiaſtes vetus Equit. et Heſychius, quorum ille tradit, βαλβῖδα fuiſſe lignum in curſus initio poſitum, hic vero vtrimque, habere alia quaedam exſtantia. Ariſtophanis Scholiaſtes, Βαλβὶς καλεῖται τὸ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ δρόμου κείμενον ἐγκαρσίως ξύλον, ὃ καὶ ἀφετηρίαν καλοῦσι. Heſychius, Βαλβὶς, ἀφετηρία, * * καὶ παρὰ Ἱπποκράτει βαλβῖδες, τὸ ἔχον ἑκατέρωθεν ἐπαναστάσεις. Vtrimque autem duo Hermulae exſtabant, qui fune demiſſo repagulum ſoluebant. Hinc patet, quid intelligendum ſit per Ἄκραν βαλβῖδα μηρίνθου σχάσαι. Haec de curſu peditum; in equeſtribus enim certaminibus alium fuiſſe μηρίνθου vſum haud ignoro, nam ante carceres ſuſpenſus erat funiculus, quo cohibebantur equi, ne ante datum ſignum exirent, atque aequo limite continerentur omnes: docuit hoc Pauſanias, Πρὸ δὲ τῶν ἁρμάτων, (inquit) καὶ τῶν ἵππων τῶν κελήτων, διήκει πρὸ αὐτῶν καλώδιον ἀντὶ ὑσπλήγγων.

14. Λοξῶν ἐπῶν] Continuauit heic priorem metaphoram; cum enim comparaſſet orationem viae, aut ſemitae, iam aenigmata, et obſcuras orationis ambages aſſimulat *tortuoſis* viarum flexibus, e quibus haud facile aliquis ſe expedire poterit; nam λοξὸς idem valet, quod ἐπικαμπὴς, πλάγιος, σκολιός. Vnde Apollo Λοξίας, παρὰ τὸ λοξῶς μαντεύεσθαι, quia ſolebat reſponſa ſua obſcuris verborum in-

volucris tegere. Suidas, Λοξίας, ὁ Ἀπόλλων, ὁ λοξὴν ἴαν ἀποπέμπων, λοξῶς γὰρ ἐμαντεύετο,

Κροῖσος Ἅλυν διαβὰς μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει.

Sunt tamen qui Apollinem Λοξίαν inde vocatum ſcribunt, quod per varios flexus iter annuum in Zodiaco perficiat. Idem loco citato addit, Ἢ ὁ λοξὴν πορείαν ποιούμενος, ὁ αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡλίῳ. Ariſtophanes initio Pluti de Apolline verba faciens,

— τῷ δὲ Λοξίᾳ,
Ὃς θεσπιῳδεῖ τρίποδος ἐκ χρυσηλάτου.

Vbi Interpres vetus, Τῷ δὲ Λοξίᾳ· τῷ Ἀπόλλωνι, ἤτοι τῷ λοξὴν ἴαν πέμποντι, λοξὰ γὰρ μαντεύεται ὁ θεός. ἢ τῷ λοξὴν πορείαν ποιουμένῳ, ὁ αὐτὸς γάρ ἐστι τῷ ἡλίῳ. His conſentit Etymologici Auctor, Λοξίας, ὁ Ἀπόλλων, ὡς μὲν οἱ Πυθαγορικοί, ἀπὸ τοῦ λοξὴν τὴν ἴαν, τουτέστι τὴν φωνήν· ἢ παρὰ τὸ λοξῶς ἰέναι τὸν ἥλιον διὰ τοῦ ζωδιακοῦ, καὶ Λοξίας, ὁ λοξὴν κίνησιν κινούμενος, ὁ αὐτὸς γὰρ τὸ ἡλίῳ. Lege τῷ ἡλίῳ.

15. Πρώτην ἀράξας νύσσαν] Plures ſtatuebant νύσσας in curſus certamine, vnam in initio, alteram in fine, et in medio aliam; vnde haec vox ambigua eſt, interdumque pro initio, vt heic; interdum pro meta, ſeu fine accipi ſolet. Tzetzes ἀφετηρίαν explicat, at Suidae νύσσα eſt, καμπτήρ, τέρμα, βαθμίς. Quales autem fuerint hae νύσσαι, explicat Homerus Iliad. ψ'. v. 327.

Ἕστηκε ξύλον αὖον ὅσον τ' ὄργυι' ὑπὲρ αἴης,
Ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ,
Λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ,
Ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ, λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφὶς,
Ἤ τευ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνειῶτος,
Ἢ τόγε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων.

17. Κραιπνοῖς ὑπερποτᾶτο Πηγάσου πτεροῖς] Homerus narrat Auroram equos habuiſſe Lampum et Phaethontem, ſequioris autem aeui Poetae Pegaſo vectam referunt. Euſtathius Iliad. λ'. de Aurora loquens, eam ait eſſe ἔποχον ξυνωρίδι ἵππων καθ' Ὅμηρον, Λάμπου καὶ Φαέθοντος, τῷ Πηγάσῳ κατὰ τοὺς νεωτέρους. Scholiaſtes vetus Iliad. ζ'. v. 155. Auroram a Ioue impetraſſe refert, vt Pegaſo veheretur, Τὸν δὲ ἵππον (de Pegaſo loquitur) λαβεῖν τὴν Ἠῶ, δεηθεῖσαν τοῦ Διὸς, δῶρον πρὸς τὸ ἀκόπως περιϊέναι τὰς τοῦ κόσμου περιόδους.

Quidam tradunt, Pegaſum fuiſſe Aurorae filium, vnde eum *Memnonis vnigenam* vocauit Catullus, vt Dianam *Phoebi vnigenam;* ſunt autem *Vnigenae* duo fratres, aut ſorores. Epigr. de Coma Berenices,

Abruptae paullo ante comae mea fata ſorores
Lugebant, quam ſe Memnonis Aethiopis
Vnigena impellens nutantibus aëra pennis
Obtulit Arſinoës Chloridos ales equus.

Pegaſi autem pinnas Aurorae affingunt propter rapidiſſimam coeli vertiginem, quaecumque enim citato motu feruntur, Pegaſo comparari ſolent. Seneca Troad. v. 380.

Quidquid ſol oriens, quidquid et occidens
Nouit; caeruleis Oceanus fretis
Quidquid vel veniens, vel fugiens lauat,
Aetas Pegaſeo *corripuit gradu.*

Et quae celeri rapidoque curſu mouentur, alas habere dicuntur; vnde ἔπεα πτερόεντα dixit Homerus: Mercurius quoque, Deorum nuncius, alas habere creditus eſt, Venti item, et id genus alia. Et πτερόεντα Lexicograhi celerem explicant. Suidas, Πτερόεντα, ταχέα, κοῦφα. Πτερόεντι, ταχεῖ, ταῖς τοῦ ἀνέμου ὠκείαις συστροφαῖς ἐοικότι. Sacrae etiam Paginae Scriptores his metaphoris ſubinde vti ſolent, praeſertim diuinus ille Pſalmorum Auctor, Pſ. XVIII. v. 10. vbi de Deo loquitur, Καὶ ἐπέβη ἐπὶ Χερουβὶμ καὶ ἐπετάσθη, ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Quod intelligendum videtur de veloci iudiciorum Dei executione. Et Pſal. CXXXIX. *Aurorae pinnas* dixit, *Aſſumam* (inquit) *pinnas Aurorae, et commorabor in vltimo maris.*

18. Τιθωνὸν ἐν κοίτῃσι τῆς Κέρνης πέλας Λιποῦσα] Haec Aurorae ſurgentis deſcriptio Poetis eſt admodum familiaris. Homerus initio Iliad. λ'.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέρῃ, ἠδὲ βροτοῖσι.

Vbi Euſtathius, Περίφρασις ποιητικὴ τὸ, Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων. ἔστι δὲ ὁ νοῦς τῆς περιφράσεως, ὡς ἡμέρα ὑπὸ ἡλίου γέγονε. Τὸν δὲ μῦθον τοῦτον καὶ ὁ Λυκόφρων ἐν καταρχῇ τῆς αὐτοῦ ποιήσεως ἐκτίθεται. Virgilius Aeneid. IV. v. 584.

Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras
Tithoni croceum linquens Aurora cubile.

Ibid. Κέρνης πέλας] Varias de huius Insulae situ sententias si quis enumerare vellet, totas is paginas implere poterit; ad praesens institutum sat erit, si pateat, Auctores idoneos in Oriente positam affirmare, vnde suum cursum incipit Aurora: hoc autem testatur Eustathius in Dionysium Περιηγητὴν, v. 218. de hac Insula agens, Ἡ θέσις δὲ αὐτῆς διαφωνεῖται, οἱ μὲν γὰρ ἀνατολικὴν αὐτὴν ὑποτίθενται, ὡς καὶ Λυκόφρων ἐμφαίνει, οἱ δὲ δυτικὴν, Διονύσιος δὲ καὶ ἄλλοι νοτίαν.

19. Σὸν ἀμφιμήτριον κάσιν] Tuum (i. e. Priami) paternum fratrem. Nam Ἀμφιμήτριος fratrem denotat ex eodem patre, matre autem diuersa genitum. Hesychius, Ἀμφιμήτωρ, ὁμοπάτριος, ἀλλ' οὐχ ὁμομήτριος. Suidas, Ἀμφιμήτωρ, ὁ ἑτερομήτωρ, Αἰσχύλος. Vnde ἀμφιμάτορας κόρους dixit Euripides, fratres eodem patre, diuersa matre natos, Andromache v. 466.

Οὐδέ ποτ' ἂν δίδυμα
Λέκτρ' ἐπαινέσω βροτῶν,
Οὐδ' ἀμφιμάτορας κόρους.

Vbi Scholiastes, Ἀμφιμάτορας, τοὺς ἐκ διαφόρων μητρῶν, ἐξ ἑνὸς δὲ πατρός. Pari ratione ἀμφίπτολιν dixit Aeschylus malum ex diuersis vrbibus natum, Choephor. v. 73.

Ἐμοὶ δ' ἀνάγκαν γὰρ ἀμφίπτολιν
Θεοὶ προσήνεγκαν.

Vbi Interpres vetus, Ἀμφίπτολιν, τὴν ἐκ διαφόρων πόλεων, ὡς ἀμφιμάτορας κόρους φησὶν ὁ Εὐριπίδης. Caeterum paternum Priami fratrem appellat Tithonum, nam Laomedon Priamum genuit, et Tithonum, illum ex Leucippe, hunc autem ex Rhoeone, vel Strymone. Homerus Iliad. υ'. v. 237.

Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε.

Phauorinus, Τιθωνὸς, κατὰ τὸ μυθικὸν, καὶ τὴν ἱστορίαν, ἦν ἀδελφὸς Πριάμου ἀμφιμήτριος· ὁ μὲν γὰρ Πρίαμος ἦν Λευκίππης, ὁ δὲ Τιθωνὸς Ῥοιοῦς, τῆς [Κασάνδρας, υἱὸς, ἢ Στρυμοῦς· ἀμφότεροι δὲ πατρὸς Λαομέδοντος.

20. Οἱ δ' οὖσα γρώνης εὐγάληνα χερμάδος Ναῦται λίαζον] Vt naues portum haberent tranquillum, mos erat funibus earum puppes ad terram, aut petram alligare; hos Latini *Retinacula*, Graeci πείσματα, vel πρυμνήσια vocabant.

Suidas, Πρυμνήσιον, τὸ ἀπόγειον σχοινίον. Hinc emendo Hesychium, apud quem legitur, Πρυμνήσια, ἀπόγεια, σχοινία. Lege, ἀπόγεια σχοινία. Vnde cum portum intrabant, funes hosce ligare dicuntur, vt apud Homerum Od. κ'. v. 95. vbi Vlysses de se ait,

> Αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν,
> Αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.

Et Seneca in Medea, v. 611.

> *Et tot emensus pelagi labores,*
> *Barbara funem religauit ora.*

E contra cum nauigabant, *soluere funes* dicuntur. Ouidius Met. l. XV. v. 695.

> *Aeneadae gaudent, caesoque in litore tauro,*
> *Torta coronatae soluunt retinacula nauis.*

Et l. XIV. v. 445.

> *Soluitur herboso religatus ab aggere funis,*
> *Et procul insidias, infamataeque relinquunt*
> *Tecta Deae.* —

Vlysses apud Homerum a Laestrygonibus sibi timens, funes prae festinatione se dicit abscidisse, Od. κ'. v. 126.

> Τόφρα δ' ἐγὼ, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
> Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὼς κυανοπρώροιο.

Causa autem, cur naues funibus ligabant, erat, vt immunes praestarentur a venti fluctuumque impetu et agitatione, tutaeque et tranquillae in portu quiescerent; vnde, si quando contingeret portus ventis procellisque minus obnoxius, funes non adhibebant; testis Homerus Od. ί. v. 136.

> Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν.

Porro hunc versum ante oculos habuit Eustath. in Odyss. ν'. Τρητὸν δὲ λίθον λέγει, ὃν παρὰ τὸ τρῶ, τὸ τρυπῶ, ἢ παρὰ τὸ χρῶ, τὸ ἐσθίω, γρώνην ὁ Λυκόφρων καλεῖ.

23. Ἰουλόπεζοι] Coincidit hoc epitheton cum Sophocleo πολύκωπος Trachin. v. 663. Nam a remorum multitudine naues comparantur iulis, qui vermes sunt in vitibus plerumque et ilicibus inuenti, quos Graeci ὄνους, ὀνίσκους,

vel etiam σκολοπένδρας, Latini a pedum multitudine *multipedas*, *centipedas*, et *millipedas* appellant. Theon in Aratum, Ἴουλος, σκώληξ ἐστὶ πολύπους, μυρίοις γὰρ ποσὶ χρῆται, ὁμοίως ταῖς σκολοπένδραις, οἱ δὲ αὐτὰς τὰς σκολοπένδρας ἰούλους φασίν. Nicandri Scholiaſtes, Ἴουλος, εἶδος σφηκὸς, ἢ σκώληκος τοῦ καλουμένου μυριόποδος. Vide Suidam, Heſychium, Ariſtotelem Hiſt. Animal. lib. IV. cap. VI.

Ibid. Εὐῶπες] Simili metaphora Aeſchylus dixit εὐπροσώπῳ κοίτᾳ Choephor. v. 969. Et nauium prorae ſolent cum animalium vultibus comparari. Idem in eadem Tragoedia v. 389. dixit Πάροιθεν τῆς πρώρας, i. e. τῆς ὄψεως, *ante faciem*. Et ſicut Lycophron naues dixit *formoſos* habere *vultus*, ita viciſſim Aeſchylus homines ait eſſe *proris pulcris* praeditos. Vnde in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, cum voluit Parthenopaeo pulcritudinis laudem tribuere, eum appellat καλλίπρωρον. Vbi Scholiaſtes vetus haec ſcribit: Τοῦτο δὲ τροπικὸν ἀπὸ τῆς νεὼς, ὥσπερ γὰρ ἡ πρώρα ταύτης θεωρία τις καὶ ἄποψις τυγχάνει τῶν πόῤῥωθεν, καὶ οἷον δι᾽ αὐτῆς τὸ μακρόθεν διαγιγνώσκεται, οὕτω καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου εἶδος πρώρα τις φαίνεται, καὶ προσορᾶται γὰρ ἐμφανῶς ἅπασι, καὶ ἐκφαίνεται μάλιστα τῶν ἄλλων μερῶν. Idem in Agamemnone v. 244. dixit στόματος καλλιπρώρου, i. e. εὐμόρφου, explicante Scholiaſte. Huc reſpexit Heſychius, Καλλίπρωρον, εὐπρόσωπον. Idem, Πρώρα, πρόσωπον, ἢ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ πλοίου. Hinc ſenes dicuntur πρωράχθεις, quod ipſorum vultus deorſum ſpectent, quaſi pondere aliquo oppreſſi. Idem, Πρωράχθη, ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πλοίων, ἐκεῖνα γὰρ ἐν τῇ πρώρᾳ τὸν φόρτον φέρει, καὶ ἐπαιωρούμενα ἐγκαθέζεται τῇ θαλάσσῃ· φυσικῶς δὲ οἱ γέροντες ἐπὶ τὸ πρόσωπον φέρονται. Simili metaphora Homerus dixit naues *genas* habere *minio* ornatas, eo quod proras haberent rubro colore depictas, Iliad. β΄. v. 144.

Τῷ δ᾽ ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.

Vbi Euſtathius p. 233. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι μίλτος χρῶμα ἐστὶν ἐρυθρὸν, δι᾽ οὗ τὰ τῶν νηῶν ἔμπροσθεν βάπτονται εἰς ὡραϊσμὸν, ἅπερ πρῶραι λέγονται, ὡς ἐκ προορᾶν, κραθέντων τῶν δύο οο εἰς ω μέγα. ἐντεῦθεν δὲ οἱ ποιηταὶ ὁρμώμενοι τολμῶσι καὶ παρειὰς λέγειν τὰ τοιοῦτα μέρη τῶν νηῶν, καὶ πρόσωπα. Λυκόφρων δὲ εἰς πλέον ἐξαχθεὶς, καὶ κόρας τὰς νῆας φησι, λαβὼν τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ μιλτοπάρῃοι, κόραις γὰρ οἰκεῖον τὸ μιλτοπάρῃον. ἵνα δὲ πλατύτερον τὸ τοιοῦτον εἶδος θεωρηθῇ, σημειωτέον ὅτι οὐ μόνον ἡ παρειὰ ἐπιβεβούλευται εἰς μεταφορὰν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κεφαλῆς· ἔτι δὲ καὶ τὰ κατὰ

ὅλον τὸ σῶμα τό, τε ἀνθρωπικὸν, καὶ τὸ ἁπλῶς ζωϊκόν. καὶ ἡ μὲν ἀντιμέτωπος καὶ ἀντιπρόσωπος μάχη, καὶ τὸ τῆς ἀφορμῆς εὐπρόσωπον, καὶ τὸ τηλαυγὲς πρόσωπον τοῦ ἔργου, καὶ ὅσα τοιαῦτα, λείως μεταφέρονται. Pergit deinde plura exempla huc spectantia per tres fere paginas congerere, quorum post finem haec verba habet, Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν μιλτοπάρῃος ἐπίθετον ἐστὶ νηὸς εὐπρώρου, ῥηθὲν πρός τινα ὁμοιότητα παρθένου καλλιπαρῄου, καθότι καὶ κόραι ποιητικῶς αἱ τοιαῦται νῆες εἴρηνται, ὡς καὶ παρθένοι που τριήρεις αἱ πρωτόπλοοι. ἔχει δ' ὁμοίως τῇ μιλτοπαρῄῳ καὶ ἡ καλλίπρωρος διὰ τὸ ἐν ταῖς τριήρεσιν ἔστιν οὗ, ὡς οἷον εἰπεῖν, εὐπρόσωπον, διὸ καὶ εὐῶπες αἱ αὐταὶ παρὰ Λυκόφρονι. αἱ δέ γε πελαργοχρῶτες, οὐ τοιαῦται μὲν, ἔχουσι δέ τι καὶ αὐταὶ κάλλους, χρωζόμεναι διόλου κατὰ πελαργοὺς, ἐν οἷς τὸ μὲν πελὸν μελανίαν δηλοῖ, λευκότητα δὲ τὸ ἀργόν. ἡ δὲ παρὰ Σοφοκλεῖ ποικιλοστόλος ναῦς, δαίδαλόν τι χρῆμα ἐστὶν, ὡς πολλοῖς χρώμασι ποικιλλόμενον. p. 235. Quibus verbis satis explicat, quomodo intelligi debeat εὐῶπες, vt non opus sit ad ὀπὰς Scholiastae, aut Meursii ὀφθαλμοὺς confugere.

24. Πελαργοχρῶτες] Ex citatis Eustathii verbis iam ante patuit, hoc epitheton desumtum esse a nauium colore, qui partim albus est, ratione velorum; partim niger, si naues ipsas consideres, quas pice obductas fuisse, vnde et toties ab Homero μέλαιναι dictae, nemo est, opinor, qui ignorat. Et hunc *ciconiarum* esse colorem traditur, vnde et ipsae nomen suum apud Graecos nactae. Suidas, Πελαργὸς, κυρίως διὰ τὸ ἔχειν πτερὰ μελάντερα, καὶ λευκά· πειλὸν, (lege πελὸν, ex Phauorino, qui hoc transcripsit) καὶ μέλαν, καὶ ἀργὸν, τὸ λευκόν.

Ibid. Αἱ Φαλακραῖαι κόραι] Paridis naues dicuntur ex arboribus Phalacrae fabricatae fuisse; erant autem Phalacrae Idae promontorium, seu vertex, dictus a φαλακρὸς, *caluus*, quod in summo eius capite propter glaciem niuemque nec gramen, nec arbores nasci potuere; vel quod decisis arboribus, inde nudum, et quasi *caluum* mansit, glabreta enim omnia Veteres φαλάκρας appellare consueverunt. Stephanus Byzantinus, Φαλάκραι, ἄκρα τῆς Ἴδης, ἥτις οὐκ ἔχει ζώφυτον διὰ τὴν χιόνα καὶ τὸν κρύσταλλον, ἀλλ' ἐψίλωται· καὶ πάντα τὰ ἐψιλωμένα ὄρη ἐλέγοντο Φαλάκραι. Ὁ ἐκ τόπου, Φαλακραῖος. Λυκόφρων,

Στεῤῥὰν κύβηλιν, ἢ Φαλακραῖον κλάδον.

Καὶ θηλυκῶς Φαλακραῖαι κόραι, καὶ οὐδέτερον. Quod autem

Lycophron Paridis naues appellat Φαλακραίας κόρας, eadem ratione factum exiſtimat Euſtathius loco citato, qua prius dixerat εὐῶπας, mihi vero placet magis Canteri explicatio, qui ita dictas putauit, quod eſſent ex arboribus Phalacraeis compoſitae, ſecundum Horatianum illud,

Quamuis Pontica pinus,
Siluae filia nobilis.

Simili metaphora Aeſchylus, quem vbique fere de induſtria exprimere videtur Poeta noſter, Choephor. v. 389.

Γναμπτόμενοι δ' ἁλὶ, φεῦ,
Σκύλλονται πρὸ ἀναύδων, ἠὲ, παίδων
Τῆς ἀμιάντου. —

Vbi piſces appellat ἀναύδους παῖδας ἀμιάντου, h. e. mutos et vocis expertes (vnde et ἔλλοπες dici ſolent) ſoboles maris, quod nullis ſordibus polluitur; aqua enim marina pura, et omni pollutione libera credita eſt, vnde et in luſtrationibus adhiberi ſolebat. In eadem Tragoedia vinum dixit vitis prolem,

Ἀκήρατόν τε μητρὸς ἀγρίας ἄπο
Ποτὸν παλαιᾶς ἀμπέλου γάνος τόδε.

Et paullo poſt flores vocat Terrae liberos,

Ἄνθη τέκνα, παμφόρου γαίας τέκνα.

Nec abhorret quod in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. fumum appellat ignis germanum, v. 500.

Λιγνὺν μέλαιναν, αἰόλην, πυρὸς κάσιν.

25. Καλυδνῶν] Calydnae plures a Geographis memorantur: hoc loco duas inſulas vult Poeta, iuxta Tenedum ſitas, qua nauigatur ad Lectum, Idae promontorium, de quibus Strabo lib. XIII. Περίκειται δὲ αὐτῇ (Τενέδῳ) νησία πλείω, καὶ δὴ καὶ δύο, ἃ καλοῦσι Καλύδνας, κειμένας κατὰ τὸν ἐπὶ Λέκτον πλοῦν. καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Τένεδον Καλύδναν τινὲς εἶπον. Horum partem exſcripſit Euſtath. Il. β'. p. 241. Idem Commentario in Dionyſium v. 530. huc reſpexit: Εἰσὶ δὲ τῶν Σποράδων καὶ αἱ παρὰ τῷ Λυκόφρονι Καλύδναι, ὧν μία ἰδίως Καλύδνα καλεῖται· ἀφ' ἧς καὶ λοιπαὶ παρακείμεναι τὴν αὐτὴν κλῆσιν ἔλαχον. Item ſcholiaſtes vetus Apollonii Rhodii in Argon. l. I, v. 285. Εἰσὶ δὲ ἐν τῷ Σικελικῷ πελάγει· ταύτας δὲ ὁ ποιητὴς Καλύδνας νήσους καλεῖ, εἰ καὶ ὁ Λυκόφρων ἄλλας νήσους καλεῖ Καλύδνας.

Ibid. Λευκὰ φαίνουσαι πτίλα] Recte heic eorum errorem notauit Meurſius, qui aut ſolos remos, aut ſola vela auium pennis comparari contendunt, quum vtraque ſpeciem alarum praebeant, et velocis motus cauſae ſint. De velis teſtatur, eiusque rei rationem reddit Euſtathius Iliad. ά. ad verſum 480.

Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνὰ θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν.

Vbi haec verba habet, Τὸ δὲ ἱστία λευκὰ πέτασσαν, δηλοῖ μὲν τὸ ἀνεπέτασαν καὶ ἥπλωσαν, ἀρχὴ δὲ γέγονε τοῦ Πτερὰ νηὸς καὶ τὰ ἱστία λέγεσθαι, διαπετάννυνται γὰρ καὶ ὠκύτητος εἰσὶν αἴτια, ὥσπερ πτερὰ τοῖς πτηνοῖς, οὕτω καὶ αὐτὰ ταῖς ναυσί. Hinc Virgilius *mare veliuolum* dixit, Aen. I. v. 228.

Deſpiciens mare veliuolum, terrasque iacentes.

Idem Aeneid. III. 520.

— *velorum pandimus alas.*

Hinc etiam Daedalus dicitur alas ſibi comparaſſe, quoniam primus velorum vſum inueniſſe dicitur; et ſicut heic Poeta iter marinum deſumta ab auibus metaphora expreſſit, ita viciſſim Virgilius iter per aërem natationi comparauit, Aeneid. VI. 16. vbi de Daedalo loquitur,

— *gelidas enauit ad Arctos.*

Heſiodus etiam vela dixit alas, Ἔργων καὶ Ἡμερῶν β'. 246.

Εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.

Nec minus frequenter alae remos denotant. Ouidius Metam. V. Fab. IX.

Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis
Optaſtis. — —

Idem Icari alas remis comparauit, Met. VIII. Fab. III.

— *rapidi vicinia ſolis*
Mollit odoratas, pennarum vincula, ceras;
Tabuerant cerae, nudos quatit ille lacertos,
Remigioque carens, non vllas concipit auras.

Haud aliter Euripides dixit ἐρέσσει πτεροῖς, i. e. volat. Et apud Aeſchylum in Agamemnone vultures dicuntur

Πτερύγων ἐρετμοῖσιν ἐρεσσόμενοι. —

i. e. volantes. Huc etiam videtur ſpectare, quod extremae remorum partes *πτερὰ*, et *ταρσοὶ* dicantur. Iul. Pollux Onomaſt. lib. I. cap. IX. *Τῆς δὲ κώπης, τὸ μὲν οὖ λαμβάνονται οἱ ναῦται, ἐγχειρίδιον· τὸ δὲ μέσον, οὐράκος· τὸ δὲ τελευταῖον, πτερὰ, καὶ ταρσοὶ κωπῶν.* Emendo Heſychium, apud quem ſic hodie legitur, *Πτερῶν· ταρσοῦ πτερῶν.* Lege *ταρσοῦ κωπῶν.* Quod autem remorum extremitates, ab auium plumis petita metaphora, his nominibus inſigniebantur, inde patet, quod vt *πτερὰ*, ita etiam *ταρσοὶ* ſenſu proprio de alis dicantur; hinc Aratus in Phaenomenis de Cycno coeleſti ait,

— *ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.*

Vbi *ταρσοῖο* de ala exponendum docent Theonis Scholia, *Τὰ γὰρ δεξιὰ* (inquit) *τῆς πτέρυγος, ὃ δηλοῖ τοῦ ταρσοῦ* etc. Apertius Suidas, *Ταρσὸς, κυρίως τῶν ὀρνίθων ἡ πτέρωσις, ἀφ᾽ οὗ καὶ τῶν κωπῶν ὁμοίως ὁ σχηματισμός· οὕτως Ἡρόδοτος.* Rurſus, *Ταρσοὶ, τὰ ἀγγεῖα τῶν τυρῶν, καὶ τὰ ἔξω τῶν κωπῶν. καὶ Ταρσοῖς, πτεροῖς ἄκροις.* Caeterum Herodoti locus, ad quem reſpexit Suidas, eſt in Clione. Ad Lycophronem redeo, apud quem certe non multum intereſt, vtrum alas de velis, vel remis accipias. Tzetzes de remis intelligit in ſuis Scholiis, at Euſtathius de velis dictum exiſtimat, priorem tamen ſenſum, quem Homeri eſſe affirmat, huic praefert, Odyſſ. λ'. *Πτερὰ δὲ νηὸς τὰς κώπας λέγει (Ὅμηρος) κρεῖττον ἤπερ Λυκόφρων τὰ ἱστία, εἰ γὰρ τάχους αἴτια τῇ νηῒ τὰ ἱστία, καθὰ καὶ αἱ κῶπαι, ἀλλὰ τὸ σχῆμα τῶν πτερῶν μᾶλλον αἱ κῶπαι σώζουσιν, ἤπερ τὰ λαίφεα.*

27. *Ἀπαρκτίαις πρηστῆρσι αἴθωνος πνοαῖς*] Vſitatiſſima eſt apud Poetas haec conſtructio, qua ſubſtantiua genitiui caſus in adiectiua poſſeſſiua mutantur. Similem phraſin habet Sophocles Oedip. Tyran. v. 1462.

Αἷν οὔ ποθ᾽ ἡ 'μὴ χωρὶς ἐστάθη βορᾶς
Τράπεζ᾽, ἄνευ τοῦδ᾽ ἀνδρός.

Ad quod Triclinius, *Δέον δ᾽ εἰπεῖν, Ἡ τράπεζα ἐμοῦ τοῦδε τοῦ ἀνδρος. Ἡ ἐμὴ πρὸς τὸ τράπεζα εἶπε, καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ, Κρηναῖα λιμνῶν τέκνα.* Et hanc conſtructionem latius perſequitur Euſtathius Iliad. β'. p. 130. *Ἰστέον δὲ ὡς ἐν τούτοις κεῖται σχῆμα καινὸν τοιοῦτον· ἀπὸ κτητικοῦ ὀνόματος ἀναλυθέντος ποιεῖται Ὅμηρος γενικὴν σύνταξιν, οὕτως,*

Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος,

ἤγουν παρὰ τῇ νηΐ τοῦ Νέστορος, τοῦ Πυλίου βασιλέως. Τοιοῦτον καὶ τὸ, Τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε, καὶ ἑξῆς, ἤγουν τῷ υἱῷ τοῦ Λαβδάκου, καὶ τοῦ Πολυδώρου, καὶ τοῦ Κάδμου, καὶ τοῦ Ἀγήνορος. Ὅμοιον καὶ τὸ,

Τοῖς Τευταρείοις βουκόλου πτερώμασιν,

ἤγουν τοῖς τοῦ Τευτάρου Σκύθου οἰστοῖς. Καὶ τὸ,

Ἀπαρκτίαις πρηστῆρος αἴθωνος πνοαῖς,

ἤγουν ταῖς πνοαῖς τοῦ ἀπὸ τῶν ἄρκτων βοῤῥᾶ. Εἴη δ᾽ ἂν τοιοῦτον καὶ τὸ, Οἶκος βασιλικὸς τοῦ παντοδυνάμου· καὶ, Πρᾶγμα ἐμὸν τοῦ εὐτελοῦς, ἤγουν ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ. Idem Iliad. ἑ. p. 458. haec addit, Τὸ Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου, ὅμοιόν ἐστι τῷ, Νεστορέῃ παρὰ νηΐ Πυλοιγενέος βασιλῆος. ὡς ἐκεῖνο τῇ τοῦ κτητικοῦ ἀναλύσει εὐοδοῦται εἰς σύνταξιν, οὕτω καὶ τοῦτο· τὸ γὰρ Νεστορέῃ ἀναλυθὲν εἰς τὸ, τῇ τοῦ Νέστορος, εὖ ἔχει πρὸς τὸ εἰπεῖν, παρὰ τῇ Νέστορος βασιλῆος νηΐ· οὕτω δὲ καὶ τὸ Γοργείη κεφαλὴ δεινοῦ πελώρου, λέγει κατ᾽ ἀνάλυσιν, ὅτι ἡ κεφαλὴ τῆς Γοργοῦς, τοῦ δεινοῦ πελώρου. Ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν Σοφοκλέος τὸ, Λαβδακείῳ παιδὶ, Πολυδώρου τε, καὶ Ἀγήνορος· καὶ ἐκεῖ γὰρ εὔοδος ἡ σύνταξις δι᾽ ἀναλύσεως τοῦ Λαβδακείῳ παιδὶ, ἵν᾽ ᾖ, Τῷ παιδὶ τοῦ Λαβδάκου, καὶ τῶν ἑξῆς.

28. Σχάσασα στόμα] i. e. λύσασα στόμα, nam σχάσαι apud Lycophronem idem valet ac λῦσαι, χαλάσαι: hinc paulo ante ἐσχάζοσαν ὕσπληγας, idem eſt, ac ſi dixiſſet ἔλυον. Heſychius, Σχάσει, ἀφήσει. Phauorinus, Τὸ σχάσαι τρία ταῦτα σημαίνει, ἀμύξαι, ἐκκρίναι, χαλάσαι, παρ᾽ Ἱπποκράτει. Sed frequentius ſenſum non diuerſum modo, ſed contrarium huic voci impoſuerunt Auctores, apud quos σχάσαι eſt καταπαῦσαι, *cohibere*, *fraenare*, *reprimere.* Σχάσαι κώπην, ceſſare a nauigationis opera. Euripidis Scholiaſtes Phoeniſſ. v. 457. Σχάσας, ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἐρεσσόντων· σχάσαι γὰρ, τὸ ἐπισχεῖν τῶν κωπῶν τὴν ἐφεσίαν. Item σχάσαι γῆρυν, *vocem comprimere.* Euripides Tragoedia laudata v. 967.

Κρέον, τί σιγᾷς, γῆρυν ἄφθογγον σχάσας;

Vbi Scholiaſtes, Ὦ Κρέον, τί σιωπᾷς, τὴν φωνὴν ἄηχον ἐπισχὼν, καὶ οὐκέτι φθεγγόμενος. Paullo poſt, Σχάσας· μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ ἀποκόψας, καὶ ἀποκλείσας. Plura qui volet, Heſychium, et Suidam conſulat.

Ibid. Βακχεῖον στόμα] Βακχεῖον idem hic valet, quod ἔνθεον, nam a notiſſimo illo furore, quo perciti feruntur Bacchi Sacerdotes, factum eſt, vt enthuſiaſticus, amatorius, et quiuis denique alius furor, *Bacchicus* diceretur, et voces ex iſto fonte deriuatae rabiem, inſaniamque, et motus quoslibet vehementes, et praeternaturales denotent. Hinc Heſychius, Βακχεύει, μαίνεται, τραγῳδεῖ. Βακχευθεῖσα, ἐξοιστρουμένη, ἐξεστηκυῖα. Βακχεύοντες, μαινόμενοι, σειόμενοι. Ad rem noſtram paullo propius Suidas, Βακχείων, μαινόμενος, καὶ Κατεβακχεύοντο, τουτέστιν, ἐνεθουσίων, ἐπιπνοίας τινὸς πληρωθέντες. Exempla huius rei apud Poetas admodum ſunt frequentia, cum Sibyllae, aliaeque vaticinatrices, Maenades, Bacchae, etc. appellantur. Seneca, vt alios quamplurimos omittam, de Caſſandra ait, loco citato,

Cuſtodit ore Maenas *impatiens Dei.*

29. Ἄτης ἀπ᾽ ἄκρων βουπλανοκτίστων λόφων]. Satis de his collibus Tzetzes, Canterus, Meurſius; caeterum Euſtathius opinionem, quam ex eo citauit Meurſius, Apionis, et Herodori teſtimoniis confirmat, Iliad. α΄. p. 118. Ἰστέον δὲ (inquit) ὅτι ἡ τοῦ Ἡφαίστου ῥίψις οὐρανόθεν καὶ τοιοῦτόν τι δηλοῖ, ὡς ὁ ἄνω τόπος ὁ αἰθέριος, περὶ ὃν οἱ θεοὶ οὐδὲν φθαρτικὸν, καὶ ἐπιβλαβὲς, καὶ ὅλως φαῦλόν τι παραμένον ἔχουσι· διὸ οὔτε ὁ μυθικὸς Βρόντης, καὶ Στερόπης, καὶ Ἄργος φιλιοῦνται τῷ Διΐ, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὁμηρικὴ Ἄτη ἐκεῖθεν κατηνέχθη· ὅθεν καὶ λόφος Ἄτης ἐν Τροίᾳ παρὰ Λυκόφρονι, ἔνθα ὑπὸ Διὸς ἐκείνη ἐῤῥίφη, ὡς καὶ ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου δηλοῦται. Ad Dardani oraculum quod ſpectat, eius geminum habuit Cadmus. Ouid. Metam. lib. III. v. 10.

Bos tibi, Phoebus ait, ſolis occurret in aruis,
Nullum paſſa iugum, curuique immunis aratri;
Hac duce carpe vias; et, qua requieuerit herba,
Moenia fac condas, Boeotiaque illa vocato.

De eodem Seneca Oedip. v. 719.

Monituque Phoebi, iuſſus erranti
Comes ire vaccae, quam non flexerat
Vomer, aut tardi iuga curua plauſtri,
Deſeruit fugas, nomenque genti
Inauſpicata de boue tradidit.

31. Αἶ, αἶ, τάλαινα] Troiae miſerias, variasque clades enarratura Caſſandra, orationem exorditur ab Hercu-

lis expeditione, qui ſub Laomedonte rege Troiam, ſex nauium exercitu conſcripto, debellauit, et diripuit. Homerus Iliad. ἑ. v. 640.

Ὅς ποτε δεῦρ᾽ ἐλθὼν ἕνεχ᾽ ἵππων Λαομέδοντος,
Ἓξ οἴῃς σὺν νηυσὶ, καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ᾽ ἀγυιάς.

Eiusdem fabulae meminit Sophocles in Aiace p. 26. ed. Steph. vbi Triclinius ad verba Lycophronis reſpexit: Στρατὸν δὲ λέγει, ὃν κατὰ τῆς Τροίας Ἡρακλῆς ἠγάγετο, ἀμυνόμενος Λαομέδοντα, διὰ τὸ μὴ ἵππους λαβεῖν, οὓς ὑπέσχετο αὐτῷ δοῦναι, εἰ τὸ κῆτος ἀνέλοι· ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Λυκόφρονι. Quod autem Hercules a ceto voratus fuerit, eius rei alia cauſa a nonnullis redditur; nempe, quod naufragio facto in mare ex naui deciderit, atque ibi belluae praeda fuerit. Aeneas Gazaeus Theophraſto, Ὥσπερ καὶ Ἡρακλῆς ᾄδεται, διαῤῥαγείσης τῆς νεὼς ἐφ᾽ ἧς ἔπλει, ὑπὸ κήτους καταποθῆναι, καὶ διασώζεσθαι, citante Hugone Grotio, qui verſus ſequentes ſic Latine expreſſit,

Triueſperi Leonis, olim quem ſuis
Malis vorauit ſaeua Tritonos canis,
Cum viuus intra, ceu coquus, verſans iecur,
Imo lebetis in ſine ignibus foco
Sudore totum per caput madeſceret.

34. Ἠμάλαψε] Alium ab Interpretibus noſtris ſenſum huic voci tribuit Etymologici Auctor, cuius verba haec ſunt: Ἠμάλαψε σημαίνει τὸ ἔβλαψε. Λυκόφρων. παρὰ τὸ ἅμα βλάπτειν. Alium adhuc Euſtathius ſub finem Commentarii in Iliad. ή. Τὸ ἀμαλδύνειν (inquit) λέξις μὲν ἐστὶ ποιητικὴ, πεζῷ λόγῳ δύσχρηστος, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἀμαλὸν, ὃ δηλοῖ τὸ ἁπαλὸν, πλεονασμῷ τοῦ δ, ὅθεν καὶ ἀμαλάπτειν παρὰ Λυκόφρονι, καὶ οἷά τι ἁπαλὸν, καὶ εὔφθαρτον ἀφανίζειν, ὡς δηλοῖ τὸ, Ἠμάλαψε κάρχαρος κύων. Diuerſam ab his ſignificationem tradit in ſuis Collectaneis Varinus Camers, quae et cum Canteri verſione conuenire poterit, Ἠμάλαψεν, ἔλαψεν, ἐρόφησε, κατέπιεν. παρὰ τὸ ἅμα λάπτειν, ἀμαλάπτω, μεταφορικῶς, ἀπὸ τῶν κυνῶν. Λυκόφρων, Ἐκποντίου λέοντος, ὅν ποτε γνάθοις Τρίτωνος ἠμάλαψε κάρχαρος κύων. Quarum ſignificationum nulla, imo nec ea, quam attulit Scholiaſtes noſter, eſt ab hoc loco in totum aliena.

36. Ἀφλόγοις ἐπ᾽ ἐσχάραις] h. e. ceti ventre, cuius natiuus calor, nullo aduentitio igne accenſus, aut auctus,

Herculis caesariem decoxit. Simile quoddam ex Tragoedia quadam citauit Eustathius Iliad. α΄. p. 43. Κατὰ τὴν τραγῳδίαν (inquit) ἀνηφαίστῳ πυρὶ τὴν θυμοῦ.

37. Σμήριγγας] Huc respexit Etymologici Auctor, Σμήριγγα, τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ τῆς μήριγγος, ὅπερ σημαίνει τὴν κεφαλὴν, πλεονασμῷ τοῦ σ. Λυκόφρων. καὶ σμικρὸς ἀπὸ τοῦ μικρὸς, πλεονασμῷ τοῦ σ.

Ibid. Κωδείας πέδῳ] Κώδεια, vel κωδία proprie denotat papaueris caput, testibus Harpocratione, Hesychio, et Suida; sed pro humano capite non raro a Poetis vsurpatur. Homerus Iliad. ξ΄. v. 499.

— ὁ δὲ φῆ κώδειαν ἀνασχών.

Ad quod Scholiastes vetus, Κώδεια, ἡ τῆς μήκωνος κεφαλὴ, ὅ ἐστιν εἶδος βοτάνης· οὕτως οὖν, φησὶν, εἶπε τὴν κεφαλὴν ἀνατείνας. Item Nicander,

Ἀμφιβρότην κώδειαν ὑπὸ ξιφέεσσιν ἀμηθείς.

Vbi Scholia vetera, Κώδειαν, τὴν κεφαλήν· ὡς καὶ Ὅμηρος, Ὁ δ' ἔφη κώδειαν ἀνασχών. Idem testatur Iulius Pollux Onomast. lib. II. c. IV. Καὶ μέντοι κεφαλὴν οἱ ποιηταὶ καὶ κώδειαν καλοῦσιν, ἀπὸ τῆς τοῦ μήκωνος κεφαλῆς ὀνομάσαντες. Cum autem humanum caput herbae capiti comparauit Poeta, quid mirum, si eius superficiem, ex quo capilli efflorescunt, agro, herbarum genitrici, similem dixerit. Nec alio modo dicere solemus montis *pedes*, *latera*, *verticem*, desumta ab animalium membris metaphora; sic apud Graecos τένων, δειρὰς, λόφος, aliaque complura, quae de animalium solummodo membris proprie dici possunt, montibus applicari amant. Eustathius Il. β΄. p. 233. Παρὰ δὲ τοῖς μεταφέρουσι, καὶ τένων ὀρεινὸς κεῖται, ὡς δηλοῖ τὸ, Κορυφῆς ὑπερτέλλοντες τένοντες. εὕρηνται δὲ δειράδες ὄρους, ὅ ἐστι τράχηλοι, ὅθεν πολυδειρὰς Ὄλυμπος, καὶ λόφοι ὀρεινοὶ, ὡς ἀπὸ τοῦ τῶν βοῶν λόφου, καθὰ καὶ οἱ Ἐτυμολόγοι φασίν. ἔτι δὲ καὶ αὐχένες οἱ κατὰ τοὺς ῥηθέντας τένοντας· καὶ μὴν καὶ ῥάχεις πετρώδεις, ὡς οἷα πριονώδεις τινὲς ὄρους ἐξοχαί· ἡ δὲ φάραγξ ἡ ὀρεινὴ παρωνυμία ἐστὶ τῆς ἐν ζώοις φάρυγγος, etc.

38. Ὁ τεκνοραίστης] Hercules a Iunone ad insaniam adactus, vxorem Megaram, et liberos occidit, Lyci hostis vxorem et liberos esse ratus. Fabula ex Diodoro Siculo, Euripide, Seneca, Pindaro, etc. notissima est. Eu-

ſtathii tamen verba, quia ad hunc locum ſpectant, apponam ex Odyſſ. λ'. Μέγαρα, Κρέοντος θυγάτηρ βασιλέος Θηβῶν, Ἡρακλεῖ γημαμένη, ἔσχε παῖδας τρεῖς. Ἡρακλέος δὲ σταλέντος τὴν εἰς Κέρβερον, ἐκάκου τοὺς Ἡρακλείδας τούτους Λύκος, βασιλεὺς τηνικαῦτα Θηβῶν. Ἡρακλῆς δὲ ἄνω γενόμενος, ἀνεῖλεν ἐκεῖνον αὐτῇ γυναικὶ, καὶ τέκνοις· Ἥρας δὲ χόλῳ εἰς μανίαν συνελαθεὶς, διεχειρίσατο καὶ τοὺς παῖδας, ὧν χάριν ἀνεῖλε τὸν Λύκον, διὸ καὶ Τεκνοραίστης κεῖται Λυκόφρονι.

39. Ἄτρωτον] Quo pacto Iunoni Hercules vulnus inferre potuit, ſi non erat vulneribus obnoxia? Hyperbolice nempe loquutus eſt, vt cum dixit Sophocles Aiace v. 577. ἄῤῥηκτον σάκος, i. e. ſecundum Triclinium, στερεὸν, haud facile peruium. Et *inuictum*, *inſuperabilem* nominamus, qui eſt fortis, et cedere neſcius.

40. Ἔν τ' αὐλῷ μέσῳ] Αὐλὸς dicitur quidquid in longum porrigitur, vnde inſtrumentum muſicum nomen habuit: valles etiam αὐλῶνες dicuntur, et apud Homerum galea αὐλῶπις appellatur, quod in conum ſit erecta, Iliad. λ. v. 352.

— — ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
Τρίπτυχος, αὐλῶπις. —

Vbi Euſtathius, Αὐλῶπις δὲ, ὡς εἰς αὐλὸν ἀνήκουσα, ὅ ἐστιν, εἰς στενὸν καὶ μακρὸν ἀπολήγουσα, κεῖται γάρ ποτε καὶ ἐπὶ τοιούτου ὁ αὐλός. ὡς ἐν τῷ,

— — αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν.

Quod Hemiſtichium occurrit in Odyſſ. χ. vbi iterum haec verba habet, Αὐλὸς δὲ νῦν, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, κρουνὸς, ἐξακόντισμα αἵματος, ὀξεῖα ἀναφορά. αὐλὸς γὰρ, φασὶ, πᾶν τὸ στενόν. ὅθεν καὶ ἔναυλοι, στενοὶ ποταμοὶ, τοιοῦτον δέ τι καὶ οἱ αὐλῶνες· ὅθεν τὰ διαυλωνίζοντα πνεύματα, καὶ διαυλωνία, τοπικὴ στενότης, καθ' ἣν ὄρτυγες, ἢ ἁπλῶς ἄγριοι ὄρνιθες ἀγρεύονται. Nec alio ſenſu intelligendum eſt illud Iliad. ρ. v. 297.

Ἐγκέφαλος δὲ παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς.

Ad quod iterum Euſtathius, Αὐλὸν δὲ λέγει, ἢ τὸ ὀξὺ τοῦ δόρατος, ἐπεὶ καὶ αἰγανέας δολιχαύλους που λέγει τὰς μακροξύλους. ἢ τὸ τρῆμα τῆς κυνέης, τὸ διὰ τοῦ ἔγχεος. καὶ ἄλλως δὲ, αὐλὸν τὸν ἐξακοντισμόν φησι, καὶ τὴν ἐπιμήκη φορὰν τοῦ αἵματος, αὐλὸς γὰρ, ὡς καὶ προεδηλώθη, πᾶν τὸ ἐπίμηκες, καὶ οὐδὲ πλατύ. ὅθεν καὶ οἱ αὐλῶνες, καὶ ὁ τῶν πνευμάτων ἀνακαμπτικὸς διαυλωνισμός. καὶ αὐ-

λὸς, καὶ δίαυλος, τὸ στάδιον, καὶ ἐξ αὐτοῦ μεταφορικῶς καὶ ἡ ἁπλῶς οὑτινοσοῦν ἀνάκαμψις, ὡς τὸ, Διαύλιος κυμάτων φορούμενος, etc. Emendo, Διαύλοις κ. φ. nam refpexit ad hunc verfum Euripidis,

Πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος.

Idem tradit aliis etiam in locis, id quod vetus Homeri Scholiaftes, Etymologici Auctor, aliique Lexicographi confirmant. Hinc patet, cur αὐλὸς vocetur ftadium, cuius figura erat oblonga. Hinc etiam ftadium duplicatum vocabant δίαυλον, quod ex gemino αὐλῷ, vel itinere, conftabat, cum nempe, decurfo primo ftadio, a meta ad ipfos carceres redibatur. Suidas, Δίαυλος, ὁ διττὸν ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ, τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον, καὶ ὑποστρέψαι.

41. Πατρὸς Παλαιστοῦ μέσον ὀχμάσας δέμας] Cum Hercules purgaffet ftabula Augeae, Eleorum regis, et promiffa mercede effet fraudatus, confcripto exercitu Elidem inuafit, et deuicto Augea, regionem depopulatus, ex praeda fpoliisque captis Olympicam folemnitatem inftituit; in qua cum totam circumftantem coronam ad palaeftricum certamen prouocaffet, et neminem reperire poffet, qui fecum congredi auderet; fama eft, Iouem, fumto palaeftritae habitu, in arenam defcendiffe, et cum diu anceps pugna fuiffet, et ad neutrum inclinaret victoria, filio tandem fe prodidiffe. Hinc ei nomen Παλαιστοῦ inditum. Sunt autem haec verba hypotypofis luctatoris antagoniftae lumbos conftringentis; cuius rei viuam nobis dedit imaginem Ouidius Metam. lib. IX. Fab. I. vbi Achelous fuum cum Hercule certamen depingit his verbis,

Non aliter vidi fortes concurrere tauros,
Cum pretium pugnae toto nitidiffima faltu
Expetitur coniux: fpectant armenta, pauentque,
Nefcia quem maneat tanti victoria regni.
Ter fine profectu voluit nitentia contra
Reiicere Alcides a fe mea pectora: quarto
Excutit amplexus, adductaque brachia foluit,
Impulfumque manu (certum eft mihi vera fateri)
Protinus auertit, tergoque onerofus inhaefit.
Si qua fides, (neque enim ficta mihi gloria voce
Quaeritur) impofito preffus mihi monte videbar:
Vix tamen inferui fudore fluentia multo
Brachia, vix folui duros a corpore nexus.

Caeterum heic Lycophron Euripidem expreſſit Oreſt. v. 264.

— — μί' οὖσα τῶν ἐμῶν Ἐριννύων
Μέσον μ' ὀχμάζεις, ὡς βάλῃς εἰς Τάρταρον.

Vbi Scholiaſtes, quid proprie ſit ὀχμάζειν, docet. Ὀχμάζω, inquit, γίνεται ἀπὸ τοῦ ἔχω, ἕξω, ἔχμα, οὐ μόνον ἡ ἐξοχὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ συνοχή. ἀπὸ δὲ τοῦ ἔχμα γίνεται ἐχμάζειν, τὸ κωλύειν, καὶ ἐπέχειν· καὶ ἐχμάσαι, τὸ κατασχεῖν, καὶ ἑλεῖν, ὃ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ ἐνταῦθα διὰ τοῦ ο κεῖται, Μέσον μ' ὀχμάζεις. Eadem phraſis aliis etiam Poetis familiaris eſt, ſed in deteriorem plerumque partem ſumitur, et athletam ὀχμαζόμενον victum eſſe ſignificat; nam ſecundum Phauorinum, σημαίνει καὶ τὸ ἐν μάχῃ κρατῆσαι. Quo ſenſu apud Ariſtophanem Nub. Act. III. Sc. III. quidam, cum aduerſario ſe putauit inuictis argumentis os occludiſſe, ait,

— εὐθὺς γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον.

Vbi Scholiaſtes doctiſſimus, Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν παλαιστῶν λαμβανομένων εἰς τὸ μέσον, καὶ ἡττωμένων. Et in Equit. Act. I. Scen. I. cum voluit dicere Cleonem tandem ſuperatum eſſe, et populo inuiſum factum, ait,

Νῦν γὰρ ἔχεται μέσος.

Ad quod idem vetus Interpres, Νῦν γὰρ τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος αὔξεται, καταπεπάλαισται φησί. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν παλαιόντων, τῶν τοὺς ἀντιπάλους μεσολαβούντων, καὶ ἐκ τοῦ κρείττονος γενομένου.

42. Κρόνου παρ' αἰπὺν ὄχθον] Olympiam vult Lycophron, ſiue montem, in quo Olympica certamina celebrari ſolebant, ita dictum, quod Κρόνῳ, i. e. Saturno, ſacer eſſet. Phauorinus, Κρόνιον, ἀκρωτήριον τῆς Πίσσης, περὶ γὰρ τὸν Κρόνιον λόφον ἄγεται τὰ Ὀλύμπια. Et hoc ex pluribus Pindari locis conſtat. Olymp. Od. V.

Σωτὴρ ὑψινεφὲς Ζεῦ,
Κρόνιόν τε ναίων λόφον.

In eodem libro cum de Hercule loquitur, qui, inſtituto certamine, claram reddidit Olympiam, ait, Καὶ πάγον Κρόνου προσεφθέγξατο. Ibidem Od. I.

— — παρ' εὐδείελον ἐλθὼν
Κρόνιον. —

Eodem ſenſu vocauit πέτραν Κρόνου, petra enim pro monte non raro ſumitur, Od. VI.

Ἵκοντο δ᾽ ὑψηλοῖο πέ-
τραν ἀλίβατον Κρόνου.

Iterum clare dixit, Olympicos ludos hic celebratos eſſe, Od. VIII.

Ἀλκιμέδοντα δὲ πὰρ Κρόνου λόφον
Θῆκεν Ὀλυμπιονίκαν.

Alterum tantum exemplum huius rei proferam ex Nemeonic. Od. XI. vbi iisdem verbis vſus eſt, quo Poeta noſter,

Καὶ παρ᾽ εὐδένδρῳ μολὼν ὄχθῳ Κρόνου.

Quin etiam mos erat apud Veteres Saturno, aut Ioui montes excelſos dicare; et in Sacris Scripturis hi ſunt, vt obſeruauit Canterus, qui vocantur *Montes Dei*. Porro in huiusmodi locis non raro collocatae erant ſtatuae. Aeſchylus Agamemn. v. 293.

Ἀθῷον αἶπος Ζηνὸς ἐξεδέξατο.

Hinc Iupiter Ἀθῷος dictus. Heſychius, Ἀθῷος, ὁ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἱδρυμένος ἀνδριὰς, ὁ Ζεύς. Sacrificia etiam offerre, et Deorum cultum heic obire ſolebant, quoniam hi loci coeleſtibus domibus propinqui erant. Hinc in Sophocle cum Hercules Hyllum filium interrogat, Vtrum cognitum habeat Oetam montem? reſpondet Hyllus, Sibi notum eſſe, quod ſaepius ibi Diis ſacrificarit; Trachin. v. 1198.

Ἡρ. Οἶσθ᾽ οὖν τὸν Οἴτης Ζηνὸς ὕψιστον πάγον;
Ὕλ. Οἶδ᾽, ὡς θυτήρ γε πολλὰ δὴ σταθεὶς ἄνω.

Idem mos apud Ethnicos fere vniuerſos videtur obtinuiſſe: de Perſis teſtatur ex Strabone Euſtathius Il. α. Θύουσιν, inquit, ἐν ὑψηλῷ τόπῳ Πέρσαι, τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία. Strabonis autem locus ita ſe habet in Perſidis deſcriptione, Geogr. lib. XI. Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα, καὶ βωμοὺς οὐχ ἱδρύονται, θύουσι δὲ ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, τὸν οὐρανὸν ἡγούμενοι Δία. Quod ex Herodoto videtur deſumſiſſe, qui in Clione cap. CXXXI. haec verba habet, Οἱ δὲ νομίζουσι Διῒ μὲν, ἐπὶ τὰ ὑψηλότατα τῶν οὐρέων ἀναβαίνοντες, θυσίας ἔρδειν, τὸν κύκλον πάντα τοῦ οὐρανοῦ Δία καλέοντες. Idem factum in aliorum etiam Deorum ſacrificiis narrat Xenophon Κύρου Παιδ. lib. VIII. Εὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα ἔθυε Διΐ τε Πατρίῳ, καὶ Ἡλίῳ, καὶ τοῖς

ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαι θύουσι. In Phoenicia etiam, et conterminis regionibus eundem morem inualuiſſe conſtat ex Sacris Literis, quibus proditur Iudaeos in hoc finitimas gentes imitatos fuiſſe; quo nomine iram ſuam in eos denuntiat vbique Deus per Prophetas; quae res notior eſt, quam vt exemplis confirmari debeat.

43. Ἵππων ταρακτής ἐστιν etc.] In curriculo Olympico, Iſthmico, Nemeatico, Delphico loci erant, ad quos venientes equi, magno attoniti terrore, refugiebant, ſaepa non ſine graui aurigarum periculo; hinc locus, aut, ſecundum alios, loci Genius, qui timorem iſtum immittere credebatur, Ταράξιππος dictus. Is in Olympia, ſecundum Lycophronem, Iſchenus erat, quem Scholiaſtes tradit natum eſſe ex gigante, Mercurii et Hiereae filio. Is porro, cum patria fame laboraret, et vnicum mali remedium eſſe pronunciaſſet Oraculum, ſiquis nobilium ſe morti deuoueret, caeteris recuſantibus, mactari ſe paſſus, hoc in loco ſepultus eſt. Sunt, quibus viſum eſt Pelopem Ταράξιππον appellare. Heſychius, Ταράξιππος, οὗτος ὑπ᾽ ἐνίων ὁ Πέλοψ ἱστορεῖται, οὗ τάφος ἐν Ὀλυμπίᾳ. Alii alias cauſas reddunt, quas complexus eſt fere omnes, vnaque inſignem nobis reliquit horum locorum deſcriptionem Pauſanias, Eliac. β. Παρεξιόντι δὲ τοῦ ἱπποδρόμου, inquit, παρήκουσαν ἐς πλέον τὴν ἑτέραν τῶν πλευρῶν, ἔστιν ἐπὶ τῆς μείζονος πλευρᾶς, οὔσης χώματος, κατὰ τὴν διέξοδον τὴν διὰ τοῦ χώματος, τὸ τῶν ἵππων δεῖμα, ὁ Ταράξιππος. σχῆμα μὲν οὖν βωμοῦ περιφεροῦς ἐστι, παραθέοντας δὲ κατὰ τοῦτο τοὺς ἵππους φόβος τε αὐτίκα ἰσχυρὸς ἀπ᾽ οὐδεμιᾶς προφάσεως φανερᾶς, καὶ ἀπὸ φόβου λαμβάνει ταραχή, τά τε δὴ ἅρματα καταγνύουσιν ὡς ἐπίβαν, καὶ οἱ ἡνίοχοι τιτρώσκονται. καὶ τοῦδε ἡνίοχοι ἕνεκα θυσίας θύουσι, καὶ γενέσθαι σφίσιν ἵλεων εὔχονται τὸν Ταράξιππον. Ἕλληνες δὲ οὐ κατὰ τὰ αὐτὰ νομίζουσιν εἰς τὸν Ταράξιππον· ἀλλ᾽ οἱ μὲν εἶναι τάφον ἀνδρὸς αὐτόχθονος καὶ ἀγαθοῦ εἰς ἱππικὴν, καὶ ὄνομα Ὠλένιον αὐτῷ τίθενται· ἀπὸ τούτου καὶ τὴν Ὠλενίαν ἐν τῇ Ἠλείᾳ πέτραν φασὶν ὀνομασθῆναι. Οἱ δὲ τὸν Φλιοῦντος Δαμέωνα μετασχόντα Ἡρακλεῖ τῆς ἐπὶ Αὐγέαν καὶ Ἠλείους στρατείας, αὐτόν τε ἀποθανεῖν, καὶ τὸν ἵππον, ἐφ᾽ ᾧ ἐπωχεῖτο, ὑπὸ Κτεάτου τοῦ Ἄκτορος, καὶ τὸ μνῆμα κοινὸν Δαμέωνι καὶ τῷ ἵππῳ γενέσθαι. Λέγουσι δὲ καὶ ὡς Μυρτίλῳ κενὸν ἐνταῦθα ἡρῷον ποιήσειε Πέλοψ, καὶ θύσειέ τε αὐτῷ, τὸ ἐπὶ τῷ φόνῳ μήνιμα ἰώμενος, καὶ ἐπονομάσαι Ταράξιππον, ὅτι τῷ Οἰνομάῳ διὰ τοῦ Μυρτίλου τῆς τέχνης ἐταράχθησαν αἱ ἵπποι. Τοῖς δέ ἐστιν εἰρημένον, ὡς αὐτὸς Οἰνόμαος ὁ τοὺς ἱππεύοντάς ἐστιν ἐν τῷ δρόμῳ βλάπτων.

Ἤκουσα δὲ καὶ ἐς τὸν Πορθάονος Ἀλκάθουν ἀγόντων τὴν αἰτίαν, ὡς ἐνταῦθα μέρη λάβοι γῆς ὁ Ἀλκάθους ἀποθανὼν ὑπὸ Οἰνομάου, τῶν Ἱπποδαμείας γάμων ἕνεκα· ἅτε δὴ ἀτυχήσαντα ἐν ἱπποδρόμῳ, βάσκανόν τε εἶναι τοῖς ἱππεύουσι καὶ οὐκ εὐμενῆ δαίμονα. Ἀνὴρ δὲ Αἰγύπτιος Πέλοπα ἔφη παρὰ τοῦ Θηβαίου λαβόντα Ἀμφίονος κατορύξαι τὶ ἐνταῦθα, ἔνθα καλοῦσι τὸν Ταράξιππον· καὶ ὑπὸ τοῦ κατορωρυγμένου ταραχθῆναι μὲν τῷ Οἰνομάῳ τότε, ταράσσεσθαι δὲ καὶ ὕστερον τοῖς πᾶσι τοὺς ἵππους. Ἠξίου δὲ οὗτος Αἰγυπτίους εἶναι μὲν Ἀμφίονα, εἶναι δὲ καὶ τὸν Θρᾷκα Ὀρφέα μαγεῦσαι δεινόν· καὶ αὐτοῖς ἐπᾴδουσι θηρία τε ἀφικνεῖσθαι τῷ Ὀρφεῖ, καὶ Ἀμφίονι εἰς τὰς τοῦ τείχους οἰκοδομίας τὰς πέτρας. Poſt has variorum varias de Taraxippis opiniones ſuam tandem profert Auctor, *Ὁ δὲ πιθανώτατος (ἐμοὶ δοκεῖν) τῶν λόγων Ποσειδῶνος ἐπίκλησιν εἶναι τοῦ Ἱππίου φησίν.* Deinde pergit de Taraxippo Iſthmico, et Nemeatico loqui, quem tamen multo minus equis inſenſum ait, quam Olympicum, *Ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἰσθμῷ Ταράξιππος Γλαῦκος ὁ Σισύφου, γενέσθαι δὲ αὐτῷ τὴν τελευτὴν λέγουσιν ὑπὸ τῶν ἵππων, ὅτε Ἄκαστος τὰ ἆθλα ἔθηκεν ἐπὶ τῷ πατρί. Ἐν Νεμέᾳ δὲ τῶν Ἀργείων Ἥρως μὲν ἦν οὐδεὶς, ὅστις ἔβλαπτε τοὺς ἵππους, πέτρας δὲ ὑπὲρ τῶν ἵππων τὴν καμπὴν ἀνεστηκυίας χρόαν πυῤῥᾶς, ἡ ἀπ᾽ αὐτῆς αὐγὴ, κατὰ ταῦτα καὶ εἰ πῦρ, ἐνεποίει φόβον τοῖς ἵπποις. Ἀλλὰ γὰρ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ταράξιππος πολὺ δή τι ὑπερῆρκώς ἐστιν ἐς ἵππων φόβον.* Idem in Phocicis Taraxippi in curriculo Ludorum Pythiorum meminit; verba eius haec ſunt, *Τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ Ταράξιππον ἐδήλωσέ μοι τὰ ἐς Ἠλείους τοῦ λόγου. Ὁ δὲ Ἱππόδρομος ἔοικε τοῦ Ἀπόλλωνος τάχα μέν που καὶ αὐτὸς τῶν ἱππευόντων τινὰ ἀνιᾶσαι, ἅτε ἀνθρώποις τοῦ δαίμονος ὁμοίως ἐπὶ ἔργῳ παντὶ καὶ ἀμείνω καὶ χείρω νέμοντος. Οὐ μέντοι καὶ αὐτὸς ταραχὴ ἦν τοῖς ἵπποις ὁ Ἱππόδρομος, οὔτε κατὰ αἰτίαν ἥρωος, οὔτε ἐπ᾽ ἄλλῃ πέφυκεν ἐργάζεσθαι προφάσει.* Ad Olympicum Taraxippum quod attinet, praeter rationes ex Pauſania allatas, aliam reddit Scholiaſtes noſter, videlicet commotionem foliorum lauri arboris, quae ſepulcro iuxta curriculi metam poſito accreuit, et a vento concuſſa, atque iugi motu agitata, equos praetereuntes perterruit.

44. *Ὁ τῆς θαλάσσης Αὐσονίτιδος μυχοὺς*] *Αὐσονίην θάλασσαν* vocat mare Siculum. Auſones proprie erant Latii populi, prope Lirim fluuium, ſecundum Plinium lib. III. cap. V. dicti ab Auſone, Vlyſſis et Circes, vel Calypſus et Vlyſſis, aut Atlantis, vel Itali filio. Idem tamen Auctor eiusdem libri capite decimo in auſtrali Italiae parte,

quae poſtea Magna Graecia, collocat. Iohannes Tzetzes ad mare ſitos, inter Volſcos et Campanos, ait, Chil. V. Hiſt. XVI.

Ἡ Αὐσονία ἔσχηκε τὴν κλῆσιν τῶν Αὐσόνων,
Κατά τινας ἐξ Αὔσονος, υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσέως.

Deinde paullo poſt,

Ἄλλοι δὲ ἀπὸ Αὔσονος τοῦ παλαιοτέρου,
Υἱοῦ τελοῦντος Ἰταλοῦ, τῆς χώρας βασιλέως.
Τοὺς δὲ Αὐρούγκους μόνους μοι Αὔσονας λέγειν νόει,
Μέσους Οὐόλκων, Καμπανῶν, πρὸς θάλασσαν κειμένους,
Ἐξ ὧν κατὰ κατάχρησιν καὶ πᾶσαν Ἰταλίαν.

Ab iis tota Italia dicta *Auſonia.* Virgil. Aeneid. lib. VII. v. 54.

Multi illam magno e Latio, totaque petebant
Auſonia. —

Dionyſius ὁ Περιηγητὴς Auſonas narrat ad Leucopetram vsque pertingere, indeque mare Siculum (de quo heic Lycophron intelligendus) dictum eſſe *Auſonium*, v. 76.

Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη,
Ἔνθ' Ἰταλῶν υἷες ἐπ' ἠπείροιο νέμονται,
Ἐκ Διὸς Αὐσονιῆες ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες,
Ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω Λευκὴν ἐπὶ πέτραν,
Ἥ ῥά τε Σικελικῆς ἐπὶ πορθμίδος ἐῤῥίζωται.

Vbi Euſtathius haec verba habet, Ὅτι τοὺς Ἰταλοὺς, ὡς τότε μοναρχοῦντας, μέγα κοιρανέειν λέγει, καὶ Αὐσονιῆας, ἤτοι Αὔσονας, ὀνομάζει, καὶ σημειοῦται, ὅτι τοὺς αὐτοὺς εἶναι λέγει Αὔσονας καὶ Ἰταλούς. Λέγονται δὲ Αὔσονες ἀπὸ Αὔσονος, ὃς πρῶτος μὲν τῶν κατὰ Ῥώμην βασιλεῦσαι πρός τινων ἱστορεῖται, Ὀδυσσεῖ γεγονὼς ἐκ τῆς Κίρκης. ἢ κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, ἐκ Καλυψοῦς γεννηθεὶς τῷ Ἄτλαντι· ἀφ' οὗ καὶ τὸ Σικελικὸν πέλαγος Αὐσόνιον ἐκλήθη ποτέ. Quidquid autem fiat de Auſonum ſitu, et nominis ratione, nobis ſufficiet, ſi conſtabit mare Siculum, in quo Scylla habitare credita eſt, Auſonium olim dictum fuiſſe, quam ad rem Strabonis teſtimonium eſſi ax erit, lib. II. Καὶ τὸ Αὐσόνειον μὲν πάλαι, νῦν δὲ καλούμενον Σικελικὸν, συῤῥοῦν ἐκείνῳ, καὶ συνεχές. Idem poſtea tradit, Auſonium id mare dictum eſſe, etſi numquam eam oram habitarint Auſones, lib. V. Τῶν δ' Αὐσονίων οὐδ' ἅπαξ οἰκησάντων ἐπὶ τῇ Σικελικῇ θαλάττῃ, τὸ πέλαγος ὅμως Αὐσόνιον καλεῖται. Suidas

ita dictum credit, quia circa id regnauit Auſon, Vlyſſis et Calypſus filius: Αὐσόνιος πόντος, ἡ Σικελικὴ θάλασσα, ἀπὸ Αὔσονος, τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Καλυψοῦς υἱοῦ, ἐκεῖ βασιλεύσαντος. Stephanus Byzantinus hunc, et alios quosdam Lycophronis verſiculos laudauit: Αὔσων, ὁ Ἰταλός. Λυκόφρων,

Κτείνουσιν αὐτὸν Αὔσονες Πελλήνιοι.

Καὶ Αὐσονὶς, τὸ θηλυκόν. Καὶ Αὐσόνιος, καὶ Αὐσονία, ἡ χώρα· ἀφ' οὗ Αὐσονιεὺς, καὶ Αὐσόνειος. Λυκόφρων,

Ὁ δ' Αὐσονείων ἄγχι Κάλχαντος τόπων.

Καὶ Αὐσονίτης· ὁ αὐτὸς,

Παρ' Αὐσονίτην Φύλαμον δομήσεται.

Καὶ Αὐσονῖτις θηλυκόν· ὁ αὐτὸς,

Ὁ τῆς θαλάσσης Αὐσονίτιδος μυχούς.

Καὶ Αὐσόνιος κτητικόν.

Ibid. Μυχούς] Specus maris praecipue ſcrutabantur piſcatores, in iis latere piſces perſuaſi. Hinc Ariſtophanes Theſmophor.

— μυχὸν ἰχθυόεντ' οἰστροδίνητον
Νηρέος. —

48. Σάρκας καταίθων λοφνίσιν δομήσατο, Λέπτυνιν οὐ τρέμουσαν] Vetus erat opinio, hominis animam vi ignis a corporis vinculo ſeparari, et flammis, tanquam vehiculo, inſidentem ad aetherias domos aſcendere; quam cauſam aſſignant nonnulli, cur crematio cadauerum adeo apud priſci aeui homines obtinuerit. Euſtathius Iliad. α. p. 32. Ὅτι ἔθος ἦν τοῖς Ἕλλησι καίειν τοὺς νεκροὺς, ὃ δὴ καὶ εἰς ἔτι παραμένει τισὶ τῶν βορείων βαρβάρων. ἐποίουν δὲ τοῦτο ἐκεῖνοι πρὸς ἔνδειξιν τοῦ τὸ μὲν θεῖον τοῦ ἀνθρώπου ἄνω φορηθὲν ἐν ὀχήματι τῷ πυρὶ, προσμίξαι τοῖς οὐρανίοις· τὸ δὲ γήϊνον κάτω μεῖναι· τὸ μὲν πυρὶ δαπανηθὲν, τὸ δὲ ἐναπομεῖναι λειψάνοις ὀστῶν. Οἱ δὲ φασιν, ὅτι τὸ μὲν νεκρὸν οὐ καθαρὸν ἐδόκει, ἁγνισμὸς δέ τις ἦν ἡ διὰ πυρὸς δαπάνη τοῦ νεκρωθέντος, ὅτι καὶ πῦρ ἁγνιστικὸν, διὸ καὶ οἱ καθαρμοὶ διὰ πυρὸς ἐγίνοντο. καὶ Εὐριπίδης δὲ τοιοῦτόν τι ἐμφαίνει, ὅπου φησὶν, ὅτι τὸ τῆς Κλυταιμνήστρας δέμας πυρὶ καθήγνισται. ὁ δὲ Λυκόφρων τῇ προτέρᾳ ἐννοίᾳ συντρέχει, ἐν οἷς τὴν Σκύλλαν καυθεῖσαν δομηθῆναι φησὶν, ἤγουν ἀνακτισθῆναι, ἀναζωωθῆναι, καὶ γενέσθαι, κατὰ τὸν ποιητὴν, ἀθάνατον κακόν. διὸ καὶ οἱ Γυμνοσοφισταὶ πυ-

ρίκαυστοι γινόμενοι, ἀπετίθεντο τὴν ζωὴν, ὡς καὶ ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου Κάλανος.

49. Λέπτυνιν] Variae ſunt hac de voce ſententiae, dum alii animam denotare contendunt, quod ea ſit λεπτὴ, tenuis admodum et aetheria ſubſtantia; alii Proſerpinam, aut Plutonem intelligi malunt, ἀπὸ τοῦ λεπτύνειν, quod mortui in tenues vmbras transformentur; aut quod eorum corpora comminuantur in puluerem. Etymologici Auctor, Λέπτυνιν, αἰτιατικὴ ἐστι παρὰ Λυκόφρονι· οἱ μὲν τὸν Ἅιδην, οἱ δὲ τὴν Περσεφόνην, οἷον τὴν λεπτύνουσαν τὰ σώματα τῶν ἀποθνησκόντων. οἱ δὲ τὴν ψυχὴν, λεπτομερέστατον γάρ ἐστιν.

50. Ἐξηνάριξεν ὅν ποτ' ἀξίφῳ δόλῳ] Δόλον ἄξιφον vocat Neſſi venenatum ſanguinem, quo ad inſaniam adactus Hercules, viuum ſe ardenti rogo iniecit. Haud aliter ipſe conqueritur de hoc infortunio apud Sophoclem Trachin. v. 1070. vbi Deianiram vxorem ipſum ſine gladio occidiſſe ait,

Γυνὴ δὲ, θῆλυς οὖσα, κοὐκ ἀνδρὸς φύσιν,
Μόνη με δὴ καθεῖλε φασγάνου δίχα.

51. Νέκυς τὸν ἅδην δεξιούμενος πάλαι] Vel δεξιούμενον πάλιν. Si priori modo legas, de Neſſo interpretabere, qui, quum iamdudum *Orcum ſalutaſſet*, i. e. mortuus fuiſſet, Herculem interfecit. Similiter Hercules Tragoedia citata, v. 1166. a Ioue accepiſſe narrat, periturum ſe eſſe procuratione hominis mortui,

Ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφαντον ἐκ πατρὸς πάλαι,
Πρὸς τῶν πνεόντων μηδενὸς θανεῖν ὕπο,
Ἀλλ' ὅστις ᾅδου φθίμενος οἰκήτωρ πέλει.
Ὅδ' οὖν ὁ θὴρ Κένταυρος, ὡς τὸ θεῖον ἦν
Πρόφαντον, οὕτω ζῶντά μ' ἔκτανεν θανών.

Nec aliter Aiacem ab Hectore occiſum plorat Teucer, quum ſemet Hectoris gladio confodiſſet. Sophocles Aiace v. 1051.

— — εἶδες, ὡς χρόνῳ
Ἔμελλέ σ' Ἕκτωρ καὶ θανὼν ἀποφθίσειν.

Sin vero legere malis δεξιούμενον πάλιν, de Hercule intellige, qui iamdudum adiiſſet inferos, Cerberum inde ad ſuperos educturus. Vel, qui cum Plutone certamen quoddam habens, iaculis ipſum ἐδεξιώσατο, i. e. excepiſſet; quae Tze-

tzis interpretatio, etsi Cantero dura nimis visa fuerit, Homeri et Eustathii auctoritate stabilita est; nam Teucer se iactat homines τόξοισι δέχεσθαι, Iliad. Θ.

— — τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω.

Ad quae verba Eustathius p. 600. Ἴσως ταυτόν ἐστιν ἀστείως τῷ φιλοφρονούμενος, δεξιούμενος· ἵνα ὥσπερ δώροις καὶ δαιτὶ δεξιοῦνταί τινες, οὕτω καὶ Τεῦκρος τοὺς Τρῶας τόξοις, οἷς ῥίπτει αὐτούς. οὕτω καὶ τὸν Ἅιδην παρὰ Λυκόφρονι, καθά τινες νοοῦσι, τόξοις ὁ Ἡρακλῆς ἐδεξιώσατο, βαλὼν ἐκεῖνον. Porro δεξιοῦσθαι proprie est dextram iungere, quae compellatio apud Veteres (vt hoc obiter moneam) erat fidei et amicitiae symbolum: propterea Pythagoras admonens, quoslibet in amicitiam non esse recipiendos, consuluit μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιάν. Et δεξιαὶ plerumque pro foederibus vsurpantur. Suidas, Δεξιάς, συνθήκας. Hesychius, Δεξιαὶ, αἱ γινόμεναι κατὰ συνθήκας ἐπαφαὶ τῶν δεξιῶν χειρῶν, εἰς σύμβολα τοῦ βέβαια ἔσεσθαι, etc. Hinc in Euripide Menelaus, cum Helenae fides dubia esset, ab ea exigit, vt data dextra, quae dixisset, confirmaret, Helen. v. 844.

Ἐπὶ τοῖσδε τοῖς νῦν δεξιᾶς ἐμᾶς θίγε.

Et in Iliade, cum Troiani foedera violassent, Heros Graecos quaerit, quo loco habitae sint

— — δεξιαὶ, αἷς ἐπέπιθμεν.

Cuius moris causa fuit, (vt ex Hansenio discimus lib. de Iureiurando cap. IX.), quod dextra fidei sedes existimata sit; eo quod omnis Veterum auctoritas dextrae manus virtute constaret, vt ex Callimacho obseruauit Varro: vel quod ex religione numeri denarii moris fuit veterioris, vt iustissimi quique fidei comparandae gratia dextras iungerent: denique in dextra honoris laus est, et ea manus imperii signum, cuius et instrumentum fuit: vnde elegans Crinagorae in Caesarem epigramma, vbi dicit, nullum esse ab hostibus metuendum periculum, quamdiu dextra Caesari sufficiat ad imperium, Antholog. lib. I. *Non* (inquit) *si Oceanus se, quantum potest, inflet, non si Germania Rhenum suum epotet, Romae vllum erit ab iis periculum,*

— — ἄχρι κε μίμνῃ
Δεξιὰ σημαίνειν Καίσαρι θαρσαλέη.

Huc etiam referendum eſt illud Ouidii Metam. lib. I.

— Ioui, qui poſtquam voce, manuque
Murmura compreſſit, tenuere ſilentia cuncti.

54. Λαίτριναν] Vel Λέτριναν, nam varie ſcribitur huius vrbis nomen; Zonarae Lexicon Λαίτριναν vocat, ſed Pauſanias perpetuo Λέτριναν, memoratque vrbem hanc ab Elide diſtare ſtadia CLXXX. et a Letreo, Pelopis filio, conditam eſſe, vnde nihil mirum, ſi in ea Pelopis oſſa adſeruata fuerint; verba Pauſaniae haec ſunt Eliac. β. Ὀγδοήκοντα δὲ (στάδια) ἐκ Λετρίνων καὶ ἑκατὸν ἐπὶ Ἦλιν. τὸ μὲν δὴ ἐξ ἀρχῆς πόλισμα ἦν οἱ Λέτρινοι, καὶ Λετρεὺς ὁ Πέλοπος ἐγεγόνει σφίσιν οἰκιστής. ἐπ' ἐμοῦ δὲ οἰκήματα ἐλείπετο ὀλίγα, καὶ Ἀλφειαίας Ἀρτέμιδος ἄγαλμα ἐν ναῷ.

Ibid. Λειψάνοις πυρὸς] Dicere heic in animo erat de veteri apud Graecos cremationis more, vnde initium habuerit, et quibus ritibus peragi ſolita fuerit, ſed haec cum fuſe ſint in Archaeologiis noſtris (iam edendis) pertractata, illic Lectorem remitto. Id tantum heic adiiciam, manifeſto falſum eſſe veterem Homeri Scholiaſtem, qui Iliade prima ad Herculem moris huius originem refert, cum vel ex hoc Lycophronis loco, quem et alii Auctores confirmant, appareat, in vſu fuiſſe Pelopis temporibus, qui Herculis aeuum anteceſſit.

56. Πτερώμασι] i. e. alatis ſagittis; nam ſagittis auium plumas infigere ſolebant, vt maiori cum vi et celeritate ferrentur, qui mos etiam hodie obtinet. Hinc πτερόεις ἰὸς apud Homerum Iliad. δ. v. 116.

Αὐτὰρ ὁ σῦλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
Ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινέων ἕρμ' ὀδυνάων.

Et Iliad. ε. v. 171.

Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί;

Calaber etiam lib. IV. πτερόεν βέλεμνον dixit,

Κεῖνον ὑπερβαλέειν οὐδὲ πτερόεντι βελέμνῳ.

Oppianus dixit ὀϊστὸν φερεπτέρυγα, et εὔπτερον, Ἁλιευτικ. β.

Χαλκήων, οὐδ' ὅσσα φερεπτερύγων ἐπ' ὀϊστῶν.

Et Κυνηγετικ. α'.

— καμακάς τε, καὶ εὔπτερον, ὠκὺν οἰστόν.

Nec alia ratione *iaculum comatum* dixit Sophocles Trachiniis,

Ἧκεν κομήτην ἰὸν ἐς δὲ πλεύμονας.

57. Δάμαρ] Δαμάζεσθαι dicebantur mulieres nubentes, vnde apud Homerum Thetis de Ioue, qui ipſam Peleo nubere coegiſſet, ait Iliad. σ'. 432.

Ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν,
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνήν.

Vbi τῷ ἀνδρὶ δαμάζεσθαι, et τλῆναι ἀνέρος εὐνὴν, phraſes ſunt aequipollentes. Hinc Sophocles Oedipi filias virgines vocat ἀδμῆτας ἀδελφὰς, Oed. Colon. v. 1048. et Dianam, quae perpetuam coluit virginitatem,

— τὰν Ἄρτεμιν
Τὰν αἰὲν ἀδμήταν.

Electra v. 1245. Eiusque vetus Interpres in Aiace v. 451. ἀδάμαστον θεὰν explicat παρθένον, ἄζυγον. Appoſite admodum, nam vox ἄζυγος eiusdem prorſus eſt ſignificationis cum ἀδάμαστος, nam metaphora haec a iuuencis iugo aſſuetis deſumta eſt; hinc de virgine impuberi Horatius Lib. II. Od. V.

Nondum ſubacta ferre iugum valet
Ceruice. —

Attici vero vt vxorem δάμαρτα, ſic virum appellabant κύριον: quibus nominibus vterque admonetur ſui ordinis atque officii. Ariſtophanes Equitibus,

— ἐφ' ἅρματος
Χρυσοῦ διώξεις Σμικύθην, καὶ κύριον.

Vbi Smicytham, virum effoeminatum, ridere voluit Poeta: hinc Scholiaſtes vetus, Χρυσοῦ διώξεις· τῷ διώξεις ἔχοντι λόγον πρὸς τὰ προκείμενα, ἐπήνεγκε παρὰ τὴν φωνὴν τὸ, Διώξεις Σμικύθην καὶ κύριον, ὥσπερ ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς τῶν ἐγκλημάτων κηρύττειν εἰώθασιν, ἐπειδὰν γυναικὶ ἐπιφέρηται ἔγκλημα· οὕτω γὰρ προκαλεῖσθαι εἰώθασιν, Ἡ δεῖνα καὶ ὁ κύριος, τουτέστιν ὁ ἀνήρ. ἅμα οὖν ὡς γυναικώδη τὸν Σμικύθην κωμῳδεῖ, καὶ ἔχοντα κύριον, ὡς αἱ θήλειαι. Et paulo poſt, Τὸν Σμικύθην κωμῳδεῖ ὡς κίναι-

'δον, κύριον δὲ λέγει τὸν ἄνδρα· οὕτω γὰρ ἐπεγράφοντο ἐν τοῖς δικαστηρίοις· Ἀσπασία, καὶ κύριος, τουτέστιν ὁ Περικλῆς. Caeterum *vxorem* appellat Oenonem, quae Cebrenis fluuii filia erat, et Alexandro nupſit, dum inter paſtores ageret, ab eodemque poſtea repudiata fuit, cum Helenam duxerat, cuius nuptias heic vocat ἐπεισάκτους, q. d. ſuperinductas; hinc et Oenonem βαρύζηλον appellat. Oenones meminit Apollodorus Mytholog. lib. III. cap. VI. Ἕκτωρ μὲν οὖν Ἀνδρομάχην τὴν Ἠετίωνος γαμεῖ· Ἀλέξανδρος δὲ Οἰνώνην, τὴν Κεβρῆνος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα. Maxime autem omnium Ouidius in Epiſtola Oenones ad Paridem, vbi deſerta vxor de mariti perfidia conqueritur, v. 9.

Nondum tantus eras, cum, te contenta marito,
Edita de magno flumine Nympha fui.
Qui nunc Priamides, (adſit reuerentia vero)
Seruus eras; ſeruo nubere Nympha tuli.

Et iterum v. 79.

At cum pauper eras, armentaque paſtor agebas,
Nulla, niſi Oenone, pauperis vxor erat.

58. Στείλασα κοῦρον τὸν κατήγορον χθονὸς] Praeter allatum a Meurſio Parthenii teſtimonium, Ouidius etiam tradit, Corythum Paridis fuiſſe filium, Metamorph. VII. Fab. VIII. de Paride loquens,

Quaque pater Corythi parua tumulatus arena eſt.

Hoc etiam ſuo teſtimonio confirmauit Conon Διηγήσ. XXIII. additque eum a patre occiſum, quod cum Helena familiaritatem contraxiſſet: Ὡς Ἀλεξάνδρου, τοῦ Πάριδος, καὶ Οἰνώνης, ἣν ἐγήματο, πρὶν ἢ τὴν Ἑλένην ἁρπάσαι, παῖς Κόρυθος γίνεται, κάλλει νικῶν τὸν πατέρα. τοῦτον ἡ μήτηρ Ἑλένῃ προσέπεμπε, ζηλοτυπίαν τε κινοῦσα Ἀλεξάνδρῳ, καὶ κακόν τι διαμηχανωμένη Ἑλένῃ. ὡς δὲ συνήθης ὁ Κόρυθος πρὸς Ἑλένην ἐγένετο, Ἀλέξανδρός ποτε παρελθὼν εἰς τὸν θάλαμον, καὶ θεασάμενος τὸν Κόρυθον τῇ Ἑλένῃ παρεζόμενον, καὶ ἀναφλεχθεὶς, ἐξ ὑποψίας εὐθὺ ἀναιρεῖ. Eandem fere Hiſtoriam repetit Parthenius Nicaënſis, additque ex Nicandro, Helenae ipſum filium a nonnullis dici. Erotic. cap. XXXIV. Ἐκ δὲ Οἰνώνης καὶ Ἀλεξάνδρου παῖς ἐγένετο Κόρυθος· οὗτος ἐπίκουρος ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον, Ἑλένης ἠράσθη, καὶ αὐτὸν ἐκείνη μάλα φιλοφρόνως ὑπεδέχετο· ἦν δὲ τὴν ἰδέαν κράτιστος. φωράσας δὲ αὐτὸν ὁ πατὴρ ἀνεῖλεν. Νίκανδρος μέντοι τὸν Κό-

ῥυθον, οὐκ Οἰνώνης, ἀλλὰ Ἑλένης καὶ Ἀλεξάνδρου φησὶ γενέσθαι, λέγων ἐν τούτοις,

> Ἠρία τ' ἐν (emendo εἰν) αἴδαο κατοιχομένου Κορύθοιο,
> Ὅν τε καὶ ἁρπακτοῖσιν ὑποδμηθεὶς (lege ὑποδμηθεῖσ') ὑμεναίοις
> Τυνδαρὶς, αἴν' ἀχέουσα, κακὸν γόνον ἤρατο βούτεω.

Ex quibus verſiculis, vti iam leguntur, male colligit Parthenius, (vt hoc obiter moneam) Nicandrum dicere Corythum Paridis et Helenae filium, cum nihil tale vel innuendo ſignificet Poeta; nam γόνον ἤρατο βούτεω nihil aliud denotat, quam quod Helena ἠράσατο τὸν βούτεω, τουτέστι τοῦ Πάριδος, γόνον, ἢ παῖδα, i. e. bubulci, ſeu Paridis, filii, h. e. Corythi, amore capta fuit; ἤρατο enim fit a verbo poetico ἔραμαι. Sin vero dicere voluiſſet, Helenam ex bubulco Corythum ſuſcepiſſe, debuit hoc modo verſiculum proferre,

> — κακὸν γόνον ἤρατο βούτῃ.

Itaque legendum puto. Ad Lycophronem eiusque Scholiaſtem redeo, qui, cum referunt Corythum Graecis ad Troiam nauigantibus viae ducem fuiſſe, Homero contradicunt, apud quem Calchas dicitur per maria iter monſtraſſe. Euſtathius Iliad. α. Ἡ δὲ Ὁμήρου γνώμη δήλη ἐστὶν, ἀποφηναμένου τὸν Κάλχαντα τοῖς Ἕλλησι τοῦ εἰς τὴν Τροίαν πλοῦ ἀφηγήσασθαι. Audi etiam ipſum Homerum Iliade citata, vbi de Calchante ait, v. 72.

> Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω.

61. *Αὐτὴ δὲ φαρμακουργὸς* etc.] Magno in pretio habebatur apud Veteres medicina, vnde tam clara nomina Aeſculapii, Chironis, etc. Reges etiam et Principes non dedignabantur in ea addiſcenda operam ponere, quod Achillis, aliorumque exemplis comprobari poſſit; et Athenienſes, quam regibus aliquot, et ſummis viris negarunt, vrbis ſuae libertatem Hippocrati, celebri medico, vltro obtulerunt. Hinc nihil mirum, ſi Apollo medicinam Oenonae praebuerit in raptae virginitatis ſolatium, vt fuſius narrat Ouidius in Epiſtola iam laudata. Haec porro, cum Paris eſſet a Philoctete vulneratus, ipſaque ſola opem ferre potuit, ſanare ipſum noluit; eo vero mortuo, poenitentiam agens, vitam laqueo finiuit, ſecundum Apollodorum, et Cononem; aut a turri ſe praecipitem dedit, vt

Lycophron; aut alio ſe modo confecit, vt alii. Fabula eſt apud Apollodorum loco citato: Αὕτη (Οἰνώνη) παρὰ τῆς Ῥέας τὴν μαντικὴν μαθοῦσα, προὔλεγεν Ἀλεξάνδρῳ μὴ πλεῖν ἐπὶ Ἑλένην. μὴ πείθουσα δὲ, εἶπεν, ἐὰν τρωθῇ, παραγενέσθαι πρὸς αὐτὴν, μόνην γὰρ θεραπεῦσαι δύνασθαι. τὴν δὲ Ἑλένην ἐκ Σπάρτης ἁρπάσαι, πολεμουμένης δὲ Τροίας, τοξευθέντα ὑπὸ Φιλοκτήτου τόξοις Ἡρακλείοις, πρὸς Οἰνώνην ἐπανελθεῖν εἰς Ἴδην. ἡ δὲ μνησικακοῦσα, θεραπεῦσαι οὐκ ἔφη. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν εἰς Τροίαν κομιζόμενος ἐτελεύτα· Οἰνώνη δὲ μετανοήσασα, τὰ πρὸς θεραπείαν φάρμακα ἔφερε, (ἡ γὰρ Οἰνώνη ἰατρικὴν καὶ μουσικὴν ἤσκει) καὶ καταλαβοῦσα αὐτὸν νεκρὸν, ἑαυτὴν ἀνήρτησεν. Eandem Fabulam non multa cum variatione referunt Conon Διηγήσ. XXIII. et Parthenius Ἐρωτικ. IV.

67. Πόθῳ ἠγκιστρωμένη] Deſiderio irretita, metaphora a piſcibus ducta, qui hamis capti ſe expedire nequeunt. Etymologici Auctor, Ἀγκιστρούμενος, κατεχόμενος· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἰχθύων, τῶν κατεχομένων τῷ ἀγκίστρῳ.

69. Στένω, στένω σε δισσὰ καὶ τριπλᾶ] h. e. grauiſſime et vehementiſſime gemo et doleo, geminato ob emphaſin maiorem verbo; et quaſi hoc parum eſſet, adiicit amplius *ſe bis terque* dolere; quibus verbis exprimere vult ingentem, et pene verbis maiorem dolorem; adeo vt fruſtra ſit Scholiaſtes, qui eo haec refert, quod Troia ter fuerit direpta, ab Hercule, ab Amazonibus, et Graecis. Quod autem doctiſſimus Meurſius hanc interpretationem amplexus ſit, id plane miror; magis vero, quod tertiam Troiae direptionem ad Charidemum, neſcio quem, aut Fimbriam, Romanum Legatum, referat, reiectis iis, quae de Amazonibus ait Scholiaſtes, vt nulla auctoritate ſuffulta; praeſertim, cum Homeri etiam illuſtre teſtimonium hinc non alienum videatur, Il. γ'. v. 189. vbi Priamus ait, Troiam ab Amazonibus oppugnatam eſſe,

Ἤματι τῷ, ὅτε ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι.

71. Ἐναυγάζουσαν] i. e. βλέπουσαν, nam αὐγαὶ ſunt ὀφθαλμοί. Nicander Alexipharmacis,

Ἢ ἔθ' ὑπὸ ζοφέης νυκτὸς κεκαλυμμένος αὐγάς.

72. Τάφους Ἀτλαντίδος κέλωρος] h. e. Troiam, vbi exſtructum erat ſepulcrum Dardani, quem ex Ioue et Electra, Atlantis filia, natum referunt. Virgilius Aeneid. VIII. v. 134.

Dardanus Iliacae primus pater vrbis, et auctor
Electra (vt Graii perhibent) Atlantide cretus,
Aduehitur Teucros; Electram maximus Atlas
Edidit. — —

Idem tradit Ouidius in Faſtis,

Dardanon Electra quis neſcit Atlantide natum?
Electram ſcilicet concubuiſſe Ioui.

Huc etiam pertinent, quae tradit vetus Homeri Scholiaſtes Iliad. υ'. 215. Δάρδανος, ὁ Διὸς καὶ Ἠλέκτρας, τῆς Ἄτλαντος θυγατρὸς, διϊὼν τὴν Σαμοθρᾴκην, ἐπομβρίας γενομένης, κατασκευάσας σχεδίαν, καὶ ἀσκὸν ἑαυτῷ περιθεὶς, διεκομίσθη εἰς τὴν Ἴδην τῆς Τρῳάδος· καὶ ἀποβὰς, Διὸς ὑποθεμένου, κτίζει πόλιν, ἣν ἀφ' ἑαυτοῦ Δαρδανίαν ἐκάλεσεν· ἱστορεῖ Λυκόφρων. Eiusdem rei meminit Apollodorus lib. III. cap. XI. diuerſam tamen reddit rationem, cur Dardanus, relicta Samothracia, in agrum, Troianum poſtea appellatum, tranauit; quia, nempe, fratris Iaſionis interitu moeſtus, eam terram odio haberet: Ἠλέκτρας δὲ τῆς Ἀτλαντίδος καὶ Διὸς, (inquit) Ἰασίων καὶ Δάρδανος ἐγένοντο. Ἰασίων μὲν οὖν ἐρασθεὶς Δήμητρος, καὶ θέλων καταισχῦναι τὴν θεὸν, κεραυνοῦται. Δάρδανος δὲ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ λυπούμενος, Σαμοθρᾴκην λιπὼν, εἰς τὴν ἀντίπερα ἤπειρον ἦλθε. etc.

76. Κέπφος ὡς ἐνήξατο] Ceppho comparat Dardanum, quia per maria ex Samothracia ad Idam venit; cepphus enim auis marina eſt: vel quod magna cum celeritate iter illud confecit; nam auis iſta leuitate, et celeritate nota eſt. Heſychius, Κέπφος, εἶδος ὀρνέου κουφοτάτου περὶ τὴν θάλασσαν διατρίβοντος, ὃ εὐχερῶς ὑπὸ ἀνέμου μετάγεται· ἔνθεν λέγεται ὀξὺς καὶ κοῦφος ἄνθρωπος κέπφος. Suidas, Κέπφος, εἶδος ὀρνέου, ὁ λεγόμενος λάρος, ἔστι δὲ κοῦφον, καὶ ἐπιπλέον τοῖς κύμασιν. Phauorinus, Κέπφοι, οἱ κοῦφοι, ἀπὸ τῶν ὀρνέων· ὅθεν καὶ τοὺς ἐλαφροὺς ταῖς φρεσὶ κούφους (lege κέπφους) καλοῦμεν. Hinc κεπφωθεὶς dicitur, qui celeri motu fertur, quo ſenſu intelligi poteſt illud Prouerb. cap. VII. v. 22. Ὁ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς. Et quamuis alia ſignificatio, qua nempe exp. ἀπατηθεὶς, non ſit ab hoc loco aliena, prior tamen cum Hebraico textu magis conuenire videtur. Heſychius, Κεπφωθεὶς. ἐπαρθεὶς, ἀπατηθείς. Suidas, Κεπφωθεὶς, ἐπαρθεὶς, ἐρεθισθεὶς, ὀξέως ἐλαυνόμενος. Phauorinus, Κεπφωθεὶς, ἀντὶ τοῦ ἐπαρθεὶς, κέπφος γὰρ εἶδος ὀρνέου κούφου. καὶ Κεπφωθεὶς, ἐρεθισθεὶς, ὀξέως ἐλαυνόμενος.

77. Ζήρυνθον ἄντρον] Zerynthus antrum erat ob Hecatus occulta mysteria, quae ibi celebrabantur, notissimum, quod quidam in Thracia ponunt. Phauorinus, Ζήρινθον, ἄντρον Θρακικὸν, σπήλαιον. Stephanus Byzantinus, Ζήρυνθος, πόλις, καὶ ἄντρον Ἑκάτης, ἐν Θρᾴκῃ. Λυκόφρων,

Ζήρυνθος ἄντρον τῆς κυνὸς φανοῦς θεᾶς, φησίν.

Emendat Thomas de Pinedo,

Ζήρυνθον ἄντρον τῆς κυνοφάγου θεᾶς
Λιπών. —

Ego emendo,

Ζήρυνθον ἄντρον τῆς κυνοσφαγοῦς θεᾶς

φησίν. Alii in Samothracia collocant, quod et rectius mihi videtur, quod in hac terra frequentari dicantur Hecates et Corybantum sacra, quae ad hoc antrum pertinebant, vt ex Suida discimus: Ζηρυνθία, (inquit) ἡ Ἀφροδίτη, καὶ Ζηρύνθιον, καὶ Ζήρηνθον (lege Ζήρυνθον) ἄντρον, ἐν ᾧ τοὺς κύνας ἔθυον, ἔνθα ἦν τὰ τῶν Κορυβάντων, καὶ τῆς Ἑκάτης μυστήρια. Idem tradit Aristophanis Interpres in Pace, Οἱ ἐν κινδύνοις γινόμενοι ἐπεκαλοῦντο τούτους τοὺς δαίμονας τοὺς ἐν Σαμοθρᾴκῃ, τούς τε Κορύβαντας, καὶ τὴν Ἑκάτην, ἐξ ἧς καὶ διαβοητὸν ἦν τὸ Ζήρινθον ἄντρον, ἔνθα ταύτῃ ὠργίαζον, καὶ ἠλευθεροῦντο. Nicandri Scholiastes hunc Lycophronis locum habuit prae oculis: Ἄλλοι δὲ (inquit) τὸ Ζήρυνθον ἄντρον ἐν Σαμοθρᾴκῃ φασὶν εἶναι, Λυκόφρων δέ φησι,

Ζήρυνθον ἄντρον τῆς κυνοσφαγοῦς θεοῦ,

ὅ ἐστι, σπήλαιον Ἑκάτης. Nec apud Latinos minus celebre hoc antrum fuit. Ouidius Trist. lib. I. Elag. IX. v. 19.

Inde leui vento Zerynthia litora nactis
Threïciam tetigit fessa carina Samon.

Ibid. Κυνοσφαγοῦς θεᾶς] i. e. Hecates, cui canes immolari solebant. Nam quum duplicem potissimum ob causam certa animalia in Deorum sacrificiis adhiberentur; prima erat, quod quorundam caede delectari crederentur Dii: vt cum Cereri porcam, Baccho capram mactabant, quorum illa segeti, haec vitibus infesta est. Hanc ob rationem putant nonnulli (inter quos est Scholiastes noster, et ex eo Caelius Rhodiginus Antiq. Lect. l. XX. c. VI.) Hecatae canes immolari, quod inuisum sit id ani-

mal, cuius latratu phantaſmata, quae ab Hecate mittuntur, diſſoluuntur; nam cum aër vel aeris tinnitu, vel alicuius rei ſtrepitu concutitur, illa offenduntur grauiſſime, et nequeunt diutius conſiſtere. Secunda ratio, ob quam certa animalia certis Diis offerebantur, erat, quod Diis ſacra habita ſint quaedam animalia, quibus laetari credebantur; vel ob aliquam inter Deum et victimam ſimilitudinem. Hinc malis et infernis Diis nigrae et ſteriles mactabantur hoſtiae; bonis albae, et ſuperis teſticulatae, *ἄγονα τοῖς ἀγόνοις, ἔνορχα δὲ τοῖς οὐρανίοις*, vt ait Apollonii Rhodii Interpres Argon. ά. Hinc Vlyſſes apud Homerum pollicetur, ſe, ſi in patriam ſoſpes redeat, Diis Manibus ſterilem vaccam ſacrificaturum eſſe,

Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι. —

Tireſiae etiam, vati inferorum, nigram ouem promittit,

Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.

Nec multo aliter apud Virgilium Aeneas, Aeneid. VI. v. 249.

— ipſe atri velleris agnam
Aeneas matri Eumenidum, magnaeque ſorori
Enſe ferit, ſterilemque tibi, Proſerpina, vaccam.

Equus Soli ob celeritatem mactabatur, vt ait Ouidius Faſt. lib. I.

Placat equo Perſes radiis Hyperiona cinctum,
Ne detur celeri victima tarda Deo.

Cereri Cerealia dona offerebant, Baccho vini primitias, Veneri columbam, vt de caeteris taceam; ſic et, opinor, in Hecates ſacrificiis canes adhibebantur, nam id animal Deae ſacrum, eiusque comes eſſe putabatur. Vnde Apollonius Rhodius, de Hecate loquens,

— ἀμφὶ δὲ τήν γε
Ὀξείῃ ὑλακῇ χθόνιοι κύνες ἐφθέγγοντο.

Et Poeta noſter, cum infra ait Hecubam in canem eſſe mutandam, dicit futuram eſſe Hecates *pediſſequam*, v. 1175. Et Tibullus Eleg. lib. I. cum voluit dicere, quan-

dam magam interius cum Hecate commercium habere, ipſam dicit *Hecates canes domuiſſe*, quod illi ſemper ſint eius pediſſequae,

> *Sola tenere malas Medeae dicitur artes,*
> *Sola feros Hecates perdomuiſſe canes.*

Quinetiam canum latratus ei gratus credebatur, vnde factum, vt veneficae, cum eam implorabant, canino more vlulabant; quod ex Ouidio diſcimus, Metam. XIV. Fab. VIII.

> *Et Noctem, Noctisque Deos, Erebonque, Chaonque*
> *Conuocat, et longis Hecaten vlulatibus orat.*

78. Ἐρυμνὸν κτίσμα Κυρβάντων Σάον] Qui ſint Corybantes, omnibus notum. Porro vbi ſit Saus, pauci dicere potuerunt. Scholiaſtes ait eſſe Thraciae montem, vel antrum. Canterus inſulam Saonem ponit; vel putat eſſe Thraciae promontorium, in quo Hecates antrum erat, quod tamen ipſe paullo ante in Samothracia poſuerat; et certe Dardanus in Phrygiam e Samothracia enatauit, vt prius dictum, non ex Saone, aut Thracia; eademque Corybantum ſedes fuit, teſte Dionyſio Perieg. v. 524.

> — Θρηϊκίη τε Σάμος, Κορυβάντιον ἄστυ.

Ex quibus neceſſe erit Saum dicere Samothraciam; quam etiam ita appellatam fuiſſe clare prodidit Nicandri Interpres ad hunc verſum,

> Ἢ Σάου, ἠὲ Μοσύχλου, ὅτ᾽ ἀμφ᾽ ἐλάταισι μακεδναῖς.

Καὶ ὁ Σάος δὲ, καὶ ὁ Μόσυχλος (inquit Scholiaſtes) ὄρη εἰσὶ τῆς Σάμου· μέμνηται δὲ τούτων τῶν τόπων, τὴν Λῆμνον, καὶ Σαμοθρᾴκην, ἑκατέρας τὰς νήσους διὰ τούτων σημαίνων· ἐκαλεῖτο δὲ Σάος καὶ ἡ ὅλη Θρᾳκικὴ Σάμος. Atque hinc Euſtathius in Dionyſ. Perieg. v. 524. ait: Τὴν δὲ Σάμον τὴν Θρᾳκικὴν, Κυρβάντων ἢ Κορυβάντων ἄστυ λέγει, διὰ τὰ ἐκεῖ τῶν Κορυβάντων μυστήρια, ὧν καὶ Λυκόφρων μέμνηται.

80. Ζηνὸς καχλάζων νασμὸς] Ad hunc locum reſpexit Etymologici Auctor, Νασμὸς, (inquit) ὄμβρος, ἀπὸ τοῦ νάω, ὅθεν καὶ νᾶμα, καὶ ναύτης. Λυκόφρων, Ζηνὸς καχλάζων νασμός. σημαίνει δὲ ἐνταῦθα τὸν κατακλυσμόν. Caeterum a Ioue diluuium hoc factum eſſe dicit, ex Veterum opinione, qua Iupiter dicebatur coelum, aether, et aër; hinc Theocritus Idyll. IV. v. 43.

Χῶ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.

Theognis idem tradit,

— — οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς
Οὔθ' ὕων πάντας ἁνδάνει, οὔτ' ἀνέχων.

Et vtroque vetuſtior Heſiodus, in Operibus,

— — μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος
Ζηνός. — —

Idem etiam agnoſcunt Poetae Latini; vnde Horatius,

Quod latus mundi nebulae, malusque
Iupiter vrget.

Et Claudianus, cum de Aegypto loquitur, quae Nili aquis foecundata, imbribus non indiget,

Terra ſuis contenta bonis, non indiga mercis,
Non Iouis, in ſolo tanta eſt fiducia Nilo.

Eandem ob cauſam Ioui inditum apud Graecos Ὀμβρίου, apud Latinos *Pluuii* nomen. Lycophron v. 166.

Τοῦ Ζηνὶ δκιτρευθέντος Ὀμβρίῳ δέμας.

Et Tibullus, de Aegypto loquens,

Te propter nullos tellus tua poſtulat imbres,
Arida nec Pluuio ſupplicat herba Ioui.

85. Φῶκαι λέκτρα etc.] Immerito hic a Cantero caſtigatur Tzetzes, quod vituli marini ab eo tradantur erga homines beneuoli eſſe, cum id ſit a rerum naturalium ſtudioſis olim obſeruatum: vid. Aelian. L. IV. c. 56.

88. Τόργος ὑγρόφοιτος] Τόργος vulturem rapacem denotat, et apud Siculos praecipue in vſu fuit, quorum erat mons Torgium, in quo vultures nidificare ſolebant, vnde et hoc nomen eis inditum, auctore Heſychio: Τόργος, εἶδος γυπὸς αἱματοῤῥόφου· ἔστι δὲ καὶ ὁ γὺψ παρὰ Σικελιώταις. Et paullo ante: Τόργιον, ὄρος ἐν Σικελίᾳ, ὅπου νεοττεύουσιν οἱ γῦπες, ἀφ' οὗ καὶ αὐτοὶ τόργοι. Haec autem ſignificatio minime eſt huius loci, quia non in vulturem, ſed cycnum ſe mutauit Iupiter, cum Ledam, Helenae matrem, compreſſit; τόργον itaque pro cycno poni velim; quod et prius obſeruauit Suidas, Τόργος, (inquit) παρὰ Λυκόφρονι ὁ κύκνος· λέγεται δὲ καὶ ὁ γύψ. Hoc vero non ideo fieri puto, quaſi τόργος de cycno proprie dici poſſit, ſed quod more ſuo Ly-

cophron ſpeciem vnam pro alia poſuerit; haud aliter infra dicet, Priamum iuxta altare Iouis Agamemnonis interfectum eſſe, quem tamen ad Hercei periiſſe notiſſimum eſt, v. 335. Item Epeum inſtrumenta, quibus equum Durateum fabricauit, et Mineruae Graecae conſecrauit, Myndiae dicaſſe, v. 950. Plura exempla ex hoc Poeta afferre ſuperuacaneum eſſet, cum nec hunc loquendi morem alii Scriptores refugerint; haud enim aliter Euripides Calliſtonem ait in leaenam fuiſſe transformatam, quam reliqui omnes in vrſam verſam fabulantur; Helen. v. 384.

Ἃ μορφᾷ θηρῶν, λάχνᾳ γυίων,
Ὄμματι λάβρῳ, σχῆμα λεαίνης
Ἐξαλλάξασ᾽, ἄχεα λείπεις.

Cuius ſignificationis rationem Euripidis Interpretum nemo, ne quidem ipſe Barneſius, vir ſaepe nominatus, ſatis intellexiſſe videtur.

89. Κελυφάνῳ στρόβιλον ὠστρακωμένην] Στρόβιλος inter alia ſignificata oui hemiſphaerium denotat, vt ait Phauorinus, Στρόβιλον, στρογγύλον. Στρόβιλος δὲ, τὸ περιφερὲς διχότομον τοῦ ὠοῦ. Item cochleam, teſte Suida: Στρόβιλοι, (inquit) καὶ οἱ κοχλίαι, καὶ οἱ θαλάσσιοι κήρυκες. Vnde communiter pro quouis rotundo vſurpari ſolet; et hoc ſenſu apud Lycophronem ſumi docet Euſtathius, Commentario in Dionyſium, v. 157. Λέγει δὲ (inquit) τόρνον, τὸ τορνοειδὲς, ὥσπερ ὁ Λυκόφρων στρόβιλον, τὸ στροβιλοειδές. Malim tamen hoc loco στρόβιλον cochleam exponere; vt Helena, quam ex ouo natam fabulantur, comparetur cochleae teſta circumtectae; quam interpretationem adiuuat vox ὠστρακωμένην. Porro Helenae fabula notiſſima eſt.

90. Ἀχερουσία τρίβος Καταιβάτις] Sunt qui Acheruſiam viae Laconicae nomen eſſe arbitrantur; mihi nihil tale videtur, ſed potius ita dici regionis iſtius viam quamlibet, in qua Taenarus promontorium fuit, vbi fauces erant ad Inferos deducentes; et antrum oſtendebatur, per quod Herculem ab Inferis rediiſſe Poetae fabulati ſunt; vnde et hanc viam καταιβάτιν, ſiue decliuem appellauit Lycophron, nam per immania praecipitia patebat ad Inferos iter. Virgilius Aeneid. VI. v. 126.

— facilis deſcenſus Auerni,
Sed reuocare gradum, ſuperasque euadere ad auras,
Hoc opus, hic labor eſt. —

91. Πύγαργον] Varia habet ſignificata haec vox, quae Paridi poſſunt applicari, quaeque ſatis explicauit Scholiaſtes noſter; itaque nihil aliud addam, quam quod Etymologici Auctor *aquilam* exponit, cui comparatur Paris, quod Helenam rapuerit: Πύγαργος, (inquit) εἶδος ἀετοῦ, Λυκόφρων. δειλὸν, ἢ ἅρπαγα. Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ δειλοῦ, ἀπὸ τῆς λευκῆς πυγῆς, ὥσπερ ἐναντίως μελαμπύγης, ἀπὸ τῆς ἰσχυρᾶς. Dictus autem videtur ἀπὸ τοῦ πυγὴν ἀργὴν ἔχειν, ſiue quod caudam habeat albis pennis inſignem, vt innuit Aeſchylus in Agamemnone,

— ὁ κελαινὸς
Ὅ, τ᾽ ἐξόπιν ἀργίας,
Φανέντε ἴκταρ μελάθρων.

Vbi Scholia vetera, Ὅ, τ᾽ ἐξόπιν ἀργίας· ὁ ἐξοπίσω λευκὸς, ὅ ἐστιν ὁ πύγαργος. Alii dictum putant, quod ſit procliuior in Venerem, per antiphraſin, quod ei cauda ſit minime otioſa; eadem Etymologia conueniet, ſi pro *timido*, vt fieri nonnumquam ſolet, accipias. Caeterum Paridis libido et timiditas ſatis notae.

Ibid. Οὐ πατρὸς κόπρους etc.] Obſeruauit heic Meurſius, regium antiquitus fuiſſe pecora paſcendi ſtudium; quod quidem veriſſimum eſt, vnde apud Homerum Il. ζ'. v. 422. Andromache, Eetionis, Thebarum Ciliciae regis, filia, dicit, fratres ſuos, dum boum armenta ouiumque greges paſcerent, ab Achille interfectos eſſe,

Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Βουσὶν ἐπ᾽ εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῆς ὀΐεσσι.

Vbi obſeruare poteris, eam de bobus ouibusque ſolum loqui, porcorum autem nullam habere mentionem: horum enim greges paſcere ſeruorum potius erat, quod hoc turpe eſſet animal, et luto fimoque gauderet; vt diſcimus ex Euſtathii Commentario in hos verſus Iliad. έ. v. 312.

— Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Μήτηρ, ἥ μιν ὑπ᾽ Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι.

Σημείωσαι δὲ (inquit) ὅτι ὥσπερ ποιμαίνειν, οὕτω καὶ βουκολεῖν ἐξῆν τοῖς βασιλικοῖς παισὶ, οὐ μὴν συφορβεῖν, τοῦτο γὰρ πάνυ ἀγεννὲς, διὰ τὸ τῶν συῶν οὐ μόνον γεωχαρὲς, ἀλλὰ καὶ ἄλλως οὐκ εὐγενές. Equos alendi ſtudium adeo fuit in pretio, vt non viri ſolummodo, ſed foeminae etiam nobiliores ei operam

darent; testis est Homerus Iliad. θ'. v. 185. vbi Hectorem introduxit dicentem equorum suorum curam habuisse Andromachen:

Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε,
Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος,
Ὑμῖν πὰρ προτέροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
Οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.

Vbi idem obseruauit ex Herodoto Eustathius: *Ἰστέον δὲ* (inquit) *ὅτι γυναικείαν διακονίαν ὁμοίαν τινὰ τῇ κατὰ τὴν Ἀνδρομάχην καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, ἐν οἷς φησιν, ὅτι γυνή τις, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἦρδε τὸν ἵππον, ὅ ἐστιν ἐπότιζεν.* Idem de ouibus, bobusque credendum est. Rationem, cur se his operibus occuparunt Veteres, dabit tibi idem Eustathius: vt, nempe, laboribus se, et exercitiis assuefacerent, et pecudum curam gerendo hominibus imperare discerent; audi eius verba ex Iliad λ'. *Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ποιμαίνουσι κἀνταῦθα παῖδες εὐγενεῖς, ἐπεὶ, κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἔθος τοῖς παλαιοῖς κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν βουκολεῖν, ἢ ἱπποφορβεῖν, ἢ ποιμνίοις ἐπιστατεῖν, καρτερίας καὶ ἀσκήσεως χάριν, τὴν ἀνθρωπικὴν ποιμαντικὴν ἀσκουμένοις ἐν τῇ τῶν ἀλόγων ἐπιμελείᾳ, δι' ἣν καὶ ποιμένες λαῶν ἐλέγοντο.* Mihi autem potius videtur hoc ex antiqua frugalitate et simplicitate factum; Veteres enim vtplurimum erant *αὐτοδιάκονοι*, et vtcumque in operibus inhonestioribus seruorum bello captorum, aut aere emtorum opera vterentur, caetera tamen ipsi obire solebant: quam rem innumeris exemplis confirmauit Homerus, apud quem Heroes summi sacrificiales ritus obeunt, conuiuia apparant, mortuos sepeliunt, aliisque officiis, quae in delicatioribus seculis seruilia, et libero homine indigna existimata sunt, funguntur; vnicum hac de re testimonium dabo, et in id Eustathii illustrationem, ex Iliad. η'. vbi Nestor Principes Graecos hortatur, vt ipsi mortuis sepulturam darent, et iusta persoluerent, his verbis,

Αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκροὺς
Βουσὶ, καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακείομεν αὐτούς.

Vbi Eustathius, *Τὸ δὲ Αὐτοὶ ἀγρόμενοι, αὐτοδιακονεῖν ἐν καιροῖς καὶ τοὺς ἀρίστους βούλεται. καὶ δηλοῦται τοῦτο ἔκ τε ἄλλων μυρίων τῶν κατὰ τοὺς ἥρωας, καὶ οἷς δὲ Πάτροκλος καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν ταῖς λιταῖς αὐτοὶ τὰ τῆς δεξιώσεως τῶν φίλων πρέσβεων εὐτρεπίζουσι· καὶ Μενελάου, φασὶ, τελοῦντος, ὁ νυμφίος οἰνοχοεῖ· καὶ Ὀδυσσεὺς δέ που δαιτρεῦσαι,*

καὶ πῦρ ἐκνῆσαι, καὶ ξύλα κεάσαι δεξιὸς εἶναι λέγεται. τὸ πᾶν δὲ, κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ἐπετήδευον οἱ ἥρωες τὴν αὐτοδιακονίαν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο τῇ ἐν τοῖς τοιούτοις εὐστροφίᾳ. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἐφιλοτιμοῦντο οὕτω αὐτάρκεις εἶναι δοκεῖν, καὶ τέλειοι, καὶ ἀνενδεεῖς, οἷα μὴ ἐθέλοντες ὀφλεῖν χάριτας ἑτέροις, εἰ τῶν ἔργων συνεφάπτονται αὐτοῖς ἐπὶ οὕτω μικροῖς, καὶ οὐ πολλοῦ λόγου ἀξίοις, καὶ ἅμα πραγματευόμενοι τὸ ποικιλώτερον. Haec, fateor, ἐν παρόδῳ, nam ad Paridem quod attinet, etſi hoc non videtur obſeruaſſe Meurſius, is armenta pauit non regio, ſed paſtorali habitu indutus, nec niſi poſtea agnitus eſt a Priamo rege. Hecuba enim, cum grauida eſſet, ſomniauit ſe facem in vtero geſtare, et coniectores conſulti reſpondebant, fore, vt filius, quem in vtero habuit, patriam eſſet perditurus. Qua re cognita, Priamus infantem, vbi primum eſſet in lucem editus, Archelao cuidam dedit feris exponendum in Ida monte, vbi a paſtoribus, vel etiam ab ipſo Archelao, aut miſericordia commoto, aut Hecuba id clam iubente, educatus, et paſtorali vitae aſſuefactus eſt; vbi, cum eſſet in dirimendis controuerſiis aequiſſimus, et maximam iuſtitiae famam comparaſſet, orta inter Deas de formae praeſtantia contentione, arbiter electus eſt. Caetera, quae ad fabulam pertinent, notiora ſunt, quam vt heic habere locum debeant.

93. Θυωρίτην] Θυωρὸς menſam ſacram denotat, quae placentas, τὰ πέμματα, caeteraque diuinis vſibus deſtinata ſuſtinebat. Heſychius, Θυωρὸν, τράπεζαν, τὴν τὰ θύη φυλάσσουσαν, καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ μυρεψοὺς οὕτω. Suidas, Θυωρὸς, κυρίως ἡ ἱερὰ τράπεζα· ἔλεγε Φερεκύδης, ὅτι οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλοῦσι. Quae verba citauit Suidas ex Diogenis Laertii Vita Pherecydis, vbi totidem verbis exſtat hoc dictum, cuius ratio erat haec, quam dixi; quod, nempe, menſa, quae ſacris vſibus inſeruiebat, θυωρὸς dicta. Phauorinus hunc Lycophronis locum habuit prae oculis, Θυωρὸς, ἡ τράπεζα παρὰ Λυκόφρονι, ἡ καὶ τὰ θυάματα (lege θύματα, vel θυμιάματα) ὡροῦσα καὶ φυλάττουσα. His autem menſis more receptum fuit vt aſſiderent nummularii, qui in foenora pecuniam elocabant, et aurum argento, argentum obolis, terunciisue permutabant; et ne Iudaeorum quidem Templum ab his fuit immune, vt docent Scripturae, in quibus Chriſtus dicitur eos e Templo fugaſſe, menſasque ſubvertiſſe; Matthaei Evangel. XXI. 12. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε

πάντας τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε. Cuius moris prima cauſa fuiſſe videtur, vt praeſto eſſent, et emi poſſent omnia, quae eſſent ad ſacrificiorum ritus peragendos neceſſaria, vnde in Matthaei loco citato Chriſtus eorum etiam *cathedras* ſubvertiſſe dicitur, *qui vendebant columbas*, nam columbae a Iudaeis mactari ſolebant. Hinc τραπεζίτης pro nummulario vſurpari ſolet. Plautus,

— ſubducam ratiunculam,
Quantum argenti mihi apud Trapezitam ſiet.

Idem ſignificat etiam θυωρίτης; vnde emendo Heſychium, apud quem ſic ſcribitur, Θυρωρίτης, τραπεζίτης. Lege Θυωρίτης, τρ. Item qui controuerſias his de rebus ortas dirimebant, θυωρῖται dicti fuiſſe videntur, vnde et hic pro *iudice* ſumitur; cuius rei nos admonuit Etymologici Auctor, Θυωρίτην τριπλαῖς· τὸν τραπεζίτην, ἀργυρογνώμονα, κριτήν. θυωρὸς δὲ, κυρίως ἡ τράπεζα, παρὰ τὸ τὰ θύη δέχεσθαι τῶν θεῶν· ἢ παρὰ τὸ τὰ θύα (lege θύη) ὠρεῖν, ὅ ἐστι φυλάσσειν, παρὰ Λυκόφρονι· νῦν δὲ μεταφορικῶς εἶπεν ἐπὶ τῆς ἄλλης ὅτι ἔκριναν τὰς θεάς. Lege, ἐπὶ τοῦ κάλλους ὅτι ἔκρινε τὰς θεάς.

94. Ὀστρίμων] i. e. ſtabulorum. Heſychius, et ex eo Phauorinus, Ὄστριμον, ἐν ᾧ αἰθερινὰ μοναὶ τόπος· οἱ δὲ, ἔπαυλις.

Ibid. Γαμφηλὰς ὄνου] Aſini maxillas vocat Maleam, Laconiae promontorium, quod V. m. paſſuum per mare extenditur. Euripidis Scholiaſtes in Oreſte, v. 364. Μαλέας δὲ ἀκρωτήριον ἐστὶ περὶ Λακεδαιμονίαν, λεγόμενον παρά τισιν ἰδιωτικῶς Ὄνου καταμάγουλον. Quod nomen ei inditum a formae ſimilitudine; nec alia ratione Aeſchylus mare Salmydeſium vocauit *maxillam*, Prometheo,

Τραχεῖα Πόντου Σαλμυδησσία γνάθος,
Ἐχθρόξενος ναύτῃσι, μητρυιὰ νεῶν.

Ubi Scholiaſtes haec verba habet, Γνάθος εἶπε, διότι Σαλμυδησσία θάλασσα τοιοῦτον σχῆμα ἔχει, οἷον ἡ τοῦ ὄνου γνάθος. Idem dixit *flammae barbam*, quod flamma in acutum verticem, ſenilis barbae inſtar, exeat, Agamemnone v. 314.

Φλογὸς μέγαν πώγωνα —

Ad quod iterum Scholiaſtes, Πώγωνα λέγει τὴν εἰς ὀξὺ λήγουσαν ἀκμὴν τοῦ πυρὸς, καὶ ὁ πώγων γὰρ εἰς ὀξὺ λήγει, ὥσπερ καὶ ἀλλαχοῦ

Αὐθάδη γνάθον τὴν ἀκμὴν εἴρηκε καὶ ὀξύτητα τῆς σφηνός. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ἐκ τούτου ὠνομάσθη παρὰ τοῖς μετεωρολόγοις πωγωνίας ἀστήρ. Si quis plura huius generis exempla videre volet, Euſtathium adeat. Porro promontorium hoc Laconiae Μαλέα, Μάλεια, Μάλειαι, vel Μαλέας dictum, a Maleo, rege quodam Argiuorum, qui ibi templum exſtruxit Apollinis; adeo vero nauigantibus infeſtum erat, vt prouerbio originem dederit, quo admonentur, qui iuxta Maleam nauigaturi ſunt, rerum domeſticarum obliuiſci, tamquam qui certam mortem ſint exſpectaturi. Euſtathius Odyſſ. γ'. ad hunc verſum,

> Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
> Ἷξε θέων. — —

Ἰστέον δὲ (inquit) ὅτι ἐκ Μαλειῶν, ὅθεν ἐξώσθη Μενέλαος εἰς Κρήτην, καὶ περὶ ἃς ἐδυστύχησεν ὁ Ἀγαμέμνων εἰς τὸν πλοῦν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται, παροιμία κεῖται, τὸ, Μαλείας δὲ κάμψας, ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε· οὐ γὰρ εὔπλους, φασὶν, ὁ τόπος. λέγεται δὲ καὶ Μάλεια ἑνικῶς, καὶ Μάλειαι πληθυντικῶς, πρὸς ἔμφασιν τοῦ κατὰ τὸ ἀκρωτήριον μεγέθους· οὕτω δὲ καὶ Κρήτη, καὶ Κρῆται, καὶ ἄλλα πολλά. ἡ δὲ Μάλεια καὶ Μαλέας κοινῶς λέγεται. Ad prouerbium quod attinet, id eſt ex Strabonis libro VIII. Ἦν δ' ὥσπερ ὁ πορθμὸς οὐκ εὔπλους ὁ κατὰ Σικελίαν τοπαλαιὸν, οὕτω καὶ τὰ πελάγη, καὶ μάλιστα τὸ ὑπὲρ τῶν Μαλειῶν, διὰ τὰς ἀντιπνοίας, ἀφ' οὗ καὶ παροιμιάζονται,

> Μαλέαν δὲ κάμψας, ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε.

Ubi Vett. Codd. quidam legunt Μαλέας, ſecundum Euſtathium. Huc reſpexit Statius lib. VIII.

> *— raucae circumſonat ira Maleae.*

Et Ouidius Amorum Lib. II. Eleg. XVI. v. 21.

> *Cum domina Libycas auſim perrumpere Syrtes,*
> *Et dare non aequis vela ferenda Notis.*
> *Non, quae Virgineo portenta ſub inguine latrant,*
> *Nec timeam veſtros, curva Malea, ſinus.*

Idem eodem libro Eleg. XI. v. 16.

> *Hactenus eſt tutum; caetera caeca via eſt.*
> *Et vobis alii ventorum praelia narrent;*
> *Quas Scylla infeſtet, quasue Charybdis aquas;*
> *Et quibus emineant violenta Ceraunia ſaxis;*
> *Quo lateant Syrtes, quoue Malea ſinu.*

Eodem quoque reſpexit Virgilius Aeneid. V.

— nunc illas promite vires,
Nunc animos, quibus in Getulis Syrtibus vſi,
Ionioque mari, Maleaeque ſequacibus vndis.

95. Λᾶν] La, vel Las, vrbs erat Laconiae maritima, ſita ſuper petram quae Graece Λᾶς dicitur. Huc reſpexit Stephanus Byzantinus: Λᾶ, πόλις Λακωνική, Λυκόφρων,

Καὶ Λᾶν περήσεις. — —

Ταύτην ἑλόντες οἱ Διόσκουροι, Λαπέρσαι ἐκλήθησαν. λέγεται καὶ ἀρσενικῶς. ταύτην διαλύσας Ὅμηρος φησὶν,

Οἵ τε Λάαν εἶχον, οἱ δ' Οἴτυλον. — —

Κεῖται δὲ ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς, διὸ καὶ Λᾶ καλεῖται. Οἱ κατοικοῦντες, Λαοί. Malim Λᾶοι. Verſus ille in Homeri Boeotia exſtat nonageſimus ſecundus, vbi ſic Euſtathius: Τὸ δὲ Λάαν, ὅ ἐστι λίθον, ἐκτείνει μὲν τὴν παραλήγουσαν, καὶ κλίνεται περιττοσυλλάβως, Λάαος, κραθὲν δὲ γίνεται Λᾶς, ὅθεν Λᾶ, πόλις τραχεῖα, ὡς τὸ, Λᾶν περήσεις, παρὰ Λυκόφρονι· καὶ Λαπέρσαι Διόσκουροι, οἱ τὴν τοιαύτην Λᾶν πέρσαντες. Hinc patet Thomae de Pinedo error, qui in Stephano pro Λᾶ reponere voluit Λᾶς. Homeri Scholiaſtes vetus loco iam laudato ait, Λάαν· πόλιν Λακωνικῆς, ἣν οἱ Διόσκουροι πορθήσαντες Λαπέρσας (lege Λαπέρσαι) ἐκλήθησαν· διὰ δὲ τὸ μέτρον ἀναγνωστέον δισυλλάβως, χρὴ γὰρ λέγειν μονοσυλλάβως, Λᾶν. Pauſanias Laconicis hanc vrbem tradit a Gythio ſtadia diſtare XL. a mari X. Τὰ δ' ἐν δεξιᾷ Γυθίου (inquit) Λᾶς ἐστι, θαλάσσης μὲν δέκα στάδια, Γυθίου δὲ τεσσαράκοντα ἀπέχουσα.

96. Μηλιανθμῶν] Verſum hunc laudauit Etymologici Auctor: Μηλιανθμός· Λυκόφρων,

Καὶ μηλιανθμὸν, ἠδὲ χερσαίας πλάτης.

σημαίνει τὸν ἐν τοῖς προβάτοις κοιμήσεως τόπον, ἤγουν τὴν μάνδραν· παρὰ τὸ μῆλα, τὰ πρόβατα, καὶ τὸ ἰαύω, τὸ κοιμῶμαι, γίνεται ἰανθμὸς, ἡ κοίμησις, καὶ ἐν συνθέσει μηλιανθμὸς, ὡς κλαίω κλαυθμός.

97. Τράμπις] Heſychius, Τράμπις, ναῦς, ἄκατος, πορθμίς· τινὲς πλοῖα βαρβαρικά. Nicander hac voce vſus eſt,

Τράμπιος ὁλκαίης ἀκάτῳ ἴσος, ἤ τε δι' ἅλμης.

Ubi Scholiaſtes vetus hunc Lycophronis verſiculum laudauit, Τράμπις, (inquit) κυρίως μὲν βαρβαρικὸν πλοῖόν ἐστιν·

ἐνταῦθα δὲ καταχρηστικῶς τὸ ἁπλῶς πλοῖον ἐκάλεσε, καὶ ἴσως τὴν τρίηρη, ὅπερ ἐδήλωσε διὰ τοῦ ὁλκαίης, ἤτοι μικρᾶς. Καὶ ὁ Λυκόφρων δὲ πλοῖον τράμπιν ἐκάλεσε, λέγων,

Τράμπις δ᾽ ὀχήσει, καὶ Φερέκλειοι πόδες,

ὑπὸ γὰρ τοῦ Φερέκλου αἱ νῆες τῷ Ἀλεξάνδρῳ κατεσκευάσθησαν.

Ibid. Φερέκλειοι πόδες] i. e. naues a Phereclo fabricatae, non video enim, cur naues pedibus comparari nequeant; cum, ſicut in terra pedibus, ita in mari nauibus a loco in locum vehantur; licet id nolit concedere Meurſius: interim non diffiteor, *pedes*, ſi de parte nauis dicantur, pro remis accipi poſſe; ſicut enim pedibus animalia, ita remis vehuntur naves: hinc Euripides Hecub. v. 940.

— — ἐπεὶ
Νόστιμον ναῦς ἐκίνησε πόδα.

Ibidem v. 1020.

— — καὶ γὰρ Ἀργείων νεῶν
Λῦσαι ποθοῦσιν οἴκαδ᾽ ἐκ Τροίας πόδα.

Ubi tamen πόδα quidam exponunt *ancoram*, non enim remos, ſed ancoras dicuntur ſoluere, qui mari ſe committunt. Porro Phereclus, ſecundum Lycophronem; at Harmonides, Pherecli pater, ſecundum alios, Paridis naues aedificauit; cauſa huius diſſenſionis videtur fuiſſe Homerus, cuius verba ambigua ſunt, nec ſatis explicant, vtrum Phereclum, an eius patrem, nauium fabrum dixerit Poeta, Il. έ. v. 59.

Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκτονος υἱὸν
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα
Τεύχειν, ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη·
Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας ἐΐσας,
Ἀρχεκάκους, αἳ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γένοντο.

Ubi Euſtathius, Τὸ δὲ, Ὃς ἐπίστατο δαίδαλα ἔργα, καὶ, Ὃς Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο νῆας, τινὲς μὲν περὶ τοῦ Φερέκλου νοοῦσιν, ὃ καὶ κάλλιον, οὕτω γὰρ ἱστοροῦσι πολλοὶ, ὧν καὶ ὁ Λυκόφρων ἐστί· τινὲς δὲ περὶ τοῦ Ἁρμονίδου, καὶ ἔστιν ὁ τρόπος ἀμφιβολία. Ambigue etiam loquitur vetus Homeri Scholiaſtes Il. γ΄. Ἀλέξανδρος, ὁ καὶ Πάρις ἐπικαλούμενος, Ἀφροδίτης ἐπιταγῇ ναυπηγήσαντος αὐτῷ ναῦς Ἁρμονίδου, ἢ, κατά τινας τῶν νεωτέρων, Φερέκλου τοῦ τέκτονος, μετ᾽ Ἀφροδίτης ἦλθεν εἰς Λακεδαίμονα. Poetarum vero turba Lycophroni adſentiuntur. Ouidius a Cantero citatus,

Hac duce Sigeo dubias a litore feci
Longa Pherecleа per freta puppe vias.

Item Coluthus Thebanus,

Ἔνθα ταννυπρέμνοιο δαϊζόμεναι δρύες ὕλης
Ἤριπον, ἀρχεκάκοιο περιφροσύνησι Φερέκλου,
Ὅς ποτε μαργαίνοντι χαριζόμενος βασιλῆϊ,
Νῆας, Ἀλεξάνδρῳ δρυτόμῳ τεκτήνατο βουλῇ.

98. Δισσὰς Σαλάμβας] Σαλάμβη feneſtram, portam, vel oſtium ſignificat. Heſychius, Σαλάμβη, ἡ ὀπὴ, δι' ἧς τὸ σέλας βαίνει, ἡ πύλη, καπνοδόχη, θυρὶς, ἡ τροφός. Huc reſpexit Etymologici Auctor, Σαλάμβας, σημαίνει τὰς θυρίδας τὰς ἀεὶ ἐν σάλῳ οὔσας, Λυκόφρων. ἢ παρὰ τὸ δι' αὐτὰς βαίνειν τὸ φῶς, τὸ σέλας. Vel, ſi pro oſtio accipias, παρὰ τὸ σείειν καὶ λαμβάνειν τοὺς βαίνοντας. Hoc loco ſumitur pro geminis Laconiae oſtiis iuxta Taenarum, quae, obſeruante Cantero, Strabo θυρίδας Ταινάρου appellauit. Eadem ratione Thermopylae, et Pylae dictae ſunt, nec aliter Lycophron dicet Λατίου πύλαι, v. 410. quo in loco plura in hanc rem videre poteris.

Ibid. Γυθίου] Gythium, vel Gytheum oppidum erat Laconiae, quod Apollo et Hercules, depoſitis eo loci ſimultatibus, poſtquam de tripode quodam certaſſent, communi opera condiderunt, vnde et his ſimulacra in foro poſita; teſtis Pauſanias Laconicis, Γυθεᾶται δὲ (inquit) τῆς πόλεως ἀνθρώπων μὲν οὐδένα οἰκιστὴν γενέσθαι λέγουσιν, Ἡρακλέα δὲ καὶ Ἀπόλλωνα ὑπὲρ τοῦ τρίποδος ἐς ἀγῶνα ἐλθόντας, ὡς διηλλάγησαν, μετὰ τὴν ἔριν οἰκίσαι κοινῇ τὴν πόλιν, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ σφισιν Ἀπόλλωνος, καὶ Ἡρακλέους ἐστὶν ἀγάλματα. Erat haec vrbs rerum omnium maritimarum Lacedaemoniis receptaculum, et portum habuit non natura, ſed fodiendo factum; diſtabat autem ab vrbe ſtadia CCXL. quae nos docuit Strabo lib. XIII. Γυθεῖον, τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, ἐν διακοσίοις καὶ τετταράκοντα σταδίοις ἱδρυμένον, ἔχει δ', ὥς φασι, ναύσταθμον ὀρυκτόν. Polybius vero tradit XXX. ſtadia ab vrbe diſtare, lib. V. vbi de Philippo ait, Μεταβαλλόμενος δ' αὖθις, ἐποιεῖτο τὴν πορείαν παρὰ τὸν ναύσταθμον τῶν Λακεδαιμονίων, ὃ καλεῖται μὲν Γύθιον, ἔχει δὲ ἀσφαλῆ λιμένα, τῆς δὲ πόλεως ἀπέχει τριάκοντα στάδια. Stephanus hunc Lycophronis verſiculum citauit, atque hinc, vt obſeruauit Thomas de Pinedo, emendandus eſt: Γύθειον, πόλις Λακωνική, Λυκόφρων,

Δισσὰς σαλάμβας, κἀπιγυθείους πλάκας.

Lege κἀπὶ Γυθείους, vel Γυθίους, vel Γυθίου, vel Γυθείου.

Ibid. Πλάκας] Πλὰξ aequipollet Latinae voci *aequor*, et quamlibet planitiem, tam in mari, quam terra denotat. Hinc Hesychius πλάκα ἠλιακὴν explicat *terram orientalem*: Πλάκα ἠλιακὴν, τὴν ἀνατολικὴν γῆν, ἢ τὴν ἠλιακὴν πλάκα, καὶ τὴν ὅλην χώραν, καὶ τὴν κοινὴν, ἢ τὴν γῆν. Quem locum Phavorini ope sic emendo: Πλάκα ἠλιακὴν, τὴν ἀνατολικὴν γῆν, ἢ τὴν ἠλιακήν. Πλάκα, καὶ τὴν ὅλην χώραν, καὶ τὴν etc. Quinetiam Aristophanes in Ranis dixit, Πλὰξ πελαγίη. Et Sophocles Aiace, Ἄκραν ὑπὸ πλάκα Σουνίου.

100. Ἕκτορας πλημμυρίδος] Locum hunc laudauit, et explicauit Eustathius; Ἕκτωρ, (inquit) συνοχεὺς, ἤτοι κρατητὴς, ὡς δηλοῖ καὶ Λυκόφρων, εἰπὼν τὰς ἀγκύρας ἕκτορας πλημμυρίδος, ἤγουν ἐφεκτικὰς τῆς τῶν κυμάτων ῥύμης.

101. Σκαρθμῶν ἰαύσεις εἰναφώσσωνα στόλον] Catachresis haec est Lycophronica, qua verbum ἰαύειν, quod proprie de somno dicitur, quamlibet quietem, aut cessationem a motu denotat.

102. Πόρτιν] Ouidius etiam Helenam *iuuencam* appellauit, Epistola Oenones ad Paridem, vbi Cassandra loqui fingitur,

Graia iuuenca venit, quae Te, patriamque, domumque
Perdat. Io prohibe; Graia iuuenca venit.

Vbi nonnulli per contumeliam dici *iuuencam* autumant; nam mulieres impudicae *iuuencae* et *vaccae* dicuntur: nec ob aliam causam Io et Proetides in vaccas conuersae finguntur. Solent tamen hae voces sine opprobrio dici, quo modo Sophocles Deidamiam πόρτιν appellauit, Trachin. v. 535. et Horatius puellam Veneri immaturam *iuuencam* vocat, Lib. II. Od. V. nec aliter Euripides Polyxenam μόσχον nominat, Hecuba v. 526.

Σκίρτημα μόσχου σῆς καθέξοντες χεροῖν.

Ad Meursii rationem quod attinet, ea dura nimis videtur.

103. Δυοῖν πελειαῖν] Plerique Lycophroni aduersantur, dicentes solam Hermionem ex Helena natam fuisse, quos inter Euripides est, Andromache v. 899.

Ἣν περ μόνην γε Τυνδαρὶς τίκτει γυνή.

105. Ληῖτιν] i. e. captiuam. Huc reſpexit Euſtathius Iliad. α'. p. 827. Ληΐδα δὲ ὑποκοριστικῶς, ἢ μάλιστα παρωνύμως εἰπόντος Ὁμήρου, ληιδίην ἐντεῦθεν Ὀππιανός φησι τὴν αἰχμάλωτον, ὁ δὲ Λυκόφρων ληῖτιν.

106. Θύστησιν] Θύσαι dictae Bacchae ἀπὸ τοῦ θύειν, quod eſſent furore concitae. Euſtathius Il. α'. Ἐκ τοῦ θύειν, ὅ ἐστιν ὁρμᾶν, παράγεται ὁ θυμός. Et paullo poſt, Ἰστέον δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ ῥηθέντος θύειν καὶ Θυάδες αἱ Βάκχαι· αἱ δ' αὐταὶ καὶ Θύσαι παρὰ Λυκόφρονι.

107. Βύνη] Leucothea Graecis dicitur q. λευκὴ θεά, eadem Latinis *Albunea*, vnde, vt nonnulli aiunt, per aphaereſin Βύνη; ſed mihi non placet origo Latina, dictam potius putarem a βύνη, quod Euphorioni mare eſt,

— πολύτροφα δάκρυα βύνης.

Leucothea enim Dea erat marina. Vel a δύω. Vel, ſecundum Tzetzem, a βύω. Vel a βυθὸς et δύνω. Phauorinus, Βύνη, ἡ Λευκοθέα, παρὰ Λυκόφρονι, ἢ Ἰνώ. Οἷον,

— Βύνης καταλέκτριαι αὐδηέσσης.

Εἴρηται δὲ παρὰ τὸ εἰς βυθὸν δύνειν, βυθοδύνη, καὶ κατὰ συγκοπὴν Βύνη. ἢ παρὰ τὸ δύνω, Δύνη, ἡ καταδῦσα εἰς θάλασσαν, καὶ Βύνη κατὰ τροπήν. ἢ παρὰ τὸ βύω, τὸ κολυμβῶ, ὡς ἕτεροι φασίν. ἐγὼ δὲ, παρὰ τὸ βύω, τὸ κρύπτω, ὅθεν καὶ ἡ αὐτὴ, Βύνη. Paullo aliter Etymologici auctor: Βύνη, ἡ Λευκοθέα, ἡ (mallem ἢ) Ἰνώ· οἷον,

Βύνης καταλέκτριαι αὐδηέσσης.

Εἴρηται παρὰ τὸ εἰς βυθὸν δύνειν βυθοδύνη, καὶ κατὰ συγκοπὴν δύνη (lege βύνη). Ἡ παρὰ γὰρ δύνω, δύνη, ἡ καταδῦσα εἰς θάλασσαν, καὶ βύνη κατὰ τροπήν· ἄλλοι θάλαμοι (mallem ἄλλοις θάλαμος) ἢ πεύκη, ὡς παρὰ Λυκόφρονι.

108. Σκάνδειαν] Scandea eſt Cytherorum nauale. Stephanus, Σκάνδεια, ἐπίνειον Κυθήρων, ὡς Παυσανίας τρίτῳ. Locus Pauſaniae exſtat in Laconicis, vbi Scandeam tradit a Cytherorum vrbe decem ſtadia diſtare: Ἐν Κυθήροις δὲ ἀπὸ θαλάσσης, Σκάνδειά ἐστιν ἐπίνειον. Κύθηρα δὲ, ἡ πόλις ἀναβάντι ἀπὸ Σκανδείας, στάδια ὡς δέκα. Meminit etiam Poetarum pater, Iliad. κ'. v. 268.

Σκάνδειάν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι.

Vbi Scholiaſtes vetus narrat Scandeam eſſe Cytherae vrbem, Cytheram autem Laconiae inſulam; Ἡ δὲ Σκάνδεια (inquit) πόλις Κυθήρων· Κύθηρα δὲ νῆσος τῆς Λακεδαίμονος.

Ibid. Αἰγίλου τ' ἄκραν] Aegilus promontorium erat; meminit etiam Pauſanias Aegilae, Laconicae vrbis, Meſſenicis, Ἔστι δὲ Αἴγιλα τῆς Λακωνικῆς.

113. Ψυχρὸν παραγκάλισμα] Similiter Sophocles, Antigon. 667.

Ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίνεται,
Γυνὴ κακὴ ξύνευνος ἐν δόμοις.

115. Φλεγραίας πόσις Στυγνὸς Τορώνης] Proteus maritus erat Torones, mulieris ex Phlegra oriundae, quae Thraciae eſt vrbs, apud quam Dii gigantes debellaſſe feruntur; vnde et nomen habuit a φλέγω, vro; quod fulminibus pugna facta eſſet. Stephanus, Φλέγρα, πόλις Θρᾴκης, ἣν Εὔδοξος μετὰ ταῦτα Παλλήνην φησὶ κληθῆναι. Ὁ πολίτης, Φλεγραῖος, καὶ Φλεγραία, καὶ Φλεγραῖον. Ἔστι καὶ Φλεγρὸς, καὶ Φλέγρα, (lege Φλεγρὰ) Λυκόφρων. Plura videre poteris apud eundem in voce Παλλήνη. Regionem faciunt Excerpta ex Strabonis libri VII. fine: Ὅτι ἡ Παλλήνη χεῤῥόνησος, ἧς ἐν τῷ ἰσθμῷ κεῖται ἡ πρὶν μὲν Ποτιδαία, νῦν δὲ Κασσάνδρεια, Φλέγρα τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο. ᾤκουν δ' αὐτὴν οἱ μυθευόμενοι γίγαντες, ἔθνος ἀσεβὲς, καὶ ἄνομον, οὓς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. ἔχει δὲ πόλεις, Ἄφυτιν, Μένδην, Σκυόνην, Σάνην. Vrbem, montem, et regionem eſſe ait Euſtathius, Commentario in Dionyſium, v. 327. vnaque nominis rationem reddit; in hoc tamen fallitur, quod Toronen faciat Protei filiam, idque ex Lycophrone: Παλλήνη δὲ, καὶ ὄρος, καὶ πόλις Θρᾳκική. Ἔστι δὲ Παλλήνη (inquit) χεῤῥόνησος τρίγωνος, οἰκουμένη ποτὲ ὑπὸ γιγάντων, οὓς Ἡρακλῆς, μισανθρώπους ἐφευρηκὼς, κατεπολέμησεν, ὅτι καὶ βρονταί τινες, καὶ πρηστῆρες συνέπεσον· διὸ καὶ θεοὶ ἔδοξαν τῆς μάχης ταύτης τῷ Ἡρακλεῖ συνάρασθαι, καὶ καταφλέξαι τοὺς κακούς· καὶ ἡ χώρα διὰ τοῦτο Φλέγρα ἐκλήθη. οἴονται δέ τινες Παλλήνην λέγεσθαι τὴν τῆς Κασσανδρείας χεῤῥόνησον, τῷ Αἰγαίῳ καὶ αὐτὴν παρακειμένην, ἔνθα που καὶ τόπος τις κατὰ παραφθορὰν Τορώνη, τῇ τοῦ Θρᾳκικοῦ Πρωτέως θυγατρὶ, κατὰ Λυκόφρονα. Proteus in Aegypto regnauit, vbi iuſtitiae fama notiſſimus habebatur, et Paridi Helenam ademit, quam apud ſe detinuit, vsque dum a Menelao repeteretur. Caeterum ex Aegypto in Pallenem (quam nonnulli Protei patriam faciunt) profectus, Toronem duxit, ex qua duos filios,

Polygonum et Telegonum, ſuſcepit; hi cum in patrem immorigere ſe gererent, et hoſpites, prius lucta deuictos, occiderent, Proteus eos exoſus, a Neptuno obtinuit, vt facto ſubter terram foramine, via ex Pallene in Aegyptum pateret; quo poſtquam veniſſet, Hercules filios eius interfecit: meminit Euſtathius Odyſſ. δ'. Τῷ Πρωτεῖ παῖδες μὲν ἦσαν κακόξενοι, καὶ τῷ πατρὶ δυσσεβεῖς, διὸ καὶ ἀπώλοντο. Idem in Dionyſii Perieg. v. 259 huc reſpexit: Πρωτεὺς τῶν ξενοκτόνων παίδων ἐν τῇ Θρᾳκικῇ Παλλήνῃ ἀπαλλαγεὶς, ὡς ἱστορεῖ Λυκόφρων, ἀποκατέστη εἰς Φάρον μετὰ τῆς θυγατρὸς Εἰδοθέας. Et Apollodorus lib. II. de Hercule loquens, Ἐκ Θάσου δὲ ὁρμισθεὶς ἐπὶ Τορώνην, Πολύγονον καὶ Τηλέγονον, τοὺς Πρωτέως τοῦ Ποσειδῶνος υἱοὺς, παλαίειν προκαλουμένους, κατὰ τὴν πάλην ἀπέκτεινε. Qua re audita, Proteus nec gaudio affectus eſt, quod filii eſſent, qui occiderentur; nec tamen lacrymas fudit, quod eſſent ſcelerati: vnde eum Lycophron *riſus et lacrymarum expertem* vocat. Simili modo affecta eſt apud Sophoclem Clytaemneſtra, cum ei nunciata eſſet Oreſtis filii, a quo vitae ſuae timebat, mors, Electra v. 767.

> Ὦ Ζεῦ, τί ταῦτα, πότερον εὐτυχῆ λέγω,
> Ἢ δεινὰ μὲν, κέρδη δέ; λυπηρῶς δ' ἔχει,
> Εἰ τοῖς ἐμαυτῆς τὸν βίον σώζω κακοῖς.

Et in Oedipo Tyran. nuncius Polybi, cui haeres in Corinthi regno deſtinabatur Oedipus, mortem Oedipo ferens, ait, v. 945.

> — τὸ δ' ἔπος, ὃ 'ξερῶ τάχα
> Ἥδοιο μὲν, πῶς δ' οὐκ ἂν ἀσχάλλοις ἴσως;

Pariter apud Aeſchylum in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, cum victoria ſtaret a Thebanis, Oedipi vero filii eſſent occiſi, animi ſe dubium praedicat Chorus, nec ſatis ſcire, an Patriae felicitatem gratulari, an potius regiae domus cladem deplorare debeat,

> Πότερον χαίρω, κἀπολολύξω
> Πόλεως ἀσινεῖ σωτῆρι·
> Ἢ τοὺς μογεροὺς καὶ δυσδαίμονας
> Ἀτέκνους κλαύσω πολεμάρχους.

129. Τῆς θ' Ἡλίου θυγατρὸς Ἰχναίας βραβεὺς] Solis filia dicitur Themis, Dea iuſtitiae praeſes, quam tamen plerique Coelo et Tellure natam tradunt, inter quos He-

ſiodus Theogon. v. 135. vbi inter caeteros eorum liberos enumerat

Θείαν τε, Ῥείαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε.

Idem facit Apollodorus lib. I. cap. III. quibus adſentitur in Hymnis Orpheus,

Οὐρανόπαιδ', ἁγνὸν καλέω Θέμιν εὐπατέρειαν.

Themis Ichnaea etiam ab Homero dicitur Hymno in Apollinem,

— θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι,
Ὅσσαι ἄρισται ἔσαν, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις, καὶ ἀγαστόνος Ἀμφιτρίτη.

Haec appellatio ſumta eſt ab Ichnis, Theſſaliae vrbe, vt vult Strabo, Geograph. IX. in Theſſaliae deſcriptione, Καὶ Ἴχναι, ὅπου ἡ Θέμις Ἰχναία τιμᾶται. Stephanus Macedoniae vrbem facit, indeque dictam narrat, quod ibi Iupiter Themidem fugientem deprehendit, κατ' ἴχνος eam perſequens: Ἴχναι, πόλις Μακεδονίας, Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ. Ἐρατοσθένης δὲ Ἄχνας αὐτήν φησι· Φιλητᾶς δ' Ἄχνην φησὶ, διὰ τοῦ α. Τὸ ἐθνικὸν καὶ Ἰχναῖος, καὶ Ἰχναία ἡ Θέμις· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τοῦ Διὸς, κατελείφθη (lego κατελήφθη) ἐν τοῖς τῶν Ἰχναίων τόποις, καὶ ἀπὸ τοῦ διωχθῆναι κατ' ἴχνος ὠνομάσθη. Huc ſpectat Heſychii locus, Ἰχνίμη, Θέμις· vbi Cl. Salmaſius repoſuit Ἰχναίη. Themidos βραβεὺς iudicem iuſtum denotat; βραβεὺς enim proprie ſignificat τοὺς ἐν ἀγῶσι κήρυκας, ſeu διοικητὰς, i. e. iudices, qui certaminibus praefuerunt, et praemia merentibus dabant, litesque, quaecumque illic inciderent, dirimebant; vt ex Suida, aliisque Grammaticis diſcimus. Similiter dixit in Oreſt. v. 1652. Euripides δίκης βραβεῖς, i. e. teſte Scholiaſte, τῆς κρίσεως διοικητάς.

131. Πελειάδος] Helenam columbae aſſimilauit Poeta, quod iſta auis libidine ſit infamis, (vnde et Veneri ſacra eſt) totoque fere anno pariat; vnde Aeſchylus in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. dixit,

Πάντροφος πελειάς. —

Vbi Scholiaſtes, Πάντροφον δὲ τὴν πελειάδα φησὶν, ὅτι πάντα ὄρνεα ἅπαξ τοῦ ἔτους τίκτει, ἡ δὲ περιστερὰ ἀεὶ, διὸ ἀνάκειται τῇ Ἀφροδίτῃ. Περιστερὰ δὲ εἴρηται, ἡ περισσὰ ἐρῶσα, πλεονάζοντος τοῦ τ κατὰ μέσον. Idem in Prometheo, haud aliter ac Ly-

cophron, amatores rapaces κίρκους appellat, eorumque vxores περιστερὰς,

Κίρκοι πελειῶν οὐ μακρὰν λελειμμένοι.

Ad quod Scholiastes: Κίρκοι πελειῶν· πελείας τὰς νύμφας, ἤτοι τὰς τοῦ Δαναοῦ θυγατέρας· Ἀφροδισιαστικὸν γὰρ τὸ ὄρνεον τοῦτο, ἡ περιστερά. Κίρκους δὲ, ἤτοι ἀετοὺς, τοὺς νυμφίους, ἤγουν τοὺς υἱοὺς τοῦ Αἰγύπτου, διὰ τὸ ἁρπακτικὸν λέγει.

135. Σύνδορπον Αἰγαίωνος ἁγνίτην πάγον] Aegaeon, vel Aegaeus dicitur Neptunus, Hesychio teste: Αἰγαίων ἐπιτεταμένως, ἐνάλιος θεὸς, καὶ τὸ περὶ Κυκλάδας πέλαγος· οἱ δὲ ὁ Βριάρεως, καὶ ὁ Ποσειδῶν. Ita dictus a γαίω, superbio, inde γαίων, et Αἰγαίων, per prosthesin. Vel potius ab Aegis, Euboeae vrbe, Neptuno sacra Strabo lib. IX. Κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην κεῖσθαι φασὶν Αἰγὰς τὰς ἐν Βοιωτίᾳ, ἐν αἷς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν τοῦ Αἰγαίου. Hesychius Aegarum meminit, insulae prope Euboeam Neptuno sacrae: Αἰγαὶ νῆσος πρὸς τῇ Εὐβοίᾳ, ἱερὸν Ποσειδῶνος. Sunt qui dictum volunt ab Aegis, Achaiae vrbe; Phauorinus, Αἰγαίων, ὁ Ποσειδῶν, ἀπὸ τοῦ ἐν ταῖς Αἰγαῖς πόλεως τῆς Ἀχαιΐας, καὶ ἐν τῷ Αἰγαίῳ τιμᾶσθαι Neptuni etiam in hac vrbe culti duobus in locis meminit Homerus; Iliad. ν΄. v. 23.

— τρέμε δ᾽ οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
Ποσσὶν ὑπ᾽ ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος·
Τρὶς μὲν ὀρέξατ᾽ ἰών· τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ,
Αἰγάς· ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης
Χρύσεα μαρμαίροντα τετεύχαται, ἄφθιτα αἰεί.

Vbi Scholia vetera: Αἰγαὶ, πόλις Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔνθα τιμᾶται ὁ Ποσειδῶν. Iterum in Iliade θ΄. v. 203.

Ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι᾽ εὐρυσθενὲς, οὐδέ νύ σοί περ
Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ᾽ ἀνάγουσι
Πολλά τε καὶ χαρίεντα. —

Huius versiculi meminit Pausanias Achaicis; narrat praeterea, hanc vrbem postea desertam esse: Πρὸς δὲ τῇ Ἀχαϊκῇ Κράθιδι Ἀχαιῶν ποτε ᾤκητο Αἰγαὶ πόλις· ἐκλειφθῆναι δὲ αὐτὴν ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας λέγουσι. Τούτων δὲ Ὅμηρος τῶν Αἰγῶν ἐν Ἥρας λόγοις ἐποιήσατο μνήμην,

Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ᾽ ἀνάγουσιν.

δῆλον, ὡς γέρα τοῦ Ποσειδῶνος ἐπίσης ἔν τε Ἑλίκῃ καὶ ἐν ταῖς Αἰγαῖς ἔχοντος. Meminit etiam Euftathius Il. β'. p. 220. Ὁ δὲ Γεωγράφος φησὶν, ὅτι μετὰ Σικυῶνα Πελλήνη κεῖται, εἶτα Αἴγειρα δευτέρα, τρίτη Αἰγαὶ, ἃς καὶ Αἰγὰν λέγουσιν ἑνικῶς, Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα. *Neptuni* porro *falem* dicit Poeta, quod fal nihil aliud fit, quam *concretio* aquae marinae, vnde πάγος dicitur; nam Grammatici πάγον exp. τὸ πεπηγμένον ὕδωρ. Sal in conuiuiis hofpitalibus adponi folebat, vel vt fignificetur, amorem hofpitum et coniunctionem futuros permanentes et diuturnos, fal enim a corruptione conferuat: vel quoniam, vt fal multis aquae collectionibus conficitur, ita qui ex diuerfis locis conuenerunt, hofpitalitate idem facti funt: quas rationes fuggeffit Euftathius Iliad. α. p. 100. Τοῖς ἐπιξενουμένοις (τοὺς ἅλας) παρετίθεντο πρὸ τῶν ἄλλων βρωμάτων· ἢ διὰ τὸ τῆς φιλίας νόστιμον καὶ παράμονον, παραμονῆς γὰρ αἴτιος πολλοῖς τῶν σωμάτων καὶ ὁ ἅλς· ἢ καὶ εἰς σύμβολον τῆς κατὰ φιλίαν ἑνώσεως· ὡς γὰρ ἅλς ἐξ ὑδάτων πολλῶν ῥυτῶν καὶ χυτῶν παγεὶς, ἕν τι στερεὸν γέγονε σῶμα, οὕτω καὶ οἱ συνελθόντες εἰς ξενίαν ἐκ διεστώτων, εἰς ἓν τῷ τε τόπῳ, καὶ τῇ φιλικῇ διαθέσει συνήχθησαν. Et alias tanto in honore habebatur fal, vt fine eo nullum peractum fuerit facrificium; vt docet Plinius lib. III. cap. VII. *Maxime tamen* (inquit) *in facris intelligitur auctoritas* (falis,) *quando nulla conficiuntur fine mola falfa.* Vnde nil mirum, fi eum Lycophron vocauerit ἁγνίτην: et Hefychius etiam Ἁγνιστήριον exp. οἱ ἅλες. Pari ratione Homerus ἅλα θεῖον dixit Iliad. ι. v. 214.

Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο. —

Ad quod Euftathius, Θεῖον τὸν ἅλα φησὶν, ἢ διότι συναγωγός ἐστιν εἰς φιλίαν, καὶ εὐνοίας σύμβολον τοῖς ξένοις ἐν τῇ τραπέζῃ παρετίθετο· ἢ διότι τὰ ἁλίπαστα ἐπὶ πολὺ παραμένειν ποιεῖ. Εἴποι δ' ἄν τις καὶ παρὰ τῷ Λυκόφρονι ἁγνίτην τὸν ἅλα λέγεσθαι, ἀντὶ τοῦ θεῖον.

136. Ἔτλης θεῶν etc.] Graue erat peccatum, et nullo non fupplicio dignum, fi quis menfam hofpitalem violaret; quod innumeris exemplis patet, quorum vnum tantum adferam, vbi de Paride conqueritur Menelaus, Iliad. γ'. v. 351.

Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι, ὅ με πρότερος κάκ' ἔοργε,
Δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον·

Ὄφρα τις ἐῤῥίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων
Ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, ὅ κεν φιλότητα παράσχῃ.

137. Λάξας τράπεζαν] Λάξαι Hesychio est λακτίσαι, metaphora a iumentis sumta; nec aliter Aeschylus, Agamemn. v. 390.

— — *ἀνδρὶ*
Λακτίσαντι μεγάλα δίκας
Βωμόν. —

139. Τοίγαρ ψαλάξεις] Paridis lyrae meminit Homerus, Iliad. γ'. v. 49. vbi Hector Paridi ait,

Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης.

Vt non opus sit confugere ad sensum prouerbialem, quo εἰς κενὸν ψαλάξαι exp. frustra aliquid tentare, vid. Iohan. Tzetzae Chil. V. Hist. II.

143. Τῆς πενταλέκτρου] De Helena loquitur, quae quinque viris nupsit, qui mox ordine recensebuntur: cuius rei meminit etiam Euripidis Scholiastes, Androm. v. 228. vbi Andromache Hermionae, Helenae filiae, matris impudicitiam exprobrat,

Μὴ τὴν τεκοῦσαν τῇ φιλανδρίᾳ, γύναι,
Ζήτει παρελθεῖν. —

Λέγει δὲ Θησέα, (inquit Scholiastes) *καὶ Μενέλαον, Ἀλέξανδρον, καὶ Δηΐφοβον, καὶ μετὰ θάνατον, ἢ ἐν ὀνείρῳ Ἀχιλλεύς, ὡς Λυκόφρων,*

Τῆς πενταλέκτρου Θυάδος Πλευρωνίας.

Ibid. Θυάδος] Θυάδες erant Bacchi ministrae, a quo immissi furores, pro quauis vehementi concitatione, siue in libidinem, iram, vel alios quosuis affectus poni solent. Hinc Euripides Phoeniss. v. 21. de libidinoso quodam,

Ὁ δ' ἡδονῇ δοὺς, εἴς τε Βακχεῖον πεσών.

Et Latini Poetae frequentissime vtuntur vocibus *furorem* significantibus, cum amorem volunt exprimere; affectum nempe, in quo tantum est furoris et dementiae, vt qui eius illecebris capti sunt, non minus ridicule se gerant, quam qui rationis vsum perdiderunt: Horatius,

— *siue puer furens*
Impressit memorem dente labris notam.

Et Virgilius Eclog. X. v. 37.

Certe ſiue mihi Phyllis, ſiue eſſet Amyntas,
Seu quicumque furor. —

h. e. amor. Et paullo poſt, v. 44.

Nunc inſanus amor. —

Et v. 59.

— tamquam haec ſint noſtri medicina furoris.

Hanc in rem plura vide Caſſandrae v. 405.

144. Γυιαὶ] Huius loci meminit Euſtathius Iliad. ϑ'. Γυιῶσαι, τὸ χωλῶσαι λέγει, ἀφ' οὗ καὶ γυιὸν ὀξυτόνως, τὸ χωλόν· ὡς παρὰ τῷ Λυκόφρονι, Γυιαὶ Μοῖραι, αἱ χωλαί. Idem Iliad. ί. epitheti huius rationem reddidit: Ἰστέον ὡς αἱ μὲν Μοῖραι χωλαὶ παρὰ Λυκόφρονι, διὰ τὸ ἀνόμοιον τοῦ μοιριδίου, καὶ ἄνισον, καὶ ὑποσκάζον, καὶ ὡς οἷον ὀκλάζον, καὶ μὴ ἀεὶ ὡσαύτως βαῖνον. Plura qui volet, Mythologos adeat.

145. Δηναιᾶς Ἁλὸς] Oceanus et Tethys Deorum antiquiſſimi memorantur; quod ideo factum dicitur, quia Veteres ex aqua principium ſuum habere vniuerſa putarunt; quam opinionem ſequioribus ſeculis amplexus Thales Mileſ. Hinc Deorum, hominumque communes parentes habiti ſunt. Orpheus Hymno in Oceanum,

Ὠκεανὸν καλέω, πατέρ' ἄφθιτον, αἰὲν ἐόντα,
Ἀθανάτων τε θεῶν γένεσιν, θνητῶν τ' ἀνθρώπων.

Et Homerus Iliad. ξ'.

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν.

Apud Ouidium Iuno ſe eorum *alumnam* vocat, Metamorph. II.

At ſi vos laeſae contemtus tangit alumnae.

Vnde magno eos in honore habebant, et ſumma reuerentia proſequebantur iuniores Dei. Ouidius Metamorph. II. v. 509.

— et ad canam deſcendit in aequora Tethyn,
Oceanumque ſenem, quorum reuerentia mouit
Saepe Deos. —

146. Νυμφεῖα πεντάγαμβρα δαίσασθαι γάμων] Δαῖσαι de conuiuiis praebendis dici ſolet; vnde vulgo dicimus δαῖσαι τάφον, i. e. ſunebre epulum praebere. Heic ad nuptialia conuiuia applicatur: nam in nuptiarum celebratione lautiſſima conuiuia apparari ſolebant, tum amicorum gratia, quorum ingens erat confluxus; tum etiam Deorum nuptialium, quibus huiusmodi deliciae gratiſſimae credebantur; vt obſeruauit Athenaeus Δειπνοσοφ. lib. V initio cap. I. Ὡς νενόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε γαμηλίων θεῶν ἕνεκα, καὶ τῆς οἱονεὶ μαρτυρίας. Homerus pro conuiuio nuptiali γάμον poſuit, Iliad. τ'. v. 299.

— δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσιν.

Quod ex alio Homeri verſiculo obſeruauit Iulius Pollux Onomaſtic. lib. III. cap. III. Ὅμηρος μέντοι οὐ τὸ ἔργον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑστίασιν γάμον καλεῖ,

Εἰλαπίν', ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστιν.

Ad haec conuiuia vocabant amicos, cognatosque omnes, vt ex initio Odyſſ. δ'. diſcimus, vbi Menelaus Hermionem Pyrrho deſponſaturus, epulum nuptiale celebrat. Vnde ne turbae et tumultus in tanto hominum concurſu fierent, cautum eſt Athenis, commiſſa Magiſtratibus quibusdam huius rei cura, quos Γυναικονόμους vocabant, nomine ex officii ratione indito: iidem vna cum Areopagitis aliis etiam publicis conuentibus, quales erant epulae ſacrificiales, funebres, etc. praefuerunt: ſcribente Athenaeo lib. VI. cap. XI. Καὶ Φιλόχορος δ' ἑβδόμῃ Ἀτθίδος, Οἱ Γυναικονόμοι, φησὶ, μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ἐσκόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους, ἔν τε τοῖς γάμοις, καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις. Ibidem alia permulta eandem in rem diſſerit.

147. Λύκους] i. e. raptores; haud aliter in Ariſtophanis Nubibus, Nubes, quae in omnes ſe figuras transformabant, pro rerum, in quas incidunt, varietate, ſi rapacem Simonem conſpexerint, in lupos conuerti dicuntur,

Στρ. Τί γὰρ, ἢν ἅρπαγα τῶν δημοσίων Σίμωνα, τί δρῶσιν;
Σωκρ. Ἀποφαίνουσαι τὴν φύσιν αὐτοῦ, λύκοι ἐξαίφνης ἐγένοντο.

150. Ἡμικρῆτα βάρβαρον] Simili modo Teucer apud Soph. Menelao obiicit, Barbarae ipſum, et Cretenſis originis eſſe, Aiace v. 1310.

Οὐκ οἶσθα, σοῦ πατρὸς μὲν ὃς προὔφυ πατὴρ,
Ἀρχαῖον ὄντα Πέλοπα βάρβαρον Φρύγα;

Vbi Demetrius Triclinius: Τάνταλος, ὁ τοῦ Πέλοπος πατὴρ, ἐκ Φρυγίας ἦν, etc. Paullo poſt, v. 1313. Teucer ait,

Αὐτὸς δὲ μητρὸς ἐξέφυς Κρήσσης.

Nec aliter Euripides Oreſt. v. 18.

Μενέλεώς τε Κρήσσης ματρὸς Ἀερόπης ἄπο.

151. Ἐπειὸν] Epei regionem Elidem dictam habitarunt, teſte Homero Iliad. λ'.

Κήρυκες δὲ λίγαινον ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Τοὺς ἴμεν, οἷσιν χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ·
Οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες
Δαίτρευον· πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον.

Idem Odyſſ. ε. v. 275. tradit Epeos Elidis dominos fuiſſe,

Ἠ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

Plinius narrat Epeos poſtea dictos Eleos, lib. IV. cap. V. *Inde Eleorum ager, qui antea Epei vocabantur.* Quorum nominum originem ex Pauſania diſcimus, qui tradit eundem populum, Epeo regnante, Epeos; Eleo poſtea rerum potito, Eleos nuncupatos eſſe, Eliac. α. initio: Ἔσχε τὴν βασιλείαν Ἐπειὸς, καὶ Ἐπειοὶ πρῶτον τότε, ὧν ἦρχεν, ὠνομάσθησαν. Paullo poſt: Τὴν δὲ Ἐπειῶν ἔσχεν ἀρχὴν Ἠλεῖος, Εὐρυκύδας τε, τῆς Ἐνδυμίωνος, καὶ (ὅτῳ πιστὰ) πατρὸς ὢν Ποσειδῶνος· καὶ τὸ ὄνομα οἱ ἄνθρωποι οἱ νῦν ἀντὶ Ἐπειῶν ἀπὸ τοῦ Ἠλείου μεταβεβλήκασιν. Idem alii tradunt, alii negant; Strabo ſentire videtur, ab initio diuerſas fuiſſe gentes, ſed cum Epei eſſent rerum domini, in vnam vrbem coiuiſſe, lib. VIII. Οὐ μέντοι ἄπιστον, οὐδ' εἴ ποτε τοῖς Ἠλείοις διάφοροι ὄντες οἱ Ἐπειοὶ καὶ ἑτεροεθνεῖς, εἰς ταυτὸ συνήρχοντο κατ' ἐπικράτειαν, καὶ κοινὴν ἐνέμοντο πολιτείαν.

152. Ἐνναία] Enna Siciliae vrbs erat, in vmbilico regionis ſita; ibi Cereris erat templum, narrante Strabone, lib. VI. Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ, τὴν μὲν Ἔνναν, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος, ἔχουσιν ὀλίγοι, etc. Cicero quarta in Verrem vberrimam reliquit vrbis huius, templi, ſacrorumque deſcriptionem; natam ibi tradit Cererem, raptam Proſerpinam, locum denique et ſacra omnibus, quotquot vſpiam

ſunt, non exceptis Athenienſium Myſteriis, maiorem habere religionem. Meminerunt etiam Poetae Latini. Silius Italicus lib. I.

Nec Cerere Ennaea, Phario nec victa colore.

Emendo hinc vulgatas et recentiores quasdam Claudiani editiones, de raptu Proſerpinae lib. I.

Ennaeae Cereri proles optata virebat
Vnica, nec ſobolem tribuit Lucina ſecundam.

Vulgo legitur *Aetnaeae Cer.*

153. Ἔρκυννα] Ab hoc Cereris cognomine dictum videtur Feſtum Cereris, de quo Heſychius, et poſt eum Phauorinus, Ἑρκηνία, ἑορτὴ Δήμητρος. Malim, Ἑρκύννια.

Ibid. Ἐριννὺς] Erinnys in Thelpuſa, Arcadiae vrbe, dicta Ceres, quae in Erinnyis formam verſa, cum Neptuno concubuit, ex quo Arionem equum peperit. Apollodor. lib. III. fine cap. VI. Ἄδραστον δὲ μόνον ἵππος διέσωσεν Ἀρίων· τοῦτον ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Δημήτηρ, εἰκασθεῖσα Ἐριννύϊ κατὰ τὴν συνουσίαν. Variauit haec rationem Pauſanias, Arcad cis, Μετὰ δὲ Θέλπουσαν, ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος ὁ Λάδων κάτεισι τὸ ἐν Ὀγκίῳ· καλοῦσι δὲ Ἐριννὺν οἱ Θελπούσιοι τὴν θεὸν, ὁμολογεῖ δέ σφισι καὶ Ἀντίμαχος, ἐπιστρατείαν Ἀργείων ποιήσας ἐς Θήβας, καί οἱ τὸ ἔπος ἔχει,

Δήμητρος τόθι φασὶν Ἐριννύος εἶναι ἕδεθλα.

Ὁ μὲν δὴ οἶκος Ἀπόλλωνός ἐστι κατὰ τὴν φήμην. καὶ ἐν τῇ Θελπουσίᾳ περὶ τὸ χωρίον ἐδυνάστευε τὸ Ὄγκιον. τῇ θεῷ δὲ Ἐριννὺς γέγονεν ἐπίκλησις· πλανωμένῃ γὰρ τῇ Δήμητρι, ἡνίκα τὴν παῖδα ἐζήτει, λέγουσιν ἕπεσθαί οἱ τὸν Ποσειδῶνα, ἐπιθυμοῦντα αὐτῇ μιχθῆναι, καὶ τὴν μὲν ἐς ἵππον μεταβάλλουσαν, ὁμοῦ ταῖς ἵπποις νέμεσθαι ταῖς Ὀγκίου. Ποσειδῶν δὲ συνίησιν ἀπατώμενος, καὶ συγγίνεται τῇ Δήμητρι, ἄρσενι ἵππῳ καὶ αὐτὸς εἰκασθείς. Τὸ μὲν δὴ παρ᾽ αὐτίκα (malim παραυτίκα) τὴν Δήμητρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἔχειν ὀργίλως, χρόνῳ δὲ ὕστερον τοῦ τε θυμοῦ παύσασθαι, καὶ τῷ Λάδωνι ἐθελῆσαί φασιν αὐτὴν λούσασθαι· ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐπικλήσεις τῇ θεῷ γεγόνασι, τοῦ μηνίματος εἵνεκα Ἐριννὺς, ὅτι τῷ θυμῷ χρῆσθαι, καλοῦσιν ἐριννύειν οἱ Ἀρκάδες· Λουσία δὲ, ἐπὶ τῷ λούσασθαι τῷ Λάδωνι etc. Pergit deinde de Cereris ſtatua, Arione equo, etc. narrare. Porro huic Cereri feſti dies obſeruati, quorum in vno natus Oreſtes; docente Ptolemaeo Hephaeſtione,

fine lib. III. Ὡς Ὀρέστης κατὰ τὴν ἑορτὴν τιχθείη (lego τεχθείη) τῆς Δήμητρος, τῆς καλουμένης Ἐριννύος.

Ibid. Ξιφηφόρος] Hoc epitheton non modo de ense, verum de falce messoria intelligi potest.

158. Ἐρεχθεὺς] Phauorinus, Ἐρεχθεὺς, Ποσειδῶν ἐν Ἀθήναις· ἢ Ἐρεχθεὺς, ὁ ἐπιχθόνιος καλούμενος, ἀπὸ τοῦ ἐσπᾶσθαι εἰς τὴν ἔραν· ἢ παρὰ τὸ ἐρείκω, τὸ κόπτω. Hinc emendandus Hesychius, Ἐρεχθρεὺς, Ποσειδῶν ἐν Ἀθήναις. Omnino legendum Ἐρεχθεὺς, quo cognomine insignitus videtur Neptunus ab Erechtheo, Athenarum rege; sicuti Minerua Aglaurus, Iupiter Agamemnon, et alii aliis nominibus a viris sumtis ornati fuerunt. Porro Neptunus hic fanum in ἀκροπόλει Athenarum habuit, quod Ἐρέχθειον appellabant, ante quod erat Iouis Ὑπάτου ara. Pausanias Atticis, Ἔστι δὲ καὶ οἴκημα, Ἐρέχθειον καλούμενον· πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου Διός ἐστι βωμὸς Ὑπάτου. Neptuni Erechthei mentio est apud Athenagoram, in Leg. pro Christ. Ὁ δὲ Ἀθηναῖος Ἐρεχθεῖ Ποσειδῶνι θύει. De hoc plura vide in doctissimi Meursii Cecropiae cap. XVIII.

162. Καδμίλου] Mercurium hoc nomine signat, qui idem videtur esse cum Casmilo, Cabirorum Samothracum vno, vt docent Phauorinus, Etymologici Auctor, et Apollonii Scholiastes Arg. I. Alii tamen Casmilum in inferiori ordine ponunt, et pro ministro duntaxat habent. Varro, *Casmilus nominatur in Samothraces mysteriis, Deus quidam administer Diis magnis.* Plerique alii *Camillum* scribunt. Plutarchus in Numa, Καὶ τὸν ὑπηρετοῦντα τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς ἀμφιθαλῆ παῖδα λέγεσθαι Κάμιλλον, ὡς καὶ τὸν Ἑρμῆν οὕτως ἔνιοι τῶν Ἑλλήνων Κάμιλλον ἀπὸ τῆς διακονίας προσηγόρευον. Dionysius Halicarnasseus lib. II. Ὑπηρέτουν τοῖς ἱερεῦσιν οἱ λεγόμενοι νῦν παρὰ Ῥωμαίων κάμιλλοι. Festus, *Flaminius Camillus, puer dicebatur ingenuus patrimus et matrimus, qui Flamini Diali ad sacrificia praeministrabat; antiqui enim ministros camillos dicebant.* Macrobius Saturnal. lib. III. *Romani quoque pueros puellasque nobiles et inuestes, camillos et camillas appellant, Flaminicarum et Flaminum administros.* Hinc Virgilius Metabum dicit *Camillam* appellasse filiam, Dianae scil. praeministram: sed et idem *Casmillam* scribit, Aeneid. XI.

— *matrisque vocauit*
Nomine Casmillam mutata parte Camillam.

Vbi Seruius, *Camilla q. ministra dicta est; ministros enim et ministras impuberes, camillos et camillas in sacris vocabant: vnde et Mercurius Hetrusca lingua Camillus dicitur.* Sed Boeoti, qui vocabulum a Phoenicibus didicere, neque *Camillum* scribebant, neque *Casmilum*, sed *Cadmilum;* vt tradit, praeter Scholiastem nostrum, Auctor apud Phauorinum, Κάδμος οὐ κύριον μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἑρμοῦ ἐπίθετον, οὗ παράγωγον ὁ Κάδμιλος παρὰ Λυκόφρονι. Quae verba etiam occurrunt in Eustathio, Iliad. δ'. p. 371. Mercurium hinc patet *Cadmilum* dici; quam scripturam etsi conuellat Meursius, reliquis tamen omnibus longe praefert, idque non immerito, Cl. Bochartus, Geograph. Sacr. Partis secundae lib. I. cap. XII. cum quia in Boeotia nata est, vbi Phoenices diu haeserunt; tum maxime, quia Arabice חדם (*chadama*) est ministrare; nullum est verbum notius. Sic in Prouerbiis Abid Vbid, vltimo secundae centuriae, פחדמת אלבנת (*phecadamathilbinthi*) *et ministrauit filia.* Ioh. XII. 26. חאדמי (*chadimi*) *minister meus*, et מן יחדמני (*men iachdamoni*) *qui ministrabit mihi.* Atque vt vsurpari scias de sacro ministerio, Luc. I. 5. pro Sacerdotum ἐφημερίας Arabs Interpres habet חדמת (*chadmath*). Et Iacob. I. 27. eadem voce redditur θρησκεία. Et Exod. XXVIII. 4. de Sacerdotibus dicitur, אן יחדמוני (*inna iachdamuni*) *vt mihi ministrent.* Omnino igitur *Cadmilum* Phoenices scripserunt חדמאל (*Chadmel*) i. e. ministrum Dei, ministrum sacrum; quo modo *Camillum*, et *Casmilum* Veteres summo consensu explicant. C factum ex ח (*cheth.*) vt in Tapsaco ex תפסח (*Thipsach,*) et Malaca ex מלחא (*Malacha,*) et similibus. Rursus *Cadmel* mutatum in *Cadmilum*, quia Phoenicum אל (*El*) Graece scribebatur Ἶλος. Hinc in Theologia Phoenicum apud Philonem Ἶλος idem qui Κρόνος, nempe Saturnus, אל (*El*) i. e. Deus, κατ' ἐξοχὴν appellabatur. Ita legitur in Damascio. Quin et *Cadmelum* reperias apud Nonnum, qui de Mercurio sic habet, Dionysiac. lib. IV.

Οὐδὲ μάτην Κάδμηλος ἀείδεται. —

Ibid. Καδμίλου γόνος] i. e. Myrtilus, Oenomai auriga, cuius ope Pelops Oenomaum deuicit; postea autem timens, ne Myrtilus sibi victoriam arrogaret, vel, quia nimiam eius cum Hippodamia familiaritatem suspicabatur, in pelagus, ab hoc casu Myrtoum dictum, praecipitem

dedit. Sophoclis vetus Scholiaſtes, *Φησὶ Φερεκύδης, ὅτι Πέλοψ νικήσας τὸν ἀγῶνα, καὶ λαβὼν τὴν Ἱπποδάμειαν, ὑπέστρεφεν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν ὑποπτέρων ἵππων, καὶ τοῦ Μυρτίλου· καθ' ὁδὸν καταλαβὼν αὐτὸν προϊόντα φιλῆσαι αὐτὴν, ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.* Totam hiſtoriam latiſſime deſcripſit vetus Homeri Scholiaſtes in Iliade. Pauſanias Arcadicis narrat, Myrtilum Hippodamiae amore captum, cum non auderet in certamine fortunam ſuam experiri, aurigae munus obiiſſe, ſed Oenomaum poſtea Pelopi prodidiſſe, cum prius ille iuramento ſe obſtrinxiſſet, vnam Myrtilo cum Hippodamia noctem concedere: poſtea cum victorem promiſſi moneret, ab eo in mare proiectus dicitur. Eius autem cadauer in littus proiectum Pheneatae ſepulturae mandabant, et ſtata nocte quotannis parentalia ſoluebant. Caeterum Mercurius ob occiſum filium Pelopi grauiter infenſus dicitur; vnde factum, vt Pelops ad placandum hunc Deum templum exaedificarit in Peloponneſo. Pauſanias Eliac. α'. *Ἑρμοῦ τε ἐν Πελοποννήσῳ ναὸν ἱδρύσασθαι, καὶ θῦσαι τῷ θεῷ Πέλοπα ἔλεγον οἱ Ἠλεῖοι πρῶτον, ἀποτρεπόμενον τὸ ἐπὶ τῷ Μυρτίλου θανάτῳ μήνιμα ἐκ τοῦ θεοῦ.* Etiam et Myrtilo cenotaphium condidiſſe, eumque Taraxippum eſſe nonnulli credebant, docente eodem Pauſania, Eliac. β'. *Λέγουσι δὲ καὶ ὡς Μυρτίλῳ κενὸν ἐνταῦθα ἠρῷον ποιήσειε Πέλοψ, καὶ θύσειέ τε αὐτῷ, τὸ ἐπὶ φόνῳ μήνιμα ἰώμενος, καὶ ἐπονομάσαι Ταράξιππον.* Sed nequaquam potuerunt haec Mercurii iram auertere, quam adeo grauem concepiſſet, vt totam Pelopidarum domum cladibus perpetuis vexaret. Sophocles Electra v. 510.

Εὖτε γὰρ ὁ ποντισθεὶς
Μυρτίλος ἐκοιμάθη,
Παγχρύσων δίφρων
Δυστάνοισιν αἰκίαις
Πρόῤῥιζος ἐκριφθεὶς,
Οὔτις πω
Ἔλειπεν ἐκ τοῦδ' οἴκου
Πολύπονος αἰκία.

Conſule etiam Eurip. Oreſt. v. 813, 993, 1550. Emendo obiter eius Scholiaſten: Πέλοψ (inquit) *ἐξεδίφρευσεν εἰς θάλασσαν τὸν Μυρτίλον, ἔνθεν καὶ Μυρτῷον ἀπὸ Μυρτίλου τὸ πρὸς Εὔβοιαν κέκληται· μηνίσαντος γὰρ Ἑρμοῦ, τὸν τούτου πατέρα, ὑποβαλεῖν τοῖς ποιμνίοις χρυσόμαλλον ἄρνα, ἣ πολλῶν αἰτία κακῶν αὐτοῖς γέγονε.* Lege, *μηνίσαντος δὲ Ἑρμοῦ, τοῦ τούτου πατρός.*

Vel, μηνίσαντα δὲ Ἑρμῆν, τὸν τούτου πατέρα etc. Senſus eſt, Mercurium, Myrtili patrem, auream agnam, quae Pelopidarum familiae exitioſa fuit, immiſiſſe. Tota fabula notiſſima eſt.

167. Ὁπλαῖς Ἅρπιννα ἁρπυίαις ἴσην] Ἅρπυιαι vel ſignificant Harpyias, Deas quasdam rapaces, et monſtroſas; vel ventum rapidum. Homeri Scholiaſtes vetus: Ἅρπυιαι, ἀνέμου εἶδος, παρὰ τὸ ἁρπάζειν· ἢ δαίμονες ἁρπακτικαὶ, ὧν τὰ ὀνόματα, Ἀελλὼ, Ὠκυπέτη, Ποδάργη. Heſychius, et ex eo Phauorinus: Ἅρπυιαι, αἱ τῶν ἀνέμων συστροφαὶ, θύελλαι. Quem ſenſum Euſtathius allegoricum eſſe putat: Ἅρπυιαι δὲ, (inquit) ἀλληγορικῶς μὲν ἄνεμοι καταιγιδώδεις, καὶ ἁρπακτικοί. Senſum priorem amplexus eſt in ſua interpretatione Canterus; verum poſterior aliis forte magis arridebit; ſolent enim equi veloces ventis comparari; iidem *volare* etiam dicuntur. Homerus Iliad. κ'. v. 437.

— θείειν ἀνέμοισιν ὅμοιοι.

Et Iliad. υ'. v. 395.

Οἱ δ' ἴσαν ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ.

Et Iliad. ε'. p. 423. Ed. Baſ.

— τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.

Quo in loco Euſtathius huc reſpexit: Ἰστέον δὲ (inquit) ὡς οἱ πέτεσθαι λεγόμενοι ἵπποι, καὶ ἀελλόποδες ἂν ῥηθεῖεν, καὶ ποδήνεμοι, καὶ ὁπλαῖς ἁρπυίαις ἴσοι κατὰ Λυκόφρονα. Nec aliter Latini dicunt *ocyus aura.* Ouid. Metam. III.

Inde ruunt alii rapida velocius aura.

169. Κίρκου καταῤῥάκτῆρος] Comparatio haec ab Aeſchylo ſumta eſt, qui pluribus in locis κίρκους appellat raptores: Ἱκετ. v. 61.

— ἀκούων
Ὄπα τᾶς Τηρείας
Μήτιδος οἰκτρᾶς ἀλόχου,
Κιρκηλάτου τ' ἀηδόνος.

Vbi κιρκηλάτου ἀηδόνος intelligo de Philomela a Tereo rapta; licet aliter hunc locum explicent Interpretes. Poſtea de Danai filiabus Aegypti filios fugientibus ait, v. 231.

Ἐν ἁγνῷ δεσμὸς ὡς πελειάδων
Ἵζεσθε κίρκων τῶν ὁμοπτέρων φόβῳ.

Caeterum Deiphobi Helenam iu victoriae praemium adepti meminit ex Lycophrone vetus Homeri Scholiastes, Iliad. ώ. v 251. Ἀλεξάνδρου τοξευθέντος ὑπὸ Φιλοκτήτου, Πρίαμος τὸν Ἑλένης γάμον ἔπαθλον ἔθηκε τῷ ἀριστεύσαντι κατὰ τὴν μάχην· Δηΐφοβος δὲ γενναίως ἀγωνισάμενος, ἔγημεν αὐτήν. Ἡ ἱστορία παρὰ Λυκόφρονι. Alii alias causas tradunt.

171. Ἐν δὲ δεμνίοις etc.] Insolens videtur maritum nominare, qui somniando tantum cum Helena concubuit; sed ne huius quidem generis exempla desunt apud idoneos Scriptores: nam apud Sophoclem, cum Oedipus timeret oraculum, quo praedictum fuit, ipsum cum matre rem habiturum esse, solata est eum Iocasta, spem iniiciens in somniis complendum fore hunc euentum, quod et multis ait prius accidisse, Oedip. Tyran. v. 990.

Σὺ δ' εἰς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα,
Πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀν ὀνείρασι βροτοὶ
Μητρὶ ξυνευνάσθησαν. —

174. Κυταϊκῆς Τῆς ξεινοβάκχης] Medeam heic intelligi malim, quam Iphigeniam: Medea enim vulgo Cytaica, a Cytaea, non, vt tradunt alii Interpretes, Scythiae, sed Colchorum vrbe; Scythica enim Cythaea diuersa erat a Medeae patria. Stephanus Byzantinus, Κυταία, πόλις Κολχική, πατρὶς Μηδείας. ἔστι καὶ ἄλλη Σκυθίας. Huc respexit Eustathius in Odyss. δ'. Καθὰ καὶ Εὐφορίων φησὶ, Βλαψίφρονα φάρμακα,

Ὅσσ' ἐδάη Πολύδαμνα, Κυταῒς ὅσα Μήδεια.

Τουτέστι φάρμακα, ὧν ἴδρις ἦν ἡ Αἰγυπτία Πολύδαμνα, καὶ Μήδεια ἡ ἐκ Κυταίας πόλεως, ἧς καὶ Λυκόφρων μέμνηται. Medea *Cytaeis* dicitur in Propertio, II. 4.

Non hic herba valet, non hic nocturna Cytaeis.

Et carmina magica *Cyteina* vocantur,

Tunc ego crediderim vobis, et sidera, et amnes
Posse Cyteinis ducere carminibus.

176. Μύρμων τὸν etc.] Alludit ad Myrmidonum nomen, quod ἀπὸ τῶν μύρμων inditum volunt. Eustathius Il. ά. cum prius Aeaci fabulam tradidisset, addit, Καὶ τοιαῦτα μὲν οἱ μυθογραφοῦντες, ἐν οἷς καὶ ὁ Λυκόφρων, Στρατὸν μύρμων ἐξάτεζον τοὺς Μυρμιδόνας εἰπών. Variis deinde modis pergit

hoc figmentum explicare, pag. 57. 58. Iterum etiam huius loci meminit Iliad. β'. Μυρμιδόνες δὲ ἀπὸ μυρμήκων κατὰ μῦθον ἐκλήθησαν, ὡς καὶ Λυκόφρων ὑπολαλεῖ. Caetera, quae ad fabulam pertinent, si quis desideret, illinc petat.

177. Τυφῶνα] i. e. Achillem; nam quiuis impetuosi Τυφῶνες vocantur, a Typhone gigante; vel a τυφὼν, vel τυφὼς, quae voces fulmina, aut ventos impetuosos denotant, vt ex Hesychio, et Suida notum. Hinc Aristophanes Cleonem Τυφῶ appellauit, Equit. Act. I. Sc. III.

Καὶ γενναῖος πρὸς τὸν Τυφῶ χωρεῖ, καὶ τὴν ἐριώλην.

Quem locum explicauit Suidas.

181. Σφῆκας ἐκφοινοὺς χηράμων ἀνειρύσας etc.] Prouerbialis hic est sermo, de eo dictus, qui hostes in se concitat, et sui exitii causa est. Similiter Themistius in Oratione quadam, Ἠρέθισα ἐπ' ἐμαυτὸν καὶ ἐσπασάμην οἷον ἐσμόν τινα κηφήνων. Vespae enim insecta sunt acerba, et aculeo timenda; vnde apud Aristophanem in Vespis ipsae de sese aiunt,

Πρῶτα μὲν γὰρ οὐδὲν ἡμῶν ζῶον ἠρεθισμένον
Μᾶλλον ὀξύθυμόν ἐστιν, οὐδὲ δυσκολώτερον.

Prouerbii etiam meminit Bisetus in Aristophanis Lysistrate: Τὸ σφηκίαν βλίττειν καὶ ἐρεθίζειν, παροιμιακῶς λέγεται περὶ τῶν αὐτοῖς κακόν τι παρὰ γνώμην ἀβούλως κτωμένων. Primus similitudinis huius auctor videtur fuisse Homerus, qui Myrmidonas e tentoriis excitatos comparat vespis a pueris irritatis, Il. π'. 257. quem locum elegantia insignem, et quia huic nostro valde similis est, describere non dedignabor:

Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
Ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
Αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
Εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες,
Αἰεὶ κερτομέοντες ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
Νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι·
Τοὺς δ' εἴπερ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
Κινήσει ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες,
Πρόσσω πᾶς πέτεται, καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι·
Τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες,
Ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.

185. Σκυρίου δράκοντος] i. e. Pyrrhi in Scyro, Aegaei

maris insula, educati. Haud aliter in Seneca Helena ad Andromachen ait, Troad. v. 974.

Te forte prima Scyrius iuuenis tulit.

186. Σαλμυδησσίας ἁλὸς] Salmydessus est Ponti sinus: Stephanus, Σαλμυδησσὸς, κόλπος τοῦ Πόντου.

188. Φαληρειῶσαν σπίλον] Satis de hac insula Canterus, et Meursius; plura qui volet videre, adeat Maximum Tyrium Diss. XXVII. Arriani Περίπλουν, Euripidem, eiusdem Scholiastem, Andromach. v. 1260. Eustathium in Dionysii Περιήγησιν, Stephanum, aliosque quamplures.

197. Ἅιδου κρατῆρος] Ita vocat ollam, in qua Iphigenia mortuorum carnes elixasse dicitur, quia Pluto mortuorum est praeses. Haud aliter apud Euripidem Polymnestor Troianas mulieres, quae eius liberos interemissent, ipsumque oculis priuassent, vocat *Plutonis Bacchas*, Hecuba v. 1075.

Ποῖ, πᾷ φέρομαι, τέκν' ἔρημα λιπὼν
Βάκχαις Ἅιδου διαμοιρᾶσαι;

204. Ὅρκων ζυγὸν] Similiter Euripides dixit ὅρκοισι ζυγεὶς, Medea v. 735. metaphora a iumentis sumta; quoniam qui iuramenti religione se astrinxerunt, haud facile possunt eius vinculis liberari.

208. Δελφινίου παρ' ἄντρα Κερδώου θεοῦ] De Apollinis, et Bacchi nominibus fere omnibus, totaque hac, et praecedente fabula, satis superque priores Interpretes. Addam, Apollinis Delphinii templum Athenis fuisse, in quo Tribunal dictum τὸ ἐν Δελφινίῳ. Pausanias Atticis, Ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ἐπίκλησιν Δελφινίου. Suidas, Δελφίνιον, ἔστι μέντοι χωρίον ἐν Χίῳ· ἔστι δὲ καὶ Ἀθήνησιν ἱερὸν Ἀπόλλωνος οὕτω καλούμενον, ἔνθα ἦν τὸ ἐν Δελφινίᾳ (lege Δελφινίῳ) δικαστήριον. Quae verba sunt ex Harpocratione desumta. *Antrum* vocat Apollinis oraculum, quo modo Ouid. Met. III.

Vix bene Castalio Cadmus descenderat antro.

Cuius rei ratio erat, quod in Templo Delphico diuini afflatus ex terrae cauerna sursum mittebantur. Qua de re vide Archaeologias nostras Lib. II. cap. IX. Κερδώου epitheton Mercurio tribuit Meursius, et Mercurium fuisse *lucri* Deum, nemo ignorat; sed cum hic de Mercurio

ſermo non ſit, malim de Apolline accipere, qui Κερδῷος vocari poterit ob lucrum, et vtilitatem, quae eius oraculis accepta debent homines; vnde Lucanus Delphicae ſedis ſilentium recenſet inter maxima malorum, quae iſti ſeculo contigerant,

— — non vllo ſecula dono
Noſtra carent maiore Deum, quam Delphica ſedes
Quod ſiluit. — —

Vel propter prudentiam, ſapientiam, et ſingularem futura praedicendi peritiam, qua ſupra caeteros omnes inclaruit hic Deus; nam κέρδος ſagacitatem, aſtutiam, et prudentiam denotare ſolet. Heſychius, Κέρδος, σύνεσις, τέχνασμα, ὠφέλεια. Κερδοσύνη, σοφία, τέχνη, σύνεσις, πανουργία.

209. Ταύρῳ] Bacchus Ταυρόμορφος, et Ταυροφάγος dici ſolet, eiusque ſtatua apud Cyzicenos tauri figura erecta erat; quin etiam taurinis eum cornibus pingebant Veteres; vnde Ταυροκέρατα vocauit Euphorion, citante Theone, Commentario in Aratum: Ἴης δὲ, ὁ Διόνυσος. Εὐφορίων,

Ἴῃ ταυροκέρωτι Διωνύσῳ κοτέσασα.

Quo epitheto vſus etiam eſt Orpheus, Hymno in Bacchum,

Ταυροκέρως, Ληναῖε, Πυροσπόρε, Νύσσιε, Λυσσεῦ.

Ibidem ταυρωπὸν appellauit, et δικέρωτα,

— — δικέρωτα, δίμορφον,
Κισσόβρυον, ταυρωπὸν, ἀρήϊον, εὔϊον, ἁγνόν.

Et Ouidius ei cornua tribuit, Metamorph. IV.

— — tibi, ſi cum cornibus adſtas,
Virgineum caput eſt. — —

Et Seneca Hippol. v. 752.

Tigres pampinea cuſpide territans,
Ac mitra cohibens cornigerum caput.

Vbi Interpretes varias reddunt rationes, cur Bacchus cornua habeat. Vel enim factum eſt ob truculentiam ebriorum, et quod vinum rixas ciere ſoleat, vnde μέθην quidam θώρηξιν appellarunt, ὡς τῶν μεθυόντων ἑτοίμως ἐχόντων καὶ θώρηκας φορεῖν, καὶ ὅπλα αἱρεῖν, vt ait Euſtathius: quae ſignificatio etiam ex Heſychio nota eſt. Vel quod cornua Veteribus loco poculorum erant; quae mens erat Euſtathii,

Ταῦρος κερασφόρος, ὁ Διόνυσος ἐπωνυμικῶς, ὃς καὶ ταυρόμορφος ἐπλάττετο, διὰ τὸ κέρασιν ἀντὶ ἐκπωμάτων χρῆσθαι τοὺς ἀρχαίους. Idem tradit Nicandri Scholiaſtes in Alexipharmacis, Οἱ παλαιοὶ κέρασιν ἐχρῶντο ἐν τῇ πόσει ἀντὶ τῶν ποτηρίων, ὅθεν καὶ τὸ κεράσαι εἴρηται. ἢ διὰ τὸ ταυρωτικὸν τῶν πινόντων, τουτέστι τὴν ἀπὸ οἴνου ἰσχύν· ὁ δὲ Διόνυσος καὶ ταυροκέρως. Vel quod boves primus aratro iunxerit, vnde et Oſiris Aegyptius eſt, de quo Tibullus Eleg. lib. I.

Primus aratra manu ſolerti fecit Oſiris,
Et teneram ferro ſolicitavit humum.

Quae cauſa eſſe videtur, cur initio Goorgicorum Virgilius Bacchum cum Cerere invocauit,

— — labentem caelo qui ducitis annum,
Liber, et alma Ceres. — —

Vel quod Poetis hymnos in Bacchi honorem canentibus taurus erat praemium. Vel ab eius vi et robore; qua de cauſa vel vultum faciem in ſtatuis corrigeram fuiſſe ſcribit Appianus in Syriacis, quod taurum ferocem, ſacrificante Alexandro, vinculis ruptis profugum ſolus cornibus arreptum detinuerit. Vel ob galeam capitis arietini forma inſignem, quam in honorem patris ſui, Iouis Ammonis, geſtauit, cui et ipſe aram, et templum ſub arietis ſpecie erexit. Vel, denique, a κρωβύλοις, ſeu cincinnis crinium vtrimque in cornuum formam acuminatis.

Ibid. Κρυφαίας χέρνιβας] Cur Bacchi ſacrificia occulta dicebantur, explicabitur v. 1246. Caeterum χέρνιψ proprie loquendo nihil eſt aliud, quam τὸ ἐπιχεόμενον ταῖς χερσὶν ὕδωρ, teſte Heſychio: ſed quoniam nulla ſacrificia peragi ſolebant ſine manuum ablutione, idcirco per metonymiam pro ipſis ſacris vſurpari coepit. Porro antequam manus abluiſſent, nefas habebatur Diis aut ſacrificia, aut libationes, aut preces offerre; vnde apud Homerum Iliad. ζ'. 266. Hector ait,

Χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.

Vbi Euſtathius, Σημείωσαι δὲ, ὅτι Ἕκτωρ μὲν χερσὶν ἀνίπτοις Διῒ λείβειν οὐ θέλει· Τηλέμαχος δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ καὶ εὔχεσθαι μέλλων, τὰς χεῖρας νίπτεται. Exempla vbique in Homero,

et aliis Auctoribus occurrunt. Conſule Archaeol. noſtras lib. II. cap. V.

210. Χιλίαρχος τοῦ πολυῤῥαίστου στρατοῦ] i. e. Agamemnon, qui ſummus fuit imperator exercitus Graeci, quem *mille* nauibus ad Troiam vectum canunt Poetae; qui tamen numerus exactus non eſt, cum Homerus naues MLXXXVI, alii plures, aut pauciores numerarint. Sed ſolet numerus rotundus pro maiore, vel minore accipi; quo modo Romani *Centumuiros* dicebant, qui erant CV. Varro de Re Ruſtica lib. II. cap. 1. *Si, inquam, numerus non ſit ad amuſſim, vt non eſt, cum dicimus M. naues iiſſe ad Troiam; Centumuirale eſſe iudicium Romae.* Euripides Oreſte,

Ὁ χιλιόναυν στρατὸν ὁρμίσας
Εἰς γῆν Ἀσίαν.

Ubi Scholiaſtes, Τῷ δὲ ἀπηρτισμένῳ ἐχρήσατο ἀριθμῷ, τοσαῦται γὰρ ἦσαν αἱ νῆες τῶν Ἑλλήνων χίλιαι πρὸς ταῖς ρπέ. Idem tradunt eadem Scholia, ſed diuerſum faciunt nauium numerum, ad hunc verſum Andromaches, vbi de Troia loquitur Poeta,

Εἷλέ σ' ὁ χιλιόναυς Ἑλλάδος ὠκὺς Ἄρης.

Ad quod Scholiaſtes, Χιλιόναυς· τῷ ἀπηρτισμένῳ ἀριθμῷ ἐχρήσατο· εἰσὶ γὰρ αἱ νῆες χίλιαι ρό. Pleniſſime, vt omnia, hanc rem pertractauit Euſtathius, ſub finem catalogi nauium: Ὥστε ὁπηνίκα εἴποι τις ὡς χιλιόναυς ἦν ὁ Ἑλληνικὸς οὗτος στόλος, ὥς που λέγει ὁ καλέσας τὸν Ἀγαμέμνονα Χιλίαρχον τοῦ πολυῤῥαίστου στρατοῦ, οὐ τὸ πᾶν λέγει, ἀλλ' ἀρκεῖται τῷ πληρεστάτῳ ἀριθμῷ χιλιάδι. Διττῶς δὲ τοῦτο εἴωθε γίνεσθαι· ἢ γὰρ ἐξ ἐλάττονος ἀριθμοῦ εἰς τὸ πλεῖον καὶ πλῆρες ἀνατρέχει τις· ἢ τὰ ἁπλῶς πολλὰ, μυρία εἶπε· ἢ ἄλλως ὁπόταν ἐκ τοῦ πλείονος μὲν, μὴ κορυφουμένου δὲ, εἴ τι πόσον ἐπίσημον ὑποκαταβαίνῃ τις εἰς τὸ πληρέστατον· ὡς ἐνταῦθα εἴτις ἐρεῖ χιλιόναυν στρατὸν, ἀφῆκε σιγᾶσθαι ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἓξ νῆας, ἀρκεσθεὶς τῷ τῶν χιλίων ἀριθμῷ, ἐλαττώσας μὲν τὸ ἐν ἀληθείᾳ ποσὸν, οὐ ταπεινώσας δὲ οὐδ' οὕτω τὸ πρᾶγμα, διὰ τὸ σεμνὸν, τοῦ χίλια πλήρους ὄντος καὶ τελείου ἀριθμοῦ.

215. Λέοντα θοίνης etc.] Telephum comparat leoni, Graecos ariſtis, quas quia Telepho in cibum dat, idcirco ipſum tacite etiam ſui comparare videtur; niſi id potius fieri exiſtimandum ſit more Lycophronico, quo nulla non epitheta, nomina, et proprietates confundi ſolent, vt obſcura, eoque oraculo ſimilior reddatur oratio. Priorem

ſententiam amplexum inuenio Euſtathium Iliad. ά. p. 121. Τρισχίλιοι δὲ ἵπποι ἐβουκολοῦντο, ἤτοι ἐνέμοντο, σὺν βουσὶν, ἢ ἐνέμοντο ἔνθα καὶ βόες ἦν. ὅμοιον καὶ τὸ, Ὠικοδόμησε πόλιν, ἤγουν πόλιν καὶ οἴκους ἔδειμε. Τὸ μέντοι Ὠικοδόμησε θυσιαστήριον πάνυ καινῶς εἴρηται. Καὶ παρὰ Λυκόφρονι δὲ τὸ, Λέοντα κείροντα ὀδόντι καὶ γνάθοις λήϊον, ἐμφαίνει γοργῶς, ὅτι ὁ Τήλεφος ὅμοιος ἦν καὶ λέοντι, καὶ σνῒ δὲ, λέων γὰρ οὐ κείρει λήϊον. Τοιούτου τύπου καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ τὸ, Βουθυτεῖ ὗν, καὶ τράγον. Οὕτω δὲ καὶ Εὐριπίδης φησὶ τὴν Μήδειαν Δίκην λεαίνης ταυρουμένην, ἤγουν ἀγριουμένην ὡς λέαιναν, καὶ ὡς ταῦρον.

220. Ἴσση φυτεῦσαι] Iſſa quondam dicta erat Lesbos inſula, vt tradit Strabo lib. I. Ἡ δὲ Ἄντισσα νῆσος ἦν πρότερον, ὡς Μύρσιλός φησι, * τῆς Λέσβου καλουμένης πρότερον Ἴσσης. Idem ex Lycophrone docet Euſtathius Il. ί. p. 637. Ἰστέον ὅτι Ἱμερτὴ, καὶ Πελασγία ἡ Λέσβος ἐκλήθη ποτὲ κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν· καὶ ὅτι ὥσπερ Λέσβος, οὕτω καὶ Ἴσσα ἡ αὐτὴ νῆσος, ἐκ μιᾶς τῶν περὶ αὐτὴν πέντε πόλεων, ὡς καὶ Λυκόφρων ἐμφαίνει. Quod iterum tradit in Dionyſ. περιηγ. v. 536. Τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ καὶ Λυκόφρων αὐτὴν Ἴσσαν ἐκάλεσεν· μία γὰρ ἡ Ἴσσα τῆς Πενταπόλεως. Cum his etiam Stephanus conſentit, voce Ἴσσα.

222. Τῶν αὐθομαίμων συγκατασκάπτην] i. e. Cognatorum euerſorem; comparatione a moeniorum ſubuerſione ſumta, qua metaphora vſus eſt etiam Euripides, Oreſte v. 733.

Συγκατασκάπτοις ἂν ἡμᾶς, κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Vbi Scholiaſtes, Τὸ κατασκάπτειν, κυρίως ἐπὶ πόλεως, ἐνταῦθα δὲ καταχρηστικῶς εἴρηται.

223. Τόμουρε] Tomarus, vel Tomurus, mons erat Dodones, vbi celebre erat Iouis oraculum, cuius interpretes a monte iſto *Tomuri* nominati. Strabo libri VII. ſine, Ἀπὸ δὲ τοῦ Τομάρου τοὺς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγομένους ὑποφήτας τοῦ Διὸς, οὓς καὶ ἀνιπτόποδας χαμαιεύνας καλεῖ, Τομούρους φασὶ λεχθῆναι. Iidem Τόμαροι, et Τόμουροι dicti ſunt, et ab iis commune nomen omnibus prophetis inditum. Heſychius, Τόμαρος, τὸ ἐν Δωδώνῃ ὄρος, καὶ προφήτης, καὶ ἱερεὺς, καὶ θύτης, καὶ μάντις. Paullo poſt, Τόμουροι, προφῆται, ἱερεῖς, οἰωνοσκόποι, διάκονοι. Phauorinus hunc Lycophronis locum habuit in oculis: Τόμουρος (inquit) ὑφ' ὃ κεῖται τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δωδώνῃ κατὰ Θεσπρωτίαν· ἐξ οὗ Τόμουροι, οἱ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενοι ὑποφῆται Διὸς, ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι. Παρὰ τῷ Λυκόφρονι συνονομάζεται

Τόμουρος νημερτέστατος, ἤγουν ὁ τὸ μὴ ὂν ὁρῶν μαντικῶς. Euſtathius, Τόμουροι, οἱ τοῦ Δωδωναίου Διὸς ὑποφῆται· καὶ Τόμουρος, ὁ ἁπλῶς μάντις παρὰ Λυκόφρονι· καὶ Τόμουραι, αἱ μαντεῖαι. Idem in Odyſſ. ξ'. Τόμουραι, αἷς φαίνεται σύστοιχος καὶ ὁ παρὰ Λυκόφρονι Τόμουρος. Et in Odyſſ. π'. Τοῖς δὲ ῥηθεῖσι Τομούροις καὶ ὁ παρὰ τῷ Λυκόφρονι συνονομάζεται Τόμουρος νημερτέστατος, ἤγουν ὁ τὸ μὴ ὂν ὁρῶν.

225. Νυκτίφοιτα δείματα] Epitheton ex Aeſchyli Prometheo ſumtum eſt, vbi ait,

Ἔτλην γεγωνεῖν νυκτίφοιτ' ὀνείρατα.

228. Κῦμ' ἐπέκλυσε κακῶν] Heic etiam Aeſchylum expreſſit, qui in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. ait,

— — κακῶν
Δ' ὥσπερ θάλασσα κῦμ' ἄγει.

Idem in Perſis dixit κλύδων κακῶν, et πέλαγος κακῶν: et in Supplicibus malorum turbam fluminis inundationi aſſimilavit, v. 478.

Κακῶν δὲ πλῆθος, ποταμὸς ὥς, ἐπέρχεται.

230. Αἰθυίῃσι] Mergis, auibus marinis, comparat Graecos; qua ſimilitudine vſum etiam Aratum inuenimus in Phaenomenis, vbi de hominibus in mari verſantibus loquitur,

— — ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι
Πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες,
Ἥμεθ' ἐπ' αἰγιαλοὺς τετραμμένοι. — —

Vbi Theon haec verba habet: Ἡ δὲ αἴθυια ἐν τοῖς παραλίοις τόποις ζῇ· ὁμοίους οὖν ταῖς αἰθυίαις φησὶ τοὺς διόλου βιοῦντας ἐν τοῖς ὑγροῖς, δίκην αἰθυιῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ διὰ παντὸς διάγοντας.

233. Εὐάρχου μύλῳ] Euſtathius legit εὐάρχῳ μύλῳ, quod exp. βασιλικῷ γρόνθῳ· quaſi Achilles pugno occidiſſet Cycni liberos. Εὔαρχος (inquit) λέξις βασιλικὴ παρὰ Λυκόφρονι ἐν τῷ· Εὐάρχῳ μύλῳ, ἤγουν γρόνθῳ βασιλικῷ, Odyſſ. τ'.

239. Χηλῷ κατεδρύφαξε διπτύχους γονάς] Supplicii genus erat, quo ſontes quidam in vas concluſi in mare proiiciebantur; de quo Athenaeus lib. XIV. Πάτροκλος οὖν, ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς, ἐν Καύνῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτὸν, καὶ εἰς μολιβδίνην κεραμίδα ἐμβαλὼν, καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος, κατεπόντισε. Non fuiſſe porro habitum hoc ſupplicium inter

grauiſſima, docere videtur Polybius lib. II. Ἀλλ' ὅμως τοιοῦτος ὢν οὐδενὸς ἔτυχε δεινοῦ, πλὴν τοῦ καταποντισθῆναι. Huic tamen contradicere videtur Diodorus Siculus lib. XVI. vbi narrat, ſacrilegos quosdam, vt grauiſſima morte perirent, in mare proiectos fuiſſe: Ὁ δὲ Φίλιππος (inquit) τὸν μὲν Ὀνόμαρχον ἐκρέμασε, τοὺς δ' ἄλλους ὡς ἱεροσύλους κατεπόντισε. Qui diſſenſus videtur conciliari poſſe, dicendo, grave quidem hoc ſupplicium fuiſſe, et ita habitum a Polybio; ſed ei viſum eſſe, crimina illa, quae prius numeraſſet, non ſimplici morte, ſed aliis inſuper poenis, maximisque cruciatibus punienda eſſe.

240. Σὺν τοῖσδ' ὁ τλήμων etc.] Oraculum quoddam Achilli praenunciauit, periturum eſſe, ſi quem ex Apollinis filiis occideret; quo territa Thetis, ſeruum comitem adiunxit, qui id ei (ſi quando ex vſu foret) in memoriam reuocaret: quo nomine hic fuerit, non conſtat, fallitur enim Meurſius, cum Phoenicem fuiſſe tradit; nam Phoenicem Achilli ſuperſtitem ſciunt omnes: hic vero, de quo hoc in loco Lycophron, cum commiſſum officium neglexiſſet et Achillem Tenum, qui Apollinis habitus eſt filius, occiſurum non praemonuiſſet, ab eo occiſus eſt; vt clare nos docuit Plutarchus, in Graec. Quaeſt. vbi, poſt narratam Teni hiſtoriam, haec verba habet: Ἀχιλλεῖ δὲ λέγεται τὴν μητέρα Θέτιν ἰσχυρᾶς ἀγορεῦσαι, μὴ ἀνελεῖν τὸν Τένην· καὶ παρεγγυῆσαί τινι τῶν οἰκετῶν, ὅπως προσέχῃ καὶ ἀναμιμνήσκῃ, μὴ λάθοι κτείνας Ἀχιλλεὺς τὸν Τένην. ἐπεὶ δὲ τὴν Τένεδον κατατρέχων, ἐδίωκε τὴν ἀδελφὴν τοῦ Τένου καλὴν οὖσαν, ἀπαντήσας τε ὁ Τένης ἠμύνετο πρὸ τῆς ἀδελφῆς, καὶ ἡ μὲν ἐξέφυγεν, ὁ δὲ ἀνῃρέθη· ὁ δ' Ἀχιλλεὺς πεσόντα γνωρίσας, τὸν μὲν οἰκέτην ἀπέκτεινεν, ὅτι παρὼν οὐκ ἀνέμνησεν. Idem Euſtathio memoratur Odyſſ. λ', quo loco aliis quoque heroibus ſuos μνήμονας fuiſſe refert: Περὶ οὗ (Ἀντιλόχου τοῦ Νέστορος) ἱστορεῖ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς, ὡς χρησμοῦ δοθέντος Νέστορι φυλάττεσθαι ἐπὶ τῷ υἱῷ Ἀντιλόχῳ τὸν Αἰθίοπα, ἔδοτο αὐτῷ μνήμονα ὁ πατὴρ ὑπασπιστὴν, Χάλκωνα Κυπαρισσέα, ὃς ἐρασθεὶς Πενθεσιλείας, καὶ βοηθῶν αὐτῇ ἀνῃρέθη ὑπ' Ἀχιλλέως, καὶ τὸ σῶμα ὑφ' Ἑλλήνων ἀνεσκολοπίσθη. Ἐδόθησαν δὲ καὶ ἄλλοις τῶν ἡρώων μνήμονες, οἷον τῷ Ἀχιλλεῖ πρὸς τῆς μητρὸς, ὡς ἱστορεῖ καὶ Λυκόφρων· καὶ τῷ Πατρόκλῳ δὲ ὑπ' Ἀχιλλέως Εὔδωρος μετὰ τὴν μῆνιν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, ὥστε μὴ πρόσω χωρεῖν, ἀναιρεθῆναι δὲ αὐτὸν εὐθὺς ἐν τῇ συμβολῇ ὑπὸ Πυραίχμου, διὸ καὶ αὐτὸν πρῶτον ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Πατρόκλου, ἱστορεῖ Τιμόλαος ὁ Μακεδών. Ἀντίπατρος δὲ ὁ Ἀκάνθιος φησὶ καὶ τῷ Ἕκτορι Δάρητα Φρύγα

δοθῆναι μνήμονα μὴ ἀνελεῖν φίλον τοῦ Ἀχιλλέως, Ἀπόλλωνος τοῦ Θυμβραίου τοῦτο χρήσαντος, τοῦτον δὲ αὐτομολήσαντα ὑπ᾽ Ὀδυσσέως ἀναιρεθῆναι. Ἐρέσιος δὲ ἱστορεῖ καὶ Πρωτεσιλάῳ δοθῆναι μνήμονα, Δάμασον Θετταλον· δοθέντος χρησμοῦ Φυλάκῳ τῷ πατρὶ, ἀναιρεθῆναι, εἰ προπηδήσει.

250 *Αἱματηρὸν ἐξάρχων νόμον*] Ellipſin his verbis ineſſe ait Euſtathius; atqui debuit dixiſſe *εἰς νόμον ἐξάρχων*, vel, ſecundum communem loquendi formulam, *νόμου ἐξάρχων*: audi eius verba ex Iliad. *β.* *Τὸ δὲ βουλὰς ἐξάρχων ἀγαθὰς, ἔλλειψιν ἔχει προθέσεως, ἵν᾽ ᾖ, εἰς βουλὰς ἐξάρχων ἀγαθὰς, ἄλλως γὰρ τὸ ἐξάρχει γενικῇ συντάσσεται· ἔφη γοῦν πρὸ μικροῦ, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι. Ὁμοίως δὲ ἐλλιπὲς καὶ τὸ, Κορύσσων πόλεμον, οὐ γὰρ κυρίως ἂν λέγοι τις κορύσσειν μάχην, ἀλλὰ κορύσσειν τινὰς εἰς μάχην. Κατὰ δὲ τὸ βουλὰς ἐξάρχων ἐλλέλειπται καὶ τὸ,*

Στρόμβῳ τὸν αἱματηρὸν ἐξάρχων νόμον.

Τὸ δ᾽ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐπὶ τοῦ κατάρχειν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, ἴσως δὲ καὶ τὸ, Ψαύω τὸν θεὸν, παρὰ Σοφοκλεῖ.

252. *Ὥστε λῃστοῦ γυῖαι λόγχαις ἀποστίλβοντες*] Committitur heic Figura Atticis vſitatiſſima, quae a Grammaticis *Σολοικοφανὲς* dicitur, quia verba ſenſu congrua genere non conueniunt. Similiter Sophocles Trachin. v. 210.

— — ἐν δὲ
Κοινὸς ἀρσένων ἴτω
Κλαγγά. — —

Ad quod Scholiaſtes vetus, *Τὸ Κοινὸς Ἀττικὸν, ὡς Κλυτὸς Ἱπποδάμεια.* Et in Oedip. Tyran. v. 1470. Oedipus de filiabus ſuis ait,

Οὐ δὴ κλύω που πρὸς θεῶν τοῖν μοι φίλοιν
Δακρυῤῥοούντοιν. — —

Vbi Scholiaſtes, *Τοῖν μοι φίλοιν δακρυῤῥοούντοιν, ἀντὶ τοῦ, τῶν ἐμῶν θυγατέρων. δέον δὲ εἰπεῖν δακρυῤῥοούσαιν, ἀρσενικῶς ἐξήνεγκεν. ἔστι δὲ Ἀττικώτερον, ὡς τὸ, Μὰ τὼ θεὼ, τὼ χεῖρε.* Et in Oedip. Col. v. 1671. Oedipi filiae dicunt,

— — ἀλόγιστα παροίσομεν
Ἰδόντε καὶ παθούσα. — —

Ad quod iterum Scholiaſtes vetus, *Ἰδόντε καὶ παθούσα· ἀντὶ τοῦ ἰδοῦσαι καὶ παθοῦσαι. πολλαχοῦ δὲ τῷ σχήματι χρῆται, ἀντὶ*

τῶν θηλυκῶν τὰ ἀρσενικὰ τιθείς. Pergit deinde varia exempla proferre ex Homero, Hesiodo, et Sophocle. His ſimile eſt illud Ariſtophanis Nub. Act. I. Sc. I. vbi Strepſiades de vxore ait,

Οὐ μὲν ἐρῶ γ', ὡς ἀργὸς ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.

Vbi Scholiaſtes vetus, Ἀττικοὶ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν ἀρσενικῶν ὀνομάτων κέχρηνται λέξεσιν etc. Item Anacreontis dictum Od. III.

— — βρέφος μὲν
Ἐσορῶ φέροντα τόξον.

Plura exempla in promtu ſunt, ſed haec ſufficiant.

253. Οἰμωγὴ δέ μοι Ἐν ὠσὶ πύργων ἀπ' ἄκρων ἰνδάλλεται] Elegans haec translatio eſt, qua ab auditu ad viſum transitur. Similiter Aeſchylus ſonum dicit oculis percipi, in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις;

Κτύπον δέδορκα,
Πάταγον τ' οὐχ ἑνὸς δορός.

Vbi Scholiaſtes obſervat, hanc traiectionem vim quandam et vehementiam ſonitus exprimere: Μετήγαγε (inquit) τὰς αἰσθήσεις πρὸς τὸ ἐνεργέστερον. Simile eſt illud in Supplicibus v. 100. Κατιδεῖν ἄφραστοι. Nec abhorret hinc Sophocles, Oed. Tyr. v. 481. vbi dicit oraculum λάμπειν, i. e. clare pronunciatum fuiſſe:

Ἔλαμψε γὰρ τοῦ νιφόεντος
Ἀρτίως φανεῖσα
Φάμα Παρνασοῦ.

Euſtathius ingenioſe haec refert ad Caſſandrae praeſenſionem ad Odyſſ. υ. v. 349.

— — γόον δ' ᾤετο θυμός.

Τουτέστιν, inquit, ἐφαντάζετο θρήνους ἡ ψυχή· ἐδήλου δὲ ταῦτα τοῖς μαντικοῖς ὄμμασι βλέποντι, χύσεις αἱμάτων, καὶ γόους, καὶ δάκρυα, ὧν πειράσονται οἱ κακοί. ὥς που καὶ ἡ παρὰ Λυκόφρονι Κάσανδρα οἰμωγὴν αὐτῇ λέγει ἰνδάλλεσθαι μαντευομένῃ τὰ ὕστερον τῶν Τρώων κακά.

261. Τυπωτὴν τόρμαν] Huc reſpexit Euſtathius, Commentario in Iliad. ἑ. p. 455. Τόρμη, ἡ πλήμνη, εἰς ἣν ὁ ἄξων ἐνήρμοσται, καὶ ὁ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ δὲ δρόμος, ἢ ἡ καμπὴ, καὶ ὁ ὕσπληξ. ἔστι δὲ ἐνταῦθα προσθεῖναι τὴν κατὰ Λυκόφρονα τυπωτὴν τῷ τρόχῳ τόρμαν, ἤγουν αὐλακοειδῆ γραμμήν.

264. Τρίφιν Πτώου τε πατρὸς] Apollo Ptous dictus eſt in Ptoo, monte Thebano, vbi templum et oraculum eius fuit, ante exciſas ab Alexandro Thebas. Nomen porro ductum eſt a Ptoo, Athamantis et Themiſtus filio. Pauſanias Boeoticis, Κεῖται μὲν πόλισμα ἐν ὄρει τῷ Πτώῳ· θέας δὲ ἄξια ἐνταῦθα Διονύσου ναός ἐστι καὶ ἄγαλμα. Προελθόντι δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν δεξιᾷ πέντε που καὶ δέκα σταδίους, τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι τοῦ Πτώου τὸ ἱερόν. εἶναι δὲ Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦς παῖδα τὸν Πτῶον, ἀφ' οὗ τῷ τε Ἀπόλλωνι ἐπίκλησις, καὶ τῷ ὄρει τὸ ὄνομα ἐγένετο, ὡς Ἄσιος ἐν τοῖς ἔπεσιν εἴρηκε. Stephanus aliam reddit rationem in v. Ἀκραιφία, quae vrbs eſt in Ptoo monte ſita: Ἦν δὲ (inquit) ἀπὸ Ἀθάμαντος κτισθεῖσα, ἡ (lege ἢ) ἀπὸ Ἀκραιφέως, τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὄρος κληθῆναι ἀπὸ Πτώου, παιδὸς αὐτοῦ, καὶ Εὐξίππης· ἢ ὅτι Λητὼ ἐκεῖ βουλομένην τεκεῖν, προσεπιφανεὶς ὁ κάπρος ἐπτόησε. Eandem etymologiam tradit Plutarchus in Pelopida, Καὶ γὰρ τὸ Πτῶον ἐγγὺς, ὅθεν αὐτὴν ἀναπτοηθῆναι, προφανέντος ἐξαίφνης κάπρου, λέγουσι. Euſtathius tradit Latonam ὑπὸ τοῦ λύκου ἐπτοῆσθαι, a lupo perterreſactam fuiſſe; vnde Apollo duobus nominibus Πτώου et Λυκηγενοῦς inſignitus eſt, Il. δ'. Λυκηγενὴς λέγεται, ὅτι λύκος (φασὶν) ἐπεφάνη τῇ Λητοῖ ἐν τῷ τοκετῷ· ὅτι καὶ πτοηθεῖσα, Πτῶόν τε τὸν ἐξ αὐτῆς Ἀπόλλωνα ἐπωνόμασε, καὶ Λυκηγενῆ. Hector porro Apollinis filius dicebatur. Homeri vetus Scholiaſtes, Il. γ'. v. 314. Πορφύριος ἐν τοῖς Παραλελειμμένοις φησὶν, ὅτι τὸν Ἕκτορα Ἀπόλλωνος υἱὸν παραδίδωσιν Ἴβυκος, Ἀλέξανδρος, Εὐφορίων, καὶ Λυκόφρων. Et *Semidei* dicti eſſe heroes videntur nonnullis, quod ex vno parente mortali, altero immortali nati eſſent. Euſtathius Il. α'. Οὓς (ἥρωας) καὶ ἐκ θείου καὶ ἀνθρωπίνου σώματος φῦναι λέγουσι· διὸ καὶ Ἡσίοδος ἡμιθέους αὐτοὺς λέγει· ἢ ἐκ θεᾶς ὄντας καὶ θνητοῦ ἀνδρὸς, ὁποῖος καὶ Ἀχιλλεὺς ἐκ Θέτιδος καὶ Πηλέως· ἢ ἀνάπαλιν, ὁποῖον ὁ Λυκόφρων τὸν Ἕκτορα παραδίδωσι, πατρὸς μὲν Ἀπόλλωνος, θνητῆς δὲ μητρός. Hi tamen Homero contradicunt, qui non modo Hectorem Priami filium vocat, (quod fieri etiam poſſet, quantumuis eſſet Apollinis filius, ſicuti Hercules Amphitryonis filius dicitur, quem tamen omnes Ioue ſatum aiunt) ſed apertis verbis affirmat, non eſſe diuina origine procreatum, Il. κ'.

— — οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος, οὔτε θεοῖο.

Vbi Euſtathius, Φανερῶς ἀποφάσκει ὁ ποιητὴς μὴ θεογενῆ τὸν Ἕκτορα εἶναι· εἰ καὶ ἕτεροι ἄλλα λογοποιοῦσιν, ἐν οἷς ὁ Λυκόφρων Πτώου πατρὸς μυθευσάμενος ἐκγενέσθαι τὸν Ἕκτορα.

267. Ὄνυξι γαμφηλῇσι θ' αἱμάσσων δέμας] Haec aquilae propria videntur, cui Achillem comparauit; aquila enim ὄνυξιν ἄλκιμος eſt. Vnde apud Ariſtoph. Equit. Act. II. Sc. II. Cleon furore commotus in Allantopolam, ait,

Ἐξαρπάσομαί σου τοῖς ὄνυξι τἄντερα.

Ad quod Scholiaſtes vetus, Ἐξαρπάσομαί σου· ἐξοίσω, διασπαράξω τοῖς ὄνυξι. Et paullo poſt, Ὁ δὲ ἀετὸς τοῖς ὄνυξιν ἄλκιμος. Obſeruandus porro heic Theſſalorum mos, apud quos obtinuit, vt amicorum interfectores circa defunctorum ſepulcra traherent; quod ex Callimacho obſeruauit vetus Homeri Scholiaſtes, Iliad. χ'. 398. Ὁ δὲ Καλλίμαχός φησιν, ὅτι πάτριόν ἐστι Θετταλοῖς, τοὺς τῶν φιλτάτων φονέας σύρειν περὶ τοὺς τῶν φονευθέντων τάφους· Σίμωνα γάρ φησι Θεσσαλὸν τὸ γένος Εὐρυδάμαντα τὸν Μειδίου σύραι ἀποκτείναντα Θρασύνον, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἅψασθαί τε τοῦ νόμου πρῶτον· τοῦτον γὰρ ἐξάψαι τοῦ δίφρου τὸν φονέα, καὶ περὶ τὸν τοῦ τετελευτηκότος τάφον ἕλκειν. ὡς Θεσσαλὸν οὖν καὶ τὸν Ἀχιλλέα πατρίῳ ἔθει καὶ τοῦτο ποιῆσαι.

274. Νύμφαισιν] i. e. Muſis: quo reſpexit Euſtathius in Odyſſ. ρ'. λέγονται δὲ, φασὶ, καὶ Μοῦσαι, Διονύσου τροφοί· νύμφαι τινὲς οὖσαι καὶ αὐταὶ, ὡς καὶ παρὰ Λυκόφρονι εὕρηται.

281. Οἷον κίον' αἰστώσεις etc.] Cur Hectorem κίονα appellat, ſequentia verba indicant; quod, nempe, ſit ἔρεισμα πάτρας, i. e. patriam fulciat, atque ſuſtentet, haud aliter quam columna domum; quae dum firma et immota manet, incolumem et tutam praeſtat domum, fatiſcens autem, communem ſecum ruinam trahit; huic, inquam, ſimilis Hector, de quo elegans ille Senecae locus, Troad. v. 122.

Columen patriae, mora fatorum,
Tu praeſidium Phrygibus feſſis,
Tu murus eras; humeriſque tuis
Stetit illa decem fulta per annos;
Tecum cecidit; ſummusque dies
Hectoris idem, patriaeque fuit.

Vnde Hectoris filio nomen erat Aſtyanacti, quod pater eius eſſet ἄστυος ἄναξ, i. e. vrbis ſeruator; nam ἄναξ idem eſt ac σωτήρ, vnde Poeta,

Τοὺς γὰρ θεοὺς ἄνακτας καὶ σωτῆρας καλοῦμεν.

Teſtem hac in re habemus Homerum, Iliad. ζ'.

Τὸν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.

Vnde corrigendus eſt Meurſius, qui Hectora *columnam* dici putat, quod eſſet filius, mares enim *columnae domus* appellari ſolent; ſed hoc Hectori cum multis commune erat, nec Priami ſolum filiis, ſed toti etiam virorum populo tribui potuit; viri enim dici amant patriae fulcra et columnae. Aeſchylus Perſis,

Ἀνδρῶν γὰρ ὄντων, ἕρκος ἐστὶν ἀσφαλές.

Vbi Scholiaſtes, Ἕρκος· Ἀλκαῖος,

Ἄνδρες γὰρ πόλεως πύργος ἀρήϊος.

Quod autem de Hectore loquitur Poeta, laus eſt ipſi peculiaris, et cum nullo alio communicanda.

284. Δωριεὺς] Heſychii locum non poſſum praeterire, etſi non huc ſpectet: Δῶρον (inquit) παλαιστὴς, μέτρον. Lege παλαιστὴ, vel παλαιστῆς μέτρον. Δῶρον enim menſura erat, παλαιστὴ dicta, vt ex Grammaticis notum.

290. Σταυροῖσι κερσωτὴ πτέρυξ] Explicationis loco eſſe poſſunt Euſtathii verba, Il. ή. p. 567. Εἰσὶ δὲ σκόλοπες, ὀρθὰ ξύλα, ὧν ἀπαξυμμένων, ἡ κατὰ γραμμὴν εὐθεῖαν στάσις ἔοικεν ἡπλωμένῃ πτέρυγι. διὸ καὶ Σταυροῖσι κερσωτὴν πτέρυγα, τὴν τούτων ἔκτασιν ἔφη τις. λέγονται δὲ οἱ τοιοῦτοι σκόλοπες, καὶ σταυροὶ, παρὰ τὸ ἵστασθαι κατ' εὖρος, ἢ παρὰ τὸ ἀνίστασθαι εἰς ἀέρα ἠρμένους.

291. Γεῖσσα] Hunc locum explicauit Etymologici Auctor, Γεῖσα, δεῖ γινώσκειν, ὅτι πληθυντικῶς οὐδετέρως λέγεται· οἷον,

Οὐ γεῖσσα χραισμήσουσιν, οὐδ' ἐπάλξιες,

Λυκόφρων. σημαίνει δὲ πᾶν ἐξέχον μέρος, καὶ τὰ πρὸ τῶν θυρῶν στεγάσματα, καὶ τὸ καλούμενον νῦν περίπτερον, τὸ ἄκρον τῆς ὀροφῆς· παρὰ τὸ γέα γεῖα καὶ γεῖσα κατὰ συναίρεσιν.

296. Κυβιστῆρες] Κυβιστὴρ eum denotat, qui praeceps in κύμβην, i. e. caput, decidit. Euſtathius, Κυβιστὴρ, ὁ ἐπὶ κύμβην, ὅ ἐστι κεφαλὴν, ἢ κατὰ κύβον καταβάλλων ἑαυτὸν, καὶ ὁ ὀρχηστής. Hinc de morientibus in bello dicitur, qui proni in terram cadunt. Homerus de quodam vulneribus oppreſſo, et e curru cadente, Il. π'. 749.

— — ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ,

Similiter Euripides Phoeniſſ. 1158.

Πυκνοὺς κυβιστητῆρας ἐκπεπνευκότας.

Et Aeſchylus eadem metaphora vſus eſt, cum morientis caſum *ſaltum* appellauit, in Perſis,

Χὠ χιλίαρχος Δαδάκης πληγῇ δορὸς
Πήδημα κοῦφον ἐκ νεὼς ἀφήλατο.

298. Πρωτόλεια θ' Ἑλλάδος Αἰχμῇ φέροντας] i. e. Optimates, quibus in praedae diuiſione, ſecundum cuiusque dignitatem, prior optio dabatur. Qua ratione Agamemnon, vt ſummus dux, priore loco Chryſeida elegit, Achilles deinceps Briſeida, et alii alia. Vnde Achilles Agamemnoni ait, Il. α. 167.

Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον. —

300. Καταξανοῦσιν] i. e. conterent, metaphora ducta ab iis, qui lanam carminant, et particulatim diuidunt. Similiter Aeſchylus, Agamemnone 205.

— κατέξαινον ἄνθος Ἀργείων.

305. Πημάτων ὕφιστον] Ab Aeſchylo ſumta eſt haec phraſis; nam in Perſis ait,

Αἶ, αἶ, κακῶν ὕψιστα δὴ κλύω τάδε.

Et idem rurſus in eadem Tragoedia dixit, κακῶν ὕψιστα παθεῖν.

309. Πυρφόρῳ βαλὼν Ἴυγγι τόξων] Πυρφόρῳ dixit ex communi more loquendi, quo amor, tamquam calidus affectus, igni comparari ſolet: qua de re elegans eſt apud Ouidium locus, Metamorph. III.

— *vt intabeſcere flauae*
Igne leui cerae, matutinaeque pruinae
Sole tepente ſolent: ſic attenuatus amore
Liquitur, et tecto paullatim carpitur igni.

De Iynge variae ſunt ſententiae; quidam tradunt nihil aliud eſſe, quam inſtrumentum muſicum iucunde ſonans, hominumque animos demulcens: alii auem eſſe dicunt, quae olim foemina, atque Panis et Pithus, vel Echus filia erat, ſed cum Iouem ad Ius amorem pelliceret, in volucrem cognominem a Iunone mutata eſt: hanc auem alii

torquillam eſſe volunt, alii regulum, alii paſſerem, alii frutillam. Frutis autem dicta eſt Venus, cui haec auis ſacra, quae etiam in philtris maximi erat vſus; vnde pro incantatione magica, vel etiam lenocinio quocumque vſurpari amat. Hinc illud Theocriti,

Ἴυγξ, ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

Vide quae ad hunc locum Scholiaſtes. Pindarus etiam dixit, Ἴυγγι ἕλκομαι ἦτορ. Idem tradit, Ἴυγγος et incantationum vſum a Venere primo inuentum eſſe, et Iaſoni monſtratum, vt Medeam in ſui amorem pelliceret, Pyth. Od. IV.

Μαινάδ᾽ ὄρνιν Κυπρογένεια φέρεν
Πρῶτον ἀνθρώποισι, λιτάς τ᾽ ἐπαοι-
δὰς ἐκδιδάσκησεν σοφὸν Αἰσονίδαν·
Ὄφρα Μηδείας τοκέων ἀφέλοι-
τ᾽ αἰδῶ, etc.

In qua Ode Scholiaſtes Ἴυγγα copioſe deſcripſit. Et Xenophon, Οὐκ ἄνευ πολλῶν φίλτρων τε, καὶ ἐπῳδῶν, καὶ ἰύγγων. Exempla vbique occurrunt; et Grammaticorum teſtimonia et explicationes ſatis multae: quamobrem ea libet praeterire, et Suidae duntaxat verba adponere: Ἴυγξ, Ἠχοῦς, ἢ Πειθοῦς, θυγάτηρ Ἱερονίκης καὶ Ἀφροδίτης (lege Πειθοῦς θυγάτηρ, καὶ ἱερὰ τῆς Ἀφροδ.) καταφαρμάττουσα δὲ τὸν Δία ἐπὶ τοιούτοις (malim ἐπὶ τῆς Ἰοῦς) ἀπελιθώθη ὑπὸ Ἥρας. καλεῖται δὲ ὑπ᾽ ἐνίων κιναίδιον (N. quod ambigue ſcribitur haec vox apud Heſychium, malim tamen κιναίδιον, vt idem ſit quod σεισοπυγίς) ἔστι δὲ καὶ ὀργάνιόν τι ἴϋγξ καλούμενον, ὅπερ εἰώθασιν αἱ φαρμακίδες στρέφειν, ὡς κατακηλοῦμεναι τοὺς ἀγαπωμένους. ἔστι δὲ καὶ ὄρνεόν τι, ᾧ πρόκειται τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν, ὅθεν δεσμεύουσι τοῖς τροχίσκοις. Porro hic mos alligandi hanc auem rotae ita ſe habet: veneficae eam, vel eius viſcera rotae cereae affigentes ſubiectis carbonibus torrebant, atque ita quem volebant, amore vrebant. Alii linguam eius in philtris pretioſam eſſe tradunt. Addit porro Suidas: Ἴυγξ, τὸ ὄρνεον τὸ λεγόμενον σεισοπυγίς. Ἴυγξ, τὸ ἐφέλκον τὴν διάνοιαν εἰς ἐπιθυμίαν καὶ ἔρωτα· ἐν ἐπιγράμματι· Ἴυγξ, ἡ νικῶσ᾽, ἡ καὶ διαπόντιον ἄνδρα καὶ ἐκ θαλάμων παῖδας ἐπισταμένη. Pergit deinde alia exempla proponere. Caeterum Epigramma illud ſic emendo ex Biſeti Scholiis in Ariſtophanem,

Ἴυγξ, ἡ νικῶσ᾽, ἡ καὶ διαπόντιον ἄνδρα
Ἕλκειν, κ᾽ ἐκ θαλάμων παῖδας ἐπισταμένη.

Porro ἴυγγι τόξων dicit Lycophron, allusione sumta a Cupidinis arcu et telis, quae vel pueris nota.

318. Ἄτην στεναγμάτων] i. e. ἄτην ἐστεναγμένην. Similiter Aristoteles Polit. lib. III. Οἱ κύριοι τῆς δυνάμεως, pro κύριον μεγάλα δυνάμενοι. Refelluntur hinc, qui has, et similes locutiones Noui Testamenti Hebraeismos vocant. Tit. II. v. 13. ἐπιφάνειαν τῆς δόξης, i. e. ἐνδοξοτάτην. 2 Thess. II. 3. ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, i. e. λίαν ἁμαρτωλός. Euang. Iohan. XVIII. 6. κριτὴς τῆς ἀδικίας, i. e. ἄδικος, vel ἀδικώτατος, nam haec constructionis mutatio plerumque significationem auget. Et alia id genus occurrunt innumera.

522. Δρόσῳ] Ros a Veteribus pro aqua, et humore vsurpari solet. Ouidius Metam. III.

Virgineos artus liquido perfundere rore.

Ibidem,

— *multaque adspergine rorant.*

Et Metam. V.

— *eque capillis*
Ros cadit. —

Similiter Lucanus dixit *Sanguinis rorem*, pro ipso sanguine; Horatius *Maris rorem*, pro aqua marina; Lucretius *Rorem aquae*, pro aqua; et Ouidius *Lacrymarum rorem*, pro lacrymis, Metam. XIV.

Interdum madidas lacrymarum rore coronas
Postibus intendit. —

Et Metam. X.

— — *tepido suffundit lumina rore.*

i. e. calidis lacrymis.

526. Ποιμανδρίαν] Poemandria Boeotiae erat vrbs, eadem cum Tanagra, narrante Scholiaste; et Strabo docet, regionem Tanagraeam Poemandricam dictam esse, Geogr. lib. IX. Ἡ Ποιμανδρὶς δ' ἐστὶν ἡ αὐτὴ Ταναγρικῇ. Tanagra enim a Poemandro quodam condita fuit, vt refert Pausanias Boeoticis, Ταναγραῖοι δὲ οἰκιστήν σφισι Ποίμανδρον γενέσθαι λέγουσι etc. Vnde pro Tanagra hoc in loco sumi Ποιμανδρίαν docet Stephanus, Τάναγρα, πόλις Βοιωτίας, ἣν

Ὅμηρος Γραῖαν καλεῖ, διὰ τὸ πλησίον εἶναι· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ποιμανδρία· Λυκόφρων,

Ἣν ἐς βαθεῖαν λαιμίσσας Ποιμανδρίαν.

Item Eustathius Il. β'. p. 301. Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Γραῖα, εἴτε καὶ ἡ Τάναγρα, καὶ Ποιμανδρία, ὡς κεῖται παρὰ Λυκόφρονι. Ita placet his Auctoribus: sed refellitur eorum sententia, non modo quia Iphigenia in Aulide Boeotiae, non Tanagra, mactata est; sed quia ipsa verba, et loquendi modus videntur potius signare vas, in quo excipiebatur victimae sanguis, de quo videatur Canterus.

327. Δράκων] i. e. Neoptolemus; quo nomine Euripides etiam Orestem vocauit in Tragoedia cognomine, v. 480.

Ὁ μητροφόντης ὅδε πρὸ δωμάτων δράκων.

Neoptolemus autem Iphigeniam mactauit. Euripides in Hecuba de hoc sacrificio loquens,

— θύματος δ' ἐπιστάτης
Ἱερεύς ἐπέστη τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως.

Item in Seneca Achillis vmbra illam a Neoptolemo iubet mactari, Troad. v. 190.

— Non paruo luit
Iras Achillis Graecia; at magno luet
Desponsa nostris cineribus Polyxena;
Pyrrhi manu macteiur, et tumulum riget.

331. Δολόγκων δημόλευστον ὠλένη] Dolonci erant Thraciae populi, dicti a Dolonco, Saturni et Thraces filio, Bithyni autem fratre. Phauorinus Dolonchos vocat: Δόλογχοι, ἔθνος Θρακικόν. ἀπὸ τοῦ Δολόγχου, τοῦ Κρόνου καὶ Θρᾴκης παιδός. Stephanus, Δόλογκοι, ἔθνος Θρᾴκης· ἀπὸ Δολόγκου, τοῦ ἀδελφοῦ Βιθυνοῦ. Eos Chersonesum Thracicam habitasse nos docet Herodotus, lib. VI. cap. XXXIV. Εἶχον Δόλογκοι τὴν ἀρχὴν τῆς Χερσονήσου ταύτην. Alii Dolongos, alii Doloncas, alii Dolonchos vocant; sed prior scribendi formula genuina videtur. Nota porro, Lycophronem dicere Hecubam a Thracibus lapidatam, et in ista regione canis formam sumsisse; addit Ouidius, causam istius poenae fuisse Polymnestoris calamitatem, quem Hecuba et mulieres Troianae ob interfectum Polydorum occaecarunt, cum

prius eius liberos trucidassent; Metam. XIII. sub finem Fabulae secundae. Nec hi Euripidi aduersantur, apud quem Polymnestor hoc infortunium Hecubae praedicit, in cognomine Dramate, v. 1265.

Κύων γενήσῃ, πύρσ' ἔχουσα δέργματα.

Alii vero a Graecis obrutam lapidibus Hecubam volunt; idque nonnulli sub Troiae ruinis factum, et eam ibi in canem transformatam memorant. Seneca Agam. v. 699.

Tot illa regum mater, et regimen Phrygum,
Foecunda in ignes Hecuba, fatorum nouas
Experta leges, induit vultus feros;
Circa ruinas rabida latrauit suas,
Troiae superstes, Hectori, Priamo, sibi.

Euripidis Scholiastes tradit, Graecos, postquam Hecubam lapidassent, ablatis demum lapidibus, canem inuenisse: Λέγουσιν, ὅτι οἱ Ἕλληνες καταρώμενοι πάντοτε καὶ ὑβριζόμενοι ὑπὸ τῆς Ἑκάβης, θυμωθέντες ἔῤῥιψαν ταύτην, ἀναβιβάσαντες ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ τῆς νεώς, καὶ λιθοβολήσαντες ἐκείνην, ὕστερον τοὺς λίθους ἀπὸ ταύτης βαλόντες, εὗρον σκύλλαν.

333. Κυπὰς χερμάδων] i. e. pallium lapidum; quae translatio ex Homero desumta est, qui in re simili dixit λάϊνον χιτῶνα, quoniam qui lapidantur, lapidibus, tunicae instar, teguntur: Il. γ'. vbi Hector Paridi ait,

Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας.

334. Μαίρας etc.] Maera erat Icarii et Erigones canicula, quam in coelum translatam, et in caniculam stellam conuersam fabulantur. Orion etiam canem habuit, Maeram dictam. Erat et altera Maera, Proeti et Antiae filia; quae, cum venationi esset dedita, et Dianam per nemora sequeretur, a Ioue adamata est; hic, cum nulla ratione castissimam puellam ad sui amorem pellicere posset, ad dolum confugit, et assumta Dianae forma, Maerae vim intulit: quamobrem cum Dianae consortium postea fugeret, nec vocanti parere vellet, Dea, quid factum esset suspicata, telis eam confodit, et postea miseratione commota, in canem mutauit.

335. Τύμβον] i. e. aram, licet haec vox proprie sepulcrum significet; et rursus Poeta noster pro ara, vel templo posuit, v. 613.

— τύμβος δ' αὐτὸν ἐκσώσει μόρου
Ὁπλοσμίας σφαγαῖσιν ἠυτρεπισμένον.

Simili sensu nonnullis videtur Virgilius *tumulum* dixisse, Aeneid. II. 741.

— tumulum antiquae Cereris, sedemque sacratam
Venimus. —

Et nihil mirum, si sepulcra de templis, arisque dicantur, cum haec initio nihil aliud fuerint, quam mortuorum conditoria; quibus cum amici varios honores soluerent, libationes etiam funderent; factum, vt defuncti pro Diis, sepulcra pro aris, vel, si magnifice exstructa, et splendide ornata essent, pro templis haberentur. Lilius Gyraldus: *Porro plerique ex sepulcris initium templa sumsisse arbitrati sunt, et fuit usque adeo sepulcrorum antiquis cura, vt non aliunde templorum, et sacrarum aedium originem deductam diligentissimi Scriptores tradant, Eusebius, et Lactantius.* Eadem fuisse statuarum et imaginum origo putatur. Lactantius de Orig. Error. lib. II. cap. II. *Quid sibi templa, quid arae volunt? quid denique ipsa simulacra, quae aut mortuorum, aut absentium monimenta sunt? Nam omnino fingendarum similitudinum ratio idcirco ab hominibus inuenta est, vt posset eorum memoria retineri, qui vel morte abstracti, vel absentia fuerant separati.* Cui etiam rei fidem faciunt sepulcra antiqua heroum, quae in Deorum templis reperta sunt; de quibus celebris est Clementis Alexandrini locus, Protrept. p. 29. Edit. Paris. Ἀγάλματα ἀνιστῶσα, καὶ νεὼς οἰκοδομοῦσα, οὓς δή, οὐδὲ γὰρ τούτους σιωπήσομαι, πρὸς δὲ καὶ αὐτοὺς φανερῶς ἐξελέγξω, νεὼς μὲν εὐφήμως ὀνομαζομένους, τάφους δὲ γενομένους, τουτέστι τοὺς τάφους νεὼς ἐπικεκλημένους. Ἡμεῖς (lege ὑμεῖς) δὲ ἀλλὰ κἂν νῦν δεισιδαιμονίας ἐκλάθεσθε, τοὺς τάφους τιμᾷν αἰσχυνόμενοι. ἐν τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Λαρίσσῃ, ἐν τῇ ἀκροπόλει, τάφος ἐστὶν Ἀκρισίου· Ἀθήνησι δὲ ἐν ἀκροπόλει Κέκροπος, ὥς φησιν Ἀντίοχος ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν ἱστοριῶν. τί δαὶ Ἐριχθόνιος; οὐχὶ ἐν τῷ νεῷ τῆς Πολιάδος κεκήδευται; Ἴμμαρος δέ, ὁ Εὐμόλπου καὶ Δαείρας, οὐχὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ἐλευσινίου, τοῦ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει; αἱ δὲ Κελεοῦ θυγατέρες, οὐχὶ ἐν Ἐλευσῖνι ἐθάψαντο; pluribus deinde aliis enumeratis, subiungit, ἀλλὰ γὰρ ἐπιόντι μοι τοὺς προσκυνουμένους ὑμῖν τάφους, ἐμοὶ μὲν οὐδ' ὁ πᾶς ἂν ἀρέσκῃ χρόνος. Eandem etiam asylorum originem tradunt nonnulli, quae initio nihil fuerunt aliud, quam defun-

ctorum ſtatuae, aut ſepulcra; quae cum amici ſummo in honore haberent, ad eorum reuerentiam, et ſanctitatem augendam, conceſſerunt ſeruis delinquentibus, et illic confugientibus, veniam et impunitatem. Sed de his ſatis.

Ibid. Ἀγαμέμνονος] i. e. Iouis, qui eo nomine Spartae colebatur, vt infra dicit Caſſandra, v. 1123.

Ἐμὸς δ' ἀκοίτης, δμωΐδος νύμφης ἄναξ,
Ζεὺς Σπαρτιάταις αἱμύλοις κληθήσεται,
Τιμὰς μεγίστας Οἰβάλου τέκνοις λαχών.

Solebant enim priſci mortales Principum et hominum clarorum nomina Diis attribuere, vnde Iouis Beli, et Hammonis, Neptuni Erechthei, Veneris Arſinoes, Mineruae Aglauri, etc. frequentem habemus mentionem. Minus placet igitur Euſtathii ratio, qua Agamemnon dicitur Iupiter, quod vterque apud Homerum idem *late-imperantis* epitheton habeat: verba eius ſunt haec, Il. β'. p. 127. Ἰστέον δὲ, ὅτι πάντως εὐρυκρείων, ᾧ λαοὶ ἐπιτετράφαται· καὶ ὅτι δοκεῖ εὐλόγως παρὰ Λάκωσι Ζεὺς Ἀγαμέμνων ἐπιθετικῶς εἶναι, ὡς ὁ Λυκόφρων λαλεῖ· Ἀγαμέμνων τε γὰρ εὐρυκρείων, καὶ Ζεὺς εὐρυμέδων. εἰ δὴ ταὐτὸν εὐρυκρείων καὶ εὐρυμέδων, λέγοιτ' ἂν διὰ τοῦτο διθυραμβικώτερον καὶ Ἀγαμέμνων Ζεὺς, καθότι καὶ εὐρυκρείων. Hinc audaci metaphora, vel dithyrambo potius, Metrodorus aetherem vocauit Ἀγαμέμνονα, ex eo quod Iupiter pro aethere ſumi ſoleat. Heſychius, Ἀγαμέμνονα τὸν αἰθέρα Μητρόδωρος εἶπεν ἀλληγορικῶς. Porro non ad Agamemnonis, ſed Hercei Iouis aram occiſum Priamum ſciunt omnes; ſed condonanda eſt Lycophroni (vt prius dictum) in huiusmodi poemate epithetorum, et cognominum confuſio; praeſertim cum nec eam refugerint optimae notae Auctores. Vnum tantum exemplum ex Virgilio proferam, Aeneid. III. 360. vbi Aeneas Heleno ait,

Qui tripodas, Clarii lauros, qui ſidera ſentis.

Vbi *Clarium* pro quouis alio Apolline ſumi certum eſt; nam Clarius Apollo Heleno prorſus fuit incognitus; Helenus enim Troianus erat, Clarus autem, in qua Apollo Clarius colebatur, vrbs Ioniae, prope Colophonem.

336. Πηγῷ πλόκῳ] i. e. canis capillis; nam πηγὸς eſt albus. Callimachi Scholiaſtes, Πηγοὺς, λευκούς. Etſi alibi ſaepe ſignificet nigrum, et pinguem, vt tradunt Gram-

matici. Hunc respexit Eustathius, Iliad. γ'. p. 306. Πηγεσιμάλλῳ, ἀντὶ τοῦ μελανομάλλῳ· οἱ δὲ πηγεσίμαλλον, τὸν λευκόμαλλόν φασιν· ὡς καὶ τοῦ Λυκόφρονος πλόκαμον πηγὸν εἰπόντος τὴν λευκὴν, πολιάν. His consentanea dicit Hesychius: Πηγεσιμάλλῳ, εὐπαγεῖς καὶ εὐτραφεῖς ἔχοντι μαλλούς. πηγὸν γὰρ τὸ εὐτραφές· τινὲς δὲ λευκὸν τὸ πηγὸν, οἱ δὲ μέλαν.

337. Ὁ πρὸς καλύπτρης etc.] Nota est haec fabula, et ex quouis Mythologiae Scriptore haurienda, sed nihilo minus Eustathii verba, quia hic locus in illis laudatur, et explicatur, proferam ex Iliad. α'. Πρίαμος παρὰ τὸ πρίασθαι λέγεται, ἱστορεῖ καὶ Λυκόφρων· ὅτε γὰρ ἡ Τροία ἑάλω ὑφ' Ἡρακλέος, πριαμένη αὐτὸν Ἡσιόνη ἡ ἀδελφὴ καλύπτρας γυναικείας, αὐτὴ μὲν ἀπῆλθεν, αἰχμάλωτος ὑπὸ Τελαμῶνι οὖσα· τὸν δ' ἀδελφὸν ἀφῆκε ζώπυρον γένους ἐκεῖ, ἔχοντα ἐπ' ὀνόματος τὸ τοῦ πρίασθαι ὄνειδος· ἐξ οὗ καὶ μετωνομάσθη Πρίαμος, Ποδάρκης πρὶν καλούμενος.

346. Λεύκοφρυν] Leucophrys olim dicta Tenedos, insula Troiae opposita. Hesychius, Λεύκοφρυς, ἡ Τένεδος τὸ πάλαι. Strabo lib. XIII. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν Τένεδον Καλύδναν τινες εἶπον, ἄλλοι δὲ Λεύκοφρυν. Quod nomen datum fuisse ab albis promontoriis, quae habet mari imminentia, tradit Eustathius, p. 233. Καὶ ὀφρῦς δέ που λέγονται ὀρειναί τινες ἐξοχαί. ὅθεν καὶ ἡ Τένεδος Λεύκοφρυς ἐκλήθη ποτὲ, ὡς καὶ αὐτὴ, κατὰ τὸν Ἀστακηνὸν Λευκάταν, λευκὰς ὀφρύας ἔχουσα, ἤτοι ἐπαναστάσεις τινὰς τραχείας, περὶ τὸν αἰγιαλόν.

350. Τεράμνων] Τέραμνον, ἡ τοῦ οἴκου στέγη, καθὰ σὺν ἄλλοις καὶ ὁ Λυκόφρων δηλοῖ, inquit Eustath. in Odyss. ψ'. Caeterum turris, in quo custodita erat Cassandra, non est putanda tecto aut lacunari caruisse, nec enim sub dio commorabatur; sed lacunar operosum, qualia erant in veteribus aedificiis, hic intelligendum est.

351. Ἁλιβδύσασα] Metaphora est in hac voce, sumta a mergentibus se, et abscondentibus corpora in mari: caeterum vlterioris explicationis loco Etymologicographi verba apponam: Ἁλιβδύειν, τὸ καταδύειν εἰς θάλασσαν· μεταφορικῶς δὲ, τὸ κρύπτειν καὶ ἀφανίζειν παρὰ τὴν ἅλα καὶ τὸ βδύειν Αἰολικῷ πλεονασμῷ τοῦ β, ὡς σίδη σίβδη, ἁλιδύειν ἁλιβδύειν. Λυκόφρων,

Εἱρκτῆς ἁλιβδύσασα λυγαίας δέμας.

Cui etymologiae fauet etiam Eustathius in Odyss. γ'. ὠνομάζετο τὸ τοιοῦτον (φαῦλον) νόμισμα κίβδηλον Ἰωνικώτερον, ὡς οἱονεὶ χίδηλον, ὅ ἐστι δηλούμενον διὰ τοῦ χ, πλεονάζοντος τοῦ β διὰ φωνῆς ὄγκον, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀλιβδύσασα παρὰ Λυκόφρονι, καὶ ἐν ἑτέροις πολλοῖς.

353. Λέκτρων ἐκβαλοῦσα δεμνίων] Λέκτρον et δέμνιον sunt voces eiusdem significationis; solent enim Poetae vti vocibus aequiualentibus, quae solis litteris distinguuntur, vires autem habent easdem; quas παραλλήλας vocant, et figuram hanc σχῆμα ἐκ παραλλήλου, vt loqui amant Grammaticorum filii. Aristophanis Scholiastes in Vespis: Ἔθος τοῖς ποιηταῖς παραλλήλαις λέξεσιν ἰσοδυναμούσαις χρῆσθαι. Eustathius latius hanc rem pertractauit, et exemplis illustrauit, Iliad. α'. Ἔστι δὲ σχῆμα ἐκ παραλλήλου, ὅτε δύο λέξεις ὁμοῦ κεῖνται παράλληλοι, προφορᾷ μόνῃ διαφέρουσαι, σημαίνουσαι δὲ τὸ αὐτό· οἷον, Θάνατόν τε, μόρον τε, ταυτὸν γὰρ αἱ λέξεις ἄμφω δηλοῦσι. καὶ, Βάσκ', ἴθι, ἀντὶ τοῦ, πορεύθητι, ἄπελθε. καὶ, Ποθέεσκε δ' αὐτήν τε, πόλεμόν τε. καὶ, Ῥινοῦ τε, βοῶν τ' εὖ ποιητάων, ῥινὸς γὰρ ἐνταῦθα καὶ βόες ταυτὸν δηλοῦσιν. ὅμοιον καὶ τὸ, Πατρὸς ἐσθλοῦ κἀγαθοῦ πεφυκέναι. καὶ τὸ, λίαν πάνυ. καὶ τὸ, τυχὸν ἴσως. καὶ ὅσα τοιαῦτα. Lycophron etiam postea dicet ἀσκέρας εὐμαρίδας, quae duae voces *calceamenta* denotant; v. 885.

Καὶ τὰς δάμαρτος ἀσκέρας εὐμαρίδας.

Eadem figura saepe vsum inuenimus Sophoclem, vt cum dixit ἀρωγοὺς ξυμμάχους, Oedip. Colon. v. 1009.

— καὶ κατασκήπτω λιταῖς
Ἐλθεῖν ἀρωγοὺς ξυμμάχους. —

Et in Aiace dixit αὖθις πάλιν, v. 306.

Κἄπειτ' ἐπαΐξας αὖθις ἐς δόμους πάλιν.

Et in Philoctete, v. 340.

— τὸ σὸν φράσον
Αὖθις πάλιν μοι πρᾶγμα. —

Geminum est illud Aeschyli, initio Χοηφόρων, vbi dixit κλύειν, ἀκοῦσαι,

Τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τάδε γε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν, ἀκοῦσαι. —

356. Τῆς μισονύμφου Λαφρίας Πυλαίτιδος] Mineruae, vel Dianae virginitas satis omnibus nota. Ea Laphria dicta est a Laphrio quodam Phocensi, qui illam Calydoniis erexerat; nam apud Calydonios hoc nomine primo culta est, quod postea in alias gentes dimanauit; in Messenios praesertim, quo tempore ab Atheniensibus Naupactum recepere, vt tradit Pausanias Messenicis: Καλυδωνίοις ἡ Ἄρτεμις (ταύτην γὰρ θεῶν μάλιστα ἐσέβον) ἐπίκλησιν εἶχε Λαφρία· Μεσσηνίων δὲ οἱ λαβόντες Ναύπακτον παρὰ Ἀθηναίων, (τηνικαῦτα γὰρ Αἰτωλίας ἐγγύτατα ᾤκουν) παρὰ Καλυδωνίων ἔλαβον. τὸ μὲν δὴ τῆς Λαφρίας ἀφίκετο ὄνομα ἔς τε Μεσσηνίους, καὶ εἰς Πατρεῖς Ἀχαιῶν μόνους. Idem Auctor in Achaicis tradit, hoc Deae cognomen a Patrensibus receptum esse tempore Augusti Caesaris, qui, deuastata Aetolia, huius Deae simulacrum apud Patrenses deposuit: verba eius haec sunt: Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ πόλει Λαφρίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος· ξενικὸν μὲν τῇ θεῷ τὸ ὄνομα, εἰσηγμένον δὲ ἑτέρωθεν καὶ τὸ ἄγαλμα. Καλυδῶνος γὰρ καὶ Αἰτωλίας τῆς ἄλλης ὑπὸ Αὐγούστου βασιλέως ἐρημωθείσης, διὰ τὸ ἐς Νικόπολιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀκτίου συνοικίσθαι, καὶ τὸ Αἰτωλικὸν οὕτω τὸ ἄγαλμα τῆς Λαφρίας οἱ Πατρεῖς ἔσχον etc. Paullo post duas huius cognominis rationes reddit; primam, quam Nos antea dedimus; secunda est ab ἐλαφρὸς, quod Dianae ira singulis annis *leuior* fieret in Oeneum, Calydoniae regem, qui sacra faciens caeteris Diis, hanc Deam posthabuit, et neglexit: verba eius haec sunt: Γενέσθαι δὲ ἐπίκλησιν τῇ θεῷ Λαφρίαν ἀπὸ ἀνδρὸς Φωκέως φασί· Λάφριον γὰρ τὸν Κασταλίου τοῦ ἀδελφοῦ Καλυδωνίοις ἱδρύσασθαι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος τὸ ἀρχαῖον. οἱ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τὸ μήνιμα τὸ εἰς Οἰνέα ἀνὰ χρόνον τοῖς Καλυδωνίοις ἐλαφρότερον γενέσθαι λέγουσι, καὶ αἰτίαν τῇ θεῷ τῆς ἐπικλήσεως ἐθέλουσιν εἶναι ταύτην. Pergit deinde eius simulacra, festa, etc. pluribus describere. Alii porro tertiam rationem addunt, et dictam volunt Λαφρίαν, q. λαφυρίαν, quia belli Dea est, et eius ope victoria, et spolia reportantur; qua de causa ἀγέλειαν ipsam vocauit Homerus, παρὰ τὸ ἄγειν τὴν λείαν: Iliad. ε.

Ἄγρει μάν, οἱ ἔπορσον Ἀθηναίην ἀγελείην.

Et Iliad. δ'.

— πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη.

Eandem ob rationem ληῖτιν dixit Iliad. η.

Καί τά γ' Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεύς.

Ibid. Πυλαίτιδος] Minerua Πυλαῖτις dicta eſt, quoniam eius effigies in vrbium portis, aediumque foribus poni ſolebat: nam Mineruam in portis, Martem in ſuburbiis collocabant; innuentes, intra conſilio, foris armis tuendam eſſe vrbem. Eadem πολιοῦχος, πολιὰς, etc. dicta eſt, et alia eiusmodi cognomina habuit, quod vrbium eſſet praeſes, easque a vi, et inſidiis hoſtium defenderet; quae res notior eſt, quam vt exemplis confirmari debeat. Hinc apud Aeſchylum inuocata eſt, vt vrbem tueretur, in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, v. 170.

Ἐν μάχαισί τε μάκαι-
ρ' ἄνασσ' Ὄγκα πρὸ πόλεως
Ἑπτάπυλον ἕδος ἐπιῤῥύου.

Quem locum ita explicauit Scholiaſtes, Ὦ Ὄγκα Ἀθηνᾶ, ἡ πρὸ τῆς πόλεως, ἤτοι οὖσα ἐζωγραφημένη πρὸ τῆς πόλεως, ἤγουν ἔμπροσθεν, ῥῦσου τὴν ἑπτάπυλον πόλιν τῶν Θηβαίων. Γίνωσκε γὰρ, ὅτι ἐζωγράφουν ταύτην πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως· ἣν καὶ Λυκόφρων πυλαίτιδα λέγει, διὰ τὸ ἄνωθεν ἵστασθαι ταύτην πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως.

357. Τῆμος βιαίως φάσσα πρὸς τόργου] Bis in hac ſententia vocauit ſe Caſſandra columbam, nam φάσσα, et οἰνὰς duae ſunt columbarum ſpecies; quod ideo factum putat Meurſius, quia apud Theſſalos mulieres vaticinatrices πελειάδες dictae ſunt; quod quidem verum eſt, et ab exemplis a Meurſio allatis ſatis probatum. Huc etiam facit illud Sophoclis, Trach. v. 174.

Ὡς τὴν παλαιὰν φηγὸν αὐδῆσαί ποτε
Δωδῶνι δισσῶν ἐκ πελειάδων ἔφη.

Quem locum Scholiaſtes vetus ſic explicauit: Ὑπεράνω τοῦ ἐν Δωδώνῃ μαντείου δύο ἦσαν πέλειαι, δι' ὧν ἐμαντεύετο ὁ Ζεὺς, ὡς Ἀπόλλων ἀπὸ τρίποδος, καὶ οἱ μὲν οὕτω λέγουσι θεσπίζειν, οἱ δὲ οὕτω· τὰς ἱερείας γραίας οὔσας καὶ πεπολιωμένας μαντεύεσθαι· τοὺς δὲ γέροντας οἱ Μολοσσοὶ πολιοὺς ὀνομάζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ ἐν δευτέρᾳ φησὶ, Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κεκλῆσθαι πρὸς Δωδωναίων αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι οὖσαι ἐδόκουν ὁμοίως ὄρνισι φθέγγεσθαι, etc. Vbi pro Μολ. πολιοὺς repono Μολ. πελείους, nam apud Moloſſos videntur ſenes dicti fuiſſe πέλειοι; quod etiam teſtatur Heſychius, Πελείους, Κῷοι καὶ Ἠπειρῶται τοὺς γέροντας. Idem teſtatur vates Dodonaeas πελείας appellatas fuiſſe: Πέλειαι, περιστεραὶ, καὶ αἱ ἐν Δωδώνῃ θεσπίζουσαι μάν-

τεις. Qua de re consule Archaeologiae nostrae, Lib. II. cap. IX. Mihi porro non placet haec interpretatio; verisimilius est Cassandram se φάσσαν appellare, quia turtures sunt castitate celebres apud naturalis Historiae Scriptores, praesertim cum hic de virginitate sermo sit: adde quod Aegyptii in Hieroglyphicis nigram columbam describentes, mulierem castam, et post mariti mortem nuptias secundas fugientem significabant; vt testatur Horapollo Hieroglyph. lib. II. Γυναῖκα χήραν ἐπιμείνασαν ἄχρι θανάτου θέλοντες σημῆναι, περιστερὰν μέλαιναν ζωγραφοῦσιν· αὕτη γὰρ οὐ συμμίγνυται ἑτέρῳ ἀνδρὶ ἕως οὗ χηρεύει. Huc etiam facit, quod φάσσα sit coloris cineracei, et οἰνὰς plane nigri, teste Eustathio, Odyss. μ'. p. 475. Ἱστορεῖται δὲ ζωϊκῶς, ὅτι περιστερῶν εἴδη πέντε· Οἰνὰς, μείζων περιστερᾶς, οἰνωπὸς τὸ χρῶμα. Φὰψ, μέση περιστερᾶς καὶ οἰνάδος. Φάττα, μέγεθος ἀλέκτορος, χρῶμα δὲ αὐτῷ σποδιόν. etc. Sed, vt verum fatear, non placent mihi hae ambages, nec quaerere velim sensum intricatum et allegoricum, cum facilis et obuius in promtu sit; quamobrem non alia ratione Cassandram dictam columbam, Aiacem vulturem putarim, quam quia Cassandra ab Aiace rapta, et violata est, haud aliter quam columbae praeda fieri solent auium rapacium; vnde ob maiorem emphasin, et vt ostenderet suam debilitatem et impotentiam, Aiacis autem rapacitatem et violentiam augeret, seipsam bis appellauit columbam, nec contenta est illum simplici nomine vulturis notare, sed ἅρπην addidit, quae auis est aquilae similis, si non ex earum genere: nec absimilis est hic locus superiori, vbi Paridem duplicata metaphora κίρκον et καταῤῥάκτῆρα appellauit, v. 169. et quae ibi adnotauimus, his versibus lucem praebebunt.

358. Βούδειαν, Αἴθυιαν] Non placet Tzetzes, qui haec epitheta a Mineruae sapientia deduci vult; quae Βούδεια dicitur, quod arationem inuenerit, ὅτι τοὺς βόας ἀρότρῳ ὑπεδέει, etc. Αἴθυια autem, quia naues prima fabricauit, et homines docuit mare transmittere, more αἰθυιῶν, i. e. mergorum, quae sunt aues marinae. Βούδεια porro est a Budea, Thessaliae oppido. Eustathius Il. π'. Βούδειαν λέγουσιν Ἀθηνᾶν ἐν Θεσσαλίᾳ. Clarius adhuc Stephanus, Βούδεια, πόλις ἐν Μαγνησίᾳ, ἀπὸ τοῦ οἰκίσαντος Βουδείου. Οὕτω τιμᾶται Βούδεια ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Θετταλίᾳ. Λυκόφρων,

Ἡ πολλὰ δὲ Βούδειαν Αἴθυιαν κόρην,
Ἀρωγὸν αὐδάξασα ταῤῥοθὸν γάμων.

Ad quem Stephani locum respexisse videtur Phauorinus; Βούδειον (inquit,) πόλις, φασὶ, Βοιωτικὴ, ἀπὸ Βουδείας, μητρὸς Ἐργίνου, τοῦ καὶ Πινδάρου περιαδομένου. Ἄλλος δέ τις Βούδειαν ἱστορεῖ πόλιν ἐν Μαγνησίᾳ, τῇ κατὰ Εὐρώπην, ἀπὸ τοῦ οἰκήσαντος (lege ex Stephano οἰκίσαντος) Βουδείου, καὶ Βουδείαν λέγων Ἀθηνᾶν ἐν Θεσσαλίᾳ, εἰς ὃ καὶ παραφέρει τὸν Λυκόφρονα μάρτυρα. Minerua Αἴθυια dicitur, ab αἴθω, splendeo, vt existimauit Eustathius, Odyss. α. Αἴθυια, ὡς εἰκὸς, παρὰ Λυκόφρονι ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ φωσφόρος. Quod attinet porro ad Canteri rationem, qua Minerua dicitur in mergum fuisse conuersa, apud Homerum in Odyss. ε. ea prorsus falsa est; non enim Minerua, sed Leucothea sub mergi forma Vlyssi se obtulit, v. 336.

> Ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
> Αἰθυίῃ εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης,
> Ἷζε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, εἶπέ τε μῦθον.

Porro celebrabatur Minerua Αἴθυια apud Megarenses, quorum in regione erat locus ab ea nominatus. Pausanias Atticis, Ἐν τῇ Μεγαρίδι ἐν Ἀθηνᾶς αἰθυίας καλουμένῳ σκοπέλῳ. Et rursus in eodem libro, Καὶ ὅτι μὲν ἐτάφη Πανδίων ἐν αἰθυίας Ἀθηνᾶς καλουμένῳ σκοπέλῳ, δεδήλωκεν ὁ λόγος ἤδη μοι.

362. Γλήνας ἄνω στρέψασα] Dicit Mineruam, tamquam Aiacis scelus abominatam, ad tecta oculos conuertisse. Similiter infra dicet ipsam clausisse oculos, cum in eius templo caedes perpetrarentur, v. 988.

> Γλήναις δ' ἄγαλμα ταῖς ἀναιμάκτοις μύσει.

Nec aliter apud Ouidium, cum Neptunus in eius templo Gorgonem vitiauit, Dea castissima, ne tantum scelus conspiceret, in aegide faciem texisse fertur, sub finem Metam. V.

> — — *auersa est, et castos aegide vultus*
> *Nata Iouis texit.* — —

364. Τιμαλφέστατον] Huc respexit Etymologici Auctor, Τιμαλφέστατον, παρὰ Λυκόφρονι, πρᾶγμα ἄγαν τίμιον. Posset etiam exponi ὁσιώτατον, secundum Hesychium.

365. Ἑνὸς δὲ λώβης ἀντὶ etc.] Elegantissimus est hic locus, et Graecorum miserias, luctusque miro artificio depingit. De Cenotaphiis porro, naufragiorum metu, etc. plura haberem dicenda, si non hanc lauream praeripuisset doctissimus Meursius.

367. Χοιράδων δ' ἐφημένους] Χοιράδες sunt αἱ ἐγκείμεναι, seu ἐκκείμεναι, πέτραι, vt Hesychii verbis vtar; siue petrae e mari aliquantulum exstantes, vt χοίρου, i. e. porci, natantis speciem praebeant, fluctibus vndique circumtritae, et cauum antrum habentes, vt ex Euripide, eiusque Scholiaste discimus, Andromache v. 1265.

Ἐλθὼν παλαιᾶς χοιράδος κοῖλον μυχὸν
Σηπιάδος ἵζου. — —

Vbi Scholiastes, Χοιράδος· πᾶσα πέτρα ἐξέχουσα, καὶ περικλυζομένη θαλάσσῃ, σπήλαιον ἔχουσα. Vnde apprime huic loco conuenit haec vox, vtpote quae petram exprimit, quae antrum habeat, sepulcri instar, recipiendis cadaueribus idoneum. Ne vero tutam nacti sedem viderentur hi mortui, quaeque sepulcri vicem supplere posset, non dicit, eos ibi esse τεθαμμένους, sed solummodo ἐφημένους, qua voce instabilem et incertam sedem habuisse docet.

369. Κρωσσοῖσι] i. e. vrnis, in quibus mortuorum cineres condebantur. Huc respexit Eustathius, Iliad. *ι*. Ὁ μέντοι παρὰ Σοφοκλεῖ κρωσσὸς, ὅ ἐστι κρατὴρ, γενόμενος, φασὶ, παρὰ τὸ κερῶ, καὶ ἐν συγκοπῇ κρῶ, τὸ στυλάσσω, καὶ ἐπιχέω καὶ οἱ παρὰ Λυκόφρονι δὲ καὶ ἑτέροις κρωσσοὶ, ἀγγεῖα ἐκεῖνα δεξιὰ ὑδρεύεσθαι, λάγυνοι ἴσως, ἢ ξέσται, καὶ τοιαῦτά τινα, τῷ ω μεγάλῳ παραλήγεται.

373. Ὀφέλτα, καὶ etc.] De his locis satis Scholiastes. Ad Τρύχαντα porro quod attinet, Stephanus legit Τρύχαντα. Τρύχαι (inquit,) πόλις Εὐβοίας. Λυκόφρων δὲ μεταφράσας, Τρύχαντα καλεῖ. Τὸ ἐθνικὸν Τρυχεύς. Τοῦ Τρύχαντος, Τρυχάντιος.

381. Θύννων] Thynni sunt piscium genus, quibus Graecos comparat, quod essent vi ventorum et tempestatum in mare proiecti. Quae allusio sumta est ex Aeschylo, qui Persas in pugna nauali a Graecis deuictos *thynnis* assimilauit, in Persis,

Τοὶ δ', ὥστε θύννους, ἤ τιν' ἰχθύων βόλον,
Ἀγαῖσι κωπῶν, θραύσμασίν τ' ἐρειπίων
Ἔπαιον. — —

382. Καταιβάτης Σκηπτὸς κατ' ὄρφνην γεύσεται δηουμένων] Καταιβάτης et σκηπτὸς dicuntur, vt supra ψολὰς et φάσσα, nam duo sunt fulminum genera, vel idem genus, secundum

Scholiaften: Καταιβάτης, ὁ σκηπτὸς, ὁ κάτω φερόμενος, καὶ πληκτικὸς, καὶ αἰφνίδιος κεραυνός. Sophoclis etiam Scholiaftae σκηπτὸς denotat ventum, feu turbinem procellofum, qui magno impetu deorfum in terram fertur; Σκηπτὸς (inquit) λέγεται πᾶν πνεῦμα θυελλῶδης, ὅταν συνερείδῃ τῇ γῇ, καὶ πάλιν ἄνω αἴρῃ· τὸ δὲ τοιοῦτον καὶ στρόβιλόν τινες καλοῦσιν, παρὰ τὸ στροβεῖν. Fit autem ἀπὸ τοῦ σκήπτεσθαι. Phauorinus, Κατασκήπτει κεραυνὸς, ἀντὶ τοῦ βιαίως καὶ σφοδρῶς καταφέρεται· ἀφ' οὗ σκηπτὸς, πᾶς ὁ οὕτω καταφερόμενος κεραυνός. Ignea etiam vi timendum eft hoc fulmen; Hefychius et Suidas, Σκηπτὸς, κεραυνὸς ἄνωθεν διὰ πυρός. Malim διάπυρος. Etiam et καταιβάτης deorfum in terram fertur, vt ex nomine manifeftum eft; et ex ignea materia conftat, quod ex Aefchylo liquet, qui in Prometheo fic ait, v. 350.

— — Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος
Καταιβάτης κεραυνὸς ἐκπνέων φλόγα.

Vbi Scholiaftes tradit differentiam inter καταιβάτην et σκηπτὸν effe, quod illud ex materia vel tenui, vel craffa, hoc ex tenui folum fiat; et illud genus fit, hoc vero fpecies: Καταιβάτης κεραυνός (inquit) ἐστιν εἶδος κεραυνοῦ, πρηστὴρ, ὁ καὶ πυρσὸς καλούμενος, ὃς καταφερομένου τοῦ παντὸς καὶ ἐκπυρωθέντος γίνεται· καὶ λεπτυνθέντος σκηπτὸς, ὁ καὶ καταιβάτης, γίνεται. Phauorinus tamen tradit etiam σκηπτὸν ex materia craffiori conftare; Σκηπτὸς (inquit) καὶ ὁ καταιβάτης γίνεται παχυνθέντος τοῦ πυρώδους πνεύματος. Quomodocumque id fe habeat, certum eft vtrumque ignei generis fulmina effe, quapropter adprime huic loco conveniunt; Graecos enim, poftquam e Troade foluiffent, fulminibus et igne perditos plerique Poetarum tradiderunt. Vnde apud Euripidem in Troad. Minerua ait,

Καὶ Ζεὺς μὲν ὄμβρον, καὶ χάλαζαν ἄσπετον
Πέμψει, γνοφώδη τ' αἰθέρος φυσήματα,
Ἐμοὶ δὲ δώσειν πῦρ κεραύνιον λέγει,
Βάλλειν Ἀχαιοὺς, ναῦς τε πιμπρᾶν πυρί.

Ibid. Γεύσεται δηουμένων] Guftandi verba frequentia funt apud Poetas, quoties exprimere volunt poffeffionem, dominium, aut quamlibet inter res quasuis communionem, qua vna alteram attingit, eiusue fit quouis modo particeps. Eodem fenfu *contingere* dixit Anchifes apud Virgilium,

— ex quo Diuum pater, atque hominum rex
Fulminis afflauit ventis, et contigit igni.

Similiter γεύεσθαι exp. ἅψασθαι apud Homerum, vbi duorum hostium alter sic loquitur, Il. ύ. v. 258.

Γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.

Ad quod vetus Scholiastes, Γευσόμεθ' ἀλλήλων, ἀντὶ τοῦ ἁψόμεθα. Similem habet loquendi formulam Iliad. φ'. v. 60.

— — δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο
Γεύσεται. — —

Eodem sensu dixit Polybius γεύεσθαι φόνου, i. e. caedem patrare; et alius, γεύεσθαι θανάτου, i. e. mori. Apud Sophoclem Furiae orantur γεύεσθαι στρατοῦ, h. e. Graecorum exercitum vexare; Aiace v. 856.

Ἴτ', ὦ ταχεῖαι, ποίνιμοί τ' Ἐριννύες,
Γεύεσθε, μὴ φείδεσθε πανδήμου στρατοῦ.

Nec aliter dixit Euripides γεύεσθαι κακῶν, i. e. mala percipere, siue malis affici, Hecuba v. 375.

Ὅστις γὰρ οὐκ εἴωθε γεύεσθαι κακῶν.

Sophocles etiam dixit μόχθων γεύεσθαι, i. e. laboribus exercitum esse, Trachin. v. 1108. vbi Hercules ait,

— — μόχθων μυρίων ἐγευσάμην.

386. Ἀγρύπνῳ προσκαθήμενος τέχνῃ] Ἄγρυπνον τέχνην artem gubernatricem hoc loco dictam tradit Eustathius; addit insuper Lycophronem imitatum esse locum Homeri, in quo Vlysses dicitur insomnis gubernacula rexisse, Od. έ.

Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως
Ἥμενος, οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.

Ἐκ τούτου λαβὼν ὁ Λυκόφρων (inquit Eustathius) ἄϋπνον τέχνην λέγει τὴν κυβερνητικήν. Gubernatores enim noctes insomnes agebant, directioni nauium, et obseruationi siderum intenti; vnde Virgilius de Palinuro, Aeneae nauclero, Aen. V. v. 851.

— — clauumque affixus, et haerens
Nusquam amittebat, oculosque sub astra tenebat.

Exempla vbique occurrunt. Porro Nauplius dicitur gubernatoriam artem exercuisse, quia Graeciam circumibat naue, vt Principum vxores in adulterium pelliceret. Malim tamen ἀγρύπνῳ τέχνῃ exponere *vigili fraudi*, quia sedulo in id opus incubuit; et quoniam, qui rem aliquam summa cura administrant, saepe dicuntur noctes insomnes, et inquietas agere: quae res notior est, quam vt exemplis confirmanda sit.

388. Τὸν δ' οἷα δύπτην κηρύλον etc.] Aiacem Oïlidem cerylo, et phagro, vt supra Graecos thynnis, comparat.

389. Αὐλῶνος] Αὐλὼν est fretum, seu pars maris angusta, et in longitudinem porrecta, αὐλοῦ, i. e. tibiae, instar. Hesychius, Αὐλὼν, στενὴ ἀναφορὰ τοῦ ὕδατος. Sophoclis Scholiastes vetus Trachin. v. 100. Τοὺς παραθαλαττίους τόπους, στενοὺς αὐλῶνας καλοῦμεν. Et paullo post, Αὐλὼν, τὸ στενόμακρον πέλαγος. Vide Adnotata nostra in v. 40.

390. Γυραῖσι δ' ἐν πέτραισι τερσαίνων πτερὰ] Allusio haec sumta est ab auibus, quae cum aquis immersae fuerint, in aprico aliquo loco pennas siccandas soli et aeri obiiciunt. De Aiacis porro fabula, cum ea satis nota sit ex Homeri Odyssea, quam hic expressit Lycophron, Senecae etiam Agamemnone, et aliis permultis, nihil hic dicere decreui.

397. Ἀκτὶς Σειρίου] Σείριον Solem nonnumquam dictum inuenimus. Hesychius, Σείριος, ὁ ἥλιος, καὶ ὁ τοῦ κυνὸς ἀστήρ. Et Suidas, Σείριον, τὸν κύνα, ὅτε δὲ καὶ τὸν ἥλιον. Ἴβυκος δὲ πάντα τὰ ἄστρα σείρια λέγει. Phauorinus, Σείριος, ὄνομα ἀστέρος, ἢ ὁ ἥλιος.

401. Ὄρτυγος πτερουμένης] Huc respexit Eustathius in Dionys. Perieg. v. 525, vbi de Delo ait: Ἐκαλεῖτο δέ ποτε καὶ Ὀρτυγία, ὡς ὁ Γεωγράφος φησί. καὶ ἡ μυθικὴ αἰτία κεῖται παρὰ Λυκόφρονι. Idem in Odyss. ζ. Ὅτι δὲ μία τῶν Κυκλάδων ἡ Δῆλος, ἡ ἱστορία διασαφεῖ, λέγουσα καὶ ὡς Ὀρτυγία ἐκλήθη κατά τινας ἐξ ὀρτύγων, ὧν τὰς ἀγέλας φερομένας ἐκ τοῦ πελάγους, ἱζάνει εἰς τὴν νῆσον διὰ τὸ αὐτῆς εὔορμον, ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται. Ὁ δέ γε μῦθος ἄλλα περί τε Δήλου καὶ Ὀρτυγίας βούλεται, κείμενα καὶ ἐν τοῖς τοῦ Λυκόφρονος. Iterum in Odyss. ό. Ὀρτυγία δὲ ὅτι ἡ Δῆλος, καὶ διατί οὕτω καλεῖται, δηλοῖ καὶ τὰ τοῦ Λυκόφρονος.

402. Τρέμων φυλάξει ῥόχθον Αἰγαίας ἁλὸς] Elegans est hic locus, in quo voluit Poeta Aiacis tumulum, Aegaeo mari vicinum, vndarum violentiae obnoxium fuisse, adeo vt eas timere, et, cum irruerent tremere videatur. Quae allusio Poetis familiaris est. Seneca Hippolyt. v. 75.

— — fertur plaustro
Praeda trementi. — —

Vbi quidam legunt *gementi*, sensu prorsus eodem. Haud aliter Ouidius *gemere* dixit arborem, sub immani pondere et impetu serpentis a Cadmo caesi, Metam. III. v. 93.

Pondere serpentis curuata est arbor, et imae
Parte flagellari gemuit sua robora caudae.

Idem dicit *limen ingemuisse*, cum Iuno Plutonis regiam ingressa esset, Metam. IV. v. 459.

— — sacroque a corpore pressum
Ingemuit limen. — —

Scholiastes existimat, Tremonta esse locum in insula Delo, quod Eustathius etiam opinabatur, atque sic dictam esse, quod Delos olim mari innatasse tradatur, et πλωτὴ νῆσος fuisse, qualis apud Homerum est Aeolia, haud procul ab initio Odyss. κ'. Ἀρίσταρχος δὲ, (φασὶ) πλωτὴν λέγει, τὴν φορητὴν, καὶ οἷον παραφερομένην, ἢ συνεχείᾳ σεισμῶν, ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν, ὡς ποτὲ μὲν ἐν δεξιοῖς ὁρᾶσθαι μέρεσι, ποτὲ δὲ ἐν ἀριστεροῖς. Ὁποῖον δή τι καὶ περὶ Δήλου ἱστόρηται, ἧς καὶ χωρίον τι ὁ Τρέμων παρὰ Λυκόφρονι, ἔκ τινος τοιαύτης αἰτίας κληθείς. Παρατίθεασι δὲ περὶ τῆς Δήλου οἱ παλαιοὶ ἔπος τοῦτο, Ἦν γὰρ τὸ πάροιθε φορητὰ κυμάτεσσι Δᾶλος παντοδαπῶν ἀνέμων ῥιπαῖς.

403. Τὴν Καστνίαν δὲ καὶ Μελιναίαν θεάν.] Versum hunc laudauit Stephanus, Μέλινα, πόλις Ἄργους, ἀφ᾽ ἧς Ἀφροδίτη Μελιναία τιμᾶται. Λυκόφρων,

Τὴν Καστνίαν δὲ καὶ Μελιναίαν θεόν.

Venus porro Melinaea diuersa a Melanide, siue Melaenide, cuius meminit Pausanias in Corinthiacis, Arcadicis, (vbi etiam nominis rationem reddit) et Boeoticis. Castniae Veneris meminit ex Callimacho Strabo, Geogr. lib. IX. Καλλίμαχος μὲν οὖν (inquit) φησὶν ἐν τοῖς ἰάμβοις,

Τὰς Ἀφροδίτας (ἡ θεὸς γὰρ οὐ μία)
Ἡ Καστνία πάσας ὑπερβάλλει φρονεῖν.

Sic enim hos versus lego ex emendatione Isaaci τοῦ πάνυ.

405. Δυσλύτοις οἴστρου βρόχοις] Οἶστρος insectum est, quod Latini *asilum*, seu *tabanum* dicunt; equos, aliasque bestias stimulis adeo exagitat, vt furore correpti videantur. Datur etiam οἶστρος θαλάσσιος, quem Plinius vocat *asilum marinum*, thynnis, et piscibus maioribus adeo infestus, vt nonnumquam e mari in naues exsiliant. Hinc οἶστρος poni solet pro quolibet furore, aut ingenti animi emotione, quae homines attonitos habet. Phauorinus, Οἶστρος, θηρίδιον, ὁ καὶ μύωψ λεγόμενος, μυίας μὲν μεῖζον, τὰ δ᾽ ἄλλα ἐμφερὲς, τὸ ἐγχρίμπτον βουσὶ, καὶ δάκνον· κατὰ δέ τινας, καὶ εἰς τὰ ὦτα εἰστρέχον αὐτῶν, ὅπη τύχοι κομίζον ἀνάγκῃ φέρεσθαι, (sic enim lego, non ὅπη τύχοι κομίζον, ἀνάγκη φέρεσθαι) διὸ καὶ οἶστρος καλεῖται. ἐντεῦθεν δὲ πᾶσα ὁρμὴ ἐνθουσιαστικὴ, κατὰ ἔρωτα τυχὸν, ἢ μανίαν, οἶστρος λέγεται etc. Idem tradunt Hesychius, Suidas, etc. Hoc insecto Iuno dicitur Io bouem ad insaniam adegisse, cuius fabulae origo videtur fuisse, quod Io insanis amoribus mente alienata sit; vnde cum Sophocles eam vocauit οἰστροπλῆγα, Scholiastes dicit ita dictam esse, quod amore capta esset, initio Electrae,

Τῆς οἰστροπλῆγος ἄλσος Ἰνάχου κόρης.

i. e. τῆς τοῦ Διὸς οἴστρῳ καὶ ἔρωτι πληγείσης, inquit Demetrius Triclin. Herodotus etiam dixit οἰστρήσεις, pro ἔρωτας, citante Suida; Καλῶς (inquit) Ἡρόδοτος, τὰς ὑπὲρ τῶν γυναικῶν οἰστρήσεις τε, καὶ μανίας παρ᾽ οὐδὲν ἐτίθετο. Pulcre etiam, et ad hunc Lycophronis locum adposite, Anacreon Cupidinis tela cor suum ferientis oestro comparauit, Od. III.

— — καί με τύπτει
Μέσον ἧπαρ, ὥσπερ οἶστρος.

Ad βρόχους porro quod attinet, metaphorica vox est, sumta allusione ab auibus laqueo irretitis; quam similitudinem continuauit in sequentibus; cum amoris vincula, quibus implicatus Aiax in Mineruae odium incurrit, suique exitii caussa fuit, κηρουλκὸν πάγην appellat; est enim πάγη decipulum ad irretienda animalia depactum, et ab Hesychio exp. βρόχος.

406. Ἔρωτας οὐκ ἔρωτας, ἀλλ᾽ etc.] Ita vocat *furiosum* Aiacis amorem, quo accensus Cassandrae vim intulit; simili sensu dixit Euripides in Hecuba, v. 948.

— — γάμος οὐ γάμος,
Ἀλλ᾽ ἀλάστορός τις οἰζύς.

Et Aeschylus Χοηφόροις, ἀπέρωτος ἔρως.

410. Δωτίου πύλαι] i. e. Dotii anguſtas fauces, ſeu ingreſſus. Similiter Aeſchylus Prometheo,

— — *στενοπόροις λίμνης πύλαις.*

Vbi Scholiaſtes, Πύλαις· ἐξόδοις. Hinc etiam Pylae, et Thermopylae dicti tranſitus montium anguſti, qua Theſſalia Phocidem itur; Ariſtophanis Scholiaſtes Lyſiſtrate, Πύλαι, αἱ Θερμοπύλαι· ἐκλήθησαν δὲ οὕτω, διὰ τὸ στενὴν εἶναι ταύτην εἴσοδον, ἀπὸ Θετταλίας εἰς Φωκίδα πορευομένην. Latini etiam *portas* appellant. His ſimile illud Euripidis Hippolyt. v. 882.

— — *στόματος ἐν πύλαις.*

413. Ἐν σπλάγχνοισι τυμβευθήσεται] Metaphora Poetis familiaris eſt, qua ventrem *ſepulcrum*, vorari *ſepeliri* dicunt. Vnde Ouidius de Tereo, cum filium comediſſet, ait, Metam. VI. Fab. VIII.

Egerere inde dapes, demerſaque viſcera geſtit;
Flet modo, ſeque vocat buſtum miſerabile nati.

Similiter loquitur Thyeſtes, cum deuoraſſet filios, apud Senecam in Agamemnone, v. 26.

— — *liberis plenus tribus*
In me ſepultis, viſcera exedi mea.

Et *condi in aluo* dixit apud Ouidium Achaemenides, Vlyſſis ſocius, dum ſe teſtatur a Polyphemi voracitate liberatum eſſe, Metam. XIV. Fab. V.

— — *quod non anima haec Cyclopis in ora*
Venit, et vt lumen iam nunc vitale relinquam,
Et tumulo, aut certe non illa condar in aluo.

Idem paullo poſt de Polyphemo,

Viſceraque, et carnes, cumque albis oſſa medullis,
Semianimesque artus auidam condebat in aluum.

Idem Metam. XV. Fab. II.

Heu! quantum ſcelus eſt in viſcera viſcera condi?

Hinc ferae, et aues rapaces et carniuorae dictae ταφεῖς apud Sophoclem, Electra, v. 1494.

Ἀλλ' ὡς τάχιστα κτεῖνε, καὶ κτανὼν πρόθες
Ταφεῦσιν, — —

Vbi Scholiastes vetus, Ἤγουν οἰωνοῖς καὶ κυσὶ πρόθες αὐτόν. Similis est metaphora, cum corpora dicuntur *in aluum demergi*, vt apud Ouidium, Metam. XV. Fab. II.

Corporeasque dapes auidam demersit in aluum.

Et Metam. XIV. Achaemenides de Polyphemo ait,

— — *iam nunc mea viscera rebar*
In sua mersurum. — —

Vt vero os, aut venter nominantur sepulcra, ita e contra sepulcra dicuntur *bibere*, vt cum apud Senecam Agamemn. v. 639. Cassandra ait,

Quae patria restat? quis pater? quae iam soror?
Bibere tumuli sanguinem atque arae meum.

415. Νήριθμος ἑσμὸς] Ἑσμὸς proprie de apum examine dicitur, metaphorice tamen cuiuis alii multitudini applicatur. Hesychius, Ἑσμὸς, ὄχλος, πλῆθος, συναθροισμός. κυρίως δὲ, ἐπὶ μελισσῶν ἀθροίσματος. Paullo post ait, dialecti Creticae esse hanc significationem, Ἑσμὸς, ὁδὸς, δεσμὸς, πλῆθος. Vnde Aristophanes Lysistrate,

Ἑσμὸς γυναικῶν οὑτοσὶ θύραισιν αὖ βοηθεῖ.

Vbi Bisetus, Ἑσμὸς γυναικῶν· μεταφορικῶς νῦν ἀντὶ τοῦ πλῆθος, ὄχλος. κυρίως δὲ, ἑσμὸς δασυτόνως, τὸ σμῆνος τῶν μελισσῶν, παρὰ τὸ ἅμα πετομένας ἵεσθαι. Quae ex Suida desumsit.

417. Πάγουρον] Πάγουρος cancri quoddam genus est, cui comparat Phoenicem, quod senex esset et deformem rugis pellem haberet; quam metaphoram apud Homerum inuenire est, cum dicit ἀποξῦσαι γῆρας, i. e. exuere pellem senilem et rugosam, allusione a coriariis, vel sene serpente, sumta, Il. ι. p. 666. vbi de se Phoenix,

— — οὐδ᾽ εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς
Γῆρας ἀποξύσας θήσειν νέον ἡβώοντα.

Quo in loco Eustathius in rem nostram haec verba habet, Καὶ ὅρα τὸ ἀποξύσας προσφυῶς ῥηθὲν τῇ τοῦ γεροντικοῦ δέρματος τραχύτητι, δι᾽ ἣν καὶ πάγουρον αὐτὸν ἡ Κασάνδρα που καλεῖ· ξύεται γὰρ τὸ τραχὺ ὡς ἂν εὐθετισθῇ πρὸς λειότητα. Haud dissimili imagine Ausonius dixit:

Horrens capillis vt marinus asperis
Echinus, aut versus mei.

Ibid. Ἠδωνῶν πέλας Κρύψει, πρινὴ Τύμφρηστον αἰγάσει λέπας] Voces horum verſuum finales ſimilem habent ſonum, cui elegantiam quandam et concinnitatem ex Anagrammatismo factam ineſſe vult Euſtathius, Il. δ'. ad hos verſus,

Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμεῖοι κέντορες ἵππων
Ἂψ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες.

Εἰ δέ τι χρὴ (inquit) ἐνταῦθα ἀστεΐσασθαι, σκοπητέον καὶ τὸ χολωσάμενοι, καὶ τὸν λόχον εἷσαν· ἀναγραμματισθεὶς γὰρ καὶ νῦν ὁ χόλος τὸν λόχον ποιεῖ· ὥστε καὶ τῶν τοιούτων κατάρξαι δοκεῖ ὁ Ποιητὴς τοῖς βουλομένοις οὕτω λέγειν, οἳ μάννα φασὶ τὸ τοῦ λόγου νᾶμα, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἐν οἷς καὶ τὸ, μῦθος καὶ θυμός. καὶ τὸ, ἔμεινας καὶ ἔνειμας, παρ' Εὐριπίδῃ, ἐν τῷ, Οὐ μάντεως ὄπα ἔμεινας, οὐ χρόνῳ μακρῷ σκέψιν ἔνειμας. καὶ τὸ παρὰ Λυκόφρονι πέλας καὶ λέπας περατοῦντα δύο στίχους συνεχεῖς· τῶν τὸ μὲν πέλας δηλοῖ τὸ ἐγγύς· τὸ δὲ λέπας, ὀρεινὴν τραχύτητα, ἐξ οὗ καὶ λεπαῖα χθὼν τραγικῶς, ἡ ὀρεινή. Haec ille. Veriſimilius porro fit ita luſiſſe Lycophronem, quod Anagrammatismis mirifice delectatum, eorumque inuentorem fuiſſe, et laudem inde qualem qualem captaſſe conſtat: quinetiam poſtea eadem verba adhibuit, v. 1043, et 1044.

Πλώσει· πέλας δὲ γῆς Ἀτιντάνων μολὼν
Πράκτιν παρ' αὐτὴν αἰπὺ νάσσεται λέπας.

Plura huius generis obſeruet, cui talia curae ſunt, nobis non vacat eiusmodi tricis immorari.

422. Ὅμηρον] Ὅμηρος ſignificat caecum. Heſychius, Ὅμηρος, ὁ τυφλὸς, καὶ ὁ ἐνεχυραζόμενος. Hinc nomen Homero datum a Cumaeis, quod eſſet viſu priuatus; nam Cumaeorum haec vox eſt: Herodotus in vita Homeri, cap. XIII. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ τοὔνομα Ὅμηρος ἐπεκράτησε τῷ Μελησιγενεῖ ἀπὸ τῆς συμφορῆς· οἱ γὰρ Κυμαῖοι τοὺς τυφλοὺς ὁμήρους λέγουσιν· ὥστε πρότερον ὀνομαζομένου αὐτοῦ Μελησιγενέος, τοῦτο γενέσθαι τοὔνομα Ὅμηρος.

426. Μολοσσοῦ Κυπέως Κοίτου κύκνον] Ad Apollinis cognomina quod attinet, ea ſatis explicauit Scholiaſtes. Cur autem Calchantem vocauerit *Apollinis cycnum*, dicendum eſt. Cycnus Apollini ſacer erat, quod ab eo habere diuinationem crederetur, et quia praeuidens, quid in morte ſit boni, cum voluptate et cantu (quem etiam Apollini debet) moriatur; vt ait Cicero Tuſcul. Quaeſt. I. Quae

res Poetis Graecis, Latinisque notiſſima eſt. Aeſchylus in Agamemn. v. 1453. de Caſſandra ait,

> — — *κύκνου δίκην*
> Τὸν ὕστατον *μέλψασα θανάσιμον γόον*
> Κεῖται. — —

Martialis,

> *Sic vbi fata vocant, vdis abiectus in herbis*
> *Ad vada Maeandri concinit albus olor.*

Ouidius Epiſt. VII.

> *Cantator cycnus funeris ipſe ſui.*

Meminit etiam in Phaedone Plato, ex quo loco Tullium conſtat verba iam laudata excerpſiſſe; *Ἅτε, οἶμαι, τοῦ Ἀπόλλωνος* (inquit) *ὄντες, μαντικοί τε εἰσὶ, καὶ προειδότες τὰ ἐν ᾅδου ἀγαθὰ, ᾄδουσι καὶ τέρπονται ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαφερόντως ἢ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ.* Quidam referunt hac de cauſa inter aſtra relatum eſſe; Theon in Aratum, *Τοῦτον τὸν ὄρνιν οἱ μὲν λέγουσιν ὄντα κύκνον καταστερισθῆναι εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἅτε μουσικὸν ὄντα.* Hinc cycnus pro vate, interdum pro poeta, interdum pro propheta ſumi ſolet. Virgilius Eclog.

> *Cantantes ſublime ferent ad ſidera cycni.*

Et Horatius Lib. IV. Od. II. 25. de Pindaro,

> *Multa Dircaeum leuat aura cycnum,*

Porro cycni cantus pro dulciſſimo quouis vſurpari, et cantui gruum, quae moleſto ſtrepitu obganniunt, opponi ſolitus: vnde natum prouerbium apud Eraſmum, *Cycni cantus melior quam gruum;* cuius meminit Lucretius lib. IV.

> *Paruus vt eſt cycni melior canor ille gruum quam*
> *Clamor in aetheriis diſperſus nubibus auſtri.*

Cum quo congruit illud Antipatri, Epigram. lib. III.

> *Λωΐτερος κύκνου μικρὸς θρόος ἠὲ κολοιῶν*
> *Κρωγμὸς ἐν εἰαριναῖς κιδνάμενος νεφέλαις,*

Hinc etiam natum ait Eraſmus alterum prouerbium, *Τότ' ᾄσονται κύκνοι, ὅταν κολοιοὶ σιωπήσωσι,* i. e. tum canent cycni, cum tacuerint graculi: hoc eſt, tum loquentur eruditi, cum garrulis non erit loquendi locus. Euſtathius aliam

rationem dedit, cur cycnus Apollini ſacer habitus ſit; quod, nempe, candidi ſit coloris, qui Apollinis, ſiue Solis, naturae maxime conſentaneus cenſebatur: Καὶ κύκνος δὲ (inquit) τῷ Ἀπόλλωνι οὐ μόνον διὰ τὸ ᾠδικὸν καὶ μαντικὸν ἀφιέρωται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ λευκὸν, ὅπερ ἐκ τοῦ λεύσσειν, ἤτοι βλέπειν, παράγεται, οὗπερ Ἀπόλλων ἐστὶ παραίτιος, ὅθεν καὶ δήλιος ἐπιθετικῶς ὀνομάζεται, ὡς δῆλα καὶ εὐόρατα πάντα ποιῶν. Ad Calchantem quod attinet, is Apollinis cycnus dicitur, quod ab eo vaticinandi artem edoctus fuerit, vt tradit Homerus, Iliad. α΄. vbi de Calchante ſic loquitur,

Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.

Et paullo poſt Achilles Calchanti ait,

Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῒ φίλον, ᾧτε σὺ, Κάλχας,
Εὐχόμενος, Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις.

436. Ἀγηλάτῳ etc.] Verſum hunc laudauit Etymologici Auctor, Ἀγηλάτῳ· Λυκόφρων,

Ἀγηλάτῳ μάστιγι συνθλάσας κάρα.

Λέγει δὲ τῷ κεραυνῷ, ἐὰν μὲν δικαίως, τῷ τοὺς ἀσεβεῖς ἐλαύνοντι· ἐὰν δὲ ψιλῶς, τῷ ἄγαν ἐλαυνομένῳ. Hinc ἀγηλατοὶ a Suida exp. κεραυνοί. Ἀγηλατοὶ οἱ κεραυνοί, Ἀγηλατοὶ (lege ἀγηλατοῖ) δὲ ῥῆμα, ἄγει, κεραυνοῖ, ἢ διώκει. Porro hanc metaphoram etiam infra retinuit, dum fulmen vocat κεραυνίην μάστιγα, v. 740.

Κεραυνίῃ μάστιγι μαστιχθήσεται.

Primus ſimilitudinis huius auctor Homerus, Iliad. ν΄. v. 812.

Ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.

Ad quod Scholiaſtes vetus, Διὸς μάστιγι, τῇ Διὸς πληγῇ, τῷ κεραυνῷ. Simile eſt illud in Iliad. β΄. v. 282. vbi, cum vult Iouem fulmine conterere Typhonem, verbum ἱμάσσειν adhibuit, ἱμάσαι autem Heſychius exponit μαστίξαι. Ecce Homeri verba,

Γαῖα δ' ὑπεστονάχιζε, Διῒ δ' ὡς τερπικεραύνῳ
Χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωέϊ γαῖαν ἱμάσσῃ
Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς.

Vbi idem Scholiaſtes, Ἱμάσσῃ, μαστίζῃ, ὅ ἐστι, κεραυνοῖς πλήττῃ. Et ſolet μάστιξ pro quouis cruciatus genere ſumi;

vnde nonnumquam pro vltione diuina accipitur, vt apud Aeſchylum in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις,

Πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ δάμη.

437. Ξυναίμους πατρὸς] Ita vocat Oedipi filios, quoniam eos Oedipus ex matre ſua Iocaſta ſuſcepit. Quod ſic apud Sophoclem explicat Tireſias, Oedip. Tyr. v. 467.

Ἀδελφὸς αὐτὸς καὶ πατὴρ, κἀξ ἧς ἔφυ
Γυναικὸς υἱός τε καὶ πόσις, καὶ τοῦ πατρὸς
Ὁμόσπορός τε καὶ φονεύς. — —

De hoc in eadem Fabula intelligendus eſt idem Vates, cum Oedipum ait liberis ſuis exaequandum, v. 434.

Ἄλλων δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνῃ κακῶν,
Ἅ σ' ἐξισώσει σέ τε, καὶ σοῖς τέκνοις.

Ad quod Demetrius Triclinius, Ἅ σε ἐξισώσει τοῖς τέκνοις, ὅτι τούτων, ὧν νῦν δοκεῖς πατὴρ, ἀδελφὸς ὢν φανήσῃ, ἐξ ἧς αὐτὰ ἐγέννησας, ἐξ αὐτῆς καὶ αὐτὸς γεννηθείς. Oedipus etiam de ſe ait, v. 1363.

Ὁμογενὴς δ' ἀφ' ὧν αὐτὸς γ' ἔφυν τάλας.

Et in Oedip. Colon. Oedipi filiae dicuntur patris ſorores, v. 524.

Αὗται δ' εἰσὶν ἀπόγονοί τε, καὶ
Κοιναί γε πατρὸς ἀδελφαί.

Eandem rem egregie expreſſit Seneca Oedip. v. 638.

Egit qui in ortus ſemet, et matri impios
Foetus regeſſit, quique nec mos eſt feris,
Fratres ſibi ipſe genuit, implicitum malum,
Magisque monſtrum Sphinge perplexum ſua.

Similiter apud eundem queritur Thyeſtis umbra, qui ex filia Aegiſthum ſuſceperat, Agamemn. v. 35.

Auo parentem, (pro nefas!) patri virum,
Natis nepotes miſcui, nocti diem.

Et poſtea Electra Aegiſtho exprobrat, ſororis gnatum eſſe, v. 974.

Per ſcelera nactus nomen ambiguum ſuis;
Idem ſororis gnatus, et patris nepos?

Nec non apud Ouidium Myrrha ſeſe dehortans ab impio amore patris, hoc argumento vſa eſt, Metam. X. Fab. IX.

Tune eris et matris pellex, et adultera patris?
Tune ſoror nati, genetrixque vocabere fratris?

Ibid. Νυκτὸς κόραι] i. e. Furiae, quae Acheronte et Nocte ſatae, vt ipſae apud Aeſchylum narrant, Eumenid. v. 419.

Ἡμεῖς γάρ ἐσμὲν Νυκτὸς αἰανῆ τέκνα.

Ibidem v. 322. Nocti ſic precatur Furiarum chorus,

Μᾶτερ, ἅ μ' ἔτικτες, ὦ μᾶτερ
Νὺξ ἀλαοῖσι, καὶ δεδορκόσι
Ποινᾶν κλῦθ'. — —

Hinc etiam Sophocles in Oedip. Colon. vocat Σκότου κόρας, et παῖδας Σκότου.

439. Πυράμου πρὸς ἐκβολαῖς] Pyramus Ciliciae fluuius eſt; Heſychius, Πύραμος, ποταμὸς Κιλικίας. Stadii latitudinem habet, teſte Suida, Πύραμος, ὄνομα τόπου· καὶ ποταμὸς Κιλικίας, οὗ τὸ εὖρος σταδίου. Praeterfluit Mallum, Ciliciae vrbem, et olim Leucoſyri nomine clarus fuit: Stephanus, Πύραμος, ποταμὸς ἐν Μάλλῳ (lege Μαλλῷ) τῆς Κιλικίας, ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Λευκόσυρος. Pyrami poſtea nomen accepit, διὰ τὸ πολὺν πυρὸν περιποιεῖν τοῖς ἐν Κιλικίᾳ οἰκοῦσι, i. e. quod eius aquis foecundati agri *tritici* feraces fierent, vt ait Etymol. Auctor. Nauigabilis autem ex mediis Cataoniae campis effunditur, et delatus per Tauri anguſtias in Ciliciam, in fretum, quod inter hanc et Cyprum eſt, exit. Strabo lib. I. Πύραμος, ὁ τῇ Κιλικίᾳ προσθεὶς, ἐφ' οὗ καὶ λόγιον ἐκπέπτωκέ τι τοιοῦτον,

Ἔσσεται ἐσσομένοις, ὅτε Πύραμος εὐρυοδίνης
Ἠϊόνα προχέων ἱερὴν ἐς Κύπρον ἵκηται.

Ἐκ μέσων γὰρ Καταονίας πεδίων ἐνεχθεὶς πλωτὸς, καὶ διεκπεσὼν διὰ τῶν τοῦ Ταύρου στενῶν εἰς τὴν Κιλικίαν, ἐκδίδωσιν εἰς τὸν πρὸ ταύτης τε, καὶ τῆς Κύπρου πόρον. Idem libro XII. hunc fluuium ait magnum terrae cumulum delabendo per montes coacervaſſe, vnde et Nilo comparat, a quo Aegyptus putatur ab Herodoto in continentem aggeſta.

442. Πύργων ὑπὸ πτέρνῃσι] Τὸ πόδας Ἴδης ἐξ Ὁμήρου ληφθὲν Πινδάρῳ μὲν δέδωκεν ἀφορμὴν σφυρὰ ὄρους εἰπεῖν, τῷ δὲ Λυκόφρονι πτέρναν πύργου, Euſtath. in Dionyſ. Perieg. v. 809.

Ibid. Παμφύλου κόρης] Huc respexit Eustathius in Dionys. Perieg. v. 854. Ἡ Παμφυλία χώρα ἀπὸ γυναικὸς Παμφύλης, ἢ ἀπὸ Παμφύλου τινὸς, καὶ ὁ Λυκόφρων μέμνηται.

444. Μέγαρσος] Megarsus, vel, vt alii, Magarsus, Ciliciae oppidum fuit, si Plinio fides habenda sit, lib. V. cap. XXVII. Stephanus collem esse tradit prope Mallum, Ciliciae vrbem, Mineruae sacrum. Μάγαρσος, μέγιστος ὄχθος ἐν τῇ Κιλικίᾳ, πρὸς τῇ Μαλλῷ. (lege Μάλλῳ) Τὸ τοπικὸν, Μαγάρσιος, καὶ Μαγαρσία Ἀθηνᾶ ἐκεῖ ἵδρυται.

447. Σφήκειαν εἰς Κεραστίαν] Eustath. in Dionys. v. 508. de Cypro ait: ὅτι δὲ καὶ Σφήκεια καὶ Κεραστία ἐκλήθη, ὁ Λυκόφρων δηλοῖ.

448. Ὑλάτου τε γῆν] i. e. Cyprum; nam Apollo Ὑλάτου cognomen habuit in Hyle, Cypri vrbe: Stephanus, Ὕλη, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Ὑλάτης. Λυκόφρων,

Καὶ Σάτραχον βλώξαντες, Ὑλάτου τε γῆν.

Idem tradit Eustathius, Iliad. ι. p. 454. Ἦν δὲ, φασὶ, Λοκρικὴ πόλις Ὕλη, καὶ ἄλλη Κύπρου, ἀφ' ἧς καὶ Ὑλάτης Ἀπόλλων παρὰ Λυκόφρονι. In Erysthea etiam, Cypri vrbe, eodem cognomine cultus est: Stephanus, Ἐρύσθεια, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ Ἀπόλλων τιμᾶται Ὑλάτης. Διονύσιος Βασσαρικῶν τρίτῃ,

Οἵ τ' ἔχον Ὑλάτοιο θεοῦ ἕδος Ἀπόλλωνος,
Τέμβρον, Ἐρύσθειάν τε, καὶ εἰναλίην Ἀμαμασσόν.

Emendandus hinc Stephanus in Τέμβρος, vbi dicit Apollinem Ἡλάτην in illa vrbe coli, omnino enim legendum Ὑλάτην. Haec eius verba sunt: Τέμβρος, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ τετίμηται Ἀπόλλων. Idem Auctor testatur eundem Apollinem in Amamasso, alia Cypri vrbe, cultum fuisse: Ἀμάμασσος, πόλις Κύπρου, ἐν ᾗ τιμᾶται Ὑλάτης Ἀπόλλων.

449. Μορφὼ] Hoc cognomen sumtum est a *forma*, cui Venus praeesse credebatur. Statuam habuit in Laconia, quam Tyndarus, Helenae pater, compedibus vinxisse dicitur; innuens, mulieres domi manere, et maritorum dictis audientes esse debere, vt putauit Palaephatus. Duas alias rationes adiecit Pausanias in Laconicis: Ἐπίκλησις μὲν δὴ τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶν ἡ Μορφὼ, κάθηται δὲ καλύπτραν τε ἔχουσα, καὶ πέδας περὶ τοῖς ποσί. περιθεῖναι δέ οἱ Τυνδάρεων τὰς πέδας φασὶν, ἀφομοιοῦντα τοῖς δεσμοῖς τὸ εἰς τοὺς συνοικοῦντας τῶν γυναικῶν

βέβαιον· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον λόγον, ὡς τὴν θεὸν πέδαις ἐτιμωρεῖτο ὁ Τυνδάρεως, γενέσθαι ταῖς θυγατράσιν ἡγούμενος τὰ ὀνείδη, τοῦτον δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν προσίεμαι· ἦν γὰρ δὴ παντάπασιν εὔηθες, κέδρου ποιησάμενον ζώδιον, καὶ ὄνομα Ἀφροδίτην θέμενον, ἐλπίζειν ἀμύνεσθαι τὴν θεόν.

451. Κυχρῆος ἄντρων, Βωκάρου τε χαμώτων] Explicationis loco eſſe poſſunt Euſtathii verba, Commentario in Dionyſium, v. 511. Ἡ δὲ Σαλαμὶς ἐκαλεῖτό ποτε Κυχρεία, ἀπό τινος Κυχρῆος, οὗ καὶ Λυκόφρων καὶ Ἀῤῥιανὸς μέμνηνται, ὃς ὄφις μὲν ἐπεκλήθη, etc. Paullo poſt, Εἶχε δὲ ποταμὸν Βώκαρον λεγόμενον, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ὡς ἂν εἴποι τις Βουκέφαλον. Idem teſtatur Strabo lib. IX. in deſcriptione Atticae, vbi de Salamine ait, Ἐκαλεῖτο δ' ἑτέροις ὀνόμασι τὸ παλαιὸν· καὶ γὰρ Σκιρὰς, καὶ Κυχρία, ἀπό τινων ἡρώων, etc. Paullo poſt, Βώκαρος δ' ἐστὶν ἐν Σαλαμῖνι ποταμὸς, ὁ νῦν Βωκαλίας καλούμενος. Stephanus ab eodem tradit Salaminem Cychream, et quemdam Salaminium pagum Cychreum dictum eſſe: Κυχρεῖος (inquit) πάγος περὶ Σαλαμῖνα, Σοφοκλῆς Τεύκρῳ Ἀπὸ Κυχρέως τοῦ Σαλαμῖνος καὶ Ποσειδῶνος, ὃς ὄφις ἐπεκλήθη διὰ τὴν τραχύτητα τῶν τρόπων· ὃν λιμαινόμενον (lege λυμαινόμενον) τὴν νῆσον ἀπήλασεν Εὐρύλοχος· ἐδέξατο δ' ἐν Ἐλευσῖνι Δημήτηρ, καὶ ἀμφίπολον ἐποίησεν. Ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Σαλαμὶς Κυχρεία ἐκλήθη, ὡς Στράβων. τὸ ἐθνικὸν, Κυχρεοπαγίτης.

452. Ὁπατρίου] Miror Canterum, Meurſium etiam, et, vt videtur, Scaligerum legiſſe ὁ πατρίου disiunctim; cum longe accommodatior ſit ſenſus, ſi, cum optimis Codicum, legas coniunctim ὁπατρίου, Teucer enim ex eodem, quo Aiax, patre natus eſt. Homerus vocauit ὄπατρον, Iliad. μ'.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας,
Καί οἱ Τεῦκρος ἅμ' ἤε κασίγνητος καὶ ὄπατρος.

Porro ὄπατρος, et ὁπάτριος Dores dicunt pro ὁμόπατρος, et ὁμοπάτριος. Ἡ δὲ τοιαύτη συγκοπὴ (inquit Theon in Aratum) Δωριέων ἐστίν· ἐκεῖνοι γὰρ τοὺς ὁμότριχας, ὄτριχας φασί· καὶ τοὺς ὁμοετεῖς, ὀετεῖς· καὶ τοὺς μονώνυχας, μώνυχας· καὶ τὸ τρέμειν, τρεῖν.

453. Πώλου] Catamitos, meretrices, effoeminatosque omnes, et quoscumque iuuenes, virginesue, adulatorie vocabant πώλους. Heſychius, Πῶλος, ἑταίρα· πώλους γὰρ αὐτὰς ἔλεγον, οἷον, Ἀφροδίτης πώλους. ἢ τοὺς νέους, καὶ τὰς

νέας καὶ παρθένους. Hinc Πωλία dictum pegma quoddam, quod Leucippidum filias ſuſtinebat. Idem: Πωλία, χαλκοῦν πῆγμά τι· φέρει δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων τὰς τῶν Λευκιππίδων πώλους, δύο δὲ εἶναι παρθένους φασίν. Quinetiam vſitatiſſima eſt haec vox apud Tragoediae Scriptores. Aeſchylus Choephor. v. 792. de Oreſte loquens,

Ἴσθι δ' ἀνδρὸς φίλου πῶλον.

In eadem Tragoedia v. 254. ſimili prorſus metaphora Oreſtem et Electram vocauerat νεοσσοὺς,

Πατρὸς νεοσσοὺς τούσδ' ἀποφθείρας.

Et in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ. dixit πωλικῶν ἑδωλίων, i. e. παρθενικῶν καθεδρῶν, πώλοις γὰρ οἱ παρθένοι ἐξεικάζονται. Anacreon,

Πῶλε Θρηϊκίη, τί δή με
Λοξὸν ὄμμασι βλέπουσα
Νηλεῶς φεύγεις; —

Euripides eundem ſenſum huic dictioni affixit, Hecubae v. 144.

Πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαζῶν.

Vbi Scholiaſtes, Πῶλον τὴν παῖδα λέγει μεταφορικῶς. Nec non Ariſtophanes virgines Laconicas vocat πώλους, in Lyſiſtrate,

Αἵ τε πῶλοι ταὶ κῶραι
Πὰρ τὸν Εὐρώταν.

Ad quod Scholiaſtes nuperus, Πῶλοι, κατὰ τὸν Σουίδαν, κυρίως τὰ γεννήματα τῶν ἵππων, καὶ τῶν ἄλλων κτηνῶν, ἅπερ ἔθος ἔχομεν καταψᾶν καὶ κολακεύειν· μεταφορικῶς δὲ πῶλοι λέγονται καὶ οἱ νεανίαι, καὶ νεανίδες· ὅθεν καὶ Εὐριπίδης ἐνιαχοῦ πῶλον ἄζυγα καλεῖ, παρθένον γάμου ἄπειρον. καὶ Ἀνακρέων, Πῶλε Θρηϊκίη, etc.

Ibid. Νόθον φίτυμα] Teucrum vult, quem non ex legitima vxore, ſed Heſione bello capta, genuit Telamon; vnde de ſe loquitur apud Sophoclis Aiacem, v. 1033.

Τὸν ἐκ δορὸς γεγῶτα πολεμίου νόθον.

Idem dicit Agamemnon, oratione ad Teucrum habita, Iliad. θ'. v. 283.

Πατρί τε σῷ Τελαμῶνι, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Καί σε νόθον περ ἐόντα κομίσσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.

455. Ὠμηστοῦ] Non poſſum committere, vt Heſychii locum praeteream, Ὁ ὠμηστὴς, ὁ ὠμὰ κρέα ἐσθίων. Lege, Ὁ ὠμηστής. Phauorinus autem hunc errorem, vt plures alios, tranſcripſit. Haud procul alter locus eſt, qui medica manu eget, et obiter curandus eſt: Ὀψώνα, τὸν πρὸ τὸ ὀψώνειν σπυρίδα. Lege, Ὀψῶνα, τὴν πρὸς τὸ ὀψωνεῖν σπυρίδα.

462. Λήμνιος Πρηστὴρ Ἐνυοῦς] Bellonae, aut belli fulmina, et in bello fulminare dici amant fortes viri, qui ingentes in hoſtibus ſtrages edunt, eisque terrorem incutiunt, metaphora a Iouis fulminibus deſumta. Similiter Virgilius Georgic. IV. 560.

— — Caeſar dum magnus ad altum
Fulminat Euphratem bello. — —

Idem Aeneid. VI. 842.

— — duo fulmina belli
Scipiadas. — —

Quo loco Lucretium imitatus videtur, lib. III. v. 1048.

Scipiades fulmen belli, Carthaginis horror.

Nec aliter Seneca Aagamemn. v. 819. de Hercule loquens;

Te ſenſit Nemeaeus arcto
Preſſus lacerto fulmineus leo.

Lemnium porro *fulmen* dicit ex fabula, qua Lemnus Vulcani officina dicitur.

464. Δυσμενεστάτου ξένων etc.] Similiter apud Sophoclem Aiax de Hectoreo gladio ait, v. 829.

Δῶρον μὲν ἀνδρὸς Ἕκτορος ξένων ἐμοὶ
Μάλιστα μισηθέντος, ἐχθίστου θ᾽ ὁρᾷν.

Non multum porro refert, vtrum ξένον interpretere *hoſpitem*, vel *barbarum*, vel *hoſtem*; cum omnes iſtae ſignificationes huic loco et voci conueniant. Heſychius, Ξένοι, οἱ πολέμιοι· οἱ δὲ τοὺς Πέρσας· οἱ δὲ τοὺς ἀπὸ ξενίας φίλους, ἢ ξένους. Herodotus etiam teſtatur barbaros, quos omnes ſui generis hoſtes habebant Graeci, ξένους a Lacedaemoniis vocari, Calliop. cap. XI. Ξείνους γὰρ ἐκάλουν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς βαρβάρους. Idem tradit Iulius Pollux Onomaſtic. lib. I. cap. X. Τοὺς δὲ βαρβάρους καὶ ξένους ἐκάλουν. Idem apud

prifcos Romanos factum praedicat Tullius, de Offic. lib. I. cap. XII. *Equidem illud etiam animaduerto, quod qui proprio nomine perduellis effet, is hoftis vocaretur, lenitate verbi triftitiam rei mitigante; hoftis enim apud maiores is dicebatur, quem nunc peregrinum dicimus: indicant duodecim Tabulae:* Aut ftatus dies cum hofte. *Itemque:* Aduerfus hoftem aeterna auctoritas. *Quid ad hanc manfuetudinem addi poteft, eum, quicum bella geras, tam molli nomine appellari? quamquam id nomen durius iam effecit vetuftas; a peregrino enim iam receffit, et proprie in eo, qui arma contra ferret, remanfit.* Feftus, *Hoftis apud antiquos peregrinus dicebatur, et qui nunc hoftis, perduellis.* Varro de Ling. Lat. initio lib. IV. *Multa verba aliud nunc oftendunt, aliud ante fignificabant, vt* Hoftis: *nam tum eo verbo dicebant peregrinum, qui fuis legibus vteretur; nunc dicunt eum, quem tum dicebant perduellem.* Hinc *Hofti* praenomen habuit Lucretius Tricipitinus, collega L. Sergii confulis, quod effet peregre apud hofpitem natus.

470. Ῥήτρῃσι] Huc fpectant Euftathii verba in Odyff. ξ'. Ἔστι δὲ ῥήτρη (inquit) συμφωνία καὶ συνθήκη ἐπί τισι ῥητοῖς, ὅ ἐστιν ὡρισμένοις. Οἱ μὲν μετὰ τὸν Ὅμηρον ῥήτρην τὴν δημηγορίαν φασὶ, καθὰ καὶ Λυκόφρων.

472. Βάβαξ.] Huc refpexit Euftath. in Odyff. δ'. Βάβαξ, ἤτοι λάλος, μαινόμενος, ἄσωτος, γάλλος κατὰ τοὺς παλαιοὺς, οὗ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι. Ὁ δ' αὐτὸς καὶ βαβάκτης, ἐκ τοῦ βάζειν. Iterum in Odyff. θ'. Βέβακται δὲ, οὐχ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ εἴρηται, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ πεφλυάρηται, ἀπὸ τοῦ βάζω, ἐξ οὗ καὶ ὁ παρὰ Λυκόφρονι βάβαξ γίνεται.

482. Τῶν πρόσθε μήνης] Huc refpexit Euftath. in Perieg. v. 414. Ὅτι δὲ καὶ προσέληνοι λέγονται οἱ Ἀρκάδες, διὰ τὴν πάνυ τοῦ ἔθνους ἀρχαιότητα, ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ.

487. Βουβῶνος ἐν τόρμαισι] fc. ἐν αὐτῷ τῷ βουβῶνι, periphraftice. Nam βουβὼν eft locus, quo femur et coxendix coeunt. Notat Ancaeum circa τὰ αἰδοῖα, vbi fit flexus interior, vulneratum.

489. Δεπαστραίων ποτῶν] Huc fpectant, quae Euftathius commentatur in Odyff. φ'. Δέπαστρον καὶ παρὰ Λυκόφρονι τὸ δέπας, οὗ δεπάστρεον παράγωγον, τὸ ἐκ ποτηρίου πόμα.

490. Κυλίνδει Μοῖρα etc.] Simili metaphora dixit Virgilius, Aeneid. I. v. 26.

— *ſic voluere Parcas.*

Et v. 13.

— *tot voluere caſus.*

alluſione a Fortunae rota deſumta.

493. Πλήξας ἀφύκτως ἄκρον ὀρχηστοῦ σφυρὸν] Locus hic a nemine intellectus de Ancaeo capi nequit, nam ad illum referri non poteſt, quod

Στόρθυγξ δεδουπὼς τὸν κτανοῦντ' ἠμύνατο.

Aper moriens caedis ſuae auctorem vltus fuerit: cum illa fera nequaquam Ancaei manu cecidit. Verum interpretandus eſt de Meleagro, qui aprum, a quo prius perierat Ancaeus, occidit; et poſt victoriam per matris Althaeae ſaeuitiam ipſe periit: vnde hic Poeta dicit aprum ipſius plantam vulneraſſe; nam planta tunc ſolum cernitur, cum quis abiturus pedem ex humo tollit; quamobrem cum aper poſt mortem ſuam Meleagro cauſa exitii fuerit, recte dicit vulneratam ab eo pedis plantam.

494. Τοῦ μάρψαντος ἐκ κοίλης etc.] Huc reſpexit Euſtathius in Perieg. v. 1017. Ἐκεῖνος (Θησεὺς) ἐκ Τροιζῆνος χρόνιος ἐλθὼν μετὰ τοῦ ξίφους, καὶ τῶν πεδίλων τῶν πατρικῶν, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ἐφανίσθη μὲν ἀγνοοῦντι τῷ πατρὶ Αἰγεῖ παῖς καλὸς, καὶ πρέπων εἰς βασιλείαν. vid. Plutarchi Theſeus.

496. Ἰδαία πόρις] Nulla ſubeſt ratio, cur heic cum Meurſio Ἰδαία ſubſtantiue poni putemus; cum certum ſit adiectiuum formari poſſe ab Ida monte; quod etiam Sophoclis Scholiaſtes, quem in contrariam partem laudauit, teſtatur, Aiace v. 607. Ἰδαίῃ· Τρωϊκῇ, οἷον ἐν τῷ τῆς Ἴδης χωρίῳ. Nolo difficultates nectere, et ſenſum ex ſe perſpicuum, et manifeſtum explicando obſcurare.

497. Ἡ ζῶσ' εἰς ᾅδην ἵξεται καταιβάτις] Textum heic emendatione ſua corrupit Auratus; nam etſi fortaſſe tolerari poſſit ἵζουσα, multo tamen elegantius eſt ἡ ζῶσα: qui enim viui abſorbentur, aut in terram defodiuntur, dici ſolent viui ad inferos deſcendere. Vnde apud Sophoclis Antig. v. 825. Antigone in terram defodienda de ſe ait,

— ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας
Ἀΐδας ζῶσαν ἄγει
Τὰν Ἀχέροντος
Ἀκτάν. —

Ibidem v. 836. Chorus ad ipſam ait,

— αὐτόνομος, ζῶσα μόνη δὴ
Θνατῶν ἀΐδαν καταβήσῃ.

Et ipſa iterum de ſe, v. 1037.

Ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς.

Eadem loquendi formula in Sacris Literis occurrit, Num. cap. XVI. vbi Moſes Dei iudicium in Core, eiusque ſocios denuntiat, v. 30. Ἀλλ' ἢ ἐν φάσματι δείξει κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδου, καὶ γνώσεσθε, ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον. Et iterum v. 32 et 33. Καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ, καὶ κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κορὲ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν· καὶ κατέβησαν αὐτοὶ, καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν ζῶντα εἰς ᾅδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς.

498. Μυνίτου] Non aduertiſſe videntur priores Interpretes Ionicam eſſe hanc vocem, et pro Μονίτου poni; vnde factum, vt *Munitum* Latine appellent. Euſtathius, Μόνιτος Ἰωνικῶς μετὰ τοῦ υ προφέρει ὁ Λυκόφρων.

504. Ἀκταίων] Athenienſium, qui a veteri quodam rege Actaei dicebantur. Euſtath. in Perieg. v. 423. Ἀττικὴ δὲ ἡ κατὰ Ἀθήνας χώρα λέγεται * * * ἀπὸ Ἀκταίωνος, ἢ ἀπὸ Ἀκταίου αὐτόχθονος· ἀφ' οὗ καὶ παρὰ Λυκόφρονι Ἀκταῖοι οἱ Ἀττικοί.

516. Βεβρύκων] Bebryces Aſiae populi erant, quos Strabo narrat a Thracibus oriundos eſſe; incoluerunt eam regionem, quae poſtea Mygdonia, deinde Bithynia dicta eſt, vt refert Strabo lib. VII. et XII. Situm eorum exponit nobis Dionyſius Perieg. v. 805.

Χαλκιδέες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσιν,
Οὖδας ἐς ἀντιπέρην Βυζάντιον εἰσορόωντες·
Βέβρυκες δ' ἐπὶ τοῖσι, καὶ οὔρεα Μυσίδος αἴης.

Item vetus Apollonii Scholiastes, Argon. lib. II. v. 2. Βεβρύκων βασιλῆος· τῶν Βεβρύκων ἐβασίλευσεν Ἄμυκος, τῆς Βιθυνίας τά τε ἄλλα κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, καὶ τὰ παραθαλάσσια κατέχων. κατῴκησαν δέ τινες τῶν Βεβρύκων καὶ περὶ τὴν Λυδίαν ἐν τοῖς πλησίον Ἐφέσου τε καὶ Μαγνησίας τόποις. Χάρων δέ φησι καὶ τὴν Λαμψακηνῶν χώραν πρότερον Βεβρυκίαν καλεῖσθαι, ἀπὸ τῶν κατοικησάντων αὐτὴν Βεβρύκων. Etiam et omnes fere istius regionis partes videntur a Bebrycibus nomen sumsisse; quod tamen postea exoleuit. Idem Scholiastes loco citato addit, Τὸ δὲ γένος αὐτῶν ἠφάνισται διὰ τοὺς γενομένους πολέμους, καθάπερ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν. A Phrygibus abolitum refert Strabo lib. XII. Et Plinius narrat ex Eratosthene, *ex Asia interiisse Solymorum, Lelegum, et Bebrycum gentes*, cum aliis quibusdam, Nat. Hist. lib. V. cap. XXX. Quae causa est, quod apud solutae orationis Scriptores rara eorum mentio fit, apud Poetas vero frequentior; nam clarus est in fabulis rex Bebrycum Amycus, quem narrant cum Polluce caestibus decertasse. Vide Apollonium loco citato, Theocritum Idyll. XXII. Virgil. Aeneid. V. Valer. Flaccum Argon. IV. aliosque.

518. Ἀλκὴν ἄμικτοι] i. e. fortitudine incomparabiles, et supra communem hominum sortem eleuati. E contra hominem, qui nihil habet eximium, quo se a caeteris distinguat, Latini dicunt *vnum e multis*. Plinius iunior lib. I. Epist. III. *Si te possident, felix beatusque es: sin minus, vnus ex multis.* Et Graeci etian cum ostendere volunt, aliquem nulla virtute eminere, inquiunt: Οὗτός ἐστιν ἐν πολλοῖς, i. e. hic inutilis est, et de communi grege porcus.

Ibid. Τοὺς Ἄρης ἐφίλατο etc.] Periphrastice expressit Homericum ἀρηΐφιλον.

520. Βία] Mineruae tribuitur hoc epitheton, quod belli Dea sit; et idem valet, quod Σθενιάς, quo nomine coli apud Troezenios hanc Deam prodidit in Corinthiacis Pausanias.

521. Χειρώνακτες] i. e. manuum domini; siue, qui artem exercent manualem. Suidas, Χειρώναξ, τεχνίτης χειρῶν μόνον δεσπόζων· ἢ ὁ διὰ χειρῶν κτεατιζόμενος· ἢ χειρώνακτες, διὰ χειρῶν ταλαιπωρούμενοι. Idem tradit Aeschyli Scholiastes, Prometheo v. 45. Χειρῶναξ, ὁ διὰ χειρῶν ἐργαζόμενος· ἢ ὁ τε-

χνίτης, ὁ χειρῶν μόνων δεσπίζων. Et Choeph. 759. Χειρωναξίας, τὰς διὰ χειρῶν ἐργασίας.

525. Στέρξαι βαρεῖαν ἐμβολὴν] Minus neceſſaria eſt Canteri emendatio, qui pro στέρξαι reponere voluit στέξαι. Nam στέρξαι exp. *ferre*, aut *ſuſtinere*. Sophocles initio Oedip. Tyr.

Δείσαντες, ἢ στέρξαντες —

Quo loco etſi nonnulli legant στέξαντες, Scholiaſtes tamen vterque habent στέρξαντες, idque exp. παθόντες, et ὑπομείναντες.

526. Κανασrραῖον] Canaſtra, vel Canaſtrum, erat promontorium in confinio Macedoniae et Thraciae ſitum, et a gigantibus habitatum. Phauorinus, Κανάστρα, ἀκρωτήριον μεθόριον Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης, οὗ πλησίον ᾤκησαν οἱ γίγαντες. Strabonis Epitomator, fine lib. VII. et Herodotus, Polyhymn. cap. CXXIII. iuxta Pallenen fuiſſe tradunt. Videatur etiam Stephanus, et Ptolemaeus lib. III. cap. XIII.

527. Δυσμενῶν μοχλὸν] Hectorem *obicem* appellat, quia Troiam tuebatur, vt in eam Graeci irrumpere non poſſent: vel, quoniam ipſos hoſtes, Achille iraſcente, in ſuis caſtris ita concluſit, vt prodire non poſſent; quo modo obex ianuam, ne aperiatur, obfirmat.

532. Γραικῶν ἄριστος] Ἄριστος idem hic valet ac ἀριστεὺς, non enim optimus Graecorum, ſed inter optimates fuit Proteſilaus. Similiter Homerus vocat Diomedem ἄριστον Ἀχαιῶν, Iliad. ἐ. p. 430. vbi Euſtathius adnotat, ἄριστον ſignificare poſſe τὸν ἁπλῶς ἀριστέα. Poſſet etiam Proteſilaus dici *optimus Graecorum*, id eſt, ſuorum ſociorum, qui erant ex Theſſalia oriundi, Graeci enim primi dicti ſunt quidam Theſſaliae populi; diſcimus enim ex Thucydide et Ariſtotele, Ἑλλάδα proprie dictam eſſe Theſſaliae partem, in qua eſt Dodone, et Achelous fluuius; ibi igitur primum dicti ſunt Ἕλληνες, quos idem Ariſtoteles tradit prius Γραικοὺς appellatos fuiſſe.

536. Δρύμιος Δαίμων Προμανθεὺς Αἴθίοψ Γυράψιος] De Ioue haec interpretatur Tzetzes, et poſt eum Canterus; et poteſt ille Προμανθεὺς appellari, quod ab eo proueniat omnis diuinatio, vt ſupra dictum, v. 6. Item Αἴθίοψ, ab

Aethiopia regione, vel, quod interdum a Poetis pro aethere ſumatur, vt ait Euſtathius Odyſſ. ά. Διὸς ἐπίθετον, Αἰθίοψ· ἴσως μὲν καὶ διά τι ἕτερον· ἴσως δὲ καὶ διότι φαίνεται μυθικῶς ἐπιχωριάζειν τῇ Αἰθιοπίᾳ· οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ κατ' ἀλληγορίαν οὕτω καλεῖσθαι αὐτὸν ὡς φαεινὸν, παρὰ τὸ αἴθω, τὸ λάμπω· ἀφ' οὗ καὶ ὁ αἰθὴρ Ζεύς. Eandem ob cauſam Γυράψιος nominabitur; quod, nempe, aether ſit formae orbicularis. Alii Apollini haec nomina tribuunt, idque non immerito; nam paullo ante Poeta eum vocat Drymam; Προμανθεὺς etiam iure nominatur, qui vatum praeſes eſt: Αἰθίοψ, qui Sol eſt, et ὄψιν habet αἴθουσαν: Γυράψιος etiam, qui formae eſt orbicularis, et circularem motum circa terram noſtram quolibet die et anno peragit. Adde, quod hic Deus, quicumque demum ſit, inter Dioſcuros et Apharidas *iurgium excitaſſe* dicatur in λέσχαις; hae autem ſacrae erant Apollini, qui inde Λεσχηνόριος dicebatur, tradente Meurſio.

541. Θαλυσίαις Λοιβαῖσι] Θαλύσια erant frugum primitiae, quae poſt meſſem, et vindemiam Diis, inprimis autem Cereri, et Baccho, offerebantur, quod ipſorum beneficio omnia bene viruiſſent, vtque in poſterum bene reuireſcerent. Etymologici Auctor, Θαλύσια, τὰς ὑπὲρ εὐθαλίας καὶ εὐφορίας τῶν καρπῶν διδομένας θυσίας μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν τοῖς τε ἄλλοις θεοῖς, καὶ τῇ Δημήτρᾳ. Hinc panis ex primitiis factus dicebatur θαλύσιος ἄρτος. Heſychius, Θαλύσιος ἄρτος, ἀπὸ τῆς ἅλω πεττόμενος πρῶτος. Idem porro ſacrificium συγκομιστήριον dictum, et celebratum fuit in plerisque Graeciae vrbibus, praecipue autem Athenis. Rem totam deſcripſit Euſtathius, cuius verba vlterioris explicationis loco apponam ex Iliad. ί. p. 680. Θαλύσια δὲ, αἱ ἀπαρχαὶ, ὡς πρὸ ὀλίγων εἴρηται, ἤγουν αἱ μετὰ συλλογὴν τῶν καρπῶν διδόμεναι θεῷ, ὑπὲρ τοῦ καὶ εἰς ἔπειτα θάλλειν τὰς ἀρούρας. τινὲς δὲ τῶν ῥητόρων καὶ συγκομιστήρια ταῦτα καλοῦσιν· ἅπαξ δ' ἐνταῦθα κεῖται παρ' Ὁμήρῳ ἡ λέξις· γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ θάλλω θαλύω θαλύσω, ἐξ οὗ καὶ Θαλύσιος κύριον ὄνομα, ὡς δηλοῖ τὸ, Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον. ἔτι δὲ καὶ θαλύσιος ἄρτος, ὁ ἐκ τῆς τῶν καρπῶν, φασὶ, συγκομιδῆς πρῶτος γενόμενος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπὶ συγκομιδῇ καρπῶν, ἐφ' ᾗ καὶ τὰ θαλύσια ἐθύετο, ἑορτὴ ἤγετο Δήμητρος καὶ Διονύσου κατὰ Παυσανίαν, ἁλώα (lege ἁλῶα, ex Heſychio, Harpocratione, etc.) καλουμένη, διὰ τὸ ταῖς ἀπαρχαῖς, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ἀπὸ τῆς ἅλω τότε καταχρᾶσθαι φέροντας εἰς Ἐλευσῖνα. ἢ ἐπεὶ, καθὰ καὶ Ὅμηρος ἐμφαίνει, ἐν ἅλωσιν ἔπαιζον

κατὰ τὴν ἑορτὴν, ἐν ᾗ Ποσειδῶνος ἦν πομπή· etc. Agebatur porro hoc festum mense Posideone, teste Harpocratione. Porro nihil mirum, si θαλύσια Crago, i. e. Ioui, vel Apollini (mons enim Cragus vtrique sacer fuisse a nonnullis perhibetur) oblata fuerint, cum, vt prius dictum, omnibus Diis offerri solebant: de Diana mentionem facit Homerus loco citato, eamque Oeneo infensam tradit, quod ipsam in his sacrificiis neglexisset,

Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσε,
Χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτε θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς
Οἰνεὺς ῥέξ', ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας,
Οἴῃ δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο.

549. Ἀλφῆς τῆς ἀεδνώτου] Hinc constat Veterum mos, quo sponsi tenebantur sponsarum patribus munera praebere; quod etiam in plagis Orientalibus factum testantur SS. Scripturae Vet. Testamenti. Graeci sequiores hunc morem, vt barbarum, repudiarunt, teste Aristotele, Polit. lib. II. cap. VIII. Τοὺς γὰρ ἀρχαίους νόμους λίαν ἁπλοῦς εἶναι, καὶ βαρβαρικούς· ἐσιδηροφοροῦντο γὰρ οἱ Ἕλληνες, καὶ τὰς γυναῖκας ἐωνοῦντο παρ' ἀλλήλων. Postea, mansuetudine introducta, factum vt mulieres dote q. coemerent viros; hic tamen mos apud Lacedaemonios numquam erat receptus. Aelianus Var. Hist. lib. VI. cap. VI. Νόμος ἐστὶ τοῖς Σπαρτιάταις γαμεῖν ἀπροίκους. Idem tradit Iustinus, lib. III. cap. III. vbi de Lycurgo, legum Spartanarum conditore, verba habet: *Virgines sine dote nubere iussit, vt vxores eligerentur, non pecuniae; et seuerius matrimonia sua viri coercerent, quam nullis dotis fraenis tenerentur.* Plura in hanc rem qui videre volet, Archaeologias nostras adeat.

552. Φηραίοις] Pherae vrbs esse videntur in confinio Laconicae, et Messenicae sita; quae causa est, cur interdum huic, interdum illi tribuatur. Pausanias Messenicae adscribit, initio Messenic. de Homero loquens, Τοῦ γὰρ Ὀρτιλόχου τὸν οἶκον ἐν τῇ Μεσσήνῃ πόλισμα εἴρηκε τὰς Φηράς· καὶ τόδε ἐξηγήσατο αὐτὸς ἐν τῇ Πεισιστράτου παρὰ Μενέλαον ἀποδημίᾳ,

Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
Υἱέος Ὀρτιλόχοιο. —

Homeri locus exstat haud procul a fine Od. γ'. vbi Eustathius Laconiae hanc vrbem adponit: Ὅτι Φεραὶ μὲν, πόλεις

Θασσαλίας, (lego πόλις Θεσσαλίας) Φειαὶ δὲ, Ἤλιδος, αἳ καὶ Φεαὶ, Φηραὶ δὲ τῆς Λακωνικῆς· εἰς ταύτας ἵκοντο etc. p. 142.

559. Ἀμυκλαίων] i. e. Laconicorum; nam Amyclae erant centum veteris Laconiae vrbium vna, et regia Tyndari, condita ab Amyclo, Lacedaemonis filio. Hinc Amyclaei dicti Lacones quiuis. Dionys. Perieg. vbi de Tarento loquitur, v. 377.

Ἥν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς Ἄρης.

Tarentum enim a Spartanis conditum fuit. Idem v. 213. Cyrenaeos, quod Laconicae essent originis, vocat

— Ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.

561. Σκιαστὴς] Potest hoc nomen a quadam Arcadiae regione sumi: quod si inter Laconas celebretur, vt ait Tzetzes, Σκιαστὴς mihi dictus videbitur Apollo, quod sit musicae Deus; nam σκιὰς Laconibus est ᾠδεῖον. Phavorinus, Σκιὰς, τὸ ᾠδεῖον ἐκαλεῖτο τῶν Λακεδαιμονίων, κατὰ τὴν ἀρχαίαν φωνήν.

Ibid. Τελφούσιος] Telphusa est Arcadiae vrbs. Sin leges Τιλφώσσιος, hoc nomine a Boeotis coli Apollinem, et templum habere iuxta Tilphossam fontem, et montem Tilphossum, prodidit Strabo lib. IX. Παρατίθησι γοῦν τὴν Τιλφῶσσαν, κρήνην ὑπὸ τὸ Τιλφωσσαίῳ ὄρει, ῥέουσαν πλησίον Ἁλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενῶν, ἐφ' ᾗ τὸ τοῦ Τειρεσίου μνῆμα. αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ Τιλφωσσαίου Ἀπόλλωνος ἱερόν. Si cum Cantero legere malis Τιλφούσιος, Tilphusii vrbis meminit idem Auctor, loco citato.

569. Ἄλλων δ' ἄπλατον νέφος] i. e. ingentem multitudinem. Sic Homerus,

— νέφος εἵπετο πεζῶν.

Et Euripides in Hecuba v. 907.

— τοῖον δ' Ἑλ-
λάνων νέφος ἀμφί σε καλύπτει.

Eandem metaphoram habent Sacrae Literae, Epist. ad Hebr. cap. XII. v. 1. Τοιγαροῦν ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων.

571. Ἐν νήσῳ] Delo. Huc Eustath. respexit in Odyss. ζ'. ad hunc versum,

Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ.

Εἰς δὲ τὴν Δῆλον (inquit) ὅτι παρέβαλον οἱ Ἕλληνες εἰς Τροίαν πλέοντες, καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ.

574. Κυνθίαν σκοπὴν] i. e. Cynthum, Deli insulae montem. Strabo lib. X. Ἡ μὲν οὖν Δῆλος ἐν πεδίῳ κειμένην ἔχει τὴν πόλιν. Deinde, ὑπέρκειται δὲ τῆς πόλεως ὄρος ὑψηλὸν ὁ Κύνθος, καὶ τραχύ. Vnde Aristophanes vocauit ὑψικέρατα πέτραν, nam κέρατα montes, seu promontoria significant, Nub. Act. I. Sc. vlt.

— Κυνθίαν ἔχων
Ὑψικέρατα πέτραν.

Vbi Scholiastes: Κυνθίαν ἔχων· περιφραστικῶς τὴν Κύνθον· ἔστι δὲ ὄρος Δήλου ἡ Κύνθος. Meminit etiam Virgilius, et Dianae choris celebrem fuisse ait, Aeneid. I. 502.

Qualis in Eurotae ripis, aut per iuga Cynthi
Exercet Diana choros. —

Hoc in monte Latona dicitur Apollinem et Dianam peperisse; vnde ille *Cynthius*, haec *Cynthia* passim a Poetis nominatur.

575. Ἰνωποῦ πέλας Αἰγύπτιον etc.] Inopus exiguus fluuius Delum praeterfluens, vt tradit Geographus, loco iam citato: Ποταμὸς δὲ διαῤῥεῖ τὴν νῆσον Ἰνωπὸς, οὐ μέγας, καὶ γὰρ ἡ νῆσος μικρά. Porro quod Inopus e Tritone, seu Nilo, dicatur originem trahere, testatur etiam Strabo lib. VI. Φέρονται δ᾽ ὑπὸ γῆν ποταμοὶ πολλοὶ, καὶ πολλαχοῦ τῆς γῆς, ἀλλ᾽ οὐκ ἐπὶ τοσοῦτον διάστημα. Deinde cum Inachum dixisset secundum Veterum opinionem per multas regiones sub terra latitantem, demum in apricum se proferre, addit: Ἐπιτείνουσι δὲ τὴν τοιαύτην τερατολογίαν, οἱ τὸν Ἰνωπὸν εἰς Δῆλον ἐκ τοῦ Νείλου περαιοῦντες. Idem tradit Pausanias in Corinthiacis, vbi cum narrasset Asopum fluuium ex Phrygia et Caria in Peloponnesum deuolui, addit: Οἶδα δὲ καὶ Δηλίων τοιαῦτα ἀκούσας, ἕτερον ὕδωρ, ὃ καλοῦσιν Ἰνωπὸν, εἶναί σφισιν ἐκ τοῦ Νείλου. Causa huius fabulae videtur fuisse, quod Inopus eodem tempore, quo Nilus, incrementum capiat, vt nos docuit Callimachi Scholiastes, Hymno in Dianam, v. 17.

Ἡνίκα δὴ νύμφαι σε χορῷ ἔνι κυκλήσονται
Ἀγχόθι πηγάων Αἰγυπτίου Ἰνωποῖο.

Vbi Scholiastes: Ἰνωπὸς, ποταμὸς Δήλου· Αἰγύπτιος δὲ διὰ τὸν Νεῖλον, ὅτι αὐτὸς ἐκεῖ πλημμυρεῖ. Idem innuit ipse Callimachus, Hymno in Delum, v. 206.

> Ἵζετο δ' Ἰνωποῖο παρὰ ῥόον, ὅν τε βάθιστον
> Γαῖα τότ' ἐξανίησιν, ὅτε πλήθοντι ῥεέθρῳ
> Νεῖλος ἀπὸ κρημνοῖο κατέρχεται Αἰθιοπῆος.

Idem tradit Plinius Nat. Hist. lib. II. cap. CIII. *Et in Delo insula Inopus fons eodem, quo Nilus, modo, ac pariter cum eo decrescit, augeturque.*

579. Ἔρπιν] Vinum, Aegyptiorum lingua. Eustath. in Odyss. ι. citans e Sapphone: Ἑρμῆς δ' ἑλὼν ἔρπιν, θεοῖς ᾠνοχόησεν· addit: ἔστι δὲ ἔρπις Αἰγυπτιστὶ ὁ οἶνος· καθὰ καὶ ὁ Λυκόφρων οἶδεν.

586. Κυφεὺς δὲ, καὶ Πράξανδρος] Cum soleat Lycophron heroas variis circumlocutionibus describere, hos duos propter eorum obscuritatem suis nominibus appellat.

588. Γόλγων ἀνάσσης] i. e. Veneris, cui sacra fuere Golgi, Cypri vrbs. Vnde de hac Dea Theocritus,

> Δέσποιν', ἃ Γολγόν τε, καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας.

Et Catullus, vt aliorum testimonia omittam,

> *Quaeque Ancona, Cnidumque arundinosam*
> *Colis, quaeque Amathunta, quaeque Golgos.*

590. Ὠλένου] Olenus Achaiae vrbs erat, dicta ab Oleno, Iouis et Anaxitheae, vel Vulcani filio. Hoc in loco nutritum ferunt Iouem lacte Amaltheae caprae, quam hinc *Oleniam* vocant.

591. Δύμης τε Βουρχίοισιν etc.] Dyme vrbs erat Achaiae vltima versus occasum, tradente Stephano. Bura etiam erat Achaiae vrbs, in sinu Corinthiaco sita, et hiatu terrae, vel, vt alii, mari absorpta. Vnde Ouidius, Metam. XV.

> *Si quaeras Helicen et Buran, Achaidas vrbes,*
> *Inuenies sub aquis: et adhuc ostendere nautae*
> *Inclinata solent cum moenibus oppida mersis.*

Porro emendandus hinc Stephanus, qui Lycophronis hunc

verſum citauit in voce Βοῦρα. Βοῦρα (inquit) πόλις Ἀχαΐας· τὸ ἐθνικὸν, Βουραῖος. Λυκόφρων,

Δύμη τε Βουραίουσιν ἡγεμὼν στόλον.

592. Ἀργυρίππαν] Argyrippa vrbs erat Apuliae Dauniae, iuxta Ionium ſinum, a Diomede condita, vel, vt ait Stephanus, moenibus cincta: Ἀργυρίππα, πόλις τῆς Δαυνίας, κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον. Λυκόφρων,

Ὁ δ' Ἀργυρίππαν Δαυνίων παγκληρίαν.

Αὕτη Λάμπη ἐκαλεῖτο. Διομήδης μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἰλίου ἐτείχισε, καὶ μετωνόμασεν Ἄργος Ἵππιον. Poſtea, facta contractione, Argyrippe nominabatur, poſtremo Arpi, tradente Strabone, lib. VI. Ἐκαλεῖτο δ' ἐξαρχῆς Ἄργος Ἵππιον, εἶτ' Ἀργυρίππη, εἶτα νῦν Ἄρποι. Idem alii tradunt. Nequaquam igitur placet Salmaſii opinio, qui nomen Ἄργος verſum putauit in Ἄρπος, γ in π mutato, cum Boeoti γ in β mutent, pro γυναῖκες proferentes βανῆκες, π vero pro β ſaepe a Latinis reddatur, vt βαβαὶ *papae*, Κάνωβος *Canopus*. Sed Ἄρποι, non Ἄρπος, dicebatur haec vrbs, teſte Strabone: et ſi concedamus *Arpos* ei nomen fuiſſe, nihil non credent profecto, qui tradunt Italos a Boeotis vrbium ſuarum nomina petiiſſe.

593. Φύλαμον] Vrbem hanc ſeu potius fluuium in Daunia fuiſſe credo, dura enim eſt Meurſii coniectura.

598. Ἐλλόπων] Ἔλλοπες dicuntur piſces παρὰ τὸ ἐλλείπεσθαι τῆς φωνῆς, vt tradunt Grammatici. Huc alluſit Aeſchylus in Perſis, cum de piſcibus ait,

— ἀναύδων παίδων
Τᾶς ἀμιάντου. —

599. Φερώνυμον νησῖδα etc.] i. e. inſulam Diomedis, quam incoluiſſe feruntur aues Diomedeae. Stephanus, Mela lib. II. cap. VII. Solinus cap. VIII. et Dionyſius v. 483. vnicam ſtatuunt Diomedis inſulam: Strabo duas numerat, easque collocat circa Garganum, Apuliae promontorium, et huic conſentit Plinius lib. III. cap. XXVI. Ptolemaeus vero quinque poſuit lib. III. cap. I. Euſtath. in Perieg. v. 483. cum ex quorundam ſententia dixiſſet, duas eſſe Diomedis inſulas, quarum vnius, quae habitabatur, meminit Dionyſius, addit: Τὴν δὲ ἔρημον εἶναι, ἐν

ἢ καὶ τὸν Διομήδην ἀφανισθῆναι λέγουσι, καὶ τοὺς ἑταίρους ἐκεῖ ἀπορνιθωθῆναι, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων φησίν.

601. Ἀγυιοπλαστήσαντες ἐμπέδοις etc.] Plenam harum auium descriptionem, quaeque magna ex parte cum Lycophrone conuenit, reliquit Plinius lib. X. cap. XLIV. *Nec Diomedeas praeteribo aues: Iuba cataructos* (lego *catarractas*) *vocat, eis esse dentes, oculosque igneo colore, caetero candidas tradens: duos semper iis duces; alterum ducere agmen, alterum cogere. Scrobes excauare rostro, inde crate consternere, et operire terra, quae ante fuerit egesta, in his foetificare. Fores binas omnibus scrobibus; orientem spectare, quibus exeant in pascua; occasum, quibus redeant. Aluum exoneraturas subuolare semper et contrario flatu. Vno hae in loco totius orbis visuntur, in insula, quam diximus nobilem Diomedis tumulo atque delubro, contra Apuliae oram, fulicarum similes. Aduenas barbaro clangore infestant, Graecis tantum adulantur, miro discrimine, velut generi Diomedis hoc tribuentes; aedemque eam quotidie, pleno gutture, madentibus pennis perluunt, atque purificant: vnde origo fabulae, Diomedis socios in eorum effigies mutatos.* Strabo etiam, libro sexto, narrat eos infestos esse improbis, erga probos vero mites se praebere: Ἐν δὲ τῇ πλησίον θαλάττῃ δύο νῆσοι Διομήδειαι προσαγορευόμεναι, ὧν ἡ μὲν οἰκεῖται, τὴν δὲ ἐρήμην φασὶν εἶναι· ἐν ᾗ καὶ τὸν Διομήδην μυθεύουσιν ἀφανισθῆναί τινες, καὶ τοὺς ἑτέρους (legendum procul dubio ἑταίρους) ἀπορνιθωθῆναι, καὶ δὴ καὶ νῦν διαμένειν ἐκ μέρους, καὶ βίον τινὰ ζῆν ἀνθρώπινον, τάξει τε διαίτης, καὶ τῇ πρὸς ἀνθρώπους ἡμερότητι τοὺς ἐπιεικεῖς, ἀπὸ δὲ τῶν κακούργων καὶ μιαρῶν φυγῇ. Aliorum testimonia omitto. Huc respexit Homeri vetus interpres Iliad. ε. v. 412. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπῆρεν (ὁ Διομήδης) εἰς Ἑσπερίαν· καὶ παραλαβεῖν λέγεται παρὰ Δαύνου τόπους τινὰς εἰς κατοικισμόν. καὶ τέλος, ἀπορούντων αὐτοῦ τῶν ἑταίρων, καὶ λιματτόντων, τούτους μὲν Ἀθηνᾶν εἰς ἐρωδιοὺς μεταμορφῶσαι· τὸν Διομήδην δὲ ἐνταῦθα καταστρέψαι τὸν βίον. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Λυκόφρονι.

606. Κόλπων — διζήμενοι] Ἐθάδος διὰ τοῦ ε ψιλοῦ, καὶ ἠθάδος διὰ τοῦ ἦτα, ὡς καὶ Λυκόφρων δηλοῖ ἐν τῷ· Ἰαυθμοὺς ἠθάδας διζήμενοι. Ἔνθα ὅρα τὸ ἰαυθμοὺς, οὗ θέμα ἰαύειν, τὸ διατρίβειν, καὶ ἐξ οὗ καὶ ἐνιαυτὸς, ὁ μὴ ἀκεραιαῖος, ἀλλὰ τριβὴν ἔχων χρόνος. Εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπνοῦν λέγεταί ποτε τὸ ἰαύειν, διατρι-

βὴν ὕπνου σημαίνει, καὶ οὐ τὸν ἁπλῶς ὀλίγον ὕπνον, inquit Eustath. in Odyss. ξ'.

610. Τροιζηνίας] Troezen vrbs est in extremis Peloponnesi finibus sita, qua Atticam spectat, vt tradit Euripidis Scholiastes in Hippolyt. v. 29. Τροιζὴν τὸ τέλος ἐστὶ τῆς Πελοποννήσου, ἀντικειμένη τῇ Ἀττικῇ, καὶ τῷ Γλαυκωπεῖ ὄρει τῆς Ἀττικῆς. Et ipse Euripides, eiusdem Tragoediae v. 373.

Τροιζήνιαι γυναῖκες, αἳ τόδ' ἔσχατον
Οἰκεῖτε χώρας Πελοπίας προνώπιον.

Porro in hac vrbe, vel, vt alii, in Acropoli Atheniensi Venus Troezenia templum habuit a Phaedra dicatum, cum capta esset amore Hippolyti, qui apud Troezenios degebat. Euripides in eadem Tragoedia v. 29.

Καὶ πρὶν μὲν ἐλθεῖν τήνδε γῆν Τροιζηνίαν,
Πέτραν παρ' αὐτὴν Παλλάδος, κατόψιον
Γῆς τῆσδε ναὸν Κύπριδος ἐγκαθίσατο,
Ἐρῶσ' ἔρωτ' ἔκδημον· Ἱππολύτῳ δ' ἔπι
Τολοιπὸν ὠνόμαζεν ἱδρῦσθαι θεάν.

Quinetiam vrbs haec Veneri erat sacra, Neptuno item, et Apollini, et ab his omnibus nomina habuit. Stephanus: Τροιζὴν, πόλις Πελοποννήσου, ἀπὸ Τροιζῆνος τοῦ Πέλοπος· ἐκαλεῖτο δὲ Ἀφροδισιὰς, καὶ Σαρωνία, καὶ Ποσειδωνιὰς, καὶ Ἀπολλωνιὰς, etc.

620. Δηοῦς] Δηὼ apud Poetas frequenter dicitur Ceres. Apollonius, de Drepano loquens, lib. IV. v. 986.

— οἱ δὲ ἑ Δηοῦς
Κλείουσι χθονίης καλαμητόμον ἔμμεναι ἅρπην,
Δηὼ γὰρ κείνῃ ἔνι δή ποτε νάσσατο γαίῃ.

Hinc Proserpina Deois dicta, quod Cereris esset filia. Ouidius Metam. VI.

Mnemosynen pastor varius Deoida serpens.

Causam reddit Eustathius: Δηὼ, ἤτοι Δημήτηρ, ἣ, φασὶν, ἁρπαγείσης αὐτῇ τῆς θυγατρὸς Περσεφόνης, περιᾴδευεν ἐρευνῶσα, καὶ ὡς ἤκουε συχνὰ ἐκ τῶν παραμυθουμένων Δήεις, τουτέστιν εὑρήσεις, ἐκλήθη ἐντεῦθεν Δηώ.

621. Τιθαιβώσσοντος] Huc reſpexit Etymologici Auctor, Τιθαιβώσσοντος· Λυκόφρων· ἐπιμελείας ἀξιοῦντος· κυρίως δὲ ἐπὶ τῶν μελισσῶν λέγεται, παρὰ τὸ τιθέναι τὴν βόσιν.

631. Ἰοῦς γρῶνον πέδον] i. e. mare Ionium; mare enim κοῖλον, i. e. profundum, dici ſolet. Apollonius,

Προπροκαταΐγδην κοίλης ἁλός. —

Nomen habuit ab Inachi filia. Euripidis Scholiaſtes Hippolyt. v. 736. Ἐν τῷ Ἀδρίᾳ ἡ Ἰὼ εἰς βοῦν μεταβληθεῖσα διὰ βούλησιν Ἥρας, διεπέρασε τὸ ἀπὸ αὐτῆς Ἰόνιον πέλαγος κληθέν. Et Sophoclis Scholia vetera Electr. v. 5. Ἡ δὲ Ἥρα μὴ κατέχειν δυναμένη τὴν ζηλοτυπίαν, εἰς μανίαν αὐτὴν (τὴν Ἰὼ) ἔτρεψεν· ἡ δὲ ὑπὸ τῆς μανίας ἐλαυνομένη τὸ Ἰόνιον διεπέρασε πέλαγος, ἀφ᾽ ἧς καὶ Ἰόνιον ὠνομάσθη. Euſtath. in Perieg. v. 92. Λέγεται δὲ Ἰόνιος, ὡς καὶ τῷ Λυκόφρονι δοκεῖ, καὶ τῷ Αἰσχύλῳ (Prometh. v. 839.) ἀπὸ τῆς Ἰοῦς· διενήξατο γὰρ ἐκείνη βοῦς γενομένη κἀνταῦθα. Οἱ δέ φασιν ἀπὸ Ἰάονος ἀνδρὸς Ἰταλοῦ, ἢ ἀπὸ Ἰονίου ἀνδρὸς Ἰλλυρικοῦ. Ionium porro mare dicitur, non quod Ioniam alluit, Aſiae minoris regionem, ſed quidquid aquarum Siciliam inter et Graeciam eſt, ad vsque promontorium Epiri Acroceraunium, vbi Adriaticum incipit.

633. Χοιράδας] i. e. inſulas; nam petrae nomen haud raro inſulis, et montibus applicari ſolet. Iuuenalis Sat. XIII. v. 246. -

Aut maris Aegaei rupem, ſcopulosque frequentes
Exſulibus. —

i. e. Aegaei maris inſulas, ad quas relegabantur Romanorum plurimi. Et Virgil. Ecl. VIII. v. 6.

Tu mihi, ſeu magni ſuperas iam ſaxa Timaui.

i. e. duas inſulas ad oſtia Timaui ſitas. Adde, quod hae inſulae erant petris fere inacceſſibiles, tradente Strabone lib. III. Χοιραδώδεις δὲ εἰσὶ (Γυμνησίαι) κατὰ τὰ στόματα, ὥστε προσοχῆς δεῖν τοῖς εἰσπλέουσι. Sophocles Parnaſſum montem vocauit πέτραν, Antigon. 1243.

Σὲ δ᾽ ὑπὲρ διλόφου πέτρας
Στέροψ ὄπωπε λιγνύς.

Seneca autem Gyradas petras, a quibus Neptunus Aiacem deiecit, *montem* vocauit, Agamemn. v. 547.

Tridente rupem ſubruit pulſam pater
Neptunus, imis exſerens vndas vadis,
Soluitque montem, quem cadens ſecum tulit.

Ibid. Γυμνησίας] Gymneſiae ſunt inſulae duae ad Iberiam ſitae, et *Baleares* vulgo dictae; harum vna maior, vnde *Maiorca;* altera minor, vnde *Minorca* appellata eſt. Gymneſiae dictae ſunt, quod earum incolae γυμνοὶ, i. e. nudi, incederent, nec veſtibus vtentes, nec calceis, vt innuere videtur Poeta noſter. Vel, quod Boeoti, facto naufragio, nudi illuc appulerint, vt tradit, praeter Scholiaſtem noſtrum, Euſtathius in Dionyſ. v. 456. quo loco hunc Lycophronis verſum laudauit. Probabilior tamen videtur Salmaſii ratio, qui putauit Gymneſias, et Baleares ob eandem plane rationem dictas eſſe; Baleares enim vocantur ἀπὸ τοῦ βάλλειν, i. e. ab emittendis e funda lapidibus, quia funditores erant optimi in his inſulis; vnde Latini verbum antiquum *balio* habuere: Gymneſiae vero nominantur a γυμνῆτες, quae vox, teſte Heſychio, denotat τοὺς σφενδονιστὰς, quoniam hi γυμνοὶ, ſeu leviter armati, et, ſi cum cataphractis comparentur, fere nudi pugnabant. Hunc porro Lycophronis locum laudavit Stephanus: Γυμνησίαι, δύο νῆσοι περὶ τὴν Τυρσηνίδα· οὐχ, ὥς τινες, μία· Λυκόφρων,

Οἱ δ' ἀμφικλύστους χοιράδας Γυμνησίας
Σισυρνοδῦται καρκίνοι πεπλωκότες,
Ἄχλαινον ἀμπρεύσουσι νήλιπον βίον.

634. Σισυρνοδῦται καρκίνοι] Huc reſpexit Etymologici Auctor: Σισύρνα ἐστὶ παχὺ περιβόλαιον, ἢ δερμάτινον ἱμάτιον. Λυκόφρων, Σισυρνοδῦται καρκίνοι.

635. Ἀμπρεύσουσι νήλιπον βίον] Ἄμπρον eſt lignum illud, quod iumentorum ceruicibus imponitur: vel helcium, ſeu funis per iuga tentus, ad quem iugatis bobus, onera curribus impoſita trahuntur, vt tradunt Etymologici Auctor, Suidas, et Heſychius. Euſtathius hunc Lycophronis locum prae oculis habuit, Commentario in Iliad. ζ'. p. 476. Ξύλινα δὲ ἀμφότερα, ὁ ῥυμός τε, καὶ ὁ ἱστοβοεὺς, τὸ μέν τοι ἄμπρον, ἐξ οὗ παρὰ Λυκόφρονι τὸ ἀμπρεύειν, οὐ τοιοῦτόν ἐστιν· ἄμπρον γάρ φασι σχοινίον, ᾧ ἐχρῶντο ἀντὶ ῥυμοῦ μέσῳ τεταμένῳ τῶν ἑλκόντων ζευγῶν. Hinc ἀμπρεύειν de iis dicitur, qui vitam aegre trahunt, more iumentorum τῷ ἄμπρῳ προσδεδεμένων. Phauorinus, Ἀμπρεύων, ὁ μὲν Καλλίμαχος

κυρίως ἐπὶ τοῦ ἕλκειν ἔλαβε τὴν λέξιν, ἄμπρον γὰρ τὸ σχοινίον· ὁ δὲ Λυκόφρων, ἐπὶ τοῦ κακοπαθεῖν.

636. Τριπλαῖς δικώλοις σφενδόναις ὡπλισμένοι] Huc respexit Eustathius, Commentario in Περιηγητὴν, v. 457. vbi de his insulis loquitur: Ἄριστοι δὲ σφονδονᾷν οἱ ἐν αὐταῖς, ὡς καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, σφενδόνας ἀνὰ τρεῖς ἔχοντες ἐν τῇ κεφαλῇ. Alii tamen tradunt, harum fundarum vnam a collo pendere, altera accinctos fuisse, tertiam manu tenuisse.

637. Ὧν αἱ τεκοῦσαι etc.] Huius historiae etsi plura occurrant testimonia, vnum tamen apponam, idque ex Lucii Flori lib. III. cap. VIII. *Tribus quisque fundis praeliatur. certos esse quis miretur ictus, cum haec sola genti arma sint, id vnum ab infantia studium? cibum puer a matre non accipit, nisi quem ipsa monstrante percussit.* Hinc *funda Balearica* apud omnes fere Scriptores nota. Ouidius Metam. II. v. 727.

Non secus exarsit, quam cum Balearica plumbum
Funda iacit: volat illud, et incandescit eundo,
Et quos non habuit, sub nubibus inuenit ignes.

640. Ναστὸν] Ad hunc locum respexit Etymologici Auctor, Ναστὸς, ὁ πεπιλημένος ἄρτος, ὁ μεστὸς πλήρεις (lege μεστὸς, πλήρης) καὶ μὴ ἔχων τι κοῦφον· ἀπὸ τοῦ νάσσεσθαι ἀρτύμασιν, ἢ τραγήμασί τισι. Λυκόφρων,

Οὐ γάρ τις αὐτῶν ψήσεται πύρνον γνάθῳ,
Πρὶν ἂν κρατήσῃ ναστὸν εὐστόχῳ λίθῳ.

νῦν ἐπὶ ἄρτου καταχρηστικῶς ἔθηκε· ναστὸς δὲ, κυρίως ὁ πλακοῦς ὁ μετὰ σταφίδων πεπεμμένος καὶ πυκνός.

644. Ἄρνης παλαιᾶς γέννα, Τεμμίκων πρόμοι] Arne Boeotiae vrbs, Temmices antiquus Boeotiae populus erant, teste Stephano, qui versum hunc bis citauit: Ἄρνη, (inquit) πόλις Βοιωτίας· Ὅμηρος,

Οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον. —

Καὶ Λυκόφρων,

Ἄρνης παλαιᾶς γέννα Τεμμίκων πρόμοι.

Postea Chaeronea dicta, ab eius instauratore Chaerone, Apollinis filio. De Temmicibus porro Stephanus, Τέμμιξ, ἔθνος πρῶτον οἰκῆσαν ἐν Βοιωτίᾳ· Λυκόφρων,

Ἄρνης παλαιᾶς γέννα, Τεμμίκων πρόμοι.

Τὸ θηλυκὸν Τεμμικία, παρὰ τῷ αὐτῷ,

Ὃν Βομβυλεία κλιτὺς ἡ Τεμμικία.

645. Γραῖαν] Graiam dicit Tanagram, vel vrbem ei vicinam. Euſtathius in Catalogo Nauium: Γραῖα δέ ἐστι, κατά τινας, ἡ καὶ Τάναγρα· ὧν οἱ πολῖται, Γραῖος, καὶ Ταναγραῖος. κατὰ δέ τινας οὐκ εἰσὶν αἱ αὐταί, ὡς δηλοῦσιν ὅ, τε γράψας, ὡς Τάναγρα πόλις Βοιωτίας, ἣν Ὅμηρος Γραῖαν καλεῖ, διὰ τὸ πλησίον εἶναι, καὶ οἱ ἱστοροῦντες, ὅτι Ταναγραῖοι οὐκ ἐστράτευσαν εἰς Τροίαν, ὡς καὶ Εὐφορίων,

Οἳ πλόον ἠρνήσαντο, καὶ ὅρμους αἰγιαλοῖο.

Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Γραῖα, εἴτε καὶ ἡ Τάναγρα, καὶ Ποιμανδρία, ὡς κεῖται παρὰ Λυκόφρονι. Ἀριστοτέλης δέ, φασί, Γραῖαν λέγει τὴν νῦν Ὠρωπόν. Τὸ δὲ τῆς κλήσεως αἴτιον ἀπὸ Γραίας τῆς Μελεδῶνος. Στράβων δέ φησιν, ὅτι Γραῖα τόπος πλησίον Ὠρωποῦ, ἔνθα ἱερὸν Ἀμφιαράου etc. Caeterae porro vrbes, quas heic enumerauit Poeta, ad Boeotos pertinebant, et a Geographis memorantur. In *Tegyra* Apollo oraculum habuit, ibique a nonnullis natus credebatur, tradente Stephano, vnde *Tegyraeus* dictus eſt. *Oncheſtus*, teſte Pauſania, nomen habuit ab Oncheſto, filio Neptuni, cui Deo ſacra fuit; ſita autem erat non procul a lacu Copaide, et in Strabonis tempore, vt ipſe tradit, ſedes fuit concilii Amphictyonici. *Thermodon*, quem hoc in loco vult Poeta, non erat celebre illud Amazonum flumen, ſed torrens quidam in Boeotia, docente Pauſania in Boeoticis.

648. Σύρτιν καὶ Λιβυστικὰς πλάκας] Vlyſſes primum errauit in mari Libyco, vbi duae ſunt Syrtes periculoſiſſimae; quarum vnam, quae Carthagini propinquior erat, *minorem* vocabant, et haec CCC. M. paſſuum ambitum habuit; alteram, quae in Cyrenaicam vergebat, habuitque circuitum DCXXXV. M. paſſuum, *maiorem*.

649. Πορθμοῦ Τυρσηνικοῦ] Mare Tyrrhenum, vel Tuſcum, alluit Tyrrheniam, ſeu Tuſciam, quae meridionalis eſt Italiae pars, vnde etiam *Inferum* dici ſolebat.

650. Μιξόθηρος] i. e. Scyllae, cuius fabula vel imperitiſſimis nota. Simili porro ratione Chironem Centaurum Ouidius dixit *ſemiferum*, Metam. II. v. 635.

Semifer interea diuinae stirpis alumno
Laetus erat. —

652. Τοῦ στερφοπέπλου etc.] Huc respexit Phauorinus: Στερφοπέπλου παρὰ Λυκόφρονι, τοῦ λεοντῆν ἐνδεδυμένου· στέρφος γὰρ τὸ λέοντος δέρμα. Item Etymologici Auctor, in v. Στέρφος, Στερφόπεπλος (inquit) ὁ Ἡρακλῆς, διὰ τὸ δέρμα τοῦ λέοντος, ᾧ ἐχρῆτο ἀντὶ περιβολαίου. λέγεται δὲ καὶ Σκαπανεύς, διότι ἔσκαψε τὰς κόπρους τῶν Αὐγείου βοῶν· Βουγαιάδας δὲ, διὰ τὰς Γηρυόνου βοῦς, Λυκόφρων.

663. Κηραμύντου] i. e. ἀλεξικάκου. Eustath. in Odyss. δ'. agens de vocibus ἰσοδυνάμοις addit: ἐν οἷς καὶ ὁ ἀλεξίκακος καὶ ὁ κηραμύντης παρὰ Λυκόφρονι· ταὐτὸν γὰρ τὸ ἀλεξῆσαι κακόν τι, καὶ ἀναστρόφως εἰπεῖν, κῆρα ἀμῦναι. Etsi ἀλεξίκακος sit paullo latioris significationis quam κηραμύντης. Idem paullo ante finem Odyss. ξ'. Ἀλεξίκακος, ὁ κατὰ μετάληψιν καὶ κηραμύντης.

683. Ἀνδρῶν, γυναικῶν εἰδότα συνουσίας] Similiter Aristophanes coniunctionem omisit, Ran. Act. I. Scen. II.

— καὶ θιάσους εὐδαίμονας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν. —

Et Sophocles in Antigon. v. 1195.

— φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
Ἀνδρῶν, γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.

Vbi vetus Scholiastes: Λείπει τὸ καὶ ἀνδρῶν γυναικῶν. Hunc ad locum respexit Eustath. in Odyss. κ'. Τούτου (τοῦ Τειρεσίου) τὸ διγενὲς δηλοῖ σὺν ἄλλοις καὶ ὁ Λυκόφρων, παρ' ᾧ φέρεται τὸ, τὸν Τειρεσίαν

Ἀνδρῶν, γυναικῶν εἰδέναι ξυνουσίας,

ὁποῖόν τινα καὶ τὸν Καινέα γενέσθαι φασί.

685. Καὶ φασγάνου πρόβλημα, νερτέροις etc.] Haud aliter apud Homerum Vlysses, initio Od. λ'. et apud Virgilium Aeneas gladios stringunt ad fuganda spectra; in daemonas enim, spiritusque ferrum magnam habere vim, eisque ingentem timorem incutere credebant Poetae veteres.

686. Πεμφίδων ὄπα λεπτὴν, ἀμυδροῦ μάστακος προσφθέγμασιν] Similiter Virgil. Aeneid. VI. v. 492.

— pars tollere vocem
Exiguam. —

Et Georgic. IV. 472.

Vmbrae ibant tenues, ſimulacraque luce carentum.

Item Seneca, Oedip. 597.

— conuocat Ditis feri
Exſangue vulgus: illico nebulae leues
Volitant. —

688. Γιγάντων νῆσος etc.] Nihil heic referam de variis locis, quos Typhoni, caeterisque gigantibus impoſitos crediderunt antiqui; ad praeſens inſtitutum ſufficit, vt ſcias Pithecuſam Tyrrheni maris fuiſſe inſulam, ſolo concauo et ſulphureo, qualis eſt totus ille tractus, ignis etiam eruptionibus olim ſaepe infeſta; quo factum, vt Typhoeo iniecta diceretur; omnes enim loci, quibus ſubiecti Gigantes finguntur, igneis eruptionibus infeſtati fuiſſe videntur.

694. Βαιοῦ δ' ἀμείψας τοῦ κυβερνήτου τάφον] Baias vult, Campaniae vrbem, aquis calidis, locique amoenitate celebrem. Vnde Horatius in Epiſt.

Nullus in orbe locus Baiis praelucet amoenis.

Nomen habuit a Baio, Vlyſſis nauclero, teſte Silio Italico lib. XII. v. 114.

Primores adſunt Capuae: docet ille, tepentes
Vnde ferant nomen Baiae, comitemque dediſſe
Dulichiae puppis ſtagno ſua nomina monſtrat.

Meminerunt et alii plures. Strabo lib. V. in Italiae deſcriptione: Τὰς δὲ Βαΐας ἐπωνύμους εἶναι λέγουσι Βαΐου τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων ἑνός.

695. Κιμμέρων] Cimmerios aiunt circa Bosporum Cimmerium occaſum verſus habitaſſe, quam ob cauſam nonnullis videtur Homerum apud Inferos eos collocaſſe, vt ait Strabo, Geogr. lib. III. Καθάπερ καὶ τοὺς Κιμμερίους εἰδὼς ἐν βορείοις καὶ ζεφυρίοις οἰκήσαντας τόποις τοῖς κατὰ τὸν Βόσπορον, ἵδρυσεν αὐτοὺς πρὸς τῷ ᾅδῃ. Sed non eſt de his Cimmeriis interpretandus Poeta; nam loca, quae heic deſcribit, omnia ſunt in Italia; Cimmerios autem eam regionem habitaſſe, non longe ab Auerno lacu, teſtem habemus Stra-

bonem lib. V. vbi de Auerno sermonem habet: Καὶ τοῦτο χωρίον Πλουτώνιόν τι ὑπελάμβανον, καὶ τοὺς Κιμμερίους ἐνταῦθα λέγεσθαι. Eustathius totam huius rei rationem reddit, initio Odyss. λ'. Εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ Εὐρωπαῖον ἔθνος ἐπέκεινα Ἰταλίας ἔχον ὑπόγαιον, ὡς τὰ πολλὰ ζῶον, τοὺς Κιμμερίους ἱστόρησαν· καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτοὺς ἐνόησαν λέγεσθαι ὑπὸ γῆν εἶναι καὶ ᾅδην, καὶ ζωὴν ἔχειν ἡλίῳ ἀνεπισκόπητον. τινὲς δὲ αὐτόθι καὶ νεκυομαντεῖον ἱστόρησαν, εἰς ὃ τὸν Ὀδυσσέα φασὶν ἀφικέσθαι, καί τινα κόλπον Ἄορνον χωρίον Πλουτώνειον, περὶ οὗ προείρηται· κἀνταῦθα τοὺς Κιμμερίους οἰκίζουσι, λέγοντες τοὺς ἐκεῖ ἐν καταγείοις ἀργίλλαις οἰκεῖν, καὶ ὑπονόμων (mallem cum Strabone, ex cuius loco iam citato haec verba desumta sunt, καὶ διά τινων ὀρυγμάτων) παρ' ἀλλήλους φοιτᾷν, καὶ ζῆν ἀπὸ μεταλλείας, καὶ μαντεύεσθαι· εἶναι δὲ πάτριον ἔθος αὐτοῖς, μηδένα τὸν ἥλιον ὁρᾷν, ἀλλὰ νυκτὸς ἐκπορεύεσθαι διὰ τῶν χασμάτων, etc. Alii dicunt montibus ita circumdatos, vt iis sol vix umquam appareat.

Ibid. Ἀχερουσίαν] Acherusia est coenosa maris Tyrrheni effusio in regno Neapolitano prope Cumas. Strabo narrat, Lucrinum lacum a nonnullis habitam fuisse: Ἔνιοι δὲ τοῦτον αὐτὸν (Λοκρῖνον) τὴν λίμνην εἶναι τὴν Ἀχερουσίαν φασίν. Eiusque situs idem arguit, nam Lucrinus sinus extenditur vsque ad Baias, vt ipse tradit.

698. Ὀβριμοῦς τ' ἄλσος] Cur Obrimo vocetur Proserpina, vide v. 1176. Proserpinae porro lucum dicit, quo circumdatus fuit Auernus, de quo paullo post.

Ibid. Κόρης] Notum est, Coren nomen proprium fuisse Proserpinae; quod κόρη, seu filia, esset Cereris, quae etiam Δηὼ dicta est, cum inuenisset τὴν κόρην: nam plerumque tribuitur Proserpinae hoc nomen, cum vtriusque Deae simul fit mentio. Suidas, et Phauorinus: Κόρη, ἡ Περσεφόνη· Δηὼ δὲ, ἡ Δημήτηρ.

699. Πυριφλεγὲς τε ῥεῖθρον] Acherusiae vicinum putabant Pyriphlegethontem. Strabo: Τόν τε Πυριφλεγέθοντα ἐκ τῶν θερμῶν ὑδάτων ἐτεκμαίροντο τῶν πλησίον τῆς Ἀχερουσίας. Et caeteros locos, quorum heic fit mentio, sibi vendicant Cumaei, eorumque finitimi, vt testatur Strabo lib. I. Ἐπεί τις ἔπεισε ποιητὴς, ἢ συγγραφεὺς, Νεαπολίτας μὲν λέγειν μνῆμα Παρθενόπης τῆς Σειρῆνος, τοὺς δὲ ἐν Κύμῃ, καὶ Δικαιαρχίᾳ, καὶ Βεσουβίῳ, Πυριφλεγέθοντα, καὶ Ἀχερουσίαν λίμνην, καὶ νεκυομαντεῖον τὸ ἐν τῷ Ἀόρνῳ, καὶ Βάϊον, καὶ Μισηνὸν, τῶν Ὀδυσσέως ἑταίρων τινάς. Huc respexit Eustath. in Odyss. κ'. Λυκόφρων δὲ

τὸν Πυριφλεγέθοντα, ὥσπερ καὶ τὸν Κωκυτὸν, Ἰταλικοὺς ἱστορεῖ ποταμοὺς, ἐκκύπτοντας τοῦ Πολυδέγμονος, ὄρους τούτου ὑψηλοτάτου ἐν τοῖς ἐκεῖ.

704. Λίμνην τ' Ἄορνον ἀμφιτορνωτὴν βρόχῳ] Ita vocat Auernum, quod praecisis rectissimisque collibus, et siluis densissimis, olim fere inaccessis, et vndique, praeterquam in aditu, imminentibus, in orbem cingebatur, teste Strabone: Περικλείεται δ' Ἄορνος ὀφρύσιν ὀρθίαις, ὑπερκειμέναις πανταχόθεν πλὴν τοῦ εἴσπλου, νῦν μὲν ἡμέρως ἐκπεπονημέναις, πρότερον δὲ συνηρεφέσιν ἀγρίᾳ ὕλῃ μεγαλοδένδρῳ καὶ ἀβάτῳ, αἳ κατὰ δεισιδαιμονίαν κατάσκιον ἐποίουν τὸν κόλπον. προσεμύθευον δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ τοὺς ὄρνεις τοὺς ὑπερπετεῖς γενομένους καταπίπτειν εἰς τὸ ὕδωρ φθειρομένους ἀπὸ τῶν ἀναφερομένων ἀέρων, καθὰ ἐν Πλουτωνίοις, etc. Eodem modo descripsit hunc lacum Aristoteles: Περὶ τὴν Κύμην τὴν περὶ Ἰταλίαν λίμνη ἐστὶν ἡ προσαγορευομένη Ἄορνος. αὕτη μὲν, ὡς ἔοικεν, οὐκ ἔχουσά τι θαυμαστόν· περικεῖσθαι γὰρ λέγουσι περὶ αὐτὴν λόφους κύκλῳ, τὸ ὕψος οὐκ ἔλαττον τριῶν σταδίων, καὶ αὐτὴν εἶναι τῷ σχήματι κυκλοτερῆ, etc. Idem, sed multo particularius tradit Dion: Ἐν τῇ Κύμῃ τῇ Καμπανίδι (inquit) χωρίον τι μεταξὺ Μισήνου καὶ Πουτεόλων μηνοειδές ἐστιν· ὄρεσί τε γὰρ μικροῖς καὶ ψιλοῖς πλὴν βραχέων περιείληπται, καὶ θάλασσαν τριπλῆν κολπώδη ἔχει· ἡ μὲν ἔξω τε, καὶ πρὸς ταῖς πόλεσίν ἐστιν· ἡ δ' ὀλίγῃ διαφυῇ ἀπ' αὐτῆς διείργεται· ἄλλη ἐν αὐτῷ τῷ μυχῷ ὁρᾶται· καὶ καλεῖται αὕτη μὲν Ἀουερνὶς, ἡ δὲ μέση Λουκρηνίς. Haec silua circa Strabonis tempora excisa ab Agrippa, totaque ista regio aedificiis occupata fuit: Νυνὶ δὲ (inquit) τῆς μὲν ὕλης τῆς περὶ τὸ Ἄορνον κοπείσης ὑπὸ Ἀγρίππα, τῶν δὲ χωρίων κατοικοδομηθέντων, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀόρνου διώρυγος ὑπονόμου τμηθείσης μέχρι Κύμης, ἅπαντ' ἐκεῖνα ἐφάνη μῦθος. Porro vt Poeta noster paludem hanc dixit ἀμφιτορνωτὴν βρόχῳ, ita Ouidius dixit aquas a silua *coronatas*, h. e. circumcinctas, esse, Metam. lib. V. Fab. VI,

Silua coronat aquas, cingens latus omne, suisque
Frondibus, vt velo, Phoebeos summouet ignes.

705. Κωκυτοῖο] Hoc nomen inditum fuisse Lucrino lacui, testatur Silius Italicus. Herculei etiam itineris, et caeterorum, de quibus heic loquitur Poeta, locorum meminit, lib. XII. v. 114.

Primores adsunt Capuae: docet ille, tepentes
Vnde ferant nomen Baiae, comitemque dedisse

Dulichiae puppis ſtagno ſua nomina monſtrat.
Aſt hic Lucrino manſiſſe vocabula quondam
Cocyti memorat, medioque in gurgite ponti
Herculeum commendat iter, qua diſpulit aequor
Amphitryoniades armenti vector Iberi.
Ille olim populis dictum Styga, nomine verſo
Stagna inter celebrem nunc mitia monſtrat Auernum,
Tum triſti nemore, atque vmbris nigrantibus horrens,
Et formidatus volucri, lethale vomebat
Suffuſo virus caelo, Stygiaque per vrbes
Relligione ſacer, ſaeuum retinebat honorem.
Hinc vicina palus, fama eſt Acherontis ad vndas
Pandere iter, coecas ſtagnante voragine fauces
Laxat. — —

Paullo poſt:

Ac iuxta caligante ſitu, longumque per aeuum
Infernis preſſas nebulis, pallente ſub vmbra
Cimmerias iacuiſſe domos. — —

Pergit deinde vicina loca pluribus deſcribere, quae, vt et aliorum teſtimonia, quae hanc in rem congeri poſſunt ſatis multa, breuitatis ſtudio praetereunda duxi.

710. *Δαείρα*] *Δάειρα*, vel *Δαῖρα* dicta eſt ab Athenienſibus Proſerpina, quod eius myſteria celebrarint geſtantes lampadas, quas *δᾷδας* vocabant. Phauorinus: *Δάειρα, ἡ Περσεφόνη παρ᾽ Ἀθηναίοις, παρὰ τὴν δᾷδα, ἐπειδὴ μετὰ δᾴδων ἐπιτελεῖται αὐτῇ τὰ μυστήρια, ἢ ὅτι δᾷδα φορεῖ.* Idem: *Δαῖρα, ἡ αὐτὴ τῇ Δαείρᾳ. Δαῖραν μουνογένειαν λέγει Ἀπολλώνιος τὴν Περσεφόνην, ὡς δηλοῖ διὰ τὸ μουνογένειαν.* Paullo poſt: *Ὅτι δὲ τὴν Δαῖραν, Περσεφόνην καλοῦσι, Δημοσθένης τε, καὶ Αἰσχύλος μαρτυροῦσι.* De Daïra multa, et varia tradidit Euſtathius Il. ζ'. p. 510. *Λυκόφρων δὲ μέμνηται μὲν Δαείρας, ἣν καὶ παρατίθησι τῇ Περσεφόνῃ ἐν στίχῳ ἑνί· οὐ συγγενικὴν δὲ λέξιν οἶδεν αὐτὴν, ἀλλὰ δαιμονίαν· καὶ δοκεῖ προληπτικῶς ἡ λέξις, ὡς θεία ληφθεῖσα, συγηθῆναι παρὰ τῷ ποιητῇ ἐπὶ ἀνθρωπίνης συγγενείας· ὁποῖόν τι καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ Διὸς Ἀθηναίας, καὶ ἐπὶ γυναικὸς Ἀθηναίας προεδηλώθη. Ὅτι δὲ θεία λέξις ἡ Δάειρα, δηλοῖ ὁ εἰπὼν, Δάειραν Φερεκύδης ἱστορεῖ Στυγὸς ἀδελφὴν, καὶ ἔοικε, φησὶν, οὕτως ἔχειν, ἐπὶ γὰρ ὑγρᾶς οὐσίας τάττουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν Δάειραν, διὸ καὶ πολεμίαν τῇ Δήμητρι νομίζουσιν, ὅταν γὰρ θύηται αὐτῇ, οὐ πάρεστιν ἡ τῆς Δήμητρος ἱέρεια, καὶ οὐδὲ τῶν τεθυμένων γεύεσθαι ὅσιον. φαύλως οὖν ὁ Φανόδημος Ἀφροδίτην φησὶ νομίζειν τὴν Δάειραν, καὶ*

τὴν αὐτὴν τῇ Δήμητρι λέγει· ἔτι δὲ φαυλότεροι, οἱ τὴν Ἥραν δάειραν τῆς Δήμητρος ἀποδιδόντες, δάειρα γὰρ, φασὶν, ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφή. τινὲς δὲ φύλακα Περσεφόνης ὑπὸ Πλούτωνος ἀποδειχθῆναί φασι τὴν Δάειραν. Αἴλιος μέντοι Διονύσιος Δαῖραν γράφων δισυλλάβως, τὴν Δάειραν φησὶν, ὅτι οἱ περὶ τελετὰς καὶ μυστήρια τὴν ὑγρὰν οὐσίαν Δαῖραν ὀνομάζουσι· δῆλον δὲ ὅτι ἀπὸ Δαΐρας γραφομένης διὰ τοῦ ι ἡ ῥηθεῖσα Δαῖρα συνήρηται ὁμοίως, κατά τινας, τῷ Καΐρα Καῖρα. Idem in Il. δ'. p. 347. eandem contractionis rationem reddit, Δαῖραν autem facit Eleufinis matrem.

717. Φαλήρου τύρσις] i. e. Neapolis. Stephanus in Φάληρον, Ἔστι δὲ καὶ πόλις ἐν Ὀπικοῖς, εἰς ἣν ἐξεβράσθη Παρθενόπη ἡ Σειρὴν, ἣ καλεῖται Νεάπολις. Quod nomen habuit a Phalero, Siculo tyranno, eiusque conditore. Phauorinus: Φάληρος, τύραννος Σικελίας, ἔκτισε τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Νεάπολιν. Eadem vrbs Parthenope dicta. Dionyfius Perieg. v. 357.

Τῇ δ' ἔπι Καμπανῶν λιπαρὸν πέδον, ἧχι μέλαθρον
Ἁγνῆς Παρθενόπης σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις·
Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.

Virgilius Georg. lib. IV. v. 563.

Illo Virgilium me tempore dulcis alebat
Parthenope. — —

Et Ouidius Metam. XV. v. 713.

— — *in otia natam*
Parthenopen, et ab hac Cumaeae templa Sibyllae.

Et apud Statium in *Siluis* faepe memoratur. Nomen porro hoc fumtum erat a Parthenope, Sirenum vna, quae in hoc littus proiecta fuit, vt ait Poeta. Stephanus: Νεάπολις, πόλις Ἰταλίας διάσημος, ἐν ᾗ Παρθενόπη ἥρηται, μία τῶν Σειρήνων. Parthenopes etiam monimentum ibi erat. Strabo lib. V. Νεάπολις ἐκλήθη διὰ τοῦτο, ὅπου δείκνυται μνῆμα τῶν Σειρήνων μιᾶς Παρθενόπης. Et libro I. Ἐὰν δὲ προσθῇ τις, ὅτι ἐν Νεαπόλει Παρθενόπης δείκνυται μνῆμα, μιᾶς τῶν Σειρήνων, ἔτι πλείων προσεγένετο πίστις. Et poftea in eodem libro: Ἐπεὶ τίς ἔπεισε ποιητὴς, ἢ συγγραφεὺς, Νεαπολίτας μὲν λέγειν μνῆμα Παρθενόπης τῆς Σειρῆνος, etc. Meminit etiam Plinius lib. III. cap. V. *Neapolis, Chalcidenfium et ipfa, Parthenope a tumulo Sirenis appellata.* Item ftatua ei dicata erat. Suidas: Νεάπολις, πόλις Ἰταλικὴ διάσημος, ἐν ᾗ Παρθενόπης ἵδρυται Σειρῆνος ἄγαλμα. De aliis honoribus huic Sireni a

Neapolitano populo datis agam paullo poſt. Porro haec vrbs poſtea Νεάπολις dicta eſt, tempore Auguſti Caeſaris, vt putauit Solinus, cap. VIII. *Parthenope, a Parthenopes Sirenis ſepulcro, quam Auguſtus poſtea Neapolin eſſe maluit.* Huius autem error eſt manifeſtiſſimus, cum Poeta noſter, qui tot ſecula ante Auguſtum vixit, *Neapolin* vocauerit hanc vrbem, vt paullo infra patebit. Probabilius igitur Strabo hoc ei nomen inditum putat, cum ex variarum gentium confluxu aucta et amplificata fuit, lib. V. Μετὰ δὲ Δικαιαρχίαν Νεάπολίς ἐστι Κυμαίων, ὕστερον δὲ καὶ Χαλκιδεῖς ἐπῴκησαν, καὶ Πιθηκουσίων τινὲς, καὶ Ἀθηναίων, ὥστε καὶ Νεάπολις ἐκλήθη διὰ τοῦτο.

718. Γλάνις] Hoc in loco Scholiaſtes Stephani verba habet fere omnia. Γλάνις (inquit Stephanus) ποταμὸς Κύμης, ὡς Λυκόφρων,

Γλάνις δὲ ῥείθροις δέξεται τέγγων χθόνα.

Καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἰχθῦς (lege ἰχθὺς, nam ἰχθῦς in caſu recto ſunt piſcariae, teſte Heſychio) Γλάνις, ὁ καλούμενος Γλάνιος. Ἔστι καὶ Ἰβηρίας ποταμός. Ἔστι καὶ Ἰταλίας τρίτος ποταμὸς, περὶ τὸν Τίβεριν ποταμόν. Hinc emendo Heſychium: Γλανὶς, (inquit) ἀργὸς, καὶ εἶδος ἰχθύος· οἱ δὲ γλανεός. Lege, ſecundum Stephanum, γλάνιος, niſi potius Stephanum ex Heſychio emendandum putes.

722. Ἐνιπέως] i. e. Neptuni, qui, vt Tyronem in concubitum pelliceret, Enipei, fluuii Peloponneſiaci, vel Theſſalici, formam aſſumſit, tradente Homero, Odyſſ. λ'. v. 234.

Ἔνθ' ἤτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
Ἢ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι,
Φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
Ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
Ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι,
Καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος Γαιήοχος ἐννοσίγαιος,
Ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος.

Eandem fabulam narrat Apollodorus cap. IX. Τυρὼ δὲ, ἡ Σαλμωνέως θυγάτηρ καὶ Ἀλκιδίκης, παρὰ Κρηθεῖ, τῷ Σαλμωνέως ἀδελφῷ, τρεφομένη, ἔρωτα ἴσχει Ἐνιπέως τοῦ ποταμοῦ· καὶ συνεχῶς ἐπὶ τὰ τούτου ῥεῖθρα φοιτῶσα, τούτοις ἀπωδύρετο. Ποσειδῶν δὲ εἰκασθεὶς Ἐνιπεῖ, συγκατεκλίθη αὐτῇ. Huc alluſit Propertius,

Non ſic Aemonio Salmonida mixtus Enipeo
Taenarius facili preſſit amore Deus.

723. Λευκωσία ῥιφεῖσα, τὴν ἐπώνυμον Πέτραν ὀχήσει etc.] Vt ſupra χοιρὰς, ita heic πέτρα inſulam ſignificat: inſulam porro intelligit Leucoſiam, quae in mari Tyrrheno ſita eſt, contra Paeſtanum ſinum, et Lucaniae adiacet, nomenque habuit a Leucoſia Sirene, quam in hoc littus eiectam ferunt, quod Neptuno ſacrum erat, vt innuit Poeta, et ab eo nomen habuit; vid. Strabo initio ſexti, Μετὰ δὲ τὸ στόμα τοῦ Σιλαρίδος Λευκανία, καὶ τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν τῆς Ἀργονίας, Ἰάσονος ἵδρυμα, καὶ πλησίον ἐν πεντήκοντα σταδίοις ἡ Ποσειδωνία· ἐντεῦθεν ἐκπλέοντι τὸν πόντον, νῆσος Λευκωσία, μικρὸν ἔχουσα πρὸς τὴν ἤπειρον διάπλουν, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων, ἐκπεσούσης δεῦρο μετὰ τὴν μυθευομένην ῥίψιν αὐτῶν εἰς τὸν βυθόν. Eandem nominis rationem dedit Plinius lib. III. cap. VII. *Contra Paeſtanum ſinum Leucoſia, vel Leucaſia, eſt, a Sirene ibi ſepulta nominata.* Alii tamen a Leucoſia, Aeneae conſobrina, deducunt; quos inter eſt Solinus cap. VIII. *Par ſententia eſt inter auctores, a gubernatore Aeneae Palinurum appellatum. A tubicine Miſenum. A conſobrina Leucoſiam inſulam.* Item Feſtus: *Lectoſia* (malim *Leucoſia*) *inſula dicta a conſobrina Aeneae ibidem ſepulta.* Quos confirmat ſuo teſtimonio Dionyſius Halicarnaſſeus Antiq. Roman. lib. I. Ἔπειτα νήσῳ προσέσχον, ᾗ τοὔνομα ἔθεντο Λευκωσίαν, ἀπὸ γυναικὸς ἀνεψιᾶς Αἰνείου, περὶ τόνδε τὸν τόπον ἀποθανούσης.

724. Ἔνθα λάβρος Ἶς, Γείτων θ' ὁ Λᾶρις] Non facile occurrunt haec fluuiorum nomina. *Is* tamen fluuius eſt inſulae Leucoſiae; et Phauorinus meminit Lari, Italiae fluuii. Euſtathii locus huc pertinet in Odyſſ. λ'. Ὅτι δὲ καὶ ποταμὸς Ἶς, ἔστι καὶ ἐκ τοῦ Λυκόφρονος ἀναλέξασθαι. Apud Herodotum memoratur alius huius nominis fluuius et vrbs, octo dierum itinere a Babylone diſtantes L. I. c. 179. Fortaſſe Laris heic pro Silari eſt accipiendus; Silaris enim eſt fluuius, qui Picentinos a Lucanis diuidit; vnde nil mirum, ſi Leucoſiae *vicinam* appellarit Poeta noſter; nam, vt prius dictum, Leucoſia Lucaniae adiacet. Heic adiicere poteris Euſtathii verba in Dionyſii Περιήγησιν, Μετὰ τὸ τοῦ Σιλάριδος στόμα, ὥς ὁ Γεωγράφος φησὶν, ἐν ν' σταδίοις ἡ Ποσειδωνιὰς ἄκρα, ὅθεν ἐκπλέοντι νῆσος Λευκωσία ἐστὶν, ἠπείρου καὶ αὐτὴ ἀπόσπασμα, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων.

726. Λίγεια δ' εἰς Τέρειναν ἐκναυσθλωθήσεται] Terina erat Italiae fluuius, et vrbs, a Crotoniatis condita, ab Hannibale euersa, Temesae autem vicina. Strabo lib. VI. Ταύτης (Τεμέσης) δὲ συνεχὴς Τερίνα, ἣν Ἀννίβας καθεῖλεν, οὐ δυνάμενος φυλάττειν, ὅτε δὴ εἰς αὐτὴν καταφεύγει τὴν Βρεττίαν. Alii tradunt Terinam insulam fuisse, in quam Ligea Siren maris impetu eiecta dicitur. Stephanus: Τέρινα, πόλις Ἰταλίας, καὶ ποταμὸς ὁμώνυμος, κτίσμα Κροτωνιατῶν, ὡς Φλίγων. Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Μεγάλη Ἑλλὰς, ὡς Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς, ἐν τῷ Περὶ παροιμιῶν. Τινὲς δὲ νῆσον αὐτὴν, εἰς ἣν ἐξεβράσθη Λίγεια ἡ Σειρήν· ὁ Λυκόφρων,

Λίγεια δ' εἰς Τέρειναν ἐκναυσθλωθήσεται.

Fallitur porro hoc in loco Stephanus, non enim insulam Terinam Lycophron vllam intellexit, sed Italiae vrbem huius nominis, cuius, vt et Ocinari fluuii vicini, alio etiam loco meminit:

Οἱ δ' αὖ Τέρειναν, ἔνθα μυδαίνει ποτοῖς
Ὠκίναρος γῆν, φοῖβον ἐκβράσσων ὕδωρ,
Ἄλῃ κατοικήσουσι κάμνοντες πικρᾷ.

Vrbs igitur Terina heic est intelligenda. Huc respexit Phauorinus: Τέρεινα, Λυκόφρων· καὶ Ἀπολλώνιος,

— — τερείνης ἄνθεα γαίης.

Ἔστι δὲ πόλις, ὅθεν Ἡρακλείδης ὁ Τερειναῖος. Solinus insulae Ligiae meminit, quam dicit a Ligia Sirene nomen habuisse, cap. VIII. *Insula Ligia appellata ab eiecto ibi corpore Sirenis ita nominatae.* Hoc vero quo auctore dicatur, nescio.

730. Βούκερως] Variae reddi possunt rationes veteris moris, quo fluuii taurorum sacrificiis delectari, et taurinis cornibus pingi solebant, vnde et *Cornigeri* passim appellantur. Ouidius Metam. XIV. Fab. XV. de Numicio fluuio,

Corniger exsequitur Veneris mandata. — —

Virgilius,

Corniger Hesperidum fluuius regnator aquarum.

Euripides etiam Oceanum appellauit ταυρόκρανον, quod is esset ab Homero, et Veteribus ingens fluuius habitus, Oreste v. 1380.

Ἢ πόντον, Ὠκεανὸς ὃν
Ταυρόκρανος ἀγκάλαις
Ἑλίσσων κυκλεῖ χθόνα.

Ad quod Scholiaftes vetus, Καὶ οὗτος ποταμὸν ὑπείληφε τὸν Ὠκεανόν· καὶ Ὅμηρος,

Οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπέην νόσφ' Ὠκεανοῖο.

Paullo poft: Ἐπιεικῶς δὲ τοὺς ποταμοὺς ταυροκράνους ἐζωγράφουν τε, καὶ ἔλεγον· ἴσως ὅτι παραπλήσια τῷ μυκήματι τῶν ταύρων ἡ ἀπήχησις τοῦ ὕδατος ποιεῖ ἐν τοῖς σφόδρα ῥέουσι ποταμοῖς· ἢ διὰ τὸ βίαιον τῶν ὑδάτων, ἅπερ τὴν γῆν διαῤῥήσσουσι παρεμπίπτοντα ὡς ἐν τοῖς κέρασιν οἱ ταῦροι. Vel quia flexuofos diuiduntur in alveos, qui vocantur cornua, ficut apud Euftathium Iliad. ν'. p. 883. Κέρατα ταύρων exp. καμπαί. Alii alias caufas affignant, quas congeffit Meurfius in fuo Comment. Mihi maxime probabilis videtur ea fententia, quae a violento decurfu, et ingenti fonitu ita dictos tradit; res enim, aut homines violenti, et impetuofi *tauris* affimilari folent: adde, quod fluuii, quibus haec nomina tribuunt Poetae, plerumque fint rapidi, et violentes; vt heic de Ocinaro patet, quem, ob fluxionis vehementiam, ἄρην vocauit Poeta. Idem de Eridano conftat apud Virgilium, Georg. IV. v. 370.

Et gemino auratus taurino cornua vultu
Eridanus, quo non alius per pinguia culta
In mare purpureum violentior influit amnis.

Horatius etiam Aufidum *tauriformem* appellat, IV. Od. XIV. 25.

Sic tauriformis voluitur Aufidus.

Quem alibi *longe fonantem*, *violentem*, et *acrem* vocat.

731. Ἴσμα] Huc refpexit Euftathius, Iliad. ε'. Τὸ μέν τοι διὰ τοῦ σ ἴσμα, ὃ καὶ δασύνεται, ἵδρυμα δηλοῖ παρὰ τῷ Λυκόφρονι, ἀπὸ τοῦ ἵζω γενόμενον. Huc etiam refpexit in Odyff. μ'. Δύο δὲ αὐτὰς (Σειρῆνας) ἐμφαίνει ὁ ποιητὴς * καὶ συνέδρομον τινὲς τῷ Ὁμήρῳ, οἱ καὶ ὀνόματα φασὶν εἶναι αὐταῖς Ἀγλαοφήμην καὶ Θελξιέπειαν. Οἱ δὲ νεώτεροι, ἐν οἷς καὶ Λυκόφρων, τρεῖς αὐτὰς ἀριθμοῦσι, Παρθενόπην, Λίγειαν καὶ Λευκωσίαν· ὧν μιᾶς τῆς Παρθενόπης καὶ μνῆμα παρὰ Νεαπολίταις. Οὗτοι δὲ καὶ πτερωτὰς αὐτὰς πλάττουσιν, οὐ μὲν οὕτω καὶ ὁ ποιητής.

732. Πρώτη δὲ etc.] Notum eſt ex Strabone, ludos gymnicos in honorem Parthenopes a Neopolitanis, oraculo iubente, celebratos eſſe, Geograph. lib. V. Νεάπολις ἐκλήθη διὰ τοῦτο, ὅπου δείκνυται μνῆμα τῶν Σειρήνων μιᾶς Παρθενόπης, καὶ ἀγὼν συντελεῖται γυμνικὸς κατὰ μαντείαν.

734. Λαμπαδοῦχον ἐντυνεῖ δρόμον] Hoc ex patrio more factum eſt; nam Λαμπαδηδρομίαι inſtitutum erant Athenienſe, et in honorem Vulcani primum inuentae, quod is eſſet ignis praeſes. Iſter apud Suidam: Ἴστρος δέ φησι λαμπάδα νομίσαι ποιεῖν πρῶτον Ἀθηναίους Ἡφαίστῳ θύοντας, ὑπόμνημα κατανοήσαντας τὴν χρείαν τοῦ πυρὸς διδάξαι τοὺς ἄλλους. Alii in Promethei memoriam inſtitutas referunt, quod is primus ſurreptum a Vulcano ignem mortalibus praebuiſſet, ſecundum illud Aeſchyli in Prometheo, vbi quidam de Prometheo ſic loquitur.

> Τὸ σὸν γὰρ ἄνθος, παντέχνου πυρὸς σέλας,
> Θνητοῖσι κλέψας ὤπασεν. —

Mineruae etiam peragi ſolebat hoc certamen. Ariſtophanis Scholiaſtes ad Ranas: Ὁ τῆς Λαμπάδος δὲ ἀγὼν τρίτον Ἀθήνησιν ἤγετο, κατὰ τὰ Προμήθεια, Ἡφαίστεια, Παναθήναια. Poſtea etiam Pani, vt conſtat ex Herod. lib. VI. Qui certabant, pedibus currebant in caeteris, in Panathenaeis ſolum equitabant; quod quidem contra vetus inſtitutum erat, vt refert Plato, de Repub. lib. I. Οὐδ' ἴστε, ὅτι λαμπὰς ἔσται ἀφ' ἵππων πρὸς ἑσπέραν τῇ θεῷ; Ἀφ' ἵππων; ἦν δ' ἐγώ, καινόν γε τοῦτο. Modus certaminis erat, vt lampadem alii aliis tradentes, qui ardentem ad metam perferre poſſet, is victor eſſet; quod ſi nemo id faceret, victoria iniudicata relinquebatur. Pauſanias in Atticis: Ἐν Ἀκαδημίᾳ δέ ἐστι Προμηθέως βωμὸς, καὶ θέουσιν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν, ἔχοντες καιομένας λαμπάδας· τὸ δὲ ἀγώνισμα, ὁμοῦ τῷ δρόμῳ φυλάξαι τὴν δᾷδα ἔτι καιομένην, ἐστίν. ἀποσβεσθείσης δὲ, οὐδέν ἐστι τῆς νίκης τῷ πρώτῳ, δευτέρῳ δ' ἀντ' αὐτοῦ μέτεστιν· εἰ δὲ μηδὲ τούτῳ καίοιτο, ὁ τρίτος ἐστὶν ὁ κρατῶν· εἰ δὲ καὶ πᾶσιν ἀποσβεσθείη, οὐδείς ἐστιν ὅτῳ καταλείπεται ἡ νίκη. Quoniam vero peſſime cum eo actum eſt, cui primae currendi partes obtigerunt, vices ſortiendo, aut ſimili modo, cuilibet datas eſſe certum eſt. Interpres vetus Perſii Satir. VI. *Apud Athenas, cum iuuenes ludos curſu celebrabant, qui victor eſſet, primus facem tollebat, deinde ſequenti tradebat, et ſecundus tertio; ſimiliter omnes, donec currentium nu-*

merus impleretur. Hinc ducta metaphora prouerbio originem dedit, *Curſu lampada tradere;* quo ſignificamus aliquem, quae ſua erant, ſucceſſori poſſidenda dare. Lucretius lib. II.

Inque breui ſpatio mutantur ſecla animantum,
Et quaſi curſores vitai lampada tradunt.

Et Perſius Sat. VI. v. 61.

Qui prior es, cur me in decurſu lampada poſcas?

738. Βύκτας δ' ἐν ἀσκῷ] Huc ſpectant, quae occurrunt apud Etymologici auctorem: Βύκτης, ἠχητικὸς, ὁ μεγάλα ἠχῶν. Ὅμηρος· Βυκτάων ἀνέμων. καὶ Λυκόφρων· Βύκτας ἐν ἀσκῷ συγκατακλείσας βοός. Παρὰ τὸ βύω, βέβυσμαι, παράγωγον· βύζω, ὁ παρακείμενος βέβυκται, ἐξ αὐτοῦ βύκτης. ἢ πεποίηται ἀπὸ τοῦ βυθοῦ καὶ τὸ ἀράττειν, ἢ παρὰ τὸ βυ, βύκτης· τὸ γὰρ βυ, ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἐλέγετο.

745. Ἀναυλόχητον αὐτοκαύδαλον σκάφος] Αὐτοκάβδαλον legit Etymologici Auctor, ſimulque totum hunc locum explicauit: Αὐτοκάβδαλον σκάφος, (inquit) Λυκόφρων· Ἀναυλόχητον τὴν μικρὰν λέγει, οὐ γὰρ ἦν ναῦς, ἀλλ' αὐτοσχέδιον πλοῖον, οὐδέπω ἐν ὅρμῳ καὶ λιμένι καταλεγόμενον, ναυλόχους γὰρ ἔλεγον τοὺς λιμένας. Αὐτοκάβδαλον δὲ, τὸ εἰκῆ καὶ ὡσαύτως καὶ αὐτουργὸν γεγονός. κυρίως δὲ ἡ λέξις ἐπὶ τῶν ἀλφίτων εἴρηται, τὸ ὡς ἔτυχε φυραθὲν ἄλευρον, αὐτοκάβδαλον. Eandem lectionem ſeruant Suidas et Phauorinus, ſed tacito Lycophronis nomine: Αὐτοκάβδαλος ναῦς, ἢ αὐτοκάβδαλον σκάφος, αὐτοσχέδιον· κυρίως δὲ ἡ λέξις ἐπὶ τῶν ἀλφίτων εἴρηται, τὸ γὰρ ὡς ἔτυχε φυραθὲν ἄλευρον, αὐτοκάβδαλον λέγεται. His etiam conſentit Heſychius: Αὐτοκάβδαλα, αὐτοσχέδια ποιήματα εὐτελῆ.

747. Βάριν] Haec vox varia habet ſignificata. Heſychius: Βάρις, πλοῖον, ἢ τεῖχος, ἢ στοὰ, ἢ πύργος. Suidas: Βάρεις, πλοῖα, τείχη, στοαὶ, αὐλαὶ, πύργοι, σφαῖραι. Hoc in loco pro naui ponitur, vt apud Aeſchylum in Perſis,

Βαρίδεσσιποντίαις. — —

Vbi Scholiaſtes tradit vocem eſſe Perſicam, et ab vrbe quadam Perſiae dictam: Ταῖς (inquit) ἀπὸ Βάρεως οὔσαις. ἥτις ἐστὶ πόλις Περσίδος, ἐξ ἧς καὶ αἱ νῆες βαρίδες. Alii tradunt Ionum eſſe propriam. Phauorinus: Βάρεις, τὰς ναῦς λέγουσιν οἱ Ἴωνες. Herodotus autem tradit Aegyptiacum eſſe naui-

gii fluuialis genus, ex ſpina factum, in Euterpe cap. II. quod totum caput nihil aliud continet praeter harum nauium deſcriptionem. Huic conſentit Aeſchylus in Ἱκέτ. v. 842. vbi praeco Danai filiabus, quas Aegyptia nauis Argos vexerat, ait,

Σοῦσθε, σοῦσθ' ἐπὶ βᾶ-
ριν ὅπως ποδῶν.

Et eiusdem Tragoediae v. 880.

Αἰγυπτίαν δὲ βᾶριν οὐχ ὑπερθορῇ.

Huc etiam facit Propertii illud, quod de Cleopatra, Aegypti regina, dicitur,

Baridos et contis roſtra Liburna ſequi.

754. Ἀστῷ σύνοικος Θρᾳκίας Ἀνθηδόνος] Hunc verſum laudauit Stephanus, Ἀνθηδὼν, πόλις Βοιωτίας· Ὅμηρος,

— *Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόεσσαν.*

Ἀπὸ Ἀνθηδόνος, τοῦ Δίου, τοῦ Ἄνθου, τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Ἀλκης τῆς Ἄβαντος. συνῴκισαν δὲ αὐτὴν Θρᾷκες, ὡς Λυκόφρων,

Ἀστῷ σύνοικος Θρηϊκίας Ἀνθηδόνος.

Ἢ διὰ τὸ πασῶν ἀνθηροτάτην εἶναι. Glauci porro hiſtoria nota eſt ex Metam. VII. et XIII.

766. Οὔπω μάλ' οὔπω etc.] Elegans tranſitio ad domeſtica infortunia, quibus Vlyſſes vexatus eſt. Caeterum geminatis vocibus vti ſolent Poetae, quotiescumque gravior, et vehementior affectus exprimendus, aut excitandus eſt: vnde cum Thebae eſſent obſeſſae, chorus mulierum timore perculſus, Martem duplicata prece inuocant, apud Aeſchylum in Thebis,

— *ἔπιδ', ἔπιδε πόλιν.*

Ad quod Scholiaſtes: Ἠθικὸν τὸ δὶς ἀναφωνῆσαι, δειλίαν γὰρ ἐμφαίνουσι διὰ τοῦτο. Ibidem Neptuno precantur in ſimili formula,

— *Ποσειδῶν, ἐπίλυσιν*
Φόβου ἐπίλυσιν δίδου. —

Vbi iterum Scholiaſtes: Πάλιν δὶς εἶπε τὸ ἐπίλυσιν· τεταραγμένης δὲ ψυχῆς ταῦτα ἤδη, καὶ ἐμφάσεως ἕνεκα λεγόμενα. Huius generis exempla vbique occurrunt apud Aeſchylum, et

Euripidem, qui miri ſunt in affectibus mouendis artifices; ſed nec Comicorum ludis ingrata ſunt. Ariſtophanes Auibus,

> Πολὺ δὲ πολὺ χαλεπωτάτους λόγους
> Ἤνεγκας, ἄνθρωφ'. —

767. Μέλανθος] Euſtathius Iliad. α. Μέλανθος Ποσειδῶν παρὰ Λυκόφρονι, διὰ τὴν τοῦ πόντου μελανίαν. Poteſt etiam Melanthus appellari a Melantho, Protei filia, ex qua Amycum genuit.

Ibid. Ἱππηγέτην] Notum eſt, Neptuno adſcriptam fuiſſe equorum curam, et inuentionem; vnde Ἱπποκούριον, et Ἵππιον pluribus in locis dictum, et ſub eo nomine cultum, et templis, arisque honoratum legimus apud Pauſaniam, aliosque. Vnum tantum Pauſaniae locum adducam, in quo nominis rationem reddit, in Achaicis: Ὠνομάσθαι δὲ Ἵππιον τὸν θεὸν πείθοιτο μὲν ἄν τις καὶ ἐπ' αἰτίαις ἄλλαις, ἐγὼ δὲ εὑρετὴν ἱππικῆς ὄντα, ἀπὸ τούτου σχεῖν καὶ τοὔνομα εἰκάζω. Ὅμηρος μέν γε ἵππων ἄθλοις Μενελάου κατὰ τοῦ θεοῦ τούτου πρόκλησιν περιέθηκεν ὅρκον,

> Ἵππων ἁψάμενος γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
> Ὄμνυθι μηδὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι.

Πάμφως δὲ, ὃς Ἀθηναίοις τοὺς ἀρχαιοτάτους ὕμνων ἐποίησεν, εἶναι φησὶ τὸν Ποσειδῶνα,

> Ἵππων τὲ δωτῆρα, νεῶν τ' ἰθυκρηδέμνων.

Οὕτω διὰ τὴν ἱππικὴν, καὶ οὐκ ἀπὸ ἑτέρας προφάσεως τὸ ὄνομα ἔσχηκεν.

768. Ναύλοχον Ῥείθρου σκέπας] Rhithri, Ithacae naualis, meminit Homerus in Odyſſ. α. v. 180.

> Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
> Ἐν λιμένι Ῥείθρῳ ὑπὸ Νηΐῳ ὑλήεντι.

Vbi Euſtathius nominis huius rationem explicauit: Φασὶν οἱ παλαιοὶ Ῥεῖθρον κατὰ κύριόν τι ὄνομα καλεῖσθαι τὸν ἐν Ἰθάκῃ λιμένα, διὰ τὸν εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ Νηΐου καταῤῥέοντα χείμαῤῥον. Paullo poſt: Νήϊον, ὄρος Ἰθάκης κάθυγρον, ὅπερ εἰς τὸν ὑποκείμενον καταῤῥέον λιμένα, ἐκ τοῦ συμβαίνοντος τῷ λιμένι, Ῥεῖθρον προσαγορεύεται· καὶ σημείωται, ὅτι κατὰ ταύτην τὴν ἱστορίαν, καὶ τὸ ὑπερκείμενον τοῦ λιμένος Ῥεῖθρον λέγεται, καὶ οὐ μόνος αὐτὸς λιμήν.

769. Νηρίτου πρυῶνας] Neriti, montis Ithaci, meminit pluribus in locis Homerus, eique varia tribuit epitheta, vt Iliad. β'. 632.

Οἵ τ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον.

Et Odyſſ. ι. 81.

Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον, ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές. —

771. Ἡ δὲ βασσάρα] Βασσάρα Baccham denotat, quae pro meretrice, ſeu libidinoſa ponitur, ſicut ſupra θυὰς, v. 143. qui locus videndus. Etymologicographus: Βασσάρα σημαίνει κυρίως τὴν Βάκχην· ἀπὸ τούτου δὲ ἡ καταφερὴς καὶ πόρνος γυνὴ εἴρηται βασσάρα. Suidas: Βασσαρὶς, ἑταίρα, πόρνη· ἐν ἐπιγράμματι,

Βασσαρὶς Εὐρυνόμη σκοπελοδρόμος, ἥ ποτε ταύρων
Πολλὰ τανυκραίρων στέρνα χαραξαμένη.

Ad Penelopen quod attinet, Mantinenſium erat ſermo, ipſam, abſente Vlyſſe, procos vltro ad ſe vocaſſe, et hanc ob cauſam ab Vlyſſe reduce repudiatam primo Spartam ſe recepiſſe, deinde Mantineam, vbi vitam finiit. Auctor eſt Pauſanias in Arcadicis: Μαντινέων δὲ ὁ ἐς αὐτὴν λόγος Πηνελόπην φησὶν ὑπὸ Ὀδυσσέως καταγνωσθεῖσαν, ὡς ἐπισπαστοὺς ἐσαγάγοιτο ἐς τὸν οἶκον, καὶ ἀποπεμφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, τὸ μὲν παραυτίκα εἰς Λακεδαίμονα ἀπελθεῖν, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἐκ τῆς Σπάρτης ἐς Μαντίνειαν μετοικῆσαι, καί οἱ τοῦ βίου τὴν τελευτὴν ἐνταῦθα συμβῆναι. Huc ſpectant, quae tradit Euſtath. in Odyſſ. β'. Σημείωσαι δὲ, ὅτι Ὅμηρος, καὶ οἱ καθ' Ὅμηρον σώφρονα ἐν ταῖς μάλιστα ἱστοροῦσι τὴν Πηνελόπην. Λυκόφρων δὲ, καὶ εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος, κασσωρίδα τὴν καλὴν Πηνελόπην παραδιδόασι· καὶ τὸ πάντη ἀπίθανον, καὶ πᾶσι τοῖς μνηστῆρσιν αὐτὴν καθυπάγουσι, καὶ ἐκ τοιαύτης ὑποθέσεως τὸν μυθικὸν γεννῶσι Πᾶνα. Ἕτεροι δὲ σεμνότερον ληροῦντες, Ἑρμῆν συνευνάζουσι τῇ Πηνελόπῃ, ὅθεν ὁ Πὰν, ὃν καὶ κατάρξαι τῆς ὑφαντικῆς φασί τινες, ὅθεν καὶ τὸ πανίον παρῆκται.

775. Οἰκετῶν] Praecipue Melanthei et Melanthus. vid. Odyſſ. ρ'. 234. Odyſſ. σ'. 320. Odyſſ. τ'. 65.

776. Εὐλόφῳ νώτῳ φέρειν] i. e. dorſo toroſo et forti. Similiter Sophocles Oedip. dixit εὐλόφως φέρειν.

783. Ἑκουσίαν σμώδιγγα] Vlyſſes verberibus caedi ſe paſſus eſt, vt Troianos falleret. Quo ſpectant Euſta-

thii verba in Odyss. δ'. quo loco Homerus de Vlysse ait:

Ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.

Ἤγαγε (inquit) καταφρόνησιν τῶν Τρώων πολλὴν, τήν τε Ἑλένην, ὡς εἰκὸς, ἀναπείσας, καὶ τὸ τεῖχος ἀναμετρήσας, καὶ τὰ Τρωϊκὰ μαθὼν βουλεύματα, καὶ τὰς πύλας δὲ γνοὺς, διὰ τὸν μηχανηθησόμενον δούρειον ἵππον, ὅσον εἶχον διάστημα. ἢ καὶ τὸ Παλλάδιον ἁρπάσας, περὶ οὗ καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ. ταῦτα γὰρ αἴτια φασὶ τοῦ καταδῦναι τὸν Ὀδυσσέα λάθρα εἰς Τροίαν, αἰκισάμενον ἑαυτὸν, ἵνα ὡς ἐχθραίνων τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ τῷ βασιλεῖ, προσδεχθείη τοῖς πολεμίοις.

793. Σύφαρ θανεῖται] Notum est apud Naturalis Historiae Scriptores, quaedam animalia iuuentutem renovare, pellem antiquam et rugosam deponendo. Auctor est Aristoteles Hist. Animal. lib. VIII. cap. XVII. Τῶν δὲ φωλούντων ἔνιοι τὸ καλούμενον γῆρας ἐκδύουσιν· ἔστι δὲ τοῦτο ἔσχατον δέρμα, καὶ τὸ περὶ τὰς γενέσεις κέλυφος. Inter haec porro maxime celebris est serpens. Idem paullo post: Καὶ μάλιστα πάντων οἱ ὄφεις· ἐκδύνουσι γὰρ τοῦ ἔαρος, ὅταν ἐξιῶσι, καὶ τοῦ μετοπώρου πάλιν. Simile aliquid cicadae accidit. Idem loco citato: Οἱ δὲ τέττιγες, ὅταν ἐξέλθωσι, καθιζάνουσιν ἐπί τε τὰς ἐλαίας, καὶ καλάμους, περιῤῥαγέντος δὲ τοῦ κελύφους ἐξέρχονται, ἐγκαταλιπόντες ὑγρότητα μικρὰν, καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀναπέτονται καὶ ᾄδουσι. Horum vtriusque depositum vocabant σύφαρ, vt ait Suidas: Σύφαρ, ἔνδυμα τοῦ ὄφεως, καὶ τοῦ τέττιγος, παρὰ τὴν λεπίδα. Vnde nihil mirum, si pellis arida pro sicca et exsangui, iamque in tumulum deponenda senectute sumatur. Hesychius: Σύφαρ, γῆρας ὑπέρτατον, οἱ δὲ τοῦ ὄφεως καὶ τὸ ἐῤῥυτιδωμένον σῦκον. Rem totam latius tractauit, et hunc Lycophronis locum ex professo explicauit Etymologici Auctor: Σύφαρ, οὐχ ἁπλῶς τὸ γῆρας, ἀλλ' ὡς ἐπιγέννημα γήρως, καὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας τὸ κατεῤῥυσσωμένον, τουτέστι τὸ δέρμα· καὶ Σώφρων ἐν τοῖς Ἀνδρείοις δεδήλωκε Μίμοις εἰπὼν,

Τί μὰν ξύσιλος; τί γὰρ σύφαρ ἀντ' ἀνδρός;

Ἐν τούτοις γὰρ τὸν ἀνακρινόμενον γέροντα ξύσιλον παίζων εἴρηκεν, ἀπὸ τοῦ κνᾶσθαι καὶ ξύειν τὸ δέρμα. κἀπειδὴ ἀποκρινόμενον σύφαρ ἀντ' ἀνδρὸς, τουτέστι δέρμα ψιλὸν, ὡς τῶν ἄλλων ἤδη δεδαπανημένων. τινὲς δὲ τὸ τοῦ ὄφεως γῆρας σύφαρ λέγουσι, τὸ ἀποσυρόμενον· Λυκόφρων δὲ τὸ λίαν γεγηρακός. Item Eustathius in Odyss. ὁ.

vbi dicitur, quod ὁ παρὰ τῷ Λυκόφρονι σύφαρ eſt ἐσχατογήρως.

794. Κόραξ] Coruum Vlyſſem ſenio confectum vocat; nam iſta auis dicitur quinque, vel etiam nouem ſecula viuere, vt ait Plinius lib. VII. cap. LXVIII. Ariſtoph. in Auibus,

Οὐκ οἶσθα ὅτι πέντε γενεὰς ζώει λακέρυζα κορώνη.

Vbi Scholiaſtes vetus, Καλῶς καὶ τοῦτο παρὰ τὸ Ἡσιόδειον παίζει,

Ἐννέα γὰρ ζώει γενεὰς λακέρυζα κορώνη.

Vnde coruus apud Poetas longaeuitatis exemplum eſt. Iuuenalis Sat. X. 246.

Rex Pylius, magno ſi quidquam credis Homero,
Exemplum vitae fuit a cornice ſecundae.

Et Horatius lib. IV. Od. XIII. 25.

— *ſeruatura parem*
Cornicis vetulae temporibus Lycen.

799. Εὐρυτὰν στέψει λεώς] Stephanus putauit Eurytanas eſſe Italiae populos: Εὐρυτᾶνες, (inquit) ἔθνος Ἰταλικόν· Λυκόφρων,

Μάντιν δὲ νεκρὸν Εὐρυτὰν στέψει λεώς.

Rectius tamen, vt videtur, Tzetzes in Aetolia, idque ex Ariſtotelis ſententia, collocauit; nam et huic conſentit Thucydides, extremo lib. I. Ἐπιχειρεῖν δ' ἐκέλευον πρῶτον μὲν Ἀποδώτοις, ἔπειτα δὲ Ὀφιονεῦσι, καὶ μετὰ τούτους, Εὐρυτᾶσιν, ὅπερ μέγιστον μέρος ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν, ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν, καὶ ὠμοφάγοι εἰσὶν, ὡς λέγονται. Item Strabo lib. X. Εἶναί τε φῦλόν τι Αἰτωλικὸν τοῦτο, ὡς Ὀφιεῖς, καὶ Ἀγραίους, καὶ Εὐρυτᾶνας, καὶ ἄλλα πλείω. Idem paullo ante: Εὔηνος ποταμὸς ἄρχεται μὲν ἐκ Βωμιαίων ἐν Ὀφιεῦσιν Αἰτωλικοῦ ἔθνους, καθάπερ καὶ οἱ Εὐρυτᾶνες, καὶ Ἀγραῖοι, καὶ Κουρῆτες, etc. In Stephano igitur pro Ἰταλικὸν repono Αἰτωλικόν.

800. Τραμπύας ἐδέθλιον] Dicit Canterus, Tireſiam apud Homerum, cum Vlyſſi fata ſua, et mortis locum praedicit, non velle Κελκέαν, aut Βουνίμαν Euſtathii, ſed regiones, quas hoc in loco deſcribit Lycophron. At vero hae regiones eaedem prorſus videntur cum illis, quas

indicauit Euſtathius; nam Bunimi ſunt Trampyae vicini, teſte Stephano: Τράμπυα, πόλις τῆς Ἠπείρου, πλησίον Βουνίμων. Idem etiam tradit in Βούνειμα.

802. Τυμφαῖος] Tymphaea vrbs, et Tymphe mons erat in Theſprotia. Stephanus: Τύμφη, ὄρος Θεσπρωτικόν· καὶ Τυμφαία, πόλις. Tymphaeis porro vicini erant *Aethices.* Strabo lib. VII. Ἠπειρῶται δ' εἰσὶ καὶ Ἀμφίλοχοι, καὶ οἱ ὑπερκείμενοι καὶ συνάπτοντες τοῖς Ἰλλυρικοῖς ὄρεσι, τραχεῖαν οἰκοῦντες χώραν, Μολοττοί τε, καὶ Ἀθαμάνες, καὶ Αἴθικες, καὶ Τυμφαῖοι. Vetus Homeri Scholiaſtes, cuius verba vſurpauit Euſtathius, narrat Aethices, ſecundum quosdam, Theſſalicam eſſe gentem, Epiro conterminam: ſecundum alios, Macedoniae: ſecundum alios, Perrhaebiae. Αἴθικες, (inquit) ἔθνος Θετταλικὸν, ὑπερκείμενον τῆς Ἠπείρου· ἢ, ὥς τινες, Μακεδονίας· ἄλλοι δὲ εἶπον, Περαιβίας. Il. β'. v. 744.

821. Πλάτιν] i. e. τὴν ἄπιστον γυναῖκα, ſecundum Heſychium, quae ſignificatio huic loco adprime conuenit. Ariſtophanes πλάτιδα vxorem ſimpliciter dixit, in Acharn.

Καὶ τοῖς παιδίοισι, καὶ τῇ πλάτιδι.

Ad quod Scholiaſtes vetus: Πλάτιδι, τῇ γυναικὶ, παρὰ τὸ πελάζειν τῷ ἀνδρὶ κατὰ τὴν κοίτην.

832. Ξένη] Cur hoc nomine inſigniatur Venus, diverſam a Scholiaſte rationem reddit Herodotus, lib. II. cap. CXII. in Aegypti deſcriptione: Ἔστι δὲ ἐν τῷ τεμένει τοῦ Πρωτέως ἱρὸν, τὸ καλέεται Ξείνης Ἀφροδίτης· συμβάλλομαι δὲ τοῦτο τὸ ἱρὸν Ἑλένης τῆς Τυνδάρεω, καὶ τὸν λόγον ἀκηκοὼς, ὡς διαιτήθη Ἑλένη παρὰ Πρωτεῖ, καὶ δὴ καὶ ὅτι Ξείνης Ἀφροδίτης ἐπώνυμόν ἐστι, ὅσα γὰρ ἄλλῃ ἄλλης Ἀφροδίτης ἱρά ἐστι, οὐδαμᾶ Ξείνης ἐπικαλέεται.

843. Τῆς δειρόπαιδος γαλῆς] Muſtelam in collo geſtare, et ex ore partum edere ſciunt Naturae Inueſtigatores, qui hac de re conſulendi ſunt. Cauſa, quam reddunt fabularum auctores, haec eſt: Galanthis, Alcmenae ancilla, cum domina ſua partus doloribus laborans, a Iunone, ne pareret, impediretur, mira aſtutia dicitur Deam eluſiſſe: veniſſe quippe ad eam riſu ac laetitia geſtientem, et ſolutam iam partu reginam mentiendo confinxiſſe: qua re intellecta, admiratione ſimul ac dolore concita Dea ſolutis

manibus ſurrexit. Tunc ſubito Alcmena ſine vllo cruciatu Herculem enixa eſt. Dea vero indignata, mox Galanthidem in animal ſui nominis, γαλῆν nempe, mutauit, hac addita poena, vt ore, quo praecipue peccauerat, pareret. Ouidius Metam. lib. IX. Fab. VI.

Numine decepto riſiſſe Galanthida fama eſt;
Ridentem prenſamque ipſis Dea ſaeua capillis
Traxit, et e terra corpus releuare volentem
Arcuit, inque pedes mutauit brachia primos.
Strenuitas antiqua manet; nec terga colorem
Amiſere ſuum: forma eſt diuerſa priori;
Quae, quia mendaci parientem iuuerat ore,
Ore parit, noſtrasque domos, velut ante, frequentat.

848. Καὶ ῥεῖθρον Ἀσβύσταο] Asbyſtes fluuius dicitur gentili nomine; Asbyſtas autem, ſeu Asbytas, vel Asbetas Libyae partem illam habitaſſe, vbi Cyrenaei vrbem condiderunt, adnotat Salmaſius ex Callimacho, qui ipſum Cyrenarum ſolum vocat Ἀσβυστίδα γαῖαν. Herodotus vero tradit Cyrenaeis finitimos eſſe, et regionem mediterraneam incolere, Cyrenaeos autem maritimam, lib. IV. cap. CLXX. Γιγαμέων ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Ἀσβύσται· οὗτοι τὸ ὑπὲρ Κυρήνης οἰκέουσιν· ἐπὶ θάλασσαν δὲ οὐ κατήκουσιν Ἀσβύσται, τὸ γὰρ παρὰ θάλασσαν Κυρηναῖοι νέμονται. Huic conſentire videtur Dionyſius, additque celebre illud Iouis Ammonis templum ad Asbyſtas eſſe, Περιηγ. v. 211.

Ἀσβύσται δ᾽ ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι,
Καὶ τέμενος Λιβυκοῖο θεοῦ ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ.

849. Δυσόδμοις θηρσὶ] i. e. phocis, ſecundum illud Homeri Odyſſ. v. 403.

Πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβένθεος ὀδμήν.

Et v. 442.

Φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή.

Easdem χαμευνάδας vocat, quod meridie e mari egrediantur, et in antris quibusdam humi dormiant, vt tradit idem auctor, Odyſſea citata.

850. Ἀργείας κυνὸς] Cur Helenam Argiuam appellat, cum notum ſit omnibus Laconicae fuiſſe originis? Quia,

nempe, Argos pro tota Peloponneso vsurpari solebat. Similiter Homerus Iliad. β'.

> Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
> Ἀργείην Ἑλένην. —

Vbi Eustathius: Ἐνταῦθα καὶ Ἀργείην τὴν Λακωνικὴν Ἑλένην λέγει, ὡς καὶ τῆς Λακεδαίμονος Ἄργους καλουμένης, καθάπερ ὅλη ποτὲ ἡ Πελοπόννησος. Hesychius: Ἄργος, Πελοπόννησος.

851. Κόρης] Κόρη nonnumquam opponitur τῇ γαμηθείσῃ, et virginem innuptam denotat, vt apud Sophoclem Trachin. v. 541.

> Κόρην γὰρ οἶμαι δ᾽ οὐκέτ᾽, ἀλλ᾽ ἐζευγμένην.

Hic vero sensus non potest esse huius loci. Sumitur etiam pro muliere quauis iuuene, vt apud Homerum Iliad. ζ'.

> Κουράων ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
> Δώδεκ᾽ ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
> Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι, ἔνθα δὲ γαμβροὶ
> Κοιμῶνται Πριάμοιο παρ᾽ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.

Vbi κούρας vocat Priamidarum vxores; vti etiam Chryseidem, postquam fuisset Agamemnonis concubina, κούρην appellauit, Iliad. α'.

> Πρίν γ᾽ ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην.

Et paullo post,

> Μήτε σὺ τόνδ᾽ ἀγαθός περ ἐὼν ἀποαίρεο κούρην.

Vide quae Eustathius in haec loca adnotauit. Similiter Lucretiam, nobilem matronam, Collatini vxorem, Ouidius *puellam* vocauit, Fast. lib. II. v. 810.

> *Succubuit famae victa puella metu.*

Et ipsam Helenam *puellam* appellat apud eundem Hermione, Epist. ad Orestem v. 19.

> *Sit socer exemplo nuptae repetitor ademtae,*
> *Cui pia militiae causa puella fuit.*

Κόραι etiam dicebantur apud Molossos pulcrae omnes, et formosae, vt obseruat Tzetzes; vnde etiam Proserpinam, quam narrant Aidonei, Molossorum regis, filiam fuisse, κόρην dictam nonnulli tradiderunt. Suidas in v. Κόρη, Ἐπὶ

τῶν κριτῶν τῶν Ἰουδαίων ἐβασίλευσε Μολοσσῶν Ἄιδης, ὃς ἔσχε θυγατέρα, ἣν ἐκάλεσε Κόρην Περσεφόνην, τὰς γὰρ εὐπρεπεῖς γυναῖκας οἱ Μολοσσοὶ κόρας ἐκάλουν.

853. Καὶ δῶρ' ἀνάψει παρθένῳ σκυλητρίᾳ] Mineruae, tamquam belli Deae, dicari solebant spolia bello capta, vnde ἀγελεία, ληῖτις, etc. apud Homerum, aliosque Poetas dici solet. Iliad. κ'. vbi de spoliis a Dolone captis verba facit,

Καὶ τά γ' Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεὺς
Ὑψόσ' ἀνέσχεθε χειρί. —

Vbi Eustathius: Τὸ ληΐτιδι ἴσως μὲν ὅμοιόν ἐστι τῇ ἀγελείᾳ, εἴπερ ἐκείνη γίνεται παρὰ τὸ ἄγειν λείαν· ἧς μέρος καὶ τὰ λάφυρα, εἴτουν σκῦλα, ἐξ ὧν σκυλήτρια παρὰ Λυκόφρονι Ἀθηνᾶ.

854. Ταμάσιον κρατῆρα] i. e. aeneum; a Tamasa, Cypri vrbe, vbi μέταλλα χαλκοῦ ἐστιν ἄφθονα, vt ait Strabo. Est et alia Tamasa, vel Temesa, Brutiorum in Italia vrbs, metallis etiam clara. Ouidius Metam. XV.

Hippotadaeque domos regis, Temesesque metalla,
Leucosiamque petit, tepidique rosaria Paesti.

Harum vtra sit hoc in loco intelligenda, dubitari potest; vt neque constat, ad vtram pertineat illud Homeri Odyss. α. v. 184.

Πλείων οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους
Εἰς Ταμέσην μετὰ χαλκόν. —

Eustathius in hunc locum Cypriam Temesam a Lycophrone designatam putat: Τὴν μὲν ἐν Κύπρῳ Τεμέσαν, Τάμασον ἀξιοῦσι διὰ τοῦ α οἱ παλαιοὶ λέγεσθαι, ἀφ' ἧς καὶ παρὰ Λυκόφρονι ὁ Ταμάσιος κρατήρ.

854. Σῖρις] Siris Italiae erat vrbs, a Troianis domi profugis condita, et a muliere quadam, vel fluuio praeterlabente nominata. Athenaeus Deipn. lib. XII. Καὶ οἱ τὴν Σῖριν δὲ κατοικοῦντες, ἣν πρῶτον κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες. Paullo post: Ὠνομάσθη δ' ἡ Σῖρις (ὡς μὲν Τίμαιος φησὶ, καὶ Εὐριπίδης ἐν Δεσμώτιδι Μελανίππῃ) ἀπὸ γυναικός τινος Σίριδος· ὡς δ' Ἀρχίλοχος, ἀπὸ ποταμοῦ. Eadem fuit cum Heraclea, si Plinio fides habenda sit, lib. III. cap. XI. *Similiter est inter Sirin et Acirin Heraclea, aliquando Siris vocitata.* Strabo tamen tradit ab Heraclea diuersam, eiusque nauale

fuiſſe, Geogr. lib. VI. Εἶθ' Ἡρακλεόπολις, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης· καὶ ποταμοὶ δύο πλωτοὶ, Ἄκιρις καὶ Σῖρις, ἐφ' οὗ πόλις ἦν ὁμώνυμος Τρωϊκή· χρόνῳ δὲ, τῆς Ἡρακλείας ἐντεῦθεν οἰκισθείσης ὑπὸ Ταραντίνων, ἐπίνειον αὕτη τῶν Ἡρακλεωτῶν ὑπῆρξε· διεῖχε δ' Ἡρακλείας μὲν τέτταρας καὶ εἴκοσι σταδίους, Θουρίων δὲ περὶ λ' καὶ τ'. Poſtea Polieum dicebatur, a Minerua Poliade. Stephanus: Σῖρις, πόλις Ἰταλίας πλησίον τοῦ Μεταποντίου, καὶ ποταμός· μετωνομάσθη δὲ καὶ Πολίειον ἀπὸ τῆς ἐν Ἰλίῳ Πολιάδος Ἀθηνᾶς.

Ibid. Λακινίου μυχοὺς] Λακινίους μυχοὺς legit Stephanus: Λακίνιον, ὄρος Κρότωνος· Λυκόφρων,

— καὶ Λακινίους μυχούς.

Τὸ ἐθνικὸν, Λακίνιος· καὶ τὸ κύριον τοῦ ἥρωος, ἀφ' οὗ τὸ ὄρος. Clarum heic erat Iunonis templum, donariis pretioſis refertum. Strabo lib. VI. Μετὰ δὲ τὸ Σκυλλήτιον ἡ Κροτωνιᾶτις χώρα, καὶ τῶν Ἰαπύγων ἄκραι τρεῖς· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Λακίνιον, Ἥρας ἱερὸν, πλούσιόν ποτε ὑπάρξαν, καὶ πολλῶν ἀναθημάτων μεστόν. Ouidius Metamorph. XV.

Italiam tenuit, praeterque Lacinia templa
Nobilitata Dea, Scyllaeaque littora fertur.

Et Dionyſ. Perieg. 368.

Τοὺς δὲ μέθ' ἑξείης Μεταπόντιοι· ἐγγύθι δὲ σφῶν
Ἱμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο Κρότωνος,
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρου προχοῇσιν·
Ἔνθα κεν αἰπὺν ἴδοιο Λακινιάδος δόμον Ἥρης.

Hinc Iuno *Diua Lacinia* dicitur. Virgilius Aeneid. III. 551.

Hinc ſinus Herculei (ſi vera eſt fama) Tarenti
Cernitur, attollit ſe Diua Lacinia contra.

860. Τὸν εἰνάπηχυν] i. e. Achillem, quem nihil mirum ſi Poeta vocet *nouemcubitalem*, cum apud Hiſtoriae Scriptores memorentur homines inuſitatae ſtaturae, vt apud Herodotum Oreſtes ſeptemcubitalis, aliique; apud Poetas vero nihil frequentius. Apud Homerum Otus et Ephialtes nouennes dicuntur latitudine ſeptemcubitales fuiſſe, proceritate autem ſeptem vlnarum, Odyſſ. λ'.

Ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
Εὖρος, ἀτὰρ μῆκος γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.

Hunc tamen locum Meurſius non vult ſtricte quoad verba accipi; quem in finem Heſychii verba citauit, quae Homeri verſus, antea obſcuros, mire explicare, et luce ſuffundere ait: Ἐννεαπήχεες ἦσαν· ἐπαινοῦσι τινὲς τὴν ἀκρίβειαν, τὰ γὰρ σύμμετρα τῶν σωμάτων τοῦ πλάτους τὸ μῆκος τετραπλάσιον ἔχει. Miror porro, quis heic doctiſſimo viro impoſuerit, neque enim Heſychii verba aut eius ſententiam confirmant, aut Homero lucem vel minimam praebent; nihil enim aliud voluit, quam quod laudanda nonnullis videatur Homeri ἀκρίβεια, qui menſuram Oti et Ephialtis quadruplo maiorem quoad longitudinem fecit, quam quoad latitudinem; quia corpora, ſecundum accuratas proportionum, et ſymmetriae regulas, ita ſe habere debent: videtur enim ὀργυιά, ſecundum Heſychium, par eſſe πήχεσι quatuor.

862. Καὶ μήτε χρυσῷ φαιδρὰ etc.] Habitum lugentium deſcribit Poeta; ſolebant enim ii, ornamentis et ſplendore omni abiectis, pullatas veſtes induere. Ouidius Metamorph. VI. Fab. VIII. de Progne loquens, poſtquam Philomelae ſororis mortem acceperat,

— — velamina Progne
Diripit ex humeris auro fulgentia lato,
Induiturque atras veſtes. —

Idem facit Althaea, cum fratres eius occidiſſet Meleager. Metam. VIII. Fab. IV.

— plangore dato moeſtis vlulatibus vrbem
Implet, et auratas mutauit veſtibus atris.

Graeci etiam Poetae frequentem habent atrarum veſtium mentionem. Euripides Phoeniſſ. v. 374. de Iocaſta,

Κάρα ξυρηκὲς, καὶ πέπλους μελαγχίμους
Ἔχουσαν. — —

Iterum in Alceſtide, v. 427.

Πένθος γυναικὸς τῆσδε κοινοῦσθαι λέγω,
Κουρᾷ ξυρηκεῖ, καὶ μελαμπέπλῳ στολῇ.

Et eiusdem Tragoediae v. 215.

— ἢ τεμῶ τρίχα,
Καὶ μέλανα στολμὸν πέπλων
Ἀμφιβαλώμεθ᾽ ἤδη.

866. Ταύρου γυμνάδας κακοξένους etc.] Nota eſt Erycis fabula, qui cum hoſpites lucta victos interficeret, ipſe tandem ab Hercule occiſus eſt.

867. Κωλῶτις] i. e. Venus. Eadem porro videtur fuiſſe cum ea, quae Κωλιὰς dicta, vel a Coliade, Attico promontorio, vel ob alias cauſas, quas congeſſit Euſtathius, Commentario in Dionyſii v. 952. cuius verba vlterioris explicationis loco adponam: Κωλιὰς δὲ ἡ Ἀφροδίτη, (inquit) ἢ ἀπὸ τόπου Ἀττικοῦ, ὅπου τὰ Περσικὰ συνέπεσον ναυάγια, περὶ οὗ χρησμὸς τοιοῦτος ἐξέπεσε, Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖς φρίξουσιν, ὁ δὲ τοιοῦτος Ἀττικὸς τόπος ὅμοιός ἐστι, φασὶν, ἀνθρώπου κώλῳ, δηλαδὴ τῷ κατὰ τοὺς πόδας, ἐγκείμενος εἰς θάλασσαν, ἔχων Ἀφροδίτης ἱερὸν, Κωλιάδος καλουμένης ἐκ τῆς τύπου ὁμοιότητος. Ἕτεροι δὲ Κωλιάδα φασὶ κληθῆναι ἀπὸ τόπου, εἰς ὃν ζώου κωλῆν ἀπέθετο ὄρνις, ἔκ τινος θυσίας ἁρπάσας· μέρος δὲ ποδὸς ἐμπροσθίου ἡ κωλῆ. Οἱ δὲ φασιν, ὅτι Ἀθηναίους ἐλῄσαντό ποτε οἱ Τυῤῥηνοὶ, μεγάλα συνιστῶντες πειρατήρια, γυμνὴ δὲ Τυῤῥηνὶς διατεθεῖσα φιλίως περί τινα τῶν Ἀττικῶν αἰχμαλώτων, ἀφῆκε λύσασα· ὁ δὲ φυγὼν ἵδρυσε Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερὸν, ὡς δι᾽ αὐτὴν τὰ κῶλα λυθείς. Plura de Coliade Venere qui videre volet, adeat Pauſaniam, Stephanum, Ariſtophanis Scholiaſtem Nub. Act. I. Scen. I. etc.

869. Ἅρπης Κρόνου πήδημα] Hoc non eſt intelligendum de Corcyra, vt putauit Canterus, ſed Drepano, Siciliae promontorio, et vrbe; quem in locum falcem proiecit Saturnus, qua Coelo patri genitalia deſecuiſſet. Vel verius, quod ſit δρεπανοειδὲς, i. e. in modum falcis curuata. Vnde Ouidius Faſt. III.

Quique locus curuae nomina falcis habet.

Seruius in Aeneid. III. v. 707. *Drepanum ciuitas eſt ante pedem montis Erycis, trans Lilybaeum; dicta vel propter curuaturam littoris, in quo ſita eſt; vel quod Saturnus, poſt amputata virilia Coelo patri, illuc falcem proiecerit, quae* δρέπανος *dicitur Graece, etc.*

874. Μινυῶν] Ad hunc Lycophronis locum reſpexit Euſtathius, Commentario in hunc verſum Iliad. λ'.

Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων
Ἐγγύθεν Ἀρήνης. —

Ὠνόμασται δὲ Μινύειος τετρασυλλάβως τύπῳ κτητικῷ, καὶ διαλύσει καὶ ἐκτάσει Μινυήϊος, ἀπὸ Μινυῶν τῶν μετὰ Χλωρίδος, τῆς μη-

τρὸς Νέστορος, αὐτόθι ἐλθόντων ἐκ τοῦ Μινυείου Ὀρχομένου· οἱ μὲν τῶν Ἀργοναυτῶν ὄντες ἀπόγονοι, οὓς Μινύας ὁ Λυκόφρων λέγει, ἐκ Λήμνου μὲν εἰς Λακεδαίμονα ἐξέπεσον. Idem in Odyſſ. λ'. Μινύειος Ὀρχομενός, ἢ ἀπὸ παραῤῥέοντος ποταμοῦ, ἢ ἀπὸ ἔθνους, ἢ γένους τῶν Μινυῶν· ὧν τινὲς καὶ εἰς Ἰωλκὸν ἀπῴκησαν τὴν Θετταλικήν, ὅθεν Μινύαι οἱ Ἀργοναῦται παρά τε ἄλλοις, καὶ Λυκόφρονι. Apollonius Rhodius tradit Minyas dictos eſſe Argonautas a Minya, qui progenitor erat virorum in hac expeditione principum, a quo etiam Minya, Theſſaliae vrbs, nomen accepit; Argonaut. lib. I. 229.

Τοὺς μὲν ἀριστῆας Μινύας περιναιετάοντες
Κίκλησκον μάλα πάντας, ἐπεὶ Μινύαο θυγατρῶν
Οἱ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἀφ᾽ αἵματος εὐχετόωντο
Ἔμμεναι· ὣς δὲ καὶ αὐτὸν Ἰήσονα γείνατο μήτηρ
Ἀλκιμέδη Κλυμένης Μινυηΐδος ἐκγεγαυῖα.

Quam rem latius ibi deduxit doctiſſimus Scholiaſtes.

878. Τευχείρων] Teuchira haec vrbs dicitur a Strabone, et Marcellino; Ταύχειρα ab Herodoto, Diodoro Siculo, et Stephano. Sita erat in Pentapoli, vel Cyrenaica, Libyae regione, et poſtea a regina Arſinoe nomen accepit. Strabo lib. XVII. Μετὰ δὲ Βερενίκην πόλις ἐστὶ Τεύχειρα, ἣν καὶ Ἀρσινόην καλοῦσιν. Idem alii tradunt.

887. Τρίτωνι Κολχὶς etc.] Hac de fabula videri poſſunt Apollonius Rhodius Argon. IV. 1550. et Pindarus Pythion. Od. IV.

896. Ἐν χθονὸς νειροῖς μυχοῖς] Νηροῖς legit Etymologici auctor: Νηρός, Λυκόφρων,

— ἐν χθονὸς νηροῖς μυχοῖς.

τοῖς κοίλοις, ἢ τοῖς καθύγροις. Emendo obiter Heſychium, apud quem legitur, Νήρικος, πόλις Ἠπείνου. lege Ἠπείρου. Nericus enim Epiri vrbs erat. Homerus Odyſſ. XXIV. 377.

Οἷον Νήρικον εἷλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀκτὴν Ἠπείροιο. —

897. Κυφαίων δύσμορον στρατηλάτην] Stephanus: Κῦφος, πόλις Περῤαιβίας,

Γουνεὺς δὲ ἐκ (lege δ᾽ ἐκ) Κύφου ἦγε δύο καὶ εἴκοσι νῆας.

Ἀπὸ Κύφου, τοῦ παιδὸς Περραιβοῦ. Δύο δ' εἰσὶ Κύφοι, ἡ μὲν Περραιβίας, ἡ δὲ Θετταλίας. Καὶ ποταμὸς Κῦφος. Ὁ πολίτης Κυφαῖος· Λυκόφρων,

Ἐν ᾗ Κυφαίων δύσμορον στρατηλάτην.

900. Ἀφρουσίων σκηπτοῦχον Εὐρυαμπίων] Stephani lectionem heic amplecti malim: Ἄμφρυσος, (inquit) πόλις Φωκίδος· τινὲς δὲ διὰ τοῦ β φασίν. Ἔστι καὶ ποταμὸς Μαγνησίας. Τὸ ἐθνικὸν Ἀμφρύσιος, ὡς Λυκόφρων,

Ἀμφρυσίων σκηπτοῦχον Εὐρυαμπίων.

Magnesiam heic intelligit Thessalicam; Amphrysus enim Thessaliae fluuius erat, iuxta quem Apollo Admeti greges custodiuit; vnde Lucanus,

— *flumine puro*
Irrigat Amphrysus famulantis pascua Phoebi.

Et Virgilius de eodem, Georg. lib. III. 2.

Te quoque, magna Pales, et te memorande canemus
Pastor ab Amphryso. —

Ad Stephanum redeo, qui in V. Εὐρύαμπος versum hunc iterum citauit: Εὐρύαμπος, (inquit) πόλις Μαγνησίας. Ὁ πολίτης Εὐρυάμπιος· Λυκόφρων,

Ἀμφρυσσίων σκηπτοῦχον Εὐρυαμπίων.

901. Πετρωθέντος λύκου] Locum Thessaliae intelligit, quem Λύκειον, seu Λυκοστόμιον dicebant; Peleus enim Phocum, paternum fratrem, et Psamathes Nereidis filium, occidit, quam ob caussam irata Psamathe lupum in Pelei greges, et armenta immisit, quem postea, Thetidis precibus mota, in lapidem heic transformauit; vnde datum loco nomen. Fabula est apud Ouidium Metam. XI. Fab. IX.

Caeruleam Peleus Psamathen, vt finiat iram,
Orat, opemque ferat; nec vocibus illa rogantis
Flectitur Aeacidae: Thetis hanc pro coniuge supplex
Accepit veniam. Sed enim irreuocatus ab acri
Caede lupus perstat, dulcedine sanguinis asper,
Donec inhaerentem lacerae ceruice iuuencae
Marmore mutauit corpus, pariterque colorem;
Omnia seruauit: lapidis color indicat illum
Iam non esse lupum, iam non debere timeri.

Caetera loca, quorum heic meminit Poeta, in Thessalia erant; de quibus satis Tzetzes, et Canterus. Addam solummodo, Τίταρον eam esse vrbem, quae et Τιταρὼν dicebatur, vt ait Stephanus: Τιταρὼν, πόλις Θεσσαλίας, ἣν Τίταρον Λυκόφρων φησί.

907. Ἀκτέριστον ἐν πέτραις Αἰῶνα κωκύσουσιν ἠλοκισμένοι] i. e. in petris lacerati, *aetatem* insepultam lugebunt; quoniam qui sepultura destituebantur, centum annos errabant, priusquam in Elysios campos pateret aditus.

911. Τὸ δ' Αἰσάρου τε ῥεῖθρα, καὶ βραχύπτολις etc.] Aesarus est Italiae fluuius in Crotone. Theocriti Scholiastes Idyll. δ'. v. 17. Αἴσαρος, ποταμὸς διὰ μέσης τῆς πόλεως τῶν Κροτωνιατῶν ῥέων εἰς τὴν θάλασσαν. Strabo lib. VI. Πρώτη δ' ἐστὶ Κρότων ἐν ἑκατὸν σταδίοις ἀπὸ Λακινίου· καὶ ποταμὸς Αἴσαρος, καὶ λιμήν. Caeterum Philoctetes post euersam Troiam, facta Meliboeorum defectione, in Italiam se contulit, vbi iuxta Aesarum fluuium vrbem condidit, quae primo a Crimisa nympha Crimisa, vel Crimissa, postea Petilia adpellata est. Alii tamen vrbem Petiliae vicinam fuisse tradunt. Strabo libro citato: Πετηλία μὲν οὖν μητρόπολις νομίζεται τῶν Λευκανῶν, καὶ συνοικεῖται μέχρι νῦν ἱκανῶς. κτίσμα δ' ἐστὶ Φιλοκτήτου, φυγόντος τὴν Μελίβοιαν κατὰ στάσιν· ἐρυμνὴ δ' ἐστὶν, ὥστε καὶ Σαυνῖται ποτὲ φρουρίοις ἐπετείχισαν αὐτήν. Φιλοκτήτου δ' ἐστὶ καὶ ἡ παλαιὰ Κρίμισα περὶ αὐτοὺς τοὺς τόπους. Hunc locum prae oculis habuit Stephanus: Κρίμισσα, πόλις Ἰταλίας, πλησίον Κρότωνος καὶ Θουρίου· Λυκόφρων· ἀπὸ Κριμίσης νύμφης.

915. Σάλπιγξ] i. e. Minerua, Argis culta, cui tubae inuentio adscribitur. Hesychius in V. Σάλπιγξ, Ἐνδέχονται δὲ καὶ Σάλπιγγος Ἀθηνᾶς ἱερὸν παρὰ Ἀργείοις. Phauorinus: Σαλπίγγων εἴδη ἕξ φασὶ, ὧν πρώτην εὗρεν ἡ Ἀθηνᾶ, διὸ καὶ Σάλπιγξ Ἀθηνᾶ παρ' Ἀργείοις τιμᾶται. Idem tradit Eustathius Iliad. σ'. p. 1189. Ἕξ δέ φασι σαλπίγγων εἴδη· πρώτη, ἣν εὗρεν Ἀθηνᾶ, διὸ καὶ Σάλπιγξ Ἀθηνᾶ παρὰ Ἀργείοις τιμᾶται, καὶ κεῖται παρὰ Λυκόφρονι τὸ ἐπίθετον. Pausanias tradit Tyrrhenum tubam inuenisse, Hegelaum vero, Tyrrheni filium, eius vsum Dorienses quosdam docuisse, a quo Minerua Σάλπιγξ dicta, et sub hoc nomine templo honorata, Corinthiacis: Ἀθηνᾶς δὲ ἱδρύσασθαι Σάλπιγγος ἱερόν φασιν Ἡγέλεων· Τυρσηνοῦ δὲ τόνδε τὸν Ἡγέλεων, τὸν δὲ Ἡρακλέους εἶναι καὶ γυναικὸς λέγουσι τῆς Λυδῆς. Τυρσηνὸν δὲ σάλπιγγα εὑρεῖν πρῶτον, Ἡγέ-

λεων δὲ τὸν Τυῤῥηνοῦ διδάξαι τοὺς σὺν Τημένῳ Δωριέας τοῦ ὀργανοῦ τὸν ψόφον, καὶ δι' αὐτὸ Ἀθηνᾶν ἐπονομάσαι Σάλπιγγα.

918. Δράκοντι] i. e. arcu, quem ῥαιβὸν appellat, epitheo curuitati arcus proprio; et Σκύθην, quoniam eum Hercules a Teutaro Scytha accepit, vt initio libri dictum. Simili metaphora Aeſchylus ſagittam vocauit ὄφιν, Eumenidum v. 181.

> — λαβοῦσα πτηνὸν ἀργηστὴν ὄφιν
> Χρυσηλάτου θώμιγγος ἐξορμωμένην.

Vbi Scholiaſtes nominis huius rationem reddit: Ἀργηστὴν ὄφιν· τραγικώτερον ὄφιν εἶπε τὸ βέλος, διὰ τὸν ἰόν. Minime itaque placet Meurſii coniectura, quae dura nimis, et ab hoc loco aliena videtur.

920. Παταρέως] i. e. Apollinis, a Patara, Lyciae vrbe, in qua templum habuit, certiſſimis oraculis celebre, quae ſex menſibus hibernis reddebantur; nam Apollo Delum in aeſtate, Pataram in hyeme habitare credebatur; vt adnotat Seruius, Commentario in Virgilii Aeneid. IV. v. 143.

> *Qualis vbi hibernam Lyciam, Xanthique fluenta*
> *Deſerit, ac Delum maternam inuiſit Apollo.*

Patarei etiam Apollinis meminerunt alii complures, inter quos Horatius, lib. III. Od. IV.

> — *qui Lyciae tenet*
> *Dumeta, natalemque ſiluam,*
> *Delius, et Patareus Apollo.*

Item Mela lib. I. *Poſt eius promontorium flumen eſt Lymira, et eodem nomine ciuitas, atque vt multa oppida, ſic praeter Pataram non illuſtria: illam nobilem facit delubrum Apollinis, quondam opibus, et oraculi fide Delphico ſimile.*

921. Ναύαιθος] Νέαιθον hunc fluuium vocat Strabo, vnaque nominis rationem explicat, lib. VI. Πρώτη δ' ἐστὶ Κρότων ἐν ἑκατὸν καὶ ν' σταδίοις ἀπὸ τοῦ Λακινίου· καὶ ποταμὸς Αἴσαρος, καὶ λιμὴν· καὶ ἄλλος ποταμὸς Νέαιθος, ὧν τὴν ἐπωνυμίαν γενέσθαι φασὶν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος. κατακχθέντας γάρ τινας τῶν ἀπὸ τοῦ Ἰλιακοῦ στόλου πλανηθέντων Ἀχαιῶν, ἐκβῆναι λέγουσιν ἐπὶ τὴν κατάσκεψιν τῶν χωρίων· τὰς δὲ συμπλεούσας αὐτοῖς Τρῳάδας καταμαθούσας ἔρημα ἀνδρῶν τὰ πλοῖα, ἐμπρῆσαι, βαρυνομένας τὸν

πλοῦν, ὥστ᾽ ἀναγκασθῆναι μένειν ἐκείνους. Paullo post, Καὶ ποταμὸς δὲ ὁ Νέαιθος ἀπὸ τοῦ πάθους τὴν προσωνυμίαν ἔσχε. Eandem historiam multo particularius refert Conon Διηγήσει ιγ'. vbi tradit Graecorum ducem fuisse Protesilaum; mulierem autem, cuius hortatu naues incensae erant, Aethillam, Laomedontis filiam, et Priami sororem; etc. Videatur etiam Coelius Rhodiginus lib. XXIV. cap. V.

922. Αὔσονες Πελλήνιοι] i. e. Italiae populi, qui profecti sunt ex Pellene, quae vrbs est Achaidos, condita et nominata a Pelle quodam. Apollonius Argon. I. 176.

Ἀστέριος δὲ καὶ Ἀμφίων, Ὑπερασίου υἷες,
Πελλήνης ἀφίκανον Ἀχαιΐδος, ἥν ποτε Πέλλης
Πατροπάτωρ ἐπόλισσεν ἐπ᾽ ὀφρύσιν αἰγιαλοῖο.

Vbi Scholiastes: Ἡ Ἀχαϊκὴ Πελλήνη διὰ τοῦ ε· ἡ δὲ ἑτέρα ἡ τῆς Ἀρκαδίας διὰ τοῦ α γράφεται Παλλήνη. Ἀχαῒς δὲ μέρος τῆς Θεσσαλίας, ἧς ἡ Πελλήνη. Alii porro tradunt Achaicam Pellenen differre a Thessalica, quae Πελίννα dicitur.

924. Θερμύδρου τε Καρπάθου τ᾽ ὀρῶν] Posset legi ὅρων, i. e. finibus; et Carpathus accipi pro insula in mari mediterraneo, inter Rhodum et Cretam media; a qua mare Carpathium. Sunt tamen, qui Carpathi Rhodii meminerunt. Phauorinus: Κάρπαθος, πόλις Ῥόδου, καὶ νῆσός ἐστι τῶν Σποράδων. Thermydrus etiam Rhodiorum portus erat. Idem, Θέρμυδρος, λιμὴν Ῥοδίων. Stephanus Thermydram appellat: Θέρμυδρα, λιμὴν τῆς μιᾶς τῶν ἐν Ῥόδῳ πόλεων. Potuerunt etiam montes in Rhodo esse his locis cognomines. Porro coloniae Rhodiorum, quae in Italiam missa est, meminit Strabo lib. XIV. Ἔνιοι δὲ τῶν Ῥοδίων καὶ περὶ Σύβαριν ᾤκησαν κατὰ τὴν Χωνίαν.

927. Μακέλλοις] De maceria haec interpretatur Canterus, de vrbe quadam Italiae Tzetzes, quam vocat Μάκαλλαν; et huic adsentire videtur Stephanus, nisi quod Μάκελλαν appellet. Μάκελλα, πόλις Ἰταλίας· κέκληται δὲ ἀπὸ τοῦ μαλακισθῆναι ἐκεῖ τὸν Φιλοκτήτην.

930. Λαγαρίας] Lagaria Italiae vrbs est, Thuriis propinqua; vnde vinum Lagaritanum. Strabo lib. VI. Μετὰ δὲ Θουρίους, Λαγαρία φρούριον Ἐπειοῦ καὶ Φωκέων κτίσμα· ὅθεν καὶ ὁ Λαγαριτανὸς οἶνος, γλυκὺς καὶ ἁπαλὸς, καὶ παρὰ τοῖς ἰατροῖς σφόδρα εὐδοκιμῶν. Hinc emenda Stephanum: Λαγαρία, φρούριον Σικελίας, πλησίον Θουρίων, τοῦ Ἐπειοῦ καὶ Φωκέων κτίσμα,

ὡς Στράβων. Pro Σικελίας lege Ἰταλίας. Eadem corruptela in alia Stephani loca irrepſit.

934. Κομαιθοῦς] Huc reſpexit Euſtathius Il. α. Ἡ δ' αὐτὴ (ſc. ξανθὴ) κόμη ῥηθείη ἂν καὶ αἰθὴ, ὡς ἐκ τοῦ αἴθος· οὗ χρῆσις ἐν τῷ, Αἴθος γεγέννημαι. Ἡ δὲ τοιαύτη αἰθὴ κόμη τὴν παρὰ Λυκόφρονι Κομαιθὼ παρήγαγεν, ὅπερ ἴσον ἐστὶ τῷ πυῤῥότριχα.

936. Κυδωνίαν] Mineruae Cydoniae templum in Elide extruxit Clymenus quidam, ex Cydonia, Cretae vrbe, profectus. Pauſan. Eliac. β'. de Piſaea loquens: Ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ λόφος ἐστὶν ἀνήκων εἰς ὀξύ· ἐπὶ δὲ αὐτῷ πόλεως Φρίξας ἐρείπια, καὶ Ἀθηνᾶς ἐστιν ἐπίκλησιν Κυδωνίας ναός· οὗτος μὲν οὖν τὰ πάντα ἐστὶν ὡς βωμὸς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι. ἱδρύσασθαι δὲ τῇ θεῷ τὸ ἱερὸν Κλύμενόν φασιν, ἀπόγονον Ἡρακλέως τοῦ Ἰδαίου· παραγενέσθαι δὲ αὐτὸν ἀπὸ Κυδωνίας τῆς Κρητικῆς καὶ τοῦ Ἰαρδάνου ποταμοῦ. Λέγουσι δὲ καὶ Πέλοπα οἱ Ἠλεῖοι τῇ Ἀθηνᾷ θῦσαι τῇ Κυδωνίᾳ, πρὶν ἢ ἐς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν Οἰνομάῳ καθίστασθαι.

937. Κρηστώνης θεὸν] Creſtonen heic non pro tota Thracia, ſed ſingulari Thraciae vrbe accipiendam putauit Stephanus: Κρηστὼν, πόλις Θρᾴκης· ἔοικε δὲ εἶναι ἡ Κρηστώνη παρ' Ἡροδότῳ. Λυκόφρων,

Ὁρκωμοτῆσαι τόν τε Κρηστώνης θεόν.

940. Στήσας ἀραγμοῖς τὸν κασίγνητον χεροῖν] Fallitur Euſtathius, qui haec de Epeo accepit: Ἐπειὸς (inquit) κατὰ γαστρὸς ἔτι ὢν ἔμβρυον, ἐπύκτευσέ πως τῷ διδύμῳ ἀδελφῷ, καὶ νικήσας προσεξώδευσεν. ἱστορεῖ ὁ Λυκόφρων. Similis eſt hiſtoria Eſaui et Iacobi in vtero Rebeccae contendentium.

941. Τιτοῦς] Emendo Heſychium: Τί τῷ, πῶς ἢ αὔριον, ἢ τινί. Mallem: Τιτὼ, φῶς, ἢ αὔριον· ἢ τί τῳ, τινί.

966. Τρίδειρον νῆσον] Commentarii loco erant Euſtathii verba in Perieg. v. 467. Ὅτι τὴν παρ' Ὁμήρῳ Θρινακίαν, Τρινακίαν οὗτός φησι, τουτέστι τὴν Σικελίαν· ἥτις ἐκτέταται, φησὶν, ἐπὶ τρισσαῖς πλευραῖς ἑστηκυῖα, οἷα δηλονότι τρίγωνος οὖσα. Καὶ ἔστιν οἷον ἐτυμολογία τοῦτο τῆς Τρινακίας οἱονεὶ τριακρίας, ὅ ἐστι τρία ἐχούσης ἄκρα. Διὸ καὶ ὁ Λυκόφρων τρίδειρον νῆσον λέγει αὐτὴν, καὶ ὁ Πίνδαρος τριγλώχινα. Poſtea tradit haec tria promontoria eſſe, Pachynum, Pelorida et Lilyben.

Ibid. Νῆσον εἰς ληκτηρίαν] Quid ſit νῆσος ληκτηρία, docet ad ſequens hemiſtichium Odyſſ. ι.

Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον. —

Εὐδείελον (inquit) τὸ εὐπεριόριστον καὶ εὐκατάληκτον· διὸ καὶ νῆσον ληκτηρίαν ὁ Λυκόφρων λέγει. Ἐπεὶ ὁ μὲν ἄπειρος τόπος, οὐδὲ εὐδείελος· ὁ δὲ ληκτήριος, πάντως καὶ εὐδείελος διὰ τὸ εὐπέραντον.

976. Κρατὸς δ' ἄκουρος νῶτα καλλυνεῖ φόβη] Magnam hic litem excitaſſe ſibi viſus eſt Meurſius, quam aliis dirimendam relinquit. Quosdam ait Auctores crines intonſos et promiſſos, alios vero tonſos et ad cutem vsque deraſos luctus teſſeram facere; eamque in rem multa adducit teſtimonia, quibus non pauca habeo addenda, ſi id aut res poſtularet, aut tempus ſineret. Hoc tamen nemini dubium mouere debet, nec Auctores iſti pugnare cenſendi ſunt. Cauſa enim iſtius variationis videtur fuiſſe temporum, locorumque mutatio; apud quas enim gentes mos erat comam nutrire, ibi in luctu tondebant; in iis autem, quibus mos erat capillos tondere, in luctu promittebant; vt lugentium habitus eſſet communi vitae vſui contrarius. Cuius rei innumera occurrunt apud Veteres teſtimonia.

989. Ἰάονας] i. e. Athenienſium coloniam; nam Athenienſes erant ex Ionum genere, et Iones, ſeu Iaones quondam dicti, ab Ione, vel Iaone, Xuthi, vel Apollinis filio; vel, vt alii putant, a Iauan, Noachi nepote. Stephanus: Ἰωνία, ἡ Ἀττικὴ πρότερον, ἀπὸ Ἴωνος, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Κρεούσης, τῆς Ἐρεχθέος. Idem tradunt Strabo, Heſychius, aliique innumeri. Homerus etiam Atticae incolas vocauit Ἰάονας, obſeruante Strabone: Ὁ δὲ ποιητὴς (inquit) ὅταν φῇ,

Ἐνθάδε Βοιωτοὶ, καὶ Ἰάονες. —

τοὺς Ἀθηναίους λέγει. Hinc etiam Aeſchylus de Xerxe, qui contra Athenas expeditionem ſuſceperat, ait in Perſis,

Ἰαόνων γῆν οἴχεται πέρσαι θέλων.

Vbi Scholiaſtes Ionem tradit Athenis regnaſſe: Ἰστέον δὲ (inquit) ὅτι Ἰάονες οἱ Ἀθηναῖοι λέγονται ἔκ τινος Ἰάονος βασιλεύσαντος αὐτῶν. Hoc autem verum eſſe nequit, vt patet tum ex ſerie regum Athenienſium, in qua nemo occurrit, cui nomen erat Ioni; tum ex Pauſania, ex quo diſcimus, Ionem non regem, ſed exercitus imperatorem fuiſſe. Athenienſes porro non diu nomen *Ionum* retinebant; vt ex Herod. diſcimus lib. I. cap. CXLIII. Οἱ μὲν νῦν ἄλλοι Ἴωνες

καὶ Ἀθηναῖοι ἔφυγον τοὔνομα, οὐ βουλόμενοι Ἴωνες κεκλῆσθαι. Etsi vero nomen Ionium repudiarunt, veteri tamen Ioniae dialecto magnam habuit affinitatem Attica. Eustathius Iliad. ά. p. 98. Ἱστοδόκη διὰ τοῦ κ γράφεται, διότι τὰ παρὰ τὸ δέχω οὕτω προάγονται Ἰωνικῶς, ἤδη δὲ καὶ Ἀττικῶς· δῆλον δὲ ὅτι κοινωνία τις ἦν τῇ παλαιᾷ Ἰάδι καὶ Ἀτθίδι. Consule Archaeologiae nostrae cap. I.

999. Ἧς ἐκπνεούσης λοῖσθον ὀφθαλμὸς τυπεὶς etc.] Per τυπέντα ὀφθαλμὸν nonnulli intelligunt Achillis oculum, quoniam is caesae Penthesileae amore captus fuisse, et Thersitem, cum id ei exprobrauit, hasta, vel, vt alii, pugni ictu occidisse dicitur. Homeri vetus Scholiastes Iliad. β'. v. 219. Φησὶν ὁ Κόϊντος, ὅτι ἐν τῇ Ἀμαζονομαχίᾳ ἀνελὼν Ἀχιλλεὺς Πενθεσίλειαν, τὴν τῶν Ἀμαζόνων βασίλειαν, εἶτα ἰδὼν τὸ σῶμα αὐτῆς εὐπρεπὲς πάνυ, εἰς ἔρωτα ἦλθε τῆς προειρημένης, βαρέως τε ἔφερεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς· ὁρῶν δὲ δυσφοροῦντα αὐτὸν Θερσίτης, συνήθως ἐλοιδόρει· ἐφ' ᾧ ὀργισθεὶς ὁ ἥρως, γρόνθῳ παίσας αὐτὸν ἀναιρεῖ, παραυτίκα τῶν ὀδόντων αὐτοῦ κατενεχθέντων χαμαί. Alii Penthesileae oculum intelligunt, quem cum eruisset mortuae Thersites, ab Achille occisus est. Sophoclis scholiastes ad Philoct. v. 445.

Οὐκ εἶδον αὐτὸν, ᾐσθόμην δ' ἔτ' ὄντα νιν.

Quo loco Thersites post Achillis mortem superfuisse contra plerosque auctores traditur. Τοῦτο (inquit) παρ' ἱστορίαν· λέγεται γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως ἀνῃρῆσθαι, καθ' ὃν χρόνον καὶ τὴν Πενθεσίλειαν ἀνεῖλε· φονευθείσης γὰρ ὑπὸ Ἀχιλλέως τῆς Πενθεσιλείας, ὁ Θερσίτης δόρατι ἔπληξε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῆς· διὸ ὀργισθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς, κονδύλοις αὐτὸν ἀνεῖλε, λέγεται γὰρ καὶ μετὰ θάνατον ἐρασθῆναι αὐτῆς.

1000. Πιθηκομόρφῳ] Meursius simiae comparari Thersitem vult ob calliditatem, quod animal illud apud Auctores calliditatis sit exemplum: sed quid hoc ad Thersitem, quem Homerus, vt virum turbidum, tumultuosum, consilii etiam et prudentiae expertem, alienis tamen negotiis se quotidie ingerentem depinxit? Mihi igitur placet vulgata interpretatio, qua Thersites ob deformitatem simiae comparari dicitur; et mecum consentit Eustathius Iliad. β'. Λυκόφρων δὲ εἰδοποιήσας τὸ τοῦ Θερσίτου αἶσχος, πιθηκόμορφον αὐτὸν ὠνόμασεν. Similiter Aristophanes hominem deformem πίθηκον dixit, in Auibus,

— διαθήκην ἐμοί,
Ἥνπερ ὁ πίθηκος τῇ γυναικὶ διέθετο.

Vbi Didymus πίθηκον exp. αἰσχρόν τινα τὴν ὄψιν, vt tradit vetus Scholiaſtes. De ſimiarum turpitudine Oppianus Κυνηγετ. β'.

Λείπω τρισσὰ γένεθλα κακῶν μίμημα πιθήκων·
Τίς γὰρ ἂν οὐ στυγέοι τοῖον γένος αἰσχρὸν ἰδέσθαι,
Ἀβληχρὸν, στυγερὸν, δυσδέρκετον, αἰολόβουλον;

Vnde Iupiter in Gigantum opprobrium inſulas iis ſuperpoſuiſſe dicitur, in quibus deforme hoc, et ridiculum animalium genus collocaſſet, in quod prius periuros, et a nullo ſceleris genere abhorrentes Cercopas mutaſſet. Ouidius,

Quippe Deum Genitor, fraudem et periuria quondam
Cercopum exoſus, gentisque admiſſa doloſae,
In deforme viros animal mutauit, vt iidem
Diſſimiles homini poſſent, ſimilesque videri.

1005. Γαῖαν ἐκ κείνης ὀδὰξ Δάψουσι] i. e. proni in terram cadent. Haec imago cadentium dolorem exprimit. Sic apud Homerum Il. β'. 418.

Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.

Et Il. λ'. 747.

— δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
Φῶτες ὀδὰξ ἕλον οὖδας, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.

Ouidius Met. IX. Fab. I.

— tum denique tellus
Preſſa genu noſtro eſt, et arenas ore momordi.

1011. Τὸν ἐκ Λυκορμαίων ποτῶν Στρατηλάτην etc.] Lycormas eſt fluuius, flauis arenis clarus. Ouidius Met. II.

Arſurusque iterum Xanthus, flauusque Lycormas.

Euenus aliquando dictus eſt ab Eueno rege, quem demerſum in his aquis ferunt. Heic Neſſus ab Hercule interfectus dicitur. Strabo lib. X. Ἐκαλεῖτο δὲ (Εὔηνος) Λυκόρμας πρότερον· καὶ ὁ Νέσσος ἐνταῦθα λέγεται πορθμεὺς ἀποδεδειγμένος ὑφ' Ἡρακλέους ἀποθανεῖν, ἐπειδὰν πορθμεύων τὴν Δηϊάνειραν ἐπεχείρει βιάσασθαι. Dux, quem heic intelligit, eſt Thoas,

Andraemonis et Gorges filius, qui ex Aetolia copias ad bellum Troianum eduxit. Homerus Boeotiae v. 145.

Αἰτωλῶν δ' ἡγεῖτο Θόας, Ἀνδραίμονος υἱός.

1015. Ποδωτοῖς λίνοις] *Pedes* dicebantur funes, quibus vela v rimque tenduntur, et circumaguntur. Ariſtophanis vetus Scholiaſtes Equit. Act. I. Scen. I. Πόδας δὲ καλοῦσιν οἱ ναῦται τοὺς παρ' ἑκάτερα τὰ μέρη κάλως ἐνδεδεμένους τῆς ὀθόνης. Apollonii Scholiaſtes: Τὰ σχοινία, οἷς ἰσχυροποιεῖται ὁ ἱστὸς κατὰ τὰς γωνίας, πόδας καλοῦσιν, ἐφεξῆς δὲ τούτων πρόποδας. Huc ſpectant Euſtathii verba in Odyſſ. ε. Πόδες δὲ, τὰ κάτω δύο σχοινία· οἷς πρὸς πρῶραν καὶ πρύμναν δεσμεῖται τὰ ἱστία· καλοῦνται δὲ πόδες διὰ τὸ κάτω εἶναι ἀπεναντίας ταῖς προῤῥηθείσαις ὑπέραις ὡς οἷον ὕπερθεν κεφαλαῖς τῶν τοιούτων ποδῶν· ἐξ οὗ ῥῆμα ποδῶ ποδώσω, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Λυκόφρων, ἔνθα ποδωτὰ λίνα τὰ ἱστία φησίν. Pedum porro vſus erat in captandis ventis; cum enim antenna extra malum, proram verſus, ex aequo penderet, pedes hinc atque hinc e velo penduli ad latera nauis item ex aequo alligarentur; prout magis minuſue pedum alter aut laxabatur, aut ſtringebatur, ita magis minuſue in dextrum ſiniſtrumue latus detorquebantur antennarum cornua, ipſaque obliquebatur antenna, et maiori minoriue ſinu vela ventos excipiebant.

1017. Ἀργυρίννους] Argyrini erant, ſecundum Stephanum, Epiri populi: Ἀργύρινοι, (inquit) ἔθνος Ἠπειρωτικὸν, ὡς Τίμαιος, καὶ Θέων, καὶ Λυκόφρων,

Εἰς Ἀργυρίνους, καὶ Κεραυνίων νάπας.

Et de his populis intelligendum eſſe hoc nomen inde conſtat, quod caetera loca, quorum heic meminit Poeta, in Epiro ſita ſint. Fruſtra igitur eſt Tzetzes, et qui eum ſequitur Thomas de Pinedo, qui Argyrinos hos in Sicilia collocant.

Ibid. Κεραυνίων νάπας] Montes hos alii *Ceraunios*, alii *Acroceraunios* dicunt; ſunt autem in Epiro, vt tradit Plinius lib. III. cap. XXIII. *In ora oppidum Oricum, a Colchis conditum; inde initium Epiri, montes Acroceraunia.* Pertingunt autem vsque ad Adriaticum mare. Mela lib. II. *Ambracia, Aeacidarum regia Pyrrhique; Butroton vltra eſt; deinde Ceraunii montes; ab iis flexus in Adriam.* Nomen habuiſſe dicuntur a κεραυνὸς, quia

propter altitudinem frequenti fulmine feriuntur, ſecundum illud Horatii,

— *feriuntque ſummos*
Fulmina montes.

Hinc etiam *Cerauniorum* montium apud Amazonas meminit Strabo, lib. XI. et vrbis *Cerauniae*, in ſublimi petra conditae, in Achaia, lib. VIII. Nec alia ratione *Pyrenaeos* dictos autumant. Κεραυνίων νάπας dixit Poeta, quod ſiluis amicti eſſent hi montes; vnde eos Dionyſius vocavit δρυμὰ Κεραύνια, Perieg. v. 492.

Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ Κεραύνια νηΐ θεούσῃ
Νῆσοί κεν φαίνοιντο περαιόθεν Ἀμβρακιήων.

1020. Λακμωνίου πίνοντες Αἴαντος ῥοὰς] Lacmon eſt Pindi montis vertex, ex quo fluit Aeas. Stephanus: Λάκμων, ἄκρα τοῦ Πίνδου ὄρους, ἐξ ἧς ὁ Ἴναχος, καὶ Αἴας ῥεῖ ποταμὸς, ὡς Ἑκαταῖος ἐν πρώτῳ. Idem tradit Strabo in ſexto. Aeas exiguus eſt fluuius, qui in Ionium mare deuoluitur. Lucanus lib. V.

Purus in occaſum, ſed parui gurgitis Aeas
Ionio fluit inde mari. —

1021. Μυλάκων] Hos Epiri gentem eſſe vult Stephanus: Μύλακες, ἔθνος Ἠπειρωτικόν· Λυκόφρων,

Κρᾶθις δὲ γείτων, ἠδὲ Μυλάκων ὄροι.

Vbi nota, quod pro ὄροις Stephanus legat ὄροι.

1022. Κόλχων Πόλαις] Polae, vel Pola, Illyriae, vel, vt alii, Epiri oppidum. Eius ſitum, originem, nominisque rationem tradit Strabo lib. IV. Μετὰ τὸν Τίμανον ἡ τῶν Ἰστρίων ἐστὶ παραλία μέχρι Πόλας, ἣ πρόσκειται τῇ Ἰταλίᾳ· μεταξὺ δὲ φρούριον Τεργέσται, Ἀκυληΐας διέχον ρ' καὶ π' σταδίους· ἡ δὲ Πόλα ἵδρυται μὲν ἐν κόλπῳ λιμενοειδεῖ, νησίδια ἔχουσα εὔορμα καὶ εὔκαρπα. κτίσμα δ' ἐστὶν ἀρχαῖον Κόλχων ἐπὶ τὴν Μήδειαν ἐκπεμφθέντων, διαμαρτόντων δὲ τῆς πράξεως, καὶ καταγνόντων ἑαυτῶν φυγὴν,

— τὸ μὲν Φυγάδων τις ἐνίσποι
Γραικὸς, (ὡς Καλλίμαχος εἴρηκεν) ἀτὰρ κείνων γλῶσσ'
ὀνόμηνε Πόλας.

Bochartus Geographiae ſacrae parte I. lib. IV. cap. XXXI. deducit a פלה *Pala*, quod Hebraeis et Syris in *Piel* deno-

tat ſeparare, auferre, amouere. Vnde in Chaldaeo Paraphraſte paſſim פלי סן ארעא *amouit a terra*, i. e. in exilium egit. Sic 1 Sam. XXVIII. 9. *Saul* פלי *remouit Pythones et ariolos e terra.* 1 Reg. XV. 12. ופלי *Et remouit ſcorta e terra.* Et XXII. 47. פלי *Remouit illos ex terra.* Inde *Pola* Colchis exſulem, vel exſilium ſonabat. Poſtea Romanorum fuit colonia, et *Pietas Iulia* dicebatur. Plinius lib. XIX. *Oppida Iſtriae ciuium Romanorum, Aegida, Parentium colonia, Pola, quae nunc Pietas Iulia, quondam a Colchis condita.*

1024. *Αἴας ἀρχὸς*] i. e. Aeetes, qui Aeam vrbem in Colchide condidit, a qua ipſe poſtea nomen accepit, vt putat Stephanus. Meminit etiam huius vrbis Strabo lib. I. et ad Phaſim ſitam fuiſſe tradit. Hinc Circe *Aeaea*, i. e. e Colcho oriunda, vt vult Euſtathius. Virgil. Aeneid. III. 386.

— *Aeaeaeque inſula Circes.*

Ibid. *Εἰδυίας πόσις*] Eidyiae maritum fuiſſe Aeetam tradit etiam Heſiodus, Theogon. v. 958.

Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
Κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
Γῆμε θεῶν βουλῇσ' Εἰδυῖαν καλλιπάρῃον.

1026. *Οἳ πρὸς βαθεῖ νάσσαντο Διζηροῦ πόρῳ*] Hunc verſiculum laudat Stephanus: *Διζηρὸς, πόλις Ἰλλυρίδος· Λυκόφρων,*

Οἳ πρὸς βαθεῖ νάσσαντο Διζηροῦ πόρῳ.

Ἴσως ἀπὸ τοῦ δίζεσθαι τὴν Μήδειαν ὀνομασθείς. Vbi pro *πόλις* iure optimo Thomas de Pinedo repoſuit *ποταμός.*

1032. *Παρθένου Λογγάτιδος*] i. e. Hecates, quam Longatida dictam crediderim, quod inferorum Dea ſit, et praeſit *ταῖς λόγγαις*, i. e. *τάφοις.*

1033. *Ἕλωρος ἔνθα* etc.] Helorus Siciliae fluuius eſt, qui paullo ſupra Pachynum promontorium, ſeptemtrionem verſus, in mare voluitur; in decurſu autem in campos circumiacentes certo tempore diffuſus, Nili eos more foecundat.

1040. *Τελφουσία*] i. e. Erinnys, a Thelphuſſa, Arcadiae vrbe, in qua colebatur Ceres Erinnys, de qua vide Commentarium noſtrum ad v. 153.

1041. *Λάδωνος ἀμφὶ ῥεῖθρα ναίουσα*] Pausanias in Arcad. tradit Ladonem fluuium esse omnium, quotquot vspiam in toto orbe sunt, pulcherrimum; Erinnyis porro templum praeterlabi, et tandem in Alpheum defluere.

1054. *Ἠπίου*] i. e. Aesculapii. Etymologici Auctor: *Ἤπιος, οὕτω πρότερον ἐκαλεῖτο Ἀσκληπιὸς, ἢ ἀπὸ τῶν τρόπων, ἢ ἀπὸ τῆς τέχνης, καὶ τῆς τῶν χειρῶν ἠπιότητος· ᾧ καὶ γυναῖκα παραδίδωσι τὴν Ἠπιόνην* etc. Eadem tradit etiam Phauorinus.

1075. *Σήταια τλῆμον* etc.] Hanc fabulam narrat Stephanus, traditque Setaeum ab hac muliere dictam esse quandam iuxta Sybarin regionem: *Σηταῖον, χώρα περὶ Σύβαριν, ἔνθα Σηταίαν, μίαν τῶν αἰχμαλώτων, πείσασαν τὰς ἄλλας τῶν Ἑλλήνων ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς, αὐτὴν ἐσταύρωσαν.* Idem tradit Etymologici Auctor: *Σηταῖον, χωρίον ἐστιν, ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τῆς Σηταίας τῆς αἰχμαλώτιδος Τρῳάδος· ἥτις ἔπεισε τὰς λοιπὰς συμφλέξαι τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων· διόπερ γνόντες οἱ Ἕλληνες, ἀνεσκολόπισαν αὐτήν.*

1076. *Γυιούχοις πέδαις* etc.] Modum huius supplicii describit; solebant enim crucifixorum manus et pedes (ea Graecis *γυῖα*) clauis cruci annectere, quod *προσήλωσιν* dicebant. Et priscis quidem temporibus damnati rupibus affigi, ibique feris exponi solebant; postea vero inualuit crucis vsus.

1077. *Ὀργυιωμένη*] h. e. passis manibus. Canterus expl. *deligata*, perperam. Nam *ὀργυιὰ* est mensura inter expansa brachia. Hinc *ὀργυιοῦσθαι*, expansa brachia habere, quod proprium est *τῶν σταυρωθέντων*. Hesychius, *Ὀργυιά, ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις*: Suidas, *Ὀργυιωμένοις, ἐντεταμένοις.* Huc pertinent Eustathii verba in Odyss. *φ'*. *Τὸ δὲ ὀρεξαμένη, ἀντὶ τοῦ ἁπλώσασα, ἀνατεθεῖσα· ἐξ οὗ καὶ ὀργυιὰ καὶ ὀργυιοῦσθαι παρὰ Λυκόφρονι.*

1084. *Νῆσόν τε Κερνεᾶτιν*] Huc spectant, quae apud Eustath. occurrunt Comment. in Perieg. v. 218. *Ὁ δὲ Λυκόφρων καὶ δυτικήν τινα Κέρνην παραδηλοῖ, ὑπὲρ Τυρσηνίαν, ἔνθα Κερνεᾶτιν ἱστορεῖ νῆσον, δοκοῦσαν ἀπὸ Κέρνης παρονομάζεσθαι.*

1085. *Λαμητίαις δίναισι*] Lametii sinus meminit Aristoteles; dictus autem videtur a Lametinis, qui Lametiam, Lucanorum vrbem ad mare Tyrrhenum sitam, incolebant, et idem esse cum eo, quem Napetinum Antiochus, Hipponiatem alii appellant.

1089. Ῥυσταγμάτων] Quid ſit ῥύσταγμα, docet Etymologici Auctor: Ῥυστάζειν (inquit,) τὸ μετὰ βίας ἕλκειν, παρὰ τὸ ἐρύω, ἢ ῥύω, καὶ πλεονασμῷ ῥυστάζειν· ἔστι δὲ μετὰ βίας καὶ ἀνάγκης ἕλκειν, καὶ μίγνυσθαι γυναικί· καὶ Λυκόφρων ῥυσταγμάτων λέγει. Quae verba ſunt in Phauorino, niſi quod ῥυσταμάτων corrupte legatur pro ῥυσταγμάτων.

1091. Εὐκταῖον ἐκλάμψουσι θυμάτων σέλας] Obſeruat heic Meurſius, duplici de cauſa ſacrificaſſe Veteres, vel quia votum, vel quia ab oraculo mandatum; haec ſacrificia ἀπὸ τῆς μαντείας dicebantur; illa, εὐκταῖα, et χαριστήρια. Suidas quatuor ſacrificandi fines enumerauit in V. Θυσία, Τῶν θυσιῶν (inquit) αἱ μὲν δωροφορικαὶ, αἱ δὲ ἀπολυτρωτικαὶ, αἱ δὲ διαλλακτικαὶ, αἱ δὲ ἀποπληστικαί. Δωροφορικὰς, nempe, dicebant, quibus pio et libero animo Diis *dona ferebant*. Ἀπολυτρωτικὰς, quibus ſupplicabant, vt a malis *liberarentur*. Διαλλακτικὰς, quibus Deos iratos *placabant*. Ἀποπληστικὰς, quibus vota *explebant*, et promiſſis ſe *liberabant*. Quae diſtributio nobis haud ſufficiens videtur; aliam itaque dedimus in Archaeologiis noſtris Graecis, lib. II. cap. IV. quo Lectorem remitto.

1092. Κερδύλᾳ] i. e. Ioui, a *lucro* dicto, quod omnia hominibus bona largiatur, vnde πλουτοδότην appellauit Orpheus; nec alia ratione δωτῆρα ἐάων dixit Callimachus,

Χαῖρε μέγα Κρονίδη, πανυπέρτατε, δῶτορ ἐάων,
Δῶτορ ἀπημονίης. — —

1094. Ἀλεκτόρων] i. e. Graecorum, quos ab fortitudinem gallis, auibus pugnaciſſimis, comparat. Eadem translatione vſa eſt apud Aeſchylum Minerua, cum Furiarum chorum orat, ne inter Athenienſes bellum, et contentiones excitent, Eumenid. 864.

Μηδ᾽ ἐξελοῦσ᾽, ὡς καρδίαν ἀλεκτόρων,
Ἐν τοῖς ἐμοῖς ἀστοῖσιν ἱδρύσῃ κάρα
Ἐμφύλιόν τε, καὶ πρὸς ἀλλήλους θρασύν.

Vbi Scholiaſtes: Ἐξελοῦσα, ἀναπτερώσασα, μάχιμον γὰρ τὸ ὄρνεον, τῶν τε ἄλλων ζώων τὸ συγγενὲς αἰδουμένων, μόνος οὐ φείδεται.

1109. Κελεύθους αὐχενιστῆρος βρόχον Ἐν ἀμφιβλήστρῳ etc.] Notus eſt Clytaemneſtrae dolus, quae, quo faci-

lius Agamemnonem obtruncaret, tunicam parauit, quae nec colli, nec manuum exitus haberet; quam heic *laqueum*, et *rete* appellat Poeta, ſumta ab Aeſchylo metaphora, apud quem Caſſandra de hac tunica ait, in Agamemn. 1124.

—' ἦ δίκτυόν τι γ' αἵδου;
'Αλλ' ἄρκυς ἡ ξύνευνος, ἡ ξυναιτία
Φόνου. — —

De eadem v. 1391.

"Απειρον ἀμφίβληστρον, ὥσπερ ἰχθύων
Περιστοιχίζον πλοῦτον εἵματος κακόν.

Et in Χοηφόροις, v. 490.

Μέμνησο δ' ἀμφίβληστρον, ᾧ σ' ἐκαίνισεν.

Et generaliter qui ita capti ſunt, vt ſe expedire non poſſint, *irretiri*, aut *illaqueari* dicuntur. Sic Hercules *reti* ſe captum ait a Deianira, a qua veſtem venenatam acceperat, quae ita firmiter cuti adhaeſit, vt non poſſet auelli. Soph. Trachin. 1602.

Καθῆψεν ὤμοις τοῖς ἐμοῖς 'Εριννύων
'Υφαντὸν ἀμφίβληστρον, ᾧ διόλλυμαι.

Vbi Scholia vetera: 'Αμφίβληστρον, τὸν χιτῶνα, ὡς ἀμφίβληστρον. Nec aliter malum ineluctabile δίκτυον ἄτης dicitur Aeſchylo, in Prometheo,

Εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης
'Εμπληχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας.

Aliaque exempla vbique occurrunt. In Sacris etiam Literis adeo vſitata eſt haec loquendi formula, vt qui ab Hebraeis ad Graecos dimanaſſe omnia exiſtimant, ab eorum fontibus deducendam putent. Ezech. XII. 13. de Iudaeorum rege ſic loquitur: Καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ συλληφθήσεται ἐν τῇ περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα etc. Hanc metaphoram, et totam Agamemnonis necem in Latinum ſermonem egregie transtulit Seneca, Agamemn. v. 888.

Induta veſtis exitum manibus negat,
Caputque laxi et inuii cludunt ſinus;
Haurit trementi ſemiuir dextra latus,
Nec penitus adigit, vulnere in medio ſtupet.

At ille, vt altis hiſpidus ſiluis aper,
Cum caſſe vinctus, tentat egreſſus tamen,
Arctatque motu vincla, et incaſſum furit,
Cupit fluentes vndique et caecos ſinus
Disiicere, et hoſtem quaerit implicitus ſuum.
Armat bipenni Tyndaris dextram furens etc.

1101. Συντεταργανωμένος] i. e. conſtrictus; nam ταργάναι ſunt πέδαι, δεσμοὶ, teſte Heſychio. Huc reſpexit Etymologici Auctor: Τεταργανωμένη, συμπεπλεγμένη, συνειλημμένη· ἡ γὰρ παρ' ἡμῖν σαργάνη, παρ' Ἀττικοῖς ταργάνη καλεῖται· καὶ τὸ συνειλῆσθαι, τεταργανῶσθαι, Λυκόφρων.

1102. Τυφλαῖς χερσὶ] *Caecas* vocat Agamemnonis *manus*, quia non potuerunt exitum e tunica palpando invenire; caeci hominis inſtar, qui ſine duce nequit viarum ambages dignoſcere.

1104. Τιβῆνα] Τιβὴν eſt τρίπους. Euſtath. in Odyſſ. θ'. Ὁ δὲ τρίπους καὶ τιβὴν, παρά τε Λυκόφρονι, καὶ ἄλλοις λέγεται, ὡς οἱονεὶ τριβὴν, ὅ ἐστι τρεῖς βάσεις ἔχων. Eſt autem vas balneatorium, vt ibi refert Homerus,

Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ.

Ibid. Ἐγκάρῳ] h. e. τῷ ἐγκεφάλῳ. Euſtath. in Odyſſ. ι. Τὸν δὲ ἐγκέφαλον, καὶ ἔγκαρον λέγεσθαι ὁ Λυκόφρων δηλοῖ.

1105. Τυπεὶς σκεπάρνῳ κόγχον εὐθήκτῳ μέσον] Quid ſit κόγχος, explicat Iul. Pollux, et pro εὐθήκτῳ legit εὐθέτῳ, Onomaſt. lib. II. cap. IV. Καλεῖται δὲ τὸ μὲν σύμπαν (ſc. τῆς κεφαλῆς) πόλος, κρανίον, καὶ κόγχος παρὰ Λυκόφρονι,

Τυπεὶς σκεπάρνῳ κόγχον εὐθέτῳ μέσον.

Haud aliter de Agamemnonis vulnere loquitur Tyndarus apud Euripidem, Oreſt. 497.

— ἐξέπνευσεν Ἀγαμέμνων βίον,
Πληγεὶς θυγατρὸς τῆς ἐμῆς ὑπὲρ κάρα.

Et apud Senecam Thyeſtes, mortem Agamemnonis praeſagiens,

Enſes, ſecures, tela, diuiſum graui
Ictu bipennis regium video caput.

1109. Χαλυβδικῷ κνώδοντι] Euſtath. in Perieg. v. 767. docet, τοὺς Χάλυβας εἶναι ἔθνος Ποντικὸν παρὰ τῷ Θερμώδοντι,

ἀφ᾽ ὧν σίδηρος, φασὶν, ἐξάγεται ὁ πρὸς τὰ στόμωτα ἐπαινούμενος, ἤτοι πρὸς τὰ στομώματα· ὅθεν καὶ χαλυβικὸς κνώδων, καὶ πλεονασμῷ τοῦ δ χαλυβδικὸς παρὰ τῷ Λυκόφρονι, ὁ ἐξ ἀρίστου σιδήρου.

1110. Ἐπεί με, πεύκης πρέμνον, ἢ στύπος δρυὸς etc.] Sophoclem heic expreſſit Lycophron; apud quem de Agamemnone dicitur, in Electr. v. 97.

— ὅπως δρῦν ὑλοτόμοι
Σχίζουσι κάρα φοινίῳ πελέκει.

Simili metaphora dixit Seneca *caput demetere*, Agamemn. v. 980.

Aegiſthe, ceſſas impium ferro caput
Demetere? —

Ad Caſſandram quod attinet, eam cum Agamemnone occiſam fuiſſe teſtantur, praeter Homerum, et Tragicos, alii etiam Scriptores. Philoſtratus: Τήν τε τοῦ Πριάμου θυγατέρα, καλλίστην νομισθεῖσαν τῷ Ἀγαμέμνονι, χρησμούς τε ἀπιστουμένους ᾄδουσαν, ἀποκτείνει θερμῷ σὺν πελέκει. Item Pindarus Pythion. XI.

Ὁπότε Δαρδανίδα κόρην Πριάμου
Κασσάνδραν πολιῷ χαλκῷ
Σὺν Ἀγαμεμνονίᾳ
Ψυχᾷ πόρευ Ἀχέροντος
Ἀκτὰν ἐπ᾽ εὔσκιον.

1116. Ὡς κλεψίνυμφον, κοὐ δορύκτητον γέρας] Praedicit Caſſandra, ſe a Clytaemneſtra occidendam eſſe, tamquam concubina eſſet, aut vxor Agamemnonis, non bello capta: licet enim moris interdum fuerit apud priſci aeui homines, plures vxores ducere, mulieribus tamen σύγγαμοι erant odioſiſſimae. Euripides Androm.

Ἐπίφθονον τὸ χρῆμα θηλειῶν ἔφυ,
Καὶ ξυγγάμοισι δυσμενὲς μάλιστ᾽ ἀεί.

1118. Δεσπότην πόσιν] Dominum, nempe, quod captiua eſſet; maritum, quod concubina.

1120. Εἰς σπλάγχν᾽ ἐχίδνης] Clytaemneſtram διψάδα, et ἔχιδναν appellat, ratione a naturali Hiſtoria ſumta; vnde et in Aegyptiorum Hieroglyphicis mulierem viro inſidias ſtruentem deſignare volentes, ἔχιν pingebant, vt ait Horus in Hieroglyph. lib. II. cuius verba explicationis loco

adponam: Γυναῖκα (inquit) μισοῦσαν τὸν ἴδιον ἄνδρα, καὶ ἐπιβουλεύουσαν αὐτῷ εἰς θάνατον, μόνον δὲ διὰ μίξιν κολακεύουσαν αὐτὸν βουλόμενοι σημῆναι, ἔχιν ζωγραφοῦσιν· αὕτη γὰρ, ὅταν συγγίνηται τῷ ἄῤῥενι, στόμα στόματι ἐμβάλλει, καὶ μετὰ τὸ ἀποζευχθῆναι, ἀποδακοῦσα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἄῤῥενος ἀναιρεῖ. Similiter etiam Aeſchylus Clytaemneſtram *viperam* vocauit, Χοηφόρ. v. 994.

— μύραινά γ', ἢ ἔχιδν' ἔφυ,
Σήπειν θίγουσ' ἂν ἄλλον οὐ δεδηγμένον.

Oreſtem item ὄφιν, quod matri ſit inſidiatus; vna ſpecie pro alia, vel genere pro ſpecie poſito, tropo Poetis familiari. Ibid. v. 928.

— τεκοῦσα τόνδ' ὄφιν ἐθρεψάμην,

ait ipſa Clytaemneſtra: quam ob cauſam eundem Euripides vocat δράκοντα, Oreſte, v. 480.

Ὁ μητροφόντης ὅδε πρὸ δωμάτων δράκων.

Vbi Scholiaſtes haec habet in rem noſtram: Δράκων· εἶδος ἀντὶ τοῦ γένους ἔλαβεν· γένος μὲν γὰρ ὁ ὄφις, εἶδος δὲ ὁ δράκων, καὶ ἔχις, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ὄφεων. Νῦν δὲ δράκων ἀντὶ τοῦ ἔχις, οὗτοι γὰρ οὐκ ἐξ ὠῶν γεννῶνται, ἀλλὰ ζωοτοκοῦνται, καὶ τικτόμενοι διαῤῥηγνύουσι τὰς τῶν μητέρων γαστέρας· ὥς φησι Νίκανδρος, Γαστέρων (lege γαστέρ') ἀναβρώσαντες ἀμήτορες ἐξεγένοντο· διὸ ἔχιν αὐτὸν, ὡς μητροκτόνον, φησίν. Idem in eadem Tragoedia: Τοῦτο διὰ τὸ λεγόμενον περὶ τῶν ἐχιδνῶν, ὅτι μετὰ τὴν συνουσίαν φονεύει τὸν ἄῤῥενα ἔχιδνα· οἱ δὲ γεννώμενοι, ὥσπερ τιμωρούμενοι τὸν τοῦ πατρὸς φόνον, διατρήσαντες τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς, καὶ φονεύσαντες αὐτὴν, γεννῶνται, ὥς φησι Νίκανδρος· ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ κατὰ Ὀρέστην καὶ Κλυταιμνήστραν.

Ibid. Αὐτόχειρ βάψει ξίφος] Similis loquendi formula occurrit in Sophoclis Aiace v. 58.

Δισσοὺς Ἀτρείδας αὐτόχειρ κτείνειν ἔχων.

1121. Κακὸν μίασμ' ἔμφυλον ἀλθαίνων κακῷ] Hanc rem expreſſit Euripides, Oreſt. v. 1589.

Ὁ μητροφόντης ἐπὶ φόνῳ πράσσει φόνον.

Et paullo latius v. 508. eiusdem Tragoediae,

Εἰ τόνδ' ἀποκτείνειεν ὁμόλεκτρος γυνὴ,
Χ' ὡ τοῦδε παῖς αὖ μητέρ' ἀνταποκτανεῖ,

Κἄπειθ᾽ ὁ κείνου γινόμενος φόνῳ φόνον
Λύσει. — —

Simile eſt illud Sophoclis, Oedip. Tyr. v. 100.

— φόνῳ φόνον πάλιν
Λύοντας. —

Cui affine eſt tritum illud prouerbium, Κακῷ τὸ κακὸν ἰώμενος.

1124. Σπαρτιάταις αἱμύλοις] Αἱμύλος vel denotat τὸν ἀστεῖον, καὶ ὀξέα ἐν τῷ λέγειν, vel τὸν ἀπατεῶνα, ποικίλον, πανοῦργον, vt aiunt Lexicographi. Vtrouis modo accipias, parum refert; primo enim, Laconum argute dicta apud omnes fere Scriptores celebrantur; vnde Λακωνισμὸν, veluti prouerbio, argutam breuiloquentiam appellant; et Λακωνίζειν, paucis, ſiue compendio dicere, ſeu affectare breviloquentiam. Et apud Homerum Menelaus fingitur dicere παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως. Secundo porro, Spartani fraude, et dolis erant omnium fere Graecorum maxime infames; vnde de illis Euripides, in Andromache v. 445.

Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἔχθιστοι βροτῶν,
Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια.

Et Ariſtoph. Equit. Act. II. Sc. I. de iisdem,

Οἷσιν οὔτε βωμὸς, οὔτε πίστις, οὔθ᾽ ὅρκος μένει.

Idem in Lyſiſtrate,

— διαλλάττειν πρὸς ἡμᾶς ἀνδράσι Λακωνικοῖς,
Οἷσι πιστὸν οὐδὲν, εἰ μήπερ λύκῳ κεχηνότι.

Et ſolet plerumque haec vox hoc ſenſu accipi; vt apud Ariſtophanem, loco citato,

— δόλοισι ποικίλοις,
Ῥήμασί θ᾽ αἱμύλοις.

Et apud Aeſchylum, Prometheo,

— αἱμύλας τε μηχανὰς
Ἀτιμάσαντες καρτεροῖς φρονήμασιν,

i. e. doloſas et fraudulentas artes, generoſo animo freti, reiecerunt; nam ἀτιμάζειν, quod proprie eſt *dedecorare*, interdum ſignificat *reiicere;* reiici enim dedecus eſt maximum: vnde idem Auctor poſtea dixit, Μηδ᾽ ἀτιμάσῃς λόγους, i. e. neque vota mea reiicias.

1129. Σάλπης παρ᾽ ὄχθαις] Salpina palus erat iuxta Salpiam, vel Salapiam, Apuliae vrbem, Hannibalis mere-

tricio amore celebrem, quae a Liuio memoratur. Haud procul erat Dardanus vrbs, dicta a Dardis, eiusdem regionis populis, quos a Diomede deletos referunt.

1131. Κοῦραι etc.] Praedicit ſtatuae ſuae Aſyli ius fore tribuendum, quo virgines a nuptiis liberae praeſtabantur. Nam varia fuerunt Aſylorum genera, de quibus vid. Archaeologiae noſtrae L. II.

1133. Ἑκτορείαις κόμαις] Celebratur apud veteres Scriptores Hectoris coma, non quod aurei eſſet coloris, qualem habuit Achilles; ſed quod humeros eſſet circumfuſa, vt ait Euſtathius, Iliad. χ'. p. 1380. Κυανότριχα τὸν Ἕκτορα ἱστόρησεν· οὐ γὰρ ἦν χρυσοκόμης, κατὰ τὸν Ἀχιλλέα, ὃς ξανθὴν ἔφερε κόμην· οὐδὲ κατὰ τὸν ἀδελφὸν Πάριν κόμην εἶχεν ἐπαφρόδιτον. καὶ ὅμως περιᾴδεται κόμη Ἑκτόρειος, ἡ περικεχυμένη φασίν· ἧς καὶ Λυκόφρων μέμνηται. Idem tradit Heſychius, additque Daunios, et Picentinos hac coma vſos fuiſſe; nec adeo mendoſus eſt, vt putauit Meurſius: Ἑκτόρειοι κομῆται· Δαύνιοι, καὶ Πευκέτιοι, ἔχοντες τὴν ἀπ' Ἰλίου (non Ἡλίου, vt habet Meurſius) τοῖς ὤμοις περικεχυμένην τρίχα. Abantes etiam comas in occipitio nutriebant; ſed errat Scholiaſtes, cum Abantum et Hectoris tonſuram eandem prorſus fuiſſe tradit; Abantes enim anteriorem capitis partem tondebant, vt idem Scholiaſtes refert; Hectoris autem formam qui imitabantur, caeſariem in fronte, quantum poterant, erigebant, vt ex Polluce diſcimus, Onomaſt. lib. II. cap. III. Ἐκαλεῖτο δέ τις κουρὰ, καὶ Ἑκτόρειος κουρὰ, καὶ Ἑκτόρειος κόμη· περὶ ἧς φησὶν Ἀναξίλασος (lege Ἀναξίλαος),

Τὴν Ἑκτόρειον τὴν ἐφήμερον (malim ἐφίμερον) κόμην.

Τίμαιος δὲ τὴν κουρὰν ταύτην προεστάλθαι μὲν δεῖν περὶ τὸ μέτωπον λέγει, περικεχύσθαι δὲ τῷ τραχήλῳ.

1134. Σίφλον] Obiter heic emendo Heſychium: Σιφλὸς, (inquit) μῶμος. Lege, mutato accentu, σίφλος, vel σῖφλος· nam σίφλος eſt μῶμος· σιφλὸς autem, μωμητὸς, vt idem tradit.

Ibid. Μῶμαρ γένους] Huc reſpexit Euſtathius Iliad. α'. Ἀπὸ τοῦ μηχανὴ μετεσχηματίσθη τὸ μῆχος, ὅπερ καὶ μῆχαρ λέγεται, ὡς ἦμαρ, καὶ ὡς μῶμαρ, ὁ μῶμος, παρὰ Λυκόφρονι. Emendo obiter Heſychium: Μωμαῖται, ψέγει, etc. Lege μωμᾶται.

1137. Ἐριννύων ἐσθῆτα] i. e. nigram veſtem; Erinnyes enim nigras indui credebantur, vt Aeſchylus in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.

Μέλαινά τ' Ἐριννύς. —

Et paullo clarius in Eumenidibus, vbi chorus Furiarum ait, v. 372.

Ἡμετέραις ἐφόδοις μελανείμοσιν.

Angues etiam Furiarum crinibus implicari ſoliti, nigri eſſe credebantur; vnde Ouidius Metam. IV. 454.

Deque ſuis atros pectebant crinibus angues.

Pauſanias in Arcadicis refert eas nigro habitu Oreſti ſe oſtendiſſe: Ταύτας τὰς θεὰς (Εὐμενίδας), ἡνίκα τὸν Ὀρέστην ἔκφρονα ἔμελλον ποιήσειν, φασὶν αὐτῷ φανῆναι μελαίνας etc. Ibi tamen tradit poſtea ipſi candidas apparuiſſe, eaque ſub forma honores diuinos habuiſſe; ſed prior habitus vſitatior erat, vnde pullatis cum veſtibus pingebantur. Et Menedemum Cynicum, qui Furias veſtitu imitabatur, tunica talari, et atrata indutum fuiſſe refert in eius Vita Laertius: Οὗτος (καθά φησιν Ἱππόβοτος) εἰς τοσοῦτον τερατείας ἤλασεν, ὥστε Ἐριν-νύος ἀναλαβὼν σχῆμα περιῄει, λέγων ἐπίσκοπος ἀφῖχθαι ἐξ ᾅδου τῶν ἁμαρτανομένων, ὅπως πάλιν κατιὼν ταῦτα ἀπαγγέλοι τοῖς ἐκεῖ δαίμοσιν. Ἦν δὲ αὐτῷ ἡ ἐσθὴς αὕτη· χιτὼν φαιὸς ποδήρης, περὶ αὐτῷ ζώνη φοινικῆ, πῖλος Ἀρκαδικὸς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχων ἐνυφασμένα τὰ δώδεκα στοιχεῖα, ἐμβάται τραγικοὶ, πώγων ὑπερμεγέθης, ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ μειλίνη. Caſſiteridum etiam inſularum incolas, Furias habitu referentes, pullatas veſtes geſſiſſe narrat Strabo lib. III. Τὰς δ' ἄλλας οἰκοῦσιν ἄνθρωποι μελάγχλαινοι, ποδήρεις ἐνδεδυκότες χιτῶνας, ἐζωσμένοι περὶ τὰ στέρνα, μετὰ ῥάβδων περιπατοῦντες, ὅμοιοι ταῖς τραγικαῖς Ποιναῖς. Et quid mirum, ſi Furiarum veſtes atrae ſint, cum omnia, quae ad Inferos pertinent, nigra eſſe ſolerent? In locis tenebroſis ſacrificia illis facta; nigris etiam victimis delectabantur; et pullatis veſtibus miniſtrabant ſacerdotes; quae omnia eleganti deſcriptione complexus eſt Seneca, Oedip. 548.

Huc vt ſacerdos intulit ſenior gradum,
Haud eſt moratus, praeſtitit noctem locus:
Tunc foſſa tellus, et ſuper rapti rogis
Iaciuntur ignes; ipſe funeſto integit
Vates amictu corpus, et frondem quatit;
Lugubris imos palla perfundit pedes:
Squalente cultu moeſtus ingreditur ſenex,
Mortifera canam taxus aſtringit comam:

Nigro bidentes vellere, atque atrae boues
Retro trahuntur. —

1140. Ῥαβδηφόροις γυναιξὶν] Hic etiam alludit ad Erinnyum habitum, quae baculos geſtare credebantur, vt ex deſcriptionibus iam allatis patet.

1150. Ἰλέος] i. e. Οἰλέος, demta per aphaereſin priori ſyllaba, vt apud Heſiodum, Homerum, aliosque fieri conſueuit, obſeruante Euſtathio Iliad. α. p. 76. Ὡς τὸ Οἰλεὺς Ἰλεὺς εὕρηται παρά τε Ἡσιόδῳ, καὶ ἄλλοις, ἀφαιρέσει τῆς ἀρχούσης· οὕτω καὶ ὁ παρ' Ὁμήρῳ Ἐξάδιος, παρά τισι τῶν νεωτέρων Ξάδιος εὕρηται, δίχα τοῦ κατάρχοντος ε, κατὰ τοὺς παλαιούς. Idem poſtea tradit vocem primaeuam eſſe Ἰλεὺς, ab eo autem duci Οἰλεὺς, Iliad. ζ'. p. 513. Τὸν παρὰ τοῖς ἄλλοις Οἰλέα τετρασυλλάβως καλούμενον, Ἰλέα τρισυλλάβως αὐτὸς (Ἡσίοδος) λέγειν ἐθέλων, φησὶν οὕτως αὐτὸν κληθῆναι,

— — οὕνεκα νύμφην
Εὑράμενος Ἴλεων, μιχθῇ ἐρατῇ φιλότητι.

Ὅθεν ἐστὶ συνιδεῖν, ὅτι κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο, ἐκ τοῦ Ἰλεὺς γέγονεν ὁ Οἰλεὺς, ὁμοίως τῷ κέλλω ὀκέλλω· κλῶ κλάζω ὀκλάζω· ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ Βριάρεως Ὀβριάρεως, ὡς τεχνογραφεῖ Ἡρωδιανός· καὶ οὕτω μὲν Ἡσίοδος. His adde Βριμὼ Ὀβριμώ, etc.

1152. Ἀγρίσκα θεᾷ] i. e. Mineruae; quae, quod olei inuentrix eſſet, inter agreſtia numina recenſeri ſolebat. Vnde Virgilius, initio Georgicorum, inter caeteros Deos, quibus arua curae ſunt, Mineruam inuocauit, v. 18.

Adſis, o Tegeaee fauens, oleaeque Minerua
Inuentrix —

Et v. 21. addit,

Diique, Deaeque omnes, ſtudium quibus arua tueri.

1159. Τράρωνος] Columbae, qua voce deſignat Poeta puellam Locrenſem; familiare enim eſt ab animalibus omnibus, praeſertim vero innoxiis, deſumere εὐφημισμοὺς, eorumque appellationibus homines afficere: hinc toties audimus χελιδόνας, σκύλακας, πελειάδας, *graculos*, *turtures*, *etc.*

1163. Ἕως ἂν εἰσθρέξωσιν Ἀμφ. etc.] Cur Minerua dicatur Ἄμφειρα, haud ſatis ſcio. Σθενιὰς Minerua a Troezeniis colitur, nomen id ſortita, quod, cum lis inſtitueretur de eius loci tutela, imperante Troezeniis Althepo, illa Neptuni *viribus* ſe oppoſuerit, σθένος enim eſt robur. Pauſanias Corinthiacis: Ἐπὶ τούτου (Ἀλθήπου) βασιλεύοντος, Ἀθηνᾶν καὶ Ποσειδῶνα ἀμφισβητῆσαι λέγουσι περὶ τῆς χώρας, ἀμφισβητήσαντας δὲ ἔχειν ἐν κοινῷ, προστάξαι γὰρ οὕτω Δία σφίσι·

καὶ διὰ τοῦτο Ἀθηνᾶν τε σέβουσι, Πολιάδα καὶ Σθενιάδα ὀνομάζοντες τὴν αὐτήν· καὶ Ποσειδῶνα, Βασιλέα ἐπίκλησιν. Postea tradit Mineruam in Troezeniorum acropoli templum habuisse, inque eo simulacrum, Callonis Aeginetae opus: Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει τῆς Σθενιάδος καλουμένης ναός ἐστιν Ἀθηνᾶς· αὐτὸ δὲ εἰργάσατο τῆς Θεοῦ τὸ ξόανον Κάλλων Αἰγινήτης.

1174. Ὦ μῆτερ ὦ δύσμητερ] Elegans est haec Graecorum compositio, qua hominum infortunia et calamitates exprimere volentes, eorum nominibus particulas δυσφορητικὰς praefigunt; vt in Homerico versu, quem Lycophron noster expressit ex Odyss. ψ'.

Μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα.

Similiter apud Aeschylum, Χοηφόρων v. 313. Orestes de Agamemnone,

Ὦ πάτερ αἰνόπατερ. —

Homerus Paridis infelicitatem eodem modo repraesentat, Iliad. γ'.

Δύσπαρι εἶδος ἄριστε, γυναιμανές. —

Eumque Euripides vocauit Αἰνόπαριν. Hecubae v. 945. Et Helenam alio in loco Δυσελέναν. Apud Homerum itidem Ilium, malorum originem, Penelope appellauit Κακοΐλιον, Odyss. υ. 596.

— ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤιχετ' ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.

Aeschylo etiam naues Persicae, quas Graeci victas perdidissent, νᾶες ἄναες dicuntur in Persis,

Ἐξέφθινθ' αἱ τρίσκαλμοι
Νᾶες, ἄναες, ἄναες.

1175. Περσέως δὲ παρθένος] i. e. Hecate; quam Orpheus in Argonauticis facit Tartari filiam, alibi Iouis et Cereris; Musaeus Iouis et Asteriae; Bacchylides Noctis; Pherecydes Aristaei, Paeonis filii, etc. Hesiodum vero sequutus est Lycophron; Hecaten enim ille ex Perse (qui Coei, vel Solis filius dicitur) et Asteria natam tradit:

Γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἥν ποτε Πέρσης
Ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα φίλην κεκλῆσθαι ἄκοιτιν.
Ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Ἑκάτην τέκε. —

Vnde ipsa Perseis dicta Apollonius Argonaut. III. 1034.

Μουνογενῆ δ' Ἑκάτην Περσηΐδα μειλίσσοιο.

Et post eum Ouidius,

Ibat ad antiquas Hecates Perseidos aras.

1176. Βριμώ] Proserpina, vt docuit Meursius: eam saepe pro Hecate accipi obseruauit, praeter scholiasten

nostrum, Triclinius in scholiis ad Sophoclis Antigonen p. 263. ed. Steph. Ἐνοδίαν δὲ τὴν Περσεφόνην λέγει τὴν ἐν ταῖς τριόδοις πορευομένην· ἡ αὐτὴ γάρ ἐστι τῇ Ἑκάτῃ, ὡς ἄλλοις τε πολλοῖς δοκεῖ, καὶ Λυκόφρονι.

Ibid. Θήσεταί σ' ἐπωπίδα] i. e. in canem te mutabit; quam loquendi formulam, quod nonnumquam in Sacris Literis reperiatur, Hellenisticae fautores Hebraeorum esse putant: sed horum error vel ex hoc loco redargui posset; simili tamen sensu apud alios etiam occurrit verbum τίθημι. Aeschylus Eumenid. 727.

Μοίρας ἔπεισας ἀφθίτους θεῖναι βροτούς.

Apud Sophoclem Philoctetes, in cognominis Tragoediae v. 633. ait,

Κλύοιμ' ἐχίδνης, ἥ μ' ἔθηκεν ὧδ' ἄπουν.

Et in Hecuba Euripides,

Ἐγώ σε θήσω τοῦδ' ἐλεύθερον φόβου.

Loco τίθημι Homero ποιέω familiare est; Il. ν'.

Σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν.

i. e. θήσοι εἰς νοῦν· ταὐτὸν γὰρ ἐν πολλοῖς τὸ θεῖναι καὶ τὸ ποιῆσαι.

Nec ab hoc loquendi genere abhorrent Latini Scriptores. Ouidius Metam. VI.

— *vires insania fecerat.* —

Horum verborum loco κτίσαι Aeschylo peculiare est; vt Eumenid. v. 717. ἀκαρπώτους κτίσαι, i. e. infructuosa reddere. Et Choeph. v. 1006.

Ἐλεύθερόν σε τῶνδε πημάτων κτίσει.

Eius Scholiastes Eumenid. 17. Κτίσας· ποιήσας. ἰδίωμα δὲ τοῦτο Αἰσχύλου.

1179. Σέβουσι λαμπαδουχίαις] Ideo Hecatae, siue Proserpinae (solent enim haec omnia a Poetis confundi) fiebant cum lampadibus sacra; quod Ceres, cum illam a Plutone raptam quaereret, facem Aetnae flammis accensam praeferens, orbem peragrasset.

1180. Φεραίαν θεὰν] i. e. Hecaten; quae ita dicta est, quod in Pheris, Thessaliae vrbe, coleretur. Vel quod exposita fuerat, et a pastoribus Pheretis inuenta, atque educata. Vel quod Pheraeae filia esset.

1188. Ἅιδῃ κελαινῶν θυμάτων ἀπάρξεται] i. e. *Plutoni nigra sacra auspicabitur*, hoc est, primus erit in occidenda Hecuba, nam defuncti Plutoni, inferorum regi, sacri esse credebantur. Habuit porro Lycophron prae oculis Aeschyli illud, in quo Clytaemnestra, occiso Agamemnone, dicitur Orci matri sacra fecisse, Agamemn. v. 1244.

Θύουσαν Ἅιδου μητέρ', ἄσπονδον ἀρὰν
Φίλοις πνέουσαν.

In cuius loci interpretatione errauit Stanleius:

Furentem Orci matrem, odium implacabile
Amicis ſpirantem. —

Quaſi θύουσα pro *inſano* et *furente* eſſet accipienda, vt ſupra apud Lycophronem θυάς. Ego vero expono, *ſacrificantem Orci matri etc.* vt hic locus verſibus, qui paullo poſt occurrunt, compar ſit. Nam poſtquam occidiſſet Agamemnonem, ipſa Clytaemneſtra ſic loquitur v. 1393.

Παίω δέ νιν δὶς, κἀν δυοῖν οἰμώγμασιν
Μεθῆκεν αὐτοῦ κῶλα· καὶ πεπτωκότι
Τρίτην ἐπενδίδωμι, τοῦ κατὰ χθονὸς
Ἅιδου, νεκρῶν σωτῆρος, εὐκταίαν χάριν.

1192. Ἄνακτι τῶν Ὀφίωνος θρόνων] i. e. Ioui; nam ante Saturnum Ophion, cum Eurynome vxore, Oceani filia, coeli imperium habuit. Apollonius,

Ἤειδεν δ', ὡς πρῶτον Ὀφίων, Εὐρυνόμη τε
Ὠκεανὶς, νιφόεντος ἔχον κράτος Οὐλύμποιο·
Ὥς τε βίῃ καὶ χερσὶν ὁ μὲν Κρόνῳ εἴκασε τιμῆς,
Ἡ δὲ Ῥέῃ, ἔπεσον τ' ἐνὶ κύμασιν Ὠκεανοῖο.

Vnde apud Aeſchylum Prometheus, in cognomine fabula, Mercurio narrat ſe tres nouiſſe coelorum reges, Ophionem, nempe, Saturnum, et Iouem:

— *οὐκ ἐκ τῶνδ' ἐγὼ*
Δισσοὺς τυράννους ἐκπεσόντας ᾐσθόμην;
Τρίτον δὲ τὸν νῦν τυραννοῦντ' ἐπόψομαι
Αἴσχιστα. — —

Vbi Scholiaſtes: Λέγει τὸν Ὀφίωνα, καὶ τὸν (lege τὴν) Εὐρυνόμην, καὶ τὸν Κρόνον, ὃν ἔῤῥιψεν ὁ Ζεύς. Paullo poſt: Ἐβασίλευσε πρῶτον μὲν Ὀφίων καὶ Εὐρυνόμης, (lege Εὐρυνόμη) ἔπειτα Κρόνος καὶ Ῥέα. Idem tradit (vt caeteros miſſos faciam) Ariſtophanis Scholiaſtes vetus in Nub. additque Deos veteres ſub Saturni imperio Οὐρανίωνας dictos fuiſſe; recentiores ſub Ioue Ὀλυμπίους. Πρῶτον μὲν (inquit) τοὺς κατὰ Ὀφίωνα καὶ Εὐρυνόμην· δεύτερον δὲ τοὺς κατὰ Κρόνον καὶ Ῥέαν, οὕστινας Ὅμηρος Οὐρανίωνας· τρίτον δὲ Διὶ τὴν ἀρχὴν καταλύσαντας τὴν ἐκείνων, οὓς Ὀλυμπίους κλήζομεν.

1196. Σφὲ] *Ipſum* i. e. Iouem, vt vult Canterus. Pro αὐτοῦ per antiptoſin poni exiſtimat Tzetzes. Verum exponi debet *ſe*, vt σφὲ ὠδῖνας ἐξέλυσε ſit, *ſe dolore partus exſoluit.* Amat enim Lycophron duplicem accuſatiuum iungere, vid. v. 1110. ibique Canteri notas.

1200. Κένταυρος] i. e. Saturnus, qui Philyrae, Oceani filiae, amore captus, vt ab Ope, ſeu Rhea vxore furta ſua occultaret, in equum ſe conuertit; ex eo igitur concubitu natus eſt Chiron Centaurus. Huc alluſit Virgil. Georgic. III.

Talis et ipſe iubam ceruice effudit equina
Coniugis aduentu pernix Saturnus, et altum
Pelion hinnitu fugiens impleuit acuto.

1204. Ἰατροῦ, Λεψίου, Τερμινθέως] Apollini tribuuntur haec nomina. Ἰατρὸς porro dicitur, quod, vt norunt pueri, medicinae praeſit. Nec aliam ob cauſam Τερμινθέως nomen illi tributum; τέρμινθον enim herbam in varios vſus applicabant veteres medici. Phauorinus: Τερμινθὸς, καὶ τέρμινθος, ἐμφερὲς λίνῳ φυτὸν, ἐξ οὗ πλέκειν φασὶν Ἀθηναίους ὁρμιὰς χρειώδεις εἰς τὰ πάντα, καὶ εἰς ἀλεξιφάρμακα. Λεψιεὺς idem dicitur, a λέπος cortex; quo enim more cortex lignum tegit, et a viſu abſcondit, eodem Apollo oracula ſua obſcuris verborum inuolucris tegit, vt non poſſint intelligi, vt ait Scholiaſtes in fine huius libelli.

1208. Ὀφρυνείων] Ophrynium erat agri Troiani oppidum. Harpocration: Ὀφρύνειον, Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Ἀπατούριον, πόλις ἐστὶ τῆς Τρῳάδος, ὡς δηλοῖ Ἀνδροτίων ἐν τρίτῳ Ἀτθίδος. Idem tradit Phauorinus. Suidas Ὀφρύνιον vocat: Ὀφρύνιον· Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Ἀπατούριον· πόλις ἐστὶ τῆς Τρῳάδος. Strabo narrat lucum ibi eſſe Hectoris, lib. XIII. Πλησίον δ' ἐστὶ τὸ Ὀφρύνιον, ἐφ' ᾧ τὸ τοῦ Ἕκτορος ἄλσος ἐν περιφανεῖ τόπῳ.

1209. Καλύδνου τύρσιν] i. e. Thebas, vt docet Tzetzes. Stephanus Calydnae, vrbis Thebanae, meminit, a Calydno, Coeli filio, dictae: Κάλυδνα, νῆσος, καὶ πόλις Θήβης, ἀπὸ Καλύδνου, παιδὸς Οὐρανοῦ. λέγεται καὶ Καλυδνός.

1211. Τηνέρον τ' ἀνάκτορα] Tenerus hic erat Apollinis filius ex Melia, a quo etiam diuinationem accepit. Pauſanias Boeoticis: Ἀπόλλωνι δὲ παῖδας ἐκ Μελίας γενέσθαι λέγουσι Τήνερον, καὶ Ἰσμήνιον. Τηνέρῳ μὲν Ἀπόλλων μαντικὴν δίδωσι, etc. Idem tradit Strabo, additque Tenerum praefuiſſe oraculo Apollinis Ptoi, lib. IX. Τὸ δὲ Τηνερικὸν πεδίον ἀπὸ Τηνέρου προσηγόρευται· μυθεύεται δὲ Ἀπόλλωνος υἱὸς ἐκ Μελίας, προφήτης τοῦ μαντείου κατὰ τὸ Πτῶον ὄρος, ὅ φησιν εἶναι τρικόρυφον ὁ αὐτὸς ποιητής· Καί ποτε τὸν τρικάρανον Πτώου κευθμῶνα κατέσχε. Καὶ τὸν Τήνερον καλεῖ, Ναοπόλον μάντιν δαπέδοισιν ὁμοκλέα. Pindari Scholiaſtes tradit, eum oraculo Apollinis Iſmenii praefuiſſe, initio Pyth. XI. Ἡ δὲ Μελία Ἰσμηνοῦ ἀδελφή,

ὑπὸ Ἀπόλλωνος φθαρεῖσα καὶ γεννήσασα Τήνερον, ἀφ' οὗ ἐν Θήβαις Τηνερικὸν πεδίον. Ἄλλως· Μελία, Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, ἐξ ἧς καὶ Ἀπόλλωνος Τήνερος ὁ μάντις, ὃς παρ' Ἰσμηνῷ ἐμαντεύετο, καὶ αὐτόθι μαντεῖον ἐστὶν, ὃ καλεῖται Ἰσμήνιον.

1217. Δίκωπον σέλμα] i. e. biremem nauem, synecdochice; σέλμα enim pars illa nauis est, in qua sedebant remiges, quam Latini *transtrum*, Graeci ζυγὸν, et κληῖδα appellant. Pollux Onomast. lib. I. cap. IX. Τὸ δὲ ζυγὸν καλεῖται, καὶ κληῒς, καὶ σέλμα. Hesychius: Σέλματα, τὰ ζυγὰ τῆς νεώς, ἢ τὰ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν ζυγὸν διαστήματα, ἢ αἱ καθέδραι τῶν ἐρετῶν, καὶ συναρμογαὶ τῶν σανίδων.

1223. Θρεπτῷ δράκοντι] Leuco. Huc respexit Eustathius in Odyss. τ'. Λεῦκος αὐτὸν (Ἰδομενέα) ἀπήλαυνεν, ὃν θετὸν παῖδα ὄντα, φύλακα τῆς βασιλείας κατέλειπε, δράκοντα θρεπτὸν, ὡς ὁ Λυκόφρων φησί.

1236. Ῥαίκηλον] Macedoniae, vel, vt alii, Thraciae vrbem; quam ab Aenea conditore Aenon dictam volunt nonnulli. Eustathius: Ῥαίκηλος παρὰ Λυκόφρονι, ἡ Αἶνος πόλις. Idem in Odyss. ξ'. Τετραχῶς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ αἶνος· ἔπαινος γὰρ, φασὶ, γνώμη, παροιμία, καὶ πόλις, ἣν Ῥαίκηλον ὁ Λυκόφρων καλεῖ. Haec enim in loca Aeneas Troia profugus erraſſe dicitur, vt ipse apud Virgilium narrat, Aeneid. III. 16.

— feror huc, et littore curuo
Moenia prima loco, fatis ingressus iniquis;
Aeneadasque meo nomen de nomine fingo.

Huic fidem facit Plinius, idemque Mela lib. II.

1237. Ἐκ δ' Ἁλμωνίας etc.] Stephani locum adiiciam, qui legit Ἁλμωπίας. Ἁλμωπία, (inquit) χώρα τῆς Μακεδονίας, ἣν ᾤκουν Ἄλμωπες. Λυκόφρων,

— ἐκ δ' Ἁλμωπίας
Παλιμπλανήτην δέξεται Τυρσηνία.

Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἄλμωπος γίγαντος.

1248. Τάρχων τε καὶ Τυρσηνὸς] Τάρχων Eustathio est Τάρκων, comment. in Perieg. v. 347. Καλοῦνται δὲ Τυῤῥηνοὶ ἀπὸ Τυῤῥηνοῦ Λυδοῦ, υἱοῦ Ἄτυος, ᾧ πολὺν λαὸν ὁ πατὴρ συστήσας, ἐν καιρῷ λιμοῦ ἐξέστειλεν· ἀφ' οὗ ἡ χώρα Τυῤῥηνία ἐκλήθη, ιβ' πόλεις κτίσαντος, αἷς οἰκιστὴν ἐπέστησε Τάρκωνα, οὗ καὶ Λυκόφρων μέμνηται.

1257. Κιρκαίου] Circaeus mons et campus in Albanorum vicinia memoratur ab Eustathio in Perieg. v. 692. quo loco addit: Ἰστέον δὲ, ὅτι κατὰ τὸν Λυκόφρονα ἐστὶ Κιρκαῖόν τι ὄρος, καὶ περί που τὰ τῆς Ῥώμης ὅρια.

1283. Μητρὶ τοῦ Προμηθέως] i. e. Asiae, ex qua Prometheum suscepit Iapetus. Plerique vero ex Iapeto et Clymene natum tradunt. Aeschyli Scholiastes, Prometheo: Ἰαπετὸς, ὁ τοῦ Κρόνου ἀδελφὸς, ἐκ θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, Κλυμένης λεγομένης, ἔσχεν Ἄτλαντα, καὶ Μενοίτιον, καὶ Προμηθέα. Quod sumtum est ex Hesiodi Theog. v. 507.

Κούρην δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
Ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν,
Ἡ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα,
Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιο.. ἠδὲ Προμηθέα
Ποικίλον, αἰολόμητιν, ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα.

Theon ex Coelo et Clymene genitum tradit, Scholiis in Aratum: Ἄτλας (inquit) μεθ' οὗ ὁ Προμηθεὺς, καὶ Ἐπιμηθεὺς ἐγεννήθησαν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ Κλυμένης, τῆς τοῦ Ὠκεανοῦ θυγατρός. Et Herodotus Prometheum non filium Asiae, sed maritum fuisse narrat, Melpomen. cap. XLV. Ἡ δὲ Ἀσίη, ἀπὸ τῆς Προμηθέος γυναικὸς τὴν ἐπωνυμίην. Videtur ergo, non alia ratione Asiam Promethei matrem esse, quam quod patria eius fuerit; solet enim terra patria *mater*, *genitrix*, et *nutrix* appellari. Haud aliter Prometheus Terram *matrem* vocauit apud Aeschylum, in cognomine Fabula,

Ἐμοὶ δὲ μήτηρ οὐχ ἅπαξ Θέμις
Καὶ Γαῖα, πολλῶν ὀνομάτων μορφὴ μία.

Vnde quidam eum Terrae filium, vt hic alii Asiae, fuisse existimant.

1285. Ἃς πόντος Ἕλλης etc.] Europae et Asiae terminos statuit Lycophron esse Hellespontum, Symplegadas petras, quae trans Bosporum Thracium sitae sunt, Pontum Euxinum, cuius sinus est Salmydessus, et Tanain fluuium, qua in Maeotim paludem deuoluitur. Paullo aliter Strabo lib. VII. Διαιρεῖ δ' ὁ στενωπὸς οὗτος (de Bosporo Cimmerio loquitur) τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ ὁ Τάναϊς ποταμὸς, καταντικρὺ ῥέων ἀπὸ τῶν ἄρκτων, εἴς τε τὴν λίμνην (Μαιῶτιν) καὶ τὸ στόμα αὐτῆς. Item Herodotus Melpom. XLV. Οἱ δὲ Τάναϊν ποταμὸν, τὸν Μαιήτην, καὶ πορθμήϊα τὰ Κιμμέρια λέγουσι. Atque alii aliter. vid. Cluuerius, Introduct. Geogr. lib. I. cap. XIV.

1288. Λίμνην τε τέμνων Τάναϊς ἀκραιφνὴς μέσην] Quod in Maeotin paludem se exonerat Tanais, sciunt omnes; ideo porro dicitur eam *secare mediam immistus*, quod cursu rapidissimo feratur; quo factum, vt cum istis in regionibus omnes aquae gelu concretae sint, ipse non minus quam in aestate fluidus et laxus maneat. Mela lib. I.

Ipſe Tanais ex Riphaeo monte deiectus, adeo praeceps ruit, vt, cum vicina flumina, tum Maeotis, et Boſporus, tum Ponti aliqua brumali frigore durentur, ſolus aeſtum hyememque iuxta ferens, idem ſemper, et ſublimis, incitatusque decurrat.

1294. Κῆρα Μεμφίτῃ πρόμῳ] Similiter hac voce vſus eſt Aeſchylus in Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβ.

— ἀναρπάξανδρον
Κῆρ᾽ ἀφελόντα χώρας.

Rurſus in eadem Tragoedia,

— φθερσιγενεῖς
Κῆρες Ἐριννύες. —

1297. Ἰδαῖοι] i. e. Cretenſes, ab Ida, Cretae monte. Ariſtophanes Ran. Act. V. Sc. II.

Ἀλλ᾽ ὦ Κρῆτες, Ἴδης τέκνα.

Vbi Scholiaſtes vetus: Οὐ μόνον ἐν Τροίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Κρήτῃ Ἴδη ἐστὶν, ὡς καὶ ὁ Λυκόφρων φησίν.

1299. Ταυρομόρφῳ τρόπιδος τυπώματι] i. e. nauigio, cuius inſigne erat taurus, vt expl. Euſtathius: Ταυρόμορφον τύπωμα (inquit) παρὰ Λυκόφρονι, τὸ τὴν Εὐρώπην ἁρπάσαν, εἰς πλοῖον ταῦρον ἐγγεγλυμμένον ἔχον εἰς ἐπίσημον, ἀλληγορεῖται. Idem in Odyſſ. ν΄. iterum ad hunc locum reſpexit: Ἰστέον δὲ, ὅτι ὥσπερ τόποι γῆς, οὕτω καὶ νῆες ἐκληρώσαντό τινα μέρη παρώνυμα ζώων· οὕτω Συὸς τύπος παροιμιωδῶς, ἐπείπερ τὰ Σάμια πλοῖα συὸς εἶχε τύπον ἐν ταῖς πρώραις· ἐντεῦθεν ὁ Λουκιανὸς καὶ ἕτεροι χηνίσκον λέγουσι νηὸς, τύπωμά τι χηνὸς παράσημον ἐν ναυσίν· ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ παρὰ Λυκόφρονι ταυρόμορφον πλοίου τύπωμα. Plures hac de re opiniones vide apud Meurſium.

1300. Σαραπίαν] Vel Σαραπτίαν, a Sarapta, ſiue Sarepta, Phoeniciae vrbe, inter Sidonem et Tyrum media, quam in Sacris Literis Vidua paupercula, quae Eliam prophetam hoſpitio excepit, celebrem fecit, III Reg. cap. XVII. v. 10. Aliis etiam Auctoribus tam ſacris quam profanis memoratur haec vrbs.

1309. Καὶ δευτέρους ἔπεμψαν ἅρπαγας λύκους,
Ταγῷ μονοκρήπιδι κλέψοντας νάκην.

I. e. ſecundum Canterum,

Qui etiam ſecundos miſerunt rapaces lupos,
Regi vnum induto calceum furaturos vellus.

Nec aliter magnus Scaliger,

Secundo item miſere rapaces lupos,
Vt vniplotio vellus auertant Duci.

Secundum hoc ita ſe habet ſenſus: Poſt Scamandri tempo-

ra, Graecia rurſus Aſiae iniuriam intulit, emiſitque Argonautas, vt vellus aureum raperent ab eo, qui vnicum indutus erat calceum: hic porro fuit Iaſon, vt cuiuis notum. Quamobrem fieri nequit, vt Graecia mitteret, qui ἀπὸ τοῦ μονοκρήπιδος aureum vellus repeterent, cum is Iaſon fuerit, iſtius expeditionis princeps: demo igitur comma in fine prioris verſiculi, et ſubintelligo praepoſitionem σὺν, vt ſit ἔπεμψαν λύκους σὺν ταγῷ μονοκρήπιδι, ſicut paullo ante dixit ἔστειλαν στρατὸν σὺν Σκαμάνδρῳ. Tum demum verſuum horum ſenſus ita erit,

Et ſecundos miſerunt rapaces lupos
Cum Duce vnum induto calceum furaturos vellus.

1312. Κύταιαν τὴν Λιγυστικὴν] Cytaea Colchidos vrbs erat, quae Ligyſtica dicitur a quadam Ligurum colonia, quae illac conſedit: ſi recte hunc locum expoſuit Euſtath. in Perieg. v. 76. Ἰστέον δ' ὅτι ἐοίκασι καὶ Κολχικοί τινες Λίγυες εἶναι. ἄποικοι τῶν Εὐρωπαίων· καὶ δηλοῖ ὁ Λυκόφρων, ἱστορῶν ἐν τοῖς Κόλχοις Κύταιαν Λιγυστικὴν πόλιν.

1324. Σκῦρος ᾧ λυγροὺς τάφους Κρημνῶν ἔνερθεν αἰγίλιψ] Hunc ad locum reſpexit Euſtathius Il. ι. ad hunc verſum,

Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν Ἐνυῆος πτολίεθρον.

Λυκόφρων (inquit) ἐντεῦθεν λαβὼν, αἰγίλιπα ταύτην φησὶν, ὅπερ ἔοικε πρὸς τὸ αἰπεῖαν. Paullo poſt Lycophronem iterum laudauit, et cauſam reddit, cur Theſeus a Lycomede, Scyri rege, fuerit a praerupto ſcopulo deturbatus; quod nempe eius vxorem ſolicitaret, et de regno potiundo conſilia iniret, vnde prouerbium, Ἀρχὴ Σκυρία· Σημείωσαι ὅτι παροιμία φέρεται περὶ τῆς νήσου Σκύρου, τὸ Ἀρχὴ Σκυρία, ἐπὶ τῶν εὐτελῶν καὶ μηδὲν λυσιτελὲς ἐχόντων, ἀπὸ Θησέως ληφθεῖσα, ὥς φησι Παυσανίας, ἐπειδὴ ἐπιθέμενος τῇ Λυκομήδους ἀρχῇ, καὶ πειρῶν τὴν γυναῖκα ἐκείνου, κατακρημνισθείη, ὡς ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ. Pauſanias in Atticis Scyrios tradit viri dignitate motos, magnis eum honoribus proſequutos, Lycomedi prauam ſuſpicionem inieciſſe. Alii tradunt, Lycomedem Meneſtheo gratificari voluiſſe, qui, expulſa Theſei familia, Athenarum imperium occupauerat. Alii caſu prolapſum Theſeum narrat. Plutarchus Theſeo.

1328. Τροπαίας θεᾶς] i. e. Iunonis: Iuno enim Τροπαία, et Iupiter Τροπαῖος dicebantur, παρὰ τὸ τρέπειν τὰ κακὰ, i. e. ab auertendis malis; erant enim Dei auerrunci. Vnde apud Sophol. Trachin. v. 306. Ζεῦ Τροπαῖε a veteri Scholiaſte exp. ἀποτρεπτικὲ, ἀλεξίκακε. Alii ita dictum Iouem putant, quod eius beneficio ἡ τροπὴ τῶν πολεμίων γίνεσθαι

credebatur; vnde in eius honorem tropaea erigebant. Τροπαίου Iouis meminit Poeta,

— — βρέτας

Διὸς Τροπαίου καλλίνικον ἔστασαν.

Pauſanias refert, Dorienſes, deuictis Achaeis, ei templum ſtatuiſſe, Laconicis: Τοῦ δὲ Τροπαίου Διὸς τὸ ἱερὸν ἐποίησαν οἱ Δωριεῖς, πολέμῳ τούς τε ἄλλους Ἀχαιοὺς, οἳ τὴν γῆν Λακωνικὴν τηνικαῦτα εἶχον, καὶ τοὺς Ἀμυκλαιεῖς κρατήσαντες. Idem Τροπαιοῦχος dicitur. Phurnutus: Καὶ Βουλαῖον, καὶ Τροπαιοῦχον, καὶ Ἐλευθέριον αὐτὸν (Δία) προσαγορεύουσιν. Plutarchus, in Parallelis, Othryadem, Lacedaemoniorum ducem contra Argiuos, ait huic Ioui tropaeum erexiſſe, cum iam eſſet moriturus: Ἡρεμίας δὲ ὑπαρχούσης, ὁ Ὀθρυάδης ἐπιζήσας, καὶ ἡμικλάστοις δόρασιν ἐπερειδόμενος, τὰς τῶν νεκρῶν ἁρπάζων ἀσπίδας περιείλετο, καὶ τρόπαιον στήσας, ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος ἐπέγραψεν, Διὶ Τροπαιούχῳ. Eundem nonnulli volunt eſſe cum Ioue *Feretrio*. Dionyſius Halicarn. Antiq. Rom. lib. II. Τὸν δὲ Δία τὸν Φερέτριον, ᾧ τὰ ὅπλα ὁ Ῥωμύλος ἀνέθηκεν, εἴτε βούλεταί τις Τροπαιοῦχον, εἴτε Σκυληφόρον καλεῖν, ὡς ἀξιοῦσί τινες etc. Cum porro Iupiter Tropaeus dictus fuerit, nihil mirum, ſi tori conſors honoris etiam particeps facta, et Τροπαία appellata ſit; ſicuti, cum Iupiter Πανομφαῖος vocatus ſit, Iunoni Πανομφαίας cognomen inditum. Phauorinus: Τροπαῖα, (lege Τροπαία) ἡ Ἥρα· διὰ τὸ τὰ τρόπαια, ὅ ἐστι νικητήρια, μὴ μόνον Διὶ ἀνατίθεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ Ἥρᾳ· καὶ ὥσπερ ὁ Ζεὺς Πανομφαῖος, οὕτω ἡ Ἥρα Πανομφαία· ὡς δὲ καὶ Γέειος, Γεεία. Erat porro Tropaeum, columna aenea, lapidea, ſiue lignea, quam Deo alicui dicabant, et victoriae rationem, modumque inſcribebant, quoties hoſtes bello ſuperaſſent. Ariſtoph. Scholiaſtes vetus in Plut. Ἔστι δὲ τρόπαιον, ὃ ἐν νίκαις οἱ παλαιοὶ ἐποίουν, τοῖχον, ἢ λίθον μέγαν ἱστάντες, καὶ γράφοντες ἐν τούτῳ ἃ κατὰ τῶν ἀντιπάλων ἔργα δεδράκασιν· ἐκαλεῖτο δὲ τρόπαιον διὰ τὸ ἐπὶ τῇ τροπῇ τῶν ἐχθρῶν γεγενῆσθαι. Columnae loco interdum erat arboris truncus, praecipue oliuae, aut quercus; vnde poeta,

— — *Quercusque tropaea*

Curua tremens. — —

Et apud priſci aevi Graecos ſolae arbores in vſu erant, infamesque habiti ſunt, qui primi columnas exſtruxerunt, tanquam qui ſui odii et inimicitiarum memoriam ad poſteritatem transmittere ſtuderent; vnde factum apud Romanos exiſtimat Plutarchus, vt nefas eſſet arcus triumphales vetuſtate collapſos reparare, Roman. Quaeſt. Διὰ τί τῶν τοῖς

θεοῖς ἀνατιθεμένων μόνα τὰ σκῦλα νενόμισται περιορᾶν ἀφανιζόμενα τῷ χρόνῳ, καὶ μήτε προσκυνεῖν, μήτε ἐπισκευάζειν; Paullo poſt: Ὅτι τοῦ χρόνου τὰ σημεῖα τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους διαφορᾶς ἀμαυροῦντος, αὐτοὺς ἀναλαμβάνειν καὶ καινοποιεῖν ἐπίφθονόν ἐστι, καὶ φιλαπεχθήμον· οὐδὲ γὰρ παρ' Ἕλλησιν οἱ πρῶτοι λίθινον καὶ χαλκοῦν στήσαντες τρόπαιον εὐδοκιμοῦσι. Huic porro columnae, aut arbori, capta ab hoſtibus ſpolia, loricas, galeas, etc. imponebant, et hoc dicebant κοσμεῖν τρόπαιον· columnam autem erigere, ἱστάναι τρόπαιον. Plutarchus Ageſilao: Ἅμα δὲ ἡμέρᾳ βουλόμενος ἐξελέγξαι τοὺς Θηβαίους ὁ Ἀγησίλαος, εἰ διαμαχοῦνται, στεφανοῦσθαι μὲν ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας, αὐλεῖν δὲ τοὺς αὐλητὰς, ἱστάναι δὲ καὶ κοσμεῖν τὸ τρόπαιον, ὡς νενικηκότας.

1329. Νεῖκος ὤρινεν διπλοῦν, Στόρνην etc.] Duas intelligit Theſei expeditiones contra Amazonas; priorem, in qua Herculem comitatus, reginae Amazonum baltheum, ſeu zonam rapuit: ſecundam, in qua proprio Marte Hippolytam, ſeu Antiopen abduxit. Nonnulli tamen has expeditiones confundunt, referuntque Theſeum, cum Herculis eſſet comes, ab eo virtutis praemium accepiſſe Amazonum reginam.

1331. Τοξοδάμνον] Ita lege cum Tzetze, non τοξόδαμνον cum aliis; illud enim actiuae ſignificationis, hoc paſſiuae Vnde emendo Aeſchylum, cuius in Perſis legitur τοξόδαμνον Ἄρην. Lege τοξοδάμνον, aequiualet enim hoc epitheton τῷ τοξοδάμαντι, qua voce prius in eadem Tragoedia vſus eſt.

Ibid. Ὀρθωσίαν] i. e. Amazonum reginam, quae, quod Dianae comes eſſet, proprio eius cognomine adpellatur; Diana enim Orthoſia, et Orthia dicitur. Heſychius, Ὀρθωσία, ἐπώνυμον Ἀρτέμιδος. Phauorinus, Ὀρθωσία, ἡ Ἄρτεμις. Pindarus eadem voce vſus eſt Olympion. Od. III.

Χρυσόκερων ἔλαφον θήλειαν ἄξον-
θ', ἅν ποτε Ταϋγέτα
Ἀντιθεῖσ' Ὀρθωσίᾳ, ἔγραψεν ἱράν.

Vbi Scholiaſtes in ratione nominis reddenda cum Tzetze conuenit: Ὀρθωσία, ἡ Ἄρτεμις, παρὰ τὸ Ὀρθώσιον, ὅπερ ἐστὶν ὄρος Ἀρκαδίας, ἀφ' οὗ καὶ ἡ θεὸς Ὀρθία, καὶ Ὀρθωσία καλεῖται. Ἤτοι (malim ἢ) τῇ ὀρθούσῃ τὰς γυναῖκας, καὶ εἰς σωτηρίαν ἐκ τῶν τοκετῶν ἀγούσῃ. In eundem fere ſenſum Triclinii, aut cuiuscumque ſint, ſcholia nuperiora: Ὀρθωσίᾳ· τῇ ἐν Ὀρθωσίῳ, ὄρει Ἀρκαδίας, τιμωμένῃ Ἀρτέμιδι. Ἤγουν τῇ ὀρθούσῃ τὰς γυναῖκας ἐν τῷ τοκετῷ, ἔφορος γὰρ λοχείας. Ὀρθωσία, ἡ Ἄρτεμις, παρὰ τὸ Ὀρθώσιον, ὅπερ ἐστὶν ὄρος Ἀρκαδικόν. Ἔστι δὲ καὶ Ὄρθιον, ὄρος

Ἀρκαδίας, ἀφ' οὗ καὶ ἡ θεὸς Ὀρθὶς, καὶ Ὀρθωσία καλεῖται. Ἤγουν ἡ ὀρθοῦσα τὰς γυναῖκας, εἰς σωτηρίαν ἐκ τῶν τοκετῶν ἄγουσα. quibus in verbis pro ἤγουν bis legere velim ἥ· et Ὀρθία pro Ὀρθίς. Ipſa autem res demonſtrat, non eſſe ea ſcholia Triclinii, cuius nomen vulgo ferunt; ſed potius collectam vndecumque marginalium notarum farraginem, a diuerſis Auctoribus, iisque aliquando non ſatis peritis, conſcriptam.

1332. Ἧς αἱ ξύναιμοι etc.] Amazonum expeditio ſatis omnibus nota eſt, quare ei non eſt immorandum; praeſertim cum eius cauſae, finis, et monumenta late deſcripta ſint in Meurſii Theſeo cap. XX.

1342. Ἐορδῶν] Eordi ſunt Thraciae, aut Macedoniae populi, eisue conterminі. Eorum meminit Herodotus lib. VII. cap. CLXXXV. Τὸν Θρήικες παρείχοντο, καὶ Παίονες, καὶ Ἐορδοὶ, καὶ Βοττιαῖοι, καὶ τὸ Χαλκιδικὸν γένος, καὶ Βρύγοι, καὶ Πίερες, καὶ Μακεδόνες, etc. Item Strabo bis in lib. VII. Stephanus diſertim Thraciae adſcribit, Thucydides autem lib. II. et Liuius lib. XLV. Macedoniae.

Ibid. Γαλαδραῖον πέδον] Galadraeum ſolum nomen habet a Macedoniae vrbe, quam alii Galadras, Galadram, Chaladras, Charaſtram, et Chalaſtram vocant, de qua etſi frequens ſit apud Auctores ſermo, vnicum tamen Stephani teſtimonium adducam, quod ad rem noſtram propius ſpectat. Γαλάδραι, πόλις Μακεδονίας ἐν Πιερίᾳ· Λυκόφρων,

Σῆναι Γαλάδρης τὸν στρατηλάτην λύκον.

Ἔστι δὲ ὄρος Γάλαδρος, ἀπὸ Γαλάδρου, τοῦ Ἠμαθίου παιδός. Οἱ δὲ, ὅτι Γαλάδρας ἔκτισε τὴν πόλιν. Ὁ πολίτης Γαλαδραῖος· Λυκόφρων,

— — καὶ Γαλαδραῖον πέδον.

1356. Λιγυστίνοισι] Huc ſpectant Euſtath. verba in Perieg. v. 76. Ὅτι μετὰ τοὺς Μασσαλιώτας οἱ Λίγυες, οὓς Λιγυστίνους ὁ Λυκόφρων καλεῖ· ὀνομάζονται δὲ οὕτως ἀπὸ Λίγυος ἀνδρὸς, ὃς τὸν Ἡρακλέα ἐκώλυσεν εἰς τὰς Γηρυόνου βοῦς ἀπιόντα.

1369. Λαπερσίῳ] Emendo obiter Heſychium: Λαπέρσαι, Λαμπέσας Δίδυμος τοὺς Διοσκόρους ἀπὸ Λαπέρσης πόλεως. Phauorinus, qui haec verba tranſcripſit, habet Λαπέρσαι, Λαμπέρσας. Lege apud vtrumque, Λαπέρσαι, Λαπέρσας.

1370. Ὃς καταιβάτης μολὼν, Σκηπτῷ etc.] Rationem innuit Poeta, cur Ioui Καταιβάτου cognomen tributum ſit; quod, nempe, τοὺς σκηπτοὺς, ſiue κεραυνοὺς, καταβιβάζει. Quam ob rationem etiam Ἐνηλύσιος dici ſolet. Porro Καταιβάτου Διὸς in luſu meminiſſe videtur Ariſtophanes; eo

quod e coelo descendat, mulierum amore pellectus, in Pace,

— — οὐκ ἔσθ' ὅπως
Τοῦτ' ἔστι τὸ τέρας οὐ Διὸς Καταιβάτου.

Vbi Scholiastes vtramque praefatam nominis rationem apposuit: Καταιβάτης τιμᾶται Ζεὺς, διὰ τὸ καταιβάζειν τοὺς κεραυνούς. Ἢ ἀπὸ τοῦ καταβαίνειν, δι' ἔρωτα τῶν γυναικῶν. Quae verba exscripsit Phauorinus. Meminit etiam Eustathius Odyss. ν'. p. 508. Ἐκ δὲ τοῦ καταιβαταὶ, παρῆκται καὶ ὁ καταιβάτης, ἢ Ζεὺς, ἢ κεραυνός. Καταιβάτου Iouis arae meminit Pausanias Eliac. α'. Τοῦ δὲ Καταιβάτου Διὸς προβέβληται μὲν πανταχόθεν πρὸ τοῦ βωμοῦ φράγμα. Phurnutus: Δι' ἄλλας δὲ ὁμοιοειδεῖς καὶ εὐεπιγνώστους αἰτίας, Ὑέτιος (λέγεται Ζεὺς) καὶ Ἐπικάρπιος, καὶ Καταβάτης, καὶ Ἀστεροπαῖος, etc. Pollux Onomast. lib. I. cap. I. Τὰ πολλὰ δὲ τούτων (ἐπωνυμιῶν) καὶ ἴδιά ἐστι τοῦ Διὸς, ὥσπερ ὁ Ὑέτιος, καὶ ὁ Καταιβάτης, etc. Vbi obseruandum est, horum Auctorum vtrumque Καταιβάτου cognomen inter ea numerare, quae Ioui tribuuntur a coelorum, aërisue temperamento, et influxu, quibus praeesse credebatur; vnde fit verisimile, eos etiam Καταιβάτην dictum putasse a descensu fulminum.

1378. Τρίτος etc.] Hanc fabulam latius exposuit Ioan. Tzetzes Chiliad. XIII. Hist. CCCCLXVIII. vbi hunc Lycophronis locum laudauit.

1385. Ἐπείσιον] Huc spectant Eustathii verba in Odyss. η'. γυναῖκα γάρ τις μανιόκηπον εἶπε, τὴν μεμηνυῖαν περὶ μίξεις, κῆπον ὑποθέμενος εἶναι τὸ παρὰ Λυκόφρονι ἐπείσιον.

1387. Κηλωστὰ] Huc respexit Eustathius, Il. α'. Κηλώσω δὲ, ῥῆμα οὐ σεμνὸν, ἐξ οὗ κηλωστὰ, τὰ πορνεῖα, παρὰ Λυκόφρονι. Idem Odyss. ε'. κηλῶ, κηλώσω· ἐξ οὗ καὶ τὰ παρὰ Λυκόφρονι κηλωστά.

1401. ὃς δή ποτ' etc.] Hoc est, qui asini aures radicitus praecidens, sibi illas pro ornamento appendit.

1403. Δάπταις] Huc pertinent Eustathii verba in Odyss. γ'. τὸ δὲ δάπτειν πρωτότυπόν ἐστι τοῦ δαρδάπτειν, ὡς καὶ τὸ μαίρειν τοῦ μαρμαίρειν· ἀπ' αὐτοῦ δὲ καὶ δαπταὶ αἱ μυῖαι παρὰ Λυκόφρονι. Idem in Odyss. π'. ἐκ δὲ τοῦ δάπτειν, καὶ ἡ δαπάνη, καὶ δαπταὶ παρὰ Λυκόφρονι, αἱ δακνηραὶ μυῖαι.

1411. Αἱμοφύρτοις μάχαις] Huc pertinent Eustathii verba in Odyss. σ'. Ἰστέον δὲ, ὅτι τοῦ χείλεα φύρσω αἵματος, προσῆκται σύνθετον καὶ αἱμόφυρτος μάχη παρὰ Λυκόφρονι. Et Odyss. υ'. vbi Homerus habet αἱμοφορυκτὰ κρέα, τοιοῦτον (inquit) καὶ αἱ παρὰ τῷ Λυκόφρονι αἱμόφυρτοι μάχαι.

1417. Οἶνοι Μαμέρσα] i. e. Athenae, vrbs Minervae; quae *Mamersa*, tamquam belli Dea, ficut Mars, *Mamertus*, dicitur.

1420 Πλούτωνος λάτριν] Ita vocat Oraculi Delphici interpretem, quod inflata dicatur ab halitu ex profunda voragine, quam ad ipfa Plutonis regna pertingere credebant, emiffo; de quo confulere poteris Archaeologiae noftrae lib. II Vel quod falfa enunciaret, mercede conducta, ideoque Pluto, nummorum praefidi, feruiret; is enim Πλούτων dicitur. Ariftophanes Plut. Act. III. Sc. II.

Μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο.

Vbi vetus Scholiaftes adeundus.

1428. πέῤῥαν] *folem.* Hanc vocem, Lexicographis omnibus incognitam, vir Orientalium linguarum peritiffimus L. Pickius Gallus, a *Coptitis* petitum effe voluit vti me nuper admonuit vir venerabilis *G. Wake*, Decanus *Exon.* Illi enim folem vocant πε ρη, *pe re.* Nec abfimile vero eft, *Lycophronem*, qui *Alexandriae* cum *Ptolemaeo* familiariter vixit, et e Pleiadum feptem numero habitus eft, vocabulo Copticae originis vfum fuiffe; cum alii quoque auctores verba quaedam ex ea lingua in Graecam transtuliffe comperiantur. Sic enim Sappho vinum vocauit ἔρπιν, quod Coptitae appellant πε ηρπ, pe herp. Quae vox ap. Lycophronem quoque noftrum occurrit v. 579. Euftathius in fuo Commentario ad Homerum obferuat, ἦτορ, *cor*, a Plutarcho dici ἦθρον· quod quidem Coptitae vocant πε ρηθ, *pe reth.* Denique ἀθήρα, quod apud *Platonem*, *Ariftotelem*, *Plinium*, S *Hieronymum* pultim fignificat, a *Coptitis* deductum eft, apud quos τε θρε refpondet τῇ βρώσει Graecorum.

Ibid. Σέλας] Euftath. in Odyff. φ' ἰστέον δὲ, ὅτι σέλας οὐ μόνον πυρὸς, ἀλλὰ καὶ ἡλίου· ὅθεν παρὰ Σοφοκλεῖ ἡ ὀπὴ, ὡς ἐν ῥητορικῷ εἴρηται λεξικῷ, παρὰ τὸ σέλας φασὶν ἐμβιβάζειν· ἡ δὲ χρῆσις καὶ παρὰ Λυκόφρονι.

1436. Οἱ μὲν ἐν γαίᾳ etc.] Difficilis locus, et fecundum Canteri verfionem plane ineptus, cum idem fit *in terra*, quod *in dorfis aratis terrae.* Senfus facile conftabit, fi pro γαίᾳ legamus γαίας, et cum Tzetze γαίας ἀρχαῖς exponamus ταῖς ἀκταῖς. Tunc enim praedicit Caffandra, *proelia quaedam in littore maris, quaedam in locis mediterraneis* futura effe.

1415. Ὧι δὴ μεθ' ἕκτην etc.] Non poffe ex hiftoriis, quae hodie exftant, explicari hunc locum exiftimo. Vt

plurimum γενεαὶ tres faciunt ſeculum, i. e. C. annos, ita ſex γενεαὶ fierent CC anni. Sed a Caſſandra ad Alexandri M. tempora plus quam DCCC anni intercedebant, adeo, vt ſi quaelibet γενεὰ C. annos contineret, ne ſic quidem ea tempora ſatis conciliari poſſent. Deinde quis iſte αὐθαίμων Caſſandrae? An e Romanis? Ita quidem Scholiaſtes.

1463. Σειρῆνος ἐστέναξε λοίσθιον etc.] Caſſandra vt fuerit affecta, quatuor comparationibus docet; quae ſigillatim percurrendae ſunt. Primo igitur Sireni eam adſimilat, quod, vt putat Tzetzes, vocis dulcedine, et orationis illecebris homines in ſui admirationem traxerit. Sed ea ratio videtur a praeſenti loco alieniſſima; haud enim veriſimile fit, Caſſandram, quae furenti ſimilis, obſcurisque, et vix cuiquam intelligendis verborum inuolucris oracula haec pronunciaſſe fingitur, propter harmoniam, ſuauitatemque vocis laudari potuiſſe. Mihi igitur videtur Poeta ingentem, et vix ferendum exprimere voluiſſe Caſſandrae dolorem, ob caedes, deuaſtationes, caeteraque horrenda, quae futura praedixiſſet; vnde eam dicit *in corde gemuiſſe extremum Sirenis melos;* quod de eo cantu intelligendum eſt, quem Sirenes ab Vlyſſe contemtae, irarum, deſperationisque plenae, propriamque mortem meditantes, ediderunt. Proximo in loco *Mimallonibus* Caſſandram confert, quas notum eſt Bacchi fuiſſe miniſtras, nomenque habuiſſe, quod eius inſaniam, et furores *imitari* ſolerent; qua alluſione diuinos Caſſandrae furores initio libelli huius iam prius expreſſit Lycophron. Tertio loco, Sibyllae Caſſandram comparat; quod non alia ratione factumvidetur, quam quod fatidica fuerit, et ex Phoebi afflatu futura praeſenſerit. Vltima comparatio a Sphinge ſumta eſt, cui vatem noſtram adſimilat, quod obſcuris aenigmatibus ſenſum ſuum contexerit, vt initio Poematis dictum. Caſſandrae itaque perſonam talem in tragica hac monoedia depingere voluit Poeta; lugentem, nempe, furentem, fatidicam, et aenigmaticam.

1464. Κλάρου Μιμαλλών] Huc reſpexit Euſtath. in Perieg. v. 444. vbi, poſtquam docuiſſet Clarum eſſe Colophonis nauale, addit: Λέγεται δὲ καὶ Διὸς Κλαρίου μαντεῖον εἶναι αὐτόθι· ὅθεν καὶ παρὰ τῷ Λυκόφρονι ἡ Κασσάνδρα Κλάρου Μιμαλλὼν λέγεται, τουτέστι Βάκχη καὶ μάντις Κλαρία.

INDICES

IN

LYCOPHRONEA

VBERRIMI.

INDEX VOCABVLORVM,

QUAE IN LYCOPHRONIS CASSANDRA REPERIVNTVR,

O M N I V M.

NOTATA ASTERISCIS IN LEXICIS NON LEGVNTVR.

A.

῎Αρσην· ἁρπάσας τὸν ἡπατουργὸν ἄρσενα i. e. γενναῖον, 839. ἐπ' ἀρσένων λέκτρα θουρῶσαι βροτῶν, 84.

῎Αρταμος· ἄρταμος τέκνων i. e. φονεύς, 236. ἄρταμος δράκων, 327. πατρὸς ἄρταμος, 797.

᾿Αρτάω· δάνος ταλάντῳ τρυτάνης ἠρτημένον, appenſum, 270.

῎Αρτι· ᾿Ηὼς ἄρτι Φηγίου πάγον ὑπερποτᾶτο πτεροῖς, 16.

᾿Αρτύω· ἃς ὁ Καδμίλου γόνος ἤρτυσε i. e. κατεσκεύασε, 163.

᾿Αρχαῖος· ἐγείρει ἀρχαίαν ἔριν, 1362.

᾿Αρχή· ἀρχῆς ἀπ' ἄκρης, 2. ἀπ' ἀρχῆς, 30. ἀρχαῖς ἀμφιδηριωμένην, 1437. cff. ibi Nott.

᾿Αρχηγέτις· πημάτων ἀρχηγέτις, 1350.

᾿Αρχός· Κορίνθου ἀρχός, 1024.

῎Αρχω· ἦρχ' ᾿Αλεξάνδρα λόγων, 30.

῎Αρω· σύγκληρον ἄρσονται πέδον, 995. ὅρκων ἄρσαντες ζυγόν, 204.

᾿Αρωγός· ἡμῖν ἀρωγὸς πρευμενής, 536. ἀρωγὸς λοιμικῶν τοξευμάτων, 1205. κόρην ἀρωγὸν αὐδάξασα, 360. ἀρωγὸν αὐδήσουσιν, 1054. ἀρωγοὺς τῇ δυσαρπάγῳ κρεκί, 513.

῎Ασαρκος· ἄσαρκα μιστύλασ' ἐτύμβευσε τάφῳ, 154. cff. Nott.

᾿Ασβύστης· ᾿Ασβύσταο ῥεῖθρον, 848. εὐχὰς δειμαίνοντες ᾿Ασβύσται, 895.

῎Ασεπτος· ἐκφυγοῦσ' ὁμευνέτου θοίνας ἀσέπτους, 1200.

῎Ασιτος· ἄσιτα φορμίζων μέλη, 140.

᾿Ασκέρα· ἀνάψει τὰς δάμαρτος ἀσκέρας εὐμαρίδας, 855. i. e. τὰ ὑποδήματα. πέτρας ἀσκέρας ἀνειρύσας, 1322.

᾿Ασκός· ἀσκῷ ἀμφελυτρώσας δέμας, 75.

᾿Ασμένως· οὐκ ἀσμένως ἔμαρψεν ἐῤῥάου σκύτος, 1316.

᾿Ασπαστῶς· μολόντες ἀσπαστῶς δόμους, 1090.

῎Ασπετος· ἄσπετον χέασα βοήν, 5.

῞Ασσα i. e. ἅτινα, 8.

᾿Αστένακτος· μάστιγας ἐπεγκολάπτειν ἀστένακτος αἰνέσει, 781. ἀστένακτα τιμωρουμένη, immiſericorditer, 1117.

᾿Αστεργής· ῥητρεύοντος ἀστεργεῖ τρόπῳ, 1400. βαλὼν δράκοντα βαιὸν ἀστεργῆ χρόνον, 311. μειλίσσωσιν ἀστεργῆ κράγον, 542. ἀστεργῆ χόλον ἀστῶν. φυγοῦσαι, 1166.

᾿Αστέριος, al. ῎Αστερος· ᾿Αστερίῳ στρατηλάτῃ, 1301.

᾿Αστίβητος· περάσας ἀστίβητον οἶμον, 121 *).

᾿Αστός· ἀστῷ σύνοικος, 754. χόλον ἀστῶν φυγοῦσαι, 1167. ἀστοῖσι πρευμενῆ μολεῖν, 1055.

῎Αστρεπτος· ἄστρεπτον ᾅδην δύσεται, 813.

῎Αστρον· πρὸς ἄστρων κλίμακας στήσει δρόμον, 510.

῎Αστυ· Μύῤῥας ἐρυμνὸν ἄστυ, 829. ἄστυ πέρσουσι, 1002. Ναρύκειον ἄστυ, 1148.

᾿Ατάρχυτος· δοκεύει τὰς ἀταρχύτους ῥιφάς, 1326.

῎Ατερ· ἄτερ πόνων, 1006.

῎Ατερος, i. e. auctore Thom. Magiſtro, ὁ ἕτερος, per craſin ἅτερος, 1048.

῎Αϋπνος· πόντου δ' ἄϋπνος ἐνσαρούμενος μυχοῖς, 754.
Αὐσίγδα· πόλις Λιβύης, 885.
Αὐσόνιος l. αὐσόνειος· αὐσονίων, al. αὐσονείων ἄγχι τάφων, 1047.
Αὐσονίτης· παρ' αὐσονίτην φυλαμόν, al. αὐσονῖτιν, 593.
Αὐσονῖτις· θαλάττης αὐσονίτιδος μυχούς, 44. κατ' αὐσονῖτιν χθόνα, 702. ῎Αγυλλαν αὐσονῖτιν εἰσεκώμασαν, 1355.
Αὔσων· Αὔσονες Πελλήνιοι, 922. ἐν πτυχαῖσιν Αὐσόνων, 615.
Αὐτάδελφος· αἴθωνος αὐτάδελφον, 432.
Αὐτανέψιος· τῆς Σισυφείας λαμπουρίδος αὐτανέψιος, 345. Ἀχιλλέως δάμαρτος αὐτανέψιος, 798. αὐτανέψιοι, 546. ἠλοκισμένος δέρην Γλαύκωνος αὐτανεψίας, 811.
Αὖτις· αὖτις οἰστρήσασα, 1366.
Αὐτόδαιτος· αὐτόδαιτος δρυός, 480.
Αὐτοκάβδαλος, al. αὐτοκαύδαλος et αὐτοκάνδαλος, cff. Nott. αὐτοκάβδαλον σκάφος i. e. αὐτοσχέδιον, 745.
Αὐτόκλητος· αὐτόκλητος πόρις, 496. αὐτόκλητον ἁρπάσας κεραΐδα, 1317.
Αὐτόκτονος· αὐτοκτόνοις σφαγαῖσι δμηθέντες, 440. αὐτοκτόνοις ῥιφαῖσι πρὸς κῦμα δυπτούσας, 714.
Αὐτόπρεμνος· αὐτόπρεμνον κόνις χανοῦσα, aduerbialiter: *funditus*, *plane*, vel. *indigenam*, cff. Nott. 316.
Αὐτός· αὐτὸς οὐ τετρωμένος, 312. αὐτὸς ἰκύσει πότμον, 419. ὁ αὐτὸς ἀγγῷ φαληρῶν λύθρῳ, 491. αὐτὸς πόνους ἰδών, 774. αὐτὸς ὁδὸν περᾷ, 809. αὐτὴ φαρμακουργός, 61. αὐτὴ ἄρδιν εὐθυνεῖ, 914. αὐτοῦ ῥίζαν σπάσας, 623. αὐτὸν ἐκσώσει, 613. κτενοῦσι αὐτόν, 922. πράκτιν παρ' αὐτήν, 1045. αὐταὶ ἵξονται, 628. οὐ γάρ τις αὐτῶν, 639. αὐταῖς μεσόδμαις βαλεῖ πρὸς κῦμα, 751.
Αὐτουργότευκτος· κυβερνήσει αὐτουργότευκτον βάριν, 747.
Αὐτουργός· πρὸς κνώδοντος αὐτουργοὺς σφαγάς, 466.
Αὐτοφόντης· πρὸς αὐτοφόντου στρῆνον μόρου, 438.
Αὐτόχειρ· αὐτόχειρ βάψει ξίφος, 1121.
Αὐτόχθονος· αὐτοχθόνοις ῥιφαῖσι, sed al. mel. αὐτοκτόνοις, 714.
Αὐχενιστήρ· ζητῶν κελεύθους αὐχενιστῆρος βρόχου, *ceruicem frangentis*, cff. Nott.
Αὐχήν· κἀβιβᾶσ' ἐπ' αὐχένα, 1114.
῎Αφαντος· ἄφαντον εἶδος, 195. κτέαρ ἄφαντον, 896. ἄφαντα βάθη, 1277.
Ἀφάσσω· ἀφάσσων (ψηλαφῶν) ὠλέναισι δέμνια, 114.
῎Αφθιτος· ἄφθιτος θεά, 1139. κορείαν ἄφθιτον πεπαμένη, 354. πάλμυς ἀφθίτων i. e. θεῶν, 691. ἔτευξεν ἀφθίτοις ἕδρας, 707. κλέος ἀφθίτοις ἴσον, 1213. ἀφθίτους τε καὶ φθιτούς, 566.
῎Αφλαστον· φαίνουσαι ἄφλαστα (alii ἄβλατα) puppes, 26. ἄφλαστα καὶ κόρυμβα, 295.

Γ

Γενναῖος· σκύλακα γενναῖον τέκνοῦ, 963.

Γεννάω· Τυφῶνα γεννᾶται πατὴρ, Med. pro Actiu. γεννᾷ, 177.

Γένος· μῶμαρ γένους, 1134. γένους πάππων τῶν ἐμῶν κλέος αὐξήσουσιν, 1226. εὐπρεπέστατος γένους, 1345. κηλῖδα θωῦξας γένει, 165. πιθήκων γένος δύσμορφον ᾤκισε, 691. τοὐπιλώβητον γένος χαράξας, 1173. λείψει ἔξοχον Ῥώμης γένος, 1233.

Γεραιός· σὺν τῷ γεραιῷ πατρί, 1265. Sebast. male γηραιῷ.

Γέρας· δορύκτητον γέρας τιμωρουμένη, 1116.

Γεύομαι· ὧν σκηπτὸς γεύσεται δηουμένων, 383. γεύσεται φυγῆς, 1431.

Γεώλοφος· πρὸς κλίτει γεωλόφῳ, 600.

Γῆ· γῆ ναυτθλωθήσεται, 1415. ἀπὸ γῆς ἰσχάζουσαν ὑπεπληγγας, 21. βραχύπτολις Οἰνωτρίας γῆς, 912. πέλας γῆς μολών, 1044. γῆς καὶ θαλάσσης σκῆπτρα, 1229. ἐρευνήσας μυχὸν ἁλὸς καὶ γῆς, 1245. πόντου καὶ γῆς εἰς διαλλαγὰς μολών, 1448. εἰς γῆν ῥίψας πόδα, 279. βλώξαντες Ὑλάτου γῆν, 448. μολόντας εἰς γῆν ἑσπερόν, 956. μυδαίνει ποτοῖς Ὠκίναρος γῆν, 1009. ἄξει Ἀόνων γῆν, 1209.

Γηγενής· γηγενοῦς Ἰσχένου τάφος, 42. διμόρφου γηγενοῦς σκηπτουχίας, 111. Παλληνίαν ἐπῆλθε, γηγενῶν τροφόν, 127. γηγενῶν ὑπηρέτης, 1408.

Γηραιός· γηραιαὶ κόραι, Parcae, 585.

Γῆρας· πρὸς γῆρας ἄκρον, 355.

Γηροβοσκέω· γηροβοσκοῦσαι κόρας, cff. Nott. 1154.

Γῆρυς· Σφιγγὸς γῆρυν ἐκμιμουμένη, 7.

Γίγας· κέλωρ γίγαντος, 495. ἐγχώριον γίγαντα ἔχοντα, 527. στελεῖ γίγαντα, 1414. γιγάντων νῆσος ἡ μετάφρενον θλάσασα, 688. ῥίζαν γιγάντων Σιθόνων κεκτημένοις, 1357. μέλλων ἐπὶ γίγαντας περᾶν, 708.

Γιγαντοραίστος· γιγαντοραίσταις ἄρδισι τετρωμένου, 63.

Γίγαρτον· γίγαρτα τρυγὸς βρώξουσι, 677.

Γιγνώσκω· ἔγνω σὺν κακῷ ἔπος, 488.

Γίνομαι· τύμβος γεγὼς σποράς, 1203. ἀπὸ Δαρδάνου γεγώς, 1440.

Γλαγότροφος· δείκηλον τέκνων γλαγοτρόφων, 1260.

Γλάνις· Γλάνις τέγγων χθόνα, fluuius Italiae, 718.

Γλαυκός· γλαυκῷ δόρπον κυνὶ στεῖλαι, 471.

Γλαύκων· Γλαύκωνος αὐτανεψίας. παρωνύμως hunc vocare Lycophronem dicit Eustath. ad Il. ζ'. p. 638, 61, et Il. μ'. p. 894, 41. 811.

Γλήνη· γλήναις ἄγαλμα μύσει, 988. εἰς τέραμνα στέγης γλήνας ἀναστρέψασα, 362.

Γλυκύς· γλυκὺν βότρυν φέρβοντο, 83.

Δ

Δασπλῆς, fem. δασπλῆτις· εἰς νάπας δάσπλήτιδας βάζω. alii δυσπλήτιδας *), cff. Nott. 1452.

Δατέομαι· ἀνδήρ' ἀπέζοις ἴχνεσι δατούμεναι i. e. διερχόμεναι, 629.

Δαύνιος· Δαυνίων παγκληρίαν δομήσεται, 592. Δαυνίων ἄκροι, 1128. νόσων ἀκεστὴς Δαυνίοις κληθήσεται, 1052. ὑπὲρ Δαυνίους ᾠκισμένην, 1254.

Δαυνίτης· σῆμα Δαυνῖται στήσουσι, 1063.

Δαφνηφάγος· δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα, 6.

Δαφοινός· σφῆκας δαφοινοὺς χηράμων ἀνειρύσας, 181.

Δαψιλής· δαψιλὴς σφραγίς, 779. δαψιλὴς ἐρημία, 957.

Δέ· occurrit in locis 111.

Δείκηλον· δείκηλον ἀνθήσει, 1259. δείκηλα μὴ σέβουσι λαμπαδουχίαις, 1179.

Δείκνυμι· δείξαντι πλωτὴν οἶμον, 889.

Δεῖμα· νυκτίφοιτα δείματα, 225.

Δειμαίνω· μήνιμα δειμαίνων θεᾶς, 1186. εὐχὰς δειμαίνοντες, 895.

Δειματόω· κνώδοντι δειματουμένη, 1434.

Δεινός· δεινὸς δράκων, 327. κολαστὴς δεινός, 393. πεφευγὼς δεινὴν μάχην, 1042. δεινὴν μίξαντες πάλην, 1356. δειναῖσιν (al. δίναισιν) ἀρχαῖς ἀμφιδηριωμένων, 1437. δεινὰς ἀπειλὰς ἐπιῤῥοιζοῦσαν πάτρη, 18. δεινὰ πείσεσθαι, 540.

Δειραῖος· δειραίαν ἄκραν ἄρτονται, 994.

Δειράς· Θραμβουσία δειράς, 1405.

Δειρόπαις· τῆς δειρόπαιδος γαλῆς, 843.

Δέλτος· σφραγῖδα δέλτῳ ἐμφαρμόσαι, 1382.

Δελφὶν f. δελφίς· Δελφῖνος ἀκτὶς Σειρίου, 397. φάλαι καὶ δελφῖνες, 84.

Δελφίνιος· Δελφινίου (i. e. τοῦ Ἀπόλλωνος) παρ' ἄντρα, 208.

Δελφινόσημος· ἄγγελον λιπὼν δελφινόσημον i. e. δελφῖνος τύπον φέροντα, 658.

Δελφύς· μητρὸς ἐντὸς δελφύος, 939.

Δέμας· χερσὶν ὀχμάσας δέμας, 41. παιδὸς καταβροχθέντος αἰθάλῳ δέμας, 55. ἀσκῷ ἀμφελυτρώσας δέμας, 75. τοῦ Ζηνὶ δαιτρευθέντος δέμας, 160. ὄνυξι αἱμάσσων δέμας, 267. εἱρκτῆς ἀλιβδύσασα δέμας, 351. θρυλλίξας δέμας, 487. Τυφῶνος δέμας, 689. γραῦν μαρμαρουμένην δέμας, 826. ἔκβλητον αἰάζουσα δέμας, 1080. λακίζουσ' ἐν φοναῖς ψυχρὸν δέμας δράκαινα, 1113. λέβητι δαιτρευθεὶς δέμας, 1315.

Δέμνιον· λίποντα λέκτρων ἐκβαλοῦσα δεμνίων, 353. ἐν δεμνίοις τὸν ἐξ ὀνείρων ἐστρεβημένον προσκαταξανεῖ, 171. ἀφάσσων ὠλέναισι δέμνια, 114.

Δέμω· σκάφος ἔδειμε, 873. σηκὸν δείμαντο, 959. σηκὸ

543. 742. 802. 944. 1235. *Ad* pro ἐπὶ, 897. *Ob*, *propter*, 1271. *Per*, *a*, 1272. Genitiui periphrafi inferuit, 568. 1036. 1258. ἐν τόκοις, porcellorum ab ipfa genitorum, 1449. Abundat fere: 310. 1101. 1113. 1202. 1358.

Ἐν et ἐκ confuf. 498. 506.

Ἐναιχμάζω· ἐναιχμάσουσιν αὐτανέψιοι, 546.

Ἐναλλάξ· πολλῶν ἐναλλὰξ πημάτων ἀμείψεται, 1409.

Ἐναρίζω· οὗ φίτυν ἠνάριξεν Οἰταῖος στόνυξ, 486.

Ἐναυγάζω· στένω σε πῦρ ἐναυγάζουσαν αἰστωτήριον, 71.

Ἐνδατέομαι· τὸν ὠλενίτην χόνδρον ἐνδατουμένη, 155.

Ἐνδέχομαι· δούλης ζεύγλαν ἐνδεδεγμένοι, 996.

Ἕνεκα· vid. εἵνεκα.

Ἔνερθεν· κρημνῶν ἔνερθεν αἰγίλιψ ῥοιζουμένων, 1325.

Ἔνθα· ἔνθα ἐστὶν Ἰσχένου τάφος, 42. ἔνθα πολυδέγμων λόφος, 700. ἔνθα Τερμιεὺς ὁρκωμότους ἔτευξεν ἀφθίτοις ἕδρας, 707. ἔνθα λάβρος Ἶς, 724. Μόψον ἔνθα ναυάται ταρχύσαντο, 881. Ναύαιθος ἔνθα πρὸς κλύδων' ἐρεύγεται, 921. ἔνθα Λαομέδων ναύταις ἔδωκε κόρας, 952. ἔνθα Κάλχας κεῖται, 979. ἔνθα μύρεται Σῖνις, 982. ἔνθα μυδαίνει ποτοῖς Ὠκίναρος γῆν, 1008. ἔνθα λυπρὸν ὄψονται βίον, 1019. Ἕλωρος ἔνθα ἐκβάλλει ποτόν, 1033. ἔνθα Λαμπέτης εἰς Τηθὺν κέρας νένευκε, 1068. ἔνθα οἴκτιστα θανῇ, 1076. ἔνθα τράπεζαν κιχών, 1250. ἔνθα Σιβύλλης ἐστὶν οἰκητήριον, 1278. ἔνθα Τυφῶνος δάμαρ εὐνάνει, 1353.

Ἔνθεος· ἔνθεον σχάσασα στόμα, 28.

Ἐνθρώσκω· βύκτης ἐνθρώσκων πνοαῖς, 756.

Ἐνί· νήσῳ ἐνὶ δράκοντος, 110.

Ἐνίημι· μύρμων ἐνήσει Τῖφυς σκάφος, 890.

Ἐνιπεύς· (ὁ Ποσειδῶν), ἀκτὴν εἰς Ἐνιπέως ῥιφεῖσα, 722.

Ἐνναία· (Δημήτηρ) οὗ πάππον Ἐνναία ἐτύμβευσε τάφῳ, 152.

Ἐννέωρος· ἐννέωρον χρόνον μίμνειν αἰώγων, 571.

Ἔννυχος· κλαγγαῖσι ταρβήσουσαν ἐννύχοις βροτούς, 1177.

Ἐνοικέω· ἄλλοι ἐνοικήσουσι Σικανῶν χθόνα, 951.

Ἐνοπλίζω· ἐνοπλίσουσιν ὠλέναις πλάτην, 205.

Ἐνόρχης· (Διόνυσος), 212.

Ἐνσαρόω· πόντου ἐνσαρούμενος μυχοῖς, 753.

Ἐντέμνω· ὧν ὀστράκου στρόβιλος ἐντετμημένος (al. ἐκτετμ.) κόρσην σκεπάσει, 506.

Ἐντήκω, cf. ἐκτήκω.

Ἔντοκος· χερνίψουσι πόριν δράκοντος ἔντοκον λεχώ, 185.

Ἐντός· ἁλὸς ἐντὸς, 187. ὅσην Ἄραιθος ἐντὸς, ἠδὲ Λειβήθριαι σφίγγουσι, 408. μητρὸς ἐντὸς δελφύος, 939. εἱρκτῆς ἐντός, 1462.

Ἐντύνω· ἐντυνεῖ δρόμον, 734.

Ἐνυὼ, 519. ὁ λήμνιος πρηστὴρ Ἐνυοῦς, 463.

Ἐξ· ἐξ ὀνείρων ἐστροβημένον, 172. τέταρτον ἐξ Ἄτλαντος σπόρου, 221. ἐξ ἄμμοιο ῥοι-

Ἐσθής· λεὼς ἐσθῆτα προστρόπαιον ἐγχλαινούμενος, 974. Ἐριννύων ἐσθῆτα πεπαμέναι, 1137.

Ἐσθλός· πύκτην ἐσθλὸν ἤνδρωσαν, 944. ἐσθλῆς ἀρούρης πῖαρ ἔγκληρον χθονός, 1060.

Ἐσμός· νήριθμος ἐσμός, 415.

Ἐσόπτομαι· ἐσόψεται δράκαιναν, 673. *) al. ἐπόψεται.

Ἕσπερος i. q. ἑσπέριος· μολόντας εἰς γῆν ἕσπερον, 956.

Ἑστιάω· τὸν αἱμοφύρτοις ἑστιώμενον μάχαις, 1411.

Ἐσχάρα· ἀφλόγοις ἐν ἐσχάραις, 36.

Ἔσω· ἔσω ῥηγμῖνος αὐδηθήσεται ἐν κρόκαισι δρόμος, 192.

Ἑταῖρος· πικρὰν ἑταίρων ἰδὼν μοῖραν, 594.

Ἔτειος· θύσθλοισι Παρθενόπην βοῶν ἔτεια κυδανοῦσιν, i. e. κατὰ ἔτος, 721.

Ἐτήτυμος· εὐχὰς ἀρούραις ἀμφ' ἐτητύμους (fic leg. pro ἀμφετητύμους) βαλεῖ, 620.

Ἐτητύμως· ἀναπεμπάζειν λόγον ἐτητύμως, 1471.

Ἔτι· σφραγὶς μενεῖ ἐν πλευραῖς ἔτι, 780. κάνθων ὑπὸ ζευγλῆσι μεσσαβοῦν ἔτι, 317.

ευ et ω confufa, 121.

Εὔαρχος· τυπέντα κλεῖδας εὐάρχου μύλῳ, 233.

Εὐγάληνος· οὖσα εὐγάληνα (i. e. τὰ γαληνιαῖον ποιοῦντα) χερμάδος ναῦται λίαζον, 20.

Εὐγενής· γήμας Ἀρίσβαν εὐγενῆ κόρην, 1308.

Εὔγλαγος· εὔγλαγον θάλος, 307.

Εὔγληνος· κύκνοισιν ἰνδαλθέντες εὐγλήνοις δομήν, 597.

Εὐδάνω (non εὐδάνω l. εὐδαίνω) *)· ἔνθα Τυφῶνος δάμαρ εὐδάνει μυχόν, 1354.

Εὕδω· πῦρ εὕδον ἐγείρει, 1363.

Εὔθηκτος· τυπεὶς σκεπάρνῳ κόγχον εὐθήκτῳ, 1105.

Εὔθηλος· σπάσαντι μαστὸν εὔθηλον θεᾶς, 1328.

Εὐθύνω· ἄκραν ἄρδιν εὐθυνεῖ χεροῖν, 914.

Εὐκταῖος· εὐκταῖον ἐκλάμψουσι θυμάτων σέλας, 1091.

Εὐλιπής· κρόκαι Μινυῶν εὐλιπῆ στελγίσματα τηροῦσι, 874.

Εὔλοφος· ἀπειλὰς εὐλόφῳ νώτῳ φέρειν, 776.

Εὐμαθής· εὐμαθὴς τρίβος, i. e. πασίγνωστος, 11.

Εὐμαρίς· τὰς δάμαρτος ἀτκέρας εὐμαρίδας, i. e. εὐμαρῶς ὑποδυομένας περὶ τοὺς πόδας, 355.

Εὐνάζω· τῶν ἡμῖν εὐνάσει δαίμων δόρυ, 567. ἕως ἂν αἴθων εὐνάσῃ κλόνον, 1439. εὐνάζων μένος, 570. ὕδρον εὐνάσας θρόνοις, 1313. ὅτ' ἐς νόθον ηὐνάσθη λέχος, 423.

Εὐναστήρ· εὐναστῆρας νυμφεῖα δαίσασθαι γάμων, 144.

Εὐναστήριον· ἐλθοῦσαι εἰς θυγατρὸς εὐναστήριον, dormitorium, fepulcrum, 583.

Εὐνέτης· εὐνέτης πλάτιν ματεύων, 820. προσκυταξανεῖ εὐνέτην Κυταϊκῆς, i. e. Μηδείας, 174.

Εὐνή· ἐπόψεται χαμευνάδας εὐνάς, 849.

Εὐπρεπής· ἀκτὴ εὐπρεπὴς κεκμηκότι, 533. εὐπρεπέστατος γένους, 1345.

Εὐράξ· εὐρὰξ ἀνακτόρων, i. e. ἐκ πλαγίου, 920.

Θ.

I.

1051. κατ' ἴχνος, 1119. καθ' ἡμέραν, 1394.
Καταβλώσκω· εἰς Τέμεσσαν ναῦται καταβλώξουσι, 1068.
Καταβρύσκω· παιδὸς καταβρωθέντος αἰθάλῳ δέμας, rectius vero al. καταβρυχθέντος, vid. Nott. 52. Sic quoque v. 742. ὡς μὴ καταβρώξῃ νιν κλύδων, leg. καταβρόξῃ, cff. Addenda ad calcem libri.
Καταδρυφάσσω· χηλῷ κατεδρύφαξε γονὰς, 239.
Καταιβάτης· καταιβάτης σκηπτὸς, i. e. κάτω φερόμενος, αἰφνίδιος κεραυνός, 382. Ζεὺς καταιβάτης σκηπτῷ πυρώσει πάντα δυσμενῶν σταθμά, 1370. Feminin. καταιβάτις· τρίβος καταιβάτις, 91. ζῶσ' ἐς ᾅδην ἵξεται καταιβάτις, 497.
Καταιθαλόω· καταιθαλώσει γαῖαν ὀθνείαν, 1376.
Καταίθω· καταίθει γαῖαν Ἄρης, scl. πολέμῳ, 249. σάρκας καταίθων λοφιῖσι, 48. καταίθων θύσθλα, 459.
Κατακλώθω· γυιαὶ τριπλαῖς πήναις κατεκλώσαντο δαίσασθαι νυμφεῖα γάμων, 145.
Καταξαίνω· καταξανοῦσιν ὄβριμοι χέρες, 300. κεραύνιοι βολαὶ ταύρους καταξανοῦσι, 561.
Καταῤῥαγή· καταῤῥαγαῖς πέπλων, 256.
Καταῤῥακτήρ· αὐθόμαιμον ὄψεται κίρκου καταῤῥακτῆρος, 169. ὅταν δόμοις καταῤῥακτῆρα δέξωνται πικρὸν, 539.
Κατάρχομαι· ταύρῳ κρυφαίας χέρνιβας κατάρξεται, 209.
Κατασκαφή· πύργων κατασκαφὰς αἰάζουσα, 971.
Κατάσκοπος· κατασκόποις λώβαισι φηλώσας πρέμνον, 785.
Καταυαίνω· νέκυν ἀκτὶς Σειρίου καταυανεῖ, 397.
Κατεργάζομαι· χθόνα πᾶσαν κατειργάσαντο, 1360.
Κατερείπω· οἱ δὲ πρὸς πέδῳ πύργοι κατηρείποντο, 81.
Κατήγορος· στείλασα κοῦρον τὸν κατήγορον χθονὸς, 58.
Κατηρεφής· σῆμα χωστῷ τροχμάλῳ κατηρεφὲς, 1064.
Κατικμαίνω· κατικμαίνοντες Ἀλθαίου ῥοαῖς, 1033.
Κατοικέω· Τέρειναν κατοικήσουσι, 1010. Μελίτην νῆσον κατοικήσουσι, 1028.
Κατοικτίζω· κατοικτίσασα Νησαίας νάσις, 399.
Καύηξ et κάβηξ· μάστιγι μαστιχθήσεται καύηξ, 741. καύηξ ὥστε κυμάτων δρομεύς, 789. τρισσοὺς ταρχήσουσι νάπαι καύηκας, 425.
Καυχάομαι· ἃς οὔτις ἀνδρῶν καυχήσεται μετοχλίσας, 624.
Καχλάζω· Ζηνὸς καχλάζων νασμὸς, 80.
Κεγχρίνη· κεγχρίνῃ βεβρωμένον δέξεται Κρίμισσα, 912.
Κεῖθι· ἀκούσει κεῖθι πεμφίδων ὄπα, 686.
Κεῖμαι· χθὼν πρευμμάτων δῃουμένη κεῖται, 252. ἔνθα Κάλχας κεῖται, 981. ἐγὼ κείσομαι πέδῳ, 1108. σῆμα κείμενον, 641.
Κειμήλιον· νερτέρων κειμήλιον, i. e. δώρημα, 884. παρώσας κτῆσιν ὀμπνίαν κειμηλίων, 1264.

Κεστρεύς· (Reich. non bene κέστρος) τρήσουσι κεστρέων ἄγρην, 665.
Κευθμός· τὴν ἡ τοκὰς κόνις χανοῦσα κευθμῷ χείσεται διασφάγος, 317.
Κευθμών· κευθμῶνος ἐν σήραγγι, 122. δύνοντος εἰς ἄφαντα κευθμῶνος βάθη, 1277. ἔνθα Τυφῶνος δάμαρ κευθμῶνες εὐδάει μυχόν, 1354.
Κεύθω· στενάξει τάφους οὐδ' ὑστάτην κεύθοντας ἐκ πυρὸς τέφρην, 368.
Κηκάζω· ὅταν κόρη κασσωρὶς κηκάσῃ γάμους τελεῖν, 1386.
Κηκασμός· εἰς κηκασμὸν, 692. κηκασμοῖσιν ὠκριωμένοι (i. e. λοιδορίαις καὶ χλεύαις), 545.
Κηλίς· κηλίδα (al. κηλῖδα) θαύξας γένει, 165.
Κηλωστά, vel κηλωτά· (πορνεία), γάμους νυμφεῖα πρὸς κηλωστὰ καρβανῶν τέλειν, 1387.
Κήρ· ἐσόψεται κῆρα κνωπόμορφον, 675. ἄλλην ἐπ' ἄλλῃ κῆρα κινήσει θεὸς, 909. πατρὸς κῆρα μαστεύων φόνου, 1120. πλάτιν πορεῦσαι κῆρα Μεμφίτῃ πρόμῳ, 1294. πορθουμένοισι κῆρας ἀρκέσαι πικράς, 289. στενάζων κῆρας, 807.
Κηραμύντης· (Ἡρακλῆς), ἐπόψεται λείψανον τοξευμάτων τοῦ Κηραμύντου, 663.
Κηρουλκός· ἀποψήλασα κηρουλκὸν πάγην, 407.
Κηρύλος· ἐκβράσας τῆς κηρύλου δάμαρτος ἀπτῆνα σπόρον, 750. οἷα δύπτην κηρύλον οἴσει κῦμα, 387.
Κηρύσσω· ὃν τὰ δευτερεῖα τῆς πάλης λαβόντα κηρύξουσι, 171.
Κητόδορπος· ταῖς κητοδόρποις συμφοραῖς δεδηγμένος, 954.
Κηφεύς· 585.
Κηφηΐς· ἐπόψεται τύρσιας Κηφηΐδας (i. e. πόλεις τοῦ Κηφέως), 834.
Κίμμερος· Κίμμερος ὅπως σκιὰ καλύψει πέῤῥαν, 1427. Κιμμέρων ἔπαυλα, 695.
Κίμψος (κώμη Λυδίας)· ἐκλελοιπότες Κίμψον, 1352.
Κινέω· κινήσει (al. καινίσει) δόρυ, 530. ἄλλων χειρὶ κινήσει νέφος, 569. κῆρα κινήσει θεὸς, 909. δῶμα κινήσας καπνῷ, 182.
Κινύφειος· Κινύφειος ἣν τέγγων ῥόος, 885.
Κῖρις (ποταμὸς Ἰταλίας)· ἀμφὶ Κῖριν, 946.
Κιρκαῖον· ἀμφὶ Κιρκαίου νάπας, 1273.
Κίρκος· κίρκος θρασύς, 531. αὐθόμαιμον ὕψεται κίρκου, 169. κίρκοι Τμῶλον ἐκλελοιπότες, 1351.
Κίσσα· εἰς τὴν λάληθρον κίσσαν ἡρματίξατο (nauem Argonautarum), 1319.
Κισσός· (mons Macedoniae) Κισσοῦ παρ' αἰπὺν πρῶνα, 1237.
Κίχημι· κτῆσιν θοίναις Πρωνίων λαφυστίαν κιχών, 792. ἔνθα τράπεζαν κιχών, 1251.
Κίων· πήληκα κόρσῃ κίονος προσαρμόσας, 711. κίον' ἀϊστώσεις δόμων, 281.
Κλαγγή· κλαγγαῖσι ταρβήσουσαν ἐννύχοις βροτούς, 1177.
Κλάδος· δενδρώδης κλάδος, 830.

M.

Μισόνυμφος· ζηλώμασι τῆς μισονύμφου λαφρίας, 356.
Μιστύλλω· πάππον Ἐριννὺς ἄσαρκα μιστύλασα, i. e. κατακόψασα εἰς μικρά, 154.
Μίτος· τοῦτα μίτοισι χαλκέων στρόμβων ἐπιῤῥοιζοῦσι γηραιαὶ κόραι, 584.
Μιάομαι· τῆς πρὶν διαίτης μεμνημένοι, 609.
Μνήμη· ἄσσα διὰ μνήμης ἔχω, 8. μνήμην παλαιῶν τημελοῦσ' ὀδυρμάτων, 977. μνήμην παλαιῶν λήψεται θεσπισμάτων, 1252.
Μνήμων· Μνήμων πρηνὴς θανεῖται, 241.
Μνίον· τάριχον ἐν μνίοις κρύψει, 398.
Μογοστόκος· μογοστόκους ὠδῖνας ἐξέλυσε δενδρώδης κλάδος, 830.
Μοῖρα· πολλὰ κυλίνδει Μοῖρα (Parca) παμμήστωρ βροτῶν, 490. μιᾷ κρύψαι τοὺς διπλοῦς μοίρᾳ (θανάτῳ), 226. λοισθίαν μοῖραν δεδορκότες, 82. ἑταίρων ἐπτερωμένην ἰδὼν οἰωνόμικτον μοῖραν, 595.
Μολέω, vel μόλω· ποίμναισι πρευμενῆ πολεῖν, 1055. ἐς πάτραν μολών, 338. νῆσον μολών, (al. μολῶν) 478. χέρσον μολὼν, al. μολῶν, 824. πέλας γῆς μολών, 1044. Ῥαίκηλον οἰκήσει μολών, 1236. εἰς κυταίαν μολών, 1312. καταιβάτης μολών, 1370. καταιθαλώσει γαῖαν μολών, 1376. εἰς διαλλαγὰς μολών, 1448. ἐνοικήσουσι χθόνα πλαγκτοὶ μολόντες, 952. ὅταν μολόντες αἰτίζωσι γύας, 1059. μολόντες δόμους, 1090. μολόντας εἰς γῆν, 956.
Μόλις· μόλις σαώσει, 757.
Μολοβρός· πόνους ἰδὼν μολοβρός, 775.
Μολοσσός· (Apollo), Μολοσσοῦ κύκνον (i. e. Κάλχαντα), 426.
Μόλπις· ἀλετρεύσοντα Μόλπιδος πέτραν (h. e. Ἦλιν), 159.
Μομφή· μομφαῖσιν ἠγριωμένη, 59. μομφαῖσιν ἠλαστρημένος, 450.
Μοναρχία· φύλακα τῆς μοναρχίας, 1218. σκῆπτρα τῆς πάλαι μοναρχίας, 1445. γῆς καὶ θαλάσσης μοναρχίαν λαβόντες, 1229. ὀρείαν στήσεται μοναρχίαν, 1383.
Μονήρης· ἀσκῷ μονήρης ἀμφελυτρώσας δέμας, 75.
Μονόγληνος· ὄψεται τοῦ μονογλήνου στέγας χάρωνος, 659.
Μονοίκητος· φεύγουσαι μονοικήτους (al. μονηκήτ. et μονοκήτ.) ἕδρας, 960.
Μονόκρηπις, vel μονοκρηπίς· ταγῷ μονοκρήπιδι κλέψοντας νάκην, 1310.
Μόνος· μόνος σωθείς, 788. μόνη στενάξεις, 571. μόνῳ πόρωσιν αἵρεσιν, 1268. μόνη ζυγὸν ἀμφήρεισαν, 504. μοῦνον φλέγουσαν ἐξαλύξαντα σποδόν, 179.
Μονόστολος· δέξεται μονόστολον, (i. e. ἐν πλοῖον ἔχοντα), 690.
Μορμωτός· ὠδίνοντα μορμωτὸν (al. μυρμωτὸν) λόχον, 342.
Μόρος· σοὶ μόρος μίμνει δυσ-

pro *καὶ ὁ*, 180. 200. 812. Ὁ δ', 476. 556. 592. 820. 930. Ἡ· Ante Subſtant. 57. 316. 468. 502. 771. 1349. 1405. Genitiuo interiecto: 1412. Ante Adiect. et poſt Subſtant. articulo carens, 786. 1196. Ante Particip. 348. 352. 359. 688. *ὧν μία, ἡ δὲ*, 962. *ἡ 'πιμηθέως* pro *ἡ ἐπιμηθ.* 1412. Τό· Ante Subſt. 204. 329. 1228. Genitiuo interpoſ. 941. Ante Adiect. *τὸ δεύτερον*, 813. 1472. A Nomine longe poſitum: 280. Ante Infinitiu. *τὸ μὴ ἀϊστῶσαι*, 214. Aduerbiis dat vim Adiectiuorum: *τὸ πρὶν ἀμυδρὸν οὔνομα*, 339. 1363. *τοὐπιδόρπιον ποτὸν*, 661. *τοὐπιλωβητὸν γένος*, 1173. *τοὐμὸν πῆμα*, 1215. Genit. Τοῦ· Ante Subſt. 62. 185. 202. 210. 617. 619. 652. 659. 663. 694. 765. 840. 901. 1030. 1046. 1066. 1378. 1399. Ante Particip. 67. 160. 285. 312. 433. 454. 494. 1391. Aduerbiis vim dat Adiectiu. 667. Poſt Subſtantiu. articulo carens et ante Adiect. *ταύρου τοῦ πεφυσμένου*, 269. Τοῦ pro *οὗ*, 495. *τἀγαμέμνονος* pro *τοῦ Ἀγαμ.* 335. Τῆς· ante Subſt. 18. 77. 129. 143. 170. 175. 320. 337. 341. 344. 356. 505. 744. 750. 792. 843. 851. 1004. 1159. 1234. 1388. 1393. Pro *ἧς*, 829. Cum Aduerb. *τῆς πρὶν διαίτης*, 609. 651. *τῆς πάλαι μοναρχίας*, 1445. Ante Adiect. et poſt Subſt. articulo deſtitutum: *ἀλφῆς τῆς ἀεδνώτου δίκην*, 551. Datiu. Τῷ· Ante Subſt. 392. 469. 660. 1265: interpoſito Genitiu. *τῷ Νηρέως γόνῳ*, 886. Pro *ᾧ*, 557. 1404. 1414. Cum Particip. 473. 1381. Ante Adiect. et poſt Subſtant. cui deeſt articul. 963. 1327. 1369. Τῷ, *qua de cauſa*, 1270. Τῇ· Ante Subſt. 513. Ante Subſtant. et poſt Subſtant. articul. carens, *μητρὶ τῇ Προμηθέως*, 1283. Accuſat. Τόν· Ante Subſt. 19. 51. 93. 134. 155. 163. 168. 174. 176. 250. 264. 271. 352. 385. 526. 528. 538. 571. 618. 764. 816. 838. 839. 899. 901. 937. 1153. 1201. 1313. 1354. 1419. 1444. 1468. *τὸν δὲ μῦθον. τὸν μὲν — τὸν δὲ*, 387. *τὸν μὲν*, 417. *τὸν μὲν — τὸν δὲ — τρίτον δὲ*, 426. 431. 433. *τὸν δὲ*, 911, 1011. Ante Adiect. et poſt Subſtant. a quo abeſt artic. 58. 429. 1347. A Subſtant. longius remotum, 484. 1012. Cum Particip. 149. 310. 342. 421. 492. 502. 632. 831. 1172. 1411. Pro *ὅν*, 833. 1349. Cum Genitiuo: *τὸν Αἰακοῦ τρίτον καὶ Δωρίδος* h. e. nepotem, Achillem. Cum *ἀπὸ*, *τὸν ἀπὸ σπορᾶς Περσέως*, 803. Τήν· Ante Subſt. 102. 112.

Π.

P.

Βαίου ἀμείψας τάφον, 694. θεᾷ κλαυσθέντα Γαύαντος τάφον, 831. εἰς ἐρεμνὸν τάφον κρύψουσι, 1061. ἄγαλμα πήλας τῶν Ἀμυκλαίων τάφων, 559. σηκὸν ὑπὲρ τάφων δείμαντες, 928. ἄγχι Κάλχαντος τάφων, 1047. στένω τάφους Ἀτλαντίδος κέλωρον, 72. λύκου καὶ Χιμαιρέως τάφους, 132. ἔδυψε Νηρέως τάφους, 164. στενάξει τοὺς κενοὺς τάφους, 366. ξένοι δεξιώσονται τάφους, 416. φόνῳ λουσθέντες ἀλλήλων τάφους, 446. τεύχει τάφους, 532. λυγροὺς τάφους δοκεύει, 1324.

Τάφρος· οὔτε τάφρος, οὔτε ναυλόχων σταθμῶν πρόβλημα χραισμήσουσι, 290.

Τε, τ', θ'· semel pro καὶ, 40. 108. 129. 197. 263. 265. 275. 451. 548. 573. 591. 611. 653. 718. 725. 791. 811. 822. 882. 937. 990. 994. 1024. 1032. 1058. 1084. 1129. 1166. 1219. 1254. 1338. 1356. 1423. 1427. 1442. bis, τε — τε, 53. 60. 266. 924. 1209. 1234. quater, τε — τε — τε — τε, 1274. τε — καὶ, 84. 298. 372. 522. 541. 566. 646. 709. 808. 899. 905. 911. 1074. 1245. 1248. 1330. 1334. 1342. 1389. 1390. 1440. 1448. τε — καὶ — καὶ, 649. 803. 1352. τε — καὶ, quinquies, 374. τε — καὶ — δὲ, 1240. τε — καὶ — οὐδὲ — οὐδὲ, 132. τε — καὶ — τε — τε, 697. τε — ἠδὲ — καὶ, 906. καὶ — τε, 448. 647. 1087. 1241. καὶ — καὶ — τε, 1285. 1405. δὲ — τε, ἄλλους δὲ, οἵ τε, 877. οὐ — οὐδὲ — τε, 284. Quidem vel ὅν τε, ἥ τε more Homerico, quem, quae etc. 169. 309. 867. 1394. Abundat ap. Reichard. 634.

Τέγγω· Γλάνις τέγγων χθόνα, 718. ἣν τέγγων ῥόος λιπαίνει, 885.

Τέγγυρα· (πόλις Βοιωτίας), ποθοῦντες Τέγγυραν, 646.

Τεθμός· γυναιξὶ ἔσται τεθμὸς, 859. τεθμῷ χαράξας γένος, 1175.

Τείνω· τείνει πρὸς αἴθραν κρᾶτα λόφος, 700.

Τειχοποιός· ἐπὶ τοῦ τειχοποιοῦ δαπέδων Ἀμοιβέως (Neptuni), 617.

Τεῖχος· σὺν τειχέων προβλήμασι, 1418.

Τέκνον· σὺν πατρὶ ῥαίεται τέκνα, 232. παρύσας τέκνα, 1263. τέκνων ἀλίξας πάλας, 124. σὺν μητρὶ τέκνων νηπίων κρεανόμου, 203. ἄρταμος τέκνων, 236. μυρίων τέκνων στενάξει τοὺς κενοὺς τάφους, 365. οὐ τέκνων φύσεται, 1220. δείκηλον ἀνθήσει τέκνων γλαγοτρόφων, 1260. ἁρπάσας τέκνων ἀλάστορα, 1318. τιμὰς Οἰβάλου τέκνοις λαχὼν, 1125.

Τεκνοραίστης· 38.

Τεκνόω· ὃν Κολῶτις τεκνοῖ, 867. σκύλακα γενναῖον τεκνοῖ, 963. ὕψιστον ἡμῖν πῆμ' ἐτέκνωσε, 787.

Υ.

Eustath. ad Il. ν. p. 962, 58, ed. Rom.

Φάληρος· Φαλήρου τύρσις, 717.

Φαλωριάς· (πόλις Λοκρίδος), 1147.

Φάος· οἰκτρὸν ἐπόψομαι φάος, 304. λαμπρὸν αὐγάζων φάος, 941. φάος γοηρὸν καὶ πανέχθιστον φανὲν, 1056.

Φαρμακουργός· αὐτὴ φαρμακουργός, 61.

Φαρμακτήριος· ῥέθους βαφὰς πεπαρμέναι θρόνοισι φαρμακτηρίοις, 1138.

Φάσγανον· φασγάνου πρόβλημα πήλας, 685. ἀνειρύσας φασγάνου ζωστῆρα, 1323. ῥαίσει τριπάτρῳ φασγάνῳ Κανδάονος, 328. ἐν χερσὶν ἔχων φάσγανον κελαινόν, 1169. τὴν κεμὰς φασγάνων ἐκρύσεται, 191.

Φάσμα· ποθῶν φάσμα πτηνόν, 822.

Φάσσα· φάσσα πρὸς τόργου λέχος ἑλκυσθήσομαι, 358.

Φάτις· χρήσει πᾶσι νημερτῆ φάτιν, 1051.

Φαυστήριος· (Βάκχος), 212.

Φάψ· οἰνοτρόπους Ζάρηκος ἐκγόνους φάβας, 580.

Φάω· πεφήσεται τοῦ θεριστῆρος ξυρῷ, 840. λαβὼν ταύρου τοῦ πεφασμένου δάνος, 269. τοῦ πεφασμένου κέλωρ, 1374.

Φείδομαι· ὃς οὔτε τέκνων φείσεται, 1220.

Φελλός· βύκτης στροβήσει φελλόν, 756.

Φεραῖος· θύσθλοις Φεραίαν ἐξακεύμενοι θεάν (Ἑκάτην), 1180.

Φέρβομαι· γλυκὺν βότρυν φέρβοντο φῶκαι, 85.

Φέρω· οἴσει κῦμα φάγρον, 388. πένθος οὐχὶ μεῖον οἴσομαι, 302. ἀπειλὰς νώτῳ φέρειν, 776. πρωτόλεια αἰχμῇ φέροντας, 299.

Φερέκλειος· φερέκλειοι πόδες, 97.

Φερώνυμος· σπλὰς σῆς φερώνυμος τύχης φημισθήσεται, 1081. φερώνυμον νησῖδα νάσονται πρόμου, 599. φερωνύμους ἔδυψε Νηρέως τάφους, 164.

Φεύγω· πάντα φεύγοντες βροτῶν ὄχλον, 604. πόντων φυγὼν σκέπας, 793. πόθον φυγόντα Ναυμέδοντος, 157. ποθῶν φάσμα εἰς αἴθραν φυγὼν, 822. μόρον φυγοῦσαι, 960. ἀστεργῆ χόλον φυγοῦσαι, 1167. πεφευγὼς ἑρπετῶν μάχην, 1042. μέγαν πλειῶνα μὴ πεφευγότα, 1039.

Φέψαλος· παίδων φεψάλῳ σποδουμένων, 178. v. Eustath. ad Odyss. π, p. 1802, 61, ed. Rom.

Φηγαλεὺς s. Φιγαλεύς· (Βάκχος), 212.

Φήγινος· φηγίνων πύρνων ὀχήν, 482.

Φήγιον· αἰπὺν Φηγίου πάγον, 16.

Φηγός· στύπος φηγοῦ κελαινῆς, 554. φηγὸν φέρβοντο φῶκαι, 83.

Φηγότευκτος· μόσυνα φηγότευκτον παμφαλώμενος, 1432.

Φηλόω· κλαυθμοῖσι φηλώσας

Ψ.

Ω.

INDEX VOCABVLORVM GRAECORVM,

QVIBVS

TZETZAE IN SCHOLIIS SVNT VSI, CVM BARBARORVM, TVM IN LEXICIS VEL PLANE NON, VEL ALIA SALTEM POTESTATE OBVIORVM.

A.

Ἀγρήτης, i. q. ἀγρευτὴς, vt Codd. Vit. 1. et Ciz., vel ἀγρευτὴρ, quod voc. Vitt. 2. et 3. pro ἀγρετικὸς exhibent, ad v. 399.

Ἀθεμιτομιξία, illegitimus concubitus, vt ἀθεμιτογαμία, 1162.

Αἱμάω, i. q. αἵματος διψάω, 529.

Ἀκείρατος, i. q. ἄκαρτος, intonſus, quod voc. Vitt. 2. et 3. v. 1133. habent.

Ἀκούω, intelligo: ἕτεροι Γιγάντων νήσους τὰς Πιθηκούσας ἤκουσαν, 688.

Ἀναπνέω, iterum ſlo, 738.

Ἀνάσωστμα, vltio, mulcta, 1297. εἰς ἀντέκτισιν καὶ (h. e.) ἀνάστωσμα.

Ἀνδρόθηλος l. ἀνδρόθηλυς, ἀνδρόθηλυς στολισμός, 212, 40.

Ἀνηθίκευτος, dic. de Tragico, qui τὰ ἤθη τῶν προκειμένων προσώπων οὐκ ἀπομιμεῖται, 14. Schneid. putat eſſe voc. dubium.

Ἀπομαιοῦμαι· Μαιῶτις λέγεται ἡ λίμνη, ἐν ᾗ ἰχθύες ἀπομαιοῦνται, v. 1290. Sic Io. Tzetzes in Chil. VIII, v. 772.: Μαιῶτις δὲ παρ' Ἕλλησιν αὕτη πλουτεῖ τὴν κλῆσιν, Ὡς μήτηρ καὶ μαιεύτρια γένους παντὸς ἰχθύων.

Ἀρδεινός· συντάξεις περινενοημένας καὶ ἀρδεινάς, ſic Vit. 3., reliqui δεινάς, 52, 16.

Ἀρκοιζιανός, genus ſimiarum, 688 et 1000. cf. Nott.

Ἀῤῥητουργικός· οἱ τὰ ἀῤῥητουργικὰ γράφοντες, ſcriptores arcanorum naturae, 738.

Ἀρτεμώνιος, ab ἀρτέμων, velum nauis maius, *Bramſegel*; ἐξαρτῶσα ἀρτεμώνιον ἱστίον, ſic Vitt. 2. et 3. verum reliqui τε μέλαν.

Ἀρτοδότης, qui panes diſtribuit, vel ἀρτοδόντης, qui panes dentibus macerat, 435.

Ἀρτεζήτης, mendicus, quod voc. neque Steph. neque

INDEX SCRIPTORUM,

A TZETZIS IN SCHOLIIS AD LYCOPHRONEM LAUDATORUM. [a])

A.

Ἀγαθίας ἐπιγραμματογράφος, in Prolegg. p. 258. cuius 95 epigrammata exhibet Antholog. gr. ed. Iacobs, T. IV, p. 1. ſqq. cff. Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 215, et Fabric. Bibl. Gr. Vol. IV. p. 414. ſqq. et 459. ed. Harl. quibus add. Zonaras ad ἀδήλητος et ἐπίκλημα, Villoiſon. in Anecdott. Vol. II. p. 242. et Eudocia p. 59. vbi nominatur σχολαστικὸς Σμυρναῖος, cum Salmaſ. ad Solin. p. 849. male, vt putat Fabric. l. l. nam aliis dic. Μυριναῖος. Reineſius margini Voſſ. de Hiſt. gr. haec addidit: *Smyrnam Euſebius etiam Μύριναν dictam eſſe oſtendit: Μύριναι, ἡ παρά τισι Σμύρνα λεγομένη, ἐκτίσθη ἐν Ἀσίᾳ: quod mirum. Duae omnino vrbes hoc nomine, altera in Aeolide Aſiae, altera in inſula Lemno. An igitur hoc potius vult, Μύριναν illam Aſianam dictam eſſe Smyrnam? Sed nemo veterum meminit Myrinam illam Aeolicam appellatam fuiſſe Smyrnam. Verius fortaſſe ſit, τὴν Σμύρναν recentioribus Graecis κατὰ παραφθορὰν nominatam eſſe Σμύρναι, et inde Μύριναν l. Μύῤῥιναν. Certe Agathias, qui Smyrnaeus fuit, in gr. Codd.*

a) Cff. quae Harleſ. ad Fabr. Bibl. Gr. Vol. IV. p. 760. not. q. obſeruauit. Nos totum hunc refinximus indicem, omiſſis quibusdam auctoribus, qui nulli ſunt, et additis, qui a ſuperioribus editoribus erant praetermiſſi, praeeunte Thryllitzſchio, qui plura adſcripſit exemplari ſuo ad has emendationes pertinentia. Sunt vero etiam quaedam ab Harleſio iam occupata. Notis ſubiecta in ſcholiis, ne res eaedem male repeterentur, in indice omittenda putauimus.

Μυριναῖος, et in *Epigram. Meleagri* I, 29. *vbi debuit esse:*

Σμυρναίους τε κλάδους —

libri habent μυριναίους τε κλάδους (cf. ibi Iacobs). *Apud Io. Scholasticum Epiphaniensem* Ἀγαθίας Μυῤῥιναῖος *nominatur. Putaui aliquando reuera Myrinaeum fuisse, nam* Μυῤῥιναῖος Ἀσιανὸς *dic. in Epigramm. Collectione, quod ad distinctionem* Μυῤῥίνης *Europaeae dictum arbitror, nam Smyrna in Europa nulla.* An Myrina quoque dicta fuerit Smyrna, vid. Tzschucke ad Pomp. Mel. Vol. III. P. 1. p. 516. Quod ad nomen scholastici attinet, Reinesſ. l. l. scripsit: *Scholastici dicti sunt eruditi ac politi homines, qui in Museo Alexandrino vacabant litteris, a Synesio ep.* 105. *f.* 250. *Alias, qui erant ingenio eleganti, et bonis artibus exercitato, Hieronym. L. de scriptt. Eccl. in Serapione, quare ob elegantiam ingenii cognomen scholastici meruit Agathias.* Caeterum Harles. nondum meminit Agathiae.

Ἀγαθοσθένης· Auernum dicit 704. neque paludem, neque petram, sed hiatum quendam esse ad Adiabenen. Φιλόσοφος, 1021. de vi fluuii Italiae, qui Κρᾶθις nominatur: cff. Nott. ad 704, 21.

Ἀγαμήστωρ l. Ἀγαμήτωρ ὁ Φαρσάλιος, in Prolegg. ἐπιθαλαμιογράφος, 100. ἐν τῷ τῆς Θέτιδος ἐπιθαλαμίῳ Achillem prius Πυρίσσον nominatum fuisse tradit, additis quatuor eius versiculis, 178, 29. cf. Nott.

Ἀθήναιος, forte Ἀθηναῖος, ἐπιγραμματογράφος, in Prolegg. p. 258. cf. Fabric. Bibl. Gr. T. IV, p. 466.

Αἰαντίδης, vnus e Pleiade poetarum, in Vit. Lycophronis p. 263. cf. Fabric. Bibl. Gr. Vol. II, p. 281 et 318.

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ, meminit trium epigrammatum, quae Athenienses in memoriam victoriae de Medis ad Eonem reportatae tribus inscripserunt columnis, v. 417, 20.

Αἰσχρίων· ἐν ἑβδόμῳ Ἐφεσίδος meminit insularum Pithecusarum v. 688. cf. Nott. et Varr. de Re Rust. I, 1. Fabric. Bibl. Gr. L. III, c. 5. et Villois. in schol. Homer. Il. X, 155.

Αἰσχύλος, τραγῳδὸς, in Prolegg. p. 256. Columbam v. 87, 7, nominat παντρόφον. De voc. ἁρμοῖ, ἐν Προμηθεῖ, v. 106. De Typhone v. 177, 9. A Prometheo Neptunum, Apollinem et Iouem cohibitos esse tradit, quominus de Thetidis nuptiis

Poet. Gr. p. 85. Fabric. Bibl. Gr. Vol. II. p. 104. Add. locis a Fabric. allatis Athen. XIV, 625. c. Ἀνάνιος ἢ Ἱππῶναξ ἐν τοῖς Ἰάμβοις.

Ἀνδροκλῆς, ἐν τῷ περὶ Κύπρου, 447. delendus, et leg. Μένανδρος, vid. infra ad h. v.

Ἀνδροτίων, Aegeum fuiſſe tradit vnum ex iis, qui e ſeminatis in agro Thebano draconis dentibus proſilirent, 495. ὁ ἱστορικὸς, de Cadmo, 1206. p. 961. vid. ibi Nott. et Siebelis ad Philochori Fragm. in epiſt. ad Lenzium p. XVIII. quibus adiunxit quoque Fragm. Androtionis.

Ἄνδρων, ὁ Ἁλικαρνασσεύς, a filiabus Oceani Aſia, Libya, Europe et Thrace nominatas eſſe terras eiusdem nominis narrat, 894 et 1283, 10. cf. Nott.

Ἀντίγονος (alii Ἀντίνωος, male) Caryſtius, de cerylis, 387.

Ἀντικλείδης, Aiacem a Paride ſagitta confixum eſſe tradit, 464. cf. Nott. Laudatur in ſchol. Homeri Marcianis VII, 44.

Ἀντίμαχος, ἐποποιός, in Prolegg. p. 251. Achillem nouiſſimum omnium e naui exilientem terram pedibus ita feriiſſe tradit v. 245. vt inde aquam excitaret. Ἐν Θηβαΐδι de vrbe Dyme, 591. cff. Reineſ. Varr. Lectt. p. 57. et Fabric. Bibl. Gr. Vol. II, p. 104. ed. Harl.

Ἀπολλόδωρος, 177. Iouem et Neptunum tradit contendiſſe de nuptiis Thetidos, 178, 7. De Palladio, 355. (361?). De Mopſo et Amphilocho de regno depugnantibus ac ſe interficientibus, 440, 38. Filii Lycaonis non fratrem Nyctimum, ſed alium puerum diſſectum appoſuerunt Diis, 481, 49. Ὁ Ἀθηναῖος ἱστορικὸς Ancaeum filium Neptuni nominat, 890, 13. Guneum nauibus in Libya relictis ad Cinyphum amnem tradit conſediſſe, 902, 3. Vnde fluuius Nauaethus ſit nominatus, 921, 2. Aethyllam, Aſtyochen et Medeſicaſten ſuaſiſſe narrat reliquis mulieribus Troianis, vt dominorum claſſem comburerent, 1075, 12. Ab Hercule interemta eſt Hippolyte, 1327, 10.

Ἀπολλώνιος, ὁ τὰ Ἀργοναυτικὰ γράψας, in vit. Lycophronis, p. 263. Ὁ Ῥόδιος de ratione curſus Pelopis, 156, 42. De Medea et Iaſone, 175, 3. Iaſon ad fluuium Anaurum agriculturam exercebat, 175,

E.

tis, quum Peleus eam persequeretur, varias induit formas, 175, 138. Peleus semel concubuit cum Thetide in Sepiade, 178, 41. Ἐν Βάκχαις Dionysum nominat taurum, quia cornigerum eum fingunt, 209, 1. Neoptolemus quum terram pedibus feriisset, aqua prosiluit, 245, 14. Σκύλακα nominat Hecubam, quia canis erat facta, 315, 2. Ἐν Ἑκάβῃ dicit Polyxenam a Neoptolemo in tumulo Achillis esse mactatam, 323, 18. Ἐν ταῖς Τρωάσι narrat, Graecos Ilio capto profectos ventis et fulminibus periisse, 382, 8, et ibid. 13, impetu Neptuni. Ἐν τῷ δράματι Παλαμήδους de Palamede, 384, 26. Ἐν Φοινίσσαις de Capanei audacia et morte, 436, 4. Ἐν Ὀρέστῃ de Dioscuris, 510, 3. Phaedram, inquit, Veneri templum in memoriam amoris Hippolyti dedicasse, 610, 6. Ἐν Ὀρέστῃ de Helena ab Apolline rapta et ad Iouem adducta, 822, 13. Ὁ τραγικὸς de Crathide, fluuio Italiae, 1021, 7. Laconas appellat fraudulentos, 1124, 11. Ἐν Τρωάσι de Hecuba, ancilla Vlyssis, 1183. Insulas fortunatas tradit esse sitas in Oceano Atlantico, 1204, 5. De Dionyso κερατοφόρῳ, 1236, 11. Orestem deduxisse prodit coloniam Lesbum, 1374, 11. Cassandram comparat Sphingi, 1465, 8.

Εὐφορίων. Cynchreus Dracone interfecto regnum Salaminis occupauit, 110, 5. Titanes Bacchi, quae discerpserant, membra in lebetem immissa Apollini apposuerunt, 208, 20. Hectorem fuisse filium Apollinis tradit, 266, 11. Διρφωσσὸν nominat Δίρφυν, 374, 2. De vrbe Tymphresto, 420. De Mopso et Amphilocho fratribus semet interficientibus, 440, 29. Ἐν Ἱππομέδοντι, Cenchreum, inquit, fuisse regem Salaminis, 451, 5. Munitus anguis morsu periit, 495, 11. vid. Not. Ἐν Ἀπολλοδώρῳ auem, quae dicitur κρὲξ, nuptias celebrantibus malo fuisse omini, prodit, 513, 11. cf. Not. Vlyssi fuit imago delphinis in clypeo, 658, 5. A Philoctete arcum suspensum esse in templo Apollinis Alaei tradit, 911, 33. si lectio est genuina, nam alii legunt Ὠρίων et Ἀρίων. vid. de Euphorione Voss. de Poet. Gr. p. 66 sq. de Hist. Gr. p. 86. et Fabric. Bibl. Vol. II, p. 304. ed. Harl. quibus addi possunt Heyne ad Apollod. p. 459, et Virgil. Tom. II, p. 241.

Aelian. de Nat. Animal. XVII, 28. Phot. in Lex. 312. ad *περιφοριῶσθαι*, et 237. ad *ὁ κάτωθεν νόμος*, et Zonar. in Lex. ad *ἀκόνιτον*, *ἀνθερεών*, *ἀτάρμυκτον*, *εὔωροι*, *κάνηξ*. Euphorionis fragmenta Lobeckius, Profeſſ. Viteb. breui editurus eſt.

Εὐφορόνιος. *κείρυλος* cum diphthongo et proparoxytono dicitur Ἀττικῶς, 387, 10. cf. Not. et Voſſ. de Poet. Gr. p. 89. Photii Lex. ad *κιλλεία*, p. 122, et *παραιξοροῦσιν* p. 280. et Etymolog. M. ad *ἐνεργμός*. Saepius eius fit mentio in ſcholiis Ariſtophanis.

Ἔφορος, ὁ ἱστορικὸς, *ἀπὸ τῶν βαρβαρικῶν πρῶτον κατὰ παραδρομὴν ἀρξάμενος γράφει, ἐν δὲ τοῖς Ἑλληνικοῖς ὕστερον τὴν ἱστορίαν πλατύνων*, 148, 21. Ioan. Tzetzes in Chiliad. XII, 260, nominat *χρονογράφον*. cf. Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 31 ſq. Scripta eius ab Athenaeo laudata vid. Schweigh. Ind. auctorum p. 102. Phot. in Lex. citat eum ad *καινὸς*, p. 94. *ἐν τρίτῳ* p. 146, *κωρυκαῖος*, et ad *περιθοῖδαι* p. 306. Eudoc. p. 164. Schol. Hom. a Villoiſ. ed. VII, 185. Plutarchus laudat eum de Herodot. malign. Vol. IX, p. 447, ad extr. et de Placit. Philoſoph. Vol. IX, p. 557, ed. Reiske, vbi dic. *ἱστοριογράφος*, et Strabo pluribus locis. Lyſimachus duos libros ſcripſit de furtis Ephori, Euſeb. Praeparat. Euang. X, 3.

H.

Ἡγήσανδρος, ὁ Σαλαμίνιος, nauem Argo nominatam inde tradit, quia Argis exſtructa fuerit, 883, 5. Harleſ. in Ind. auctorum a Tzetzis laudatorum ad Fabric. Bibl. Gr. Vol. III, p. 761, not. t) dicit, Thryllitzſchium verba Ἡγήσ. ὁ Σαλαμίνιος reformaſſe in: Ἡγησίας Σαλαμίνιος. Mirum ſane, nam in editione Potteri priori, qua Thryllit. eſt vſus, et obſeruationibus ornauit ſuis, ne verbulum quidem de his verbis refingendis addidit. Eſt autem haec emendatio vere Thryllitzſchii, vt ex eius epiſtola an. 1714 ſcripta, et in libro, qui inſcribitur: *Neuer Büecherſaal, Oeffnung* LVIII, p. 738 ſq. ſeruata, patet. Verba eius ſic ſe habent: Ἡγήσανδρον *reformo in* Ἡγησίαν Σαλαμίνιον. *Proclus in Chreſtomathia me docuit apud Photium* (Cod. CCXXXIX, p. 982, vel in edit. huius Chreſtomathiae a Ludou. Carrione curata p. 6.). Plurima ſane debet Tzetzes huic Chreſtomathiae, quae in Prolegg. de Poëtis attulit, vnde quoque ſit veriſimile, eum huius ſcriptoris,

Ἡγησίου Σαλ., mentionem fecisse, quem quoque citant Athen. XV, 682, et Longinus de Sublim. III, 2. vid. ibi Morus, Dubius praeterea est Hegesander, Delphensis quidem, sed nunquam ab aliis Salaminius nominatus. Coniectura itaque Thryllit. hactenus admittenda videtur, vti quoque ea, qua Cassandrum Salaminium, a nullo scriptorum vett. commemoratum, et ad v. 177, 138, laudatum, eundem esse existimat. Videtur Tzetzes vel ipse nomina confudisse, vel a librariis sunt confusa. Attamen, quum ab Hegesia carmina Cypria conscripta fuisse, et ap. Athen. et in Procli Chrestomath. quam Tychsen in: *Biblioth. d. alt. Litterat. und Kunst*, I, Anecdot. I. auctam e Codd. Mss. edidit, tradatur, Tzetzarum vero Hegesander, inprimis Cassander Salam. in numero historicorum, e. g. Artemonis, ponatur, dubitandum saltem videtur, an Hegesias iis sit substituendus. Hegesiam autem et Cassandrum Salam. vnum eundemque esse, et haec nomina a Tzetzis esse confusa, facile concesserim.

Ἡλιόδωρος, delendum est et legend. Ἀπολλώνιος, ad v. 208. vid. Ἀπολλώνιος.

Ἥλιος, ad v. 480. quoque tollendum et Ἀπολλώνιος, sicut antea iam dictum ad Ἡλιόδωρος, legendum est.

Ἡράκλειτος. Tzetzes iactat, se melius Heraclito scire allegoriis vti, 177, 39. Scripsit hic Heraclitus περὶ ἀπίστων, vid. Fabric. Bibl. Gr. Vol. I, p. 192. ed. Harl. et Eusťath. ad Odyss. 1504, 55, ed. Rom. Ἡράκλειτος ὁ τοῖς ἀπίστοις προθέμενος ἐμφῆναι πίστιν.

Ἡρόδωρος, ὁ Ποντικὸς, Herculem memorat fuisse quatuor cubitorum et vnius pedis, 662, 3. In libro de rebus Herculis, cuius meminit Athen. IX, 410, f. cf. Heyn. in Obseruatt. ad Apollod. p. 135. et Not. ad h. l. De Theseo Antiopen in matrimonium ducente, 1332, 12. Male Codd. nostri h. l. legunt Ἡρόδοτος. Nec repugnem, si quis, vt Heyne in Obseruatt. ad Apollod. p. 76. intelligi velit Herodorum v. 522, vbi in Codd. Mss. et edd. citatur Herodotus, quum nullus in hoc locus extet, qui moenia Troiana non ab Apolline et Neptuno, sed a Laomedonte esse exstructa prodat. cf. Not. ad h. l.

Ἡρόδοτος, in Prolegg. p. 258, vbi (VII, 228.) mentionem

cuto, 1286, 5. A Phoenicibus Io raptam et ad Osiridem in Aegyptum abductam esse tradit, 1291, 4. et 1299, 10. Rei metricae rationem non omnino videtur habuisse, 1298. p. 995. Iouem Asterium patrem fuisse testatur Sarpedonis, Minois et Rhadamanthi, 1301. p. 996. De colonia a Cretensibus missa Troiam, 1302. p. 997. Terram Colchicam noue nominat Ligusticam, 1312, 17. Ἀσκέρας nominat calceos, 1322, 6. De Theseo et Phaedra, 1329, 1.

Λυκόφρονος σχόλια. σχολιογράφοι τινὲς, 980. p. 898. σχολιασταὶ, 1017, 6. τὰ λοιπὰ τοῦ Σχολαίου γελοῖα, 1226, 8. οἱ τὰ τοῦ Λυκόφρονος πρὸ ἡμῶν σχολιάσαντες, 1446, 4.

Λυσίας, ὁ ῥήτωρ. De Chimaera, 17, 33. Amazones primas fuisse tradit, quae equos conscendere auderent, 1332, 7.

Λυσίμαχος (al. male Σύμμαχος), ἐν πρώτῳ τῶν Νόστων, de Menelai sociis, Glauco, Acamante et Hippolocho, 874, 31. vid. Not. Schol. Pind. Pyth. V. 108, ἐν πρώτῳ τῶν Νόστων, et Isthm. IV, 104. Athenaeo IV, 158, d. et aliis dic. Alexandrinus, sed Ioan. Tzetz. in Chil. VI, v. 921. Cyrenaeus, haud dubie male, nam Lysanias dic. Cyrenaeus Athenaeo, XI, 504, b. et schol. Homeri Marcian. I, 378. Forte l. Λυσίμαχος ap: Io. Tzetz. est mutandum in Λυσανίας, l. Tzetzes ipse errauit.

M.

Μεθόδιος, ὁ ἰατρὸς, Alpheum fluuium sanare τοὺς ἀλφοὺς docet, 1050, 9. vid. Not. Laudatur a Zonar. in Lex. ad ἄατος.

Μελάμπους, τὸ αἲ circumflectit, αἶ, 31, 2. cf. Fabric. Bibl. Gr. Vol. I. p. 155. sqq. ed. Harl. Eius commentarii in Dionysii Thracis Τέχνην Γραμματικὴν laudantur in Villois. Anecdot. Gr. T. II. p. 98.

Μελαμποδίας ποίησις (al. ποιητὴς), de Tiresia, 682, 4. et 683, 14. cf. Not.

Μένανδρος, κωμῳδὸς νέος, Prolegg. p. 257. Taenarum est descensus ad inferos, 90, 8.

Μένανδρος, ὁ ἱστορικὸς (al. male Ἀνδροκλῆς), ἐν τῷ περὶ Κύπρου tradit, hanc insulam quoque dici Cerastiam, 447, 32. cf. Not. Eudociae p. 299. dic. Μένανδρος Προκτίκτωρ (leg. Προτίκτωρ) ἱστορικὸς, vid. Voss. de Hist. Gr. p. 218. Meminerunt quoque eius Phot. in Lex. ἐν τῇ πρώτῃ, Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται, p. 73. cf. Herman. in Indice, et Zonar. in Lex. ad ἐπεθείαζε. Doctissimus vero Bast. in Comment.

ab Amazonibus, inquit, Troiam ſecundo eſſe vaſtatam, 69, 6. γρουνὸς dic. ὁ κορμὸς, 86, 5. Helenam nominat canem, 87, 9. Vrbem Λᾶν dicit Λάαν, 95, 4. Helenam appellat Ἀργείαν, 143, 19. De vrbe Myrina 243, 11. Martem nominat ὀρχηστὴν, 249, 4. Graecos iam vſos eſſe tuba canit, 250, 16. Hector interfectus curru eſt tractus, 261, 1. Achilles ſeorſim a Graecis pugnabat, 264. p. 514. Dona ſunt data Achilli pro Hectoris cadavere, 270, 8. Vrna aurea, in qua recondita ſunt oſſa Achillis, a Vulcano erat facta, 273, 5. De pecunia Achilli data pro Hectore, 275, 16. Achillem mortuum a Muſis et Nereidibus eſſe deploratum, 275, 19. Ἐν τῇ λ ῥαψῳδίᾳ teſtatur, ſponte ſua Achillem ſe ad bellum contuliſſe, 276, 19. Hector combuſſit nauem Proteſilai, 287, 6. Ἐν τῇ θ ῥαψῳδίᾳ muri et aggeris exſtructionem narrat, 290, 12. Ἐν δὲ τῇ μ naumachiam, et muri deſtructionem, 290, 13. De voc. οἴμοι, 314, 16. Lycophron repugnat Homero, 350, 8. τεγέους εὐπαγεῖς et εὐορόφους nominat θαλάμους λιθοστεγεῖς, 350, 10. Mineruam iratam nominat ἀέρα, 361. p. 563. Ἐν τῇ η ῥαψῳδίᾳ τῆς Ἰλιάδος narrat, morem fuiſſe, peregre mortuos comburendi, et cineres in vrna reconditos in patriam deportandi, 367, 6. Ἐν Ὀδυσσείᾳ, Achivos, inquit, vino fuiſſe grauatos, 384, 5. De petris γυραίαις, 389, 5. Ob loquacitatem comparauit Aiacem coccygi, 395, 14. Thetis eſt adiutrix Iouis, 396, 15. et 399, 8. De Phoenice, Amyntoris filio, 421, 17. Ἐν Ὀδυσσείᾳ de Idomeneo ſocios in inſulam Cretam deducente, 431, 14. Ἐν Ὀδυσσείᾳ adveniſſe narrat Diomedem cum ſociis Argos, 433, 7. Ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ de Oedipo, interfecto patre, matrem in matrimonium ducente, 437, 11. De Iocaſte vitam laqueo finiente, 437, 16. Ἐν τῇ δ et ἐν ζ τῆς Ἰλιάδος meminit belli Eteoclem inter et Polynicem geſti, 437, 20. De Teucro, multorum Troianorum occiſore, 453, 4. Aiacem ſe occidiſſe gladio ab Hectore accepto canit, 454, 8. Aiax nemini ceſſit, 462, 13. Aiax baltheum donat Hectori, 464, 3. Arcades longe a mari remoti nullas habent naues, 480, 3. De Calydonio apro, 486, 10. Helenam ab Alexandro raptam ſecutae ſunt famu-

voc. προσώπατον, 1182, 17. Insulas fortunatas in Oceano Atlantico sitas esse tradit, 1204, 4. De Zetho et Amphione, Thebarum conditoribus, 1209, 8. Vrbs Cretae Gortyna, 1214, 16. Symplegades nominat Πλαγκτάς, 1285, 6. Hercules cum sex navibus Troiam venit, 1347, 14. Troiam esse ventosam canit, 1348, 17. De Agamemnone ab Aegistho interfecto, 1375, 3.

Ὅμηρος, ὁ νέος, τραγικός, ex iis, οἱ Πλειάδος ἐλέγοντο, in Vit. Lycophr. p. 263.

Ὀππιανός, Delphin, cum moriturum se esse intelligit, in terram egreditur, 396, 3. De paguro, cancri genere, 419, 5. De caritate parentum erga liberos, 421, 13. Ἐν τοῖς Κυνηγετικοῖς, ab Hercule abactos esse boues Geryonis ex Erythea, Oceani insula, canit, 651, 8. Ἐν τοῖς Κυνηγετικοῖς Neapolin ab Hercule conditam prodit, 717, 7. De Telegono patrem Vlyssem occidente, 794, 6.

Ὀρφεύς, ὑμνογράφος, ὁ παλαιός, scripsit χωρὶς τῶν ἀστρολογικῶν, καὶ ἐπῳδικῶν, καὶ μαγικῶν, καὶ ὕμνους εἰς Δία καὶ τοὺς λοιπούς, in Prolegg. p. 258. Ἐν Δωδεκαετηρίσι dicit δρύκαρπα πᾶσαν ὀπώραν, 83, 8. Helenam nominat Therapnaeam, 143, 18. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν Λιθιακῶν, al. Λιθικῶν, dic. Mercurius Maiae et Iouis filius, 219, 26. De Musa Pimpleia virgine, 275, 7. et eod. vers. n, 31. Orpheus nominatur ἀρχὴ καὶ πατὴρ τῶν ποιητῶν. Hesiodus in Theogonia dic. clam expilasse et corrupisse Theogoniam Orphei, 399, 5. Libethria patria Orphei, 410, 11. Ἐν ταῖς Δωδεκαετηρίσι docet, quomodo differant κοίρανος, τύραννος et βασιλεύς, 523, 13. Amacliden, Protoclem, et Protocleonta nominat dominos ventorum, 738, 9. Philoctetem a Machaone sanatum esse canit lapide ophiitide, 911, 2. De Heleno vate, Priami filio, 911, 14. vid. Not. nam Sebast. legit Κόϊντος. Ὁ παλαιός Machaonem Philoctetae medentem post Eurypyli mortem inducit, 1048, 4.

Π.

Παλαίφατος, Tzetzes iactat, se melius scire artem allegoriarum tractandarum, quam Palaephatum, 177, p. 455. Ἱστορικός, al. rectius Στωϊκός, de Cadmo, 1206, 29. vid. Not.

Παλλαδάς l. Παλλαδᾶς, ἐπιγραμματογράφος, Prolegg. p. 258. cf. Voss. de Poët. Gr. p. 93. et Fabr. Bibl.

Gr. Vol. IV. p. 485 sq. Nominatur quoque Palladius in Antholog. T. III, 250. CDLXVIII. cf. ibi Iacobs. Epigrammata eius 147. vid. in Antholog. T. II. 406 sqq. Reinesf. in Nott. margini adscriptis putat, eum Iustiniani Imper. temporibus vixisse priorem, et Christianum fuisse, allatis epigramm. XXXI. CIII. quod ex Iobo petitum videtur, cf. Iacobs, CXX et CXL. quae etiam Reinesio e scriptt. sacris hausta videntur. Weiz. in not. ad Ouid. Libb. Trist. II, 371. *Ilias ipsa, quid est* sqq. putat, eum esse priorem Ouidio, et hunc imitatum esse istum carmine de mulierum malitia, XII, Πᾶσαν Ὅμηρος ἔδειξε sqq. sed Reinesf. addit, Palladam potius Ouidium esse secutum, vid. Iacobs ad h. l., et aetatem Palladae constituit ex Epigram. eius in Gessium s. Gesium, LXI. qui medicus, auctore Suida, tempore Zenonis Isaurici floruit, vid. Gronou. de Pecun. vet. c. 13. p. 775. sed cf. Fabric. et Harlesf. in Bibl. Gr. et Iacobs ad h. Epigram. Stobaeus citat Palladium C. de Inuidia 139. Vinetus Ausonii epigramma 84. esse opinatur Palladae graecum, in ineptum saltatorem, sed Reinesius contra existimat, Palladam id traduxisse ex Ausonio.

Πανύασις, ἐποποιός, Prolegg. p. 251. cf. Voss. de Poët. Gr. p. 27. et Fabric. Bibl. Gr. Vol. I, p. 734. ed. Harl. Scripsit Ἡρακλείαν, quam citant schol. Pindari Pyth. 177. ἐν τρίτῳ Ἡρακλείας, et Athen. XI, 469, d, et 498, c. Eudocia p. 357. vbi eius meminit, nominat hoc carmen Ἡρακλειάδα ἐν βιβλίοις ιδ'. A Macrobio V, 21. dic. egregius scriptor Graecorum. Laudatur quoque in scholl. Homeri Marcianis, α', 591. in Indice vero auctorum, qui in his scholl. occurrunt, Fabric. Bibl. Gr. Vol. I, p. 444. inserto, est praetermissus, et in scholl. ad Iliad. α' et β' Wassenbergii α', 591. vid. Heyne in Obseruatt. ad Apollod. p. 360.

Πείσανδρος, ἐποποιός, Prolegg. p. 251. vid. Voss. de Poët. Gr. p. 15. Fabric. Bibl. Gr. Vol. I, p. 215. ed. Harl. Groddeck in: *Biblioth. der alten Literat. und Kunst*, II, p. 104. Heyne in Obseruatt. ad Apollod. p. 162 et 363. et Iacobs Animaduerss. in Antholog. gr. Tom. VII, p. 206. Scripsit

ſulas fortunatas in Oceano Atlantico eſſe ſitas tradit, 1204, 8.

Πύρανδρος, Olympias, mater Alexandri, a Pyrrho et Heleno originem traxit, 1439, 5. vid. Not. Forte eſt Πείσανδρος, quem conferas.

Πυθαίνετος, ἐν πρώτῳ τῶν Αἰγινητικῶν, Aeginam prius Oenonen eſſe dictam ab Oenone, Budionis filia, 175, 142. cf. Not.

P.

Ῥήγινος, vel Ῥηγῖνος ὁ Πολυμνήμων ſ. ἐν Πολυμνήμονι, Tzetzes ſe cum Rhegino veras ſequi hiſtorias iactat, 177, p. 455. vid. Voſſ. de Hiſt. Gr. p. 420. qui vero dubius haeret. Audiamus vero Thryllitzſchium noſtrum: Varii fuerunt Rhegini, vt: Ibycus Rheginus, Lycus Rheginus, Theagenes Rheginus (vid. ſupra) et Hipys l. Hippys Rheginus, qui ap. Steph. citatur in Ἀρκάς, et ap. Suid. v. vbi pro Ἀργολογικῶν leg. Ἀρχαιολογικῶν (quam coniecturam nuper firmauit auctoritate Eudociae p. 245. Excell. Baſt in Comment. Palaeogr. Greg. Corinth. ſubiecta, p. 754. al. Ἀργολικῶν vel Ἀστρολογικῶν) et qui bene in locum Tzetzae cadit, vel legendum Ὑγῖνος, qui nominatur Polyhiſtor, vel potius retinenda lectio Ῥηγῖνος, quem exhibent Suid. Ῥηγῖνος γραμματικός· ἔγραψε τὸν λεγόμενον Πολυμνήμονα, (idem habet Eudocia p. 371. ſed male Πολύμνονα pro Πολυμνήμονα) et Niceplior. Calliſtus (in Hiſt. Eccl. X, 36. Tom. II, p. 89. ed. Pariſ. 1630. quem quoque Reineſ. in Voſſ. de Hiſt. Gr. Rhegino adſcripſit), vbi etiam laudatur Rhegini ὁ Πολυμνήμων. Hactenus Thryllit. Supine itaque vel ſcripſit Tzetzes Rheginus Πολυμνήμων pro ἐν Πολυμνήμονι, vel Rheginus iſte a libro ſuo cognominatus eſt Πολυμνήμων.

Σ.

Σαπφώ, λυρική, Prolegg. p. 252.

Σειληνὸς l. Σιληνός, ὁ Χῖος, ἐν δευτέρῳ μυθικῶν ἱστοριῶν (δύο δὲ γέγραφε βιβλία) Anticleam eſſe matrem Vlyſſis tradit, 786, 16 et 22. vid. Not. Photius in Lexico, qui eum nominat Σέλινον, laudat ad σαρδώνιος γέλως, p. 371. ἐν δ' τῶν περὶ Συρακόσσας.

Σιμωνίδης, ὁ λυρικός, Prolegg. p. 252. ὁ παλαιὸς ἐπιγραμματογράφος, οὗ Ἡρόδοτος μέμνηται, (VII, 228.) Prolegg. p. 258. vid. Fa-

Neoptolemus est ei filius Deidamiae et Achillis, 183, 11. Graecos ait ad Tenedum appulisse πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντας, 344, 11. De Heleno vate, Priami filio, 911, 14.

Τρύφων, de monte Italiae, qui sit ὀμφαλὸς τοῦ ᾅδου, 700, 5. vid. Not. Hic scriptor a nobis primum in lucem est prolatus e Codd. Vit. 1. et Ciz. Laudatur saepius in Athenaeo, cf. Ind. auctorum Schweighäus. et in Apollonii Dyscoli Libr. de Pronomine, vid. Ind. Bekkeri.

Φ.

Φάλαρις (al. Φίλωσις), Caphereus ei dicitur Ζάραξ, 373, 10. cf. Not. Cod. Vit. 2. legit Φοίλωρις, Baroc. Φίλωσις. Thryllit. addit: an Φιλόστρατος, vid. Brod. ad Antholog. p. 108.

Φανόδημος, ὁ ἱστορικὸς, Diana miserata Iphigeniam mutauit in vrsam, 183, 21. cf. Not. sed dele ibi: *Phot. Cod.* 190, alieno loco positum. Add. Etymolog. M. ad Ταυροπόλον, vnde hausit haec Tzetzes, et repetiit Natal. Com. I, 18. atque, quod debemus Reinesio, Mich. Apostol. in: ἐπὶ Παλλαδίῳ: Ioan. Tzetz. ad Hesiod. p. 267. Laudatur quoque in Lex. Photii p. 290. Παρθένοι, ἐν τῇ ε' Ἀτθίδι, et p. 445, Τριτοπάτορες, ἐν ἕκτῳ.

Φερεκράτης, κωμῳδὸς, Prolegg. p. 256. cf. Voss. de Poët. Gr. 38, sq. et Fabric. Bibl. Gr. Vol. II, p. 473 sqq. Saepius laudatur in Lexic. Photii et Zonar. vid. Indices. Apollon. Dyscolus de Pronomine p. 404. ex edit. Bekkeri exhibet fabulam eius ἐν Μετοίκοις adhuc incognitam, nisi sit, quam alii, vt Athen. III, 96, a, nominant Μεταλλεῖς. Eudocia modo dramata ις' ab eo conscripta esse docet, p. 426, sed Fabric. l.l. habet XXV.

Φερεκύδης, mare dicit παλαιὸν, διὰ τὸ πρῶτον εἶναι στοιχεῖον, 145, 2. vid. Sturz. p. 43. Historiam Medeae prolixe narrat, 175, 7. Peleus ab Euryto l. Eurytione expiatur, 175, 124. Nominat παλλάδια πᾶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ πρὸς γῆν παλλόμενον, 355, 14. Anium tradit suasisse Graecis ad insulam suam appulsis, vt apud se manerent nouem annos, 570, 13. De Palaemone, 663, 7.

Φήμιος, ὁ Ἰθακήσιος, ᾀσματογράφος, Prolegg. p. 260. cf. Fabric. Bibl. Gr. Vol. I, p. 209, ed. Harl.

Φικούλης, ὁ Κορίνθιος, ἀσύμφορα, ἢ παντελῶς ὀλίγα ἀλληγορῶν, 177, 11. Haud dubie est nomen corruptum, nec Codd. MSS. habent, quod

emendando ei inseruiat. E vicinia reliquorum scriptorum, quorum in numero ponitur, fuisse videtur Mythographus. Forte est i. q. 673 dic. Φιλάλιος, ὁ Κορίνθιος.

Φιλάλιος, ὁ Κορίνθιος, de Circe, socios Vlyssis in porcos mutante, 673, 4. vid. Not. Voss. de Hist. Gr. ad Φιλύλλιος, pro Φιλάλιος vult legi Φιλύλλιος, quia hoc voc. alibi quoque corruptum, e. g. Athen. I, 31, a, vbi quidam legunt Φιλῖνος, emendat cum Salmasio Holsten. ad Stephan. p. 80. Add. quoque Reinesf. Varr. Lectt. p. 382. et Fabric. Bibl. Gr. Vol. II, p. 484, ed. Harl. sed Φιλύλλιος, vt tradit Eudocia p. 420, erat non Corinthius, verum Atheniensis.

Φιλήμων, κωμῳδὸς νέος, Prolegg. p. 257.

Φιλητᾶς, ἐλεγειογράφος, Prolegg. p. 257. cf. Schweighäus. Index auctorum in Athen. p. 166. Ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν, insulas, inquit, Gymnesias postea esse dictas Baleares, 633, 12. Sic omnino Φιλητᾶς pro Φιλτέας h. l. legendum esse, ostendimus in nota huic loco subiecta.

Φίλικος, εἷς τῶν ἑπτὰ ποιητῶν, οἵτινες τῆς Πλειάδος ἐλέγοντο, in Vit. Lycophr. p. 263. cff. Voss. de Poet. Gr. p. 65, et Fabric. Bibl. Gr. Vol. II, p. 313. ed. Harl. Forte legendum Φιλίσκος, qui ab Eudoc. p. 427 iis adnumeratur, qui dicebantur τῆς Πλειάδος.

Φιλιστίων, κωμῳδὸς νέος, Prolegg. p. 257. cf. Voss. de Poet. Gr. p. 40.

Φιλογένης, Lametum esse fluvium Italiae prodit, 1085. vid. Not.

Φιλόξενος, ὁ Κυθήριος, διθυραμβικός, Prolegg. p. 252. Ioan. Tzetz. in Chiliad. X, v. 840. Φιλόξενος, ὁ διθυραμβογράφος, ἦν γένει Κυθήρειος. cf. Voss. de Poet. Gr. p. 47. et Fabric. Bibl. Gr. Vol. II, p. 314, ed. Harl. et Eudocia p. 428. Wyttenbachius docte et diligenter, vt solet, nuper de Philoxenis egit in: Diatribe de Philoxenis, inserta Philomathiae L. II, pag. 64 sqq. nec tamen laudauit, quae habet Eudocia p. 428. Φιλόξενος Εὐλητίδου, Κυθήριος, λυρικός· ἔγραψε διθυράμβους κδ΄, καὶ γενεαλογίαν τῶν Αἰακιδῶν, μελικῶς. cf. quoque Hemsterhus. ad schol. Aristoph. Plut. v. 290 sqq. Fabric. in Bibl. Gr. Vol. II. p. 315 ed. Harl. vt e quibusdam patet ibi allatis locis, confundit Philoxenum Dithyrambicum et Grammaticum.

Φιλοστέφανος, ἐν τῷ περὶ Κύπρου, Cyprum, inquit, primo dictam fuisse Spheciam, 447, 30. vid. Not. De ad-

X.

Ω.

INDEX

RERUM, NOMINUM ET FABULARUM, QUARUM FIT MENTIO IN TZETZARUM SCHOLIIS.

A.

n

H.

ctatur in primo ludo Olympico, 41. 662. Plutonem ferit Cerberum educturus: Acheloum vincit: Deianiram, Acheloi ſponſam, ducit vxorem: Amaltheae cornu accipit: Eunomum, filium Architelis, interimit, et Trachinem profugit ad Ceycem: Euenum traiecturus Neſſum Deianirae vim illaturum interficit, cuius ſagittae Hydrae veneno infectae: Oechalia capta, Iolen, Euryti filiam, abducit: Ioui in Cenaeo, Euboeae promontorio, pro parta victoria ſacrum parans veſte a Deianira ſanguine Neſſi vncta et per ſeruum Licham allata perit, Licha antea de rupe praecipitato: arcum cum pharetra et ſagittis Philocteti relinquit: artem iaculandi didicit a Teutaro Scytha, vel ab Euryto, vel a Rhadamantho Cretenſi, 50. Eriboeam ſ. Alceſtidem, vxorem Admeti, mortuam in vitam reſtituit, 51. Porphyrionem et Alcioneum, gigantum principes, occidit, 63. Protei filios Tmolum et Telegonum obtruncat, 124. Leone Nemaeo occiſo, deuertit apud Telamonem, et ſacrificiis Ioui oblatis efficit, vt Telamoni naſceretur filius Aiax: hunc adultum munit leonina pelle, ita, vt vulnerari non poſſet, 455. Eius in Aiacem amor, 461. Herculis columnae Abyle et Calpe, 649. Meciſteus ab Eleis colitur: στεφανοπλόκος dictus: quomodo Augiae ſtabulum purgauerit: Geryonem obtruncat, 651. Laeſtrygones occidit: Alexicacus, Palaemon, Alcaeus et Hercules, vnde dictus, 662. Cum Acheloo de nuptiis Deianirae depugnat: Antaeum vincit, et ex vxore eius Iphinoa ſuſcipit Palaemonem: octo liberos ex Megara ſuſceptos trucidat, 663. A Pholo Centauro excipitur hoſpitio: Centaurorum quosdam occidit, reliquos e Theſſalia expellit: Chironem occidit, 670. Orontem fluvium aggerit, et cum bobus transmittit, 697. Neapolin, auctoribus Diodoro et Oppiano, aedificat, 717. Eius genealogia, 839. Erycem obtruncat, 866. Templum ei vbi erexerint Argonautae, 871. Orchomenios a tributo Ergino pendendo liberat, 874. Interficit Calchantem ſ. Mopſum, 980. Quo tempore Latinum procreauerit ex Fauni filia, 1232. Pugnat cum Amazonibus, et baltheum Hippolytae ereptum dat

I.

S.

T.

X.

Z.

INDEX

IN COMMENTARIUM IOHANNIS MEURSII.

A.

B.

N.

V.

INDEX

IN COMMENTARIUM IOHANNIS POTTERI.

A.

B.

C.

V.

X.

Z.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Praefat. pag. XI. not. a) add. Si quis ſit, qui plura cupiat ſcire, quae ad Thryllitzſchium eiusque ſtudia pertineant, conferat Saxii Onomaſt. Litterar. VI, p. 158. et quae in laudem ſcripſit Valkenar. in Praefat. Euripidis Phoen. p. XIV ſeq. vnde quoque patet, editionem Euripidis a Thryllitzſchio notis ornatam in Bibliotheca Reiskiana extitiſſe, et librum, qui inſcribitur: *Neuer Büchersaal*, LVIII, *Oeffnung* IV, p. 727 — 744. Narrat ibi p. 740. auctor vitae Thryllitzſchii, M. Io. Gottl. Krauſe, Vitebergenſis, eum in adornanda Lycophronis editione vſum eſſe Canteri editione obſeruationibus Eraſm. Schmidii inſtructa, et iam plagellas quasdam in Lycophr. confeciſſe, vt typis excuderentur. Verum et hae perierunt. Dicitur ibi et in Ioecheri Lex. natus a. d. VI. Non. Decembr. ſed cum nullae ſint VI. Nonae Decembr. legendum Idus pro Non. qui dies, vt docuimus, vere eſt, quo lucem vitae vidit. Ei autem fuiſſe res anguſtas, ipſe ad calcem ed. Potter. 1. his verbis conqueritur: „Finiui tandem, quae diuini numinis mihi meisque ſtudiis frendente omni inuidorum turba fauentis vna vnius gratia eſt et miſericordia, inter multas miſeriae ἐφορίας aerumnas et calamitates domeſticas, quibus hinc in aedibus montanis diſtortus, vexatusque famae tantum non vitaeque pericula adii, mearumque rerum iacturam heu! feci non contemnendam; finiui, inquam, διόρθωσιν Lycophronis non adſiduo ſtudio, ſed ſaltuatim, et per mira temporum interualla, vt quidem ſe dabat occaſio, et permittebant alii labores, quorum adiumento τὰ ἄλφιτα, quae intra aedes non dabantur, extra eas erant quaerenda.“ In pagina vltima edit. Potter. 1. in quam congeſſit obſeruationes ſuas, ſe cum edit. Lycophronis daturum eſſe promiſit Chronologiam ad morem Dodwellianum Lycophroneam et Geographicam Iſagogen, quam iacturam, immatura eius morte factam, inprimis Geographiae, vt alius nobis

refarciat, fane optandum videtur. Plura enim habet Lycophron, quae a reliquis Geographis, vt hinc illinc obferuauimus, difcedant.

Praefat. XXXVIII, l. 29. τὰ Τζέτζια, add. Quum huic voc. aduerfetur ἡμῖν, nec id praepofitione adiuuetur praemiffa, Io. Tzetzes quoque in Chiliad. hinc illinc vfurpet Τζετζικὰ, non vero Τζέτζια, legendum omnino videtur τοῖς Τζέτζαις, *nobis fratribus Tzetzis*, vel feruata lectione τοῖς Τζετζίοις l. Τζετζείοις, h. e. *nobis, modo rationem Tzetzarum* i. e. *noftram fequentibus*, quod Ioanni iactatori aptiffimum eft.

Praef. LXXXVI, l. 1. Nodicia, leg. Notitia.

Pag. 4. v. 4. l. 1. et 11. αἴολον, quod Reichard. habet, leg. αἰόλον. De accentu h. voc. vid. Baft. ad Greg. Corinth. p. 11. et 864.

Pag. 4. v. 4. l. 28. ἔλυσε, add. vt infra v. 1198. ἐξέλυσε γονῆς ὠδῖνας, et v. 830. ὠδῖνας ἐξέλυσε.

Pag. 6. v. 12. l. 9. τὰ *redundet*, add. Non redundat τὰ, nam τὰ ἐν σκότῳ fcl. ὄντα, funt ἐσκοτισμένα.

Pag. 9. v. 35. l. 3. φλοιδούμενος, cf. Baft. ad Greg. Corinth. p. 229. not. **)

Pag. 10. v. 48. l. 8. fnperfcripto, leg. fuperfcripto.

Pag. 12. v. 63. ἄρδις h. l. eft fagitta, vt in Callimach. Fragm. CXXX. p. 494. ed. Erneft. infra v. 914. ἄκρα ἄρδις pro ἄρδις ipfa, nam propr. eft cufpis fagittae. Suid. ἄρδιν· ἀκίδα βέλους, vid. Weffel. ad Herod. p. 101, 82. Mfcr. Sangerm. in loco Suid. dat: Ἄρδιν· ἀκίδα, βέλος, vt docet Baft. in Addend. ad Greg. Corinth. p. 902.

Pag. 13. v. 68. περισπαίροντι. Sic dic. Iul. Caefar in Plutarch. c. 66. περισπαίρων ὑπὸ πλῆθος τῶν τραυμάτων ad ftatuam Pompeii, cum occidebatur, et animam agebat, ψυχοῤῥαγῶν.

Pag. 21. v. 104. ἁρπάζω, add. vt ἅρκυον l. ἅρπυον.

Pag. 21. v. 105. ληῖτιν. Euftath. ad Iliad. κ, v. 460. p. 877, 45. putat ληῖτιν dici a Lycophrone, vt ληϊδίην ab Oppiano, initio ab Homero fumto, ληΐδα dicente τὴν λείαν, ὑποκοριστικῶς, ἢ μάλιστα παρωνύμως, cf. Heyne ad h. l. In Villoif. fcholl. Marcianis, Ἀθηναίῃ ληΐτιδι· λαφυραγώγῳ, πολεμικῷ, ἢ τῇ παραιτίᾳ γιγνομένῃ τοῦ λίαν (nonne λείαν, vel Ionice ληΐην?) λαβεῖν. cf. quoque Etymolog. ad ληϊάδες.

Pag. 22. v. 106. μηλάτων. Steph. in Thef. Gr. L. T. II, p. 1642. ad μήλατα citat ex Euftathio verba Lycophronis

ἀπάργματα μηλάτων, quorum vero auctorem ab Euſtathio non nominatum ipſe ignorat. Praeterea Nominatiuum μήλατον, a quo plerique Genit. Plural. μηλάτων deducunt, teſtimonio idoneo non poſſe confirmari exiſtimat, atque ſubſtituit μῆλας. Neutram formam Lex. Schneideri exhibet. Reichard. indici μῆλαρ et μήλατον intulit.

Pag. 22. v. 111. Ἀκτῆς διμόρφου γηγενοῦς σπ. Canter. et Reichard. filium terrae opinantur eſſe Erichthonium, ſed cenſor editionis Reichard. in: *Allgem. Litt. Zeit.* an. 1791. n. 82. p. 655 rectius intelligit Cecropem, qui plerumque nominatur διφυής, vt hic a Lycophrone δίμορφος Apollod. III, 14, 1. Κέκροψ αὐτόχθων, συμφυὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς καὶ δράκοντος τῆς Ἀττικῆς ἐβασίλευσε πρῶτος: cff. quoque Interptt. ad Iuſtin. II, 6, 7.

Pag. 23. v. 115. l. 12. φλεγραίαις, leg. φλεγραίας.

Pag. 26. v. 140. ἀδώρητα μέλη, cf. Nonn. Dionyſ. XXIV, 15 — 17.

Κυπριάδος τε Λάπηθος ἀτευχέος ἀστὸς ἀρούρης
Ἔμφρονι φορμιγκτῆρι παρέζετο, καί οἱ ἐδωδῆς
Πίονα μοῖραν ὄρεξε, καὶ ᾔτεε κεῖνον ἀείδειν.

Pag. 28. v. 53. De Cerere ξιφηφόρῳ cf. Ilgen ad Hom. Hymn. p. 503.

Pag. 28. v. 154 Τάφῳ, ſic quoque Codd. noſtri, ſed Etymolog. ad φάρυγξ, allatis Lycophronis verbis, φάρῳ, ἀντὶ τοῦ φάρυγγι, non φάραγγι, ut Sebaſt. habet, quam lectionem quoque dat Schneid. in Lex. ad φάρος, collat. Melet. de Nat. hom. p. 85. cf. Sylburg. ad Etymolog. p. 85. Probatur τὸ φάρος etiam Cenſori Ienenſi in loc. modo laudato, mauultque de ſepulchro proprie ſic dicto, quam de ventre Cereris intelligi. Praeferenda videtur lectio φάρῳ, vti exquiſitior, ingenioque Lycophronis aptior; attamen quum omnes Mythographi humerum Pelopis a Cerere vere eſſe conſumtum dicant, non de tumulo, verum de faucibus ſ. gula Cereris explicem, qua quaſi eum condidit, ἐτύμβευσε. Idem vir doctiſſimus, reiecta emendatione Reichardi ἐτύμβευσεν, tuetur ἐτύμβευσε propter ſeq. Conſon. τ. l. φ. laudato Clark. ad Hom. Il. α, 51.

Pag. 29. v. 157. ἁρπακτήρων, leg. ἁρπακτήριον.

Pag. 32. v. 183. l. 16. προγεννήτρια, leg. προγεννήτειρα.

Pag. 32. v. 184. πόῤῥω, leg. πόῤῥιν.

Pag. 35. v. 192. l. 1. βαθὺ, leg. βαθύς.

Pag. 36. v. 198. l. 15. *mulieribus. eam*, deleto puncto leg. *mulieribus, eam.*

Pag. 38. v. 205. l. 3. πλάταις, add. punctum, πλάταις.

— v. 207. l. 1. ἀνευάζοντις, leg. ἀνευάζοντες.

— v. 208. Δελφινίου, forte Δελφίνιον, h. e. *templum Apollinis*, quale erat Athenis, ita vt παρὰ referatur ad Δελφίνιον et ἄντρα κερδώου θεοῦ vberioris explicationis caussa sit additum.

Pag. 39. v. 216. σπεῖραν ὁλκ. κακῶν. Censor Ienens. in *Allgem. Litt. Zeit.* 1791. n. 82. p. 656. a Lycophrone putat, quum σπεῖρα sit *orbis, volumen*, classem Graecorum per mare aduentantem, et ratione forsan habita serpentium e Tenedo littori Troiano adnatantium, et Troiae interitum minitantium, esse comparatam cum serpentibus per mare voluminibus magnis se aduoluentibus, apte ingenio Lycophronis! nec tamen est reiicienda interpretatio a nobis allata, nam ap. Phot. in Lex. σπεῖρα est i. q. ἡ συστροφὴ καὶ ἄθροισμα, et in Zonar. Lex. ἡ σύνταξις, πλῆθος στρατευμάτων, cff. quoque Hesych. Suid. Foësii Oecon. Hippocr. ad v. et Reitz. ad Lucian. T. II, p. 528.

Pag. 41. v. 226. l. 10. δίπλοῦς, l. διπλοῦς.

— v. 229. l. 3. τένεθος, l. τένεδος.

Pag. 42. v. 231. ἄγενος, cf. Wesseling. ad Diod. Sic. 1, 12. et Wakefield Silu. Crit. 1, p. 131. quae loca laudat Cl. Schaefer. in Ind. Lat. ad Greg. Corinth. p. 1051.

Pag. 43. v. 238. l. 9. col. 2. κρειθμοῖσι, leg. κρηθμοῖσι. Reichard. quoque male κρυθμοῖσι.

Pag. 45. v. 245. l. 2. ὅτ' ἂν pro ὅταν. Sic Cod. Vat. v. 334. 384. 474. 538. 893. 992. 1053. 1058. 1132. 1157. 1210. 1385. Ciz. et Vit. 1. ad v. 340. Palat. v. 612. Cas. et Seld. v. 807. 992. 1053. 1058. 1157. 1210. cff. Fisch. Comment. in Xenoph. Cyropaed. p. 447. et Bast. ad Greg. Corinth. p. 115. vbi is simul in nota agit de constructione huius particulae. Iungitur h. l. Indicatiuo ῥοιβδήσει, nisi velis ἂν addere Participio ἐρείσας, vid. Nott. ad h. l. vt etiam v. 384. Cod. Vat. φαίνει pro φαίνῃ, v. 474. Vit. 1. et Ciz. ἐξερεύγεται pro ἐξερεύγηται, v. 612. οἰστρήσει pro οἰστρήσῃ, v. 807. Cas. et Seld. ἐκπνεύσει pro ἐκπνεύσῃ, v. 1132. Vat. θέλουσι pro θέλωσι, v. 1158. Palat. ἐκβράσει pro ἐκβράσσῃ.

Pag. 46. v. 248. l. 7. ὑδωρή, leg. ὕδωρ.

— v. 251. l. 1. προυμμάτων, leg. προὐμμάτων.

Pag. 48. v. 262. l. 2. *rotis curuis*, l. rotis currus.

Pag. 50. v. 271. l. 9. ἴσον. Primam ſyllabam nunc produci, nunc corripi in ἶσος et ἴσος, docet Koen. ad Greg. Corinth. p. 302. vid. ibi Schaefer.

— v. 273. l. 12. Διωνύσοιο, leg. Διονύσοιο.

Pag. 51. v. 278. l. 9. *verbis laudat*, add. punctum, et mox κρότους leg. pro κρότυυς.

— v. 280. l 2. κὰν l. κἂν. In ſchol. Sebaſtiani vbique κᾄν male ſeruatum eſt ab eo, cui ea deſcribenda commiſeramus.

Pag. 54. v. 295. l. 21. κληδὸς, leg. κληδὸς cum Iota ſubſcr. De forma huius voc. vid. Schaef. ad Greg. Corinth. p. 584. Zonar. κληΐδες, l. κληῖδες· αἱ τῶν ἐρεσσόντων καθέδραι, cf. Heyne ad Hom. Il. β', v. 74. κληδῶν θρόνοι ſunt nil niſi *tranſtra nauium*. Male Reichard. in Ind. deriuat a κληδός.

— v. 296. l. 8. *Autimachi*, leg. Antimachi.

— v. 299. Lectio Seld. ὀγκουμένους bene reſpondet τῷ φέροντας.

Pag. 57. v. 313. Quod ad voc. τύμβος, *templum* vel *ara*, attinet, tenendum videtur, aras etiam, vt oſtendit Duris in ſcholl. noſtris v. 613. nominari τάφους; deinde Ruhnken. in Praelectt. in Antiqtt. Rom. quarum particulam debemus Erfurdtio in: *Königsberger Archiv*, 1. *St.* ad voc. *Templum* hoc docet: Origo templorum recte ducitur a ſepulchris virorum illuſtrium, quae ſeptis claudi ſolebant, et magna ſuperſtitione curari, quod mortuorum a poſteris colendorum manes ibi verſari credebant. Sic apud Aſſyrios erat templum ſanctiſſimum, ſepulchrum Beli, Arrian. Exped. Alex. M. VII, 17. Aelian. V. H. XIV, 3. Plin. H. N. VI, 26. cf. Lycophr. v. 927. vbi quoque templum ſuper ſepulchrum Philoctetae exſtructum narratur.

— v. 315. αἰάξω, leg. αἰάζω.

Pag. 58. v. 317. l. 6. διασφάγος, quam lectionem quoque firmat Baſt. ad Greg. Corinth. p. 538.

Pag. 60. v. 335. Narratur Priamus ad aram Agamemnonis, h. e. aram domi ſuae confugiſſe, ibique a Pyrrho trucidatus eſſe. Omnes, qui extant interpretes, Agamemnonem putant eſſe Iouem Herceum l. Hercaeum, ad cuius aram in ipſius aula exſtructam Priamum interfectum eſſe conſtat, cff. Pauſan. III, 24, 5. IV, 17, 3. Virgil. II, 512 ſqq. et Heyne in Excurſ. X. ad h. l. Dubitans vero

Cenſor Ienenſ. in: *Allgemein. Litt. Zeit.* 1791, n. 82, p. 655. an Lycophron Agamemnonis nomine h. l. innuerit Iouem, Agamemnonem ipſum intelligit, ita vt Priamum ad aram in aula ſua poſitam occiſum eſſe exiſtimet, ſicut Agamemnon in regia ſua trucidatus fuerit; docte ſane, nimis tamen argute! Primum enim conſtat, Priamum prius Agamemnone eſſe interfectum, quo ſit, vt haec interpretatio Chronologiae repugnet; deinde vero id ei magis obſtat, quod Agamemnon in lauacro vel in coena, non vero, vti Priamus, ad aram domi ſuae iugulatus traditur. Simile itaque claudicat. Interim tamen, quum hoc cognomen Iouis ſit dubium, et Agamemnon quidem v. 1123. Iupiter, non vero item Jupiter nominetur Agamemnon, haec interpretatio, alias longius repetita, aliquid videtur habere, quo nitatur. Iupiter tamen Agamemnon antiquis videtur fuiſſe idem, qui αἴθριος, qui Iouem cenſerent eſſe aetherem, vnde Metrodorus Agamemnonem allegorice dixit aetherem, cf. Heſych. ad v. ibique interptt. Euſtath. ad Hom. Il. β′, p. 127. Baſ. p. 168. Rom. p. 520. Polit. ad εὐρυκρείων addit: Ὅτι δοκεῖ εὐλόγως παρὰ Λάκωσι Ζεὺς Ἀγαμέμνων ἐπιθετικῶς εἶναι, ὡς ὁ Λυκόφρων καλεῖ. Ἀγαμέμνων τε καὶ εὐρυκρείων καὶ Ζεὺς εὐρυμέδων. Εἰ δὲ ταυτὸν εὐρυκρείων καὶ εὐρυμέδων, λέγοιτ᾽ ἂν διὰ τοῦτο Διθυραμβικώτερον καὶ Ἀγαμέμνων Ζεύς, καθότι καὶ εὐρυκρείων. Clem. Alex. Adhort. ad Gent. p. 24. ed. Sylburg. Ἀγαμέμνονα, inquit, γοῦν τινὰ Δία ἐν Σπάρτῃ τιμᾶσθαι Στάφυλος ἱστορεῖ. Videtur tamen hoc cognomen Iouis ortum eſſe e loco noſtro Lycophronis.

Pag. 64. v. 350. Erat domus, quae Caſſandram incluſam tenebat, auctore Tzetza, turris ad modum pyramidis ſublata, ergo et ἄστεγος, et μετέωρος ſ. μετεώροφος.

Pag. 65. l. 13. col. ὄροφος add. vel ὀροφή, contignatio, qualis eſt tectorum, ideo iunctum cum στέγην, quod per ſe iam ſignificat aedificium tectum.

Pag. 67. v. 360. γάμος, *concubitus*, vt γαμεῖν dic. de ipſo actu Venereo, vid. Villoiſ. in Prolegg. ad Hom. Iliad. p. X.

Pag. 71. v. 378. ἀκούσεται. Futur. Activ. ἀκούσω veteribus inuſitatum fuiſſe, docet cum aliis Schaefer. ad Greg. Cor. p. 1063.

Pag. 72. v. 382. τηγάνοισι, leg. θηγάνοισι vel θηγάναισι, et cf. Heſych. cum interptt. ad θηγάνη l. θήγανον, quod eſt propr. *cos*, ſed h. l. dic. pro, *ſcopuli*, *cautes*, nam τήγα-

νον vix h. l. ferendum eſt. Sic etiam in Schol. Tzetz. ad v. 367. χοιράδες explicantur per: τήγανοι, ſed reliqua addita vocabula, ῥαχίαι, ὕφαλοι πέτραι, ſatis demonſtrant, ibi quoque legendum eſſe θήγανοι, l. θήγανα, l. θηγάναι.

Pag. 74. v. 395. l. 15. μαψαύρα, leg. μάψαυρα.

— v. 397. l. 11. *Sebae*, l. Sebaſt.

Pag. 76. v. 411. l. 3. οἷς ουμός, leg. οἷς οὑμός.

— v. 415. l. vlt. ξένοις τάφος, l. ξέναις τάφος.

Pag. 77. v. 418. l. 4. ὑπὸν Ἀψινθίον, l. ὑπὸ Ἀψινθίων, et add. IX, 118.

— v. 419. l. 8. *Vit.* 3. Ἠδωνῶν, leg. Vit. 3. Ἠδονῶν.

Pag. 78. v. 424. l. 8. κερκ. νάπαι, *cauernae*, add. vel valles, vt infra v. 1252.

— v. 425. l. 6. *ſcripto* α τῷ, leg. ſcripto ο ſuper τῷ α.

Pag. 79. v. 432. l. 18. *machines*, leg. machinas.

Pag. 82 v. 448. Steph. Byz. citat hunc verſ. ad ὕλη.

Pag. 86. v. 463. Ἐνυῶ, vid. Addend. ad ſcholia.

Pag. 87. v. 470. l. 5. ῥῆτρ, add. punctum.

Pag. 94. v 515. l. 28. γυμνὸν πόδα. Properantes prodibant diſcalceati, ad quem morem poetae velocitatem ſignificaturi alludere ſolent: hinc Aeſchyl. Prometh. v. 135. ἀπέδιλος, cf. ibi Schütz.

Pag. 95. v. 524. ἀρκέσειε στέρξαι. De voc. ἀρκεῖν cum Infinitiuo cf. Baſt. Ep. Crit. ed. lat. p. 144.

Pag. 96. v. 530. l. 11. *quam ſcriptores*, leg. quum ſcriptores.

Pag. 98 v. 538. l. 9. ὀρθάγην. Schneid. in Lex. vtriusque edit. ad ὀρθάγης male citat Lycophr. verſ. 548. pro 538. additque, ab aliis legi ὀρθάνην, ſed neque editio vlla, neque vllus Codd. Mſſ. Sebaſt. eorumque, quos nos tractauimus, praebet hanc lectionem ſane non ineptam, nam conuenit et contextui et explicationi Tzetzae: ἔστὶ δὲ καὶ ὀρθάγης δαίμων πριαπώδης περὶ τὴν Ἀφροδίτην. Phot. Lex. Ὀρθάνης, πριαπώδης θεὸς, ἐντέτεκται Ἑρμοῦ καὶ νύμφης. cff. quoque interprtt. Heſych. ad ὀρθάνης, vbi Alberti Photii verba ſic emendat: πρ. θεὸς, ὃς ἐντέτακται Ἑρμ. καὶ νύμφης, ſcl. υἱός.

Pag. 99. v. 545. l. ὠκριωμένοι, ſic quoque Etymolog. ad v. κηκὰς, laudato adeo verſu Lycophronis.

— v. 546. αὖθις et αὖτις, cf. Greg. Corinth. ibique Koen. p. 473. ed. Lipſ.

— v. 549. l. 23. *munera praebebant*, add. nec Dioſcuri praebuerant.

Pag. 100. v. 550. *κνηκείων*. Steph in Thesaur. omnesque, qui eum sunt secuti, Lexicographi hoc voc. referunt ad *ἀετῶν*, vt sit: *aquilarum nigrarum*, potius, *ferarum*, *ferocium*, verum hac interpretatione admissa *πόρος* nil habet, quo nitatur. Tzetzes et schol. min. intelligunt fluuium Cneceorum, postea nominatum *Οἰνοῦντα*, cuius meminerunt Liv. 34 28. et Polyb. II, 65 et 66. nullo autem addito auctore, vnde cognouerint hunc fluuium ante dictum fuisse Cneceorum: atque sane nullus est veterum Geographorum, qui iis assentiatur. Itaque, nisi velis *πόρις*, h. e. *Helena*, pro *πόρος* legere, quod nullus Codd. MSS. exhibet, acquiescendum est in Tzetzae interpretatione.

— v. 553. l. 3. *scl.* *λέγχη*, leg. h. e. *λόγχη*.

— v. 556. Reines. adscripsit margini *σιγύνω*.

Pag. 103. v. 583. *Σιθῶνος*, forte legendum *Σιδῶνος*, hic, et infra v. 1161. nam Steph. *Σιδωνία· πόλις Τρωάδος*, quae sine dubio quoque est dicta *Σιδὼν*, non vero *Σιθών*.

Pag. 105. v. 596. *δίαιτ. αἰνησ.* Sic Eurip. Alcest. v. 2. *αἰνέσαι τράπεζαν θῆσσαν*, et schol. *θητικὴν δίαιταν εὐαρεστῆσαι, καταδέξασθαι.*

— v. 598. *ἐλλόπ. θορούς.* Forsan intelliguntur oua piscium, *Laich*, vel pisciculi.

— v. 599. l. 1. *νάσσοντα*, l. *νάσσονται*.

Pag. 106. v. 601. l. 37. *κοιταία νάπη*, add. h. e. *κοιταῖον*.

Pag. 107. v. 608. l. 10. *μάξης*, leg. *μάζης*.

Pag. 108. v. 608. l. 8. *vel ad Vit.* 5. leg. vel, si cui probetur, ad Vit. 5.

Pag. 112. v. 636. l. 15. *σφενδόναις*, leg. *σφενδόνας*.

Pag. 113. v. 644. l. 1. *τεμμικων*, leg. *τεμμίκων*, sic quoque Steph. laudato Lycophr. versu ad *τέμμιξ*.

Pag. 116. v. 664. l. 19. col. 2. *quae Codd.* leg. quae est Codd.

Pag. 118. v. 673. *ἐσόψεται*, alii *ἐπόψεται*, vt fere vbique in aliis locis, inque eadem verborum structura, vt v. 304. 531. 662. 825. 834. 847. quae lectio ideo videtur praeferenda.

Pag. 121. v. 694. l. 20. col. 2. *βαιοί*, leg. *βαιός*.

Pag. 129. v. 733. Id, quod Bachet de Meziriac in Comment. in epp. Ouid Vol. II, p. 355 seq. ad lectionem *Μόψοπος* a *Μόψοψ* tuendam protulit, vix se probabit viris doctis.

Pag. 130. v. 741. κανὺξ) Alii καβὺξ, leg. κάνηξ) Alii καβὴξ, et cf. Hemſterhuſ. ad Ariſtoph. Plut. v. 913, pag. 312, ed. Lipſ. 1811. vbi de forma huius voc. diuerſa κάνηξ et κάνης, vt Codd. noſtri in ſcholiis rectius exhibent, diligentiſſime agit.

— v. 742. καταβρώξῃ. Legendum videtur καταβρόξῃ pro καταβρώξῃ, a καταβρόχω, vid. ad v. 55.

Pag. 131. v. 744. l. 4. τῆς, add. ſed τοῖς videtur praeferendum, nam amat Lycophr. art. ita ponere, vt Subſtantiu. praemittat alteri Subſtant., ad quod art. pertinet. Sic Codd. optimae notae v. 132. legunt quoque τοὺς pro τοῦ.

Pag. 132. v. 753. l. 3. altrum, leg. altum.

Pag 133. v. 759. l. 9. *vulnerari poterant*, leg. vuln. non poterant. et l. 20. *ſicus*, l. ſicut. Χεῖρας autem ἄκρας Lycophr. dixit ſecutus Euripidem, qui frequentat voc. ἄκρος, vt: εἰς ἄκρους ὄνυχας Cycl. 158. ἐν ἄκροισι ποσὶ, Ion. 1166. ἄκρας καρδίας ἔψαυσε, Hec. 242. εἰς ἄκραν χεῖρα, Iph. A. 951. ἄκρᾳ χερὶ, Hel. 1460. ὠλένας ἄκρας τρέμων, Iph. T. 283.

Pag. 135. v. 771. l. 4. col. 2. κάσσῃ, leg. κάσσα.

Pag. 137. v. 786. l. 13. *quae Bombylia*, add. ſi Bombylia, vt Tzetzes tradit, vere fuit vrbs Boeotiae, nam Heſychio eſt κρήνη ἐν Βοιωτίᾳ, quae etiam h. l. intelligi poteſt. Forte vrbs iſta antea dicta Bombylia, vt Minerua nominatur et Bombylia, cf. Heſych. et Alalcomeneïs, Hom. Il. δ, 8, et χ, 908. Nominatur autem κλιτὺς τεμμικία Βομβυλίας, h. e. ſacra Bombyliae, in qua colebatur Bombylia ſ. Minerua. Caeterum Steph. qui ad τέμμιξ citat hunc verſum Lycophr. βομβυλεία, vt Cod. Vat., non vero βομβυλίας habet.

Pag. 138. v. 790. Forte lectio Cod. Pal. περιτριβὴς locum habere poteſt. Sic Apoll. Rh. I, 1175. χεῖρας περιτριβέας, *manus attritas*, affert.

Pag. 139. v. 796. δυσαλθὴς, ſic noſtri Codd. omnes cum Pott. 2. Reichard δυσαλγής.

— v. 799. Μάντιν νεκρόν. Audiamus, quae Bachet de Mezir. in Comment. ad Ouid. Epp. Vol. I, p. 103. vt haec verba explicaret, obſeruauit: „Il ſemble, inquit, qui veut donner entendre, qu' à ſon ſepulchre ſe rendoient des oracles, quand il appelle ſon corps μάντιν νεκρόν.“ Sine dubio ſuper ſepulchrum erat exſtructum templum, in quo erat iſtud oraculum.

Pag. 145. v. 836. l. vlt. *rupae*, leg. rupi.

Pag. 146. v. 841. l. 6. docuit Hesych. add. inprimis eius interpretes.

— v. 843. l. vlt. et ὄψις, leg. et ὤψ.

Pag. 149. v. 854. add. Attamen lectio vulg. Ταμάσιον non plane contemnenda videtur, nam Tzetzes secutus est Strab. VI, p. 255, et XIV, p. 684, vbi Τάμασα vrbs Cypri et regio istius vrbis aere abundare narratur. Idem tradit Steph. ad Ταμασεύς, forte, vt Ptolem. V, 14. Ταμασσός, Plin. H. N. V, 35. vero etiam Tamaseus, vnde Steph. docet deduci Ταμάσιος. Vrbs Calabriae nominatur Τέμεσα. ταμάσιον κρατῆρα est igitur i. q. Κύπριον, ex aere Cyprio conflatum. Sic in Polluc. Onomast. V, 39. legendum forte videtur χαλκοῦ Ταμασίου pro Δημονησίου. Olim in Ouid. Metam. X, 644. quoque male legebatur *Damasenum* pro *Tamasenum*, cf. Pott. in Comment.

Pag. 151. v. 866. l. 7. *cumulenter*, l. cumulentur.

Pag. 152. v. 870. l. 1. γονοῦσαν τ', leg. γονοῦσάν τ'.

Pag. 154. v. 880. l. 1. θρυλλιγμάταν, l. θρυλλιγμάτων.

Pag. 158. v. 894. l. 5. *preferenda*, l. praeferenda.

— v. 896. Re et vicinia verborum diligentius considerata, mihi neque verbum dubium νειροῖς, neque νηροῖς in hunc locum satis quadrare videtur. Vix enim credibile est, Graecos hanc pateram, a Medea Tritoni datam, in spelunca humida abscondidisse; cauendum enim iis erat, vt integra et sordium ac robiginis expers seruaretur. Legendum itaque videtur κοίλοις μυχοῖς, vt v. 1062. pro νειροῖς μυχοῖς. Facile autem confundi poterant haec duo verba. Confusa autem saepius esse η, ει, et οι, ostendit Bast. ad Greg. Corinth p. 605. vti etiam κ et ν, p. 726. et ρ et λ, p. 269. Nec dubitandum est, hanc lectionem νειροῖς, quum omnes omnino Codd. adeo antiquissimos obsideat, iam antiquitus ante Tzetzam fuisse deprauatam.

Pag. 159. v. 900. lin. vlt. col. 2. εὐρυάμπιος, l. εὐρύαμπος.

Pag. 160. v. 906. γόνον, Cod. Vat. rectius γόννον. vt Strab. IX, p. 441. Steph. γόννοι in Plural. φάλανον, Vat. φάλαννον. Sine dubio legendum φάλανναν, vt Steph. laudato ipsius Lycophronis versu, Strab. IX, p. 140. φάλαννα περραιβική, et Liv. 42, 54. Ὀλοσσόναν, auctore Cantero contractum pro ὀλοοσσόνων, quod ope Anapaesti quoque locum habere potest, nam aliis dicc. ὀλοοσσόνιοι, vid. Steph. ad ὀλοοσσῶν, et Hom. Il. β', 740. ibique Eustath. *Lege* γύαι, add. vt vere legit Steph. ad φάλαννα.

Pag. 163. v. 926. *ξένην*, refer ad *κόνιν*, terram, ſi nolis confundere cum *ὀθνείαν*, et hoc ad homines, nam *ὀθνεῖος* Grammaticis eſt *ἀλλογενής*.

Pag. 173. v. 987. l. 15. *Heyne l. l. Supra*, leg. Heyne l. l. ſupra.

— v. 988. l. 14. col. 2. poſſunt, l. poſſunt, et lin. 33. Τεκμήριον, leg. *τεκμήριον*.

Pag. 174. lin. 14. col. 1. *repugnandem*, l. repugnantem.

Pag. 175. v. 991. l. 2. col. 2. Ἀφροδίτας, add. et Lycophr. ipſe v. 440. ſacerdotem Apollinis nominet *κύνα*. Atque, ſi verum, quod Iac. Bryant in: A New Syſtem, or, an Analyſis of Ancient Mythology, tradit, voc. gr. *κύων* a voc. Hebraeorum כהן ortum eſſe, non mireris, a Lycophrone ſacerdotes dici *κύνας*. Verum Bryantius inepte ludit.

— v. 992. l. 9. 247. l. 245.

— v. 994. l. 4. ἑλλεσποντίας, leg. *ἑλλησποντίας*.

Pag. 178. v. 1013. l. 5. col. 2. *filius Gorgidis — pro Gorges*, quod vitium quoque reddidit Scheller in Lex. Lat. niſi quis putet, Gorgen quoque dictam fuiſſe Gorgis, Gorgidis. A Graecis vero omnibus nominatur Γόργη, et a Latinis Gorge.

Pag. 184. v. 1053. Add. Ἀλθαίνου noſtrorum Codd. conſenſu, Reichard vitioſe Ἀλθαίου. Eſt fluuius a nemine niſi a Lycophrone nominatus.

— v. 1054. l. 2. *αἰδήσουσιν*, add. cum Cantero. Forſitan probetur quibusdam *αἰδήσουσιν*, ſi legant cum Vat. Cod. ὅτ' ἄν, ut ἂν ad *κατικμαίνοντες*, et v. 1059. ὅτ' ἂν *αἰτίζουσι*, vt habent Vitt. 2. et 3. pro *αἰτίζωσι*, ἂν ad *μολόντες* referatur: ſed cf. Baſt. ad Greg. Cor. p. 115.

Pag. 185. v. 1062. *κοίλοις*, ſic Vit. 1. et Ciz. cum impreſſis, ſed Vitt. 2. et 3. cum iis Codd. quos Seb. affert, *κοίλης*, quae lectio etiam Cl. Baſtio, auctoritate Mſ. SG. nixo, ad Greg. Cor. p. 538. ſe probauit. Malim tamen retinere vulg. *κοίλοις*, quam praebent Codd. Vit. 1. et Ciz. caeteros aetate longe ſuperantes, atque credere, lect. *κοίλης* e male intellecta voce dictantis eſſe ortam. *Διασφάξ* enim per ſe eſt hiatus terrae, rupis vel montis, *διεστῶσα πέτρα* Greg. Corinth. Heſych. addit *τῶν ὀρῶν*: *διατομὴ ὄρους* Suid. et Zonar. *πᾶν χάσμα γῆς* Mſ. SG. vid. Baſt. Sic quoque ſupra v. 317. nude ponitur. Deinde

Lycophron libenter veſtigia Euripidis premit, vt in aliis, ſic etiam in vſu voc. μυχός. Sic habet Euripid. Herc. Fur. 401. ποντίας ἁλὸς μυχοὺς, Lycophr. 754. πόντου μυχοῖς, v. 1244. ἁλὸς μυχὸν, v. 44. et 823. θαλάττης μυχούς: Euripid. Suppl. 545. ἐν μυχῷ χθονὸς, v. 926. εἰς μυχοὺς χθονὸς, et al. locc. Lycophr. 896. ἐν χθονὸς μυχοῖς: Euripid. Hel. 431. ἐν ἄντρου μυχοῖς, Lycophr. 208. ἐν μυχοῖς Δελφινίου παρ' ἄντρα: Eurip. Androm. 1266. μυχὸν Σηπιάδος, Lycophr. 856. Λακινίου μυχούς. Similiter Eurip. Androm. 1266. et Troad. 84. κοῖλον μυχὸν, et Iphig. A. 1600. κοίλους μυχούς. Atque eadem de cauſa v. 896. pro νειροῖς μυχοῖς legendum putamus κοίλοις μυχοῖς. Eſt autem κοίλοις ἐν μυχοῖς διασφάγος nil niſi quod v. 1354. μυχὸν κευθμῶνος, vel v. 896. ἐν μυχοῖς χθονὸς, et ap. Eurip. Cycl. 406. ἐν μυχοῖς πέτρας. Caeterum citat Baſt l. l. e ſchol. Mſ. SG. in Lycophr. v. 317. ſchol. ad διασφάγος· τοῦ χάσματος· σφὰξ γὰρ πᾶν χάσμα γῆς, et v. 1062. κρύψαντι κοίλης ἐν μυχοῖς διασφάγος, vbi ſcholiaſt. vltimam vocem interpretatur βαθείας καὶ κοίλης· διασφὰξ γὰρ ἡ εὐθεῖα, quae ſcholia neque Codd. Sebaſt. neque noſtri ſuppeditant. Dignus itaque videtur hic Cod. qui in lucem protrahatur, ſaltem cum reliquis comparetur, eaque, quae plura, meliora, vel plane alia exhibeat, enotentur. Forſitan multa ſeruat e ſcholiaſt. vett. quibus Tzetzae et Eudocia ſunt vſi.

Pag. 185. v. 1064. τροχμάλῳ eſſe lectionem veram, docet quoque Etymol. τρόχμαλος, ἡ ἐκ λίθων στρογγύλων αἱμασία (Sic quoque Heſych. et alii, Phot. vero αἱμαρία) ἡ περιῳκοδομημένη τοῖς χωρίοις· τρόχμαλα γὰρ κυρίως λέγονται οἱ μικροὶ λίθοι, οἱ κάχληκες, παρὰ Λυκόφρονι. cf. omnino Baſt. ad Greg. Cor. p. 513 ſq. de voc. τρόχμαλος l. τρόχμαλον.

Pag. 186. v. 1069. l. 6. *vieetur*, l. videtur.

Pag. 187. v. 1077. l. 3. *ſic quoque legendum ὠργυωμένη*, leg. ſic quoque noſtri cum Cant. et Pott. Legendum vero ὠργυωμένη, ab ὀργυόω l. ὀργυιόω, non vero, vt Reich. in Ind. ὀργυιάω.

Pag. 189. v. 1092. κερδύλᾳ, ſic quoque Codd. noſtri, Reich. κερδύλῳ.

Pag. 191. v. 1104. De voc. ἔγκαρος, quod eſt i. q. ἐγκέφαλος, vid. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plut. p. 8. edit. Lipſ. 1811.

Pag. 192. v. 1111. ὀρεὺς, Reichardo in Indice pro ὄρειος, monticola, dictum videtur; legere tamen malim ὄρους, vel retinere ὀρεὺς f. ὄρευς, qui eſt Genitiuus Doric. pro ὄρεος, vt ſit ἐργάτης ὄρους, vel ὄρευς, lignator, qui in montibus caedit materiem.

Pag. 194. v. 1131. l. 3. *Ceſſandrae*, l. Caſſandrae.

Pag. 198. v. 1148. ναρύκειον, forte ναρυκαῖον, nam Steph. ad Νάρυξ, λεγέται, inquit, καὶ Ναρύκη, καὶ Ναρυκαῖος.

Pag. 199. v. 1155. Add. ἐν ξένῃ ξέναις: Ciz. Vitt. 1. et 2. ἐν ξένῃ ξένος, ſcripto tamen in Vit. 2. αις ſuper ος. Vit. 3. ἐν ξένοις ξένος. Vulgata perplacet. Deinde pro v. 1155. ponendum v. 1156.

Pag. 202. v. 1170. Hunc verſ. exhibet Steph. ad Φαλάκραι.

Pag. 212. l. 16. col. 2. τρίακοντα, *relinquenda*, lege: τριάκοντα; relinquenda, et mox l. 21. tradunt; relinquendi pro: *tradunt*, *relinquendi*.

Pag. 214. v. 1265. l. 9. *Schueiderus*, leg. Schneiderus.

Pag. 216. v. 1280. l. 5. *eauo*, leg. cauo.

— v. 1283. add. μητρὶ τῇ Προμηθέως, cf. Etymolog. ad Ἀσία, vbi habet: Προμηθέως μήτηρ ἡ Ἀσία, ὡς Λυκόφρων· καὶ ἀπ᾽ αὐτῆς ἡ Ἀσία ὠνόμασται.

Pag. 223. v. 1333. Ἔριν, Caſ. membr. Ἶριν, recte, nam, vt Thermodon, ſic Ἶρις eſt Ponti fluuius, Strab. XII, 556.

Pag. 225. v. 1350. l. 3. col. 2. ἀρχηγέτις, leg. ἀργηγέτις.

Pag. 226. v. 1357. Σιθόνων, rectius. Nam vt Steph. ad Σιδὼν (non vero Σιθὼν) obſeruat, Σιδώνιος διὰ τοῦ ω μεγάλου, καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ: ſic haud dubie quoque Σιθὼν, Σιθῶνος, et Σίθων, Σίθονος, cf. Tzſchucke ad Pomp. Mel. I, 12. et quae dicta ſunt ad v. 1406. Strabo etiam VII. p. 306. Σίδονες, rectius vero Σίθονες.

Pag. 228. v. 1372. l. 8. στρωφωμένη, non vero στροφωμένη eſſe omnino legendum, docuit Baſt. ad Gregor. Cor. p. 272 ſq. oſtenditque, etſi in Codd. Mſſ. vid. Varr. Lectt. Sebaſt. et in Lexicis reperiatur στροφάω, ſcribendum tamen pro eo vbique eſſe στρωφάω.

Pag. 230. v. 1386. εἰς ἐπείσιον χλ. ὑλακτ. Quid? ſi legas εἰς ἐπεισίου χλεύην ὑλακτήσασα, *latrans quaſi in irriſionem pudendorum ſuorum*, vel, *multis clamoribus et conuiciis conſectata eſſet* ἐπείσιον *ſuum deridentes* h. e. *concubitum repudiantes*. Deinde v. 1387. νυμφεῖα πρὸς (pro εἰς, vel ἐν) κηλωστὰ, *in thalamis* l. *cellis*, *vbi ardet amor*, vel *concubitus*, h. e. *in lupanaribus*, ita vt κηλωστὸς ſit Adiect.

a κηλέω, cf. Steph. Thefaur. Sic Etymolog. ad κῆλον, et Zonar. in Lex. ad κηλώνιον eft κήλων, ὁ θερμὸς εἰς συνουσίαν. Τελεῖν γάμους pr. dic. de celebratione nuptiarum, vid. Spanh. ad Callimach. Hym. in Apoll. v. 14. fed h. l. vt apud Anacr. 23, 16. τελεῖν τὴν Ἀφροδίτην, vacare Veneri, vid. ibi Fifcher.

Pag. 231. v. 1396. l. 26. *dic. pro* χώρα πολεμία, leg. dic. πολεμία pro χώρα πολεμία, et mox l. feq. III, 3, 7. leg. III, 3, 14. et 16.

Pag. 234. v. 1406. forte legendum Σιθόνων pro Σιθώνων, vt v. 1357.

Pag. 235 v. 1410. l. 5. *forum*, leg. formam, et v. 1416. l. 8. col. 2. *Ciz.*, leg. Cic.

Pag. 237. v. 1429. l. 1. λοκρὺν, leg. λοκρόν.

Pag. 241. v. 1452. εἰς νάπας. H. l. νάπαι, quia πέτρας praemittitur, non rupes, fed valles rupibus inclufae.

Pag. 242. v. 1471. *Noftri* ὄτρυνας, (fic quoque Reich.) leg. *noftri* ὀτρύνας.

AD SCHOLIA TZETZAE.

Pag. 247. l. 2. τᾶς, leg. τάς.

Pag. 249. l. 1. πλείονα: leg. πλείονα· vti etiam pag. 254. l. 10. χορευτάς· pro χορευτάς; atque fic in omnibus plagellarum primarum locis, quae Reifius interpunctione verborum latina corrupit.

Pag. 256. not. 68 πραττόμενοι, forte leg. παλαιοὶ, quia fequitur νέοι, vel ποιηταὶ, vt antea τραγῳδοὶ ποιηταί.

Pag. 260. n. 95. l. 8. col. 2. οἱ κορκ. *fed* οἱ κορκ. leg. οἱ κερκ. fed οἱ κερκ.

Pag. 263. n. 9. *Vit.* 2. leg. Vit. 2. addit.

Pag. 267. not. 14. l. 5. col. 2. *nam* σπείρω, leg nam σπειράω. Forte pro ἐσπειρημένους legendum ἐσπειραμένους, vt ap. Diod. Sic. IV, 48. δράκοντα περιεσπειραμένον τὸ δέρμα, Apollod. II, 4, 2. κεφαλὰς περιεσπειραμένας φολίσι δρακόντων, Paufan. X, 33, 5. vero δράκοντα — ἐσπειρωμένον περὶ τὸ ἀγγεῖον. Attamen quum Tzetzes in fcholiis quoque ad v. 143. p. 405. δράκοντας περὶ τὰς κόμας ἐσπειρημένους, et ad v. 216. p. 487 δρακόντων ἐσπειρημένων confenfu editionum et plerorumque Codd. exhibeat, exceptis quibus-

dam, qui ἐπειρημένους l. ἐπαιρημένους habent, videtur formaſſe Futur. v. σπειράω σπειρήσω, pro σπειράσω, vt περάω formatur in Futur. περάσω et περήσω.

Pag. 272. not. 64. l. 13. *Craeculis*, leg. Graeculis.

Pag. 277. n. 21. l. 11. *poſt tria*, leg. poſt τρία.

— n. 26. ἔμ' οὔπ' οὐδύνη. Koen ad Greg. Cor. p. 149. edit. Lipſ. 1811. corruptum exiſtimat ex ἐμοῦπ' ὀδύνη pro ἐμοὶ ἐπ' ὀδύνη.

Pag. 301. n. 103. l. 3. *pro εἰκάζειν*, leg. pro εἰκάζει.

Pag. 306. l. 8. col. 2. τρυβάω, leg. τρυπάω.

Pag. 315. not. 8. l. 1. col. 1. *non apte* ſunt delenda.

Pag. 318. n. 4. l. 7. εὔφλεστα, leg. εὔφλαστα. Deinde omnino legendum, vt ἄκαυστα, ſic εὔκαυστα pro εὔκαστα, etſi Sebaſt. laudet Codd. qui habeant εὔκαστα, ſine dubio corrupte. Canter. εὔκαυτα, quod idem eſt ac εὔκαυστα.

Pag. 319. not. 12. l. 2. ὀρούειν, add. cum Cantero, recte.

Pag. 321. l. 9. Ἶος, leg. Ἶλος. Ἕτεροι, ſcl. Aſſaracus, Ganymedes et Cleopatra, cff. Apollod. III, 12, 2. et Conon. Narr. 12.

Pag. 327. not. 6. l. 2. δι' εὐφωνίων, leg. δι' εὐφωνίαν.

Pag. 335. n. 4. l. 2. ἄλχος, leg. ἄλγος.

Pag. 342. n. 2. l. 3. ἐσπαμένος, leg. ἐσπασμένος.

Pag. 345. n. 1. l. 3. φιλοτισάμενος, leg. φιλοτιμησάμενος.

Pag. 348. n. 27. l. 5. *Neſſ.* leg. Neſſi,.

— n. 29. l. 3. *omnibus*, leg. nominibus.

Pag. 365. n. 28. l. 5. *verum nullum*, leg. vero nullum.

Pag. 380. l. 10. τὰς σιαγόνας ὄνου. Schol. Euripid. Oreſt. 362. ὄνου καταμάγουλον, cf. ibi Barneſ.

Pag. 388. n. 3. Ἀκτεύς, infra v. 503. dic. Ἀκταῖος l. Ἀκταίων, forte h. l. quoque legendum Ἀκταῖος.

— v. 111. l. 8. συνῴκησε. Sic noſtri Codd. cum Sebaſt. Suid. Eudocia p. 252. et Phauor. ad Κέκροψ; Potter. vero συνῴκισε, quae lectio, ſi, vt multi tradunt, Cecrops Athenarum vel Cecropiae fuit conditor, ſane habet, quare ſit alteri praeferenda. Fauet ei quoque Hemſterhuſ. ad Ariſtoph. Plut. Schol. p. 262. ed. Lipſ. 1811. Scholiaſtes vero Ariſtophanis, qui idem narrat de Cecrope, cum Tzetza legit ᾤκησε, h. e. *habitatum venit Athenas.* Nam quum Tzetzes, et Pauſ. I, 2, 5. tradant, primum ibi regnaſſe Actaeum, eique ſucceſſiſſe Cecropem, Atticam vel Athenas non a Cecrope, ſed ab Actaeo conditas fuiſſe ſimul innuunt, vnde ſit, vt συνῴκισε lect. alteri συνῴκησε poſtponenda videatur.

Firmat hanc lectionem ipſe Tzetz. in Chill. v. 659. ὁ Κέκροψ παρεγένετο Ἀθήναις τῆς Ἑλλάδος; ergo iam tum, quum Cecrops intrabat has terras, extiterunt Athenae, antea Ἀκταί, ab ipſo autem Athenae dictae, cf. quoque Eudoc. l. l. vbi Cecrops dic. τὴν Ἀττικὴν μεγάλως κατακοσμῆσαι.

Pag. 389. n. 19 l. 10. Ἰωάννῃ. Codd. noſtri etiam Ἰῶ, i.e. Ἰωάννῃ, vid. Baſt. ad Greg. Cor. p. 815.

Pag. 390. n. 25. l. 2. καὶ tollunt, add. bene, ſublato ante puncto, vt ἐπεὶ γοῦν — habeat, quare ſit praemiſſum. Forte etiam legendum τυγχάνοντες ſcl. παῖδες, pro τυγχάνοντας, nam antea dicc. μονοφυεῖς, quam vero lectionem nullus Codd. qui extant, exhibet. Τυγχάνοντας vero nil quoque impedit quominus iungatur cum αἰτίους, qui eſſent duplicis naturae l generis.

Pag. 401. l. 4. καλάπερ, leg καθάπερ.

Pag. 404. l. 6. πολιχνίῳ τῶν Ἀθηνῶν, num Ἀθηναίων? minime, nam eſt: *ciuitatis Athenienſis.* Sic ſupra v. 111. τῆς Ἀττικῆς, τῶν Ἀθηνῶν, et infra v. 503. ἐν Ἀφίδναις τῆς Ἀττικῆς; vnum ergo idemque Ἀττικὴ et Ἀθῆναι.

Pag. 405. n. 15. ἐσπειρημένους, vid. quae ſunt obſeruata antea ad pag. 267. n. 14. Eudoc. p. 87. τὰς τρίχας κατακεχυμέναι — καὶ κατέχουσαι χερσὶν ὄφεις.

Pag. 406. n. 1. l. 4. δηναιὸν, leg. δηναιός.

Pag. 407. not. 10. μορφνὸς, alii μόρφνος, vt Hom. Il. ω. 316. μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσι, cf. ibi Heyne, et ſchol. Villoiſ.

Pag. 407. n. 11. μελανόστ. forte μελαναίετος, Ariſtot. Hiſt. de Anim. IX, 22. Veram autem eſſe lectionem μελανόσσης, docet Hom. Il. φ, 252. αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μελανόσσου (al. μέλανος τοῦ) θηρητῆρος, vnde ſine dubio Tzetzes μελανόσσης ſuum huc attulit. Sunt tamen, qui quoque hic velint legi: μελανώτου, vt Codd. Vitt. 2. et 3. μελανότης, fort. μελανώτης, cf. Heyne ad Hom. l. l

Pag. 410. not. 1. l. 6. *p.* 6. leg. p. 26. De forma voc. Δήμητρα, non antiqua, vid. Siebel. ad Philochori Fragm. p. 102.

— not. 6. *Vit.* 1. *et Ciz.* ἀφεψῶσιν, leg. Vit. 1. et Ciz. ἐφεψῶσιν, forte legendum ἀφεψοῦσιν ab ἀφεψέω. Sed Tzetzes videtur deduxiſſe a verbo adhuc incognito ἀφεψάω. Eudoc. p. 391. ἐγκαθεῖναι πάλιν λέβητι τὰ κρέατα, καὶ ὑγιῆ (vt Tzetz.) τὸν παῖδα ἀποδοῦναι, atque id aptum eſt lectioni Ciz. et Vit. ἐφεψῶσιν, ab ἐφεψάω, h. e. *iterum coquo,*

recoquo, quod verbum, etſi quoque ignorent Lexica, quae praebent modo ἐφέψω, contextus flagitare videtur. Editt. vett. cum Cantero ἀφ' ὑψῶσιν, corrupte.

Pag. 413. n. 40. l. 2. *cf. ibi*, leg. cf. ibi Heyne.

Pag. 416. n. 7. l. 1. *Sic quoque*, add. Schol. Apoll. Rh. 1, 752.

Pag. 422. l. 3. καὶ χασμῳδίαν, leg. καὶ χασμῳδίαν 7) et dele poſit. 7) poſt πάντα.

Pag. 425. n. 9. l. 2. *Ciz. vitioſe, nam*, leg. Ciz. Ἐράγειαν, vitioſe, nam Io. Tzetz. in Chill. 1. v. 220. et.

Pag. 447. l. 13. εἶχεν, male Sebaſt. leg. cum edd. prior. ἦγεν.

Pag. 448. n. 4. l. 2. col. 2. excidit κληθείσῃ, add. vt Heyne exiſtimat ad Apollod. II, 1, 4. Mente vero etiam ſuppleri poteſt, eamque breuiorem loquendi rationem frequentari docet Siebelis in Symbol. Critt. et Exeg. ad Hellenic. p. 115. Sic infra v. 177. p. 451. ἀφ' οὗ Αἰγιάλεια ἡ χώρα, et lin. 8. ἀφ' οὗ ἡ χώρα, et ad v. 1332. not. 42. ἀπ' αὐτῆς Ἄλβανον ὄρος, ante Sebaſt. qui intruſit ὠνομασμένον, et pag. 974. l. 6. Ἄλβαν λόγγαν ἔκτισαν ἀπὸ τοῦ χοίρου.

Pag. 450. l. 7. μετερύθμισε, leg. μετερρύθμισε.

— not. 28. l. 4. *Sporatibus*, l. Sporadibus.

Pag. 455. l. 18. πανθητικὸν, leg. παθητικόν.

Pag. 464. n. 22. l. 4. *Phot. C. 190. et*, dele haec verba, alieno loco poſita.

Pag. 465. not. 36. ad extr. *vitioſe* Ἀπόλλωνι, add. ex male intellecto ſcribendi compendio, vid. Baſt. Palaeogr. Comment. ad Greg. Cor. p. 730.

Pag. 468. l. 17. ἀπὸ Δαμαλέως, leg. ἀπὸ Δαμάλεως, vt infra ad v. 1286. Io. Tzetz. in Chill. 1. v. 829. περὶ τὴν Δάμαλιν.

Pag. 487. l. 4. ἐσπειρημένων, fort. ἐσπειραμένων, ſed vid. ſupra Addend. ad pag. 267. n. 14.

Pag. 488. not. 6. l. 3. col. 2. *Praeferunt*, leg. qui praeferunt.

Pag. 490. n. 32. l. 9. παῖδε, leg. παῖδα.

Pag. 496. not 3. Vocc. Ἡλιόδωρος et Ἥλιος varie varios torſerunt interpretes, eosque doctiſſimos, nec tamen quidquam extorſerunt, quod rem totam componeret. Baſt. in Epimetro III. continente Additamenta ad Greg. Cor. et a Schaefero edit. Hemſterhuſii Ariſtoph. Plut. p. XLI. praemiſſo congeſſit varias hominum doctorum ſententias, ſimulque Ἥλιος in Codd. Mſſ. ſigno ſolis ☉

ſcribi oſtendit. Cl. Schaefer. in nota ibi ſubiecta Thrylitzſchii interpretatione omnes omnium dubitationes eſſe ſublatas pronuntiat.

Pag. 498. l. 10 ὑπομιμνήσκειν αὐτῷ, quae lectio, etſi omnium Codd. Mſſ. et editionum, Grammaticae regulis non apta, mutanda videtur in: ὑπομ. αὐτὸν, nam ω et ον facile confundi poſſunt, niſi malis barbare eſſe dictum ὑπομιμνήσκειν τινί.

Pag. 498. not. 16. l. 3. *quum*, leg. quam.

Pag. 508. n. 8. l. 2. τυῤῥινῶν, leg. τυῤῥηνῶν.

— n. 14. l. 1. κᾄν, leg. κἄν.

Ad Vol. II.

Pag. 515. l. 10. τῳ, leg. τῷ.

Pag. 516. not. 14 l. 5. *Phauorimus*, l. Phauorinus.

Pag. 518. l. 13. ὕμνοις, leg. ὕμνοις.

Pag. 529. not. 7. l 6. πημάτων. καὶ, leg. πημάτων, καί.

Pag. 531. l. 8. ἔκειθε, leg. ἔπειθε, et l. 12. τοῦτον, leg. τοῦτον.

Pag. 531. not. 9. l. 1. *Vit.* 3. ὑπὸ, leg. Vit. 3. ὑπὲρ, et l. 4. *inſerunt*, leg. inſerit.

Pag. 531. not. 12. l. 2. διώκον, leg. διώκων.

Pag. 532. not. 20. l. 3. οὐκ, add. a Pottero e Cod. Baroc. receptum.

Pag. 533. not. 6. l. 3. ὕτι, l. ὅτι.

Pag. 534. not. 13. ad extr. *non habuiſſe*, leg. ſe non habuiſſe.

Pag. 535. l. 4. Σθισθήσεται, l. Σχισθήσεται.

— not. 10. l. 5. a Tzetza, leg. a Tzetza addita.

Pag. 536. l. 3. μου, leg. μοῦ.

Pag. 538. not. 7. *Candonem*, l. Candaonem.

Pag. 550. n. 5. l. 4. col. 2. Ἡρακλῆς, leg. Ἡράκλῆς.

Pag. 558. n. 36. l. 9. μετεωρ. *Reineſ.*, leg. μετεώρ. Ariſtot. et Reineſ.

Pag. 565. l. 4. Βρισηΐδα. Ἔτι, leg. Βρισηΐδα, ἔτι, et l. 8. ἀνέλωσιν, ἐπιβὰς, l. ἀνέλωσιν· ἐπιβάς.

Pag. 566. n. 2. l. 3. col. 2. *docent nulla*, add. ergo legendum hic et in Lycophr. v. 382. θήγανα, vel θηγάναι, vid. quae ibi ſunt obſeruata.

Pag. 571. not. 10. add. v. 417. Ἠιὼν πόλις τοῦ Στρυμόνος, et paullo poſt πόλις ἐπὶ Στρυμόνι.

Pag. 576. n. 12. l. 7. *μόνιον, εἶναι*, l. *μόνιον εἶναι.*

Pag. 578. n. 12. l. 8. *ct Seb.* l. et a Seb.

Pag. 580. n. 10. l. 1. col. 2. *adnectunt in ſeqq.* leg. adnectunt inſeqq.

Pag. 581 n. 7. l. 9. *ἔγκυον ποιεῖν*, add. *γυναῖκα*, *implere mulierem filio.*

— n. 7. l. 12. col. 2. *Σίλβων*, leg. *Σίλβιον.*

Pag. 583 l. 13. *Τήνου καὶ Μύκονος*, ſic omnes Codd. Mſſ. et impreſſi, an legendum *Τήνου καὶ Μυκόνου*, nam ſaepius *ος* et *ου* confunduntur. Supra enim v. 565. et 589. *Μύκονος* dic. haec inſula, vti etiam ap. Steph. Byz. Herodot. VI, 118. et Strab X. p. 487. vid. Tzſchucke ibi, et ad Pomp. Mel II, 7, 11. et Thucyd. III, 129. vid. ibi Waſſe, quin etiam in numis. *Μύκων* tamen, vt oſtendit Tſchuck. ad Pomp. Mel. l. l. habent Zenobius V, 21. quidam Codd. in Aeſchyl. Perſ. 882. et *Micon* Cod. Medic. in Ouid. ep. 21, 81. Olim quoque in Virg. Aen. III, 76. *Mycone* (et) *celſa Gyaroque*, ſed iam ope Heynii: *Gyaro celſa Myconoque*, vid. Heyne ad h. l. Equidem nihil decernam, quum et *Μύκονος* et *Μύκων* in vſu fuiſſe videatur. Sic poſtea v. 417. quidam *Βίστονος* a *Βίστων*, alii *Βιστόνου* a *Βίστονος* legunt.

Pag. 585. l. 8. *γήματο — ἀγκυλομῆτις.* Hunc verſ. quem Sebaſt. ope duorum Codd. ſuppleuiſſe dicit, Natal. Com. III, 10. p. 219. quoque ſupplet. Abeſt autem non tantum ab editt. Lycophronis prioribus, et Codd. Mſſ. noſtris reliquisque, ſed etiam ab Scholiaſt. Sophocl. Oed. Col. v. 42. qui duos ſeqq. verſſ. exhibet, vbi vero *Εὐωνύμη* ab Iſtro pro *Εὐωνύμη*, quod metrum poſtulat, legitur. Nat. Com. vero *θαλερὰν* pro *θαλερὸν*, vt Sebaſt. habet, rectius ſcribit. Deinde Nat. Com. v. 3. *αἰολόωροι* pro *αἰολόδωροι*, quod dat Seb. cum ſchol. Sophoclis; Boettiger. vero in Comment. *Ueber die Furienmasken* p. 15. mauult *αἰολόδειροι.*

Pag. 588. n. 6. l. 2. *vbiter*, leg. obiter.

Pag. 590. l. 2. *Στρυμόνας*, Sebaſt. male, lege *Στρυμόνος.*

— not. 19. l. 3. *addita*, leg. addita e Cod. Vat. 972.

— not. 20. l. 4. *Taylorum videas. Seb.* add. in edit. Reisk. Vol. III. pag. 573 ſqq. in edit. Wunderlich. p. 153 ſqq. in Antholog. T. III, 180. CLV. CLVI. CLVII. et Plut. Cimon. c. 7. Quod attinet ad varias lectt. in his Epigramm. II. et III. obuias, tenendum eſt, in Epigr. II. v. 1. *τάδ' ἔδωκαν* Sebaſt. cum Anthol. et Plutarch. ſed

Aeſch. τάδε δῶκαν, Cod. Bodlei. Iunt. et Ald. ἐπέδωκαν: v. 2. καὶ μεγάλης ἀρετῆς, ſic omnes, praeter Plut. καὶ μεγάλων ἀγαθῶν: v. 3. καὶ ἐπεσσ. ἐθελήσει Seb. cum omnibus, praeter Anthol. quae exhibet: ἵν' ἐπεσσ. ἐθελήσῃ. Markland. vult legere: Μέλλων τις τάδ' ἰδεῖν ἵν' ἐπεσσ. ἐθελήσῃ. v. 4. Ἀμφὶ ξυνοῖσι, metro aptius, ἀμφὶ ξυνοῖσιν, vt Ald. Steph. et Cod. Helmſtad. et Wunderlich. l. l. qui vero male his, qui praebent hanc lectionem, adnumerat Sebaſt. nam is exhibet ἀμφὶ ξυνοῖσι. Plut. et Anthol. ἀμφὶ περὶ ξυνοῖς, cf. Wunderlich. de hac lectione. Μόχθον, Plutarch ſolus δῆριν, cf. Wunderl. In Epigr. III. v. 2. ἀμπεδίον cum Aeſch. ed. Reisk., reliqui omnes ἐς πεδίον, nam ἀνὰ, vt docuit Wunderlich, locum non habet. v. 3. χαλκοχιτώνων, ſic quoque Aeſch. ed. Reisk., ſed Wunderl. cum Anthol. et Plut. θωρηκτάων, rectius, vt idem docuit. v. 4. κοσμήτορα, contra metri leges, pro κοσμήτωρα, melius Plut. Anthol. et Wunderl. κοσμητῆρα. Ἄνδρα μελεῖν (μολεῖν), ſic Aeſch. ed. Reisk. ſed Plut. Anthol et Wunderl. ὄντα μολεῖν. v. 6. κοσμητὰς, ſic etiam Aeſch. ed. Reisk., ſed Plut. Anthol. et Wunderl. κοσμηταῖς.

Pag. 593. n. 11. l. 2. col. 2. *iteraur*, l. iteratur.

Pag. 595. l. 8. πανδάλητος. Salmaſ. ad Solin. p. 65. παντάλητος ἀπὸ τοῦ πάντη ἀλᾶσθαι; verum Hemſterhuſ. ad Ariſtoph. Plut. p. 313. ed. Lipſ. 1811. regerit: *Si vir maximus attendiſſet,* πανδάλητος *ortum* ἐκ τοῦ πάντα δαλεῖσθαι, *vel* δηλεῖσθαι, *aptiſſime deſignare tributam* τοῖς λάροις *ſ.* κανηξιν ἀδηφαγίαν καὶ ἀπληστίαν, *nihil, opinor, ſibi iuris ſumſiſſet in eam vocem.*

Pag. 596. not. 9. κανηξ, noſtri Codd. rectius κανης, vid. Hemſterhuſ. l. modo laud.

Pag. 599. n. 8. l. 15. *probe*, leg. prope.

Pag. 600. l. 6. τέκη, conſenſu editt. et Codd. MſſT. omnium, ſed leg. τέξει vel τέξεται, vt pag. 896. l. 11. ad v. 980.

Pag. 601. n. 18. l. 5. Ἀμύκλαιοι, leg. Ἀμύκλαι.

Pag. 603. l. 3. Ἄγρος l. Ἄργος.

Pag. 609. not. 7. Lectio ἐνθάδες ſi probetur, ἐνθάδας eſſe eosdem exiſtimem, qui alias dicantur ἰθαγενεῖς. Etymol. ἰθαγενής, ὁ γνήσιος (quod voc. vt ſynonymum Tzetzes h. l. praemittit) αὐτόχθων. ἰθαγενεῖς, αἰθιγενεῖς, οἱ αὐτόθι γεγεννημένοι. vid. quae de hoc voc obſeruarunt Baſt. et Schaefer ad Greg. Cor. p. 294. Attamen quum ἰθάδες ad τοῦ Ἀπόλλωνος referendum eſſe videatur, et Gram-

matici, vt Zonar. et Phauor. ἰθάδες interpretentur: συνήθεις, φίλοι, lectionem ἰθάδες, nisi obstaret alterum voc. γνήσιοι, non dubitarem praeferre: κύνες enim h. l. dicuntur οἱ μάντεις τοῦ Ἀπόλλωνος ἰθάδες, *assueti Apollini*, h. l. *fideles*, *vti canes*. Sic Tzetzes postea: Κύνας Ἀπόλλωνος τοὺς μάντεις εἶπεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ φιλοδεσπότου κυνός.

Pag. 616. not. 32. Cl. Bastius, vir graecarum litterarum peritissimus, in Comment. Palaeograph. qua ornauit Greg. Cor. tuetur p. 839. lectionem veterem Ἀνδροκλῆς, eamque verissimam esse iudicat, cui quoque accessisse ibi narrat Larcherum, virum non minoris auctoritatis. Verum, quod pace horum duumvirorum praestantissimorum sit dictum, nondum a me impetrare potui, vt ad partes eorum transirem. Omnia bene, immo egregie se habent, si rationem spectaueris, qua vsus est Cl. Bast, Palaeographicam; at haec non sola h. l. spectanda videtur. Ignorat quidem hunc librum Vossius, sed plures sunt, quos ignorat adeo a Tzetzis laudatos scriptores, quos quidem, tantum absum, vt ab ipsis esse tractatos contendam, vt potius eos, eorumque loca, vti pleraque alia, debere aliis Grammaticis existimem. Atque sic quoque haec, quae de Menandro tradunt, sine dubio debent, vt multa alia, Etymologo ad v. σφήκεια, omniaque, quae hic dat, ad verbum reddunt, vel Grammaticis aliis, e quibus simul cum Etymologo hauserunt. Laudant autem Menandrum, non Androclem, Etymolog. et Phauor. qui plerumque exscripsit Tzetzarum scholia ope Cod. Mſ. eius familiae, e qua fuit Vit. 3. Deinde Codd. Vitt. 2. et 3. vere exhibent Μένανδρος, non vero Ἀνδροκλῆς. Denique quum part. μὲν in edd. Lycophr. quidem vulgatis, non autem in Etymolog. et in Codd. Vitt. 2. et 3. praemissa sit voc. Ἀνδροκλῆς, sed Μένανδρος modo nude positum sit, facile accidere potuit, vt μένανδρ͂ in duas dissiliret voces μὲν ἀνδρ͂, ex quo librarii fingerent μὲν Ἀνδροκλῆς. Interim tamen, quum sequatur: ὡς δὲ Ξεναγόρας, per me, si quis velit, legat, ὡς μὲν Μένανδρος, nam part. μὲν syllaba prima voc. seq. Μένανδρος facile elidi poterat, etsi multa alia in schol. Tzetz. exstent loca, vbi δὲ, non praemisso μὲν, ponatur. Atque quis fuit ille Androcles? nemo est alius, qui eius mentionem faciat. Menander autem, siue sit Protector, siue Ephesius, siue Pergamenus, quos

omnes Voff. de Hift. gr. annumerat hiftoricis graecis, multa habet, quae fuadere, immo flagitare videantur, vt iure poftliminii reuocetur in fcholia Tzetzarum. Fuit enim vere hiftoricus graecus, nec fane eft, quamuis nemo praeter Etymolog. Tzetz. et Phauor. eius librum περὶ Κύπρου laudet, quod ab eo hunc librum confcriptum fuiffe dubitemus.

Pag. 617. l. 6. περὶ τὸν κούριον, leg. περὶ τὸ κούριον, etfi nullus extet Cod. Mf. qui τὸ exhibeat.

Pag. 625. n. 10. l. 33. col. 2. μάχων, leg. μάχην. Quod ad voc. Ἐνυὼ attinet, Iuno quum ab ipfo Lycophrone nominetur vv. 614. et 858. ὁπλοσμία, cf. Boettig. in: *Kunftmythologie* P. II. p. 85 fqq et 129 fqq. et infra v. 1327. δηΐα, πολεμία, atque Tzetz. ad v. 519. dicat iterum Ἐνυὼ effe epithet. Ἥρας, ἡ αὐτὴ γάρ ἐστι τῷ συμμιγεῖ καὶ εὐκράτῳ ἀέρι, retractata coniectura in notis allata, ne Tzetzae male feciffe videamur, non Minervam, fed Iunonem effe intelligendam lubenter concedimus.

Pag. 627. l. 7. ὡς ἐξ. γέρας, fic Sebaft. fed alii γέρας ὡς ἐξαιρ.

— not. 8. l. 8. *II*, leg. III.

Pag. 628. l. 6. Τράμβηλον, idem narrat Athen. II. p. 43. e.

Pag. 630. l. 9. πιπὼ ὄρνεον θαλάσσιον, quod Phauor. etiam reddidit, Tzetzae aduerfatur Schneid. ad Ariftot. Hift. de Animal. VIII, 5. T. III. p. 592. his verbis: *quae, vndecunque ducta, falfa funt. Nemo praeterea marinam auem dixit. Hefych.* πιπὼ, ὄρνεον πολεμικόν.

Pag. 634. l. 2. δένδρα, leg. δένδρεα.

Pag. 647. l. 12. ὀπλῆτος, leg. ὁπλῆτος, confenfu omnium Codd. Mf. et editt. Sebaft. male ὀπλῆτος, adeo in interpretatione lat. *Oples.* Reinef. margini adfcripfit, an πολήτου? temere, nam ὁπλῆτος eft Apollod. III, 15, 6. vid. ibi Heyne.

Pag. 648. n. 9. l. 6. *confuleudus*, leg. confulendus.

Pag. 650. l. 3. γηγενής· ἀπὸ, leg. γηγενὴς ἀπό. De hoc loco cf. Siebelis ad Fragm. Philochori et Androtionis p. 117.

Pag. 651. l. 1. ἐξ Ἀθηνῶν, fort. ἐξ Ἀφιδνῶν, cf. not. ad v. 503, 5. et Heyne ad Apollod. III, 10, 7. §. 4.

Pag. 655. l. 14. Διοσκόρους, fic Seb. cum editt. pr. fed Codd. noftri Διοσκούρους.

Pag. 656. l. 11. τοκέτῳ, leg. τοκετῷ.

Pag. 658. not. 14. l. 3. *habet*, leg. habent.

Pag. 660. n. 13. l. 5. *sic dicitur*, add. Herodot. IX, 26.

Pag. 664. l. 3. Κρὲξ· ὄρνεον ἴβιδι ἐοικὸς, quod debet Tzetzes Herodot. II, 76. vid. Schneid. ad Aristot. Histor. de Animal. IX, 16. T. III. p. 113. Vit. 1. et Ciz. ἴβι pro ἴβιδι, ap. Aristot. l l. IX, 19. ἴβιες, Iuntina ἴβις, vid. Schneid. Herodot. II, 65. ἴβιν, c. 75. τὰς ἴβεις, et c. 76. τῆς ἴβεως.

Pag. 668. l. 6. ὁμολωΐδες πύλαι Θηβῶν, h. e. portae, per quas a monte Homole ingressus erat in vrbem Thebas, cf. Steph. ad Ὁμόλη, ibique interptt.

Pag. 670. n. 11. l. 10. 19, leg. 15.

Pag. 678. l. 8. Οἰνοῦς, fluuius Laconicae, cuius meminere Liu. XXXIV, 28. et Polyb. II, 65 et 66.

Pag. 680. l. 20. Ἀπόλλων. add. verba, quae exciderunt: ἰάσῃ· λέγει οὖν, ὅτι οὐδ᾽ ὁ Ἀπόλλων. Caeterum tenendum est, in notis, etsi numerum 7. statim excipiat 10. nihil deesse, numeros modo esse confusos.

Pag. 686. l. 13. Φὰψ, εἶδος ὀρνέου, sed cuiusnam? vid. Schneider. ad Aristot. Hist. de Animal. T. III. p. 294.

Pag. 688. not. 14. l. 3. *Leou*. leg. Leon.

Pag 689. l. 11. τὴν ὤλενον: Canter. et editt. prior. τὸ ὤλενον: Pott. τὸν ὤλενον. Codd. nostris deest artic. et intellexisse videntur τὴν, quod τῷ· Θέραπναν praepositum est. Vtrumque τὸν et τὴν ὤλενον esse rectum, docet Stephan. ad v. quod ignorasse videtur Sebast. qui, quum hoc vrbis nomen esset Fem. generis, e libris suis τὸν in τὴν mutauit.

Pag. 691. not. 9. l. 2. col. 2. add. Schneid. ad Aristot. Hist. de Animal. T. IV. p. 16.

Pag. 693. l. 11. εἰς Δαύνιον ἔθνος β. ὂν, leg. εἰς Δαύνιον ἔθνος, βάρβαρον ὄν.

— not. 4. l. 8. *Cylabarum*, add. Pausan. II, 18, 4. Cylabaren, cf. ibi Facius.

Pag. 700. not. 13. ἀνεχόμενοι — κύματα, *superatis*, *spretis vndis*; forte legendum, vt ad v. 609. διερχόμενοι τὰ κύματα. Editt. vett. ἀνερχόμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων.

Pag. 706. not. 12. l. 3. *nostri*, add. cum Io. Tzetz. in Chill. XI. v. 987.

Pag. 708. not. 22. l. 1. Ἡγακλείων, l. Ἡρακλείων.

Pag. 716. l. 3. τ' τὰς, leg. δὲ τάς.

Pag. 717. l. 15. λεοντὴν, leg. λεοντῆν.

Pag. 719. l. 11. ἄρτη, εἶδος ὀρνέου, vid. Schneid. ad Ariſtot. Hiſt. de Anim. T. IV. p. 8. et 118.

Pag. 720. not. 6. l. 4. Σεινῆνας, leg. Σειρῆνας, et not. 9. l. 3. κατὰ *Thuydit.* add. etiam ſine κατὰ recte ſe habet.

Pag. 721. l. 1. ἀντικρὺ, leg. καταντικρύ.

Pag. 729. l. 1. ἐπ' ἄλκῳ, leg. ἐπ' ἄλλῳ.

Pag. 742. not. 11. l. 12. *ad Ciz.* leg. ad Cic.

Pag. 743. not. 13. l. 1. Διονύσ. add. v. 168.

Pag. 746. l. 14. ἀπὸ εὐθείας δὲ τῆς, nonne ἀπὸ τῆς δὲ εὐθείας?

— l. 17. οὕτω καλούμενον, ſunt delenda.

— not. 1. l. 2. *poſita poſt* — λόφος, add. et poſt v. 702. Αὐσονῖτιν — φασίν.

— not. 3. l. 2. *et Ciz.* add. et editt. prior. nam Sebaſt. e duobus Codd. adiecit.

Pag. 747. l. 1. τῆς Ἰταλίας, add. οὕτω καλούμενον.

— not. 4. l. 3. *Vulg. ſic exhibebat.* leg. Sebaſt. ſic exhibebat: vulgat. τοῦτο τὸ ὄρος ἐστὶ τῆς Ἰταλίας: deinde lin. 6. *Vitt. 2. et 3. — ed.* 2. leg. Vitt. 2. et 3. vt Potter. et editt. prior. Vltima vero verba ἐπειδὴ — τὸ ὄρος τοῦτο, Ciz. modo cum Vit. 1. exhibet.

Pag. 748. not. 8. l. 2. περιτᾶσαι, leg. περιπετᾶσαι.

Pag. 752. not. 8. τῶν θεῶν, leg. τῶν θεῶν.

Pag. 753. not. 3. l. 8. ἐπειδεὶ, leg. ἐπειδή.

Pag. 755. not. 9. l. 9. *Canterus*, add. ante Potterum, qui eiecit.

Pag. 756. l. 5. τὴν Θύμβριν, leg. τὸν Θύμβριν.

— Poſt not. 2. omiſſa eſt nota: Ἀλλὰ μόνου — ποταμοῦ, Vitt. 2. et 3. ἀλλὰ μόνου τοῦ ἐνοίκου ποταμοῦ, fere, vt Baroc. ἀλλὰ μόνη τοῦ ἐνοίκου ποταμοῦ.

— not. 3. l. 9. col. 2. poſt Ἰβηρίας praetermiſſa inſeras: *Caeterum Vit. 1. et Ciz. quoque vitioſe legunt*, καὶ Ἰωνίας *ſqq.*

— not. 3. l. 22. *Antiq. p.* 1098. add. Cellar. Not. orb. antiq. II, 9. p. 439.

Pag. 757. not. 6. l. 2. *recte*, leg. rectius βούληται.

— not. 9. l. 8. λευσία, leg. λευκωσία.

Pag. 761. l. 2. Μόψοπος, leg. Μοψόπου, vid. Not. ad Lycophr.

Pag. 762. not. 8. l. 2. *noſtris*, add. editt. prior.

Pag. 768. not. 10. l. 3. *non antea*, leg. nam antea.

Pag. 775. not. 11. l. 1. *deeſt a noſtris*, leg. deeſt noſtris.

Pag. 776. l. 9. πᾶνυ, leg. cum Codd. noſtris πανύ.

Pag. 781. not. 2. l. 3. *hic et postea*, add. recte, cf. Schneid. ad Aristot. Hist. de Animal. T. III, p. 370 sqq.

— not. 9. l. 9. *scl.* βομβύλιον, add. vel ὄρος.

Pag. 790. l. 2. ἐν Ἰθακησίαν, Eudoc. p. 394. melius ἐν τῇ τῶν Ἰθακησίαν.

Pag. 796. not. 2. ὑπ' αὐτῶν, scl. Gortynaeorum, quod eruendum est e γορτυναίαν.

Pag. 801. l. 7. ἀκουσίως, fortasse legendum ἑκουσίως, vt conveniat Hom. Odyss. ι, 63.

— not. 13. l. 2. *aliis dicitur* Μαλία, leg. Μαλέα. Μαλέας autem genere mascul. vt h. l. occurrit etiam ap. schol. Euripid. Orest. v. 362.

— not. 16. l. 8. νῆσος μικρὰ, adde: recte. Hom. Odyss. ι, 116. νῆσος λάχεια, s. ἐλάχεια, vt quidam ibi legunt, quos Tzetzes secutus esse videtur. Verum alia est ista νῆσος μικρὰ, alia, quae postea p. 802. l. 3. dic. γῆ τῶν Κυκλώπων.

— not. 17. *male Seb.* add. et edd. ante Potterum.

Pag. 804. l. 5. νομήσαντες, leg. νομίσαντες.

Pag. 810. not. 7. ἀπαργεῖσαν, leg. ἁρπαγεῖσαν.

Pag. 811. not. 17. εἰδωλικῶς, add. sic Vit. 5.

— — not. 21. l. 2. ὑπ', add. Ἀπόλλωνος.

Pag. 820. l. 14. τῷ τότε, scl. καιρῷ, quae ellipsis nondum est notata ap. Lamb. Bos, sed aliae huic similes ibi reperiuntur §. 106. vt ἡ τότε scl. ἡμέρα, cf. Schaef.

Pag. 821. l. 8. κέπφος, cf. Schneid. ad Aristot. Hist. de Animal. T. IV, p. 160.

Pag. 823. not. 15. l. 13. *Polydecten*, l. Polydectem.

Pag. 825. l. 10. δρακοντοφόλιδας, leg. δρακοντοφολίδας.

— not. 36. l. 6. col. 2. κυνῆν, vt postea pag. 828. l. 5.

Pag. 827. l. 4. τότε τῇ πήρᾳ — θεὶς, forte τότε ἐν τῇ π. — θεὶς, vel τότε τ. πήρᾳ — ἐνθεὶς, nam ἐν videtur absorptum esse vltimis syllabis vv. τότε vel κεφαλήν.

Pag. 830. not. 90. l. 3. *omnis*, leg. omnia.

Pag. 832. not. 10. ψεύδηται, vide tamen Bast. et Schaefer. qui in Epimetro II. edit. Lips. Aristoph. Plut. 1811. praemisso, p. XXXVIII. sqq. partt. ἄν et κἄν etiam cum Indicat. Praesent. construi posse ostendunt. Quae cum ita vere se habeant, Indicat. ψεύδεται h. l. et infra ad v. 1255. κἄν ταύτην λέγει etiam retineri potest, etsi Ciz. Cod. in hoc loco e correctione λέγῃ praebeat.

Pag. 833. not. 17. l. 3. *altero*, add. ἀνόητον.

Pag. 837. not. 8. l. 2. *Pro*, leg. Vit. 1. et Ciz. pro.

Pag. 840. l. 13. κριὸς τὸ τροφεῖα ἀπέτ. *Seld.* κριὸς πάντα τροφεῖα: *impressi*, κριὸς περὶ τὰ τροφεῖα ἀδικεῖ. *Lectio nostra ex Baroc. est desumta. Caeterum hoc prouerbium vulgo sic:* κριὸς τροφεῖα ἀπέτισε, *vid. Hesych. Suid. et Collectanea ex Tarrhaeo, Didymo etc.* Pott. Prouerbium hoc dic. in ingratos, Suida et Hesychio testibus. Arietes enim postquam enutriti ad adultam aetatem peruenerunt, solent in eos, qui ipsos aluerant, arietare, vid. Zenob. 4, 65, p. 99. Diog. 5, 62, p. 224. Erasm. Adag. n. 5. prou. 92. et Liban. epist. 222, p. 716.

Pag. 841. l. 11. ἐκτίθει, leg. ἐξετίθει, sic etiam in not. 7. ἐξετίθει Vitt. 2 et 3. pro ἐκτίθει, vbi vulg. τίθης.

Pag. 843. not. 20. l. 2. λέγεται, add. Codd. nostri, et not. 23. l. 3. p. 404. add. et Steph. ad σίρις.

Pag. 844. not. 2. l. 7. *exhibetur*, add. vel legendum τριφήλης, a qua dicta est Elis, auctore Stephano.

Pag. 850. l. 9. Ἀργοναύστων, leg. Ἀργοναυτῶν.

— not. 8. in extrem. add. vid. Io. Tzetz. Chil. VII, 96.

Pag. 858. not. 19. l. 5. *et* 35. add. et Io. Tzetz. in Chill. II, v. 615.

— not. 20. l. 3. *consentiente Vit.* 3. add. Io. Tzetz. tamen in Chill. l. l. ᾄρειδος.

— not. 21. l. 9. *habet*, add. sed ibi Mecionice dicitur filia Eurotae; verum Hygin. f. 14. vt schol. Apoll. Rhod. l. l. et Eudocia p. 221. Euphemus, Neptuni et Europes, Tityi filiae, filius. Totus locus fortasse corruptus emendari potest ex Io. Tzetz. Chill. II. fab. 43. qui eum sic exhibet:

Εὔφημος παῖς τῆς Ὥριδος ἦν καὶ τοῦ Ποσειδῶνος,
Εἴτ' οὖν Εὐρώπης Τιτυοῦ, εἴτε Μηκιονίκης,
Τῆς θυγατρὸς Ὠρίωνος, εἴτε τῆς τοῦ Εὐρώπα, (Εὐρώτα)
Τὴν Ἡρακλέος ἀδελφὴν ἔχων τὴν Λαονόμην.

Pag. 859. not. 32. ad extrem. add. cf. quoque schol. Aristoph. Plut. p. 926. ibique Hemsterhus. et Io. Tzetz. in Chill. VI, 48.

Pag. 868. not. 12. l. 11. add. et Hemsterh. ad Aristoph. Plut. p. 114. ed. Lips. 1811.

Pag. 870. l. 9. Νεπτόλεπον, leg. Νεοπτόλεμον.

Pag. 872. l. 14. Φικοκτήτης, leg. Φιλοκτήτης.

Pag. 880. l. 13. Ἀμφτιρύωνι, leg. Ἀμφιτρύωνι.

— not. 5. l. 1. ουτος, leg. οὗτος.

Pag. 884. not. 9. l. 5. Πτερέλα, leg. Πτερέλα, et add. melius, quam Πτερέλου, quia eſt Nomen proprium. vid. Matthiae Gramm. gr. min. p. 49. et Fiſch. Animadu. ad Welleri Gramm. gr. Spec. 1. p. 357. Sic ſupra ad v. 838. Εὐρώτα, et infra ad v. 1393. Τριόπα, vbi alii Τριόπου. Supra tamen ad v. 630. Ἀδρίου ab Ἀδρίας. Vtraque huius Genitiui forma in nominibus propriis a Grammaticis videtur eſſe vſurpata.

Pag. 888. v. 939. not. 3. l. 4. *Geneſ.* 28, 29. leg. Geneſ. 38, 29. Septuaginta habet Φαρὲς et ζαρὰ, ſed edd. vett. Φαρᾶς et ζαρᾶς vsque ad Potter. Temere reprehenditur Tzetzes a Bachet de Mezir. Comment. ad Epp. Ouid. Vol. II, p. 259.

— not. 21. add. et in Romul. c. 29.

Pag. 889. not. 14. l. 9. *reliqui*, leg. reliqua.

Pag. 890. not. 5. add. Quum h. l. locus, in quem Phoenodamantis filiae a Laomedonte ſunt expoſitae, et a Tzetza ipſo, et ab Eudocia l. l. nominetur Sicilia, ibique fluuius Crimiſſus, qui eſt Siciliae, cum vna ex iis puellis tum congreſſus tradatur, haud dubie etiam v. 471. p. 630. pro λιβύης legendum videtur σικελίας, vid. ibi Sebaſt. qui λιβύης interpretatur: *Siciliae a meridie occidentem verſus ſolitudinem*, quae interpretatio, dubitandum videtur, an ſe omnibus probet. Fortaſſe haec duo loca ſibi repugnantia conciliari ita poſſunt, vt, quum Laomedon nautis filias Phoenodamantis mandaſſet εἰς γῆν ἔρημον τῆς λιβύης, v. 471. abducendas, vt ibi a beſtiis deuorarentur, nautae eas in Sicilia exponerent, ibique beſtiis ſcl. marinis diſcerpendas relinquerent. Nihil tamen decernamus.

Pag. 891. l. 1. ἣν ἔγημε, Eudoc. et Phauor. ad Φοινοδάμας: ἧς ἔγημε.

— not. 10. Στύλλα. Cluuer. in Sicil. Antiq. p. 258 et 378. vbi hunc locum diligenter tractat, mauult Aethylla; verum haec fuit filia, non Phoenodamantis, ſed Laomedontis, cf. Tzetz. ad v. 1075.

Pag. 897. l. 6. Ἄρχος, leg. Ἄργος.

— not. 28. l. 3. Ἀκαρν. κατῴκισε, ſupra tamen p. 613.

l. 2. quoque Ἀκαρνάνων pro Ἀκαρνανίας, ſed κατῴκισε, non vero κατῴκησε. Deinde *Strab.* VII, *p.* 236., leg. Strabo VII, p. 326.

Pag. 898. not. 40. κάρβαιον, ſine dubio legendum κάρφαιαν, vt ſchol. Ariſtoph. Plut. v. 385. qui quoque has vrbes Doridis ibi commemorat. Berkel. ad Steph. in Λιλαία, legit σκάρφειαν, Hemſterhuſ. vero mauult Σπερχείαν.

Pag. 901. l. 8. κῦτα, leg. κῦμα.

Pag. 902. n. 7. l. 4. νεκρῷ pro νεκρῷ, add. rectius, nam νεκρῷ recepit Potter. edd. vero prior. habent νεκρῷ.

Pag. 908. not. 9. l. 3. Ἀργύριν, leg. Ἀργύριον.

Pag. 909. not. 2. l. 16. πυρσένων, leg. πυρσευῶν, ſic etiam pag. ſeq. not. 10. πυρσευῶν pro πυρσένων.

Pag. 910. not. 12. l. 3. Ἰταλίας ῥ. add. lacuna relicta.

Pag. 911. l. 6. χῶρις, leg. χῶρος.

Pag. 912. l. 3. διάξοντας, fort. διάξοντας, quod vero neque Codd. neque impreſſi habent.

Pag. 620. (920.) not. 15. l. 3. κατεσληκεὶς, leg. κατεσλη-κεὶς.

Pag. 925. not. 9. l. 7. add. vel Plutarcho auctore, τύμ-βριν.

Pag. 927. not. 9. ad extr. add. et 1801. p. 520. vbi ex epiſtola Bernardi ad Reiskium ſcripta patet, Caſp. Barthii Aduerſaria inedita Vitebergae in bibliotheca Bergeri extitiſſe, atque id h. l. confirmat Thryllitzſchius, cui haec patebat bibliotheca.

Pag. 936. l. 13. ὄπιθεν, leg. ὄπισθεν.

Pag. 937. not. 8. l. 15. *ſupra ad v.* 674. add. et infra ad v. 1313.

Pag. 941. l. 11. Poſt βασιλέως excidiſſe videntur in omnibus Codd. Mſſ. et editt. verba: τοῦ υἱοῦ Ἄρεος, nam ſupra ad v. 583. dic. Σιθῶνος, τοῦ υἱοῦ Ἄρεως καὶ Ἀχιρόης, τῆς τοῦ Νείλου θυγατρὸς, deinde comma ponendum poſt τῆς Νείλου (editt. vett. male Νείλης), vel legendum potius, τῆς τοῦ Νείλου θυγατρὸς, θυγατέρες. De Sithone cf. Conon. X, qui alia tradit, ibique Kanne.

Pag. 948. not. 14. l. 7. τὸ ὀνειράτων, leg. τὸ ὀνείρατον.

Pag. 951. not. 2. l. 5. ὀφρυνίῳ, add. ſed infra v. 1208. iterum ὀφρυνός.

Pag. 961. not. 29. l. 19. col. 2. *viris doctis*, add. magis ſe probaſſet, ſi, cum Tzetzes hic nullius libri, in quo Pa-

laephatus de hac re ſcripſerit, vt alias fere plerumque facere ſolet, mentionem faciat, ἐν τοῖς Τρωικοῖς legiſſet.

Pag. 970. not. 21. Habent quoque Steph. Αἶνος, quae fuit vrbs Thraciae, non vero Macedoniae, vid. ibi interptt. Liu. 31, 16. Pomp. Mel. II, 2, 104. *Aenos ab Aenea profugo condita:* Ammian. Marcell. 22, 8, 3. cff. ibi interptt. qui ab Aenea conditam eſſe Aeneian, vel, vt ad v. 1263. Αἰνειάδα, non vero Aenum: cf. quoque Heyne Excurſ. I. ad Virg. Aen. III, p. 416. Praeterea Steph. laudat Ῥάκηλον, non vero, vti Tzetzes, Ῥαίκηλον.

Pag. 971. not. 28. l. 7. col. 2. *Anchiſis*, leg. Anchiſae.

Pag. 972. not. 42. Non dubitandum videtur, ὠνομασμένον a Sebaſt. e tribus Codd. inſertum, eſſe gloſſatoris, non intelligentis hanc breuiorem dicendi rationem, vid. quae ſupra in Addend. ad v. 176. not. 4. p. 448. ſunt obſeruata.

Pag. 974. not. 53. l. 1. ἔγκυον ποιῆσαι, add. τὴν Λητώ.

Pag. 982. not. 7. ααὶ, leg. καὶ.

Pag. 989. not. 10. κεκρυμμένας Seb. bene, ſed peſſime λεληθότας, niſi legas λεληθυίας, vel potius κεκρυμμένας δὲ λεληθότως.

Pag. 992. not. 16. l. 2. *anectunt*, leg. annectunt.

Pag. 995. l. 8. σκονδεῖος, leg. σπονδεῖος.

Pag. 996. l. 14. ἐμυθεύδη, leg. ἐμυθεύθη, et lin. 20. ἔστειλαν pro ἔστειλεν.

Pag. 1001. v. 1319. κίσσα, vid. de hac aue Schneid. ad Ariſtot. Hiſt. de Animal. T. IV, p. 98.

Pag. 1004. l. 2. Ἀντιόπην, ἐξ ἧς — Ἱππόλυτον, idem tradit poſthaec ad v. 1329. cui concinit Seru ad Virg. Aen. XI, 661. Supra vero ad v. 449. et mox ad v. 1329. init. Hippolyten tradit fuiſſe matrem Hippolyti. Antiopa vero quoque dicta eſt Hippolyta, vid. quae dicta ſunt ad v. 1331. not. 10.

Pag. 1007. l. 7. χρόνου, leg. χρόνον.

Pag. 1011. not. 7. τὸν, ὃν γὰρ, legendum videtur, vel τὸν γὰρ, ὃν, vel ὃν γὰρ, deleto voc. τόν.

Pag. 1012. not. 3. l. 1. ἐποιήσατο. *Pro*, leg. Vit. 1. et Ciz. pro.

Pag. 1016. l. 7. Ἀγαπέμνων, leg. Ἀγαμέμνων. Caeterum

Io. Meurſ. in Lacon. Miſcell. L. 1. c. 4. Laperſas neque in Attica vllum habuiſſe locum, neque Iouem Agamemnonem ibi cultum eſſe exiſtimat.

Pag. 1024. n. 2. Τριόπα — *conuenit.* Haec verba corrupta ſic ſunt emendanda: Τριόπα pro corrupt. Πριόπα reſtitutum a Sebaſt. Reineſ. iam margini addidit Τριόπα, et Varr. Lectt. l. l. habet Triopae.

Pag. 1027. l. 1. ἐμυθεύδη, leg. ἐμυθεύθη.

Pag. 1028. not. 5. l. 1. ἔχων, leg. ἔχοντιν: et not. 7. l. 4. *ſcholii*, add. Herodot. VII, 21, et 122.

Pag. 1031. not. 6. l. 1. ἐν αὐτῷ, add. Codd. noſtri.

Pag. 1034. not. 23. l. 4. Ἄρθμιον, add. Aeſchin. in Cteſiph. ad extr. ed. Reisk. Vol. III, p. 647. Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην, κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον.

— not. 31. l. 4. Εὐβοίας, add. nam Εὐβοίης a Seb. e tribus Codd. allitum nihili et corruptum eſt.

Pag. 1035. l. 13. Βούβαρις, leg. Βουβάρης, vt Io. Tzetz. Chil. I, v. 912. Editt. vett. male Βουρβάνης.

Pag. 1037. l. 3. ἐφιδρυσθεὶς, leg. ἐφιδρυθεὶς, et infra not. 57. *noſtri recte*, leg. *noſtri male.* Lexica ignorant ἐφιδρύω. Io. Tzetz. Chil. I, v. 938. ἀναβάς.

— not. 63. l. 2. διςχίλ. add. vt Io. Tzetz. Chil. I, v. 927. qui τῷ· ἀργύρου addit ἀνεργάστου.

Pag. 1039. not. 83. ad extr. adde: ſed recte Chill. XII, v. 963. ἐξ Αἰγαλέου ὄρους. Legi itaque etiam poteſt Αἰγάλεον, cum Seld. Αἰγάλεων vero Sebaſt.

Pag. 1040. not. 98. l. 4. Μασιστίου, forte leg. τῆς τοῦ Μασιστίου γυναικός.

Pag. 1041. not. 5. l. 6. πελοποννησικῶν, leg. πελοποννησιακῶν.

Pag. 1043. l. 8. μου, φασί, leg. μου, φησί.

Pag. 1044. not. 17. l. 2. ἐχρῶντο, add. recte, nam ἐχρῶντο pro ἐχρῆτο male, etſi Tzetzes ſaepius etiam χρᾶται pro χρῆται vſurpet, nam ἕκαστος etiam iungitur verbo plurali.

AD INDICES.

Pag. 4. l. 1. col. 1. αἰδού, lege αἰδοῦ'.

Pag. 7. l. 37. col. 2. βειλβίδα, leg. βαλβῖδα.

Pag. 11. l. 13. col. 1. ὁ κρώνης, leg. ὁ κρώμνης. l. 40. κλάσθεν, leg. κλασθέν. l. 9. col. 2. αὐκνφαλάξῃ, leg. ἀναφαλάξῃ.

Pag. 18. l. 29. col. 1. Ἀφύνδιος: Ἀφίνδιος: Ἀφυνδίων, leg. Ἀφύνθιος: Ἀφίνθιος: Ἀφυνθίων.

Pag. 26. l. 2. col. 1. δαιταλευτρίας, leg. δαιδαλευτρίας, Codd. Vit. 1. et Ciz. δαιταλευτρίας *). l. 4. Δρίμινος, leg. Δρύμνιος. l. 23. col. 2. δάπεδεν, leg. δάπεδον.

Pag. 27. l. 6. col. 2. add. *).

Pag 29. l. 37. col. 1. διαῤῥέω, leg. διαῤῥαίω.

Pag. 30. l. 3. col. 2. διπλά, leg. δισσά.

Pag. 31. l. 8. col. 1. δήμους, leg. δόμους.

Pag. 35. l. 1. col. 2. ᾳδην, leg. ᾅδην.

Pag. 36. l. 28. col. 1. δέξεται, add. 717.

Pag. 38. l. 4 col. 2. λήϊτιν, leg. ληῗτιν.

Pag. 45. l. 1. col. 1. Ζεὺς, add. Ζήν.

Pag. 49. l. 1. col. 2. δρασύς, leg. θρασύς.

Pag. 72. l. 21. col. 1. δυρυκτήτων, leg. δορυκτήτων.

Pag. 73. l. 6. col. 1. τοῦτα, leg. ταῦτα. l. 31. πολεῖν, leg. μολεῖν.

Pag. 74. l. 34. col. 2. βίβλος, leg. βύβλος.

Pag. 75. l. 35. col. 1. μυφόν, leg. μυχόν. l. 30. col. 2. Ναυβόλεις, leg. Ναυβόλειος.

Pag. 78. l. 28. col. 1. ἔτωψε, leg. ἔτυψε.

Pag. 83. l. vlt. col. 2. ὀρεὺς, eſt ſine dubio Genitiu. Doric. pro ὄρους, et ad hoc voc. Indici inſerendum: vid. ſupra Not. ad h. v.

Pag. 85. l. 38. col. 2. θέαν, leg. θεάν.

Pag. 92. l. 1. col. 1. πέῤῥα, add. *).

Pag. 93. l. 41. col. 1. ἀῤυιγούνων, leg. ἁρπυιγούνων.

Pag. 102. l. 37. col. 2. Σιδών, leg. Σιθών, l. 39. Σιθῶνος pro Σιδῶνος, l. 41 et 43. Σιθόνων pro Σιδόνων.

Pag. 103. l. 1. col. 2. ἄνθραυστον, leg. ἄθραυστον.

Pag. 104. l. 7. col. 1. Σκύτος, leg Σκότος.

Pag. 113. l. 23. col. 2. κερδύλῳ, leg. κερδύλᾳ.

Pag. 115 l. 17. col. 2. Σάνδειαν, leg. Σκάνδειαν.

Pag. 118. l. 7. col. 2. ὑφὶ, leg. ὗφι.

Pag. 119. l. 13. col. 1. πεπαρμέναι, leg. πεπαμέναι. l. 17. ποντων, leg. πόντιον.

Pag. 120. l. 17. col. 2. οἱ γὰρ, leg. οὐ γὰρ, et 462 pro 463.

Pag. 121. l. 38. col. 1. add. 1038 l. vlt. col. 2. φυγαλεύς, add. vid. φηγαλεύς.

Pag. 122. l. 19. col. 1. φυτεῦσαι, ádd. γεννῆσαι, et lin. 38. κεφδύλῳ, leg. κεφδύλῳ.

Pag. 125. l. 31. col. 2. φυσίσει σου, add. 68.

Pag. 132. l. 2. col. 2. Μύρινωι, leg. Μύρινα.

Pag. 133. l. 35. col. 1. *Agathiae*, add. Μύρρναν tamen quoque dictam eſſe Σμύρναν, docet Verheyk ad Anton. Lib. Metam. p. 224 et 299. cf. quoque Burmann. ad Ouid. Metam. X, 298. et quae ſunt obſeruata ad ſchol. noſtra v. 829.

Pag. 135. l. 6. col. 2. add. et Wyttenbach. in Annotat. ad Bakii Libr. de Poſidonio p. 277. vbi Antimachum perperam ad Olympiad. VI. adhuc eſſe relatum oſtendit.

Pag. 157. l. 20. col. 1. *a* Κάμιρος, leg. ad Κάμιρος.

Pag. 160. l. 30. col. 2. Lencippus, leg. Leucippus.

Pag. 171. l. 14. col. 1. fluuis, leg. fluuius.

Pag. 177. l. vlt, col. 2. trucidatur, leg. ſuperatur.

Pag. 188. l. 23. col. 2. Coeus — 1175. Sunt h. l. delenda, nam mox ſequuntur.

Pag. 194. l. 11. col. 1. drace, leg. draco.

Pag. 200. l. 9. col. 2. inſtitiae, leg. iuſtitiae.

Pag. 202. l. 37. col. 1. Europum, leg. Europam.

Pag. 207. l. 19. col. 1. Melicerte, leg. Melicerta.

Pag. 209. l. 5. col. 1. Iſſe, add. vel Iſſa.

Pag. 210. l. 38. col. 2. lucit, leg. ducit.

Pag. 211. l. 4. col. 1. Laeſtrogonia, leg. Laeſtrygonia.

Pag. 214. l. 25. col. 1. Libye — 630. Sunt h. l. delenda, cum iam antea ſint allata.

Pag. 215. l. 21. col. 1. Philoctetem, l. Philocteten.

Pag. 221. l. 10. col. 1. et Troiano, leg. e Troiano.

Pag. 238. l. 18. col. 2. Philoctetis, leg. Philoctetae.

Pag. 248. l. 22. col. 2. Echidua, leg. Echidna.

In primis ſcholiorum paginis interpuncta verborum a Reiſio, vt in Artemidoro ſuo, more Latinorum perperam ſcripta, ac nondum mutata, vti etiam κᾆν, κᾀκεῖνο etc. ſicut Sebaſt. habet, pro κἄν et κἀκεῖνο, et is, qui haec ſcholia deſcripſit, vbique ſeruauit, vt Lectores beneuole mutent, iterum iterumque rogamus. Caeterum ab iis quoque petimus, vt, ſi reſtent, vti vere reſtare arbitramur, quae a nobismet ipſis, vel a typothetis peccata fuerint, imbecillitati humanae condonent. *Hanc veniam petimusque damusque viciſſim.*

LIPSIAE, EX OFFICINA VOGELII.

Catalogus librorum ad litteraturam classicam pertinentium, qui in Bibliopolio *F. C. G. Vogelii* pretiis indicatis venduntur.

Ampelii Liber memorialis emendatus et notis in usum scholarum illustratus cura C. H. Tzschuckii, 12. 1793. 8 gr.

Anacreontis carmina, cum lectionis varietate, curavit Ioh. Ludolph Holst, 8maj. 1782. 12 gr.

Antonini, imperatoris, de se ipso Libri XII. Graece et Latine, notis illustrati a Christ. Wollio, 8maj. 1728. 16 gr.

Aristophanis Aves, Graece, recensuit et illustravit Chr. Dan. Beck, 8maj. 1782. 12 gr.

Aristoteles, Iul. Caes. Scaligeri, et Marc. Anton. Zimarae problemata, interprete Angelo Politiano, 12. 1686. 8 gr.

— de arte poetica liber, Graece et Latine, ex recensione et cum animadversionibus Theoph. Christoph. Harlesii, 8maj. 1780. 16 gr.

Artemidori Oneirocritica ex duobus Codd. MSS. Venetis recensuit, emend. pot. animadv. integris Nic. Rigaltii et I. I. Reiskii suisque illustravit, item indices copiosos adj. I. Gothofr. Reiss, 2 Vol. 8maj. 1805. charta impress. 4 Rthlr. 12 gr.
charta membranacea 6 Rthlr. 16 gr.

Auctores Latini minores cum notis var. ed. Tzschucke, III Tomi, 12. 1790—1793. 1 Rthlr. 20 gr.

Aviani, F., Fabulae in usum scholarum adsp. not. ed. ex recensione Henr. Cannegieteri a C. H. Tzschucke, 12. 1790. 5 gr.

Basedowii, Ioh Bernh., historiae antiquae chrestomathia philanthropica Vol. I. II. III. quibus continentur praeter Geograph. Mytholog. Antiquit. Rom. et alia, doctoribus praecognoscenda, Eutropius, Iustinus, Florus, Vellejus, Nepos, Suetonius, Curtius, utiliter breviati, 8. 1777. 1 Rthlr. 12 gr.

Bröders, Christ. Gottl., praktische Grammatik der Lateinischen Sprache cum lection. latin. 8te verb. u. verm. Auflage, gr. 8. 1811. 16 gr.

— lectiones latinae besonders 4 gr.

— kleine Lateinische Grammatik, mit leichten Lectionen für Anfänger. 9te verbesserte Aufl. gr. 8. 1811. 8 gr.

— Wörterbuch zu seiner kleinen Lateinischen Grammatik für Anfänger, 8te verbesserte Aufl. gr. 8. 1811. 6 gr.

Catonis, D., Disticha de moribus ad filium, in usum scholarum adspers. not. ed. ex recensione Arntzenii a C. H. Tzschucke, 12. 1790. 2 gr.

Ciceronis, M. T., Tusculanarum disputationum libri V. ex recens. Fr. A. Wolfii. Secundis curis emendatiores. Accedit diversit. Lectionis Ernestianae, 8. 1807. charta impress. 16 gr.
charta script. 1 Rthlr. 4 gr.

Ciceronis, M. T., de divinatione libri duo ex recenſione et cum notis I. I. Hottingeri. 8maj. 1793. charta membr. c. fig.
1 Rthlr. 16 gr.
— idem liber, charta ſcript. c. fig. 8maj. 1 Rthlr. 4 gr.
— Lettres à Atticus avec les remarques et le Texte latin de Graevius par M. l'Abbé Mongault, 4 Tomes, gr. 12. 1773. 2 Rhlr. 12 gr.
— Liber de Fato, ex recenſione I. H. Bremi, 8maj. 1795. 8 gr.

Cornelii Nepotis vitae excellentium Imperatorum in uſum ſcholarum additis notis ed. ex recenſione Auguſtini van Staveren a C. H. Tzſchucke, 12. 1791. 16 gr.

Corvini, M. Val. Meſſalae, libellus de Auguſti progenie in uſum ſcholarum ſubiectis notis ed. ex rec. Thom. Hearnii, cura Tzſchuckii, 12. 1793. 4 gr.

Dawes, Ricardi, Miſcellanea critica, iterum edita. Curavit et appendicem adnotationis addidit Th. Burgeſs. Tertium edidit et praefatus eſt G. Chr. Harles, 8maj. 1800. 1 Rthlr. 16 gr.

Denores, Iaſ., inſtitutio in M. T. Ciceronis philoſophiam de vita et moribus, cum commentariis Sam. Rachelii in officia Ciceronis et Ulr. Obrechti ſchediasmate in ſomnium Scipionis, cura Ioan. Meieri, 8. 1721. 12 gr.

Epiſtolae clarorum virorum, quae inter Ciceronis epiſtolas exſtant, in unum volumen redactae et duplici commentario illuſtratae a Beniamin. Weiske, 8maj. 1792. 1 Rthlr.

Euripidis Cyclops, Graece, edidit et perpetua adnotatione illuſtravit M. I. G. Chr. Hoepfner, 8maj. 1789. 1 Rthlr.

Eutropii Breviarium hiſtoriae Romanae ad libros ſcriptos editosque recenſitum et virorum doctorum notis vel integris vel ſelectis inluſtratum adiectis ſuis edidit Car. Henr. Tzſchucke, 8maj. 1796.
2 Rthlr. 8. gr.
idem liber charta ſcript. 2 Rthlr. 20 gr.

Horatii, Q. Flacci, Carmina, varietate lectionis et perpetua adnotatione illuſtravit M. Chriſt. David Iani. 2 Voll. cum fig. impr. Editio ſecunda emendata. 8maj. 1809. charta impreſſ. 3 Rthlr.
charta ſcript. 4 Rthlr.

Horatii, Q. Flacci, Libri primi carmen quartum adnot. perpetua et obſervat. criticis inſtr. edendorum einsdem operum ſpec. loco propoſuit Chriſt. Guil. Mitſcherlich, 8maj. 1792. 2 gr.
— Opera, illuſtravit Chriſt. Guil. Mitſcherlich, Tom. I. et II. cum 16 fig. impr. 8maj. 1800. 6 Rthlr.
— Eiusd. Editio in charta ſcript. Gall. et cum 16 fig. impreſſ. Tom. I. et II. 8maj. 1800. 8 Rthlr.
— Eiusd. Editio magnifica in charta membranacea et cum 16 figuris impreſſ. Vol. I. et II. 8maj. 1800. 13 Rthlr. 8 gr.

Iſocratis, Athenienſis, orationes Graecae, recognitae ab Ioh. Meſſerſchmid, graece et latine, 8. 1760. 4 gr.

Longos des Sophiſten, Daphnis und Chloe, griechiſch und deutſch durch Franz Paſſow. 12. 1811. Druckppr. 2 Rthlr.
Velinppr. 2 Rthlr. 12 gr.

Lucians ausgewählte Gespräche. Als Lesebuch für die mittlern Classen gelehrter Schulen, herausgeg. von A. Matthiae. Mit einem griechisch-deutschen Wortregister und beständiger Hinweisung auf seine Grammatik, gr. 8. 1809. 18 gr.

Lycophronis Cassandra, cum versione et commentario Guil. Canteri. Paraphrasin, notas, indicem graecum e scholiis auctum adiecit, ac praefatus est H. G. Reichardus, 8maj. 1788. charta impressor. 1 Rthlr. 12 gr.
charta script. 1 Rthlr. 18 gr.

Τζέτζου, Ἰσαακίου καὶ Ἰωάννου, Σχόλια εἰς Λυκόφρονα. Lectionibus edit. Sebastianae variis in Lycophronis Alexandram praemissis et recensitis. Ad supplendam et absolvendam editionem Reichardianar. E tribus Codd. MSS. Vitebergensf. unoque Cizensi nunc primum collatis emendavit, notis. cum Georg. Frid. Thryllitzschii, tum suis, illustravit, Scholiis minor. nondum editis auxit, commentarios Meursii et Potteri addidit et indicibus instruxit uberrimis M. Chr. Gottfr. Müller 3 Voll. 8maj. 1811. in charta impress. 9 Rthlr. 8 gr.
in charta scriptoria 12 Rthlr.

Manutii, P., commentarius in M. Tullii Ciceronis epistolas ad diversos ad Q. fratrem et ad Brutum, 8maj. Tom. I. 1779. 1 Rthlr. 8 gr.
— Eiusd. Tom. II. 8maj. 1780. 1 Rthlr. 12 gr.

Melae, Pomp. de Situ Orbis libri tres, ad plurimos codices Mssptos vel denuo vel primum consultos aliorumque Editiones recensiti, cum Notis criticis et exegeticis, vel integris vel selectis, Hermolai Barbari, Ioach. Vadiani, Petri Io. Olivarii, Fredenandi Nonii Pintiani, Petri Ciacconii, Andr. Schotti, Io. Oporini, Petri Io. Nunnesii, Is. Vossii, Iac. et Abr. Gronoviorum, et Iac. Perizonii, nec non Msstis Io. Georg. Graevii, Iac. Gronovii, et Petri Burmanni, conlectis praeterea et adpositis doctorum virorum Animadversionibus, additis suis a C. H. Tzschuckio, VII Volumina cum 1 Tabula aenea. 8maj. charta impress. 20 Rthlr.
charta membranacea 35 Rthlr.

Meleagri Gadareni Epigrammata tamquam specimen novae recensionis Anthologiae graecae cum observation. criticis edidit Fr. Gräfe, 8maj. 1811. charta impress. 1 Rthlr. 4 gr.
charta scriptoria 1 Rthlr. 8 gr.
charta membranacea 1 Rthlr. 16 gr.

Observationes in poemata Homeri et Virgilii e gallico lat. redditae. 12maj. 1684. 4 gr.

Origenis, de oratione libellus, Graece et Latine, acc. Marc. Diadochi sermo contra Arianos, not. illustr. ab Io. Rod. Wetstenio, 4. 1694. 16 gr.

Phaedri Fabularum Aesopiarum Libri quinque in usum scholarum adspers. not. ex recent. P. Burmanni a C. H. Tzschucke, 12. 179[illegible]. 5 gr.

Quintiliani, M. Fabii, de institutione oratoria libri duodecim ad codicum veterum fidem recensuit et annotatione explanavit G. L. Spalding, Vol. I — III. 8maj. 1798 — 1808. à 2 Rthlr. 8 gr. 7 Rthlr.

Idem liber, charta membranacea, Vol. I — III. 8maj. 1798 — 1808. à 4 Rthlr. 12 Rthlr.

Reizii, Fr. Volg., de Prosodiae Graecae accentus inclinatione, additum est eiusdem Carmen saeculum ab inventis clarum. Editio repetita curante Fr. Aug. Wolfio, 8maj. 1791. 12 gr.

Rufi, Sexti, Breviarium rerum gestarum populi Romani, in usum scholarum subiectis notis editum ex rec. Henrici Verheykii a C. H. Tzschucke, 12. 1793. 4 gr.

Scriptores VI. historiae Augusteae, Ael. Spartianus, Jul. Capitolinus, Ael. Lampridius, Vulc. Gallicanus, Trebell. Pollio, Flav. Vopiscus, cura Püttmanni, 8maj 1774. 2 Rthlr.

Syri, Publ., Sententiae in usum scholarum adspers. not. ed. ex rec. Iani Gruteri a C. H. Tzschucke, 12. 1790. 2 gr.

Terentii, P., Afri, Comoediae. Novae Edition. Specimen proposuit C. A. Boettiger. 8maj. 1795. 6 gr.

Tibulli, Albii, Carmina, libri tres cum libro quarto Sulpiciae et aliorum. Novis curis castigavit Chr. G. Heyne. Editio tertia emendatior et auctior, cum 4 fig. impress. 8maj. 1798. charta script. 2 Rthlr. 16 gr.

Wilken, Fr., Instit. ad fundamenta linguae Persicae maximam partem ex auctoribus ineditis collecta, Glossario locupletata, 8maj. 1804. 2 Rthlr. 16 gr.

— Auctarium ad Chrestomathiam suam Persicam, locorum ex auctor. persicis, quae illa continent, interpretat. latinam exhibens, 8maj. 1805. 8 gr.

Zonarae, Iohannis, et Photii Lexica graeca ex Codicibus Manuscriptis nunc primum edicta, observationibus illustrata et indicibus instructa, III Tomi. (Tomus I. et II. cont. Zonarae lexicon, edidit I. A. H. Tittmann, et Tomus III. cont. Photii lexicon edit. Hermann.) 4maj.
charta impress. 24 Rthlr.
charta script. 32 Rthlr.

Schleusneri, Ioh. Fr., Libellus animadversionum ad Photii Lexicon, 4maj. in charta impress. 1 Rthlr.
in charta script. 1 Rthlr. 8 gr.

— Curae novissimae sive Appendix notarum et emendationum in Photii Lexicon. Sub prelo.